

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

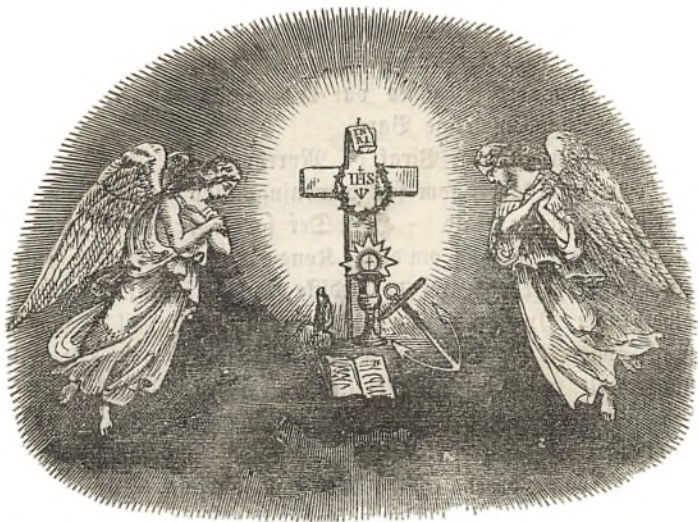
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 1. Søndagen den 2den Januar. 1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Hr. Kunsthandler **C. A. Blanzke** **Steiner**, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de sgl. Postcontoiret. Prisen er 4 Mk. 8 St. Kvartalet.

Den katholske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Simon. Nu følger de hellige tre Kongers Fest.

Pr. Saaledes pleie vi i det Mindste sædvanlig at kalde den, fordi hine vise fromme Mænd, som fra Østerlandet kom for at tilbede Frelseren, efter gammel Overlevering vare Fyrster i hiint Land. Den Efterretning, at de vare tre, synes lige-

ledes, saavel som deres Navne, Caspar, Melchior, Balthasar, at have forplantet sig videre i den christelige Overlevering, som det jo ogsaa var tre Slags Gaver, hvilke de bragte det guddommelige Barn.

Simon. Guld, Virak og Myrrha —

Pr. — Gaver, som saa betydningsfuldt hentyde paa Jesu Christi Natur og Kald — Han, Der som vore Sjæles Konge vil herske over os, og om denne Kongeværdighed erindrer Guldet os, som vi jo ellers give de jordiske Konger i Skat; Der endvidere som Hyperstepræst har opoffret Sig til Sone for vore Synder, og som sand Gud maa fordre vor Tilbedelse, hvilket alt træffende er sindbilledliggjort ved Virakens Fremførelse; men Som endelig ogsaa paatog Sig en sand menneskelig og dødelig Natur, blev født som sandt Menneske, vandrede paa Jorden, led og døde som saadant. Denne Hans dødelige menneskelige Natur kunde ikke blive antydet paa en mere påfende Maade, end ved Myrrha, som man anvender ved Liigs Indbalsamering. — Kun maae vi ikke lade os nøie med blot at udtyde disse Gaver, men ogsaa paa vor Side bringe den menneskeblevne Frelser dem!

Simon. Hvilket imidlertid vel ikke kan see ganske ordret!

Pr. Hvad Guldet angaaer, da er Frelseren beredt til ganske i Ordets egentlige Forstand at modtage vor Overflodighed deraf, eller ogsaa af Sølv og Kobber, og vi have aldeles ikke nogen Marsag til først at see os om efter Noget, som sindbilledligt kunde træde i dets Sted. Som dem, der skulle modtage det i Hans Navn, har Han ansat de Fattige og Nødlidende, med de Ord: „Hvad I have gjort imod een af disse, det have I ogsaa gjort imod Mig.“ Hvor rige disse vore Gaver til Kristus iøvrigt kunne være, vilde de dog ikke tilfredsstille Ham, dersom vi ikke tillige bestræbte os for endnu meget mere paa en aandelig Maade at gjentage de hellige tre Kongers Foræringer til Ham. „Keen som Guld — tro som Guld“; hvo skulde vel endnu ikke have hørt eller selv brugt disse Udtryk? Saaledes vide vi da ogsaa, hvad der er at forstaae ved Guldet, naar der er Tale om Sjælens Bestaenhed. — Virakken, som vi endnu bruge ved den offentlige Gudstjeneste som

et Stribillede paa vor Andagt, paa vor Dpløstelse til Gud og tillige som en Paamindelse om Bønnen, skal ogsaa ved Herrens Krybbe være os en indtrængende Dpfordring hertil. — For endelig heller ikke at lade det fattes paa Myrrhaen, maac vi offre Herren en ret stor Ydmyghed og Selvfornegtelse, der saa meget egner sig til at afværge Forraadnelsen, ikke fra vort Legeme, men fra vor Sjæl. Maaskee har Gud Selv allerede sørget for, eller vil endnu i Fremtiden sørge for, at den nødvendige Myrrha ikke fattes os, idet Han tilskikker os mangehaande Lidelser. Være vi dem med rigtig Taalmodighed, og offre vi dem til Gud, da egne de sig meget til at helbrede og bevare for al Syndens Raaddenhed. Lad os paa vor Side kun passje paa, at vi ikke tilintetgjøre deres Virksomhed ved tomme Klager, ved Utaalmodighed og Knurren. Komme vi med saadanne Gaver til den nyfødte Frelser, da have vi rigtig feiret Festen for Hans Aabenbarelse.

Simon. Festen for Hans Aabenbarelse?

Pr. I Kirkesproget kaldes denne Dag Jesu Christi Aabenbarelsesfest (Epiphanie). — Da Frelseren blev født, aabenbarede Han Sig kun for de jødiske Hyrder, som da paa Engelenes Dpfordring skyndte sig til Krybben og bevisste Ham deres Hyldest. Kristus var imidlertid ikke kommen til Verden blot for Jødernes, men ogsaa for Hedningenes Skyld, som udgjorde det langt overveiende Fleertal af Datidens Menneſkehed. Dette viste sig saa ret tydelig paa hiiu Dag, da fromme Hedninge, under Veiledning af en vidunderlig Stjerne, ankom, for at bevise den nyfødte Frelser deres Tilbedelse. Da blev det klart, at den menneſkeblevne Guds Søn ikke var kommen for Jøderne alene, men for alle Menneſker i hele Verden. Have I vel ogsaa allerede tænkt paa, hvad vore egne Forfædre vare?

Simon. De vare ogsaa Hedninge.

Pr. Nu, da see I, hvorfor denne Begivenhed ogsaa er og altid har været saa høist vigtig for os og alle Christne, og det er ogsaa Aarsagen til, hvorfor denne Dag altid er blevet og endnu bliver feiret med en saa overordentlig Festlighed af den katholske Kirke. Den er ligesom en Takkefest for, at Gud har oplyst vore Forfædre med den sande Troes Lys og

derved ogsaa forundt os den Naade, at blive fødte i og høre til Hans kristelige Kirke. — Vi feire desuden ogsaa paa denne Dag og i dens høitidelige Octave Grindringen om Jesu Christi Daab, efterfom Han ved denne Leilighed ved Kisten fra Himmelen høitideligt blev forkyndt for Menneskene som Guds Søn, og saaledes Hans store Værdighed for første Gang ogsaa aabenbarret for selve Folkets forsamlede Skarer. Endelig tjener denne Dag ogsaa til at erindre os om hiint Terteign i Kana, hvorved Frelseren for første Gang viste Sin guddommelige Herlighed ved Gjæringingen. Alt det er nu for os ligesaa mange Aabenbarrelser af Jesus Christus, d. c. Tilfælde, i hvilke Han efter Sin guddommelige Herkomst og i Sit guddommelige Embede viste Sig for Menneskene.

(Fortsættes.)

Dr. Lämmer's Conversions.

(Sfr. „Skandinaviske Kirketidende“ 1858, Side 377 og 78.)

Det er en almindelig Fordom hos Protestanterne, at den katolske Kirke er en Fjende af Videnskaben og systematisk gaaer ud paa at gjøre Menneskene dumme. Som Beviis derfor anfører man iblandt Andet: at det for det Meste kun er simple, enfoldige Folk, som træde over til den katolske Kirke, medens de dannede Stænder holde sig borte. Hvad for det Første hiin Fordom angaaer, da er den fra protestantisk Side i tre Aarhundreder, saavel ved Ord som ved Skrift, saa ofte bleven udtalt og foresnaakt Folk, og har nu engang sat sig saa fast i Hoved og Hjerte, at den er en staaende Phrase og fixe Idee, som man nu engang hverken kan eller vil opgive. Derfor vilde det kun være forgjæves Umage, dersom vi her vilde indlade os paa at belyse og gjendrive denne Fordom. Der hjælper hverken Gjendrivelse eller Beviis, naar man engang efter den „store Reformators“ Exempel hylder den Grundsætning: „Stat pro ratione voluntas“ (d. v. s. naar man ikke vil lade

stg overbevise). — Derimod forholder det sig anderledes med hiin formeentlige Kjendsgjerning, paa hvilken man paa protestantist Side beraaber sig, for nogenlunde at begrunde den nævnte Fordom: at nemlig Overtrædelserne til den katholske Kirke for det Meste kun finde Sted i de lavere Folkeklasser og kun høist sjelden forekomme i de høiere eller mere dannede Stænder. — For det Første indrømme vi gjerne, at det er langt lettere for simple, enfoldige Folk at aabne deres Hjerte for Sandheden, end det er Tilfældet for Rige og Lærde. Ja, det er en Sandhed, som engang endog satte den guddommelige Frelser Selv i en glad Beundring, saa at Han udraabte: „Jeg priser Dig, Fader, Himmelen og Jordens Herre, at Du haver skjult dette for de Vise og Kloge, og aabenbaret det for de Smaa og Enfoldige.“ (Matth. 11, 25.) Den Rige, som føler sig veltilfreds i Besiddelsen af sine Rigdomme, føler ikke let Trang til høiere og aandelige Ting; for den Lærde er Stoltheden, denne Hovedtilde til al Wildfarelse, for det Meste den egentlige Hindring for at komme til Sandhedens Erkjendelse. Derfor kunde det just ikke forundre os meget, dersom det virkelig var en Kjendsgjerning, at nemlig den katholske Kirke næsten kun faaer sin Tilvært fra simple Folk. Thi et saadant Phænomen vilde ganske stemme overeens med hine Frelserens Ord og netop derfor være et nyt Beviis for den guddommelige Sandhed af den katholske Religion. Desuden er det ganske naturligt, at de fleste Conversioner netop finde Sted iblandt den egentlige Almue, fordi denne udgjør den langt større Deel af det menneskelige Samfund. Men naar vi ipørge Historien og Erfaringen, saa viser det sig snart, at hiin Paastand er historisk falsk, og at saaledes den derpaa støttede Fordom mod den katholske Kirke, som om den var en Fiende af Videnskaben og Dannelse, falder i Afken. Rigtig nok er det i Lande, som ved barbariske Love principmæssigt aflukke sig fra den katholske Kirke (s. Ex. i Sverrig), eller i hvilke man i tre Aarhundreder næsten ikke har vidst (som i de øvrige skandinaviske Lande) af Erfaring at fortælle noget om katholsk Liv og om katholsk Lære, uden kun efter „Hørensagen“, eller af protestantiske Historiebøger med deres som oftest forunderlige Fortællinger, Historier og Krøniker, flet ikke til at

undres over, at de mulige Overtrædelser, eller rettere sagt Tilbage trædelser til den gamle Moderkirke hovedsagelig kun finde Sted i de simplere Stænder. Men anderledes forholder det sig i de Lande, hvor den katholske Kirke er stillet paa Højestagen, og hvor den kan lade sit Lys skinne, vise sit Exempel og udfolde den hele Fylde af sin indre Livskraft for Alles Dine. Vi mene her ikke saameget hine katholske Lande, i hvilke Protestantismen aldrig har fundet saa ret Indgang (som Italien, Spanien, Frankrig); men hine Lande, hvor Katholicismen som en sluttet Phalanx staar umiddelbart ligeover for Protestantismen med sine Hundreder af Secter og Troesbefulde. Saaledes er det Tilfældet i de nordamerikanske Fristater, i England og navnlig i Tyskland. I disse Lande forekomme netop de mest paafaldende, for ikke at sige de fleste Conversioner just i de høiere Stænder og iblandt de Lærde. De tvende Lærde, Gordon og Rose („Zustand der protest. Religion in Deutschland“. Leipzig 1826.) have gjort sig den Uleilighed, at sammenstille Navnene paa hine berømte og for en stor Deel til den lærde Stand hørende Mænd, som i indeværende Aarhundrede ere vendte tilbage fra Protestantismen til den katholske Kirke. Derefter ere alene i de to Aar, 1813 og 1814, altsaa i en Tid, som just ikke kan kaldes en troesivrig og religiøs, mere end 300 dannede og navnkundige Mænd traadte over fra Protestantismen til den katholske Kirke, hvoriblandt ikke færre end 150 Geistlige af den anglicanske Kirke. Den ovennævnte Gordon har i Paris i A. 1852 udgivet et andet Værk, hvori han, foruden de anførte 150 anglicanske Geistlige, endnu anfører 225 andre Conversioner af Betydning, som have fundet Sted i A. 1849—51. Fornemmelig er det de tvende berømte Høiskoler i Oxford og Cambridge, som levere et rigeligt Contingent til disse berømte Conversioners Tal, hovedsagelig foranledigede ved det atter oplivede, flittige Studium af den kristelige Oldtid og de gamle Kirkesædrene. Man foretog i Begyndelsen dette Studium i en fjendtlig Hensigt mod den katholske Kirke, som man af den kirkelige Tradition og de gamle Kirkesædrene vilde forsøge at overbevise om, at den var afvejen fra Christendommens oprindelige Lære. Men uden viste Resultatet af

disse ærlige og grundige Forskninger det lige Modsatte; Sandhedens Magt gif af med Seieren. Dertil kom endnu den store „Bedeforening for Englands Omvendelse,“ stiftet af den bekjendte P. Ignatius, en forhenværende protestantist Lærd af berømt Herkomst. Dette af en glødende Iver for Guds Ære og Englands Frelse fremgaaede Bedeforstog, som man kunde falde det, maa man vistnok ikke tilskrive den ringeste Andeel i de mange og undertiden vidunderlige Omvendelser i England, især da de mest fremragende iblandt disse Convertitter selv vare Mænd af ivrig Bøn og stedse ved deres pletfrie Vandel havde tjent til Opbyggelse baade for deres Fjender og Venner.*) I høi Grad gjælder dette om Dr. Newman, Forbes, Baker (alle tre forhenværende anglicanske Geistlige) og Dr. Ives, tidligere protestantist Biskop i Nord-Carolina i Amerika — Mænd, der paa Grund af deres ubesmittede Vandel besad den største Anseelse og Agtelse fremfor alle øvrige Medlemmer af den anglicanske Geistlighed. — Hvad især Tydskland, denne „Reformationens Bugge,“ angaaer, da frembyder der sig der for os siden Begyndelsen af dette Aarhundrede og navnlig i de sidste 20 Aar en ganske mærkværdig religiøs Bevægelse, som allerede har tilført den katolske Kirke en heel Stare af navngivne Protestanter. Denne Kjendsgjerning er saa meget mere paafaldende, som den netop finder Sted i hiint Land, hvorfra den sørgelige Kirkeadskillelse i det 16. Aarhundrede og Træfaldet fra Moderkirken har taget sin Begyndelse, saa at det virkelig seer ud, som om Tydskland, den saakaldede Reformationens Moderland, ogsaa igjen skal give den første Impuls til at vende tilbage til den gamle Kirke. Og hvad er det, som saa mægtigen hendirager hine Mænd til den kristelige Sandheds Kilde, saaledes som den i sin hele Fylde og Fuldstændighed kun er at finde i den katolske Kirke? Hverken Embeder eller Æresposter, eiheller rige Præstekald og det kjære Levebrød, eller Ære og Hæder for Menneskene, eller sandelig

*) Om Protestantismens Convertitter, d. v. s. om dem, som frafaldt den katolske Kirke, yttrede fornylig et her i Kjøbenhavn udkommende protestantist Dagblad meget naivt, at de for det Meste ikke vare andet, end „gistesynge Præster og forløbne Munkke.“ Et godt Testimonium!

Red.

Nydelse, et mageligt, behageligt Liv, — men omvendt netop det Modsatte af alt dette. Paa alt Saabant maae de for det Meste gjøre Afkald, og mange iblandt dem gaae netop som en Følge af deres Conversion i jordisk og materiel Henseende en mørk og sorgelig Fremtid imøde. Men hvad bevæger dem da til et saa dristigt og modigt Skridt? Det er noget, hvorom den Bapstro, Rationalisten, det imod alt Høiere ligegyldige og sandkelige Verdensmenneske ikke har noget Begreb, fordi det ikke har nogen Erfaring derom — det er den guddommelige Naades Magt i Forbindelse med en alvorlig, slittig og oprigtig Undersøgelse. Ingen har tvunget dem, Ingen har overtalt dem; men ved at følge deres Hjertes Trang efter Sandheden, efter den bestemte, uforanderlige Sandhed, saaledes som den kun kan tilfredsstille en sandhedseltskende Sjæl, og tillige ved at følge Naadens overnaturlige Tilskyndelse, komme de, Skridt for Skridt, Sandhedens Kilde altid nærmere, indtil de tilsidst, ofte efter mange Aars Søgen og Forskning, virkelig naae det længjelsfuldt attraaede Maal, og det netop der, hvor de ofte for aldeles ikke havde anet det, nemlig i den katholske Kirkes Skød. Overielse er der hos saadanne Mænd aldeles ikke at tænke paa, meget mere bliver som sagt den sidste Beslutning hos de fleste først tagen efter et langt, modent Overlæg. Hvo som kjender Tydskernes Grundighed og deres Langsomhed i deres Overveielser, vil i det Mindste ikke beskylde de Conversioner i Tydskland, hvilke her især skulle komme i Betragtning, for Uoverlagthed og Overielse. Det sidste Skridt, den factiske Overtrædelse til den katholske Kirke, er hos disse Mænd altid Resultatet af modent Overlæg og af den fuldstændigste, inderligste Overbeviisning. Naar derfor Exempler af det Slags ikke forekomme andre Steder, da er det kun et Tegn paa Mangel paa høiere religiøs Interesse, Mangel paa oprigtig Granskning, Mangel paa Kjærlighed til Sandheden, — og endelig fremfor Alt Mangel paa Naade, der ikke bliver Nogen tildeel, som ikke søger — men tværtimod flyer og flyer Sandheden! Bladsen i vort Blad tillader ikke at gaae nærmere ind paa de som oftest mærkværdige Omstændigheder, under hvilke de Enkeltes Conversioner finde Sted. Vi maae her lade os nøie med, kun at fremhæve enkelte af det store

Antal berømte Convertiter i dette Aarhundrede, hvis Navne ogsaa ere bekjendte i Udlandet. Vi nævne iblandt Andre den som Digter og Lærd berømte Grev Friedr. Leopold v. Stollberg, foruden hans Gemalinde af andet Kæsteb, Emmanuel Beith, Zacharias Werner, den preussiske Geheimeraad Gofler's tvende Sønner i Cöln, Friedr. v. Genz, Carl Ludwig v. Haller, Friedr. v. Schlegel, Adam v. Müller, Schlosser, Freudenfeld (Professor i Bonn), Maleren Dverbeck fra Lübeck, v. Gageru, Prof. Farke, Prof. Philipp, Friherre v. Beckedorf (kongl. preuss. Geheimeregjæringsraad), Prof. Arndt i Bonn, Dr. Herbst i München, den forhenværende reformeerte Prædikant og Antistes i Schaffhausen, Dr. Friedr. Hurter, Historiegranskeren Gfrører i Freiburg, den berømte Journalist Franz v. Florencourt, dernæst i Storhertugdømmet Mecklenburg d'Err. v. Kettenburg, v. Suckow, v. Bogelsang og v. Stein (den Sidstnævnte tidligere Officcer, men nu efter sin Conversion degraderet til en simpel Postmester paa Landet, ikke langt fra Wismar); fremdeles i Holsteen Grev Hahn med Gemalinde, og Grev Blome til Salzau; endvidere den som Forfatterinde ogsaa i Udlandet bekjendte Grevinde Ida Hahn-Hahn; den tidligere protestantiske Prædikant Lütkenmüller (død for kort Tid siden i sin kraftigste Alder), Professor Daumer (tidligere Pantheist og ivrig Tilhænger af Hegel), som i Mainz for nogle Maaneder siden traadte over til den katolske Kirke; fremdeles Friherre v. Reihling (Commandeur for den keis. Hofborgvagt i Wien), Dr. Göldi (forhenværende Cantonsraad og Districtslæge i Senefeld og tidligere Medlem af det „Store Raad“ i Schweiz) o. fl. a.

(Sluttes i næste Nr.)

Kirkelige Efterretninger.

Rusland. Univers tilskrives fra den polske Grændse, at Forsølgelsen mod den katolske Kirke i Polen netop bliver saaledes

ved under Alexander II., som under Catharina og Nicolaus. Trods det Løfte, som Czaren har givet Biskop Zylnski, nemlig ikke mere at confiscere nogen polsk Kirke, er fornylig i en polsk By Augustinernes Kirke og Kloster blevne overgivne til den schismatiske Gudstjeneste, og fra Landsbyen Pawlow ved Wilna skrives, at den katholske Befolkning ogsaa der er med Knutten og de frygteligste Torturer bleven tvungen til „frivillig“ Afsværgelse af deres Tro.

Østerrig. I Wien har Typhus græsset i nogle Uger paa en meget betænkelig Maade; i den sidste Uge skal den imidlertid være aftaget noget, saavel med Hensyn til Antallet af Sygdomstilfældene som til sin Hestighed. Meget opmuntrende paa de bekymrede Gemytter virkede Keiserens personlige Besøg i det almindelige Sygehuus, saavel som Keiserinde Elisabeth's Besøg i Elisabethinerindernes Hospital, ved hvilken Leilighed Deres Majestæter opholdt sig i flere Timer paa Sygestuerne og tilbødte især Typhuspacienterne deres Opmærksomhed.

Fra Rhinen. Angaaende Professor Daumer, som tidligere var en ivrig Modstander af Kirken og en Tilhænger af den Hegelske Philosophie, som forkaster Troen paa en personlig Gud, beretter et Blad følgende Enkeltheder angaaende den første Anledning til hans Overtrædelse til den katholske Kirke. Professor Daumer sendte nemlig en Dag i Frankfurt sin Opvarterskes Barn hen i en Boutik for at kjøbe noget. Af de medbragte Penge fik Barnet et Par Kreuzer tilbage, som det leverede til Professoren. Denne spurgte: „Mit Barn! hvorfor har du ikke beholdt disse Kreuzer?“ — „Det tør jeg ikke,“ svarede den Lille, „det maatte jeg skrift.“ Forundret over denne Samvittighedsfuldhed begyndte Daumer at tænke over Religionens velgjørende Indflydelse, forbarmede sig ogsaa tillige over det fattige Barn, og bragte det til den nu afdøde Boda Weber, for paa egen Bekostning at anbringe det i en Opdragelsesanstalt. Paa denne Maade blev han nærmere bekendt med Boda Weber, og ved sin Samtale med ham forberedt til sin Tilbagevenden i den katholske Kirkes Skød. Denne Omvendelse, saa vigtig den end er, er ingenlunde enestaaende, og man forsiikrer, at der i Mainz aarlig forefalde 30—40 Tilbagetrædelse til den katholske Kirke, uden at man i den nyere Tid ved et Exempel paa, at der nogen Katholik er bleven protestantisk.

Baiern. Fra Landstuhl (i Pfalz) skrives: „Den onde Samvittigheds overvældende Magt har idag rejsset diggjort sig paa en glimrende Maade. For omtrent 34 Aar siden blev en Fragtmand paa Keiserveien imellem Hauptstuhl og Homburg frarøvet sine contante Penge til et Beløb af 900

Gylden, uden at Gjerningsmanden dengang kunde opdages. Nu har en velklædt, kraftig Mand, 54 Aar gammel, meldt sig hos Politiet og forklaret, at han hed Peter Bettersheim og kom fra Frankrig, hvor han i 16 Aar havde været Opsynsmand i et Convict. Men hans Samvittighed lod ham ingen Ro, da han tilligemed to Andre i sin Tid havde begaaet ovennævnte Røveri og nu vilde affone det. Han blev strax ført for den kongl. Landdommer, for hvem han aflagde den samme Tilstaaelse og tilføiede endnu Følgende: Dengang han havde begaaet Tyveriet, havde han tjent som Karl i et Vertshuus i Hauptstuhl, og i Forening med to andre af Husets Karle havde de druffet Fragtmanden fuld, førend han skulde tjøre bort, hvorpaa een af dem havde sat sig ved Siden af ham paa den, medens de to Andre havde borttaget Kufferten under Vognen. Ved Bengenes Deling havde han faaet 200 Gylden og enhver af de to Andre 350 Gylden. Af de af ham betegnede to Medvidere er den ene for mange Aar siden udvandret til Amerika, medens den Anden endnu lever i Hauptstuhl.

Kreuznach. Den 28. Nov. f. A. bleve i den herrvarende protestantiske Kirke tre af Menighedens Medlemmer excommunicerede; Sognepræsten Blume oplæste Presbyteriets Beslutning i denne Anledning. Hine, nemlig to Fruentimre og een Mand, leve i blandet Gættefab; Børnene ere døbte katholsk. Af den sidste Grund har Presbyteriet flere Gange, tilsidst personligen, stævnet de protestantiske Gættefolk for sig; men disse vare ikke mødte og bleve som en Folge deraf excommunicerede, d. v. s. Sognepræsten oplæste, idet han nævnede deres Navne, følgende Dom: De Paagjeldende ere udelukkede fra Nadverens Nydelse og tør ikke paatage sig nogen kirkelig Function, saasom at være Daabsvidner ic. — Vi anbefale denne Notits til de liberale Blade, for at de dertil kunne knytte en tordnende Artikel om ultramontan Intolerants og Præsteheredomme.

Sachsen. Den sachsiske Postkasse har fornylig faaet en uventet Erstatning. Den katholske Sognepræst i Leipzig blev nemlig af en Ubekjendt tilsendt 200 Gylden med den Bemærkning, at de vare en Erstatning for et i A. 1816 eller 1817 paa Weien imellem Leipzig og Eilenburg stjaalet Stykke Silketoi, som var bleven solgt for 103 Thlr. Det blev nærmere oplyst, at virkelig et saadant Stykke Silketoi var gaaet tabt fra Postvognen den 8. Oct. 1818 og dengang godtgjort Eieren af Postkassen, som nu af den katholske Sognepræst modtog den af den angrende Gjerningsmand indsendte Erstatningssum.

England. (Folkets Dvertre og Bankundighed.)

For et Par Maaneder siden berettede forskjellige Blade, at Djævelen atter spøgede dygtigt i næsten hele det protestantiske Sverrig og at Heretroen og Blotssbjergsfarterne grebe om sig i hele Sogne paa en betænkkelig Maade. Beretninger „Zeit“ troede at maatte lægge dette, for vort oplyste Aarhundrede saa ydmygende Phænomen „den daværende Statskirkes positive Lutherdømme“ til Last, og haaber Bedring og Hjælp af „nye grundige Anstrengelser“ d. v. s. af Lyssvennerne. Vi skulle ikke følge „Zeit“ paa dette Gebeet og erindre kun om den historiske Kjendsgjerning, at Troen paa Herer og andet Djævelskab aldrig har været almindeligere og mere udbredt, end der, hvor man foregav at ville befrie Verden fra „Pavedømmets Overtro.“ Eller har man vel nogenstunde f. Ex. i England brændt flere Herer end under Dronning Elisabeth, hiin rasende Fiende af den katolske Kirke? Om de gjøre Protestantismen Uret, som paastaar, at ogsaa Heretvæsenet har tiltaget i Betydning ved den store Bægt, som i dens oprindelige System bliver lagt paa Djævelen, ville vi ikke gjøre her. Men en Kjendsgjerning er det, at Heretprocesserne først efter Middelalderen bleve drevne i det Store og Gruelige, saa at de ulykkelige Slagtofferne blødede og brændte paa alle Steder. — Et lignende Syn som i Sverrig seer man for Tiden i England, og vi finde paany godtgjort, at Bantro og Overtro ere nære Sødskeendeborn. Et belgisk Blad, *Bien public*, bliver nemlig tilskrevet fra London: „Vore protestantiske Blade have i nogen Tid været fyldte med Beretninger om de utroligste, latterligste og undertiden dumme Ting, og Lyssvennernes Organer berette derom under Titelen: „Hereri i det 19. Aarhundrede.“ Disse Beretninger ere ledsagede af et saa detailleret Indhold og af saa usædvanlige Blottelser, at det er umuligt, ikke indtil et vist Punct at indromme Sandheden af de berettede Kjendsgjerninger. Og disse omtalte Phænomener vise sig ikke blot paa Landet og i enkelte Hytter, men de forekomme ogsaa der, hvor Dannelsen mest er frenden fremad, i vore Stæder og selv i London, hvor, som det berettes, flere Herer allerede have fordret talrige Offere. Udentvivelst tor alt det, som hine Blade berette om Sandjageri, Trolddom &c., ikke tages bogstaveligt, og Troldmændenes foregivne Hemmelighedsvidenskab er for det Meste kun en fræk Udbyttning af Folkets Overtro. Men det synes værd at lægge Mærke til, at Mangeen paa en fast religiøs Overbeviisning gjør vore stakkels Anglicanere saa lettroende, at de antage en overnaturlig Virksomhed selv der, hvor der ikke er andet end det største Bedrageri. Vilde jeg fortælle, hvad der er forefaldet i denne Henseende, da kunde jeg fylde hele Bøger. Imidlertid maa den

Bemærkning være nok, at vi i London have berømte Necromantifere, hvis Saloner aldrig blive tomme . . . Alle disse Kjendsgjerninger stadfæste, hvad man saa ofte har sagt om Anglicanistmen: den tjener til at holde Folket i Uvidenhed og begunstiger saaledes til samme Tid Usædelighed, Lettroenhed og Overtro. Naar Høitirkens Geistlige havde nogen Omfarg for deres Hjor-der, da kunde man frikjende dem for al personlig Skyld. Men det er kun altfor sandt, — og de anglicanske Blade bevidne det selv, — at disse Herrer kun bære Omfarg for deres Familiers Interesser og for at fylde Lommerne med deres store Indkomster. Fornylig offentliggjorde Guardian et Brev, hvori en Beboer af Brickwillow, en Filial af Trefoldigheds- kirken paa Isle of Ely, beklager sig over, at baade han og de andre Sognefolk maatte undvære al Sjælesorg. Fra den nævnte Sogneskirke, som ligger 4 engl. Mil derfra, kommer hver Søn- dag en Prædikant, for at oplæse sin Tale i et usjelt Capel; til alle andre præstelige Functioner maa man indfinde sig i selve Sogneskirken. „Vi tælle kun 1500 Sjæle,“ siger Corres- pondenten, „men bidrage til Dechantens Lenning i Ely en „Ubetydelighed“ af 1500 Pd. Sterl. (over 13,000 Rdr.)!“ Hvor mange andre Sogne ere ikke ligesaa forladte, som dette, omendstjøndt de have en fast Prædikant! Men denne stakkels Mand kan ikke taale den raae og fugtige Luft i sin Sogne- kirke og tilbringer derfor næsten hele Tiden i Stæderne eller paa Fastlandet; hans Fru Gemalinde og Frøken Datter admi- nistrere imidlertid Sognet. Ved saadanne Omstændigheder maa man kun undre sig over det ene, at nemlig Mennesker, som vende ledede af en saadan Geistlighed, ikke allerede ganske ere vendte tilbage til Hedendommen. Man seer her paany, at det menneskelige Samfund overalt, hvor Katholicismen ikke kan gjøre sin heldbringende Indflydelse gjældende, altid mere nær- mer sig Hedendommens Tilstande.“

— Efter et protestantisk Blads Meddelelse befinder der sig i den anglicanske Biskop af Orford's Familie og iblandt hans nærmeste Slægtninge allerede næsten 30 Katholiker, nemlig 1. Biskoppens ældste Broders hele Familie: W. Wilberforce, hans Søn og dennes Kone med to Børn; 2. Biskoppens anden Broder, den forhenværende Archidiacon Wilberforce (hans to Sønner ere endnu Protestanter); 3. Biskoppens yngste Broder, Henry Wilberforce, med Kone og sex Børn; 4. den forhenværende Archidiacon Manning og Ryder, Søn af den sidste protestantiske Biskop i Riehtfield, med Kone og sex Børn.

— Times giver gode Raad i Henseende til de protestan- tiske Missionairer, som skulle sendes til China. Vi meddele

deraf følgende: „Det er aldeles unyttigt, at sende uvidende Mennesker til China. Det vilde ikke alene være unyttigt, men forargeligt at sende umaadeholdende Mænd derover . . . Paa skibellige Mænd mangler det os -ikke, men vel paa dannede og ivrige Missionairer, som ikke søge deres egen Interesse. Vi behøve saadanne Mænd, som Katholikerne have og sende derover. De romersk-katholske Missionairer ere ydmyge, nidkjære og have en Tro, der ikke slutter Benktab med enhver anden Tro. Saadanne Mænd behøve vi; fremdeles Mænd, som trænge ind i Landets Indre. Vi have aldeles ingen Mangel paa Missionairer i Hong-kong og Shang-hai; men disse europæiske Etablissementer, hvor man lever i Sikkerhed og Ro og nyder alle Livets Bequemmeligheder, ere fulde af alle europæiske Nationers Missionairer; deres bequemme Boliger ere Mønstre paa Elegants; de føle sig veltilfredse paa deres Heste og i deres Barestole og ere efterladende i Dvælsen af gode Gjæringer. Dersom vi vilde modtage Jesuiternes Udfordring, da behøve vi andre Folk, Mænd, som i mange Aar ligesom begrave sig i den chinesiske Befolkning og ved vedholdende, utrætteligt Arbejde skabe sig en lille kristelig Menighed.“ — Dette lyder ikke meget smigrende for de protestantiske Herrer Missionairer.

— I Orford er fornylig død en 84 Aar gammel Geistlig, ved Navn W. Thomas, som var i Besiddelse af tre Sognefald, som i Løbet af omtrent 35 Aar have indbragt ham den honette lille Sum af 55,154 Pd. Sterl. (omr. 500,000 Rdl.). Under saadanne Omstændigheder kunde det ikke feile, at han maatte være et Lys for Høikirken.

Neapel. For to Aar siden bleve som bekjendt Englands og Frankrigs diplomatiske Forbindelser afbrudte med Neapel, og begge de førstnævnte Hoffer have siden den Tid ikke havt nogen Gesandt i Neapel. Dette Forhold skulde udøve et „Tryk“ paa Kong Ferdinand, som ikke vilde finde sig i de uretsfærdige Indblandinger i sin Regjering. Kong Ferdinand er imidlertid ikke falden til Feie, og Vestmagterne befinde sig aabenbart i nogen Forlegenhed og vide ikke, hvorledes de skulle føre deres hjemkaldte Diplomater tilbage til Neapel. Hvor tilfreds det „udiplomatisk Neapel“ befunder sig ved denne Tilstand, viser et Svar, som Kongen gav paa de Forestillinger, som Østerrig nylig lod ham gjøre. „Mig er det aldeles ligegyldigt — saaledes lyde Kongens Ord — om Forbindelserne imellem min Regjering og Vestmagterne blive gjenoptagne eller ikke; thi mit Land har aldrig nydt en større Ro end nu, og i ethvert Tilfælde mere Ro, end i den Tid, da disse to Magters Repræsentanter vare i Neapel og uophørlig gjorde sig Umage

for at vedligeholde en vis Dphidselse. Jeg veed derfor ikke, hvorfor jeg skulde beklage Afbrydelsen af de diplomatiske Forbindelser, og jeg har ikke nogen Grund til at hidføre en Fornyelse af dem. Jeg blander mig forøvrigt hverken i Østerrigs, eller i Frankrigs, ellers i Englands Anliggender, og det underer mig derfor, at disse uafsladelig bekymre sig om mine." — Naar denne besynderlige Tilstand skulde vare endnu længere, kunde man vænne sig til, at en civiliseret Stat ogsaa kan bestaa uden fremmede Gesandter, og maaskee vilde Neapels Exempel finde Efterligning. — Hvad forøvrigt Kong Ferdinand selv angaaer, saa udmærker han sig ved vrende Fyrstedyder, som nutildags ere blevene sjeldne: nemlig ved en dyb, oprigtig Religiositet og ved en sand mandig Characterfasthed. Men begge disse Egenskaber kan den nuværende, for største Delen irreligiøse og characterløse Tid ikke lide, og deraf kommer det, at der i de offentlige Blade uophørligen rives ned paa den katholske Konge af Neapel. De Revolutionaire ere desforuden endnu vrede paa ham af den særegne Grund, at det ikke vil lykkes dem, at stifte en „tidssvarende Folkereisning“ (ellers kaldet Revolution) i Neapel — af den simple Grund, fordi Folket ikke vil reise sig, men tværtimod er ganske tilfreds med sin Konge. De, som gjøre det hele Spectakel og saa hjertensgjærne vilde lykfaliggjøre Landet med en Revolution, ere for det Meste Udlandige, hvem det neapolitaniske Folks sande Vel ligger ligesaa lidet paa Hjertet, som Russeren den „syge Mand“ (s: Tyrkiet). Forrigt vil Historien engang bedre vide at vurdere og retfærdigere bedømme Kong Ferdinand og hans foregivne „Tyrannie“, end Nutidens Avislitteratur.

Asien. (Expeditionen til Cochinchina.) Den franskspanske Expedition mod Tu-Duc, den blodtørstige Keiser af Anam, er begyndt og strar i sin første Begyndelse bleven kronet med Held; den 1. Sept. have Franskmændene i Tourannebugten erobret Staden Touran tilligemed Forterne; saasnart det spanske Cavalleri er ankommet fra Manilla, ville de Allierede marschere mod Hovedstaden Hueh-So. At den Forsølgelse, som i Keiserriget Anam i mange Aar har raslet mod de Christne, gjorde denne Expedition nødvendig, fremgaaer af de mange Efterretninger om de der herskende Rædsler. Flere Gange havde Frankrig, foranlediget af de paa dets Missionaerer forevode Grusomheder, sendt Krigsskibe til Anam; men alle Forsøg strandede, og en fransk overordentlig Gesandt, der paany skulde gjøre Forestillinger, blev endog i A. 1856 negtet Landsgang. En ny Forsølgelse mod Missionairene, som overtraf alle de tidligere i Haardhed, begyndte i Anam i A. 1857, og

det er bekjendt, hvorledes den spanske Missionsbiskop Diaz paa den afskyeligste Maade maatte lide Martyrdøden ved denne Leilighed. Nu troede Frankrig at være sit Navns Ære skyldig, ikke længere at lade saadanne Forbrydelser ustraffede gaae hen, og Admiral Rigault de Genouilly blev efter endt Expedition mod China beordret til Anam. En spansk Eskadre sluttede sig til den franske Flaade. Desværre indtræffer med Seiersbudskabet tillige et Sørgedebudskab: Biskop Melchior, Biskop Diaz's Efterfølger, havde i flere Maaneder været fængslet og er kort før Franskmændenes Landgang bleven henrettet paa Tyrannen Lu-Duc's Befaling. Tvende andre Præster fra de udenlandske Missioners Seminarium have med ham lidt den samme Død. Nu herfter Korset paa det af Blod vædede Lands Kyster, og vi haabe, at Biskop Melchior, for den Anamitiske Kirkes Bedkommende, vil have sluttet Martyrernes Tidsalder.

Amerika. Et New-Yorker Blad skriver: Sidste Allerhelgenseft aflagde Dr. Floyd, en Søn af den forhenværende Gouverneur i Virginiten, i Memphis den katholske Troesbejendelse. Allerede før ham vare hans Søster Lætitia, derpaa hans Moder og over tyve andre Medlemmer af hans Familie blevene optagen i den katholske Kirkes Skjød. Familien Floyd hører forøvrigt til de anseeligste i Landet.

Kirkelig Erindringsliste.

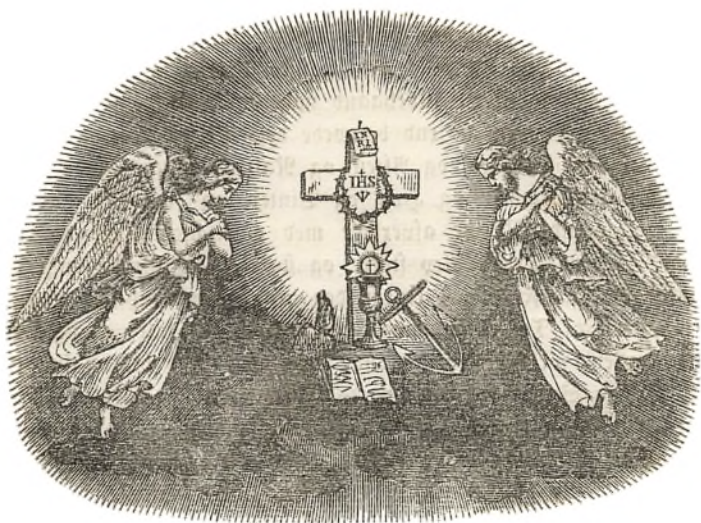
Søndagen d. 2. Januar. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt.

Torsdagen d. 6. Januar. — Vor Herre og Frelser's Jesu Christi Aabenbarelse (Epiphanie) eller de hellige tre Kongers Fæst. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 høitidelig Vesper.

Søndagen d. 9. Januar. — 1. Sondag efter Epiphanie. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.

Kjøbenhavn.

Louis Klein's Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 2.

Søndagen den 16de Januar.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indregnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Hr. Kunsthandler C. A. Blansckenstein, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de sgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 Scl. Kvartalet.

Kirkeombæltningen i Danmark fra 1520 til 1536.

Indledning.

Det er nu paa det nittende Aarhundrede siden, at en Gartner nedlagde et lille, tilsyneladende ubetydeligt Frøcorn i en Have, hvor Ukrud og Tidfler og Torne i Aartusinder havde qvalt næsten enhver ædel Plante, der fremspirede af Jordens Stjøb. Gartneren, som kjendte Frøcornets vidunderlige Epirkraft, for-

udsagde dengang, at det vilde opvære til et Træ, der skulde brede sine Grene ud over den ganske Verden, og at hverken Tidens Storme eller Fjendehaand nogensinde skulde formaae at tilintetgjøre det, om de end berøvede det enkelte Grene og Blade. Og det blev Morgen og Aften og Nat og Dag, og det blev Foraar og Sommer og Høst og Vinter, og smilende Solskin og velgjørende Varme afverlede med ødelæggende Storme og Lyn — men Træet blev større og større, dets Grene bugnede af de herligste Frugter. Undertiden brød vel en vanhellig Haand en Green af Træet, og nogle af dets Blade faldt af sig selv til Jorden, fordi de vare visne; men dette Tab bidrog kun til at forhøie Spirekraften i Træets friske Krone og forøge Frugternes Mangfoldighed. Og dette Træ staaer paa denne Dag saa kraftigt og blomstrende som nogensinde, høit høvet over Havens Ukrud og ikke ændsende de skadelige Insekters afmægtige Angreb og giftige Stik. — Og veed du vel, min kjære Læser, Betydningen af denne min Lignelse, eller skal jeg udlægge den for dig? Nu velan: Gartneren er Jesus Kristus. Haven er Verden. Træet er den hellige katholske Kirke. Ukrudet er Synden. Forudsigelsen om Træet er Christi Forjættelse om Sin Kirke, at „Helvedes Porte ikke skulle faae Dverhaand over den“¹⁾, omendssjøndt „mange falske Propheter skulle opstaae og forføre Mange.“²⁾ Tidsskifterne og det verkende Veirlyg ere de hvist forskjellige Vilkaar, under hvilke Kirken har fortsat sin underfulde Tilværelse. Frugterne ere Kirkefædrene og Helgerne, disse lysende Forbilleder paa kristelig Viisdom og hellig Wandel. Den vanhellige Haand er Hedenkabet og Bantroen, som forgjæves have forsøgt at ødelægge Kirken. De visne, af sig selv nedfaldne Blade ere Branglærerne og Schismatikerne. Og de skadelige Insekter ere de mange gudsforladte hedske Epicuræere, som, inspirerede af Djævelen, baade i Skrift og Tale forgjæves anfaldt Kirken med hadesfuld Legn og ondskabsfuld Spot. Og ligesaa lidt som det store kraftige Træ gaacer tilgrunde derved, at det mister nogle af sine Grene og Blade, ligesaa lidt er den hellige katholske Kirke nogensinde bleven til-

¹⁾ Matth. 16, 18.

²⁾ Matth. 24, 11.

intetgjort eller knækket af Rjætternes tvungne eller frivillige Udtrædelse.

Men medens den christne Historieforsker, ifølge vor Herres og Westers useilbare og uroffelige¹⁾ Forudsigelse: „at mange falske Propheter skulle opstaae og forføre Mange“ — ikke kan forundre sig over de gennem alle christelige Aarhundreder stedfundne Udtrædelsler af Moderkirken; saa maa han dog stude over den Udtrædelse af samme, som fandt Sted i det sextende Aarhundrede, og som Protestanterne have kaldt „Reformationen.“ Thi denne Udtrædelse var i Forhold til alle tidligere overordentlig stor, eller, for at blive ved Lignelsen, denne Medbrydelse af Ørene, og dette Lovfald af visne Blade var, om jeg saa maa sige, altfor stort til at være naturligt. Denne Udtrædelse af Kirken skete nemlig ikke, som hidtil, sectviis, men derimod nationsviis²⁾, ikke ene og alene ifølge Kirkens Bantlysning eller hvert enkelt Individ's Selvbestemmelse — men i Kraft af verdslige Regjeringers Magtsprog!³⁾ Det er denne mærkelige Omstændighed, som giver „Reformationen“ sin eiendommelige Character. Dersom Konger og Magthavere ikke havde benyttet sig af de lutherisk-calviniske Bildfarelsler til at fremme deres uædle verdslige Hensigter og Formaal, er der ingen Rimelighed for, at den havde vundet større Udbredelse, end andre tidligere fra Kirkens Samfund udsøndrede Secter, saameget mere som Lutheranismen og Calvinismen ikke have præsteret noget væsentligt Nytt paa de religiøse Bildfarelsers Gebeet.⁴⁾ Ligesaaaltdt som hele Frankrig blev katharisk eller waldensisk, fordi et Parti i Landet

1) „Himmelen og Jorden skulle forgaae, men Mine Ord skulle ingenlunde forgaae.“ Matth. 24, 35.

2) Derfor blev Territorialsystemet i Protestantismen det herskende; deraf det bekjendte „cujus regio illius religio“ (o: Landets Herre er Religionens Herre).

3) Saaledes: Danmark, Norge, Sverrig, England, Holland, Sachsen, Schweiz v. fl. St.

4) Frederik den Store, der som bekjendt var Protestant og Voltaire's Ven, siger usorbeholdent i sine Memoires de Brandenbourg: „Si on veut reduire les causes du progrès de la réforme à des principes simples, on verra, qu'en Allemagne ce fût l'ouvrage de l'intérêt, en Angleterre celui de l'amour, et en France celui de la nouveauté.“

bekjendte sig til disse Branglærdomme, ligeaa lidt vilde de katolske Stater Danmark, Sverrig eller England være blevene lutheriske eller calviniske, fordi et Parti i disse Stater bekjendte sig til Luther's og Calvin's Lære, — dersom ikke de verdslige Regjeringer havde udcommanderet deres Undersaatter af Moderkirken! — At denne Paastand er fuldkommen berettiget, fremgaaer af hele Reformationshistorien og ikke mindst af den danske. At give en sand og upartisk Fremstilling af „Reformationen“ (d. v. s. den hellige almindelige eller katolske Kirkes voldelige Nedbrydelse i Danmark), betragtet fra et reent kirkeligt Standpunct og væsentligt støttet paa Kildekrifterne og de autentiske Actstykker, er Formaalet for nærværende og de følgende Skildringer.

Dr. Lämmer's Conversion.

(Sluttet.)

Til alle disse her nævnte og ikke nævnte berømte Conversioner er for nogle Maanedes siden endnu kommet den af Dr. Lämmer, Cand. theol. og indtil forrige Efteraar Privatdocent ved Universitetet i Berlin. Denne unge Lærdes Conversion (han er først 24 Aar gammel), er saa meget desto mærkværdigere, eftersom den er bleven foranlediget ved en theologisk Undersøgelse, som en Protestant ellers kun pleier at foretage med Fordom mod den katolske Kirkes Lære. Man gaaer nemlig fra protestantisk Side i Regelen ud fra den falske Grundfætning, at den katolske Kirkes Lære har lidt, baade i Henseende til Indhold og Form, en ikke ubetydelig Forandring ved det Tridentinske Concil og den senere katolske Theologie. Deraf kommer det, at de orthodoxe Protestanter vel vise sig beredte til at vedkjende sig de gamle Kirkemøders Troesbekjendelser, saasom den nicæiske og nicæisk-constantinopolitanske, men derimod have en sand Stræk for den Tridentinske Kirkeforsamling samt dens Symbolum og øvrige dogmatiske Beslut-

ninger. Dgsaa vor Dr. Lämmer var ikke aldeles fri for denne almindelige protestantiske Fordom. Imidlertid hændtes det, at han netop blev foranlediget til at vælge den omtalte Gjenstand som Thema for den theologiske Afhandling, hvorved han skulde erhverve sig Licentiat-Graden. Han behandlede deri „den romersk-katholske Theologie paa Reformatorerne's Tid førend det Tridentinske Concil.“ (De theologia Romano-catholica, quae reformatorum aetate viguit, antetridentina). Dette Skrift, som udkrævede et vsiagtigt Studium af den katholske Theologie baade i Middelalderen og i den senere Tid, blev Aulekning til at han overbeviste sig om det lige Modsatte, og blev tillige det første Auktød til hans videre og dybere Grandstninger angaaende den katholske Kirkes Lære. Det endelige Resultat af disse hans Grandstninger var den fuldstændige Overbeviisning om den katholske Kirkes Sandhed og den Beslutning, at vende tilbage til den af hans Forsædres svigtede Moderkirke. Denne Dr. Lämmer's Conversion vakte i den protestantiske „Bosfische Zeitung“ Beflagelse formedelt hans hidtil udviste store Dygtighed, medens et andet, ligeledes protest. Berliner Blad, „Zeit“, kun beklager Anvendelsen af protestantiske Penge (NB. fra de tildeels katholske Stats- og Communalfonds i Preussen!) til hans videnskabelige Uddannelse. Atter andre Blade kunne derimod ikke give deres Uregrelse Lust paa anden Maade, end ved at angive de jelsomme egennyttige Hensigter, der sandsynligviis ere de eneste Driveffjedere til deres egne Handlinger, som Bevæggrunde til dette Skridt af Dr. Lämmer. Det katholske „Märkische Kirchenblatt“ i Berlin søgte derfor at forskaffe sig nye Kundskab om Dr. Lämmer's Liv og Virksomhed hidindtil, og vi meddele i det Følgende de Oplysninger, som dette Blad giver. For enhver Kiender af det mennekelige Hjerte ere disse mere end tilstrækkelige for at betragte Dr. Lämmer's Character og hans sidste offentlige Handling med Agtelse og Beundring. Nævnte Kirkeblad skriver Følgende:

Dr. Lämmer er barnfødt i Allenstein i Ermland d. 25. Jan. 1835. Sin første Uddannelse modtog han ved det Allstädtiske Gymnasium i Königsberg i Preussen, og blev derved i flere Aar understøttet af „Foreningen for Videnskab og Kunst“ under Direction af den berømte Historiker Geheimeraad Dr. Joh.

Voigt. Fra Paaſte 1852 ſtuderede han Philoſophie og Theologie paa det derværende Univerſitet, og en ſvær og langvarig Sygdom, hvormed Gud hjemſøgte ham i Hoſten ſ. A., bidrog til allerede tidligt at fremkalde en ſtor Livsalvor i hans Sjæl. Efter hans Helbredelse lod den for ſtørſte Delen katholiſke Magiſtrat i Allenſtein og Braunsberg ham tilflyde nogle Stipendier fra bemeldte Communer, hvorved han blev ſat i Stand til i April 1853 at begive ſig til Leipzig, for der at forſætte ſine theologiske og philoſophiſke Studier. Her opſtod nu en ſvær Kamp i hans Indre. Rationaliſmen kunde han ikke hylde; de dybe Indtryk, han havde modtaget i den elementaire Religionsunderviisning af den nuværende Generalsuperintendent Dr. Lehnerdt, modsatte ſig denne Fornegtelse af de chriſtelige Grundprinciper. Men ei heller følte han ſig tiltrukken af den ſtrenglutherſke Lære, ſom ellers flere af hans Lærere forsvarede; hans forſjønkelige Character gjorde ham meget mere tilbøielig for den preuſſiſke Forening af Lutheranerne med de Reformeerte. Kjød af de idelige Tviftigheder paa den proteſtantiſke Theologies Gebeet ſtod han allerede i Begreb med aldeles at opgive den theologiske Videndiſkab og udelukkende ſin at indvie ſig til Philoſophien og Historien; men paa Grund af tvende kronede Priiſſfrifter af ham opfordrede flere Medlemmer af det theologiske Facultet i Leipzig ham til at forſætte ſin videre Uddannelse paa den academiſke Løbebane. Hans Ungdomsværk om den hellige Clemens af Alexandrien's Logoſlære*) blev kronet og forſkaffede ham et Magiſterſtipendium. I Advent 1854 blev han i Leipzig promovet til Doctorværdigheden i Philoſophien.

I Marts Maaned 1855 flyttede Dr. Lämmer til Berlin, hvor han den 5. Juni ſ. A. opnaaede Berliner Sæcularſtipendiet. Ifølge § 6 af Statutterne for det ſaak. „evangeliske Sæcularſtipendium“ i Berlin er Diemedet med dette Stipendium: „at forſkaffe udmærkede unge evangeliske Theologer, ſom have endt deres Univerſitetsſtudier, Leilighed og Midler til, ved forſætte Studier endnu i to Aar at forberede ſig til deres frem-

*) Læren om Guds Søn, Som den h. Johannes i ſit Evangelium kalder Logos (?: Ordet).

tidige Kald, ligemeget om de enten ville søge dette i Præstembedet eller i det academiske Læreembede. Til den Ende skal 1. Ansøgeren om dette Stipendium godtgjøre, at han paa Universitetet foruden en udmærket theologisk Uddannelse ogsaa har erhvervet sig grundige filosofiske og humanistiske Kundskaber; 2. skal Stipendiaten være forpligtet til, i Løbet af de to Stipendieaar og senest forend Begyndelsen af det sidste Qvartal at opnaae Værdigheden som Licentiat (Lærer) i Theologien ved et preuss. evangelisk-theologisk Facultet, for saaledes at godtgjøre den hensigtsmæssige Benyttelse af Stipendiet. — Dr. Lämmer skrev sin Afhandling: *De theologia romano-catholica, quæ reformationum ætate viguit, antetridentina* (Om den romersk-katholiske Theologie i Reformationens Tidsalder forend det Tridentinske Concil), i hvilken han efter det theologiske Facultets Dom, især efter Dr. Hengstenberg's havde vlist sig „nimis justus“ **o: altfor retfærdig (!)** mod Katholicismen. Den 3. Aug. 1856 erholdt han den udsatte Præmie og blev efter de sædvanlige Examina promoveret til Licentiatværdigheden i Theologien. — Derpaa optraadte den unge Lærde i nogen Tid som Religionslærer ved Friedrichs-Gymnasium og samtidig i eet Qvartal ogsaa ved Dorothea-Realskolen i Berlin. Ligesom han selv lige fra sin Confirmation stedse urokkeligt havde holdt fast ved Troen paa Jesu Christi sande Guddom og den hellige Skrifts Guddommelighed, saaledes var det ham ogsaa fremfor Alt magtpaaliggende, hos sine Disciple at pleie og styrke denne kristelige Overbeviisning, uden at ændse de modstræbende Partiers magtesløse Forsøg. Ligesom han fremdeles ogsaa stedse havde været en principiel Hader af alle confessionelle Rivninger og Fjendtligheder, saaledes søgte han ogsaa at indgyde sine Disciple Affky for dem. At vække og pleie, nære og fremme en oprigtig Gudfrygtighed og hjertelig Fromhed, som støtter sig paa den ene Grund Jesus Christus, det var alene det, han søgte og ønskede af ganske Sjæl. Derom ville vist alle hans Disciple, af hvilke flere imidlertid have betraadt den academiske Løbebane, give ham Vidnesbyrd.

Efterat han ved det theologiske Facultets særegne Gunst havde erholdt den paa Grund af sin endnu altfor unge Alder fornødne Dispensation, opnaaede han i Paasken 1857 ved treende

Forelæsninger, 1. over „Pave Nicolaus I. og den byzantiniske Statskirke i hans Tid“ (trykt 1857) og 2. De confessionis Augustanæ confutatione Pontificia (o: om den pavelige Gjen- drivelse af den Augsburgske Confession) — den Ret at holde Forelæsninger ved Universitetet i Berlin som Privatdocent; og som saadan har han da virket indtil Slutningen af Sommer- Semestret 1858. I det første Semester holdt han Forelæsninger over Patrologie; i det andet over Protestantismens symboliske Bekjendelseskrifter, navnlig over den Augsburgske Troesbekjendelse; i det tredje over Kirkehistorie i en summarisk Oversigt, samt over Patrologie. Ved sine Forelæsninger over den Augsburgske Troesbekjendelse saac den ærlige Doctor sig som vistest nødsaget til at gjøre sine Tilhørere opmærksomme paa adskillige historiske Bildfarelser og Misforstaaelser, i hvilke dens Forfattere havde gjort sig skyldige. — Ved Siden af sine Forelæsninger studerede han fornemmelig den kirkelige Middelalder og Tidsrummet af den saak. Reformation. Som Resultat af sine lærde Grundskninger offentliggjorde han en Afhandling om Hermann v. Rappenberg (evangl. Kirch.-Ztg. 1857), fremdeles en Udgave af den hellige Anselmus' Tractat „Cur Deus Homo“ (Berlin 1858) og en ny Bearbejdelse paa Tydsk af hans ovenfor anførte, kronede Brittskrift: „den romersk-katholiske Theologie ic.“ (Berlin 1858). Efterat Trykningen af dette sidste Skrift var fuldendt, forlod han i Juli s. A. Berlin, og, understøttet af det høie Cultusministerium, besøgte han Bibliothekerne i Dresden, Wien, Benedig, Padua, Mailand og München i den Hensigt, at sammenligne de derværende, endnu ikke gjennemførte Haandskrifter af Kirkehistorien af Eusebius. Om Resultaterne af denne videnskabelige Rejse har han fra München indgivet Beretning til det høie Cultusministerium. — Denne Rejse havde hos ham bragt en svær Kamp til Afgjørelse; den havde ikke blot overbevist ham om, at den katholske Lære i videnskabelig Henseende var den protestantiske meget overlegen, men desuden ogsaa at den practiske Udøvelse af Katholicismen var en ganske anden og langt værdigere, end det fra protestantisk Side var bleven sagt ham.

Nu stod han da ved det tungeste Skridt, nemlig til offent-

ligen at bekjende Resultatet af sine alvorlige Studier og sine store indvortes Kampe, hvis egentlige Begyndelse allerede rækker trende Aar tilbage, til hiin Tid nemlig, i hvilken han begyndte med at gennemforske de kirkehistoriske Kilder fra det 16. Aarhundrede. Allerede dengang begyndte han at indsee hvad han senere, kort før sin virkelige Overgang, udtalte i et Brev til en Ven, at han nemlig maatte give Katholikerne Ret i: „at Reformationen (Forbedringen) har været en Deformation (Forværring) af Christi ægte Kirke; at de reformatøriske Grundfætninger ikke kunne danne, men vel styrte en Kirke, og at disse Grundfætninger ogsaa have indvirket paa de tre sidste Aarhundreders Historie; at fremdeles de protestantiske Beskjendelseskrifter og de fleste protestantiske Theologer egentlig slet ikke bekæmpe den authentiske katholske Lære, naar de drage til Felts imod Katholicismen, men at de altid først **forvanske** og **fordreie** den, for at kunne bekæmpe den; at Katholicismens Modstandere førend Tridentiner Conciliet ere blevne aldeles galt forstaaede af Reformatorerne; at Reformatorerne slet ikke have havt hverken Ret eller Pligt til at ville reformere Kirken uden og imod dens Hoved og Biskopper; og at den religiøse Søndersplittelse i vore Dage vist burde afledes fra den Modstræben imod at underkaste sig den kirkelige Myndighed og at vende tilbage til den Klippe og det Genhedspunkt, som man i det 16. Aarh. har forladt“ o. s. v. — Efterhaanden var den indvortes Sammenhæng i den katholske Kirkes historiske Udvikling indtil vore Dage bleven ham klar; — den sidste Reise havde ogsaa lært ham at kjende og vurdere den katholske Praxis. Siden den guddommelige Naade havde ført ham til denne Erkjendelse, begreb han altid bedre den absolute Nødvendighed af, i Virkelighed ogsaa at vende tilbage til den hellige Kirke, som hans Førfædre troløst havde svigtet. Under Bøn og Taarer tilbragte han efter sin Tilbagekomst fra Italien endnu nogle Uger i Hjemmet, indtil Gud forundte ham den fuldstændige Seier over alle Hindringer og Betænkeligheder. Den 15. October sidsl. slog den afgjørende Time for ham, idet han paa denne Dag fattede den bestemte Beslutning, at han ogsaa frit og uden Sky vilde bekjende sig til den katholske Kirke; og med denne Beslutning i Hjertet gjenvandt

han endelig en Tilstand af indvortes Fred og Glæde, som han alt længe havde savnet, og som efter Frelserens Ord „Verden ikke kan give“ og ei heller fratage trods alle Angreb og Hjendtligheder. Med Glæde besluttede den Lykkelige nu at ville opgive alle sine herlige Udfigter til en mere glimrende Embedsstilling, kun for at vinde hiint kostelige Klenodie, som naaer ud over Tiden og ind i Evigheden. — Dagen efter indsendte han en Skrivelse til det theologiske Facultet i Berlin og en anden til Kultusministeriet, i hvilke Skrivelser han erklærede, at han nedlagde sit Embede som Docent og snarest muligt vilde vende tilbage til den katholske Kirke, det forherligede Gudmenneskes Brud og den i Gudmennesket personlig blevne Sandheds Lærerinde. Samtidigt dermed udtalte han sin hjertelige Tak for de Beviser paa Belvillie og Gunst, man havde givet ham.

Den 18. Oct. reiste han til Braunsberg og henvendte sig her til den Høiærværdigste Biskop af Ermeland, Dr. Gerig, i hvis Diöces han er barnfødt, og bad instændigen om at blive optagen i den katholske Kirkes Skjød. Noogle Dage derefter begyndte han sin sidste Forberedelse til dette vigtige Skridt under Ledelse af Professor Thiel i Braunsberg. Efterat han havde tilbragt den af Biskoppen fastsatte sidste Forberedelsestid af 30 Dage i stille Gensomhed og Afsondring fra Verden og derpaa offentlig i Braunsberger Sognekirke aflagt den Tridentinske Kirkeforsamlings Troesbekjendelse, blev han den 21. Novbr. i Braunsberg formeligen optagen og indlemmet i den hellige Moderkirkes Samfund, og dermed var da det nærmeste Maal for hans eneste Længsel og Attraa bleven opnaaet. Efter en tilstrækkelig Forberedelse blev han derpaa ogsaa tilstedet til de hellige Sacramenters Annæmmelse og ifølge sit varmeste Ønske og sin indstændige Anmodning derom d. 24. Novbr. optagen i Præstefeminarieret i Braunsberg for at begynde en omhyggelig Forberedelse til Præstedømmet og til præstelig Virksomhed i den katholske Kirke. — Herrens Navn være lovet!

Kirkelige Efterretninger.

Elberfeld. Besynderlige Phænomener vise sig her. Man begynder her paa protestantisk Side stykkeviis at samle, hvad man allerede for længe siden havde bortkastet „som udelevede Ting og papistisk Menneſtepaasund“ og saa længe havde udraabt for „en underfundig List af Bærthellighedens Djævel.“ Træder man ind i den for nogle Uger siden her grundede gammellutherſke Menigheds Bedelocale, ſeer man der et Alterbord med Crucifix og Uvſestager, ſaa at almindelige Folk ſige, at det der ſeer ud, ſom i en katholſk Kirke. Og hvad hører man der? Man prædiker der om Nødvendigheden af Skriftemaal og Abſolutionen. Prædikanten paastaar ſtyvt og fast, at han har Fuldmagt til at tilgive Synder; han giver ogsaa Underviisning i, hvorledes Folk ſhulde ſkrifte, og indbyder dem dertil. Omendſkjøndt Folk maae aflægge en ſpeciell Selvanklage, ſkal den dog, ſom Prædikanten ſiger, ikke være noget katholſt Drefkriftemaal. Hvori Forſkjellen beſtaaer, er vanſkeligt at ſige, da Gammellutheranerne vel neppe ville være i Stand til at ſkrifte anderledes, end formodelſt Dresandſen, ligesom Katholikerne. Kort ſagt, her bliver ogsaa hørt Skriftemaal af den lutherſke Prædikant. Skriftestole ere endnu ikke oprettede. Skriftebørnene gaae enkeltviis ind til Prædikanten i et til Bedelocalet ſtødende Sideværelſe og ſkrifte deres Synder ved Siden af ham ſiddende paa en Stol. Det lutherſke Skriftemaal er fuldstændigen indført her. Der er ogsaa Udſigt til, at man ſnart vil gaae over til at indføre Meſſen, ſaaledes ſom den efter dens udvortes Skikkelse allerede er bleven indført i Hannover den forſte Søndag i Advent.

Irland. (Hvad er Aarsagen til de blodige Gjerninger i Irland?) I nogen Tid have engelſke Blade bragt gruopvækkende Beretninger om Mordgjerninger i Irland, ſom ſnarere erindre om en gyselig Roman, end om det 19. Aarhundredes Aand. Fra en vidt forgrenet Forening, de ſaa kaldede „Baandmænds Forening“ hvis Medlemmer ſhulde være bundne ved en frygtelig Ed, udgaae diſſe Mord paa Godſciere og anglicanſke Geiſtlige ic., og den katholſke Geiſtlighed gjør ſig, ſom engelſke Blade meddele, forgjæves Umage for at hemme og opdage denne nye Blodrets ryggesløſe Bæſen. Hvor ligger Rilden til diſſe Misdgjerninger? I Landets ſociale Forholde, ſom ere en Folge af hiin grændſeloſe Glendighed, ſom det protestantiske England har bragt over det katholſke Irland. Eller ſkulde Irlanderne have forglemt, at hundrede Tusinder af Irlandere bleve under den grufomme Eliſabeth, Jacob I,

Carl I. og Vilhelm af Dranien berøvede deres Grundeieendom, blot fordi de med Trostøb holdt fast ved deres Tro? Den blev erklæret for Krongods og givet til protestantiske Colonister, hvis undertrykte Fæstere nu Irælænderne ere. Kan Irælænderen forglemme, at under Cromwell 20,000 af hans Forsædte bleve solgte som Slaver til Vestindien af samme Grund; at den paanødte anglicanske Geistlighed, for det Meste Hyrder uden Hjorder, beriger sig med hans fordums Eiendom, medens den katholske Geistlighed maa lade sig nøie med fattige Katholikers Almisse, efter at disse saaledes ere gjorte til Tiggere? Det turde være godt at minde om disse Facta, da mange Blade med den største Omhyggelighed berette de katholske Irælænderes Blodgjerninger, uden kun med et eneste Ord at hentyde paa Englands Grusomheder imod dem i det 16., 17. og 18. Aarhundrede. Erligere er „Hamburger Reform“, der, efter at den har skildret „Baandmændenes“ Uvæsen, vedbliver paa følgende Maade: „Men lad os see paa Medaillens Bagside! Hvad har England gjort? Det har voldelig villet paatvinge det katholske Irland sin Anglicanisme — det er Kilden til alt det Døde. De fattige, udhungrede katholske Menigheder maatte ernære protestantiske Sognepræster, som slet ikke havde noget at gjøre i Landet og kun forødede de Fattiges Sved i Udlandet. De oppebar deres fede Indtægter — det var deres hele aandelige Virksomhed (Referenten har seet meer end een af disse „værdige“ Mand at spadsero omkring i Italien). Folket, som indtil Sværmeri ærer den katholske Kirke, vilde naturligviis ikke vide noget af saadanne Sjælesørgere; men betale maatte det dog! I mange Aar har man i og udenfor Parlamentet klaget bittert over disse Misbrug, men forgjæves. Haand i Haand med den anglicanske Kirke gif de indtrængte anglicanske Gudsbedere, der desværre kun altfor ofte behandlede de fattige Daglønnere med frygtelig Haardhed og kastede dem ud af deres elendige Hytter, naar de i deres Afgifter resterede med nogle Shillings. Saaledes er det Had bleven fremkaldt, som nu paany giver sig Luft i gysselige Hævngjerninger.“ (Denne Meddelelse opfordrer os til at bede for hine Folks Dplysning, som ganske have forglemt, at den katholske Kirke aldrig taler Ordet for voldelig Selvtægt, men selv der, hvor dens Troende maae lide timelig Uret af deres Foresatte, viser hen paa Israeliternes Fangenskab, da Gud paa de Taalmodiges Bøn mod al Forventning i Cyrus pludselig opvakte en Redningsmand til at udfrie dem af deres politiske Trængsel.)

Frankrig. Paris. Civiltà cattolica anfører en Memorial fra Seinepræfecten Hausmann til Municipalraadet i Paris,

i hvilken denne Embedsmand fremhæver Nødvendigheden af at bygge flere Kirker i hans Departement, idet ikke blot den tiltagende Befolkning, men ogsaa Frankmandenes tiltagende Religiositet fordrer, at Gudshusenes Tal foreges. I f. A. beløb de hertil nødvendige Omkostninger sig allerede til 1 Mill. Fres., hvorimod der under Louis Philipp's Regjering i det Høieste blev udgivet 606,322 Fres. For d. A. ere Udgifterne til Kirkebygningerne anslaaede til fulde to Millioner. Endnu en anden Omstændighed gjør disse Udgifter nødvendige. Præsecten siger nemlig: „For A. 1851 var Paris indeelt i 38 Sogne; nu tæller det 47“, — og som Folge deraf udtræves der ogsaa nye Sognekirker. Ogsaa i andre Departementer viser der sig en lignende Kappesrid. Saaledes begjerede Generalraadet for Departem. Loire Oprettelsen af et nyt Bispedømme i Staden Montbrison, hvortil det ogsaa tilbød de fornødne Penge. Talrige Kirker blive byggede overalt i Frankrig, for største Delen paa Folkets Bekostning, der endog gjerne ville undvære det til Livets Ophold Nødvendige, for at kunne bidrage til et saadant Foretagende, hvorpaa der fortælles roesværdige Exempler. I Dioceseset Bordeaux alene er i de sidste Aar blevet bygget det enorme Antal af 125 Kirker ved de Troendes fromme Iver.

Spanien. Constitutionnel meddeler følgende opløstende Artikkel: „Skibet „Divina“, Capt. Maréchal, og Skibet „Bon-Père“, Capt. Guibert, begge fra St. Servan i Spanien, rejsede fra Terranova, da de i Canalen midt om Natten stødte paa hinanden i en meget tyk Taage. Sammenstødet var skrækkeligt, og efter Sagens Natur vilde sikkerlig i det Mindste eet af Skibene været gaaet tilgrunde, da de begge ere meget gamle. Men i Farens Dieblik havde begge Skibenes Besætning, hver paa sin Side, gjort et Løfte til den allerseligste Jomfru. Begge Skibe have ikke lidt noget ved Sammenstødet og Ingen er kommen til Skade. I dag opfyldte begge Skibmandskaberne, som tilsammen bestaae af 152 Mand, deres Løfte som en høitidelig Taksigelse for den dem forundte guddommelige Bessjermelse. Kl. 8 om Morgenen forenede de sig i Kirken St. Servan, under Overtværelsen af en stor Folkemængde, som sølte sig lykkelig over at see denne høitidelige Bessjermelse af Troen. Hymnen „Ave, Maris Stella — Vær hilset, Havets Stjerne!“ blev istemt af Sognepræsten ved St. Servan og fortsat af Søfolkene; og under denne hellige Sang bevægede Toget sig til St. Johan. Enhver Capitain gik i Spidsen for sit Mandskab, og foran bar en Skibsdrenq en stor Kjerte i Haanden. Processionen standsede ved et Sted ved Navn Lovretto; her toge Søfolkene deres Stoe af og gik barsjodede til St. Johanniskirken, hvor Sognepræsten ved St. Servan holdt

en Høimesse til Taksigelse for den himmelske Beskyttelse, som var bleven disse christelige Søfolk tildeelt ved Maria's Børbøn, hun som med Ret bliver kaldet „*Maris stella*“, d. e. Havets Stjerne. Gudsfrugten er gavnlig til alle Ting, siger Apostelen til alle Troende! Maaatte hun ogsaa Alle betænke, statte og benytte den!

Syrien. (Armenieres Forening med den katolske Kirke.) Fra Diarbefir skriver man under 23. Octbr. sidstl. til Constantinopels Journal: „I nogen Tid har der bestaaet en dyb Spænding inellem de ikke-uneerte Armenieres Biskop, Mgr. Agop, og hans Diocejanere. Denne Spænding havde tiltaget i den Grad, at et stort Antal Familier, tilsammen 1600 Sjæle, for to Maanedes siden bestemte sig til at træde over til den katolske Kirke. Da Biskoppen ikke vilde give efter for sin Nations retfærdige Fordringer, have 4—500 andre Familier, tilsammen 2000 Sjæle, antaget den uneerte græsk-katolske Ritus. Da Mgr. Agop saae sig forladt af alle sine Faar, forlod han samme Dag sin Resident's og søgte et Tilflugtssted i Klosteret i Argonne. De 1500 Armeniere, som ere traadte over til den katolske Kirke, have underkastet sig Don Gregor Ensiegian's geistlige Veiledning, som, i Forbindelse med tre andre værdige Præster, har grundet en ny armenisk-katolsk Menighed i Diarbefir.

Cochinchina. (Forsølgelse af de Christne.) *Moniteur de la flotte* melder, at den spanske Missionsbiskop Dr. Fr. Melchior's Genrettelse fandt Sted i den første Uge af August Maaned f. A. i Nam-dinh, hvor Hovedet blev skaaret af ham og udstillet, medens Hertet og de øvrige Legemsdele bleve udstillede paa andre Steder i Tonking. Vater Goly, som bragte denne Efterretning til Makao, lykkedes det at flygte. Kort før hans Flugt i en Fiskerbaad havde man ogsaa fængslet to franske Missionairer i Dsitonkin, medens det lykkedes den apostoliske Vicar og de øvrige europæiske Missionairer at flygte til Skovene. Hefstigt rasede Forsølgelsen i Central-Missionen, hvor henimod 7000 Christne skulle ifølge Efterretninger, som d. 24. Sept. indtraf i Makao, være blevne Dødere for Stormandarinens Intolerance. Iblandt de Genrettede er der to Præster fra Provindsen Ocana.

Ægypten. Vicekongen af Ægypten har for nogen Tid siden givet et nyt Beviis for sit tolerante Sindelag, idet han har anvist de „christelige Skolebrødre“ et Baaningshuus i Cairo. Ja, Mohammed-Said nøiedes ikke engang med denne Gave, men tilføiede desuden en Sum af 30,000 Frcs. i contante Penge for de tilsvarende Indretninger i nævnte

Bygning. Tidligere besadde Skolebrødrene kun et meget indskrænket Etablissement udenfor Byen.

Algier. I Algier, som allerede tæller 167,135 europæiske Indvaanere ved Siden af meer end 2 Mill. Indfødt, findes der 204 katolske Præster, 19 Munkes og 13 Nonneklostre. Desforuden opholde mange Klosterføstre sig omkring paa Landet. I eet Aar modtog 43 Klerker deels de ringere, deels de høiere Bielser.

New-York. (Bibelselskab.) Det er i Sandhed forbausende, hvilke Summer Protestantismen anvender paa Fabrikationen og Udbredelsen af Bibler. Her i New-York bestaaer en særegen Bibelfabrikbygning, hvis Opførelse kostede $1\frac{1}{2}$ Mill. Frcs., der indkom ved frivillige Bidrag. De forskjellige store Værelser i Huset blive opvarmede ved Damp. Bibelselskabet har 17 Dampresser i usbrudt Virksomhed, alle opstillede i en stor lys Sal. 400 Arbeidere ere beskæftigede derved: de mandlige fortjene daglig 7—10, de kvindelige 6 Frcs. Der bliver aarlig trykt omtrent 1 Mill. Bibler, ogsaa Bibler for Blinde med ophejede Typer. I samme Huus blive disse Bibler indbundne og solgte, tildeels bortskjendte. En Amerikaner skjenkede i A. 1856 en Sum af 5000 Frcs. til Selskabet med den Betingelse, at man skulde sende en Bibel til enhver af Europas Souverainer. Dette skete ogsaa. De aarlige Indtægter beløbe sig til 2,210,000 Frcs. Siden dets Tilværelse har Selskabet affat 12,094,434 Bibler! Man beregner, at de forskjellige protestantiske Bibelselskaber i det Hele allerede have udbredt over 55 Mill. Bibler. I Amerika tager den letfærdigste Bantro, den affhyeligste Ufædelighed naaget alle disse Millioner af Bibler mere og mere til; det er ligesom om alle Biblerne falde i et vildt Chaos, af hvilket de blive slugte, uden nogenstunde mere at komme tilsyne. Hvorledes kunde ogsaa den døde Bibel, det døde Bogstav, redde en Slægt, som den amerikanske? De katolske Missionairer vinde uden Millioner af Bibler og Francis altid mere Terrain i Amerika og udfolde en saa velsignet Virksomhed, at selv Ifke-Katholiker yde dem deres fulde, beundrende Anerkjendelse.

Vestindien. (Et sjældent Exemplar af en engelsk Consul.) Da en protestantisk Missionair, Mr. Crowe, som udgav sig for en Engländer, fornylig blev udviist af den heelt katolske Republik San Salvador formedelt Udbredelsen af protestantiske Bibler og han da søgte Beskyttelse hos den engelske Consul, Mr. Foote, negtede denne, selv en Protestant, ham den paa en meget bestemt Maade. „Jeg kan kun beklage, — skrev han til den opbragte Missionair — at De ved at uddele protestantiske Skrifter og Bibler paa Steder, hvor der

ikke eksisterer en eneste Protestant, har foretaget Dem noget, som aldeles staaer i Modstrid med Landets Love og Stikke. De har gjort dette, uagtet De vidste, at det vilde ophidse Folket. De har derved mere skadet end gavnet den protestantiske Sag. En Missionair skulde fremfor Alt være en Fredens Apostel og han tør ikke forsøge at udbrede sin Bibeloversættelse under Lu-
mult og Scandale. Da jeg selv er Protestant, saa føler jeg levende det Vanærende ved saadanne Optrin, og jeg opfordrer Dem alvorligen til at opsoge Dem en anden Mark for Deres Missionsarbejder." Mr. Crowe lavede sig allerede til Afreisen, da der pludselig fremstod en Beskytter uden at være kaldet dertil: den sardiniske Consul Don Louis Ansaldo. Repræ-
senteranten for det katolske Kongehus Savoyen begav sig til Gouverneuren og erklærede, at han tog Rev. Crowe under den italienske trefarvede Janes Beskyttelse! Vi anbefale Don An-
saldo til Grev Cavour's Velvillie; thi en Agent, som saa for-
træffeligt fortolker sin Chefs kirkesjendtlige Politik, fortjener Befordring. Maaskee vil Sardinien afsende sin Flaade; thi trods dets Consuls Intervention blev M. Crowe udviist af San Salvador og har allerede indskibet sig til de Forenede Stater.

Rettelse.

I forrige Nummer, Side 7 Linie 4 fra oven, læs Ord istedetfor Ord.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndagen d. 16. Januar. — 2. Søndag efter Epiphanie. — Jesu Navnefest. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Broderskabsandagt.

Søndagen d. 23. Januar. — 3. Søndag efter Epiphanie. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.

Kjøbenhavn.

Louis Klein's Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 3.

Søndagen den 30te Januar.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberterne desuden i Harets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissiönair, Hr. Kunsthandler **C. A. Blanzkesteiner**, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de sgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mt. 8 St. Kvartalet.

Den katholske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Simon. Jeg erindrer egentlig ikke rigtig, hvad der nu følger og hvorom jeg kunde ønske at faae nogen Dplysning.

Br. Det nærmeste vil vel være Maria's Krenselsesfest, eller, som den ogsaa kaldes, Maria's Kyndelmisse.

Simon. Ja vel, de indviede Børlys paa denne Dag,

Pr. — som have en saa smuk og dyb Betydning; ligesom det brændende Vordlys overhovedet er meget lærerigt, naar det bliver betragtet som det skal. Det er derfor intet Under, at Kirken med stor Forkjærlighed ikke alene gjør Brug af det ved den offentlige høitidelige Gudstjeneste, men ogsaa ved enhver anden gudstjenstlig Handling.

Simon. De har vel den Godhed at meddele os dets Betydning.

Pr. Naar de velsignede Vordlys blive brugte ved den hellige Messse paa den nævnte Festsdag, som netop deraf har faaet Navnet Kyndelmisse, saa have de fornemmelig den Bestemmelse, at de skulle erindre os om Christus.

1. Skulle vi nemlig erindres om, at den menneskeblevne Guds Søn er det sande Lys, Som er kommen til Verden, for at oplyse Menneskene, og at Han paa denne Dag blev baaren til Templet af Sin jomfruelige Moder og opoffret til Sin himmelske Fader. Saaledes skulle ogsaa vi opoffre os til Gud, og være beredte til at aabne vor Sjæl for det guddommelige Lys.

2. Skal denne Skik forestille os det Dieblit, da den retfærdige Simeon tog det guddommelige Barn i sine Arme og trøstet udraabte: Nu have mine Dine seet det Lys, som skal oplyse alle Folkeslag. Dette guddommelige Lys er ogsaa bleven aabenbart for vore Dine, og vi formaae ved den inderligste Kjærlighed endog at indflutte Christus i vore Hjerter.

3. Endelig er Voret af Hjerterne os et Sindbillede paa Jesu Christi Menneskeheds reneste Kjød, som var en Frugt af Maria's jomfruelige Legeme, ligesom Voret er en Frugt af de rene Bier. Paa alt dette hentyde ogsaa Kirkens Bonner ved denne Leilighed.

Simon. En ret smuk Erindring om den guddommelige Frelser!

Pr. Biskop! men ogsaa som et Sindbillede paa os selv maae vi betragte de brændende Lys, og beslitte os paa, i aandelig Forstand at virkeliggjøre deres Egenstaber paa os selv. Fremfor Alt kan Lysets Ild være et Sindbillede paa den Kjærlighed, som vi i Hjertet skulle bære til Gud, og den opadstræbende Flamme minder os om den Andagt og Ven, som fra vor Sjæl skal opstige til Himmelen. Ligesom Lysets Flamme stræber opad, selv

om vi helde Lyset til Siden eller vende det ned efter, saaledes kan ogsaa den sande Christen vel blive hjemsogt og nedbøiet af Trængsler, Lidelser og Forfølgelser, men hans Sjæl vil dog alligevel altid stræbe opad, og han vil med Sind og Hjerte vandre hos Gud i Himmelen. Men — vel at mærke! — den svage lille Flamme udslukkes, dersom vi holde Lyset omvendt; den kraftige Flamme bliver derved kun desto stærkere.

Simon. Det vil altsaa sige, at ogsaa vi bør have en stor Andagt og Kjærlighed til Gud i os.

Pr. Og at Ulykke, Lidelser o. desl., som Gud sender, gjør den Fromme desto frommere, medens kun den Svage derved bliver afvendt fra Gud og kommer til at fortvivle om Hjælpen fra Oven. — For det Andet er Lyset et træffende Sindbillede paa vor Levetid. Det har den Bestemmelse, med sit Skin at fremme Guds Ære ved Gudstjenesten, og tjene Menneskene i og udenfor Gudshuset. I Guds og vore Medmenneskers Tjeneste skal ogsaa vort Liv fortære sig indtil det sidste Aandedræt. Væe os, dersom vort Liv i Dødstimen ligner en i en Krog forglemt, til ingen Nytte udbrændt Kjerte! For det Tredie: For at Kjerten kunde brænde og saaledes ved Gudstjenesten blive ligesom et Offer til Gud, maatte talrige Bier i utrættelig Virksomhed samle det Bors, hvoraf den er bleven dannet. Saaledes maa ogsaa vort Liv, dersom det skal være et værdigt Offer for Herren, kun være en uafbrudt Række og Samling af gode Gjerninger. Da er det et Offer, som vi kunne byde Himmels Herre. For det Fjerde skulle de brændende Kjertes, som vi bære i Hænderne f. Ex. ved en høitidelig Procession, falde os Jesu Christi Ord i Grindring: „Eders Lænder være omgjordede, og brændende Lys i Eders Hænder“ (Luc. 12, 35.); og atter: „Lader eders Lys lyse for Menneskene, for at de kunne see eders gode Gjerninger og prise eders Fader, Som er i Himmelen“ (Matth. 5, 16.). Vi ere nemlig som Christne forpligtede til, at foregaae alle Mennesker, selv de Bantvoende, men saameget desto mere vore Medchristne, og især vore egne Undergivne med et godt og opbyggeligt Exempel.

Lh. Men hvortil nytter Kjerternes Indvielse?

Pr. Præsten beder, at Gud vil tænde Sin guddom-

melige Kjærligheds Ild i Alle, som bære disse Kjærter i Hænderne og bruge dem; at Han maa oplyse dem ved den Helligaand og forunde dem Betsignelse baade med Hensyn til Legemet og Sjælen. Hvo som nu ikke er uærdig til en saadan guddommelig Naade, tør visjelig haabe, at Gud vil høre en Bøn, som Præsten i hele den katholske Kirkes Navn har forrettet for ham. Iovrigt kan ogsaa Kjærternes Indvielse atter være os et Sindbillede paa den uendeligt Hellige, Som har paataget Sig den menneskelige Natur og forestilles ved disse Kjærter; ligesom ogsaa vor, ved den h. Daab os meddeelte Indvielse, Reenhed og Hellighed ikke mindre derved kan synes billedliggjort, idet jo netop ved denne det Kald og den Forpligtelse er bleven os tildeel, at vi skulle indvie Gud vor hele Tilværelse.

Simon. Hvad for en Betydning har da det, at der bliver os meddeelt en særegen Betsignelse med indviede Kjærter strax paa den følgende Dag, nemlig paa den h. Blasiusfest?

Pr. Denne Stik er ikke almindelig i den katholske Kirke; men den findes dog i mange Diocesser og er ældgammel. Ifølge en gammel Overlevering skal den h. Blasius, som var Biskop i Sebaste i Armenien, ved sin Bøn have helbredet et Barn, som havde faaet et Fiskebeen i Halsen, hvilket man ikke kunde faae ud ved noget naturligt Middel. Af denne eller en lignende Marjaag blev denne Helgen lige fra de tidligste Tider anraabt om sin Forbøn hos Gud mod de forskjellige Hals sygdomme; og ligeledes de Bønner, som bedes ved hine Kjærternes Indvielse, gaae ud paa, at Gud vil bevare dem, som blive velsignede med dem, for evige og timelige Dunder, men i Særdeleshed for de nævnte Sygdomme, eller dersom de lide af saadanne, befrie dem fra samme.

Saaledes ere vi da med vor Forklaring komne til den Tid, som allerede er en Forberedelse til Fasten, og jeg troer, at ogsaa Tiden minder os om at udsætte Fortsættelsen til vor næste Forsamling.

(Fortsættes.)

Christian den Anden i Forbund med Kirkens Fjender.

„Eg han gif hen og talede med de Hverestærker og Hovedmændene, hvortedes han vilde forraade ham (Jesum) til dem.“

Luc. 22, 4.

Det var i September Maaned 1520, at Kong Christian den Anden, efter at have indtaget Stockholm, vendte tilbage til Kjøbenhavn for, som det synes, at raadsføre sig med Sigbrit, sin forgivne Frilles kloge Moder, om de Forholdsregler, han for Fremtiden skulde tage med Hensyn til det halvt undervungne svenske Rige. Ankommen til sin Hovedstad modtog Kongen de nyeste Tidender fra Tydskland. Af disse erfarede han, at Baven ved en Banbulle af 15. Juni 1520 havde fordømt 41 af Luther's falske Læresætninger og befalet, at hans Skrifter skulde brændes og han selv være hjemfalden til Excommunicationsstraf, dersom han ikke inden 60 Dage tilbagekaldte sine Branglærdomme. Formodentlig fik han tillige at vide, at Luther ikke var gaaet ind derpaa, og hvis saa var, kunde han let slutte sig til, at Kampen mellem Kirken og Luther og dennes Tilhængere maatte være erklæret, om end ikke udbrudt. Christian var opfyldt af brændende Herksesjge, der hos ham, som hos saa mange Andre, skjulte sig under Liberalismens Maske, og han kunde derfor ikke taale at dele Magten med Adelen og Kirkens Prælater, som dengang udgjorde Rigsraadet eller Landets Repræsentation. Ethvert Middel til at ydmyge dem var ham kjærkomment. Hans skarpe Dømmekraft maatte sige ham, at en Nedbrydelse af den katolske Kirke var det samme som det halve Rigsraads Fald, og at ved Kirkens Nedbrydelse Kirkes godset og Prælaternes Eiendomme vilde blive et sikkert Bytte, som han kunde dele med Adelen og derved gjøre sig denne Stand afhængig. Herksesjgen og Havesjgen qvalte den svage Gnist af Religionsitet, som ulmede i hans mørke Sjæl, og snart var han besluttet paa at træde i Forbund med Lutheranismen.¹⁾

¹⁾ Den samtidige protestantiske Svaning siger: „ut igitur hos majores regni ordines (sc. nobiles) sibi conciliaret, atque ad pristinam observantiam retraheret, ab illustrissimis Saxoniae Ducibus, misso nuncio scriptisque ad eos litteris, petiit, ut virum gravem, pium doctumque (sc. Lutheranum) sibi transmitterent.“ Jo. Svaningii vita Christiarni

Blandt de Mænd, som hørte til hans nærmeste Fortrolige, vare flere lutherffindede, og disse bestyrkede ham i hans Forsæt. Især gjelder dette om hans Hofpræst, Hans Møenbo, Borgermeisteren Hans Michelsen og Adelsmanden Peter Little, mere bekendt under sit latinske Navn Petrus Parvus Rosaefontanus. Denne sidste havde studeret i Moskva og derefter en kort Tid hørt Luther og Melancthon i Wittenberg, og han var her bleven saa indtagen af Luther, at han efter sin Hjemkomst kaldte ham for „den sande Gudskundskabs berømte Lærer.“¹⁾

Allerede inden Udgangen af September Maaned skrev Kong Christian et Brev til sine Nørbrødre, Hertugerne Johan og Frederik af Sachsen, og bad dem, om de vilde sende ham en lærd og anseelig Mand, som kunde rense Religionen og drive Bisperne og de Geistlige fra Statssagernes politiske Forvaltning til Kirkens Tjeneste.²⁾ Hertugerne overlod de wittenbergiske Theologer at vælge en protestantisk Geistlig til denne Mission, og Valget faldt paa Mag. Martin Reinhart, en

II. Francof. 1568. Lib. II. cap. 4 p. 152. Den protest. Huitfeldt udtrykker sig saaledes: „Samme Tid og tilføen havde han (v: Chr. II.) hørt om den Forandring, som hans Nørbrødre, Churkefterne af Sachsen, havde gjort i deres Lande med Religionen, at de havde antaget den lutheriske Lærdom, forladt Pavedømmet „og det geistlige Ord s la= det annamme under dennem.“ Da fik han og ifinde her at ville begynde en Forandring med Tiden, „mere for den geistlige Mentes Skyld, at drage den under sig og Kronen,“ og at svække Bisperne, end af stor Andagt, saa og for at tjene Folket under Dine. Huitfeldt, Danmarctis Rigis Kronike. Kjøbenh. 1652, in fol. Tom. II. p. 1152. Og den lærde prof. Gram siger: „Skulde Nogen derimod ville troe, at Kongen gjorde det af Andagt, henjigtende til Guds Ære og sine Undersaatters Salighed, den maa see til, om ikke sliig Godtroenhed bliver langt vanskeligere hos fløge Folk at forsvare, end alt hvad Huitfeldt om denne Konge haaber sagt.“ Kjøbenhavnse Selsk. Skrifter III. Kjøbh. 1747. p. 3. Den grundige prof. Werlauff tilstaaer, at Christian II. stuttede sig til Reformationen „maaskee mindre af veen Overbeviisning, end af materielle eller politiske Interesser.“ Werlauff's Kjøbenhavn's Univ. Hist. til Ref. 1840 p. 22.

¹⁾ Insignis doctor Theosophicæ veritatis. In præf. ad Henrici Fabri hort. synonym.

²⁾ Cfr. Suaningii Chr. II. p. 152. Pontifices doctoresque a politica rerum administratione ad ecclesiae ministerium invitaret.

Discipel af den bekjendte Carlstadt og tidligere Præst i Citelsteden i Bispedømmet Würzburg.¹⁾

I October Maaned ankom alt den lutherste Magister til Kjøbenhavn, hvor han blev venlig modtagen af Kongen, der strax udnævnte ham til sin Capellan.²⁾ Kjøbenhavn havde dengang ingen Slotskirke, men Hoffet var henviist til St. Nicolai Kirke, og Kongen havde, maaskee af denne Aarsag, Ret til at bestemme, hvilken Geistlig der skulde prædike til Aftensang. Denne Rettighed var ham nu meget beleilig. Reinhart fik strax Befaling at holde Aftensangsprædikenen paa alle Sønd- og Helligdage og saa ofte han ellers kunde og vilde.³⁾ Men der var en væsentlig Hindring i Weien, forat den tydske Prædikant fra Prædikestolen kunde forføre Folk til at forlade deres Fædres hellige Tro og slutte sig til Luther's nye Lære. Reinhart var aldeles ukundig i det danske Sprog. For at skaffe denne Hindring bort, besluttede Kongen at give ham en Tolk, der ex tempore (paa Stedet) kunde oversætte og gjentage hans tydske Prædiken paa Dansk. Og dette eiendommelige Hverv blev overdraget Paulus Eliæ.⁴⁾

Denne i den danske Reformationshistorie saa navnkundige Mand blev født i Warberg i Halland omtrent 1480. Allerede som Barn helligede han sig Klosterlivet og indtraadte i en ung Alder i Carmeliterordenen. Om hans Familieforhold vides kun, at Moderen var svensk og Faderen dansk. Ikke alene i Munkeskappen, men ogsaa i det ædle Hjerte, som bankede under samme, bar Paulus Eliæ Uskyldighedens hvide Farve. Hans Gudsfrygt var sand og gedigen, og hans Kjærlighed til den romerste Moderkirke uroffelig, omendskjøndt han kun altfor vel kjendte Datidens kirkelige Misbrug og med mandig og aaden

¹⁾ Werlauff, II. S. I. R. p. 22.

²⁾ Saalebes kalder han sig selv under et Brev, som han senere skrev til Kongen. Gram, Kjøb. S. Sk. III. p. 12-14.

³⁾ Svaningii Chr. II. Lib. II. c. 4 p. 153.

⁴⁾ Hans Levnet er skildret i følgende tvende Bøger: Olivarii Commentatio historica de vita et scriptis Pauli Eliæ Carmelitaæ, vulgo Pauli Vendekaabe. Hauniae 1741 (meget partist). C. T. Engelstoft, Paulus Eliæ, en biograph.-hist. Skildring fra den danske Reformations Tid. Nyt hist. Tidsskrift II.

Djærvhed ivrede mod samme. Hans Gemyt var heftigt og sprudlede af Videnskab, især naar han forsvarede Kirken mod dens rasende Fjender. Sin første Dannelse fik han i en Kloster-skole. Uden at have besøgt noget Universitet havde han ved Selvstudium beriget sit lyse Hoved med en Kundskabsfyldde, der hævede ham til den første Rang blandt Tidens lærde Mænd i Danmark. Ved det i St. Pedersstræde i Kjøbenhavn i Aaret 1517 oprettede Carmelitercollegium (nuværende Valkendorff's Collegium) blev han den første Forstander (Pater regens) og Lærer i Theologien (Lector in sacra pagina), og som Baccalaureus (ss. theol. v. sap. absol. Bacc.) indtraadte han samtidig som Professore ved Universitetet og Medlem af det theologiske Facultet.¹⁾ Hans Skrifter²⁾ bære Vidnesbyrd om hans store Lærdom og Talent. De hyppige bibelske Citater i hans Bæfter og hans Sprogs bibelske Bendinger og Sving tyde paa hans udtraakte og levende Kjendskab til den hellige Skrift. Med de h. Kirkesjædre var han meget fortrolig, især anførte han ofte Steder af St. Augustin, Hieronymus og Bernhard. Og saa var han vel bevandret i Kirke- og Profanhistorien, og den classiske Litteratur var ham ikke fremmed. Som Humanist havde han stor Agtelse for Erasmus af Rotterdam, denne store Lærde, med hvem han i flere Henseender var aandsbeslægtet.

Hvad der bevagede Kongen til at anmode denne Mand om at være Reinhart behjælpelig, er let at forstaae. Det var muligt, at Paulus Elia, der ivrede aabent og djærvt mod kirkelige Misbrug og uærdige Geistliges forargelige Levnet, ved at komme i Berøring med en lutherisk Geistlig vilde lade sig overtale til ganske at erklære sig for Luther; og saafremt dette skete, da var der ingen Lærd i Danmark, der ved sin Stilling, sin Lærdom og Betsalenhed mere var istand til at vinde Tilhængere for de lutheriske Bildfarelses, end netop han. Paulus Elia gik, som bekendt, ind paa at være Reinhart's Tolk, og hans Bevæggrunde dertil ere let at indsee. Han kjendte kun Luther's

¹⁾ Werlauff II. S. I. R. p. 23. 61. Chron. Schibbyense, ap. Langebek in S. R. D. II. p. 568. Engelstoft B. C. p. 22.

²⁾ Novel Eliesen's danske Skrifter, udgivne af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie ved C. C. Secher. Kjøbh. 1855. I.—III. S.

tidligste Optræden, inden denne ved sin Lære og sin Handlemaade udelukkede sig og blev udelukket af den katholske Kirkes Samfund.¹⁾ Forfaavidt som Luther havde ivret mod kirkelige Misbrug, var Paulus Elie fuldkommen enig med ham. Ogsaa var han Christian meget forbunden, da han tildeels skyldte hans Gavnildhed sit Klosters Tilværelse og sin Stilling som theologisk Universitetslærer; desuden kunde han jo trække sig tilbage, isald Reinhart's Prædiken skulde gaae for vidt.

Med Pauli Elie Understøttelse blev saaledes Reinhart sat istand til at prædike for Folket. Da Kongen en af de sidste Dage i October forlod Kjøbenhavn og drog til Stockholm for der at blive kronet, var Kjøbenhavnernes hele Opmærksomhed henvendt paa den tyske Prædikant og hans danske Tolk i St. Nicolai Kirke. Den Omstændighed, at Reinhart var en Fremmed, at han var hidkaldt af Kongen selv, og at han satiriserede over Geistlighedens Svagheder og Feil, var mere end tilstrækkeligt til at fylde Kirken med de nysgjerrige og spottelystne Kjøbenhavnere. Men der er et dansk Mundheld, som siger: „den, der gjør Nar ad Andre, er Narren selv,“ og Magister Reinhart kom snart til at føle Sandheden deraf. Som Prædikant af den lutheriske Skole fulgte han naturligviis Westeren's Prædikemethode, hvis Motto var: „træd driftigt frem, skrig høit, og hold snart op!“²⁾ Hans usædvanlige Gebærder, hans Larmen og Raaben og hans eiendommelige frankistyske Dialect gjorde en comisk Virkning paa hans mere nysgjerrige end andægtige Tilhørere. De mange Fiender, som hans heftige Angreb paa den katholske Geistlighed havde forskaffet ham, benyttede sig af Folkestemningen til at gjøre ham endnu mere latterlig, end han i Virkeligheden var. De fik en Skoledreng udpyntet i en kort Præstekjole, af Fagon og Snit som den tyske Magister's, og lod ham saaledes gaae omkring paa offentlige Steder, hvor han i en fordreiet tydsk Dialect frempludrede en Mængde Konjens og sluttede denne i og for sig

¹⁾ Dette stete, som bekjendt, først ved Bullen af 3. Jan. 1521.

²⁾ „Tritt dreist auf,
Sperr's Maul auf,
Hör' bald auf!“

dabelværdige Forestilling med Fremstgelsen af følgende danske Vers:

„Aldrig haver jeg gjort noget Godt,
Eiheller jeg agter at gjøre,
Enhver mig kjender, han veed jo nok,
Hvad jeg i Skjeldet mon' føre.“

Især i Juleugen, da Folket dengang hengav sig til allfens Espøg, ligesom nutildags i Fastelavnstiden, gjorde denne Comedie sin Virkning. „Den gode Mester Martin blev til Latter og Spot over den hele By, og hans Prædikener besøgtes nu af Mange blot for det Latterliges Skyld.“¹⁾

Blev Reinhart's Virksomhed herved hemmet, saa blev den saa godt som umuliggjort. da Paulus Eliæ strax efter Jule forlod ham. Grunden hertil var ingenlunde den, at Biskopperne af Roeskilde og Aarhus bestaf ham eller overlod ham et Canonicat i Roeskilde eller Odense, som de fleste af vore Historieffrivere uden Beviis paastaae²⁾; men Reinhart's aabenbart fjætterske Lærdomme, hvormed han lidt efter lidt rykkede frem, var den eneste og sande Grund til, at Paulus Eliæ trak sig tilbage, ja endog blev hans aabenbare Modstander. Men Reinhart tabte ikke Modet. Hvad han ikke kunde udrette

¹⁾ J. L. Rohmann, hist. Fremst. af Ref. Indf. i Danmark. Et kronet Præstskrift. Kjøbenhavn 1836. p. 66.

²⁾ Huitfeldt's D. R. K. II. p. 1152, Holberg's D. S. II. p. 240. Pontoppidan Ann. Eccl. II. ad an. 1526, Olivarius p. 37 sq. Rohmann p. 66. I Odense har aldrig været noget Domcapitel. Blandt Roeskildes Capitel's Prælater er han aldrig nævnet. Ingen af hans samtidige Modstandere have talt om hans Canonicat. Som Tiggermunk turde han isølge Kirkeoven ikke beklæde nogen Prælatur uden pavelig Dispensation, hvilken aldrig er bleven søgt eller erhvldt. Endelig siger han i Aaret 1526 om sig selv, i Henseende til at understøtte de Fattige: „Gud er mit Vidne, at dersom Skjæbnen havde tilbeelt mig Nigdem, da skulde jeg troligen hjælpe dertil. Men esterdi den ikke er forundt mig, hvormed jeg er vel tilfreds, da vil jeg skjenke dertil denne Smule Blæk og Papis, der maae række saa langt som det kan.“ Huore Francke, mijssige, saare, arme oc fattige mennisker schule tracteris oc besørgis, een kort vnderwijsning aff broder Paulo Helie. Skrifter I. p. 146—47. Saaledes kunde umuligt Den, der beklædte en af det roeskildiske Capitel's rige Prælaturer, tale og skrive om sig selv! Cfr. Engelstoft, W. G. p. 52 n. 17. 18. p. 53. n. 19.

fra Prædikestolen i St. Nicolai, vilde han udrette fra Cathedralen i Universitetet. Ved Kongens Magtsprog blev han fort efter Juul immatriculeret ved samme. At dette var Universitetets Cantoler, Biskop Lago Urne af Roeskilde, meget imod, sees tydeligt af Universitetsmatriculen, hvori der ved Reinhart's Navn er tilføjet: „hidfaldt paa Kongens Befaling“. ¹⁾ Der er megen Sandsynlighed for, at Christian den Anden vilde have, at Reinhart skulde indtræde i det ved den bekjendte Doctor og Magister Peter Skotte's Død (Juli 1520) ledigtblevne Professorat i det theologiske Facultet. ²⁾ Dette bestrykes derved, at Reinhart i Januar Maaned 1521 optraadte som Disputator ved Universitetet, idet han der offentlig forsvarede nogle Theses (Sætninger), som han havde udtaget af Luther's bekjendte Værk „Om det babiloniske Fangenskab“. ³⁾ Men trods hans Iver og Kongens mægtige Beskyttelse kunde han ikke heller vinde nogen Indgang her.

Da Christian den Anden kom tilbage til Kjøbenhavn i Februar 1521, indsaae han, at Planen med Reinhart var strandet. Den lutheriske Prædikant havde snarere hemmet end fremmet Lutheranismen i Kjøbenhavn. Kongen, der nys havde fuldbyrdet det stockholmske Blodbad, hvorved han de facto var hjemfalden til Kirkens Ban, ønskede mere end tilforn en Løsrivelse fra Kirken, hvorved han blev fritagen for ethvert timeligt Ansvar for sin Blodgjerning. Faa Dage efter sin Hjemkomst sendte han derfor Reinhart til Tydskland, for paa det indstændigste at anmode Luther selv om at komme til Kjøbenhavn, eller hvis dette ikke kunde skee, da at bede ham om at sende Carlstadt og andre dygtige lutheriske Theologer i hans Sted. ⁴⁾ Tillige udstedte han en Forordning til Universitetet,

¹⁾ Ex jussu principis vocatus huc venit. Thura, Regiae Academiae Infantia & Pueritia sub tenebris Pontificis. Flensburg. 1734. p. 35.

²⁾ Werlauff, Bidrag til det kjøb. Univ. Hist. Kjøbh. 1836. p. 4. Sammes Univ. H. t. N. p. 24.

³⁾ Positiones ex libro de captivitate Babylonica, hvilke Paulus Elia senere gjendrev i et eget Skrift.

⁴⁾ Christian den Anden havde fuldbyrdet det stockholmske Blodbad under det i Sandhed djævelske Paastud, at han derved kun ereqverede Pavens Ban, og nu indkaldte han banlyste Mænd til sit Universitet

ved hvilken han forbød det at skrive mod Luther og hans Skrifter.¹⁾ Og for at berede Veien for Luther og hans Branglære, udarbejdede han selv sin saakaldte „geistlige Lov“ af 26. Mai 1521.²⁾

At en verdslig Fyrste som saadan ikke kan foreskrive Jesu Christi hellige Kirke nogen Lov, følger af sig selv. Ifølge den hellige Skrift har Frelseren overdraget den lovgivende Magt i Sin Kirke til Apostlene og deres Efterfølgere som Kirkens Hyrder og Lærere; men ingensteds siger den hell. Skrift, at Lægmand, om de end ere beklædte med det kongelige Purpur, have Myndighed til at udstede kirkelige Love, hvad der vilde være ligesaa absurdt, som om denne eller hiin Borger i Samfundet vilde udstede Love, som hans Medborgere, ja hans egen Regjering skulde lyde og efterleve! De Love, som Kirkens Medlemmer ere forpligtede at efterleve, ere udstedte af Jesu Christi Statholdere og de hellige Concilier og findes samlede i Kirkeloven eller den canoniske Lovbog (Corpus Juris Canonici). Hvis den danske Geistlighed ikke strengt overholdt Bestemmelserne i denne, da havde det været Kongens Pligt at gjøre Paven opmærksom derpaa og at bede ham om at indskærpe Geistligheden deres Efterlevelse. Men selv at udstede geistlige Love, var ligesaa overflødigt som latterligt; thi hvad Kirkedisciplinen angik, da indeholdt Kirkeloven de nødvendige Bestemmelser; og hvilken Geistlig eller Lægmand kunde være saa enfoldig at adlyde og efterleve de kirkelige For skrifter, som en kongelig Lægmand fik for godt at lade udgaae?

De „geistlige Love“, som Christian den Anden gav, kunne henføres til tre Slags. Til det første Slags høre jeg

og sit Folk! Træffende siger Dahlmann om Luther's Indkaldelse: „Luther stand damals im Banne des Papstes, eignete sich also in der That, wenn Christiern folgerecht verfahren wollte, besser für den großen Markt von Stockholm, als für das neue Universitätshaus in der Studienstraße.“ Geschichte Dännemarks. B. III p. 352.

1) Til dette Forbud siger Luther, naar han i et Brev af 7. Marts 1521 til Spalatin, den schytske Hofpræst, siger: Rex Daciae etiam persequitur Papistas, mandato dato Universitati suae ne mea damnarent.

2) Senest ajtrykt i Kolberup-Moesenwingses Samling af gamle danske Love. Kjøbh. 1824 in 4to IV. p. 1--68.

dem, som kun vare Gjentagelser af de canoniske Love, som f. Ex. det sjette Capitel, som bød, at Biskopperne ikke maatte ordinere Nogen, førend han havde opnaaet den canoniske Alder.¹⁾ Til det andet Slags kunne henføres de Love, der ikke stode i Strid med den kirkelige Lovgivning, som f. Ex. det første Capitel, der befalede, at Bisperne selv personligen skulde forrette Gudstjenesten i deres Domkirker paa alle Fjerdage; det fjerde Capitel, som bestemte Størrelsen af Bispernes Følge; det syvende Capitel, hvori det blev befaleet, at Geistlige ikke maatte vies til Præster, førend de havde taget Baccalaur- eller Magistergraden i den h. Skrift; det tyvende Capitel, som forbad Bisperne, uden Kongens Vidende at holde Forsamlinger, som angik Landet i Almindelighed; det toogtredivte Capitel, der ikke tillod Geistlige at drive Kjøbmandskab paa Landet; det 120. Capitel, som forbad Herreklostrene at terminere (søge Almisse), og kun tillod det for Sortebrødrenes (Dominicanernes), Graabrødrenes (Franciscanernes), Carmeliternes og Augustinernes Bedkommende. Til det tredie Slags høre de Lovbestemmelser, som aabenbart staae i Strid med Kirkelovene, og hvis Efterlevelse førte Excommunication med sig. Saaledes det syttende Capitel, der lyder saaledes: „Skal ingen Prælat, Præst eller Klerk, aandelig eller verdslig, maa kjøbe til sig noget Jordegods, Kjøbstadgods eller Landgods efter denne Dag paa nogen Maade, uden de ville efterfølge St. Pauli Lærdom, som han skriver ubi sin første Epistel Cap. 3. ad Timotheum, hvor han raader dem: at de tage Hustru og leve ubi den hellige Egtestand, som deres gamle Forfædre gjort have.“²⁾ Denne forargelige Bestemmelse var complet luthersk og var en grov Krænkelse af Kirkelovene, der paa det strengeste befale, at Geistlige skulle leve i eenlig Stand.³⁾ Det toogtyvende Capi-

¹⁾ Pave Clements V. havde bestemt, at hvis ikke andre canoniske Hindringer vare tilstede, da kunde Subdiaconatsvielsen meddeles i det 18. Aar, Diaconatsvielsen i det 20. og Præstevielsen i det 25. Aar. Vide Clem Lib. I. Tit. VI. c. 3. Corpus Juris Canonici, ed. Richter. Lipsiae 1839. II. p. 1063.

²⁾ Kolberup-Rosenvinge, S. a. g. D. L. IV. p. 9.

³⁾ Cf. Decr. Grat., P. I. Dist. XXVII. c. 1. 5. 8. Decr. Gr. IX. Lib. IV. Tit. VI. c. 1. ad fin. C. J. C. I. p. 85—87. II. p. 660 seq.

tel frænker, ja annullerer den pavelige Domstol, naar det hedder: „Alle Sager skulde nu herefter blive i Riget, haandtes og endes for vor Kammerret, Doctorer og Magistre, som vi dertil lade beskikke. Vover Noget at handle herimod, og vil alligevel forfølge sin Sag udenfor vort Rige, som tilforn skeet er, da skal han for sliq Ulydighed bøde 144 Ducater¹⁾, Halvdelen til Ds. — — I ligemaade maa Ingen appellere fra dem (o: Kammerretten), uden til Hs. Maj. og Rigens Raad.“ Det var aabenbart, at Kongen ved dette Forbud vilde unddrage sine katholske Undersaatter fra den pavelige Jurisdiction. Den uhyre Bøde, som han fastsatte for Overtrædelsen, var et slaaende Beviis paa hans Tyranni. Da Kirkeloven under Banstraf forbyder Geistlige og Lægfolk at indanke nogen Sag, der angaaer geistlige Anliggender eller Nogetsomhelst, der vedkommer Kirken, for en verdslig Domstol²⁾ (Kammerret, Rigsraad eller Kongen), saa havde hans Undersaatter, i Tilfælde af sliqe Sager, kun Valget mellem at betale hiin store og uretfærdige Bøde eller at udelukkes af Kirkens Samfund! Endelig indeholdt det treogtyvende Capitel den Befaling, at Ingen maatte testamenter Kirken Guds, men kun rede Penge³⁾; hvoraf Følgen blev, at naar det var en from Døendes sidste Villie, at denne eller hiin Eiendom, som tilhørte ham, skulde indrettes til et Kloster eller tilfalde Kirken, da skulde hans sidste Villie ikke efterkommes. Dette var atter et Beviis paa Christian's Despotie, og det stred ligesaa meget mod Kirkeloven⁴⁾, som mod den kristelige Pietetsfølelse.

Ikke længe efter at disse saakaldte „geistlige Love“ vare færdige fra Kongens Haand, ankom Dr. Carlstadt tilligemed Gubler, Professor i Græsk, til Kjøbenhavn. Luther havde ikke selv kunnet modtage Kongens Indbydelse; han sad luunt og godt, under sin Fyrstes Beskyttelse, paa Wartburg og smedde nye Baaben til sit Stormtog mod Kirken; han havde der-

1) „Tha schall then for sliqt Uhørsomhedth vere falden for iij löde March Guldt.“ Kolb.-Rosenv., S. a. g. D. L. IV. p. 11. Cfr. cap. 54. ibid. p. 29.

2) Cfr. Sexti Decr. Lib. III. Tit. XXIII. c. 4. C. J. C. II. p. 1001 seq.

3) Kolberup-Rosenvinge, S. a. g. D. L. IV. p. 12.

4) Decr. Grat. P. II. C. XIII. Q. II. cap. 4. C. J. C. I. p. 619.

for sendt Carlstadt i sit Sted. Gabler var bestemt for Universitetet. Kongen modtog dem med Venlighed og anviste dem deres Virksomhed, men reiste strax derefter til Nederlandene (først i Juni 1521). Christian ventede sikkert, at Carlstadt og Gabler skulde tilkæmpe Lutheranismen store Seire, medens han var borte. Men han blev atter skuffet. De to lutheriske Lærde forbleve her kun et Par Ugers Tid, da de pludseligt forlode Danmark, uden at have udrettet det Ringeste, ja endog uden at efterlade noget som helst Spor. Historien veed kun, at de have været her, men ikke heller mere! Grunden til deres saa uventede og pludselige Afreise kan ikke med Sikkerhed paapeges. Men det er ikke usandsynligt, at Christian's Gemalinde, Keiser Carl den Femte's fromme Søster Elisabeth, paa sin Skriftefader Mansueri's Opfordring, har fjernet disse to fjætteste Lærde, strax efterat hendes Gemal var afreist til Nederlandene.¹⁾

Efter disse mislykkede Forsøg paa at vinde større Magt og Rigdom ved at træde i Forbund med Kirkens Fjender, op-
 hørte Christian den Anden's lutheriske Reformationsplaner. De to følgende Aar, som gik forud for hans Dethronisering og Flugt, tvang ham til at lade Reformationsplanerne træde i Baggrunden. Det stockholmske Blodbad havde vendt alle gode og retsindige Mænds Hjerter bort fra Tyrannen med Rainsmærket. Hans Stilling blev Dag for Dag mere mislig. Forladt af sit Folks Kjærlighed og forfulgt af en ond Samvittigheds Rødsler, klamrede han sig nu til sin Moder (Kirken), mod hvem han havde opført sig mere forræderisk, end jønlig. Men hans timelige Fortabelse var uundgaaelig.

Kirkelige Efterretninger.

England. Efter Weekly Register er Mr. John Lindal Durrell, Medlem af St. Peterscollegiet og ansat ved Universitetet

¹⁾ Behrmann, Kong Christian den Anden's Historie. Kjøbh. 1815. I. p. 263. II. p. 147 ff. Ved sin Hjemkomst forviste Kongen Mansueri fra Hoffet. Pontop. II a. a. 1521.

Cambridge, den 8. Decbr. sidstl. traadt over til den katolske Kirke i Klosteret St. Nicolaus (Dioc. Exeter). Durrell er en Son af en protestantisk Prædikant paa Jersey og stod allerede i Begreb med ligeledes at lade sig ordinere til Prædikant.

Frankrig. General d'Orgoani har som bekendt tiltraadt sin Tilbagereise til Keiserriget Birma og medtaget et Brev fra Raven, hvori den med Missionen i Birma betroede Biskop udnævnes til den h. Stols Legat (Gesandt). Denne Udnævnelse, som er skreven paa Guldblade og indsluttet i et Foderal af Citrontræ af pragtfuldt Arbejde, skal aabnes i Biskoppens og General d'Orgoani's Dørværelse og proclameres i en høitidelig Forsamling.

Schweiz. Dr. Albrecht v. Haller, Biebisckop og Generalvicar for Diocetet Chur, en Solnesønesøn af den store Naturforsker og Digter Albrecht v. Haller og en Son af den i A. 1854 afdøde berømte Statsmand C. Ludwig v. Haller, er den 18. Novbr. sidstl. død som en Følge af en Lungebetændelse efter fire Dages Sygdom. Han var født i A. 1808, indviede sig først til Militairstanden og traadte i A. 1820 over til den katolske Kirke, idet han fulgte sin Faders Exempel. I A. 1856 blev v. Haller befordret til Generalvicar og i f. A. til Biebisckop for Diocetet Chur. Hele sin efterladte Formue har han bestemt til fromme Diemed.

Til Ansgariusforeningens Medlemmer!

Søndagen den 6. Februar om Efterm. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ afholdes Foreningens aarlige Generalforsamling i Skolelecaet; Afgang tilstedes kun Foreningens Medlemmer.

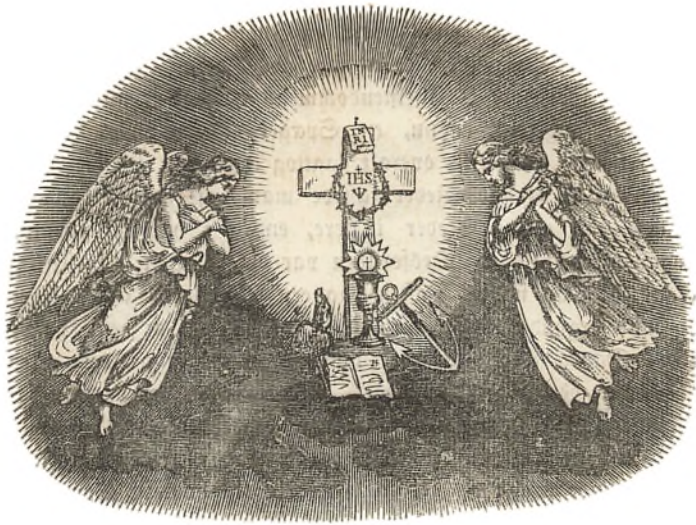
Kirkelig Erindringsliste.

Søndagen d. 30. Januar. — 4. Søndag efter Epiphaniæ. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimæsse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt.

Søndagen d. 6. Februar. — Maria's Menselsæst eller Kyndelmisje, — og tillige den hell. Ansgarius', Menighedens Patron's, høitidelige Mindebeg. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Lyseindvielse, og derefter høitidelig Levitmesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 høitidelig Vesperandagt.

Kjøbenhavn.

Souis Klein's Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 4. Søndagen den 13de Februar. 1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedkommissionair, Hr. Konsthandler **C. A. Blansfensteiner**, Store Kjøbmagergade 68, og i alle Bogstaver; i de danske Stater paa de lgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 Sk. Kvartalet.

Den katholske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Andet Capitel.

Fra Septuagesima til Passions søndagen.

Ved den næste Sammenkomst begynde Præsten:

Vi kom med vor sidste Samtale indtil Fastetiden, eller egentlig indtil hine Søndage, som gaae forud for Fastetiden

som en Forberedelse og ligesom en Indledning til den. Jeg maa vel strax begynde med at sige noget derom, uden først at lade mig spørge. I Christendommens første Aarhundreder gik rigtignok, ligesom endnu, en Spægelses- og Bodstid forud Paa sktefesten, men ikke overalt iagttog man det samme Antal Dage. Paa mange Steder fastede man i fyrgetyve (quadraginta), paa andre Steder i flere, endog i halvfjerdsindstyve (septuaginta) Dage. Desforuden var det en Skik i forskjellige Egne, at man undlod Fasten paa een eller flere Dage i Ugen, og man begyndte derfor Fastetiden saa tidligt, at den fyrgetyve Dages Faste alligevel kom ud, naar man sammenregnede alle de enkelte Fastedage. Derfor blev der da paa forskjellige Steder enten begyndt med den halvtredsindestyvende, eller med den tredsindestyvende eller endog med den halvfjerdsindestyvende Dag; og det er de Aarsager, hvorfra Søndagene for Fasten ogsaa endnu have deres Navne Septuagesima, Sexagesima og Quinquagesima, d. e.: den Søndag, som falder ind i den halvfjerdsindestyve, tredsindestyve og halvtredsindestyve Dages Fastetid, ligesom Quadragesima, det sædvanlige Navn paa vore Fastesøndage, heller ikke betyder andet, end at denne Søndag falder ind i den fyrgetyve Dages Fastetid. Senere (i A. 511 og atter i A. 541) have Baverne og Kirkeforsamlingerne udgivet Love for, at denne Bodstid skulde begynde paa een og samme Tid og iagttages paa een og samme Maade i den hele katholicke Kirke, og der blev derfor fastsat fyrgetyve Dage, eller med Indbefatning af Søndagene, paa hvilke der ikke bliver fastet, sex og fyrgetyve Dage. Alligevel ere hine gamle Navne blevne bibeholdt, og ligeledes ved Gudstjenesten blive disse Uger næsten fejrede ganske saaledes, som den virkelige Fastetid. Præsten viser sig ved Alteret, klædt i den fiolette Bodsfarve; han synger eller beder ikke mere Englesnes Lovsang (Gloria): *Herre være Gud i det Høie* —, og udtaler ikke mere Ordet *Alleluja* ved Alteret, hvilket er en glad Opfordring til at love Gud. Heller ikke i sine daglige Breviarbønner, som han forretter efter Kirkens Forskrift, bruger han dette Ord mere, men siger istedetfor: *Lov være Dig Herre, den evige Herligheds Konge*. Meningen af Ordene er næsten den samme; men de have ikke den glade Klang,

som hiint andet. Endelig bruger han ikke mere alle de glade Psalmer, som i de øvrige Tider af Aaret; især gjentager han ofte Kong David's 50de Bødspsalme: Miserere mei, Deus o: Forbarm Dig over mig, o Gud, efter Din store Barmhjerlighed. Saaledes bliver de Christnes Hjerte allerede efterhaanden i disse Dage forberedet til den tilstundende alvorlige Bødens og Sorgens Tid — til Fastetiden.

Simon. Hvad skal det betyde, at der bliver strøet Aske paa de Christnes Hoveder ved Begyndelsen af Fastetiden?

Pr. Det skal betyde at Bødens Tid nu begynder, som Kirken synger i de præstelige Dagstider: „Bødens Dage ere komne, for at frigjøre os for Synden.“ Thi Asken har altid været et Sindbillede paa og tillige et Middel til at minde om Bød. Saaledes bestrøede Niniviterne deres Hoveder med Aske, da de vilde afbøde deres Synder, og David siger billedligt, at han har spist Aske i Stedet for Brød. Den anden Hensigt dermed er, at erindre det hovmodige, stolte Menneske om dets legemlige Forgængelighed og Dødelighed, og lede det til Ydmyghed. Derfor siger Præsten ved Askens Uddeeling: Memento, homo, o: „Ihukom, o Menneske, at du er Støv og atter vil blive til Støv!“ Den hell. Isidor siger: „De blive bestrøede med Aske, for at de skulle ihukomme, at de ere Støv og Aske. Lad os da ved Hjælp af Asken overveie den Dødsdom, til hvilken vi ere hjemfaldne ved at synde.“ Ja, for desto eftertrykkeligere at hentyde paa Forgængeligheden af alt Jordist, i Særdeleshed af al jordist Glæde og Herlighed, er det foretrukket, at Asken skal beredes af de samme Palmer, som ere blevne indvieede Aaret i Forveien og have tjent til at billedliggjøre de Christnes Glæde over Christi hæderfulde Indtog i Jerusalem. At imidlertid Fasten netop skal tage sin Begyndelse paa den Onsdag, som kaldes Askeonsdag, har den h. Pave Gregorius den Store anordnet henimod Slutningen af sit Liv (600 A.).*) I de første Tider af hans Pavedomme begyndte man først Fasten med den paafølgende Mandag; da der imidlertid ikke bliver fastet paa Søndagene, var der saaledes kun 36 Fastedage indtil Paasken. Disse 36

*) See hans Sacramentarium.

Dage falder den h. Gregor Tienden af alle Aarets Dage, som man paa særdeles Maade skal hellige Gud ved Faste og gode Gjerninger.*) Men for at gjøre de 40 Dages Tal fuldt, søiede han til de nævnte 36 Dage endnu de fire forudgaaende.

I Begyndelsen blev Afsken kun uddeelt til dem, som skulde gjøre offentlig Kirkebod, og hvis Bod tog sin Begyndelse fra denne Dag. Andre Christne sluttede sig senere af Idmyghed og Andagt til disse Bodfærdige, for i Fællesskab med dem at modtage Afsken. Endelig blev det i Kirkeforsamlingen i Benevent i A. 1091 befalet, at Uddelingen af Afsken skulde finde Sted til Alle, for at Alle kunde drage tilbørlig Nytte af denne indtrængende Paamindelse om Døden.

Th. Det kan ikke negtes, at dette Billede er gripende og smukt; hvad imidlertid Fasten angaaer, da veed jeg virkelig ikke, hvad den skal tjene til. Jeg mener, at den, som lever maadeholdende, faster altid og har ikke nødvendig at umage sig med Sagttagelsen af særegne Fastedage?

Pr. Thomas, der er du atter noget hurtig og overilet i din Dom. Til Maadeholdenhed er vistnok enhver Christen altid forpligtet uden noget Fastebud, men derved er ikke den Pligt ophævet, at man undertiden mere end ellers skal øve sig i Spærgelse. Men spørger du, hvorfor vi ved et ellers maadeholdent Liv alligevel ere forpligtede til undertiden ogsaa at udøve Faste, da kan jeg vistnok anføre flere høist vigtige og indtrængende Bevæggrunde til den. For det Første faste vi nemlig, for at straffe os selv for vore Synder. Derved vi nemlig ret alvorlig, hvor ofte vi have fornærmet Gud, hvor meget Frelseren har gjort og lidt for vor Skyld, for at forjone os med Sin himmelske Fader og gjøre os til gode og hellige Mennesker, hvor utaknemmelige derimod vi have været, idet vi alligevel have vedblevet at synde: da maae vi vistnok vrede os paa os selv, og ligesom vi kunde slaae os selv, naar vi have begaaet en Ubehændighed, saaledes føle vi os ogsaa tilskyndede til at paalægge os selv en Straf for vor daarlige Dypførsel mod Gud. Det er netop det rigtige Beviis for, at vi have

*) Homil. 16. in Evangel.

en virkelig Anger og at det er vor fulde Alvor med vor fremtidige Forbedring. Heller ikke er det overflødigt og ligegyldigt, at vi paalægge os en saadan Straf. Lidelser ere nu engang Følgerne af enhver Synd, [og paalægge vi os ikke selv disse Lidelser, maa Gud paalægge os dem; det være nu enten Ulykke, Sygdom o. desl. i dette Liv, eller Skærsildens Straffe i den anden Verden. Men for det Andet tjener Fasten ogsaa til at forbedre os. Mange Synder have deres Oprindelse derfra, at vi have det for godt og at vort Legeme er alt for forvænt. Vi opfatte og bedømme mange Ting ganske anderledes, naar vi engang i et Par Dage have opnaaet en mere rolig, affjolet Sindsforfatning. Ved Fasten bliver vort Kjød en Smule tæmmet, saa at det ikke mere saa drifstigt tør anmasse sig at forefrive Sjælen sine Lyster som Lov. Ved alt dette forudsætter jeg det som en Selvfølge, at heller ikke Nogen maa føre et umaadeligt Liv udenfor Fastetiden. Imidlertid vil du vel nok indsee, at der med et maadeholdent Liv tillige ogsaa maa forenes en virkelig Faste, dersom vi ville opnaae de nævnte Diemed.

Eh. Men Christus Selv dadler dog Phariseerne saa strengt formedelst Fasten, og siger, at det ikke er det, som gaaer ind i Munden, men det, som kommer ud af Munden, der gør Mennesket ureent. Dermed synes Han aldeles ikke at billige Forfjellen imellem Kjød og Fasteispiser.

Pr. Allerførst maa jeg bemærke, at Fasten ingenlunde bestaaer i blot at afholde sig fra visse Spiser. Alt hvad der smigrer vort Kjød og vore Sandser, eller ogsaa vore Luner, er for os en Nydelse, som vi ofte skatte høiere end Spise og Drikke. I alt dette kunne og skulle vi derfor ogsaa paalægge os en Faste, en Afholdenhed eller Abstinens. Hvad nu Afholdenheden fra Spise og Drikke angaaer, da dadler Christus vistnok Phariseerne derfor, ligesom Han dadlede dem formedelst deres Cereemonier, fordi de nemlig derved kun søgte Gæde for Menneskene, og indbildte sig, at de allerede vare Gud meget velbehagelige blot ved Faste uden Sindsforandring og Bod. Derfor befaler Han, at vi ikke skulle bære vore Fasteøvelser til Skue, ikke skulle gaae omkring med en sorgmodig Mine, naar vi faste, for at blive roste og vække Opsigt formedelst vor strenge Leve-

maade. Og derfor foreholder Han dem, at de vel faste samvittighedsfuldt, men derhos frænte alle Pligter mod Kjærlighedens til Næsten. Fasten ved Siden af et syndigt Levnet har rigtignok ikke noget Værd. Den h. Pave Leo siger i en Tale om Fasten: „Ikke i den blotte Afholdenhed fra Spiser bestaaer Opfyldelsen af Fasten; frugtesløs er det at unddrage Legemet sin Næring, hvis ikke ogsaa Sjælen bliver bortdragen fra Dødsstraffen.“ — At det, som gaaer ind i Munden, ikke gjør Menneskene urene, har Kristus virkelig sagt, og alle Christne sige Ham det efter. Thi det er jo ikke den Spise, ved hvilken vi bryde Fasten, som gjør os urene; denne er paa Fastedagen ligesaa reen og uskyldig, som paa enhver anden Dag. Hvad der gjør os urene, er det onde Sindelag og den onde Villie, hvorved vi blive utroie mod Kirkens Bud og gjøre os skyldige i Ulydighed, idet vi nemlig handle imod dens Befaling enten ved Mængden af den Spise, eller ved de Kjødspiser, som vi nyde. Var det anderledes, kunde vi jo endog uden at synde hengive os til Umaadelighed: thi de umaadelig nydte Spiser ere jo heller ikke noget i og for sig Urent. Og saa vore Stamforældres Synd bestod kun i Nydelsen af en forbuden Spise; men netop at denne Spise var en forbuden, og at de, ved at spise den, opsigde Gud Ulydigheden, det udgjorde deres Synd.

Th. Saa er altsaa Kirkens Bud Skyld i at der begaaes mange Synder; hvorfor bliver det ikke overladt til enhver Enkelt, naar og hvormeget han anseer det for nødvendigt at faste?

Pr. Kirkens Bud er ligesaa lidet Skyld i disse Overtrædelser, som f. Ex. det guddommelige Bud: „Du skal ikke slaae ihjel“ nogensinde har været Skyld i et Mord. Netop de, som overtræde Kirkens Bud, bevise, at de uden samme endnu vilde tænke langt mindre paa den Pligt at faste. Men naar Kirken har givet Bestemmelser med Hensyn til den Tid og Maade, paa hvilken der skal fastes, da har dette endnu et andet meget vigtigt Diemed: at vi nemlig skulle lære at øve Ulydighed og bøie vor egen Villie, der er Aarsag til saa mange Synder. Hvo som ikke er vant til at negte sig selv noget, vil være givne til Priis for enhver

Synd, hvortil den onde Tilbøielighed i hans Indre driver ham. Men hvo som har lært at adlyde Kirken's Forkrifter, vil ogsaa have Kraft og Mod, til at undgaae Overtrædelsen af de guddommelige Bud, dersom engang en Fristelse eller Lidenstabs skulde lokke ham dertil. Enhver kan faste efter Behag; men netop fordi han derved kun følger sin egen Villie, skal han desuden ogsaa gjøre det paa de Dage, som af den hellige Kirke dertil ere fastsatte. Først da, naar han har opfyldt, hvad han er pligtig til, staaer det ham frit for, efter eget Valg desuden ogsaa at gjøre Andet og Mere. Først skal han betænke: „Lydighed er bedre end Offer“ (1. Kong. 15, 22.); og: „Hvo som ikke hører Kirken, skal anses som en Hedning og Tolder“ (Matth. 18, 17.).

Simon. Hvorfor har da Kirken netop fastsat fyrgetype Dage, og hvorfor gaae disse umiddelbart forud Paasken?

Pr. Vi følge deri Christi Exempel, Som ved Tiltrædelsen af Sit offentlige Læreembede fastede i fyrgetype Dage og Nætter, og derved gjorde dette Tal ærværdigt for os. — Men at vi fejre denne Bodens Tid umiddelbart før Paasken, skeer af følgende Aarsager: 1. Christi Lidelses, Døds og Opstandelses Tid er den vigtigste i hele Kirkeaaaret, fordi vor hele Forsløsning beroer paa disse Kiendsgjerninger. Vi have derfor al Aarsag til med stor Omhu og from Alvor at berede os til Høitideligholdelsen af disse hellige Hjemmeligheder, saa meget mere, som vi jo ogsaa lade en fire Ugers Forberedelse i Adventen gaae forud Julefesten. Kristus er for vore Synders Skyld kommen paa Jorden og død. Naar vi nu erindre os, hvad Frelseren har gjort og lidt for vor Skyld, skulde vi da ikke være beredte til, ogsaa at lide noget med Ham, og især i denne Tid vise Ham vor Villie til en alvorlig Forbedring. 2. Skulle vi i Paasken annamme Bodens og Alterets hh. Sacramenter; og ligeledes deri ligger en Opfordring for os til, at vi ikke maae lade det fattes paa en grundig Sind'sforandring og paa en passende Spægelse af vore onde Tilbøieligheder. 3. Har Kirken netop valgt Foraarsstiden til denne Spægelse, fordi de fjødelige Begjærigheder især i denne Aarstid gjerne opegges tilligemed den foryngede yppige Natur. Da behøves der følgelig fortrinsviis en stærk Dæmning, for at de opbrusende Lidenstaber

ikke skulle blive for mægtige og saaledes overvælde Sjælen med alle dens gode Grundfætninger og Forsætter.

Simon. Men er enhver Dag i Fastetiden en Fastedag? Vi maae dog spise Kjød paa de fleste Dage?

Pr. En Fastedag bestaaer deri, at vi lade os nøie med at nyde kun eet mættende Maaltid om Dagen, og desuden kun endnu at indtage en lille Forfriskning, som kaldes Collation. Du seer, at man saaledes kan holde en Fastedag ligesaa vel ved Nydelsen af Kjød som af andre Spiser. Men foruden de egentlige Fastedage gives der endnu saakaldede Abstinentdage; paa disse er kun Nydelsen af Kjødspiser forbudt, fordi saadanne mere nære Kjødet og dets naturlige Drifter, end andre Spiser. En Fastedag kan nu tillige ogsaa være en Abstinentdag, som det virkelig er Tilfældet paa flere Ugedage i Fastetiden; men den kan ogsaa være uden Afholdelse fra Kjødspiser, og ophører derfor ikke at være en Fastedag. Omvendt afholde vi os ogsaa paa mange Dage i Aaret fra Kjødspiser, uden at vi ere forpligtede til at lade os nøie kun med et eneste mættende Maaltid, som f. Ex. paa de almindelige Fredage.

Simon. Blev da Fasten altid holdt saaledes, som det skeer nutildags?

Pr. I Hovedsagen har den altid været den samme; og de ældste Kirkefærere, som f. Ex. den hell. Hieronymus, den hell. Leo o. A. sige om den fyrgetyve Dages Fastetid, at den er en apostolisk Anordning. Kun var Maaden at faste paa forskjellig i to Henseender. For det Første fastede man meget strengere, idet man paa flere Steder ogsaa afholdt sig fra Æg, Smør og Ost, hvilket ogsaa endnu bliver iagttaget hos Grækerne. I mange Egne turde man heller ikke drikke Viin. Alt det tillod Kirken senere, for ikke at gjøre Overholdelsen af Fastebudet altfor vanskelig for Mange. For det Andet fastede man hele Dagen, og nod først om Aftenen det ene fuldstændige Maaltid. Derfra hidrører endnu den Skik, at Præsterne i Fastetiden bede deres Eftermiddagsbøn, Vesperen, før Middagsbordet, fordi man fordem paa disse Dage først spiste til Middag (eller rettere sagt, til Aften) efter Vesperen. Vesperandagten holdtes da strax

efter den h. Messe; og derfor læser Præsten ved Slutningen af den hell. Messe i Fastetiden den Bøn, der egentlig hører til Vesperandagten. Fra det 13. Aarhundrede af har Kirken tilladt, at forandre Aftensmaaltidet til Middagsmaaltid, og om Aftenen endnu at nyde en lille Forfriskning. Navnet paa dette lille Maaltid, *Collation*, hidrører fra Kloistrene. Her var det Sædvane, at Munkene kom sammen om Aftenen og hørte en Forelæsning af den h. Abbed *Cassian's* smukke Bog „*Collationes Patrum*, Samling af Fædrene.“ Efter endt Læsning blev der ombudt Frugt o. desl. til Forfriskning. Man kaldte dette: at spise til *Collation*. Da nu Kirken tillod, at man paa Fastedagen foruden Middagsmaaltidet ogsaa maatte nyde en Smule om Aftenen, gav man ligeledes denne lille Bedersvægelse Navn af *Collation*.

Lh. Men Maaden, hvorpaa der bliver fastet, er jo selv endnu ikke eens paa alle Steder. Jeg har været paa Steder, hvor man fastede paa visse Dage, medens de samme Dage igjen ikke vare Fastedage paa andre Steder.

Pr. De enkelte Fastedage, saavel som Abstinentsdagene ere for alle Christne paa Jorden fastsatte eengang for alle. Da imidlertid mange Omstændigheder kunne indtræde, hvorved en Forandring i denne Lov bliver nødvendig, saa er det overladt til Biskoppen i ethvert *Dioces*, at rette sig efter disse Omstændigheder og enten bringe de for hele den katholske Kirke bestaaende Bestemmelser i Anvendelse hos sine Undergivne, eller ogsaa fritage dem for endeel af dem. Et koldere Klima, haarde besværlige Arbejder, Mangel paa de Næringsmidler, som uden Skade for Sundheden kunne nydes i Stedet for Kjødspiser, en almindelig herstkende Sygdom eller Dødelighed, ere saadanne Aarsager, som gjøre en Forandring nødvendig. Hvad du iøvrigt har seet i enkelte Egne, kan du endog finde i enkelte Huse. Hvo som nemlig er forhindret ved retmæssige Aarsager i at opfylde Fastebudet, kan da blive fritagen, eller, som det sædvanlig kaldes, blive dispenseret ved sin Sjælesørger, som dertil er befuldmægtiget af Biskoppen: saa at i det samme Huus undertiden den Ene faster, og den Anden ikke.

Lh. Jeg mener, naar retmæssige Aarsager ere forhaanden til ikke at holde Fastebudet, behøves der ikke først en sær-

egen Tillæbelse til at være fri for det. Jeg maa dog bedst vide selv, om de Grunde, som jeg har, ere vægtige nok.

Pr. Bedømmelsen af disse Grunde kunde i det Mindste falde meget forskjellig ud, dersom den var overladt til den Enkelte, og netop de ubetydeligste vilde ikke sjelden blive anseete for de vigtigste. Men affeet derfra, saa er Opfyldelsen af Fastebudet, som jeg allerede har sagt, ogsaa en Lydighedens og Odmtyghedens Øvelse; vi tør derfor, om vi end have de bedste Grunde til at fritage os for det, dog ikke følge vor egen Mening og Villie, men maae beredvilligen underkaste os Sjælesjorgerens Afgjørelse, som her dommer i selve den hellige Kirkes Navn.

Simon. Et vilde jeg gjerne vide endnu, Hr. Pastor, efter som vi just tale om Fasten: nemlig hvorfor vi netop om Fredagen og Løverdagen afholde os fra Kjødspiser?

Pr. Derom skal jeg gjerne give dig Oplysning. Om Fredagen afholde vi os fra Kjødspiser, for ved dette lille Afjavn at erindre os om Jesu Christi Lidelse og Død, som har fundet Sted paa denne Dag i Ugen. Allerede Petrus af Alerandrien, Biskop og Martyr, skriver: „Fasten om Fredagen er befalet, fordi Jesus blev korsfæstet paa denne Dag.“ Men om Løverdagen øve vi, efter den romerske Kirkes Exempel i den ældste Tid, den samme Afholdenhed, for derved paa en ærefrygtsfuld Maade at helligholde den Dag, paa hvilken Kristus engang hvilede i Graven. „At der fastes om Løverdagen, dertil ligger den vigtigste Grund i Erbødigheden for Herrens Begravelse,“ skriver den hell. Pave Innocents I.*) Da disse nævnte Mænd kun levede 400 Aar efter Kristus, see vi deraf tillige, hvor gammel den christelige Skik er, at holde begge disse Dage som Fastedage eller, om det end ikke er Faste, dog i det Mindste som Abstinentsdage.**)

I den østerlandske Kirke fastede man om Onsdagen, fordi Jøderne engang holdt Raad paa denne Dag, for at gribe og dræbe Kristus. Af samme Grund skeer det vel, at ogsaa vi i

*) Ad Decent. c. 4.

**) De katolske Menigheder i Danmark ere ifølge bispoppelig Dispensation fritagne for denne Abstinents om Løverdagen.

Fastetiden afholde os paa Onsdagene fra Nydelsen af Kjød, naar ikke vor Biskops Anordninger undtagelsesviis tillade saadant.

Derimod undlode de østerlandske Christne at faste om Løverdagen, fordi denne Herrens Hviledag forestillede de Christnes evige Hvile i Himmelen, og derfor maatte holdes som en høitidelig Glædesdag. Endelig blev Løverdagen i det 10. Aarhundrede anordnet som Fastedag for hele Kirken. Saa længe der ikke var udstedt nogen almindelig bindende Lov, gjaldt derom den h. Hieronymus' Ord: „Enhver Provinds kan gaae frem efter sin Mening, da Troens Reenhed ikke bliver angreben ved denne enkelte Forskjel og de Christnes Enighed ikke skadet i det Væsentlige.“ — Lad os nu for idag slutte vor Underholdning; næste Gang have vi Meget og Bigtigt at tale om.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. (Sydamerikansk Seminar.) Efter de mange og smertelige Trængsler, som den katolske Kirke har maattet og endnu altid maa udholde i Sydamerika som Følge af de idelige Uroligheder og Borgerkrige der, tør den fornylig stedsfundne Oprettelse af et spansk-amerikansk Seminarium i den katolske Verdens Hovedstad hilses som en Begivenhed, der berettiger til de glædeligste Forhaabninger om en Forbedring af vor Kirkes Stilling, især i de spansk-amerikanske Republikker. De beklagelige Tilstande i de sidstnævnte Stater havde næsten gjort det aldeles umuligt for det derværende Episcopat at bære den nødvendige Omfarg for Uddannelsen af en dygtig Geistlighed. I Erkendelse af denne Mislighed havde derfor nogle anseede Mænd, hvem de saa haardt prøvede Landes Skjebne gik til Hjertet, fattet den Beslutning, i den katolske Hovedstad at anlægge et Seminar, hvor unge Amerikanere, der havde i Sinde at indvie sig til Kirkens Tjeneste, kunde uddannes. Af disse Mænd nævne vi kun den tidligere Præsident for Deputeretkammeret i Chili, Hr. Cuzaguirre, Forfatter til det bekendte Værk: „El Catolicismo en presencia de sur Disiden-

tes“ og en Historie om Chili. Hr. Ezzaguirre tilkommer fortrinsviis den Fortjeneste at have gjort Oprettelsen af det spanske-amerikanske Seminar mulig. Den h. Fader har overdraget Jesuiterne Ledelsen af det nye Seminar, og Ordensgeneralen har udnævnt den tidligere Rector for Residentjerne i San Jago og Valparaiso, P. Fonda, til første Rector. Allerede have 18 unge Sydamerikanere fundet Optagelse i Klosteret St. Andrea della Valle, hvor der er blevet anvist den lille Colonie et midlertidigt Asyl; 13 andre ventes endnu. Disse 18 Elever have efter forud afholdte geistlige Exercitier begyndt deres Studier den 22. Nov. sidstl.; den 25. s. M. havde de den store Ære at blive forestillede for den h. Fader. Hs. Hellighed underholdt sig længe med dem paa den naadigste og faderligste Maade, bevidnede dem den levende Deeltagelse, som han skjenker Kirkens Fremskridt i Amerika, og afskedigede dem med de mest rorende Bøvlser paa sin Mildhed og Hjertensgodhed. Pius IX., den Første af Baverne, der endnu førend sin Op-høielse paa Petri Stol har betraadt Amerikas Jordbund, var det forbeholdt at grundlægge et Institut, som vil bringe de skønneste Frugter for Kirken i det spanske Amerika.

Rusland. (Katholikernes Forfølgelse.) Ami de la Religion har modtaget næsten utroligt lydende Meddelelser om Katholikernes Forfølgelse i Rusland; det første Brev er dateret den 21. Juni s. A. og lyder saaledes: „Dzier-nowiezje besidder en katolsk Kirke, som siden 1844 har været de russiske Poppers Eiendom. De ulykkelige Bønder ere i Ordets egentlige Forstand blevne martrede; flere ere døde som en Følge af de modtagne Slag. Man rev Børnene fra Moderens Bryst, for at døbe dem paa græs, og een af Modrene, Barbara, døde af Kummer. Siden 1844 har man henregnet Indvaanerne til den græske Kirke, uagtet de have været Katholiker i umindelige Tider. Ikke desto mindre have de Ulykkelige gjort alt muligt for at skifte i katolske Kirker. Da de nærmest boende Præster ikke vovede at modtage dem i deres Skriftestole, maatte de gaae til langt bortliggende Kirker. Naar de skiftede eller gik til Alters, forklædte de sig med deres Herfhabers Klæder, som de laante til hverandre. Saaledes har det gaaet siden 1844, da de ikke vovede at gjøre videre Skridt. I A. 1858 toge de endelig Mod til sig, idet de indsendte et Bøn-skrift til Keiseren, hvorpaa de imidlertid endnu ikke have faaet noget Svar; sandsynlig er det slet ikke kommen til sin Adressé. Kort efter kom russiske Geistlige og en Commission fra Witebsk, for at tvinge dem til Skriftemaal. Man slog dem, saa at de blødte, fordi de havde vovet at skrive til Keiseren, og man mishandlede dem paa alle mulige Maader. Endelig fastede man

dem i Fængsel; fire af disse stakkels Folk ere blevne arresterede i Dziernowiczja, og een er bleven bragt til Casematterne i Witebsk. — Det andet Brev er af 15. Aug. „Den sidste Post, hedder det deri, har bragt os de tilforladeligste Efterretninger om Fortsættelsen af eller rettere sagt om Enden paa denne sorgelige Historie. Efterat Stedets Beboere havde lidt Mis-handlingen med den største Standfastighed, var der især endnu to Mand, som udmærkede sig ved deres Mod. Den ene blev greben og er bleven forviist, man veed ikke hvorhen. For at blive jærdig med de øvrige, lod man komme en frasalden Præst, en Apostat af sidste Datum, som det ved Hjælp af hans Lige lykkedes at bringe hele Menigheden til Frasalld fra den katholicke Kirke, selv hiin Mand, som havde viist saa meget Mod og hvis Staldbroder er bleven forviist. Tre Dage efter sin første Communion i den frasalde Kirke dræbte han sig selv.“)

— (Barmhertige Søstre.) Ifølge en Skrivelse til Civilt Cattolica, tænker den russiske Regjering alvorlig paa at indkalde den h. Vincents af Paul's barmhertige Søstre til Rusland. Da man i Rusland ophævede det ene Kloster efter det andet, bleve heller ikke de barmhertige Søstre forskaanede. Under Keiser Nicolaus' Regjering bleve de fordrevne fra deres Huse, berøvede deres Eiendom og saa meget muligt hindrede i Opfyldelsen af deres Ordensregler, saa at de nu enten leve adspredte hos deres Familier, eller i det Høieste endnu ere to eller tre sammen. I Krigen paa Krim have Russerne personligen overbevøist sig om Vincentiusøstrenes velsignelsesrige Virksomhed og Opoffrelse, ja den russiske Regjering har offentlig udtalt sin Tak til dem for de Tjenester, de have ydet de fangne Russerne, og forsøgt at sende russiske Sygesøstre til Sebastopol. Siden den Tid har Regjeringen ikke tabt dette Anliggende af Sigte. Man har søgt at uddanne barmhertige Søstre af blandet Confession; Resultaterne have ikke svaret til Hensigten. Deresfor har man forsøgt at uddanne Fruentimmer af den russiske Tro til barmhertige Søstre; ogsaa dette Projekt har man ladet falde, ligesom med de lutheriske Diaconisser. For to Aar siden er man nu bleven enig om at lade komme reent katholicke Søstre, Vincentiusøstre. Man talte allerede om, at Regjeringen havde bedet Lazaristernes General om 2—300 Søstre. Om det er sandt, vide vi ikke endnu; kun saa meget er viist, at det hele Anliggende bliver alvorligt overveiet og at allerede længere Forhandlinger i denne Henseende have fundet Sted imellem Indenrigsministeren Lanskoi og Wassilchikoff, Generalgouverneur over Provindserne Kiew, Wolhynien og Podolien.

Polen. (Voldelig Daab af Jødebørn.) Rusfiske Blade have ligeledes gjort sig til Echo af de jødiske Striben-
ters Larm over Jødedrengen Mortara og sluttet sig til de
jaakaldede liberale Blade, for bittert at dadle den h. Fader,
„som træder de helligste Familierettigheder under Fødder.“ For
at begribe saadanne Tiraders Uforstamethed, maa man vide,
at der i Rusland siden A. 1834 aarlig blive tusinde
Jødebørn frarevne deres Forældre og døbte af de
rusfiske Poper. Dette Factum, som flere af Univers' Corres-
pondenter bekræfte, er følgende: Indtil A. 1834 var den jødiske
Befolkning i Polen og de tidligere polske Provindser indtil
Dvina og Dnieper -- omtrent 1 Million Sjæle -- ikke under-
kastet den militaire Udskrivning. I hiint Aar blev Recruterin-
gen ved Keiser Nicolaus' Befaling ogsaa indført for Jøderne.
De polske Jøders Levemaade gjorde deres Børn imidlertid kun lidet
stikede for den militaire Tjeneste og saaledes viste det sig, at der
neppe var 5 tjenstdygtige iblandt 100 jødiske Recruter. Keiseren
decreterede nu, at man skulde udsøge de fremtidige Fædrelands-
forvarere iblandt Jødebørnene fra 8 til 10 Aar, at
man skulde anlægge Caserner, Skoler ic., hvor disse Børn kunde
opdrages paa den keiserlige Regjerings Bekostning, og at man
derefter skulde anbringe dem i Armeen som Haandværkere, Tam-
bourer, Musikanter, Skrivere ic. Denne Befaling blev punktlig
udført. Af hvert 1000 Jøder maatte stilles 10 Recruter. De
Rige kjøbte sig frie, og man tog kun de fattiges Børn. 10,
15, 20 Børn bleve satte paa Karrer, escorterede af Kosacker,
og bragte til Anstalter, hvortil man valgte opløste Klostre og
Abelens confiscerede Slotte. De græske Poper døbte
samtlige Børn; hverken Forældrene, eller nogen som helst an-
den Jøde turde følge dem eller tale med dem. Endnu er
den keiserlige Ukas, som anordner denne besynder-
lige Recrutererig, ikke ophævet og den bliver kun un-
dertiden formildet ved Embedsmændene, som hyppigen gjør en
Indtagtskilde af enhver nogenlunde velhavende Jøde. Navnlig i
Polen, hvor Jøderne ere mindre sløvede end paa den anden
Side af Niemen og Bug, følte man meget bittert dette Recru-
teringsystem. Børnene bleve derfor som oftest skjulte og ved
Hjælp af medlidende Christne førte over Grændsen til Preussen
og Galicien. I A. 1844 overbeviste den ved sine philantro-
piske Ideer bekjendte rige Banquier, Sir Moses Monte-
fiore fra London, en Svoger til Baron Rothschild, sig per-
sonlig om disse sine Troesfællers Lidelser og gjorde i en Audients
Keiser Nicolaus Forestillinger derom. Czaren hørte meget venlig
paa ham, men svarede, at hiin Forholdsregel „var et nyt Beviis
paa hans landsfaderlige Omsorg for alle hans Underaatter.

Hyad derimod den ufrivillige Daab angik, da var den jødiske Troes Lov uforenelig med en Soldats Pligt, og naar man opdrog Jødernes Børn i den Religion, som Keiseren selv horte til, vilde Jøderne derved blive befriede fra deres aandelige Sløvhed." Med denne Bæfæd gif den rige Banquier. Det gjelder her saaledes ikke et enkelt Jødebarn, men tusinde jødiske Børn, som i 24 Aar ere bleve voldeligen døbte og opdragne i den græsk-schismatiske Religion. Her havde man vistnok Aarsag til at gjøre Indsigelse og tale om Voldsgjerning: men Czaren er jo ikke Paven, og derfor tier man — et Tegn paa, at det ingenlunde var selve Jødebarnet og dets Forældre, for hvis Skyld man for nogen Tid siden i det bekjendte Mortara-Anliggende gjorde saa stort Strig i de liberale Blade, men kun Had til Paven som den katholske Kirkes Overhoved.

Ashaffenburg, 6. Dec. Den i det nærliggende Wertheim levende Forfatterinde *Amora George* (gift med den bekjendte Digter *A. Kaufmann* fra Bonn) er for nogle Dage siden traadt over til den katholske Kirke.

Baden. I Storhertugdømmet Baden frembringer et nyt Ritual for den evangeliske Kirke stor Bevægelse blandt Protestanterne. Rituallet har, som dets Modstandere siige, alifor mange Grindringer om det „Katholske“, endog en Introitus, et Confiteor, en Epistel, en Credo, Antiphoner og Responsorier!

Spanien. Som et Monument til Grindring om Proclamationen af Dogmaet om den h. Jomfrues ubesmittede Udfangelse har Dronning *Isabella* ved et Decret af 8. Decbr. sidstl. befalet Bygningen af en ny Kirke i Hovedstaden Madrid. Den skal ved sin Størrelse og Pragt være Hovedstaden værdig, for at kunne tjene som Cathedralkirke, dersom de kirkelige Fornødenheder fræve det. Dronningens Gemal, Dom *Francisco d'Assisi*, er udnævnt til Protector for Foretagendet.

Nordamerika. (Katholicismens Udbredelse.) Fra *New-York* skriver man under 15. Oct. sidstl. til Univers: For nylig meldte jeg Dem, at Dr. *Forbes* havde optaget en methodistisk Dame i den katholske Kirkes Skød. Denne i Herrens *Biinbjerg* utrættelige Arbejder har i de sidste 8 Aar allerede ført henimod trehundrede Medlemmer af de talrige protestantiske Secter tilbage til den katholske Kirke. *Forbes*, selv en Convertit, var for sin Conversion eet af de mest udmærkede Medlemmer af *Episcopalkirken* i *New-York*. Som aandsbeslaget med de berømte engelske Convertiter, *Newman*, *Faber* m. fl., var han ligesom disse en ivrig *Puseyit*, og bragte ved sin Conversion den mest glimrende Stilling til Offer. Gud havde udseet ham til noget endnu Større. Da hans Hustru allerede

var død, dengang han tilligemed sine Børn blev Katholik, stod der intet i Veien for hans Dnske at blive Præst. Han blev virkelig efter nogen Tid indviet og har nu i 8 Aar staaet. Spidsen for et vigtigt Sogn, hvor hans eminentere Troessæller lade vederfares Retfærdighed, sikkre ham en stor Indflydelse. Gud har viensynligen udvalgt ham til et Rødskab, for at føre Mange, der længes efter Sandheden, tilbage til den katholske Kirke. — Kirkerne og de religiøse Instituters Tal tage i New-York til paa en mærkkelig Maade. Paa den første Søndag i October Maaned s. A. blev et gothiskt Liigcapel indviet paa Kirkegaarden „Galvariebjerg“; kort efter blev den nye St. Peter- og Paulskirke for Tydsterne indviet og Grundstenen lagt til en Kirke og et Kloster for Nonnerne af den gode Hyrde. Bygningen af Cathedralkirken er allerede paabegyndt.

— New-York Banner, et protestantistt Blad, giver en Navnefortegnelse over de Prædikanter af den anglicanske (saak. Episcopal-) Kirke i de Forenede Stater, som i de sidste Aar ere vendte tilbage til den katholske Kirke; deres Tal beløber sig til 38. 13 af dem ere blevne katholske Præster.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndagen d. 13. Februar. — 6. Søndag efter Epiphaniæ. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt.

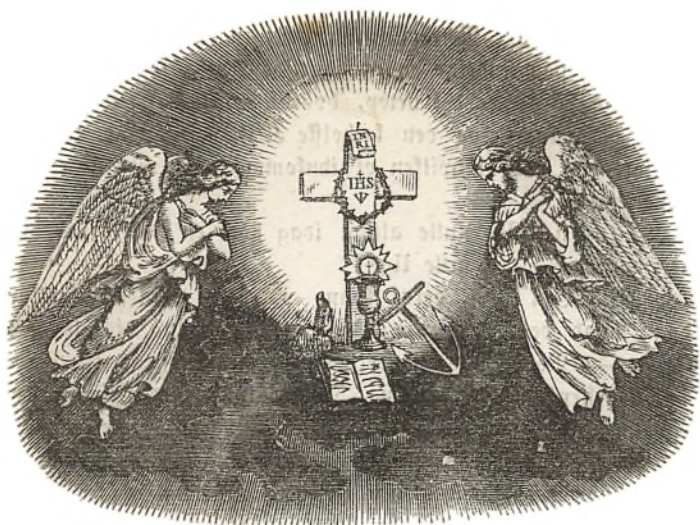
Søndagen d. 20. Februar. — Søndag Septuagesima. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Broderskabsandagt med Catechisation.

Til enhver udenbys Abonnent af Kirketidenden

ere ved Slutningen af forr. Aargang tvende hestede Exemplarer af „Philothæa“ blevne franco affendte ved Posten. Skulde Noget af Dem endnu ikke have erholdt Deres Exempl., bedes De om at henvende Dem til vedkommende Postcontoir.

Kjøbenhavn.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 5.

Søndagen den 27de Februar.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberterne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Hr. Konsthandler C. A. Maaus-Kenstner, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 Sk. Kvartalet.

Den katholske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Tredie Capitel.

Fra Passions søndag indtil Skærtorsdag.

Simon. Herr Pastor, vi have alle glædet os til denne Aften. Vi antage, at naar vi idag komme til den stille Uge, maa der være særdeles Meget og Smukt at forklare.

Pr. I have Ret, mine Venner; ingen Tid i Kirkeaaet er saa riig paa findrige og opbyggelige Skikke, som denne Uge. Frelserens Lidelse er det netop, hvoraf vor hele Frelse og Saalighed er opstaaet, og den katholiske Kirke har opbudt Alt, for at gjøre den Tid, i hvilken vi ihukomme den, ret lærerig og velsignelsesrig.

Simon. Vi skulle altsaa idag høre en Forklaring over Ceremonierne i den stille Uge?

Pr. En Deel deraf kunne vi i det Mindste forklare idag; hvad der da bliver tilbage, derom kunne vi tale næste Gang. — Vor forrige Underholdning har ført os til Passions- eller Lidelsesøndagen. Dette Navn har den, fordi vi da begynde nærmere at beskæftige os med vor guddommelige Frelserens Lidelse. Derfor fortæller ogsaa Evangeliet os paa denne Dag, hvorledes Christus gjør Jøderne Vebredelser for deres Forstøffelse, og hvorledes de, langtfra at omvende sig, meget mere gjøre Forsøg paa at stene Ham. Steningen var nemlig i den gamle Paagt en fastsat Straf for Gudsbespottelse, og de erklærede Frelseren for en Gudsbespotter, fordi Han kaldte Sig Guds Søn for dem. De præstelige Dagstider (Breviarbønner) begynde derfor ogsaa med de Ord: „Idag, naar I høre Herrens Stemme, da forhærder ikke eders Hjerter.“ Endnu paa en anden Maade er denne Søndag forbunden med de paafølgende Dage: Ved den h. Messes Begyndelse udelæses den 42. Ps. Judica, som ellers bliver læst ved Foden af Alteret. Denne Psalme er en trøstende Bøn i Lidelser og en Bøn til Gud om, at Han maa redde os fra vore Forfølgere. Vi udelade denne Bøn, fordi Jesu Fjender raadsløge om, endog at forfølge Ham, Guds Søn, og fordi vi erindre os Christi Sørgmodighed for Hans Lidelse. — Saavel i den hell. Messes, som i de præstelige Breviarbønner bliver det kirkelige Lovpriisningsprog: Gloria Patri etc. o: Være være Faderen o. s. v. ikke mere udtalt, fordi vi mindes den Vanære, som vederfares Frelseren af Hans Korsfæstere, og som vederfares Ham af alle Mennesker, hvis Synder egentlig have bragt Ham paa Korset. Vi ansæe os derfor paa en vis Maade for uværdige til paa en saa høitidelig og lydelig Maade at lovprise den Treenige.

Simon. Hvorfor blive da alle Billeder af den Korsfæstede og af Helgenerne tildækkede paa denne Dag?

Pr. 1. Fordi denne Dags Evangelium fortæller, at Christus har skjult Sig for Jøderne, som vilde stene Ham. 2. For at vise Kirkens, Christi Bruds dybe Sorg, som den i denne Tid føler over Christi uudsigelige Lidelser; netop ligesom en berømt Maler ikke vidste tilbørlig at fremstille en Matrones store Smerte med Pensel og Farve og derfor malede et sort Slør over hendes hele Ansigt, som om han vilde sige: Saa-danne Smertes kunne vel tænkes og betragtes, men ikke udtales eller fremstilles. Derfor have de Slør, hvormed den Korsfæstede og de øvrige Billeder tilhylles, ogsaa atter den blaa Bods- og Sørgefærve, for at antyde Kirkens dybe Sorg. Kun paa den ene Dag, paa hvilken vi fejre Mindet om det h. Messseoffers Indstiftelse, Skærtorsdag, blive disse blaa Slør ombyttede med andre af den mere venlige hvide Færve.

Simon. Nu komme vi til Palmesøndag. Jeg kan allerede gjette mig til, hvad Palmerne skulle betyde.

Pr. Naa, hvad mener du da, at de betyde?

Simon. Jeg mener, at de betyde Christi triumpherende Indtog i Jerusalem, da nemlig Jerusalems Indvaanere bestrøede Veiene med Klæder og Palmer og ledsagede Ham under lydelige Hofannaraab.

Pr. Du har Ret. Derfor bliver der paa mange Steder holdt Palmeprocessioner, ved hvilke man bærer indviede Palmegrene i Hænderne og mindes saaledes Christi høitidelige Indtog i Jerusalem, som den h. Matthæus har beskrevet det i 21. Cap. og Propheten Zacharias forudsagt det: „See, din Konge vil komme til dig, ridende paa en Aseninde og en Asenindes Føl.“ Paa en Aseninde sad Han, for at lære, hvor foragtelig al Verdens Herlighed er. Den h. Augustin siger: Palmegrene ere Tegne paa Lovprisning og henviser til den Seier, som Herren ved at døe vilde vinde over Døden, og i hvilken Han med Korsets Seiersbanner skulde overvinde Dødens Fyrste, Djævelen.*) Paa mange Steder var eller er det Skik, at Chordrengene aftage deres hvide Chorkjoler og udbrede dem paa

*) In Joan. Tract. 5.

Gulvet, idet de syng: *Hic est qui venturus est, &c.*: „Denne er det, Som skal komme.“ Derved antydes den Beredvillighed, hvormed Jerusalems Indvaanere aflagde deres Klæder og udbredte dem paa Veien. Men Palmegrenene betyde ogsaa vore gode Gjerninger, med hvilke vi maae vise os for Gud, naar vi ville være Ham velbehagelige. En vis aandrig Biskop siger herom meget smukt: Med Børnene gaae vi Christus imøde, naar vi bevare Ustyldigheden; Oliegrene bære vi, naar vi beslitte os paa Barmhertighedens, Fredens og Sægtmodighedens Gjerninger; Palmegrene bære vi, naar vi vinde Seier over Satan og Lasterne; grønne Dviste bære vi, naar vi ere prydede med skjønne Dyder. Klæderne strøe vi, naar vi spørge vort Kjød, flye og afstøje al Hoffærdighed og al Forsængelighed i vor Klædebragt.

Simon. Jeg troer, at vi Alle ville gjøre os rigtig Umage for at gaae Frelseren imøde med mange saadanne grønne Dviste. Men hvorfor blive Palmerne indviede?

Pr. Derom belærer de Kirkebønner os, som blive læste ved selve Palmeindvielsen. Præsten beder nemlig i Kirkens Navn: at Gud maa velsigne de Bolliger, hvor man opbevarer disse indviede Grene, at vi altid maae komme til at gjøre vort Kald fuldkommere ved Uøvelse af ret mange hellige og gode Gjerninger, og at vi engang maae blive befundne værdige til, i Forening med Kristus at indgaae seierrige og herlige i det himmelske Jerusalem.

Simon. Hvad betyder den kirkelige Ceremonie, at Præsten efter endt Procession banker tre Gange paa den lukkede Kirkedør, førend den bliver aabnet?

Pr. Han tager Korset, som bliver baaret foran Processionen, og støder med Skæftet mod den lukkede Dør, for at antyde, at Himmelen var lukket for de Retfærdige indtil Christi Ankomst, men at Denne ved Sin Død paa Korset har aabnet dens Porte for os og forhvervet os alle Adgangen til den. Derfor udtaler Præsten derved ogsaa i Christi Navn de af Kong David's 23. Psalmes 7. V. tagne prophetiske Ord: *Attollite portas, principes, vestras, &c.*: „Aabner, I Magter, eders Porte, aabner eders evige Porte, for at Herlighedens Konge kan drage ind“; og paa Chorsangernes Spørgsmaal: *Quis est iste*

Rex Gloriae? o: „Hvo er denne Herlighedens Konge?“ svarer han: „Herren er det, den stærke og mægtige, Herren mægtig i Kamp; Hærskarernes Gud er Herlighedens Konge.“ — Foruden de andre Sange, som blive sungne ved Processionen og handle om Christi Indtog i Jerusalem, udmærker sig især en Lovsang, der lyder saaledes:

Lov og Ære og Priis vi stulde Dig, Christe, Forløser,
 Hvem Hosianna lovsang Unglingers jublende Flok.
 Du, Som velsignet i Faderens Navn til Israels kommer,
 Israels' Konge Du est, Davids navnkundige Son.
 Himlens hellige Skarer lovsynge Dig hist i det Høie,
 Jordens forgængelige Slægt, Skabningen, priser Dit Navn.
 Jødernes Slægter med Palmer i Haanden saa festligt Dig mødte,
 See, med vor Bon og vor Sang komme vi ogsaa til Dig.
 Israels Folk, for Du led, bragte Priis Dig, og jublende Sange,
 Nu vi forkynde Din Lov, Himmelsens fejrende Drot!
 Du, Som annammebe Hines Lovpræisning, annam og vort Offer,
 Kjerligste, mildeste Drot, Elsker af Fromhed og Dyd!*)

Denne Sang erindrer om Børnens og Jerusalems Beboeres Jubel og Glæde, da de modtog Christen. Forfatteren til den er Biskop Theodulph af Orleans. Denne var i Keiser Ludvig den Fromme's Tid fælsfeligen bleven anklaget for en Sammensværgelse og fængslet. Da Processionen Palmesøndag kom forbi hans Fængsel, sang han den ovenstaaende Lovsang, og den behagede Keiseren, som overværede Processionen, saa godt, at han øieblikkelig lod den fængslede Biskop give fri og atter indsætte i hans Bispedomme; ved samme Leilighed blev det anordnet, at disse Vers for Fremtiden altid skulde synges ved Processionen.

Simon. Jeg har aldrig kunnet forklare mig, hvorfor Træanglerne i disse Dage blive brugte i Stedet for Bjælderne og Klokkerne.

Pr. Det skeer af samme Grund, som vi ogsaa undlade Spillet af Orgelet og andre muusikalske Instrumenter, for nemlig derved at udtrykke vor dybe Sorg og tillige bevæge os til endnu større Sorg. Klokkelyden egner sig ganske til at sætte os i en glad og festlig Stemning; vi føle os begejstrede

*) Jfr. Katholsk Psalmebog Side 84.

til Andagt, naar flere Klokker paa en smuk Helligdag opfordre os til at samles i Herrens Tempel. Vel bruge vi ogsaa Klokkerne ved sørgelige Leiligheder, f. Ex. ved Begravelser, og de oppvække da ogsaa igjen Sorgens og Medlidensheds Følelser i os; men naar i flere Dage Alt er øde og stille omkring os, og vi ikke høre nogen Klokkeringning, ikke engang Tønen af en lille Bjælde, stemmer ogsaa dette i Forening med disses Dages sørgelige Høitideligholdelse vor Sjæl til dyb og stille Bæmsod, og saaledes vil netop den katholske Kirke, at vi skulle feire Christi Lidelses- og Dødstid. Hvor der indtræffer en stor Sorg, begræder man kun i Stillehed det sørgelige Tilfælde. Saaledes skulle vi da ogsaa i Stillehed betragte Christi, vor Frelsers Død, og paa aandelig Maade ligesom være død og begravet tillige med Ham, som Apostelen siger: „I ere døde, og eders Liv er med Kristus skjult i Gud.“ Klokkerne ere fremdeles et Sindbillede paa Herrens Apostle, som lode deres Prædiken om den Korsfæstede gjenlyde over den hele Verden; derfor anvender Kirken den kongelige Psalmitists Ord paa dem: „Over hele Jorden udgif deres Røst, og deres Ord gjenløde indtil Jordfredsens Grændser.“ (Ps. 18, 5.) Da nu Apostlene, disses Christi Sendebud og Vidner, holdt sig skjulte i disses Dage af Frygt for Jøderne, og deres Ord forstummede, lade vi ogsaa Klokkerne, deres Sindbilleder, tie. Først paa Paaskeøverdagen bliver der atter ringet med dem, fordi Disciplene efter Opstandelsen, som vi paa denne Dag allerede feire i den h. Mæsse, atter viste sig, fortalte hinanden Herrens Opstandelse og udbredte Efterretningen derom videre. — Men at vi i denne Tid betjene os af Træangler i Stedet for af Klokker og Bjælder, skeer for det Første, for ved den tonløse eensformige Lyd af disses Træinstrumenter endnu at forstærke Sorgen i os; for det Andet er det ogsaa en særegen Maade at spørge sig paa i disses strenge Fastedage, naar vi gjøre Afkald paa Klokkernes og Bjældernes venlige Lyd og lade os nise med Træets klapprende Tone. Ligeledes er det en Dvælselse af Dømmghed, naar vi negte os Brugen af bedre Redskaber og angive Liden til Gudstjenesten med det usleste Instrument, som tænkes kan. For det Tredie skulle vi, idet vi ved Lyden af Træet blive kaldede sammen til Gudstjeneste, ihukomme, hvor-

ledes ogsaa alle Jordens Folkeslag engang i disse Dage bleve kaldede til Erkjendelse af Gud og den evige Salighed ved Korsets hellige Træ.

T. h. Hvoraf kommer det, at Protestanterne feire de Dage, paa hvilke Christus led og døde, som Festsdage, medens Katholikerne sørge paa dem? Vilde det ikke være smukkere og bedre, dersom vi ligeledes feirede dem paa en festlig Maade?

Pr. Protestanterne ihukomme den overvættets Naade, som er bleven os tildeel ved Christi Forløsningsdød, og glæde sig over den. Det er vistnok meget godt og rigtigt; og ligeledes vi ihukomme paany denne Naade jaavel i den stille Uge, som paa enhver Festsdag. Ja, i det h. Messesoffer, som Protestanterne savne, have vi Leilighed til hver Dag og hver Time at fornye dette glade Minde om Frelserens Død og endog iblandt os paa mystisk og ublodig Maade at fortsætte Hans hellige Døffer paa Korset. Men paa selve Herrens Dødsdag overvælder dog Sorgen os altfor meget, til at vi kunde bringe det over vort Sind, at feire denne som en egentlig Festsdag. Som en høitidelig Dag feire vi den vistnok, derom vidner hele den saa betydningsfulde og gribende Gudstjeneste paa denne Dag, derom vidne de Prædikener, som ved denne Leilighed blive holdte paa alle Steder i den katholske Verden, derom vidne de fulde Kirker, i hvilke vi fra den tidlige Morgen indtil den sildige Aften finde de katholske Christne hensunkne i Tilbedelsen af det Allerhelligste og i Betragtningen over Jesu Christi bitter Lidelse. Men derfor kunne vi dog ikke lade Dagen gjælde som en Fests- eller Glædesdag. Om ogsaa Forældre efterlade deres Børn en nok saa stor og glimrende Arv, ville disse alligevel feire deres Forældres Døds- og Begravelsesdag, jaavel som Aarsdagen for deres Død i dyb og stille Sorg. Saaledes have ogsaa vi ved Christi Død vel arvet den evige Salighed; men derhos bliver det dog sandt, at vor elskede Fader og Broder, vor Frelser Jesus Christus paa disse Dage blev forraadt, fornegtet og forladt af Sine Disciple, at de jødiske Præster besluttede Hans Undergang, at det rasende Folk forlangte Hans Død og hellere vilde see en Morder end Ham befriet fra Døden, og at Han — for vore Synders Skyld — lig en Forbryder døde den forjædeligste Død, og blev begra-

ven. Hvad skal der af alt dette opmuntre os til Glæde? Selv Solen har jo ved sin Formørkelse engang taget Deel i den almindelige Sorg over Frelserens Død. Jeg troer, at Enhver føler, at der er en Forskiel imellem Langfredag og Paaske. Omendskiøndt Forskiellen imellem Katholiker og Protestanter alt-
saa her paa ingen Maade vedrører den christelige Troes Bæsen, kan der dog efter min Formening vel neppe være nogen Tvivl om, paa hvilken Side man handler med størst Sammelighed. Ligeledes havde Protestanterne vel neppe villet afvige fra den katholske Høitideligholdelse af disse Dage, dersom ikke Modsigelsens Aand havde ledet deres Stiftere deri, som i saa meget Andet, som Luther engang sagde: dersom den katholske Kirke vilde række Naderen under tvende Skikkelse, saa vilde jeg uddele den under een Skikkelse. — Selv at det er tilladt at udføre de sædvanlige tjenstlige Arbejder paa disse Dage som paa enhver anden Sognedag, er ikke betydningsløst. Nødvendigheden af, at spise sit Brød under Møie og i Ansigtets Sved, er en Folge af Synden; men naar burde vi vel billigere føle Syndens Forbandelse, og beredvilligere underkaste os den af den fornærmede Staber derfor paalagte Bod, end paa den Dag, da vore Synder gjorde et saa dyrt og blodigt Dffer nødvendigt!

Th. Det er sandt; og Deres Forklaring overbeviser mig igjen saa meget mere om, at man kun maa betragte en Sag rigtig, for at fatte den og faae den kjær.

Simon. Herr Pastor! dersom De nu ikke har noget mere ellers at sige, tør jeg vel gjøre Dem et Spørgsmaal angaaende Skærtorsdag? Jeg opfylder herved et Hverv fra min Nabo, som gjerne vilde vide, hvorfra Skærtorsdag har sit Navn; og egentlig vilde ogsaa jeg gjerne vide det.

Pr. Derom skulle I faae saa megen Dplysning, som jeg selv er i Stand til at give. Navnet hidrører sandsynligviis fra hiin almindelige christelige Skik, ifølge hvilken man især paa denne Dag foretog den aarlige Renselse af de hellige Alterborde samt af alle hell. Dfferkar, saasom Kalke, Batener &c. som Forberedelse til den forestaaende høitidelige Paaskefest. Til denne Renselse synes Navnet Skærtorsdag at hentyde, eftersom det jo maa afledes fra Ordet „skær“ d. e. reen, luttret, eller det forældede Lidsord „at skære“ d. v. s. at

rense (purgare, purgatorium o: Stærtsild eller Renjelsstøst). — Men naar I ikke have noget videre at spørge om, saa maa jeg vel selv fortælle endnu noget om selve Høitideligholdelsen af Stærtorsdagen, som rigtignok ikke heel finder Sted overalt, og som I navnlig her i vor Menighed vel aldrig ville komme til at see.

1. Naar der er flere Geistlige i en Menighed, feirer kun een af dem det h. Messseoffer; men de øvrige annamme ligesom alle andre Christne den h. Communion af hans Haand. Grunden dertil er, at ogsaa Christus paa denne Dag alene fuldbragte den h. Dfferhandling i Nadverfalten i Jerusalem og de hellige Apostle modtog den h. Communion af Hans egen Haand.

2. Til Grindring om, at Frelseren engang vaskede Sine Apostles Fødder før Nadvermaaltidet, er det paa mange Steder Stik, hvert Aar ved en Fodvaskning at efterligne dette Exempel paa Ydmyghed, som den guddommelige Frelser har givet os. I Messsebogen ere de Bønner udtrykkelig forefrevne, som derved skulle forrettes. I Rom vasker den h. Fader knælende tolv Præsters Fødder, og efter at han atter har astørret dem, kysser han dem; derpaa forsamler han de samme Præster til en Middagsmaaltid og opvarter dem ogsaa selv ved Bordet. I Wien, München o. a. St. forretter Keiseren eller Kongen denne Fodvaskning. Man udvælger sædvanlig dertil de tolv ældste fattige Mænd, som kunne findes, og disse blive derefter bortsendte med en rigelig Foræring i Penge.

3. I enhver Domkirke feirer selve Biskoppen paa denne Dag den h. Messse, og rækker alle tilstedeværende Geistlige den hellige Communion; og under denne høitidelige Messse blive de h. Olier, nemlig den for de Syge og den for Daabscandidateerne og endelig Chrisamen, som især bliver brugt ved Confirmationen, indviiede. Biskoppen har derved tolv Præster om sig, som alle ere iserte hvide Messsehageler, for ogsaa her igjen at erindre om de tolv Apostle, af hvem Frelseren var omgivet paa denne Dag. Desforuden ere endnu syv Diaconer og syv Subdiaconer (Underdiaconer) tilstede i hvide Levittklæder, af hvilke nogle bære de h. Olier. Indvielsen af de h. Olier foretages paa en særdeles høitidelig Maade under forefrevne

Bønner og ved Korsets hellige Tegne, til Erindring om, at al Velſignelse for os har ſin Oprindelse fra Herrens Død paa Korſet. Biſkoppen og de tolv Præſter aande ogſaa paa den indviede Olie, for derved at antyde, at den Helligaand vil blive meddeelt ved Salvvelſen med den, ligesom Chriſtus engang ogſaa antydede Meddelelsen af den Helligaand til Apoſtlene ved at aande paa dem. I Chriſamen bliver der blandet velſugtende Balsam; denne ſkal nemlig erindre os om, at vi ved Annammelsen af Sacramenterne modtage Helbredelse og aandelig Styrke for vor Sjæl, ligesom Balsamen er et lindrende og styrkende Lægemedel for Legemet, ſamt at vi ved den værdige Annammelse af Sacramenterne blive Gud velbehagelige og ligesom en Vellugt for Herren, ligesom vi netop ogſaa ſatte Balsamen iſær for dens Vellugts Skyld; og endelig at vi ved Annammelsen af Chriſti Naademidler bevare og ſikre os for vor Sjæls Fordærvelse ved Synden, ligesom man bruger Balsamen, for at bevare en Af døds Legeme for Forraadnelſen. — Er Indvielsen forbi, da bliver den h. Olie hilſet af Biſkoppen og de tolv Præſter, idet de ſynge: „Vær hilſet hellige Olie! vær hilſet, hellige Chriſam!“ dermed ville de udtrykke Chriſtenhedens Glæde over, at Frelseren har indſtiftet de hellige Sacramenter, ved hvilke diſſe indviede Olier blive brugte og i hvilke vi ved Guds Naade blive rensede fra Synden og styrkede til en gudvelbehagelig og hellig Wandel. Efter Indvielsen lader dernæſt Biſkoppen de forſkjellige h. Olier uddele og forſende til ſamtlige Kirker i hele Biſpedømmet, og de blive da anvendte ved Sacramenternes Uddeling indtil den ſamme Dag i det næſte Aar. At den hellige Handling netop finder Sted paa Skærtorsdag, maa viſt komme deraf, at i gamle Dage de dengang for det Meſte vorne Daabſcandidater pleiede at modtage Daaben paa Paafkeløverdagen, ved hvilken Leilighed de i Almindelighed tillige ogſaa annammede den hell. Confirmation eller Bekræftelſens Sacramente. Da nu de h. Olier vare nødvendige herved, men Indvielsen ikke godt kunde ſtee paa Langfredagen, blev den allerede foretagen paa Skærtorsdagen. — Hele denne Naade, hvorpaa de h. Olier blive indviede, var allerede i den h. Pave Gregor den Store's Tid, 600 Aar efter Chriſtus, ligesaaadan ſom nutildags, og ſandſynligen

hidrører en stor Deel af de derved brugelige Skikke allerede fra selve de apostoliske Tider.

Simon. Det maatte vist være meget smukt og opløstende, naar man engang kunde bivaane denne saa høitidelige Handling. Saa mange Præster, som ere tilstede derved, have vi endnu aldrig seet samlede. Og hvor det maa være rørende, naar den h. Fader ved Fodvaskningen giver et saa smukt Exempel paa Ydmyghed!

Pr. Om vi end ikke kunne saae dette at see, kunne vi dog ogsaa efterligne det i det Fjerne, ligesaa godt som selve Christi Exempel, som Evangelierne fortælle os. Tilgiver eders Gjender de Fornærmelser, som de have tilspøiet eder, gjerer det første Skridt til Forsoning, om det end maatte falde eder nok saa vanskeligt, og om det end kunde synes eder, at I derved vilde miste noget af eders Anseelse; gjører Godt imod de Fattige, men kaster ikke eders Velgjerninger hen til dem, som om I vilde vise dem Foragt derved, men gaaer kjærligen tilværks med dem, behandler dem, som I vare deres Tjenere, — seer, saaledes kunne ogsaa I give et Exempel paa Ydmyghed, som er fortjenstligt for eder selv og opbyggeligt og nyttigt for Andre.

Simon. Gud give, kjære Hr. Pastor! at vi ret kunde drage Nytte af Deres Ord. — Men nu har jeg dog endnu nogle Spørgsmaal at gjøre, nemlig: hvorfor den store h. Hostie paa denne Dag efter Messen bliver baaren hen paa et andet Alter, og hvorfor Altrene bagefter blive aflædte, saa at de næsten see ud som forstyrrede.

Pr. Da der paa Langfredagen ikke bliver feiret nogen h. Messe, bliver der paa Skærtorsdagen consecreret eller forvandlet tvende hellige Hostier, hvoraf den ene da bliver opbevaret til Gudstjenesten den følgende Dag. Denne Opbevaring skeer imidlertid ikke paa Høialteret, men den h. Hostie bliver i en tishyllet Kalk hensat paa eet af Sidealtrene, for ogsaa derved atter at erindre om, at Christus i denne Tid blev borttagen ved Døden fra Sine Kjæres Midte. Den følgende Dag, naar den store h. Hostie er borttagen, forbliver alligevel det helligste Sacramente i Ciboriet (Communionstakken) opbevaret og høitideligen fremstillet paa det samme Sidealter. Fromme Christne

forfømme da ikke at indfinde sig ret slittigt i Kirken paa disse Dage, for at hylde og tilbede det Allerehelligste og takke for den uendelige Naade, som Frelseren forhvervede os ved Sin Lidelse og Død, og tillige for ogsaa at gjøre Gud Usigt for de utallige Synder, for hvis Skyld Han maatte lide Døden paa Korset. — I større katholicke Byer er det endog Skik, at man paa disse Dage besøger alle, eller dog flere Kirker og der forretter sin Andagt foran det fremstillede høiværdigste Gode; og dette kalder man da „at besøge den hellige Grav eller de hellige Grave.“ Det smukt prydede Sidealter skal i disse Dage nemlig billedliggjøre os Frelserens hellige Grav og bliver derfor gjerne indrettet med megen Pragt, idet vi derved ville ære Kristus i Hans Begravelse og bringe Propheten Isaias' Ord i Opfyldelse: „Hans Grav skal være herlig!“ (Cap. 11, 10.) — Efter at jeg nu har givet Oplysning derom, maa jeg endnu sige noget om Altrenes Afmærkning eller Afklædning, som foretages efter endt Gudstjeneste. Den skal først og fremmest betyde, at det h. Messjeoffer fra nu af ikke mere bliver juldbyr det førend Opstandelsens Hviddeligholdelse; derfor blive alle Alterprydelser borttagne som overflødige. Desforuden ville vi herved atter ogsaa betegne vor smertelige Sorg, som vi føle over Guds Sønns Død. Hvo som er meget sorgmodig, glemmer al Prydelse, forfømmer sin Volig, ja endog sin egen Paaflædning; han bryder sig ikke mere om Alt hvad han seer omkring sig, og han har ingen Lyst til at holde det i pyntelig Orden. Dernæst skal der ved denne Altrenes Afklædning ogsaa henvises til: for det Første, hvorledes Kristus Selv blev berøvet alle Sine Klæder; Brænten, som afmærker Altrene, beder derfor under denne Ceremonie den 21. Psalm, der er en nøie Forudsigtelse om Christi Lidelse, og i hvilken især de Ord forekomme: „Mine Klæder have de deelt imellem sig.“ Altrenes Afklædning skal fremdeles erindre om, hvorledes Frelseren efter Isaias' Spaadom under Sin Lidelse har aflagt al Sin Gudsdoms synlige Herlighed og al ydre Prydelse: „Han havde hverken Skjønhed eller Skikkelse, at vi skulde see paa Ham.“ (Is. 53, 2.) Man har ligeledes sammenlignet denne ceremonielle Handling med den Begivenhed, at Forhængen brast i Tempelet ved Christi Død; ogsaa med den Kjendsgjerning, at

Frelseren blev forladt selv af dem, som vare Ham nærmest, af Sine egne Disciple.

En af de Tilstedeværende spurgte om, hvorfor det hell. Messesoffer ikke blev frembaaret paa Langfredagen, men Sognepræsten svarede: Samtalen angaaende Langfredagen vilde vi forbeholde os til næste Gang; indtil da bevare Gud eder! Tak og Amen led Svaret fra alle Sider, da den værdige Sjælesørger forlod Forsamlingen.

(Fortættels.)

Kirkelige Efterretninger.

England. Foruden Mr. John Tindal Durell's Overgang til den katholske Kirke, kunne vi idag melde to nye Conversioner, nemlig Rev. Rowlatt's, anglicansk Vicar i West-Thurrock (Dioc. Greter) og Esq. Burnand's, Licentiat ved Kings-College i Cambridge. Mr. Maude, en tidligere Convertit, er indtraadt i Dratorianernes Kloster i Bromton, for der at forberede sig til Modtagelsen af den h. Præstevieelse.

— (Dronning Victoria's Tilbeielighed til Pussevittismen.) Prindsen af Wales — Dronning Victoria's ældste, 17 Aars gamle Søn og Thronarving — forlod England den 10. Dec. f. A., for at gjøre en Reise til Rom, hvor han vil opholde sig i 5 Maaned. Denne Reise forvolder mange Stok-Englændere søvnløse Nætter, da de befrygte, at Thronarvingen i Rom let kunde blive den protestantiske Tro utro. Times anseer det vel for nyttigt at han reiser, og beroliger Publicum desangaaende; men den mener, at der dog gives Farer i det romerske „Babylon“; den katholske Gudstjenestes Pragt og Cardinalernes fine Manerer ic. betragter den som farlige Fristelser for en ung Prinds. Kort: den stemmer vel for Reisen, men ønsker, at man alvorlig skal passe paa Prindsen. Denne Artikel giver Univers Anledning til følgende Bemærkning: „Man jeer, at Times gjør gode Miner til slet Spil; men den vilde aabenbart hellere see, at der ikke blev noget af Reisen. Hvorfor saadan Angest? Skulde virkelig de almindeligt udbredte Rygter om Dronningens og en stor Deel af hendes Hofdamers religiøse Tænke-

maade være begrundede? Man siger, at Dronningen, den anglicanske Høifirkes Overhoved, ikke er fri for al Tvivl om denne Kirkes Legitimitet; de pusevitiske Meninger ere ogsaa trængte til de høiere Kredse. Saa mange heitstillede og lærde Personers Conversioner have rystet manges Overbeviisning, som kun beroer paa nedarvede Fordomme, og man gjør sig nu det Spørgsmaal, om man virkelig besidder Sandheden. Efter vor Mening afgive Dronningens ikke mere ubekjendte religiøse Anskuelser en væsentlig Grund til den Frygt, som Thronarvingens Rejse indgyder; for 30 Aar siden vilde man slet ikke have fjendt til en saadan Angest.

Skotland. Den skotske Kirke er ligesaa spaltet og forvirret, som dens Søsterkirke i England; en nødvendig Følge deraf er Katholicismens Dypblomstring. I den sidste Uge af December Maaned f. A. bekræftigede den katolske Biskop i Edinburgh, Misgr. Gillis, understøttet af mange heitstaaende Protestanter, sig med Stadens „Industriiskoler“. I den skotske Hovedstad bestaaer, ligesom i andre store Stæder i England, den store Deel af de fattigere Folkeclasser af Katholiker. For at holde disse Fattiges Børn fra at slaffe om, bleve nævnte Skoler oprettede, og hiin Hensigt er virkelig bleven opnaaet, uden at disse Fattiges Tro er udsat for nogen Fare: 407 katolske Børn besøge nu disse Skoler og ere saaledes beskyttede mod et omflakkende Liv og den anglicanske Propaganda. Weekly Register bemærker ved denne Leilighed, at et saadant i Sandhed „liberalt“ Sindelag desværre ikke findes overalt hos Protestanterne: sædvanligen tilbyde de kun deres Hjælp, naar katolske Børn skulle opdrages protestantiskt; hvad der er skeet i Edinburgh, er en Undtagelse i England.

Frankrig. En Dominicanerbroder, Camillus Rambaud, har i Lyon dannet en Forening af fromme Læggfolk under Navn af „Brødre af Jesusbarnet.“ Medlemmerne leve efter den h. Frants af Assis's tredie Regel. Foreningens Dødsmed er at opjæge, anbringe, undervise og forberede til den første h. Communion saadanne fattige Børn, som i Stæderne og paa Landet rove op uden Undervisning og Religion. Brødrene have en særegen Dragt. Denne Forening er bleven foranlediget ved de store Oversvømmelser siden A. 1856, hvorved tallose Familier ere styrtede i den største Elendighed. Foreningen finder rigelig Understøttelse. Huset, som man bygger, vil, naar det er færdigt, indeholde en Skole, en Kirke og et Hospital, og er beregnet til at optage 1000 til 1200 Børn. Hidindtil ere aarlig henved 70 Børn blevne udrevne af Elendighed, Uvidenhed og Bantro.

— Om den nyligen udnævnte Biskop for Et. Brieux for-

tæller man følgende ædelmodige Træk. Da den høierov. Hr. Martial erfarede, at han var udseet til hiin høie Post, afflog han den i Begyndelsen; men da Keiseren personlig søgte at stemme ham for Postens Modtagelse, sagde han: „Jeg vil modtage den, Sire; men under een Betingelse: naar jeg nemlig betræder mit biskoppelige Palads, vil jeg ikke pines af den Tanke, at der iblandt mine Diocesanere befunder sig Familier, som ere berøvede deres Hoved. Tillad derfor, Sire, at de Landsforviste, som høre til mit tilkommende Dioces, tør vende tilbage til deres Familier.“ Keiseren samtykkede og 15 Forviste fik Tilladelse til at vende tilbage til deres Hjem. — Femten barmhjertige Søstre afreiste den 8. Jan. sidstl. over Havre til Rio Janeiro i Brasilien. — I Nancy feirede fornylig Hr. Regnier, tidligere Advocat og Forfatter til flere lærde Værker, men nu indvietet til Præst, sin første hellige Messe. Hans 80aarige Fader, som beklæder et høit Embede, betjente ham ved Alteret. — I Departement de la Dombes vil der blive oprettet et Trappistkloster. Hvilke Fortjenester disse Munkke have af Jordens Opdyrkning, derom kan deres i Algier værende Kloster Staouéli's Exempel give Vidnesbyrd. For 13 Aar siden blev dem anvist en aldeles udyrket, øde Egn; de have deraf skabt et smilende, med Biinbjerg, Græsgange og Marker prangende Landskab, som efter Regjeringens Beretning har en Værdi af 400,000 Frcs.

Cochinchina. Først nu erfare vi de nærmere Omkæftninger ved Biskoppen af Tonkin, Msr. Melchior de San Pedro's Martyrded. (Han var en Efterfølger af Biskop Diaz, som i f. A. ligeledes led Martyrdeden.) Et Uenvidne meddeler i *Moniteur de la Flotte* følgende: Den 26. Juli f. A. blev Biskoppen tagen til Fange og i Hovedstaden ført for en Mandarin, som forkyndte ham hans forestaaende Død. Den 28de om Morgenen førte man ham med en tung Lænke om Halsen til det udenfor Staden liggende Kettersted; 20 Soldater omgav ham og disse bleve eskorterede af 500 andre; Mandariner, som rede paa Elefanter, commandedede Toget. Martyren bar sit Breviar i Haanden og velsignede Folket, — til Tak kastede man ham Snars i Ansigtet. Da han ankom til Ketterstedet, traf han to af sine Tjenere (sandsynlig to af sine Catecheter), som vare bundne til Pæle. Han sagde at indgyde dem Mod, idet han erindrede dem om Lønnen i Himmelen. Strax bleve begge de unge Mennesker — de kaldte sig Hien og Tieg — halsbukkede og man slyngede deres Hoveder op i Luften, for at Folket kunde see dem. Da Røden kom til Biskoppen, bandt man ham med Hænder og Fødder til en Pæl. Man tog derpaa et Bræt, hvormed man knuste hans Bryst. Fem

med Knive bevæbnede Bødler affære først hans Been under Knæene og derpaa Armene. Derefter blev Hovedet affaaaret og Mægen opslanget. Martyrens Lidelser vare ubestrikelige. Ved ethvert Lems Affæring maatte man i det Mindste gjøre tolv Snit. Under de lange Piinsler bad Biskoppen hele Tiden med Znderlighed til Gud, indtil man havde affaaaret hans Arme. Fra dette Dieblif af, hvor han tabte Bevidstheden, var han ufølsom mod de skrækelige Smertes; Liget fastede man i en Grav. Som en sidste Forhaanelse skulde Elephanterne gaae over hans Grav, men disse Dyr negtede det haardnakket. Derfor bleve ogsaa disse dømt til Døden og med Kanoner skudte ihjel. Biskoppens Hoved var i nogle Dage udstillet over Stadens sydlige Port; derpaa blev det fkaaret i Stykker og kastet i Havet.

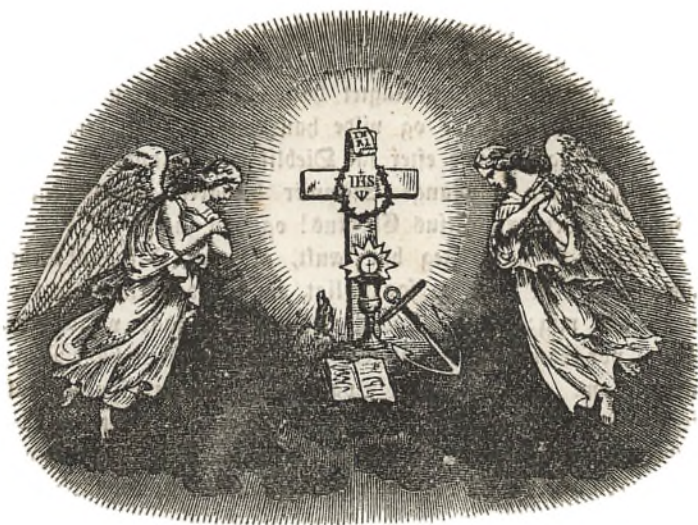
Northamerika. (Et Fremskridt.) Fra Washington, Hovedstaden i de Forenede Stater, skrives: det religiøse Lighedsprincip har modt Anerkjendelse i Senatet. Tidligere forrettede en lønnet (protestantisk) Capellan Bønnen ved Forsamlingernes Aabning; nu har Senatet ladet opslaae en Liste paa forskjellige Religioners Geistlige, som afværlende skulle forrette Bønnen ved Forsamlingerne. Som en Følge af denne Anordning er en katolsk Præst, Boyle, beordret til hver Torsdag at forrette Aabningsbønnen. Ledsaaget af flere andre Præster, der, ligesom han, bære Rochet og Stola, traadte Boyle ind i Forsamlingen; aldrig havde man i Capitolet (Congress-localet) seet noget Saadant før, og det vakte naturlignvis en vis Sensation. Iøvrigt blev Bønnen hørt med stor Opbyggelse.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 27. Februar. — Søndag Seragesima. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Søndagen d. 6. Marts. — Søndag Dvinqagesima. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Onsdag d. 9. Marts. — Askensdag — Form. Kl. 6 og 8 stille Messje. — Kl. 10 Aftenmesse og derefter Høimesse.
- Alle 40 Soguedage fra Askensdag indtil Paaskeføndag ere befalede Fastedage.

Kjøbenhavn.

Louis Meind Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 6.

Søndagen den 13de Marts.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag og leverer Subscribersne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissjonair, Hr. Konsthandler **C. A. Manskesteiner**, Store Kjøbmagergade 68, og i alle Bogstader; i de danske Stater paa de sgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Rtl. 8 Sfl. Qvartalet.

Den katholske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Fjerde Capitel.

Langfredag og Paaskeløverbag.

Sognepræsten, som fra sin Bolig kunde see det Sted, hvor Forsamlingen holdtes, bemærkede den følgende Aften, som netop var en Søndag, med Fornøielse, hvorledes en talrig Kreds af

Liljøerere allerede havde indfundet sig tidligt, og sluttede deraf med Rette, at man hørte hans Underviisning med altid større Glæde og Deeltagelse. Naagtet han var træt af sine Sjælesorgsforretninger, kunde og vilde han dog ikke lade dem vente længe paa sig, og stod efter faa Dieblif midt iblandt sine kjære aandelige Børn. Mange Stemmer besvarede hans venlige Hilsen: Lovet være Jesus Kristus! og han sagde:

Kjære Benner! Jeg har tænkt, at naar I indfinde eder med en saadan Iver og saa tidligt, tør jeg da heller ikke lade vente paa mig; og det skaber virkelig ikke, naar vi idag begynde vor Samtale lidt tidligere end ellers; thi vi have Meget at tale om. Jeg er endnu Svar skyldig paa et Spørgsmaal, som I gjorde mig igaar Aftes; men jeg troer, at det vil være bedre, naar vi efter Ordenen gjenneegaae Ceremonierne paa Langfredagen, og da ville vi ogsaa komme til at behandle dette Spørgsmaal.

Simon. Herr Pastor! De tillader vel ogsaa idag, at vi allerførst udbede os en lille Dplysning om Navnet paa Langfredag.

Pr. Ret gjerne, kjære Simon. Men ogsaa denne Gang kan jeg ligesaa lidt som ved Skærtorsdagen give dig en aldeles bestemt og tilforladelig Forklaring over Navnet. Efter min Formening har Dagen vel faaet sit Navn deels af den store Hemmelighed, som fejres paa den, og deels ogsaa af den kirkelige Skik, hvormed dens Høitideligholdelse ledsages. Som I jo vide, er Langfredagen vor Frelseris Lidelses- og Dødsdag, og Hans Lidelse begyndte paa denne Dag allerede med dens første Midnatstøime Kl. 12 og vedvarede uafbrudt indtil den niende Time paa Dagen, nemlig indtil Kl. 3 om Eftermiddagen. Disse 15 Timers uafbrudte Lidelser og Piinsler kunde da vistnok med Rette kaldes en „lang“ Lidelsesdag eller Langfredag. — For paa nogen Maade at deeltage i Frelserens bittere Smerter og lange Dvaler, var det især i gamle Tider og er det endnu den Dag idag en from Skik hos mange ivrige Christne, at forlænge den paabudne kirkelige Faste paa denne Dag indtil seent ud paa Aften, eller idetmindste ikke at nyde nogen Spise forend efter Solens Nedgang; det kan nu let være, at denne fromme Skik har givet Dagen Navn

af den „lange“ Fastedag eller Langfredag. Maaskee have ogsaa de kirkelige Hvitideligheder og andre dermed forbundne Andagtsøvelser, som paa denne hellige Dag ere ualmindelig lange, givet Anledning til Benævnelsen: den lange Fredag eller Langfredag.

Simon. Herr Pastor, jeg havde nu rigtignok meget at spørge om; men alle Ceremonierne paa Langfredagen kjende vi dog ikke, og endnu mindre erindrer nogen af os, hvorledes de følge paa hinanden. De maa da komme os en Smule til Hjælp.

Pr. Nu vel, først naar Præsten kommer til Alteret, kaster han sig ned paa Jorden ved Foden af Alteret, for derved at tilkjendegive den dybeste Ydmygelse for Herren, Som paa denne Dag ogsaa har fornedret Sig for os indtil Døden paa Korset; tillige vil han derved udtrykke den Smerte, som hele Christenheden føler ved Betragtningen over Jesu Lidelse og Død. Efterat han en Stund har bedet i denne Stilling, stiger han op ad Alterets Trin og læser et Affnit af Propheten Oseas (Cap. 6, 1—6.), i hvilket forekommer følgende Ord: „I deres Nød ville de tidligt tye til Mig og sige: Kommer, lader os vende tilbage til Herren. Han har slaaet os, Han vil ogsaa læge os; Han vil oplive os efter to Dages Forløb, og paa den tredie Dag opreise os, for at vi skulle leve for Ham.“ Disse paa Christus anvendte Ord staae ligesom til Trøst foran hele denne Dags Gudstjeneste, idet de allerede midt igjennem Christi Lidelse lade os kaste et Blik paa Hans tilkommende Opstandelse. Enhver Christen, hvem Gud sender Lidelser, skal anvende disse Prophetens Ord paa sig, idet Gud ved Modgang altid fører os til Forherligelse enten her eller hišset. Præster beder nu, at Gud ikke maa lade Jesu Lidelse blive til Forbandelse for os, som for Judas, men til Frelse, som for den omvendte Misdæder, at den maa rense os fra vore Synder og skienke os en herlighedsfuld Opstandelses Naade. Herpaa forelæser han af anden Mosebog (Cap. 12, 1—11.) hiint Sted, hvori der bliver fastsat, paa hvilken Naade Jøderne skulde slagte og æde Paaskelammet; dette Paaskelam var jo hos Jøderne kun en Forbetydning eller et Forbillede paa Christi Forløsningsdød. Derefter bliver da ogsaa oplæst, hvorledes

det nye Testaments Paaskelam virkelig blev offret og slagtet paa denne Dag; Præsten læser eller synger nemlig Passionen d. v. s. Frelserens Lidelseshistorie, saaledes som den hellige Johannes har beskrevet den i sit Evangelium (Cap. 18. og 19.).

Simon. Naar jeg ikke tager feil, bliver Passionen eller Lidelseshistorien læst flere Gange i den stille Uge.

Pr. Fire Gange, nemlig Palmesøndag, Tirsdag, Onsdag og Fredag i den stille Uge; hvergang efter een af de fire Evangelister. Vi lade os af alle fire Evangelister ligesom berette og bevidne, hvor meget Guds Søn vilde lide af Kjærlighed til os og til vor Forløsning; og for at gjøre denne Beretning end mere levende og anstuelig, er det Skik, hvor det kan skee, at synges denne Passion i Form af en Dialog, idet de trende Hovedclasser af de handlende og talende Personer i selve Lidelseshistorien ogsaa fremstilles af trende forskjellige Passionsfangere; den Sanger, som synger den lidende Frelser's egne Ord, synger dem med en dyb og dæmpet Stemme i en rørende, veemodig Tone; den, som foredrager selve Evangelistens Ord, synger i en noget høiere Tone, der omtrent ligner den almindelige fortællende Tone, i hvilken Evangeliet ellers affynges under den høitidelige Messe; den tredie derimod, som synger de øvrige Apostles, Folkets, Ypperstepræsternes og Soldaternes Ord i Lidelseshistorien, synger dem i en tilsvarende, meget høi og svingende Tone.

Simon. Hvorfor knæler Præsten ned, hvergang han læser Passionen?

Pr. Han knæler ned, saasnart som han i Evangelistens Fortælling kommer til det Sted, hvor der berettes, at Kristus opgav Aanden. Ogsaa dette er et Tegns paa Sorg og Ydmygelse; ligeledes vil Præsten i de Tilstedeværendes Navn takke Gud for den os ved Frelserens Død forhvervede Forløsning. — Efter at nu Passionen er læst tilende, beder Præsten for den katolske Kirkes Velsærd, for Paven, Biskopperne, alle øvrige Geistlige og for alle Medlemmer af Christi sande Kirke, i Særdeleshed ogsaa for de rettroende Tyrster; fremdeles forretter han Bønner for hine Mennesker, som staae i Begreb med at følge Evangeliets Lys og ved Annammelsen af den h.

Daab at bekiende sig til den sande Tro. Om nu ogsaa hos os Børnene modtage den h. Daab strax efter Fødselen, gives der dog mange Lande, hvor der endnu altid, ligesom engang i Apostlenes Tid, omvendes vorne Hedninger til Christendommen, og hvor der derfor ogsaa er Borne at døbe. Endvidere beder Præsten, at Gud maa holde Bilsfarelse, Sygdom og Hungersnød fjern fra Verden, og forunde de reisende Pilegrimme Lykke, de Syge Sundhed og de Fængslede Frihed. Endelig bliver der ogsaa bedet for Kjøtterne og de Frasaldne, for Jøderne og Hedningerne, at Gud ogsaa maa aabne deres Dine og føre dem til Sandhedens Erkjendelse i Christi hellige Kirke.

Simon. Forend enhver af disse Bønner gjør Præsten en Knæbøining; men jeg har hørt, at han ikke gjør den ved Bønnen for Jøderne; hvorfor skeer dette?

Pr. Præsten bøier Knæet ved hver af disse Bønner, for at bevidne Gud sin Tilbedelse og sin Bøns Indertlighed; ogsaa alle Tilstedeværende blive opfordrede dertil med de Ord: *Flectamus genua, d. v. s.* „lader os bøie vore Knæ!“ derpaa blive de atter mindede om at reise sig med de Ord: *Levate v.* „reiser eder.“ Ved Bønnen for Jøderne skeer dette ikke, fordi disse paa denne Dag have bøiet deres Knæ for Frelseren, for at spotte Ham, og saaledes vanhelliget dette Udtryk for Tilbedelse af Kristus. — Iøvrigt forretter den katholske Kirke paa denne Dag sin Bøn høit og offentligt for alle Mennesker paa hele Jorden, selv Jøderne og Hedningerne ikke undtagne, fordi Kristus paa denne Dag er død for Alle og har omfattet Alle med Sin uendelige Kjærlighed.

Th. Altjaa beder den katholske Kirke kun paa denne Dag for dem, som ikke ere Katholiker?

Pr. Kirken beder hele Aaret igjennem om, at den sande Tro maa blive udbredt, at alle Bilsfarelser maae forsvinde fra Verden, og at Gud maa velsigne alle Mennesker i Tid og Evighed, føre dem til Evangeliets Lys og derved gjøre dem værdige til den evige Salighed; heraf fremgaaer det, at den ikke paa nogen Dag i Aaret udelukker dem, som ikke ere Katholiker eller Christne, fra sine Forbønner; men kun paa den nærværende Dag nævner og fremhæver den udtrykkeligt ogsaa de Braugs og Bantroende ved den høitidelige og of-

fentlige Gudstjeneste, — en Ære, som den ellers kun lader blive de Rettroende tildeel, idet det er forbudt at bede offentlig og høitideligt for Excommunicerede.

Th. Jeg tilstaaer, at jeg aldrig rigtig kan give den kættholffe Kirke Ret i, at den gjør en saadan Forskjel imellem Brang- og Bantroende, og formelig udgiver sig selv for den alene saliggjørende.

Pr. Thomas! ved din hele Dannelselse og Aandsretning er dette mig ikke paafaldende; tværtimod vilde det undre mig, dersom du ikke engang ogsaa havde bragt dette Punkt paa Bane. Imidlertid veed jeg altfor godt, at du ogsaa kun har hørt det eller læst dig det til, og nu uden videre siger det efter, saa at jeg nok tør haabe at kunne belære dig om noget Bedre. Ved hele Sagen kommer det egentlig kun an paa, om vi overhovedet antage en guddommelig Aabenbaring, d. v. s., om vi skulle troe eller ikke.

Th. Denne Nødvendighed eller Pligt, at troe Ting, som ikke noget Menneſte har seet og som Menneſkets Fornuft ikke er i Stand til at fatte, bliver rigtignok bestridt meget i vor Tid.

Pr. Og dog er der af alle dem, som gierne vilde frigjøre sig for Troen, ikke en Eneste, som virkelig formaaer det. See dig kun engang lidt om i din nærmeste Dmgivelse, i Naturen og i det menneſkelige Liv, og see til, om du da kan begribe Altting. Læg dig ned ved Græsſtraaet og forsøg, om du kan opdage dets Bært. Tag et lille Frøforn i Haanden; hvad er det? Tilſyneladende en død Masse og alligevel bliver deraf en levende Plante. Du veed vel ikke, hvorledes det gaaer til, at dette lille Korn bliver til en Urt eller Plante; men du maa alligevel troe det. Eller troer du, at Landmanden ſkal vente med at ſaae ſit Korn, indtil han ſelv indſeer eller begriber, om og hvorledes diſſe Smaaplanter udvikle ſig af Frøfornet? Viſſelig ikke. — Tag det kolde livløſe Æg i Haanden; hvo ſiger dig, at der inden i er ſkjult Spiren til et levende Bæſen, ſom ved Barmen kan udbruges og kaldes til Live? Betragt den hæslige Kaalorm; begriber du, hvorledes den bliver til en ſmuk og broget Sommerfugl, eller maa du troe det? — Du veed, at Regnbuens herlige Farver ere et Product af brudte Lyſſtraaler; men veed du da ogsaa,

hvoraf det kommer sig, at disse Farver netop staae saaledes ved Siden af hinanden og ikke anderledes? Eller kan du paa nogen Maade udfinde, hvorledes Straalebrydningen gaaer for sig i de enkelte Vanddraaber? — Nei. Men derfor ere dog disse og lignende Natursyn, som omgive os, ikke mindre bestemte Kjendsgjerninger. Kast et Blik ind i det menneskelige Liv! Ligger her maaskee Alt klart, indlysende, afhyllt, fatteligt og haandgribeligt for Diet og Manden. Betragt engang de omme Baand, hvormed Guds Haand har knyttet Menneskene til hverandre: Venstkabets Baand, den barnlige og ægtefællige Kjærligheds Baand! Kunne vi gjennemskue hverandre, gjensidigen læse hverandres Følelser? Nei, lyder Svaret ogsaa her. At din Ven mener det redeligt med dig, at din Ægtefælle elsker dig og er dig tro, at dit Barn hænger ved dig med Inderlighed, maa du troe; vide det kan du ikke. Slig ikke: man kan af et Menneskes Udortes see hans indre Væsen; sig ikke, at en mangeaarig Erfaring giver Sikkerhed; tallose Exempler paa det Modsatte tilintetgjøre din Paastand. Du maa troe, troe og altid igjen kun troe. Og netop Troen er det, som i det menneskelige Liv gjør Kjærlighedens og Venstkabets Baand saa faste; Troen alene er det, som avler Inderlighedens Barme og Opoffrelsens Styrke. Uden Tro vilde det menneskelige Liv være sørgeligt, koldt og dødt. Kunde vi aabent see og bemærke alt paa hverandre, ligesom paa Ahrenes Skive og Slag; hvorledes vilde det da være fat med os? En utaalelig kjedsommelig Gensformighed vilde omgive os overalt; Manden vilde, naar den havde forsket sig mæt og seet sig træt paa alle de mathematiske Regneerempler, forgaae af bare Kjedsommelighed. Fremdeles er du uden Tvivl overbevist om, at der har levet en Keiser Napoleon den Første, en Luther o. s. v., du har den største Visshed om, at der for Tiden existere Byer, som hedde Rom, Paris, London; men har du da selv seet Keiser Napoleon den Første, Luther, Rom, Paris, London? Nei; eller siger din blotte menneskelige Fornuft dig maaskee, at hine Personer have levet og at disse Byer existere? Heller ikke; hvorfra veed du det da alligevel? fordi du troer det; og paa samme Maade beroe alle historiske Kundskaber og al historisk Visshed paa Tro, og uden Tro vilde vi hverken kunne vide

eller virke Nogetsomhelst. Men ere vi ikke engang i Stand til at undvære Troen i det daglige Liv og i jordiske Ting, hvorledes skulde vi da kunne undvære den i vor Tilværelses høiere Anliggender! Kast Troen paa de guddommelige Aabenbaringer bort fra dig, og du maa da enten søge at tilfredsstille din Trang efter høiere Dplysninger ved selvopfundne Fabler, ligesom Hedendommen, eller du staaer paa et og samme Trin som det ufornuftige Dyr, som ved Siden af sit Instinct til at mætte og forplante sig, ikke har nogen anden høiere Attraa.

Eh. Kjære Hr. Pastor! jeg troer, at det De der siger, er vel meget sagt.

Pr. Lad os undersøge, om Sagen forholder sig anderledes. Hvorfra veed du, at der gives et høiere Væsen, end dem, som befinde sig paa Jorden? Hvorfra veed du, at dette høiere Væsen har disse eller hine Fuldkommenheder og Egenskaber? Hvorfra veed du, at Spise og Drikke og andre Ting, som du glæder dig over, ikke ere tilfældige Frembringelser af Naturen, men Gaver af dette guddommelige Væsen, at du derfor kan bede om dem, takke for dem? Hvorfra veed du, at du har en Sjæl? at din Sjæl kan omgaaes eller samtale med det høieste Væsen, d. v. s. at du kan bede? Hvorledes vil du paa en naturlig, fornuftig Maade forklare dig det Døde, Synden og Lidelserne i Verden? Vi ville lade det beroe ved disse faa Svørgsmaal, der saa at sige kun udgjøre Religionens Alphabet, men allerede ere tilstrækkelige til at overbevise os om, hvor fattige vi ere paa Erkjendelse, saasnart vi kun ville holde det for sandt, hvorom vor egen Fornuft er i Stand til at give os Dplysning. Mener du, at der ikke ogsaa har været fornuftige Mænd iblandt Hedningerne, som have anstrengt al deres Aandskraft, for netop at forskaffe sig Dplysning om de Spørgsmaal, efter hvis Løsning Menneket har en naturlig, medfødt Længsel? Men selv de Bispe iblandt dem, som have tilbragt næsten deres hele Liv med en redelig og alvorlig Forskning efter Sandheden, hvor uvidende forbleve de tilsidst alligevel ikke, ja mere uvidende, end det mindste christelige Skolebarn, og dersom de nu stode i vor Midte, maatte de sandeligen ansee et christent Barn, som har lært sin Katechismus, for deres Mester og Lærer i alle høiere Sandheder. Men hvor glade antog de derfor ikke ogsaa de, som op-

levede den, Christendommen, og hvor taknemmelige modtog de ikke den guddommelige Aabenbaring, som den tilbød dem og som gav dem de forønskede Oplysninger om alt det, hvorover de havde forsket forjæves!

Lh. Tager jeg ikke feil, saa har jeg dog læst, at ogsaa de Vise iblandt Hedningerne ikke vare uvidende om mange høiere Sandheder, som f. Ex. med Hensyn til Sjælen.

Pr. De Vise, siger du, og udtaler allerede dermed, hvor lidet det var et Fælles gode, som dog mere end alt andet maa være og blive et saadant. Men at ogsaa selv de saa Vise ikke havde Anstrengelsen af deres Fornuft at takke for disse høiere Kundskaber, er klart for Enhver, som engang vil forsøge ved Fornuftens blotte Virksomhed at forskaffe sig Erfkjendelsen af hine høiere Sandheder. Det var kun Levninger af den gamle guddommelige Aabenbaring, som ved Menneskeflægtens Syndefald vel er bleven vanstaaet i Hedningernes store Masse, skarpere undersøgt og klarere erkjendt af Enkelte, men aldrig ganske har kunnet blive udryddet hos Alle, netop fordi Mennesket altfor meget trænger til en høiere Aabenbarings Støtte, til at han i Alvor, selv om han vilde gjøre sig Umage for at indbilde sig det, kunde frigjøre sig for den. Fordi det imidlertid netop kun var Levninger af den gamle guddommelige Aabenbaring, var alt det, som de vidste, ogsaa igjen for lidet, for ubestemt og usfuldstændigt, saa at det egentlig mere vakte end tilfredsstillede deres Vængsel efter fyldestjørende Oplysninger med Hensyn til overjordiske Ting.

Lh. Efter alt det, indseer jeg imidlertid dog ikke, hvorledes det hænger sammen med den Paastand, at den katholske Kirke er den ene saliggjørende.

Pr. Den er meget nøie forbunden dermed, saa nøie, at vi enten maae paaastaae: den katholske Kirke er den alene saliggjørende, eller consequent maae sige: al Tro paa en guddommelig Aabenbaring er overflødig, al guddommelig Aabenbaring, er, naar den ikke er falsk, dog ubeviselig.

Lh. Hvorfor det?

Pr. Fordi der enten ikke gives nogen guddommelig Aabenbaring, eller naar der gives een, da maa Gud ogsaa have givet Midlerne til at vedligeholde denne Aabenbaring reen og

uforvansket paa Jorden. — Eller naar vi ville anvende denne Beviidsførelse paa Christendommen: Eftersom de af Christus lærte Sandheder virkelig ere guddommelige Aabenbaringer, maa Christus ogsaa have været i Stand til og betænkt paa, at træffe saadanne Foranstaltninger, ved hvilke deres fuldstændige og uforfalskede Bevaring var sikret, det vil med andre Ord sige: Han maatte indstifte et ufeilbart Læreembede, til hvilket Han overdrog Bevarelsen og Forkyndelsen af disse Aabenbaringer. Vi Katholiker vide nu, at Christus har anordnet et saadant, idet Han grundede Sin Kirke paa Klippen, Petrus, for at Helvedets Magt aldrig nogenstinde skulde overvælde den (Matth. 16, 18.); vi vide, at Han har givet Sine Apostle og, som det forstaaer sig af sig selv, ogsaa deres Eftersølgere, den Forjættelse, at Han vilde være med dem indtil Verdens Ende (Matth. 28, 20.), og at Han har forjættet dem Sandhedens Aand, som skal vejlede dem til al Sandhed. (Joh. 14, 16.)

Eh. Men er det netop den katholske Kirke, som saaledes er berettiget til ene og udelukkende at tilegne sig dette af Christus anordnede Læreembede?

Pr. Deraa er Svaret meget let. See, der staaer paa den ene Side allehaande Partier, af hvilke ethvert udgiver noget Andet for Christi Lære; og iblandt de enkelte Medlemmer af disse Partier holder endog Enhver noget Andet for Jesu ægte Lære. Sige vi til dem, at deres Parti, saavel som deres Lære, er ny, først nogle hundrede Aar gammel, saa mene de, at deres er netop den gamle ægte Lære, men at den kun har været tabt eller skjult i en lang Tid. Men nu kan der dog ikke gives tyve fra hverandre forskjellige gamle ægte Lærdomme af Jesus; heller ikke kan den ægte Lære være gaaet tabt eller have været skjult, da jo Christus udtrykkelig har forjættet, at Han vilde sende Sine Apostle og deres retmæssige Eftersølgere Sandhedens Aand, som altid, indtil Verdens Ende, skulde forblive hos dem og bevare dem i al Sandhed; og Han har ogsaa tydeligt erklæret, at Hans Kirke skulde ligne en Stad, som er bygget paa et høit Bjerg og derfor er synlig for Alle, som ikke lukke deres Øine. — Sandelig, den af Christus indstiftede, oprindelige Kirke maatte have været en meget

elendig og daarlig Indstiftelse, som ikke havde været Guds Søn værdig, dersom den **nogensinde** havde **funnet** blive en Ægnens og Bildfarelsens Kirke istedetfor en „Sandhedens Støtte og Grundvold!“ — Endelig maae vi endnu spørge: Dersom den sande Lære har været tabt, hvor have da Hine fundet den igjen? og hvo siger os, hvilket af disse utallige Partier der netop har gjenfundet den rette? I see vel, at der ad denne Vej ikke er nogen Beroligelse at finde i et saa vigtigt Anliggende. Vende vi os til den anden Side, saa staaer den katolske Kirke der og siger: Mine Biskopper nedstamme i en uafbrudt Succession eller Folgerække fra Apostlene. Hvoformhelst der er et katolskt Bispesæde, kan jeg paavise, at dets første Biskop enten var en Apostel eller en Apostels Discipel, eller at han dog i det Mindste har modtaget den biskoppelige Indvielse og Sendelsen eller Bemyndigelsen til sit Embede af een af Apostlenes retmæssige Efterfølgere. Men Christus har betroet Apostlene og deres Efterfølgere den sande Lære til Opbevaring for alle Tider, og Han har forjættet dem alle tilsammen den Helligaand, for at de ikke ved Bildfarelse skulde kunne miste noget af den dem betroede Stat, eller tilføie noget, som ikke hørte dertil. Disse have med Sikkerhed og Bished modtaget Jesu Christi hele og uforsalfede Lære; og fra Christi Tid og indtil nu kan denne Lære ikke noget Dieblif have været tabt eller forvansket; ellers maatte jo Christus ikke have holdt sit Løfte! Ja, Han maatte endydermere da have tilladt, at i et længere Tidsrum ikke noget Menneske, selv med den bedste Villie, havde befiddet den ægte og sande Lære, som Frelseren jo dog netop derfor har nedbragt paa Jorden, fordi den er saa uundgaaelig nødvendig for alle Mennesker.

Lh. Det er rigtignok sandt; jeg mener imidlertid, at det, for at være vis paa sin Salighed, dog vel ikke kommer an paa Troen paa visse Lærdomme og Aabenbaringer, men fornemlig paa et plettrit, virksomt og sædeligt Liv?

Pr. Det kommer an paa, under hvilke Betingelser Kristus af Naade vil forunde os Saligheden. Men Han har tydelig sagt: „Hvo som troer og lader sig døbe, skal worde salig; men hvo som ikke troer, skal worde fordømt.“ (Marc. 16, 16.) Han alene er Herre over sin Salighed; hvo tør gaae i Kette med Ham? eller sætte en anden Betingelse i Stedet for den af Ham satte? Vist er det imidlertid, at Kristus ikke er kommen i Verden uden Nødvendighed, men at saavel Hans Forløsning, som ogsaa Hans Aabenbaring, som Han bragte paa Jorden, var absolut nødvendig til Menneskenes Helliggjørelse og til deres tilkommende Saliggjørelse.

Hvo som derfor vil komme i Himmelen, kan kun komme der ved Jesus Christus. „Noget anden Navn er ikke givet os, i hvilket vi kunde vorde salige.“ (Apost. Gj. 4, 12.) Der- som det var anderledes, dersom man kunde blive salig ved no- get Andet end Jesus Christus, da maatte vi spørge, hvorfor da Christus kom paa Jorden, vandrede paa den i tre og tredive Aar, prædikede i tre Aar og endelig led Døden paa Korset; vi maatte spørge, hvorfor da Apostlene og deres Efterfølgere paatog sig at gennemreise Lande og Have og tilsatte deres Liv for at forkynde den Korsfæstede Lære, hvorfor endelig vore Forfædre midt under blodige Forfølgelser antog og bekjendte sig til Christendommen og hvorfor vi selv ere Christne. Men for- holder Sagen sig saaledes, saa kan det i ethvert Tilfælde ikke være os nok, at vi overhovedet blot troe paa Christus og be- jidde Noget eller en Deel af Hans Lære; men vi behøve Frelserens hele og ægte Lære, uden Tilfætning og uden For- vanskning; Christus har ikke sagt, at vi kun skulle troe nogle Dele; kun Hans hele, uforvanskede og ægte Lære kan gjøre salig. — Du mener, at det, for at blive salig, fornemmelig kommer an paa et pletfrit, virksomt og sædeligt Liv. Intet er visere end dette! Men ligesaa vist er det ogsaa, at alle af Christus aabenbarede Troeslærdomme skulle og alene kunne føre os dertil, at vi tilegne os et i Virkelighed pletfrit og sædeligt Levnet. Frelseren har ikke aabenbaret os Noget, som kun er skiftet til eller beregnet paa, at vi skulle opfylde os med en ufrugt- bar Kundskab eller tilfredsstille vor Nysgjerrighed. Han har f. Ex. ikke fortalt os, hvormange Engle der er i Himmelen, fordi vi ikke behøve at vide det, og Kundskaben derom ikke vilde gjøre os en Smule helligere. Han har hverken sagt os, hvor længe Verden vil staae, eller hvor længe den vil staae for os, d. v. s. hvor længe vi skulle leve, fordi en saadan Aabenbaring ikke vilde befordre, men snarere hindre vore sædelige Fremskridt. Men Han siger os: Gud har elsket Verden i den Grad, at Han har hengivet Sin eenbaarne Søn for os (Joh. 3, 16.), og du maa selv dømme, hvo der vel vil elske Gud mere og af Kjærlighed til Gud beredvilligere opfylde alle Sædelærdommene, — enten den, som troer paa denne Frelserens Lære, eller den, som ikke troer paa den? du maa selv dømme, om den første eller den anden vil vogte sig mere for Synden, hvis Afsoning gjorde et saa dyrt og ophøiet Offer nødvendigt; om den første eller den anden, for at gjengælde denne Guds Kjærlighed, ogsaa beredvilligere vil øve Kjærlighed mod sin Næste og selv mod sine Fjender; om den første eller den anden vil agte sig selv og sine Medmennesker høiere, hvilke Gud selv har agtet saa høit og anseet værdige til en saadan Kjærlighedsgjerning, som

Hengivelsen af Hans Genbaarne er! Hvo som efter Jesu Christi Lære troer paa en medfødt Tilbøielighed til Synd i sit eget Hjerter, vil være et ganske andet Menneſte og have et ganske andet moralſt Sindelag, end den, ſom i høvmodig Følelſe af ſin medfødt Menneſteværdighed opfruer ſit naturlige „Jeg“ indtil fuldkommen Liighed med Gud. Hiin Tro vil begunſtige Ydmygheden, denne Hovmodet; hiin vil gjøre Menneſket utilfreds med dets naturlige Jeg, med dets Selvſyge og uordentlige Lyfter, denne gjør det meget let tilfreds. Frelſeren lærer os at beſjende vore Synder for Præſten, naar vi onſte at ſaae Tilgivelse; og hvo ſom paa den rette Maade har afslagt denne Beſjendelse af ſine Synder, veed ſelv bedſt at bedømme, hvor meget den tjener til at føre os til Ransagelſe af dem, alſaa til vor Selvertjendelſe, til at fremkalde ſand og hjertelig Anger ved det klare Overblik over vor Sjælſtilſtand, til at beſtæmme os ſelv formedelſt vore Feiltrin ved den med Beſjendelſen forbundne Ydmygſe, ſamt ved Skriftefaderens Raad og Underſtøttelſe endmere at ſikre os for Tilbagefald. Chriſtus har aabenbaret os, at Han i det allerh. Alterens Sacramente er ſandelig og væſentlig nærværende; og ſelv den, ſom ikke med Katholikerne troer denne guddommelige Sandhed, kan bedømme, hvilke Reſultater en ſaadan Tro maa have for det ſædelige Liv. Hvilken Trøſt ligger ikke i den Bevidſthed: Frelſeren er mig nær, jeg kan finde Ham perſonlig i Kirken og ſaa at ſige fra Mund til Mund udtale for Ham hvad der bevæger og beſymrer mit Hjerter, klage min Nød og udøſe min Kummer for Ham, foredrage Ham mine Fornødenheder, ligesom i Hans hell. Hænder nedlægge mine Beſlutninger til et helligt Liv! Frelſeren er mig nær, ligesaa nær ſom Han var ſine Apoftele, dengang Han vandrede herpaa Jorden; hvor høit hædret er jeg ikke ved denne den eenbaarne Guds Søns vidunderlige Nærhed; hvor føler jeg mig ikke mægtigt opfordret til Hellighed ved den uendeligt Helliges umiddelbare Nærværelſe; hvor er jeg ikke forbunden med mine Medmenneſter til een hellig Familie, og forpligtet til at elſke dem, efterſom Han Selv er mig ſaa uſigelig nær, Som forſt har elſket os og Som boer i vor Midte ſom vor og Alles ſælles Herre, Meſter, Fader og Broder! Jeg tør optage Ham, den levende Gud, i min Sjæl ved den hell. Communion! Hvor ſømmer det ſig ikke for mig i denne Bevidſthed at viſe mig ogſaa ſom et helligt Guds Tempel, ikke at taale noget i min Sjæl, ſom kunde gjøre den uværdig til at være en guddommelig Bolig; hvor maa ikke al min Kjærlighed til min Næſte forekomme mig utilſtræffelig, for at gjengælde Dens Kjærlighed, Som elſter mig, den ſtrøbelige Synder, i ſaa høi en Grad! Hvor maa Forſkjellen imellem Niig

og Fattig, Fornem og Ringe, ikke blive formildet og jævnet, idet Alle modtage det Høieste, som Mennesket kan modtage, sælles ved eet og det samme Gudsord, Ingen Mere og Ingen Mindre! — See, saaledes kunne vi gjenneengaae den hele katholicke Troeslære, og vi ville see, hvorledes der end ikke er en eneste Lære, eller en eneste Aabenbaring, som i sin Anvendelse ikke mægtigt bidrager til ogsaa at hæve Mennesket til en høiere sædelig Fuldkommenhed. De Exempler, som jeg netop har grebet midt ud af den katholicke Kirkes Læreskatkammer, ere imidlertid vistnok tilstrækkelige til at gjøre Sagen anstuelig. Saamange af den katholicke Kirkes Lærdomme derfor Noget mangler, lige saamange Midler mangler han, som Christus har anseet nødvendige til at føre os til den høist mulige sædelige Fuldkommenhed og til den evige Salighed.

Th. Men hvor mange Mennesker gives der ikke, som ikke kunne gjøre for, at de ikke høre til den katholicke Kirke!

Br. Og den katholicke Kirke er derfor ogsaa langt fra at fordomme dem eller frafjende dem den evige Salighed. Den lærer kun, og efter det jeg sagde før, indseer du vel, med hvilken Ret den lærer, at alene Christi hele og ægte Lære gjør salig, at der ikke maa fattes os nogen Deel af Christi hele Lære, dersom der ikke skal fattes os noget af det, som gjør os salige. Den lærer fremdeles, at den, den katholicke Kirke, alene har Christi hele og ægte Lære — en Overbeviisning, som overhovedet ikke nogensomhelst Religion kan undvære, med mindre den selv vilde tilstaae og bekjende, at den hverken har en fornuftig Aarsag til sin Oprindelse eller til sin vedvarende Bestaaen. Thi hvorfor har f. Ex. den protestantiske Religion dannet sig og løsrevet sig fra den katholicke Kirke, og hvorfor vil den ikke gjenforene sig med denne? Udentviol fordi den er af den Mening, at Christi sande og usforvanskede Lære ikke mere findes i den katholicke Kirke, men ikkun i deres Religionsfamsfund, eller med andre Ord: fordi den mener, at den alene saliggjørende Lære kun findes reen og usforvansket i den sonderplittede Protestantisme. Være Protestanterne ikke af denne Mening, da kunde de sandelig ikke angive nogen fornuftig Grund til at de skilte sig fra den katholicke Moderkirke eller endnu ikke ville gjenforene sig med den. — Hvad imidlertid de Personer angaaer, som staae udenfor den katholicke Kirke, da er der ikke noget Spørgsmaal om, at de, som enten vel vide, at den katholicke Kirke besidder Christi hele og usforvanskede Lære, eller som ved egen Skyld ere uvidende derom og derfor forblive adskilte fra den, eller negte een eller flere af dens Troessætninger, netop derved gjøre sig skyldige i en frygtelig Synd. Affæet fra, at de for deres eget og Tilhængeres Vedkommende

frivilligen støde noget af det fra sig, som af Gud er givet til deres Frelse, — hvilket forbrøderisk Overmod og anmassende Hovmod ligger der ikke ogsaa i den Erklæring: „Saa og saa mange christelige Aarhundreder have levet i Mørke og i Bildfarelse; saa mange Tusinder, der som katholske Biskopper og Apostlenes Efterfølgere have vogtet Christi Hjord, have ikke kjendt Christi Lære; saa mange Millioner Troende have samlet omkring i Mørket, og Herren Selv var ikke i Stand til eller havde ikke Villie til at opretholde Sin Sandhed uforsalfket, som Han har forkyndt paa Jorden. Jeg (Luther, Calvin, Joseph Schmidt ic.) er det Lys, paa hvilket der i Aarhundreder maatte ventes, for at den christelige Verden atter kunde erfare, hvad der var Christi sande og ægte Lære!“

Ligesaa vist er det fremdeles, at Hine forsynde sig svært, som uden deres egen Medvirkning, maaftæe paa Grund af deres Fødsel og Herkomst, ere flite fra Kirken, men i senere Aar lære at kjende den katholske Læres Sandhed, og da alligevel, enten af Ligegyldighed eller af forsætlig Forhærdelse mod den vundne Overbeviisning om den katholske Sandhed, eller af hvilkefomhelst andre Hensyn, ikke bekjende sig til den. — Men at afgjøre, hvo der nu hører til denne Klasse af frivilligt Bildfarende, eller hvo der af uforskyldt Uvidenhed befinder sig udenfor den katholske Kirke, derom er Dommen overladt til Den, Som udforsker Hjerter og Nyrrer.

Th. Fordømmer altsaa Kirken ikke dem, som troe anderledes end vi Katholiker?

Pr. Kirken fordømmer kun Bildfarelsen, ikke de Bildfarende, ligesom den fordømmer Synden, men ikke Synderen, men tværtimod behandler den Sidste med Medlidenhed og søger at redde ham. Kirken troer ikke, at Alle, som høre til den katholske Kirke, komme i Himmelen; thi det kommer endnu an paa, om de ogsaa selv drage den rigtige Nytte af den sande Lære og indrette deres Liv og Bandel efter samme. Ligesaa troer den heller ikke, at Alle, som uforskyldt ikke høre til den katholske Kirkes udvortes Samsund, blive fordømte. Hvo som levede paa Jorden før Kristus og efter bedste Vidende og Villie gjorde hvad han erkjendte for at være ret, han kunde, om han ogsaa var en Hedning, alligevel blive salig for Christi Skyld, uden at han havde kjendt Ham. Saaledes er det ogsaa nuomstunder endnu med Alle, som enten ikke kjende Kristus eller ere i Bildfarelse om Christi sande Lære, naar de ikke ved Ligegyldighed eller Forstokkelse selv bære Skylden for deres Bildfarelse. Som sagt: vi vide kun det One, at der er intet, som kan gjøre salig uden Christi sande Lære; men hvo der nu virkelig bliver salig eller ikke bliver salig ved den, derom

tilkommer Dommen den Alvidende alene, fordi Han alene kan bedømme, hvo der med eller uden Skyld undværer Evangeliets uforfalskede Lære.

Lh. Men den katholske Kirke gjør sig dog saa megen Umage for at omvende de Brangtroende; befindt disse sig i Bilsfarelsen uden deres egen Skyld, da er jo deres Sjæls Frelse ingenlunde i Fare.

Pr. Naar du seer Nogen af Uvidenhed at begaae en Synd, vil du da ikke gjøre dig Umage for at belære ham om noget Bedre, omendstjondt du maaskee kunde tænke, at han i sin Uvidenhed jo ikke havde nogen Ansvarlighed derfor?

Lh. Udentviol, jo!

Pr. Og du vilde i mange Tilfælde endog være strengt forpligtet til at udribe ham af sin fordærvelige Uvidenhed. Men ligesaa er ogsaa den katholske Kirke forpligtet til at undervise og belære Enhver om Sandheden af den katholske Lære; den opfylder derved kun sin Frelser's og guddommelige Stiifters Befaling: „Gaaer hen og lærer!“ (Matth. 20, 19.) og den maa opfylde denne Befaling saa længe som der er Nogen tilbage, for hvem det sande Guds Ord endnu ikke er blevet forkyndt.

Lh. Jeg erkjender og indseer rigtignok ved denne Leilighed, at de katholske Troeslærdomme tage sig ganske anderledes ud, naar man faaer en rigtig Forklaring og Dplysning om dem, end naar man hører en Dom udtalt over dem, som enten beroer paa fuldkomment Ujendskab eller paa halvt Kjendskab til dem. Jeg er ved de Dplysninger, som De har været saa god at give mig, paa det Fuldkomneste bleven tilfredsstillet og takker Dem derfor.

(Fortsættes.)

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 13. Martz. — 1. Søndag i Fasten. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimesse, efter hvilken vor Høierverdige Biskop Paulus' Hvirbrev og Faste-forordning oplæses, paa Dansk. — Om Aftenen Kl. 6. Fasteandagt med Prædiken.
- Søndagen d. 20. Martz. — 2. Søndag i Fasten. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimesse med tyndt Prædiken. — Om Aftenen Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken.
- Fredagen d. 25. Martz. — Maria's Bebudelse. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Festeandagt.

Kjøbenhavn.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 7.

Søndagen den 27de Marts.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommisſionair, Hr. Konsthandler **C. A. Blanzkeſteiner**, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de ſgl. Poſtcontoirer. Prisen er 4 Mt. 8 St. Kvartalet.

Paulus,

ved Guds Forbarmelse og den hell. Apostoliske Stols Raade

Biskop af Osnabrück

og

Apostolisk Provicar for de Nordiske Missioner i

Tydskland og Danmark,

byder den ærverdige Geistlighed og alle Troende i Bispe-

dømmet og Missionerne Hilsen og Betsignelse fra Gud

Faderen ved vor Frelser Jesus Kristus

i den Helligaand.

Høitelskede i Herren! Den hell. Fastetid nærmer sig, i hvilken vor Moders, den hellige Kirkes Røst, mere indtrængende end ellers indbyder og opfordrer os til ved sand Bodfærdighed at forſone os med Gud og at bringe Bodens værdige Frugter. Vel ſkal den Christnes hele Liv her paa Jorden være en Bodens Tid, en Forberedelse paa Evigheden, paa den store Dødens Dag; men efterſom det Sædvanlige og Hverdaglige kun altfor let taber ſit Indtryk paa det menneskelige Hjerte, har den hell. Kirke fra den første Tid og igjennem alle heurundne

Aarhundreder fortrinnsviis indvøiet en særegen Tid af Aaret til
 Bodens Dvølse, nemlig de 40 Dage før vor Frelser's Op-
 standelsesfest. Paa den første Dag af samme, Asteonsdag, paa
 hvilken der i Oldtiden, dengang den offentlige og strenge Bods-
 disciplin endnu var gjeldende, blev paalagt de offentlige Syn-
 dere offentlige Bodsøvelser i den biskoppelige Kirke, indvøier Kir-
 ken sine Troende ved alvorfulde Bods=Ceremonier og tilraaber
 dem under Betegnelsen med Afføret de alvorfulde Ord: „Thu-
 kom, o Menneſke, at du er Støv og skal blive til
 Støv igjen;“ hine Ord, som Gud Selv medgav de første
 Menneſter paa Beien, da de efter Syndefaldet havde tabt Pa-
 radiset og til Bod for deres Synd bleve underkastede dette Livs
 Moisommeligheder og Lidelser. Gen. 3, 19. Og daglig i den
 h. Fastetid formaner Kirken sine Præster med Propheten Jesaias'
 Ord Cap. 58: „Raab høit, og hør ikke op med at
 raabe, opløst din Stemme som en Basun og kund-
 gjør mit Folk dets Misgjerninger og Jacob's
 Huus dets Synder.“ Til det samme Diemed fordobler
 den under den h. Fastetid sine offentlige Bønner og Andagts-
 øvelser, lader hyppigere end ellers Guds Ord forkynde og søger
 ved kjærlige Formaninger saavel som ved alvorlige Trudſler og
 Befalinger at føre alle sine Børn paa Bodens Bei. Netop
 dette er ogsaa det Diemed, hvorfor Christenhedens Biskopper
 ved Begyndelsen af den hellige Fastetid rette særegne Hyrde-
 breve til deres Diöcesanere, for at alle Troende ved deres Over-
 hyrdes egen Mund skulle formanest til vel at overveie og at
 opfylde den hell. Fastetids store Opgave. Og i denne Mening,
 Elſkede! henvende Vi nu, da den første h. Fastetid stunder til,
 som Vi skulle helligholde i Eder's Vidte, med faderligt Hjerte
 Vor Stemme til Eder Alle, og formane Eder med vor Frel-
 ser's store Forløbers Ord: „Gjører Bod; thi Himmeriges
 Rige er nært. Bringer Bodens værdige Frugter!“¹⁾
 Med den samme Lære, ja næsten med de samme Ord begyndte
 vor guddommelige Frelser Sit offentlige Læreembede: „Gjører
 Bod, thi Himmeriges Rige er nær. Tidens Fylde
 er kommen, Guds Rige er nært. Gjører Bod og

¹⁾ Matth. 3, 8.

troer paa Evangeliet. Dersom I ikke gjøre Bod, da ville I Alle tilsammen gaae til Grunde.“¹⁾ Seer, Elskede! klarere og udtryffelligere kunde den guddommelige Frelser ikke sige og lægge os det paa Hjerter, end med disse alvorfulde Ord, at vi Alle uden Undtagelse maae gjøre Bod, at det uden Bod er umuligt for os Alle, at blive salige. Den er nødvendig for Synderen, for at han kan omvende sig og blive forsonet med Gud i det hellige Sacramente; den er nødvendig for den Omvendte saavel som for den Retfærdige, for at han kan forblive standhaftig paa Frelsens Vej, for at han kan seierriig modstaae Syndens Tillokkelser og gjøre Guds Retfærdighed tilstrækkelig Fyldest for de daglige Feil, for hvilke Ingen er ganske fri. Ja, vi Alle uden Undtagelse ere Syndere for Gud og maae gjøre Bod: „Naar vi sige, at vi ikke have Synd, da bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os.“²⁾ Velan, Elskede! saa optager da i Eder med barnligt Hjerter Kirkens Formaning i denne hellige Fastetid, og anvender trofast og slittigt de Bodfærdighedens Midler, som den byder Eder. Hvilke ere disse Midler? De ere:

1. Tanken paa Evigheden. Vi skulle trække os tilbage fra Verdens Udspredelser og Forlystelser, for at vi, uheldede af dens Forblindelser og Bilsfarelser, kunne erkjende Sandheden. Vi skulle tage os til Hjerter de alvorfulde evige Sandheder om Løden, Dommen og Guds Straffedomme over Synderen. „Tænk paa dine sidste Ting, og du vil i al Evighed ikke synde. Guds Frygt er Visdommens Begyndelse.“³⁾ Naar vi tage disse Sandheder ret til Hjerter, da lære vi at være vise, at begribe det uendelige Værd af det evige Liv og Forgængeligheden af alle jordiske Goder, Lyster og Gresposter, da begynde vi at erkjende de Menneffers ubegribelige Daarskab, som over Tiden glemme Evigheden, da begynde vi at indsee den dybe Sandhed af det guddommelige Ord: „Hvad gavner det dig, o Menneffe, om du end vinder den ganske Verden, men tager Skade paa din Sjæl?“⁴⁾

¹⁾ Matth. 4, 17. Marc. 1, 15. Luc. 13, 5. ²⁾ 1. Joh. 1, 8. ³⁾ Eccli. 7, 40., ibid. 1, 16. ⁴⁾ Matth. 16, 26.

Efter vor guddommelige Frelseres Forbillede, Som førend Sit offentlige Læreembedes Begyndelse begav Sig 40 Dage i Orkenens Gensomhed, for der at omgaaes alene med Sin himmelske Fader, skulle vi, efter vor h. Kirkes Hensigt, i Fastetidens 40 Dage ikke paa nogen Dag undlade, i det Mindste en foie Stund at begive os i Gensomheden, at beskæftige os med Gud, med vor Sjælfrelses store Anliggende, for at redde vor Sjæl. Undlader da ikke, Elskede! i den h. Fastetid, det være ved Morgen- eller Aftenbønnen, med fuld Alvor dagligen at henvende Eder til Gud, at gaae i Eder selv, i Guds Nærværelse ret at tænke efter over Eders hidtil førte Liv, over Eders Sjæls og Eders Samvittigheds Tilstand, over Eders Livsforhold og Eders evige Bestemmelse og at spørge Eder selv: hvad vil du i din Dødstime, i Dommens Time, i Evigheden ønske at have gjort? Undlader heller ikke, i andægtig Bøn at bønfalde Gud om, at Han vil oplyse Eder med Sin Raade og lade disse Gensomhedens Dieblif worde heldbringende for Eder.

2. Den hell. Kirke vil fremdeles, at vi ikke skulle blive staaende ved Betragtningen af de skrækkelige og frygtelige Sandheder, som de sidste Ting lære os. Vi skulle fra dem meget mere gaae over til Betragtningen af Guds uendelige Kjærlighed og Barmhertighed, som Han har beviist os i det store Forløsningsværk og ganske i Særdeleshed i vor guddommelige Frelseres bittere Lidelse og Død, paa det at vi maae lære at affkye og angre Synden som det største Onde, ikke blot af Frygt for den guddommelige Retfærdighed, men ogsaa og endnu meget mere af taknemmelig Kjærlighed mod Den, Som har elsket os og hengivet Sig for os.¹⁾ Vi skulle betragtede ledsage den guddommelige Frelser paa Hans Lidelsesvei fra Gethsemani Have indtil Korset paa Golgatha; vi skulle dybt overveie, hvad og hvorledes Han, den Uskyldige, har lidt, og at det er os, at det er vore Synder, som saaledes have saaret, piint og myrdet Ham. I Jesu Christi Saar, i Hans Blod og i Hans Lidelse finde vi da et Speil, i hvilket vi see os selv, den Gledighed og de Saar, som vore Synder have tilføiet vor Sjæl; der lære vi at erkjende, at angre og

¹⁾ Gal. 2, 20.

begræde Syndens ubegribeligt store Ondde, og Synderens forfærdelige Ondskab, som paa forbryderisk Maade har gjort Oprør mod Gud, sin Skaber og Herre, sin Fader og Belgjører, sin Frelser og Saliggjører; der lære vi at staae den uendelige Værdie af det Blod, som paa Golgatha er bleven udgydt for os; der lære vi ved Anger og Bodens Laarer at rense vore Sjæle i Lammets Blod, Som er slagtet for os, samt ved værdig Forberedelse at gjøre os deelagtige i dette Blods Frugter i Bodens og Alterets hellige Sacramenter. Betragter derfor, Elskede! stittigt Jesu Christi Lidelse og Død i denne hellige Faste-tid, lader ikke nogen Leilighed gaae forbi til med inderlig Andagt at bivaane det hellige Messieoffer, som jo ikke er andet, end den sande og væsentlige, om end ublodige, Fornyelse af Jesu Christi Offer paa Korsset, samt at deeltage i de offentlige Faste-Andagter! Maatte der iblandt Eder ikke gives noget kærtholff Huus, i hvilket ikke den gamle Skik blev øvet, i den h. Faste-tid dagligen at samle sig foran den Korsfæstedes Billede til fælles Bøn, være det enten et Litani eller Rosenkrandsen om Christi Lidelse eller nogen anden Bøn til dens Ære, og her med taknemmeligt og bodsferdigt Hjerte at mindes Hans Lidelser.

3. Det tredie Middel, som den h. Kirke byder os, for at virke Bod, eller meget mere for at tilegne os Frugterne af den Bod, som den guddommelige Frelser har virket for os, er den værdige Annammelse af de h. Sacramenter. For at ingen af de Troende skulle lade dette Middel blive ubenyttet, har Kirken, under Straf af Udelukkelse fra Kirkens Samsund, strengt befalet Alle, at skifte i det Mindste een Gang om Aaret og i Paasketiden at annamme det hell. Alterets Sacramente; og den hele Faste-tid er paa en Maade kun en Forberedelse til en ret værdig Annammelse af Paaske-Communionen. Vi bønfulde Gud om, at der iblandt Eder ikke maa findes Nogen, som ikke paa en værdig Maade vilde efterkomme dette Bud, som vi have vor Kirkes omsorgsfulde Moderhjerte at takke for, — at Alle med en sand overnaturlig Anger oprigtigen og fuldstændigen maae bekjende deres Synder for Guds Stedfortræder i Bodens Domstol, — at Alle ved Ordet af den med guddommelig Myndighed betroede Præst der maa finde en for Gud gyldig Frikjendelse for deres Synder og gjenvinde

hiin Fred, som kun en god Samvittighed og den Helligaands Vidnesbyrd formaaer at give vort Hjerte. Maatte i Paasketiden Alle uden Undtagelse med et ved Jesu Christi Blod rensset Hjerte træde hen til den guddommelige Kjærligheds Maaltid, for der i Nydelsen af Englenes Brød at hente hine Naadens Kræfter, hiint Lys og hiin Styrke, uden hvilke det er umuligt at forblive varagtig i Frelserens Kjærlighed, samt i den fordærvede Verden at føre et reent Liv! Maatte i Særdeleshed de Børn, som i den forestaaende Paasketid for første Gang skulle have den Lykke at modtage den hell. Communion, ret trolig og flittig benytte denne Fæstetid, for ved et syndefrit Liv, ved flittig Læsning af Troessandhederne og ved daglig andægtig Bøn at forberede sig til en værdig Annammelse af samme! Det være deres første og mest magtpaaliggende Omsorg, det være ogsaa deres Forældres, Sjælesørgeres og Læreres første og fornemste Omsorg! Thi det er uendelig vigtigt, at man strax den første Gang værdigen annammer dette h. Sacramente, uden hvilket Mennesket, som er omgivet af saa store og mange indre og ydre Farer, umuligen kan finde den rette Vej, umuligen overvinde sin Frelses Fjender. Gifede i Herren! bestræber Eder Alle, for værdigen og oftere i Aaret at annamme Bodens og Alterets h. Sacramenter. Thi hvo som holder sig fjern fra dem, han kan ikke blive Gæt med Jesus Kristus, Grundkilden til alle Naadegaver, al Frelse og al Salighed.

4. Det sjerde Middel, som denne hellige Kirke foreskriver os i Fæstetiden, og af hvilket denne har sit Navn, er Fasteøvelsen, Afholdenheden i den legemlige Næring baade i Henseende til dens Art og Mængde. Fastebudet er saa gammelt som Kirken, ja man kan sige saa gammelt som Menneskeslægten. Det første Bud, som Gud Selv gav de første Mennesker i Paradiset, var jo et Abstinentsbud. Propheterne i den gamle Pagt have i Guds Navn ofte foreskrevet det udvalgte Folk Fasten. Selv en hedensk Stad, Ninive, blev paa Propheten Jonas' befjendte Prædiken reddet fra Undergang ved Faste og Bod. Moses fastede i 40 Dage, for at forberede sig til at modtage Pagtens Lovtavler af Guds Haand, Propheten Elias vandrede i 40 Dage fastende igjennem Ørkenen, og selv vor Herre og

Frelser har værdigedes, forinden Han begyndte Sit offentlige Læreembede, at faste og bede i Orkenen i 40 Dage og 40 Nætter. Efter Hans Forbillede have de hell. Apostle og alle deres Efterfølgere i alle Aarhundreder øvet og anbefalet Fasten som en til Sjælens Frelse høist heldbringende og nødvendig Øvelse. „Fasten,“ siger den h. Ambrosius, „er en Bedersværgelse for Sjælen, den er Englenes Liv, Syndens Død, et Middel til Frelse, en Rod til Raade og Grundlag for Kydsfthed.“ Og under den Helligaands Veiledning har den h. Kirke udstedt Fastebudet, og foreskrevet det for alle Troende. Oplyst af Guds Aand kjender den den menneskelige Natur og vor Sjæls Fornødenheder. Den veed, at det Menneſke, som ikke overvinder sig selv, men adlyder sin sandfelige Naturs Tilbøieligheder, snart bliver en Slave for dens vilde Lyster og Lidenſkaber; Kirken veed, at de onde Tilbøieligheder til Umaadelighed og Ukydsfthed, hvorved ſaa utallige Sjæle gaae tabte, ikke kunne beſeires, naar vi ikke have lært at beherſke og overvinde os ogſaa i tilladelige Ting; den veed, at Aanden, langt friere og gladere kan opløſte ſig til Gud i Bøn og hellig Betragtning ſamt beſkæftige ſig med guddommeſe Ting, naar den ved Afholdenhed og Spøgelse har lært at beſeire Sandſeligheden, hvis Vægt fængſler den til Jorden. — Kirken veed endelig, at vi i Faſteøvelſen have et fortrinligt Middel, til at yde Guds Retſædighed nogen Fyldeſtgjørelſe for vore Synder. Men til forſkjellige Tider af Aaret og navnlig i de 40 Dages Faſtetid foreſkriver den os denne Øvelse ogſaa i Kraſt af den pligtſkyldige Lydigheſed, for at vi paa den ene Side ikke ſkulle glemme denne ſaa yderſt vigtige og uundgaaelig nødvendige Øvelse, og paa den anden Side ogſaa have Leilighed til, ved vor Faſte-Øvelse ikke blot at bekæmpe og beſeire Sandſeligheden, men ved ydmyg Lydigheſed ogſaa at underkue den endnu farligere Fiende, ſom boer i vort Indre, nemlig Stoltheden og Egenwillien, diſſe Kilder til alt Ondt. Efterkommer derfor, Elſkede! med ſamvittighedsfuld Troſkab og Omhu, i Ydmyghedens og Lydigheſedens Aand, Kirkens Faſtebud, ſaaavel i Henſeende til Abſtinentien, ſom til den egentlige Faſte, og lader Eder ikke vildlede ved deres Talen, ſom ere Trælle af Verdens Aand og derfor ikke forſtaaer, hvad

der er af Guds Aand; Vi mene hine Menneſter, ſom udlægge Guds Ord falſt, idet de føre Frelſerens egne Ord i Munden for at beſpotte Faſteøvelſen, hine Ord: „Ikke hvad der indgaaer i Munden, gjør Menneſket ureent, men hvad der udgaaer af Munden, gjør Menneſket ureent.“¹⁾ Som I vide, talte den guddommelige Frelſer diſſe Ord, ikke for at dable Faſteøvelſen, men for at gjendrive Phariſæernes Dadel, ſom toge Forargelſe over, at Jeſu Diſciple ikke havde toet deres Hænder førend Maaltidet, ſom Phariſæernes Sætninger foreſtreve. Han var tværtimod en Ven og Lærer af Faſten. Han opfordrer ſtedſe og overalt til Spægelſe og Selvfornegtelſe, og Han tilraaber os Alle, naar vi ville efterfølge Ham, de alvorſfulde Ord: „Hvo ſom vil være Min Diſciple, han fornegte ſig ſelv, tage dagligen ſit Kors paa ſig og følge Mig efter.“²⁾ Han Selv har deri givet os et Exempel, Han har underviift ſine Apoſtle og Diſciple om, hvorledes de ſkulde faſte, og Ham Selv er det, Som ved ſin hell. Kirkes Mund gjør os Faſteøvelſen til en Pligt.

5. Men vi maae ved Faſte- og andre Spægelſe-Øvelſer aldrig glemme, at de kun ere et Middel til vor Helligelſe og ikke ſelve Helligelſen, et Middel til, at den gamle Adam, Syndens Liv, uddør i os, og det nye Menneſte, Chriſtus, lever i os; at vi daglig kunne opſtaa med Ham til Naadens nye og guddommelige Liv og altid blive Ham mere liig i vort Sindelag og i vor Vandel, i Kjærligheden til Gud og til Næſten, ſom er Maalet for og Opfyldelſen af alle Bud. Derfor forlanger den hell. Kirke endelig, at vi ſkulde forbinde og hellige den legemlige Faſteøvelſe med Kjærlighedens og Barmhjerlighedens Gjerninger. Hvad du unddrager Legemet, det meddele du den Hungrige. „Opfyld Barmhjerlighedens Pligter, da vil du have helliget din Faſte,“ ſaaledes formaner den h. Auguſtinus os (Serm. 172.), og den Helligaand Selv ſiger: „Bønnen i Forening med Faſte og Almilde er bedre end at ophobe Skatte af Guld; Almilde frelſer Sjælen fra Døden, den renſer fra

¹⁾ Matth. 15, 11. ²⁾ Luc. 9, 23.

Synder, og lader finde Barmhertighed og det evige Liv.“¹⁾)

Lader os derfor, Høitelskede! forvandle det ved vor Maadeholdenhed og Afholdenhed fra sandjelige Nydelsler og Forlystelser Besparede til Barmhertighedens og Kjærlighedens Gjeringer. Naar vi betænke, hvor svære og strenge Fastebudene have været i de tidligere christelige Aarhundreder, da alle Troende i hele Fastetiden forbleve fastende indtil Aften, afholdt sig aldeles fra Kjødspiser og kun nød een Gang Spise om Dagen, hvor ringe derimod og let det er, som Kirken nu fordrer af os; naar vi fremdeles overveie, at Guds Retfærdighed forbliver uforanderlig og stedse sig selv liig, medens vore Synder visselig ikke ere blevne ringere; — da vil enhver Christen gjerne være beredt til, i den hell. Fastetid at ofre sin Skjerv paa Kjærlighedens Alter. Det har derfor allerede i længere Tid, med Hensyn til den store Formildelse i de strenge Fastebud, som bliver tilstaaet ved de nugjeldende Fastesforordninger, været Skik i mange Egne, at enhver Troende, alt efter sin egen Villie og Formue, giver en hvilken som helst Almisse til et bestemt veldædigt og Gud ellers velbehageligt Diemed, som Biskoppen foreskriver. Vi agte og saa at indføre denne roesværdige Skik i det Os betroede Sogn, og at anvende de bemeldte Almisser for dette Aar til de fornødne Diocesans-Anstalter til Uddannelse af gode Præster, med hvis Dpretelse Vi for Tiden ere beskæftigede, saavel som til Uddannelsen af geistlige Gymnasiallærere; for hvilke Diemed Vi trænge til de Troendes Medhjelp. Bort Dioces er af alle Dioceses i Tydskland det eneste, som paa Grund af de ugunstige Forhold, der i Aarhundreder have tynget saa haardt paa det, hidindtil aldeles har maattet savne hine saa overmaade vigtige og uundværlige Dannelsesanstalter; og Vi tvivle derfor heller ikke om, at de Troende, overbeviste om Nødvendigheden og Vigtigheden af gode Anstalter til Uddannelse af Præster og Sjælesørgere, gjerne ville yde deres Gaver til dette Diemed, saameget mere som de derved tillige faae Leilighed, til i Gjeringen at bevise deres Taknemmelighed mod Gud for den naa-

¹⁾ Tob. 12, S. 9.

dige Bønhørelse af deres Bønner om det Dsnabrückſke Biſpedømmes Gjenoprettelse.

Gid da den foreſtaaende Faſtetid maa blive en Naadens og Frelsens Tid for os Alle, gid vi Alle maae troligen benytte den efter vor h. Kirkes Henſigt, for ved de foreſkrevne Midler at vorde forberedede til en glædelig Høitideligholdſe af den hellige Paaftefeſt og engang til en glad og ſalig Opſtandelse paa Verdensdømmens ſtore Dag!

Hører nu, hvad Vi, i Kraft af den Os af den h. Apoſtoſiſke Stol meddeelte Fuldmagt og efter ogſaa at have hørt Bort høiærværdige Domcapitel, angaaende Eſtergivvelſen i den oprindelige Strengthed af Faſtebudet med Henſyn til de nærværende Omſtændigheder, have fundet for godt at anordne og desuden endnu at foreſkrive for dette Aar:

- I. Den egentlige Faſte, ſom kun tillader eet fuldſtændigt Maaltid og een Collation (Forfriſtning), men udelukker al anden Nydelse af Spiſe, forbliver gjeldende paa alle Dage af den 40 Dages Faſtetid, med Undtagelse af Søndagene, paa alle Tamperdage og alle Vigilie-¹⁾ Faſtedage¹⁾, ſom paa foreſkreven og vedtagen Maade hvergang ſtulle lyſes fra Prædikeſtolen paa Søndagen forud. I Regelen maa Hovedmaaltidet holdes om Middagen, men Collationen om Aftenen.
- II. Abſtinentſbudet, ſom forpligter til Afholdelse fra Kjødspifer, forbliver gjeldende paa Aſkeonſdag, Skærtorsdag, Paafteføverdage og ſamtlige Fredage i Aaret. Paa alle øvrige Dage er Nydelsen af Kjødspifer tilladt, dog med den Indſtrænkning, at det paa ſamtlige egentlige Faſtedage (ſfr. ovenfor I.) kun tillades at ſpiſe eengang Kjød, ved Hovedmaaltidet, og at den ſamtidige Nydelse af Kjød- og Fiſkeſpifer ved eet Maaltid forbydes paa diſe Dage, ſaa vel ſom ogſaa paa Søndagene i Faſtetiden.
- III. Kjødsupper og med Fedt tilberedte Spifer tør, med

¹⁾ I Steedet for Vigilie-Faſtedagene til de ophævede Apoſteleſtedage overholdes her Onsdagene og Fredagene i Adventen ſom Faſtedage.
 Stand. Kirketidende's Redact.

Undtagelse af den h. Langfredag, nydes hver Dag i Aaret, og det ogsaa tillige med Fiskepisser.

- IV. De i activ Tjeneste staaende Militairpersoner og, forsaavidt de føre deres egen Huusholdning, ogsaa deres Huus- og Bordfæller, — fremdeles selve Gjestgiverne og Spiseværterne (naar de spise med deres Gjester) og deres Gjester, — Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjeneste- og Arbeidsfolk, naar de faae deres Kost hos Ikke-Katholiker, — de paa offentlige Bades- og Guur-Anstalter i Bort Sogn under Guur værende Personer, — Rejsende og Fattige, ere, med Undtagelse af den hell. Langfredag, fritagne for Abstinentsen, de Rejsende ogsaa for den egentlige Faste.
- V. Alle Sognepræster og Sogneforvaltere meddele Vi den Bemyndigelse, i paastrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot Sandfæligheden forlanger det, at forvandle Faste- eller Abstinentsbudet for enkelte Troende til et andet fromt Værk.
- VI. Med Hensyn til den for Alle eftergivne Strengthed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud skulle alle Troende, som have Gyne dertil, nedlægge en hvilkensomhelst Almisse i de Bøser, som til den Ende og med Overkrift: „**Faste-Almisser**“ blive at anbringe i alle Kirker; hvilke Almisse skulle anvendes til de ovenfor (under 5.) angivne Diemed. — Hvo som ikke har Gyne til at yde en saadan Almisse, skal hver Søndag i den h. Fastetid bede Litaniet om Christi Lidelse for Kirkens Anliggende.
- VII. Paa det at nu de ovenfor anførte Diemed med den h. Fastetid kunne opnaaes desto sikkrere og lettere af alle Troende, forordne Vi herved, overensstemmede med det h. Tridentiner Kirkeconcils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4), at der i samtlige Sognekirker i den h. Fastetid skal holdes en særegen Fasteandagt, bestaaende af en Prædiken, Psalmer og Bønner, hvorom Vi overlade de Herrer Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skulle sluttes med den sacramentalste Velsignelse og Prædikenerne have Menne-

skets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Gmne til Gjens- stand. Vi overlade til de Herrer Sognepræsters For- godtbeftindende at bestemme, om disse Fasteandagter hen- sigtsmæssigere blive at sætte i Forbindelse med den hell. Messe om Morgenen eller at afholde om Eftermiddagen.

I selve Byen Osnabrück har det sit Forblivende ved den hidtil vedtagne Ordning af Fasteandagterne. Men Fremstillingen af det Høiværdigste Sacramente skal i Fremtiden ved Formiddagsgudstjenesten paa Søndagene i Fastetiden ikke mere finde Sted i nogen Kirke. Ved Eftermiddagsgudstjenesten — som skal holdes i alle Sogne- kirker paa alle Søn- og Fesdage i hele Aaret — er Fremstillingen af det Høiværdigste Sacramente tilladt ogfaa paa Søndagene i Fastetiden.

Paa Sognedagene i den hell. Fastetid skal om Morgenen, under eller efter Skole-Messen, Litaniet eller Rosenkrandsen om Christi Lidelse forebedes.

VIII. I de saakaldede lukkede Tider, fra Askensdag til den første Søndag efter Paaste og fra første Adventsøndag til Herrens Aabenbarelsesfest incl., maae hverken Bryl- lupper, eller Dands- og andre offentlige Forlystelser finde Sted.

IX. Tiden til Opfyldelsen af det kirkelige Bud angaaende Paaste-Communionen, som Enhver maa modtage i sin Sognekirke, saafremt han ikke særlig deri er dispen- seret, fastsættes til den fire Ugers Frist fra Palmesøn- dag indtil den tredje Søndag efter Paaste, begge Dage iberegnet.

Dette Mandat skal med alle foranstaaende Forordninger oplæses paa Søndagen Quinquagesima fra Prædikestolen i alle Sogne- og Annex-Kirker i Bispedømmet og Missionerne.

Osnabrück, den 18. Februar 1859.

† **Paulus,**
Biskop af Osnabrück.

Altmeppen,
Secr.

Den katholicke Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Simon. Derfom jeg ikke tager feil, saa følger nu Afhyllingen af Korset?

Pr. Ja vel; Præsten tager det med et blaat Slør tilhullede Crucifix og afhyller det efterhaanden, saa at det bliver synligt for de Tilstedeværende; han synger derved trede Gange: *Ecco lignum crucis, o: „Seer Korsets Træ, paa hvilket Verdens Frelse hang!“* og Choret svarer: *Venite, adoremus! o: „Kommer, lader os tilbede!“* Denne Crucifixets Afsløring skal billedliggjøre os det Dieblit, i hvilket Christus engang ved Korsfæstelsen blev berøvet sine Klæder og derpaa, ophøiet paa Korset, blev fremstillet for de Omkringstaaendes Dine som Verdens store Concoffer. Nu lægger Præsten Korset ned paa Jorden foran Alteret; og efter at han til Tegn paa Ydmyghed har aftaget sine Skoe, kaster han sig i forskjellige Afstande trede Gange paa Knæ foran Crucifixet og knælende nærmer han sig derpaa den Korsfæstedes Billede, for at kysse Fødderne paa samme. Det Samme gjøre ogsaa de øvrige Altertjenere. De i Kirken tilstedeværende Troende følge enten strax efter dem, eller de vente indtil Gudstjenesten er forbi, for ogsaa at bevise den Korsfæstedes Billede deres Hylдинг paa samme Maade. Saaledes ere alle Troende, med Præsten i Spidsen, betænkte paa at efterkomme Apostelens Ord, at „alle Knæ skulle bøie sig i Jesu Navn“. (Philipp. 2, 10.) Men idet Præsten først endog aftager sine Skoe, følger han Moses' Exempel (Exod. 3, 5.), som Gud jo befalede at afdrage sine Skoe, da han vilde nærme sig den brændende Tornebusk.

Th. Men hvorledes, Hr. Pastor! bliver Korset eller den Korsfæstedes Billede alltsaa dog „tilbedet“ ved denne Leilighed?

Pr. Ogjaa dette Spørgsmaal kan ikke overraske mig at høre af dig, Thomas! Du har nu engang indjuget hine Fordomme, som allerede ere blevne gjendrevne mange hundrede Gange, men alligevel altid paaany blive udtalte. — Frederik! Christian! kom engang her, jeg har noget at spørge eder

om. (Med disse Ord hidkaldte Præsten nogle Børn fra syv til ti Aar, som havde fulgt deres Forældre til Forsamlingen.)
 Frederik, sig mig engang, tilbede vi Crucifixene?

Fred. Nei, vi ære dem kun.

Pr. Men de ere dog gjorte af Træ eller Steen; skulle vi da ære Træ eller Steen?

Frederik og Christian. Vi ære jo ikke Stenen, men Christi Billede, som er gjort af den.

Pr. Men du knæler dog i Kirken og hjemme ned foran Crucifixet, naar du vil bede?

Christ. Men jeg tilbeder det dog ikke.

Fred. Jeg beder til Kristus.

Pr. Godt; men Kristus er jo i Himmelen, og ikke i dette Billede. Hvorfor knæler du for dette Billede her?

Christ. For desto bedre at erindre mig om Kristus.

Pr. Det er rigtigt. Det vide Katholikerne ligesaa godt som enhver Anden, at et Crucifix kun bestaaer af Træ eller Steen, og de ere langt fra at tilbede et Stykke Træ eller Steen eller selv kun at vise dem Uresfrygt. Men vel er det deraf forfærdigede Kors eller Billede af den Korsfæstede os dyrebart og ærverdigt, netop fordi det er den Korsfæstedes Billede. Vilde det vel gaae upaataalt hen, dersom man paa en nærbødig Maade vilde slæbe Landsherrens Billede eller Buste igjennem Gaderne, omendskjændt de kun vare af Træ eller Steen? Men falder den Nærbødighed eller den Vanære, som man beviser Billedet, tilbage paa selve den Afbildede, saa er det klart, at ogsaa den Ure og Uerbødighed, som man beviser et Billede, ikke gjelder dette, men selve den afbildede Person. Naar Nogen s. Ex. kysker sin fraværende Vens eller sin afdøde Faders Billede eller trykker det til sit Hjerte, saa vil intet Menneske mistænke ham for, at han derved vil bevise Billedets Stof eller Farver en saadan Ure, men man er overbevist om, at det gjelder den fraværende Vens eller den afdøde Faders Person selv. Jeg har seet, hvorledes man har behængt Statuer af store og berømte Mænd med Blomsterkrands og antændt Glædesild for dem, og endnu mange Tusinder have seet det med mig; men ikke en Gnefte har bilt sig ind, at man derved vilde bevise de Stene eller det Metal, hvorfra Statuen var gjort, nogen særegen Ure. Alle tænkte paa selve den Mands Person, som Statuen afbildede. Saaledes gjelder da ogsaa den Uresfrygt og Kjærlighed, som vi udtrykke for Crucifixet, kun den guddommelige Krelsers Person i Selv, som det afbilder. Hvad endelig „Tilbedelsen“ angaaer, da bevise vi aldrig noget Billede Tilbedelse. Vi tilbede Kristus, men knæle derved foran Hans Billede, for saaledes bedre at erindre

os Ham; ja, som jeg før sagde, vi kaste os paa Langfredagen endog ned paa Jorden foran den Korsfæstede Billede; men de Ord, som vi derved sige eller tænke, lyde ikke: Jeg tilbeder dig, o Christi Billede, men: Jeg tilbeder Dig, o Kristus, Du som forestilles ved dette Billede og om Hvem dette Billede erindrer mig. Vi tænke altsaa ikke paa at bevise Billedet nogen Tilbedelse, hvormeget vi end ogsaa ære det. Er I ikke Alle ogsaa blevne saaledes belærte fra Barndommen af?

Alle. Jo, just saaledes, som De nu siger.

Pr. Nu vel, alle Katholiker i hele Verden vide og troe i denne Henseende ganske det Selvsamme som I. Ogsaa du, Thomas, har i din Ungdom vist heller ikke modtaget nogen anden Underviisning; jeg maa kun beklage, at du saa aldeles har glemt den. — Lad os nu atter gaae over til de kirkelige Skikke paa Langfredagen. Efter at jeg har talt om vor Hyl- ding for Korset paa denne Dag, maa jeg ogsaa endnu omtale visse Psalmer, som skulle afhynges medens denne Hyl- ding beviist den Korsfæstede. De hedde Improperia, d. e. saa meget som: „Bebreidelser“ eller „Straffeprædikener“. Jeg vil forelæse eder dem heelt; de lyde saaledes: „O mit Folk, hvad har jeg gjort dig? eller hvermed har jeg bedrøvet dig? svar mig. I fyrgetyve Aar har jeg ført dig igjennem Ørkenen, har givet dig Manna til Spise og bragt dig til et velsignet Land: og du — har beredet din Frelser et Kors! Hvad kunde jeg endnu have gjort for dig, som jeg ikke haver gjort? Jeg har pleiet dig som mit skønneste Bimbjerg, og du er bleven mig saa overmaade bitter. Med Eddike har du slukket min Tørst, med et Spyd gjennemboret din Frelser's Side. For din Skyld tug- tede jeg Ægypten med sine Førstebøtte, og du har hudflet- tet mig. Jeg udførte dig fra Ægypten og nedsaunkede Pha- rao i det røde Hav: og du har overgivet mig til de Ypperste- præster. Jeg aabnede Havet for dig: og du aabnede min Side med et Spyd; jeg gik foran dig i Skytøtten: og du førte mig for Pilati Domstol; jeg nærrede dig med Manna i Ørkenen: og du slog og hudflettede mig; jeg gav dig Frelser's Vand af Klippen at drikke. For din Skyld slog jeg Kanaans Konger: og du slog mit Hoved med et Rør. Jeg gav dig et kongeligt Scepter: og du gav mit Hoved en Tornekrone. Jeg ophøiede dig med stor Kraft: og du ophængte mig paa Korsets Træ.“*) — Saaledes lyde disse Improperier; ikke sandt, mere anskueligt kan Fødernes Utaknemmelighed ikke blive fremstillet, idet de Belgjer- ningar, som de modtog af Gud og den Løn, som de gavede Ham derfor, blive sammenlignede med hinanden.

*) Jfr. „Fuldstændig Bønnebog for kath. Christne“, Side 297, og „Kath. Psalmebog“, Side 86.

Simon. Ja vist, det er en frygtelig Tanke, at et af Gud saa velsignet Folk som Jøderne, kunde lønne Frelseren paa en saadan Maade.

Pr. Men hvorledes vilde det være, naar vi Alle opregnede de Belgjæringer, som vi i vort Liv have modtaget af Gud, og ved Siden deraf de Synder, som vi have begaaet imod Ham, og naar vi da fandt, at vi ikke vare en Smule bedre end Jøderne? Gud giver Mennesket Livet; misbruger han det ikke til Synd? Gud giver ham Epise og Drikke; misbruger han dem ikke til Synd? Gud har forløst os paa Korset, har afvasket vore Synder med Sit Blod, og have vi ophørt med at synde?

Simon. Det er rigtignok kun altfor sandt, og vi have rigelig Anledning til at begræde det.

Pr. Og netop derom skulle hine Psalmer erindre os; ikke Jøderne, men vi selv ere meente dermed. Og hvor langt større ere ikke de Naadegaver og Belgjæringer, som vi have modtaget af Gud, i Sammenligning med dem i det gamle Testamente!

Simon. Hvor Alt dog er saa smukt og sundrigt ved disse kirkelige Skikke og Ceremonier. Og hvor Kirken lader det være sig magtpaaliggende, at de Christne altid paaany blive erindrede om, hvad og hvormeget de have Frelseren at takke for, hvad og hvormeget de følgerig ogsaa ere Ham skyldige.

Pr. Velselig, disse Skikke ere en umaadelig Stat, af hvilken vi kunne øse Belæring og Opbyggelse, og den katolske Kirke har under den Helligaands Bistand benyttet og sammenstillet Alt paa den hensigtsmæssigste og mest gribende Maade; men netop saa meget desto mere skulle vi da ogsaa gjøre os Umage, for rigtig at forstaae alle disse betydningsfulde Skikke, for at vi da kunne glæde os saa meget desto mere ved dem og benytte dem til vor Sjælefrelse.

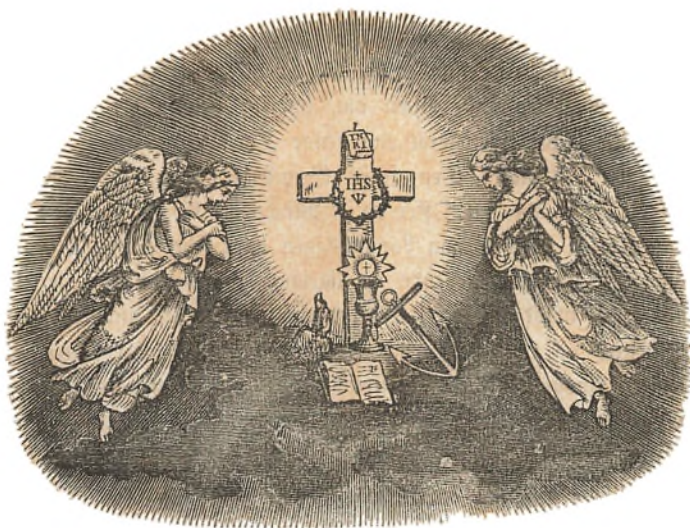
(Fortsættelse.)

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 27. Marts. — 3. Søndag i Fasten. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimeesse med tydst Prædiken. — Om Aftenen Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken.
- Søndagen d. 3. April. — 4. Søndag i Fasten. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimeesse med dansk Prædiken. — Om Aftenen Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken.

Kjøbenhavn.

Louis Klein's Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 8.

Søndagen den 10de April.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissiönair, Hr. Konsthändler C. N. Blaufensteiner, Store Kjøbmægergade 68, og i alle Bogkæder; i de danske Stater paa de fgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 St. Kvartalet.

Den katolske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Fjerde Capitel.

Langfredag og Paaskeløverdag.

Bræsten vedblev imidlertid saaledes:

Nu ere vi endelig komne til de Ceremonier, som paa Langfredagen indtage Messens Sted.

Simon. De tillader da vel, at vi nu ogsaa gjentage vort Spørgsmaal fra sidste Aften om, hvorfor nemlig det h. Messjeoffer ikke bliver frembaaret paa denne Dag?

Pr. Rigtigt! Den første Grund dertil er, fordi den h. Messje er et ublodigt Offer og et Minde om Christi blodige Offer paa Korset. Da vi paa Langfredagen have Christi blodige Korsoffer selv særdeles levende og ligesom historisk for Dinene, saa bliver det ublodige Offer, Mindet om hiint andet, unbladt, og vi bekræftige os udelukkende med Betragtningen af hiint Offer, om hvilket Apostelen siger: „Efterat Jesus har frembaaret et eneste Offer for Synderne, sidder Han for evigt ved Guds Højre.“ (Hebr. 10, 12.) — Den anden Grund, hvorfor der ikke bliver fejret noget egentligt Messjeoffer paa Langfredagen, er, fordi dette h. Offer altid af Kirken er blevet betragtet som en overmaade glædelig og trøstefuld Handling. Det unblades derfor paa denne dybe Sorgens Dag, paa hvilken engang endog den hele Natur sørge de over sin Skabers Død.

Gen af de Tilstedeværende yttrede, at han ikke engang havde vidst, at der ikke feiredes nogen hellig Messje paa denne Dag, eftersom man jo dog kaldte Gudstjenesten paa samme „den forstyrrede Messje.“

Pr. Man betjener sig sandsynligviis netop af dette Navn, for at udtrykke, at det ikke er nogen egentlig Messje. Væsenheden og Hovedsagen ved den h. Messje bestaaer i Brødet og Vinens Consecration eller Forvandling til Jesu Christi Kjød og Blod. Men paa Langfredagen finder ikke nogen Forvandling Sted. Den h. Hostie, som Præsten ved denne Gudstjeneste løfter i Beiret og derefter nyder, er bleven consecreret Dagen i Forveien (paa Skærtorsdagen) og opbevaret til Langfredagen. Paa hiin Dag blive nemlig, som jeg allerede har sagt eder, to store Hostier consecrerede; den ene nyder Præsten strax i den samme Messje, men den anden bliver i hvitidelig Procession baaren til Sidealteret, og paa Langfredagen hentet derfra under Gudstjenesten og bragt tilbage til Højalteret. Derfor bliver denne saakaldede forstyrrede Messje i Kirkesproget kaldet Missa praesanctificatorum, det er: en Frembærelse af hiin Hostie, som er bleven consecreret

een eller flere Dage i Forveien. I den østerlandske Kirke bleve forðum saadanne Præsantificat-Messer uden Consecration, med Undtagelse af Løverdage og Søndagene, holdte hele Fastetiden igjennem. Hvad der derfor finder Sted paa denne Dag, er kun en vis Sørge- og Forsonings-Ceremonie, hvorved nogle af de ved Messen ellers brugelige Bønner og Skikke bibeholdes. Præsten viser sig under samme, ligesom under hele denne Morgen-Gudstjeneste, i den sorte Farve, Tegnet paa den dybeste Sorg; han undblader at tiltale Menigheden med den venlige Hilsen: Dominus vobiscum, o: „Herren være med eder,“ fordi jo Christus er borttagen fra Midten af Sine Kjære; og lige som han har modtaget den h. Communion, forlader han strax, næsten i Hast, Alteret, ligesom engang ogsaa Jøderne efter Nydelsen af det første Paaske-maaltid flygtede for Ægypterne, eller som Disciplene flygtede for Christi Fjender. — Det er nu den Maade, hvorpaa vi efter den katolske Kirkes Forskrift feire Herrens saa hvitidelig- alvorlige og sørgelige Dødsdag. Ønsker maaskee Nogen endnu at gjøre et eller andet Spørgsmaal angaaende denne Dags Skikke eller at forlange nogen Forklaring?

Efter nogen Tausshed svarede Simon: Jeg troer ikke, at der er noget mere at spørge om; vi have derfor kun at takke Dem hjerteligen for, at De har havt den Godhed at forklare os alle Ceremonierne paa Langfredagen saa fuldstændigt.

Pr. Velan, saa lader os da gaae over til Paaskeløverdagen. Om denne Dag kunne vi allerede tale noget gladere med hverandre; thi paa den udtrykke ogsaa alle Kirkens Ceremonier kun Glæde. I Begyndelsen er det vistnok endnu ganske stille i Kirken; vi finde ikke engang en brændende Kerte i den, thi vi mindes den Tid, da Frelseren hvilede i Gravens stille Skjød. Men lige som selve Morgengudstjenesten begynder, see vi følge efter hinanden en Række Sindbilleder, som skulle minde os om Herrens Opstandelse. Det første, som steer, er Indvielsen af den nye Jld.

Simon. Men hvorfor bliver denne Jld indviet?

Pr. Jeg vil forklare eder den hele Ceremonie, tilligemed dens Betydning. Denne Jld er et Sindbillede paa Christus den

Dpstandne. Efter Kirken's Forfrift bliver den derfor ikke tændt af nogen anden Ild, men den bliver slaaet af en Steen. Efter at den derpaa er indviet under Bøn og Velsignelser, blive alle Lysene i Kirken antændte med den og Nøgelsefarrene fyldte med brændende Kul af den. At den bliver slaaet af en Steen, skal erindre os om, at Kristus er den Steen (Apost. Bj. 4, 11.), som Jøderne engang have forskudt, men som er bleven til en Hjørnesteen, der har forenet Jøder og Hedninger til eet Folk, til een Kirke, og at Han ogsaa er kommen ind i denne Verden som dens sande Lys (Joh. 1, 9.); af Ham alene kunne vi vente Dp-lysning og Barme for vore Sjæle, ja Alt, hvad der bliver os tildeel i Naadens Rige, have vi kun fra Ham; dette skal betydes ved Antændelsen af alle Lysene med denne ene Ild. Den første Grund til at denne Ild bliver indviet, er, fordi Kirken fra gamle Tider altid har brugt at indvie og velsigne overshovedet Alt hvad der bliver anvendt ved Gudstjenesten. Saaledes indvie vi Salt, Virak og de præstelige Ormater. Derved bliver nemlig antydet, at disse Gjenstande fra nu af ere unddragne og affondrede fra den almindelige verdslige Brug og kun bestemte for den hellige Tjeneste. En anden særegen Grund, hvorfor denne Paasteild bliver indviet, er fremdeles endnu den, at den saa meget desto bedre kan billedliggjøre Christum den uendeligt Hellige, samt for at denne hellige Ild, som herved bliver tændt i vore Templer, kan minde os om, at der ogsaa i vore kristelige Hjerters Tempel kun tør brænde en hellig, guddommelig Ild, som ene er indviet til Guds Tjeneste. Netop derfor maa det ogsaa være en ny Ild, som ikke er tændt af nogen anden Ild; den erindrer os derved nemlig om, at Jesus Kristus, Verdens Lys, vel var ligesom slukket i Dødens Skygge og Hans Herlighed fordunklet, men at Han ved Sin herlighedsfulde Dpstandelse var med ny Glands fremstaaet af Gravens Mørke, og at Han ved Sin Dpstandelse ogsaa er bleven et nyt Lys for os. Ved denne Ceremonie efterligne vi Jøderne, som maatte stæffe alle gamle Madlevninger ud af Huset, saasnart deres Paaste frembrød. Saaledes bruge vi paa denne Dag, da vi feire Frelserens Dpstandelse, heller ikke noget i vore Templer, som ikke er nyt og helliget ved Bøn og Velsig-

nelse. Deri ligger da ogsaa en Opfordring for os til, at vi efter Apostelens Ord (1 Cor. 5, 7—8.) ogsaa skulle skaffe Syndens gamle Guurde ud af vore Hjerter, vandre for Gud som nye Mennesker i sand Hellighed, og paany tænde i os den guddommelige Kjerlighed og glødende Andagts hellige Ild.

Simon. Jeg havde ikke troet, at denne Ild kunde lære os saa meget Godt. Hvad betyder da Triangelen eller den tregre- nede Bogferte?

Pr. Den sindbilledliggjør for os den hellige Treenighed, Som i den guddommelige Natur kun er een, men trefold i Perso- nerne, af hvilke den anden Person er kommen ned fra Himmelen som det sande Lys, for at oplyse Verden. „Han var det sande Lys, Som oplyser ethvert Menneske, som kommer til denne Verden“ (Joh. 1, 9.). Derfor synger Præsten ved Antændelsen af den tregreuede Kerte tre Gange: Lumen Christi! ☩: „Christi Lys;“ og Menigheden eller Choret svarer, idet de faste sig paa Knæ: Deo gratias! ☩: „Gud skee Tak!“ for at takke den Evige for, at Han har sendt Sin Genbaarne ned paa Jorden til vor Op- lysning.

Simon. Og Paaskelyset?

Pr. Det betyder atter Christus den Opstandne. At det er af hvidt Bog, skal især billedliggjøre for os, at Jesu Christi hel- lige Legeme er fremgaaet af den saligste Jomfrues renefte Skjød. I vide, at Paaskelyset ogsaa bliver prydet med fem Nagler af Bog i Form af et Kors. I disse Bognagler ere indsluttede fem Virafskorn, som forinden ere blevne indviede. Disse fem Ab- ninger hentyde til Frelserens fem Bunder, som Han beholdt selv efter Sin Opstandelse og som vi engang paa Dommedagen ogsaa skulle see paa Ham enten til vor Trost eller til vor Forfærdelse; Virafen erindrer om de Kryderier, hvormed Nicodemus og Joseph af Arimathæa indbalsamerede Jesu Legeme. Paaskelyset bliver tændt ved Lyset af den forhen omtalte Triangel; til Grindring om, at Sønnen er udgaaet fra Faderen og har antaget den men- neskelige Natur, for at fuldbyrde Menneskeslægtens Forløsning, saaledes som vi bede i Troesbekjendelsen under den h. Messe: „Gud af Gud, Lys af Lys.“ Senere blive ogsaa Lamperne og

de øvrige Lys i Kirken tændte ved Triangelen, for derved at antyde, at al Dplysning har sin Oprindelse fra Gud, „Lysenes Fader“ (Jac. 1, 17.), ved Christus vor Herre som Verdens Lys, og at den ved den Helligaands Naade udgydes over alle Mennesker. Efter Indvielsen af Døbevandet bliver derpaa Paaskelyset opstillet ved Alterets Evangelieside og indtil Christi Himmelfartsfest tændt under enhver høitidelig Gudstjeneste. Det skal ogsaa her være et Sindbillede paa Christus, Som efter Sin Opstandelse endnu dvælede hos Sine Disciple indtil Sin Himmelfart. Ligeledes bliver det lignet ved hiin Ildtøtte, ved hvilken Israelliterne bleve førte ud af Ægypten; og i Virkeligheden er ogsaa denne et Sindbillede paa Christus, Som har reddet os ud af Satans Trældom og ført os ind i Guds Børns Frihed.

Simon. Nu følger nok Indvielsen af Døbevandet?

Pr. Først kommer Læsningen af Prophetierne. Ved disse skal der nemlig antydes, at alle Prophetier og Forbilleder, som Propheterne fra Verdens Begyndelse have forudsagt om Christus, nu ere blevne opfyldte paa Ham og ere blevne sandede; og at Alt hvad der blev viist de Gamle kun ligesom i en Sky, nu er opfyldt i Lys. Prophetierne tale tillige paa en billedlig Naade om Synderens haarde Skjebne, saalænge han endnu savner en Frelser og den Lykke, ved Annammelsen af den h. Daab at tilhøre Christus. Dette Indhold af Prophetierne havde særligt Hensyn paa Daabscandidaterne, som forud modtog Daabens h. Sacramente netop paa denne Dag. Forit efter at disse tolv Afsnit af det gamle Testaments prophetiske Skrifter ere læste, foretages Indvielsen af Døbevandet.

Thomas. Jeg troede, at Indvielsen af Døbevandet var ganske overflødig? Er da andet naturligt Vand ikke ligesaa godt?

Pr. For at Daaben kan være gyldig, behøver man rigtignok kun det naturlige Vand, uden at det forud er indviet. Men Guds Kirke har anordnet Indvielsen af Døbevandet, for at dette Sacramente maa blive uddeelt og modtaget med desto større Ærefrygt, Andagt og Hellighed. Derfor stammer da ogsaa Døbevandets Indvielse allerede fra Christendommens ældste Tider. Den h. Basilus, som levede for 1500 Aar siden, regner denne Ind-

vielse allerede iblandt de apostoliske Anordninger; og mange andre af de hellige Kirkefædre i de første Aarhundreder omtale denne ældgamle Skik.

Simon. Saavidt jeg kan erindre, findes der ogsaa nogle jæregne Ceremonier Sted ved Vandets Indvielse.

Pr. Præsten træder hen til Døbefonten med Psalmistens Ord (Ps. 41, 1.): *Quemadmodum desiderat cervus etc.*! o: „Ligesom Hjorten længes efter Vandfilderne, saaledes længes min Sjæl efter Dig, o Gud. Min Sjæl tørster efter den levende Gud. Naar vil jeg blive stedt for Guds Ansigt?“ Det kan erindre os om, med hvilken Længsel vi bør stræbe efter at opnaae Guds, vor Frelsers Naade, og især ogsaa om, hvilken kostbar Skjenk Frelseren har givet os i Daabens Sacramente, og hvorel- des vi ogsaa skulle være betænkte paa at tilvende vore Paarørende denne Christi særlige Naadegave snarest muligt efter deres Fødsel. Under de Bønner, som nu blive læste, velsigner Præsten Vandet med Korsets hellige Tegn, berører ogsaa Overfladen af Vandet i Form af et Kors, for ogsaa herved paany at minde om Herrens Død paa Korset, som Oprindelsen til Daabens Naade; han berører Vandet med den flade Haand, for at antyde, at lige- som den Helligaand engang ved Verdens Skabelse svævede over Vandene, saaledes vil Han med Sin Naade ogsaa svæve over dem, som modtage den h. Daab, og opfylde dem med Sit Lys og Sin Kraft. Præsten gjenemskærer med Haanden Vandet i fire Dele og stænker det imod de fire Verdenshjørner, for at vise, at alle Verdens Dele skulle efter Christi Ord blive deelagtige i den h. Daab: „Gaaer ud i al Verden og prædiket Evangeliet for al Skabning; og døber dem“ (Marc. 16, 15. Matth. 28, 19.). Ligesom fire Floder udgøde sig over hele Paradiset, saaledes skulle ogsaa alle fire Verdenshjørner ligesom overgydes af den h. Daabs Naadevand til Renselse fra Arvesynden. Fremdeles aander Præ- sten paa Vandet, til Tegn paa, at Sjælens aandelige Liv, nemlig den helliggjørende Naade, bliver forundt Mennesket ved Daaben, ligesom engang Skaberens gav det første Menneske Liv og Sjæl ved at aande paa det; og tillige betyder denne Ceremonie, at den Helligaands Naade bliver meddeelt ved Daaben, ligesom Kristus

efter Sin Opstandelse meddeelte Sine Apostle den Helligaand ved at aande paa dem. Netop derfor bliver ogsaa Baaskelyset, dette Sindbillede paa Kristus, trende Gange dyppet ned i Døbevandet, hvorved de Ord blive sungne: „Den Helligaands Kraft nedstige i denne Kilde og give dens Vand den virksomme Kraft til Sjælens Gjenfødselse!“ Derved bliver nemlig tilkjendegivet, at Kristus ved den Helligaands Naade vil hellige Døbevandet paa samme Naade som Han ved Sin Daab helligede Jordans Vand og at Han vil drage Daabscandidaterne op af Syndens Afgrund. Og endelig bliver Døbevandet ogsaa blandet med hellig Olie og Chrisam, for saaledes endnu engang at anskueliggjøre den guddommelige Aands Rigdom og Fylde, som ved den h. Daabs Meddelelse er virksom i dette Vand, og for at erindre om, at den Helligaands Naade samt de tre guddommelige Dyder, Tro, Haab og Kjærlighed, indgydes i Daabscandidatens Sjæl. Den h. Olie og Chrisamen ere nemlig Sindbilleder paa den Helligaand. — Men forinden den h. Olie udgydes i Døbefonten, bestænker Præsten de Omstaaende med det nys indviiede Vand, og dette kan gjelde for Alle som en Erindring om deres egen Daab, at de ved denne Leilighed maae fornye og stadfæste den hellige Beslutning, fra nu af med fuld Alvor at ville være betænkte paa at blive deres Daabsløfter troe indtil Døden.

Simon. Efter denne Indvielse bedes ogsaa Litaniet til alle Helgener.

Pr. Dette Litanie beder Kirken ved alle særdeles høitidelige Handlinger, som f. Ex. ved Indvielsen af Præster og Biskopper. Hvor det nemlig gjelder om et saa vigtigt Værk, som Uddelelsen af den h. Daabs Sacramente, lade vi os ikke nøies med vore egne Bønner, men vi henvende os ogsaa til vore forklarede Medbrødre, til den triumpherende Kirke i Himmelen, for at de maae forene deres Bøn med vor og at vi desto sikkrere tør haabe Bønshjælp af vor Bøn. Vi tage ligesom Guds Helgener og deres Bøn til Hjælp, for at bede om, at den h. Daabs Naade og alle dens velsignelsesrige Virkninger maae blive alle Mennesker uden Undtagelse tildeel, især de Nydøbte. Præsten ligger, medens Litaniets bliver læst eller sunget, ved Foden af Alteret paa sit Ansig, for

derved at udtrykke den Inderlighed og Andagt, hvormed den stridende Kirke i Forening med den triumpherende beder til Gud i dette saa vigtige Anliggende. At Præsten kaster sig paa sit Ansigt og siden atter rejser sig ved Slutningen af Litaniet kan da ogsaa tjene os som et Sindbillede paa, at alle de, som vare døde og begravede i Synden, skulle ved Daaben opstaae med Christus som nye Skabninger til Naade og et evigt Liv.

Simon. De har allerede flere Gange omtalt, at den h. Daab i gamle Tider er bleven meddeelt paa denne Dag. Skete da dette ikke ogsaa paa andre Dage? og hvorfor netop paa Paasfeløverdagen?

Pr. Daaben blev vel ikke meddeelt ene og alene, men dog fortrinnsviis paa Paasfeløverdagen. Kun Løverdagen før Pintsfe var ligeledes bestemt til Daabens høitidelige Meddelelse; derfor bliver da Indvielsen af Døbevandet ogsaa endnu foretaget paa disse to Dage til Forraad for hele den øvrige Deel af Aaret. At man helst valgte Paasfeløverdagen til Døbedag, skete for det Første, fordi vor Frelse og Forløsning er bleven fuldbyrdet ved Christus i denne Uge; fremdeles ogsaa, fordi man i Fastetiden desuden havde fundet Leilighed til ved Bøn og Bod bedre at forberede sig til en saa hellig Handling. Endelig er Daaben, ved hvilken Daabscandidaten forud blev neddyppet i Vandet, et Sindbillede paa Christi Begravelse, ligesom den Nydøbtes Fremstigning af Døbefonten ogsaa er et Billede paa Frelserens Opstandelse. Den hellige Apostel minder os i denne Henseende om, at: „alle vi, som lode os døbe paa Christus, ere døbte til Hans Død.“ Ved Daaben ere vi begravede med Ham i Døden, for at vi, ligesom Kristus blev opreist fra de Døde ved Faderens Herlighed, saaledes ogsaa maae føre et nyt Liv“ (Rom. 6, 3—4.). Pintsfesten var derimod bestemt til Uddelingen af dette Sacramente, fordi denne Fest blev anseet som Fortsættelsen og Slutningen af Paasfetiden, samt fordi den Helligaand engang kom ned over Apostilene paa denne Dag, døbte dem med Ild og antændte den levende Troes Lys i dem; dernæst ogsaa, fordi saa mange Mennesker engang bleve døbte efter den Helligaands Nedkomst og Apostelfyrstens første Prædiken. Om den Helligaand hedder det ligesaa vel som

om Guds Søn: „See, Jeg fornyer Altning“ (Aabenb. 21, 5.); og dette opfyldes fortrinsviis paa de Nydøbte, der ere fremgaaede af Gjenfødselsens naadefulde Bad som nye Mennesker. Ogsaa endnu i vore Dage er det derfor Skik paa mange Steder i den kristelige Verden, at opsjætte Daaben af de Børn, som just blive fødte i denne Tid kort før Paaste eller Pintsje og som ikke ved deres Svagelighed vække nogen Frygt, til disse Dage, og da bliver den h. Daabshandling fuldbyrdet paa dem strax efter Vandindvielsen. Ligeledes indskydes endnu den Dag idag, ganske efter gammel Skik, i alle hellige Messer i Paaste- og Pintsjeugen, en særegen Bøn for de Nydøbte. Denne Bøn, som bliver forrettet umiddelbart før Forvandlingen, lyder saaledes: Modtag med Velbehag, o Herre, i Naade dette Offer, som vi i Forening med Din hele Familie i dybeste Nidmyghed ogsaa frembære Dig for dem, som Du har værdigedes at gjenføde af Vandet og den Helligaand. —

Simon. Var det altsaa de to eneste Dage, paa hvilke den h. Daab forðum blev meddeelt?

Pr. I det Mindste i de allerførste Tider; senere bleve endnu nogle andre Dage bestemte dertil, saasom Julen, Johannes den Døbers Festsdag o. s. v. Men især blev Daaben ogsaa allerede i gamle Tider meddeelt paa Christi Aabenbarelses eller Helligtrekongers Fest. Grunden dertil var, fordi de vise, altsaa de første Hedninger, paa denne Dag kom fra Østerlandet, for at hylde den nyfødte Frelser. Dette er et smukt Forbillede paa, hvorledes Gud engang ogsaa har kaldet vore Forfædre, som jo ligeledes vare Hedninger, til Sin Erkjendelse, og hvorledes Daabscandidaterne ogsaa ligne hine h. Konger, idet de ligeledes ved Troens lysende Stjerne blive førte til Christi Erkjendelse og til et Liv efter Christi h. Lære. Paa denne Dag feire vi desforuden Mindet om hiin vidunderlige Forvandling af Vand til Viin, som Frelseren bevirkede i Cana i Galilæa, og hvorved Han for første Gang aabenbarede Sin Gubdommelighed ved et Mirakel. Ogsaa denne Begivenhed tyder hen paa den Erkjendelse, som Daabscandidaten opnaaer ved den h. Daab, om Kristus som Guds sande Søn. Endelig er den nævnte Festsdag ogsaa endnu indviet til Erindringen om Frelserens Daab i Jordan, og jeg behøver vel ikke først at sige, hvor-

ledes denne Dag paa Grund af denne dyrebare Grindring kun saa meget mere egner sig til Uddelingen af det h. Daabsfacramente. — Derfra hidrører ogsaa den Skik, at der endnu i mange Egne vel ikke bliver velsignet noget Døbevand paa denne Dag, men dog et særegt indviet Vand, det saakaldede Trefonger vand. Imidlertid maa jeg efter alt dette dog ogsaa endnu bemærke, at disse særegne Dage kun bleve iagttagne ved Bognes og Sundes Daab, efter som der jo overhovedet i den første christelige Tid næsten kun var at døbe vogne Personer, som havde omvendt sig fra Jøde- og Hedendommen til den christelige Tro. I Tilfælde af en Sygdom og senere, da for det Meste Umyndige modtog det h. Daabsfacramente, blev der ikke gjort nogen Forskjel paa Dagene; man drog fremfor Alt Omisorg for, at Ingen skulde døe uden dette h. Sacramentes Naade. Det vilde da sandeligen ogsaa være et stort Ansvar for de Forældre, som maatte være forsømmelige i at lade deres Barn døbe, da et Menneskes Liv er udjat for saa mange Farer især i de første Dage efter Fødselen!

Simon. Det Ansvar vilde dog vist Ingen have paa sin Samvittighed, at et Menneske ved hans Skyld skulde døe uden Daab! Skræffeligst vilde det være, naar Forældrene selv vare Skyld deri. Et saadant Ansvar maa blive meget trykkende paa Dødsfjengen!

Pr. Det maatte det visseelig; saa meget mere som Forældrene ere satte i Guds Sted, for at drage Omisorg for de Børns timelige og evige Belsfærd, som Gud har betroet dem. — Med Forklaringen om vore Ceremonier ere vi nu komne til selve den h. Messje paa Paaskeføverdagen.

Simon. Denne er igjen noget gladere end paa de sidste foregaaende Dage. Selv Alteret seer allerede ganske anderledes ud.

Pr. Det er heller ikke uden Betydning, at Altrene atter blive smykkede. I Paaskeføverdagsmessjen, som i ældre Tider først blev holdt i Paaskenatten, bliver nemlig allerede Christi Opstandelse fejret, og derfor er hiin Brydelse af Altrene et Tegn paa den aandelige Glæde og Jubel, som vi føle ved denne glædelige Be-

givenhed. Desuden blive vi derved ogsaa erindrede om, hvorledes Frelseren fremstod af Graven med et forherliget og forklaret, usofrænkeligt Legeme.

Simon. Ved denne hellige Mæsse bliver der ogsaa ringet med Klokkerne igjen.

Pr. Jeg har allerede tidligere sagt, at Klokkerne betragtes som et Sindbillede paa Apostlene, hvis Stemme skulde forkynde Herrens Priis i al Verden. Disse havde nu af Frygt for Jøderne holdt sig skjulte under Herrens Lidelséstid og tiet. Men ved Christi Opstandelse og Aabenbarelse bleve Disciplene atter opfyldte med nyt Liv, Mod og Trost, og de udbredte overalt det Budskab, at Kristus var opstanden. Derfor lade ogsaa deres Sindbilleder, Klokkerne, deres Stemme atter høre. Iøvrigt er ogsaa Ringningen med Klokkerne et Tegns paa den Glæde, som vi føle over Frelserens Opstandelse, ligejøm deres Forstummen jo var et Tegns paa vor Sorg over Hans Død.

Simon. Ogsaa Gloria bliver atter istemmet af Præsten.

Pr. Ja vel, og ogsaa dette er et Tegns paa Glæde; derfor bliver der ogsaa netop ved Gloria ringet igjen med Klokkerne, Orgelet lader ogsaa igjen sine fulde Toner lyde, og Bjalberne i Kirken, som ikke mere have været brugte siden Skærtorsdag, istemme ligeledes den almindelige Jubel. De særegne Aarsager, hvorfor Gloria atter bliver sunget paa denne Dag, ere iøvrigt: 1) Fordi Christi Opstandelse fra de Døde ligesom var en ny Fødsel til Livet. Ligesom derfor Englene istemte denne Glædesfang ved Jesu Christi første Fødsel af Hans jomfruelige Moders Skjød, saaledes passer denne Jubelsang ogsaa aldeles for Christi anden Fødsel af Jordens Skjød, nemlig for Hans fejerrige Opstandelse af Graven. 2) Ligesom Englene ved Frelserens Krybbe have bebudet de fromme Mennesker Fred paa Jorden, saaledes blev det fordom ved det hvitidelige Gloria paa Paaskeøverdagen ogsaa bebudet de Nydøbte, at de havde opnaaet Fred med Gud formedelst den helliggjørende Naade, som de havde modtaget, og den hele christelige Menigheds Lykønskninger dertil bleve saaledes paa en vis Naade udtalte for dem.

Simon. Jeg troer, at der i den h. Mæsse endnu forekom-

mer meget Andet, som er forffjelligt fra andre Dage; naar jeg blot kunde erindre mig det altsammen.

Pr. Jeg skal da fortælle eder Alt, hvad der udmærker den h. Messje paa denne Dag fremfor andre Dage: 1) begynder den uden Indledningen eller den saakaldede Introitus, hvilken Præsten ellers, strax efter at være stegen op til Alteret, læser paa Epistelsiden. Denne Indgangsbn eller Introitus udelades især af følgende Grund: Fordum blev der altid sunget en heel Psalme som Indledning eller Forberedelse til den h. Messje, ligesom man f. Ex. endnu pleier at synge en Psalme for Prædikenen, for at Menigheden under denne Psalme kan samle sig i Kirken; derefter begynde først virkelig den h. Messje selv. Da nu hele Menigheden bivaanede Døbevandets Indvielse Paaafseløverdagasten, og saaledes allerede var forsamlet, kunde man strax efter Vandets Indvielse og uden at synge hiin Indledningspsalme eller Introitus, begynde den h. Messje. Nutildags bliver der i de almindelige Messjer rigtignok kun bedet eet eller to Vers af de dengang brugelige Introitus-Psalmer, men alligevel har den Skik vedligeholdt sig, at unblade at bede eller synge dem paa Paaafseløverdagen. 2) Efter Epistelen bliver der vel sunget „Alleluja“, men tillige ogsaa endnu tilføiet hiin Psalme, som bliver sunget i Fastetiden og hedder Tractus. Ligeledes bliver der ved Evangeliets høitidelige Afhyngelse i Levitmesjen paa denne Dag ikke, som ellers, holdt brændende Lys af Messjetjenerne. Dette hidrører maaskee fra, at Kirkerne bleve pragtfuldt oplyste i Paaftenatten, og at det derfor var overflødigt, endnu at bruge særegne Lys ved Evangeliets Afhyngelse. Iøvrigt skal dette altsammen ogsaa betyde, at Kirkens Glæde endnu ikke er fuldkommen, førend paa selve Paaftedagen, paa hvilken den opstandne Frelser for første Gang viste Sig for Sine Disciple. Saaledes var Magdalena, omendstjøndt Engelenes Aabenbarelse og trøstende Tiltale havde vakt hendes Glæde, alligevel bedrøvet og urolig, indtil den elskede Mester selv viste Sig for hende. 3) Der udelades i den h. Messje paa denne Dag en Deel Bønner, som ellers blive læste ved den. Ogsaa deri følge vi en gammel Bedtægt, som allerede har dannet sig i Christendommens første Aarhundreder. Man søgte nemlig dengang at afforte denne h. Messje

saameget som muligt; thi hele Gudstjenesten paa Paasfeløverbagen, som nu bliver holdt om Formiddagen, blev fordm begyndt Kl. 3 om Eftermiddagen og endte da først efter Midnat.

Simon. Er det muligt! Var de Christnes Iver saa stor i hiin Tid, at de uafbrudt bivaanede Gudstjenesten fra Kl. 3 om Eftermiddagen indtil efter Midnat?

Pr. Ja, saaledes forholder det sig, uagtet det næsten kan synes os blodagtige og forkjælede Menneſter og lunkne Christne umuligt. Allerede om Morgenen Kl. 9 indfandt Daabscandidaterne sig i Kirken; den sidste Examen i Troeslærdommene blev holdt med dem; de bleve derpaa den ene efter den anden af Præsten betegnede med Korsets Tegn paa Vandet, de foreskrevne Exorcismer (Bespørgelser) og Velsignelser bleve læste over dem og Hænderne lagte paa dem; derpaa maatte Alle aflægge Troesbekjendelsen, og efter at endnu forskjellige andre Bønner vare forettede over dem, bleve de endelig atter dimitterede af Ervediaconen, som var dem foresat, indtil den Tid, da Gudstjenesten skulde begynde.

Om Eftermiddagen Kl. 3 forsamlede hele Menigheden sig da, som allerede omtalt, i Kirken; Biskoppen, ledsaget af Præsterne og de øvrige Allertjenere, traadte frem og begyndte de hellige Handlinger. Først blev Ilden og derefter Paasfelyset indviet; derpaa bleve forskjellige Capitler af den h. Skrift forelæste, som havde Hensyn til Daabscandidaternes Underviisning; endelig blev Døberandet indviet og Litaniet affjunget, og derpaa selve Daaben meddeelt til de samtlige, ofte meget talrige Daabscandidater. Efter Daaben fulgte umiddelbart Confirmationen. Efter alle disse Handlinger holdt Biskoppen endnu den h. Messe, under hvilken Præsteindvielsen blev meddeelt. Det er begribeligt, at disse mangfoldige og vidløftige Handlinger maatte strække sig til ud over Midnat. Den h. Hieronymus siger udtrykkeligt, at det er en fra Apostlene stammende Skik og Kirkeorden, ikke at lade det forsamlede Folk i Paasfenatten gaae fra Kirken før Midnat.

Men netop derfor maatte man være betænkt paa, hist og her, hvor det kunde see, at afforte selve den h. Messe, som først blev begyndt saa langt ud paa Natten. Man maatte skaane de

Troendes Kræfter, som vare udtømte ved den lange Gudstjeneste, og lade dem have Tid til at udhvile sig, for at de om Morgenens atter meget tidligt kunde indfinde sig i Kirken til Morgenguds-tjenesten. Denne Afkortning kunde da skee saa meget desto lettere, da forskjellige Bønner, som ellers blive læste under den h. Messje, allerede vare blevne læste under de forudgaaende Ceremonier. Credo udelodes jo desuden paa alle de Dage, som ikke havde nogen festlig Character, ligeledes havde man allerede læst det i Forveien, da Daabscandidaterne aflagde deres Troesbekjendelse for Daaben; saaledes ogsaa Agnus Dei, som allerede var sjunget ved Litaniet. Ved Offeret blev der ellers ogsaa sjunget en heel Psalm, under hvilken Folket gif til Alteret og neblagde paa samme sine Gaver til Offeret, der bestode i Brød og Viin; saaledes ogsaa igjen ved Communionen, for at Folket under Af-sjyngelsen af denne Communionens-Psalme kunde gaae til Alteret og modtage den h. Nadvere. Disse tvende Psalmer bleve ligeledes udeladte, da de Troende ikke pleiede at communicere tilligemed Præsten i denne Natmessje. Nattildags, da der i Stedet for hine hele Psalmer kun endnu læses af Præsten eet eller to Vers af dem i den h. Messje (de saakaldte Offeretiums-Vers og Communionens-Vers) udelades ogsaa disse altid endnu paa Paaskeoverdagen, overensstemmende med den gamle Vedtægt. Ogsaa Bønnerne efter den h. Communion (den saakaldte Post-Communion) udelod man og begyndte strax Vespæren, som bestaaer i en kort Takfølgelsesbøn for de Naadegaver, som Gud havde beviist de Nydøbte. Dette skeer ogsaa saaledes endnu den Dag idag; vi synge kun den korte 116de Vespæ-Psalme: Laudate Dominum o: „Lorpriser Herren alle Nationer!“ o. s. v. og Mariæ Lovsang: „Min Sjæl ophøier Herren“, som af sine første Ord bliver kaldet Magnificat.

Saaledes ere vi da nu komne til Ende med denne Dags Ceremonier, og ligeledes til Ende med hele den hellige Dinneluge, og det gaaer os, ligesom hine Christne i gamle Dage; det er, om end ikke Midnat, dog bleven temmelig silde ved vore Forklaringer i denne Aftenstund.

Simon. Og dog vilde vi være beredte til at høre endnu længere til.

Pr. Det er altid meget roesværdigt, at I endnu nogenledes ligne vore Forsædre i Christendommen, som ei heller ved Træthed lode sig afholde fra at bivaane disse kirkelige Ceremonier. Kun bestræber eder for at ligne dem ogsaa deri, at I ikke alene høre Forklaringen om alle disse Skikke med Fornøielse, men paa hine Dage selv ogsaa ret flittigen og andægtigen bivaane Guds-tjenesten!

Simon. Det ville nu vidst Alle gjøre saa meget desto

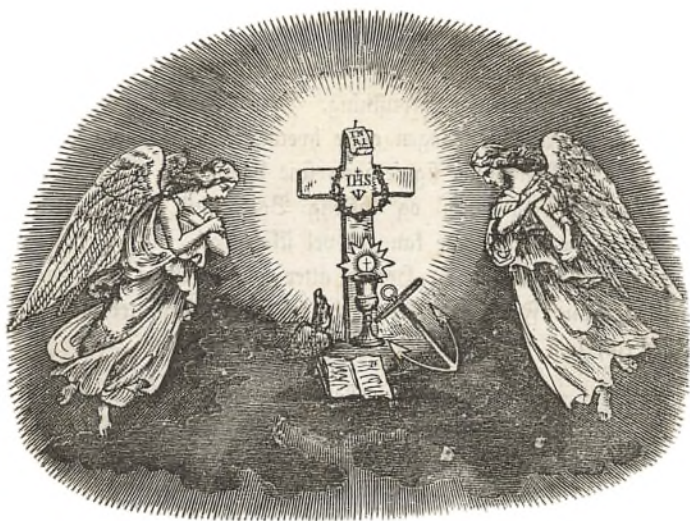
hellere, da Betydningen af alt det, som skeer paa disse Dage i Kirken, er dem saa nøie bekendt.

Pr. Saa benytter da denne Kundskab, for ikke alene med Fornøielse at komme i Guds Tempel, men ogsaa med ret inderlig Andagt og med from og levende Erindring om det store Forløsningsværk, som engang er bleven fuldbragt paa selve disse Dage. — Gud velsigne og beskytte eder i denne Nat. Værer ogsaa i eders Svov ligesom begravede med Christus, for at eders Opvaagnen hvergang ogsaa maa være en Opstandelse med Frelseren til et nyt og helligt Liv. Enhver Dag bringer eder da et nyt Alleluja, indtil I engang evigt ville synge det højset i det himmelske Fædreland.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 10. April. — Passions søndag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydf Skriften. — Om Aftenen Kl. 6 Fasteandagt med Skriften.
- Den kirkelige Paasketid, i hvilken alle Troende ifølge Kirkens femte Bud ere forpligtede til at annamme den hellige Communion, begynder med Palmesøndag d. 17. April og varer indtil den 3. Søndag efter Paaske, den 15. Mai inclusive.
- Søndagen d. 17. April. — Palmesøndag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 9½ Palmevælselse og Høimesse (under hvilken Frelserens Lidelseshistorie afsynges efter Matthæus, 26. og 27. Cap.), med dansk Skriften. — Om Aftenen Kl. 6 Fasteandagt med Skriften.
- Skærtorsdag d. 21. April. — Gudstjeneste: Form. Kl. 10 Høimesse og derefter Procession. — Om Aftenen Kl. 6 Andagt til det allerh. Alterens Sacramente.
- Langfredag d. 22. April. — Gudstjeneste: Form. Kl. 10 Epistel, Lidelseshistorie efter Johannes, 18. og 19. Cap., Forbønner, Korsets Afhylling og Hylning, derefter Procession og Præsanctificatmesse; til Slutningen dansk Skriften. — Om Aftenen Kl. 6 Andagt til Betragtning over Jesu syv Ord paa Korset.
- Paaskeløvedag d. 23. April. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8½ Tidens og Paaskelysets Indvielse, Prophetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litanie til alle Helgener og til Slutningen Høimesse med Besper.

Kjøbenhavn.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 9.

Søndagen den 24de April.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Harets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Sr. Konsthandler C. H. Blaufensteiner, Store Kjøbmagergade 68, og i alle Bogstæder; i de danske Stater paa de fyl. Postcontoirer. Prisen er 4 Rt. 8 St. Kvartalet.

Den katholske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Femte Capitel.

Fra Paaske indtil Christi Himmelfart.

Pr. Nu, kjære Venner! om end ikke lige efter Aarstiden, feire vi i Nften dog Paaske i vor Samtale; jeg tør derfor vel nok ønske eder et glædeligt Meluja.

Simon. Derfor takke vi Dem, Herr Pastor! vi ønske tillige at besvare Deres venlige Lyfsønning. Men hvoraf kommer vel den Skik, at vi paa Paasfedagen ønske hverandre et glædeligt Alleluja?

Pr. Man ønsker sig selv og sine Venner til Lykke, saa ofte der finder en glædelig og lykkelig Begivenhed Sted; men en glædeligere og lykkeligere kan der vel ikke gives, end at vor Forløsning er fuldbragt og Herren atter opstanden af den Grav, i hvilken Hans Fjender tænkte at holde Ham indesluttet med Vagt og Segl, som vi synge i den ældgamle Kirkepsalme:

Christus er opstanden!
 Blandt os staaer Frelsermanden!
 Vi Alle vil' være glade og fro,
 Christus skjenker os Trost og No.
 Alleluja!

Christus er opstanden!
 Blandt os staaer Frelsermanden!
 Vi Alle frelste bleve ved Ham,
 Han er vort sande Paaskelam.
 Alleluja!

Christi Opstandelse er os jo desuden ogsaa en Borgen for, at vi selv engang skulle opstaae af Graven; og ligeledes derfor skulle vi ønske hverandre til Lykke.

Christus er opstanden!
 Blandt os staaer Frelsermanden!
 Da Du for os opstanden est,
 Lad os opstaae, o Jesu Christ!
 Alleluja!

Men tillige ønske vi ogsaa hverandre, at det maa lykkes os, at feire denne skønne Festsdag med en inderlig og hjertelig Andagt, men dette vil først blive os muligt, naar vi af vor ganske Sjæl lovsprise Gud formedelst den Forbarmelse, som Han har skjenket os, naar vi ret gjøre os værdige til den Opstandnes Naade, og føre et saadant Liv, at vi med Glæde og uden Frygt kunne tænke paa vor egen Opstandelse. Hvad der iøvrigt i Særdeleshed endnu udmærker denne Dag, ere de Foræringer, som de Christne

i mange Lande pleie at give hverandre paa lignende Maade som ved Julen.

Joseph. Al ja, Paaskeæggen!

Pr. Og Paaskeæggene! Et lille Lam med en Fane ved Siden er et meget smukt Symbillede paa vor guddommelige Frelser, der saa taalmodig som et Lam lod Sig føre til Slagterbænken, men netop ved Sin Død seirede over Død og Helvede, idet Han fremgik seierlig af Graven; derfor bærer Han nu ogsaa Seierens Tegn, Fanen, i Sine Hænder. — Men Ægget er ligeledes et passende Symbillede paa Opstandelse. Dets ydre haarde Skal ligner den Gravklippe, som Herren gjennembrød, ligesom det lille Dyr i Ægget bryder igjennem Skallen, og saaledes kommer levende frem af det.

Simon. Jeg havde ikke tænkt, at ogsaa Paaskeæggen have en christelig Betydning; jeg har altid anset dem for en intetsigende gammel Skik.

Pr. Bistnok er deres Betydning en aldeles christelig; de bleve i tidligere Aarhundreder endog velsignede i Kirken, førend de Christne forærede dem til hverandre. Og desuden kan et saadant Æg, saa lille og ubetydeligt det end er, blive en ganske fortræffelig Troesprædikanter for os. Omendstjøndt vi nemlig kun see den ydre haarde Skal af Ægget, ere vi dog fuldkommen overbeviste om, at et levende Væsen kan udgaae af det; hvorledes skulde vi altsaa i de Ting, som Gud har aabenbaret os, være mindre troende, omendstjøndt vi ikke kunne gjennemskue dem med legemlige Øine. Vilde I ikke undre eder over den, som slet ikke vilde troe, at der kunde komme en levende Fugl frem af et Æg, fordi han endnu ikke finder eller seer en saadan i et friskt Æg, naar han slaaer det itu?

Simon. Udentvivl jo!

Pr. Og netop en saadan vilde Den ligne, som f. Ex. ikke vilde troe, at Christus er opstanden, eller at vi engang skulle opstaae, fordi han i Graven kun finder og seer et Ligg, eller endog kun Aske og Dynd.

Simon. I Sandhed, det har De fuldkommen Ret i. Men,

Herr Pastor, nu have vi talt om Paaskegaverne, og vide endnu ikke engang, hvad Navnet Paaske betyder.

Pr. Det kommer sandsynligviis af det græsk-latinste Ord Pascha eller Passah, som stammer fra det hebraiske Ord „Pesach“ og betyder saameget som Forbigang eller Gjennemgang. Ioderne feirede nemlig paa denne Dag Grindringen om deres Overgang gjennem det røde Hav til det forjættede Land og deres Befrielse fra Pharao's Aag; ligesom ogsaa Engelen, der ihjelslog alle Førstefødte i Egypten, gik Israeliternes Døre forbi uden at gjøre nogen Skade, fordi alle deres Døre efter Guds Befaling vare bestrogne med Paasfelammets Blod. Der har nu ogsaa for os fundet et Pascha eller en Gjennemgang Sted, paa hvilken hiin i det gamle Testamente var et Forbillede; Kristus vor Herre og Frelser har nemlig forløst os fra Synden ved at udgyde Sit h. Blod, og ligesom midt igjennem Strømmen af dette Sit h. Blod udført os af Djævelens Trældom. Ligeledes ere vore Sjæle, naar vi i Paasketiden have helliget os ved Sacramenternes Naade og forsonet os med Gud, paa en usynlig og aandelig Naade blevne bestænkede med det guddommelige Lams Blod, saa at Helvedes Fyrste ikke mere har nogen Deel i os eller Magt over os. Dette er Aarsagen til, hvorfor ogsaa vi gjerne endnu betjene os af hiint hebraiske Navn „Passah“ eller „Paaske“.

Simon. Andre Feste, som f. Ex. Julen, Helligtrefingersfest o. a., blive hvert Aar feirede paa een og samme Dag i Maaneden. Hvoraf kommer det, at Paasken feires snart tidligere snart senere.

Pr. Dagen for Paaskehvitiden retter sig efter bestemte Beregninger af Maanens Løb, som altid er forskjelligt i de forskjellige Aar og ikke stemmer overeens med Maanedsdagene. Opstandelsesfesten bliver imidlertid altid feiret paa en Søndag, fordi Frelseren virkelig er opstanden fra Døden paa en Søndag. Ligesom Gud engang fuldendte Sit Skabelsesværk paa den sjette Skabelsesdag og skabte Mennesket, saaledes fuldendte Han ogsaa den anden Skabelse, Menneskets Forløsning ved Sin Død, paa den sjette Dag i Ugen eller paa en Fredag; og ligesom Gud efter Skabelsen engang hvilede paa den syvende Dag, saaledes hvilede ogsaa

Frelseren efter fuldbragt Forløsningsværk i Graven paa en Sabbat. Men paa Søndagen eller paa den første Dag i Ugen, efterat Han fra Fredagasten og indtil den tredje Dag havde ligget i den, fremgif Han af den med fornyet Herlighed. — Efter Paaskefesten rette da ogsaa alle de følgende Fester i Mæret sig, hvilke vi derfor sædvanlig kalde „de bevægelige Fester“, saa at Himmelfartsfesten, Pintsen o. s. v. altid staae i lige Afstand fra Paasken.

Simon. Hvorfor bliver da Alleluja'et saa ofte gjentaget i Paasketiden?

Pr. Ordet Alleluja hidrører fra det Hebraiske, og forekommer særdeles ofte i Psalmerne. Det vil sige: „Priser Herren!“ eller „Gud være priset!“ Ved den hyppige Gjentagelse af dette Ord skulle vi erindres om, at vi i denne Tid uafslædig skulle lovpriise og takke Christus vor Frelser for Hans Opstandelses store Naade. Den h. Augustin anfører endnu en anden meget smuk Grund til, at vi i de halvtredstindstyve Dage imellem Paaste og Pinte, som udgjøre Paaskefestfredsen, saa ofte synge Alleluja'et. Han siger*), at det evige lyfsalige Liv i Himmelen, hvor vi i Forening med alle Helgener uafslædig skulle lovpriise Gud, bliver lignet ved den h. Paasketid; men at derimod vort nærværende kummerlige og dødelige Liv herneden, i hvilket vi endnu maae kæmpe med onde Lidensfaber, begræde vore Synder og sukke efter det himmelske Fædreland, antydes ved den Tid, som gaaer forud for Paasken, nemlig ved den sorgelige Fastetid. I dette jordiske Liv kunne vi kun haabe, engang at opnaae Guds saliggjørende Bestuelse, uden at vi allerede virkelig ere deelagtige i samme. Derfor, siger denne h. Kirkefader, passer Alleluja'et for den glade Paasketid, men ikke for den sorgelige Fastetid. — Iøvrigt bliver Ordet Alleluja ogsaa brugt hele det øvrige Aar igjennem, især paa Søndagene, fordi hver Søndag altid skal være en særegen Grundringsdag for os om Frelserens Opstandelse.

Simon. Hvorfor bliver ved den hviddelige Bestånkelse med Viesvand før Hvimesen i Paasketiden ikke sunget „Asperges“, men „Vidi aquam“?

*) Serm. 6. de divers.

Pr. Hiin Psalme, som begynder med Ordet „Asperges“, er et Sted af den bekjendte fjerde Bodpsalme Miserere og lyder: „Bespræng mig, o Herre, med Hysop, og jeg skal vorde reen; afsvæt mig, og jeg skal vorde hvidere end Sneen“. Derefter synges: „Forbarm Dig over mig, o Gud, efter Din store Barmhertighed. Være være Faderen“ o. s. v. Med disse Ord bede vi ydmygt om, at Gud vil rense os fra vore Synder og lade os vorde deelagtige i Hans Barmhertighed. Men i Paaskestiden ere Ordene ved Bievandets Uddeling tagne af Propheten Ezechiel og af den 117de Psalme, og de lyde saaledes: Vidi aquam etc. ∴: „Jeg saae Vand, der udgik af Templet paa den høire Side, — Alleluja! — og Alle, til hvem dette Vand naaede, ere blevne frelst, og de vilde sige Alleluja (d. e. lovsprise Gud). Lovsnynger Herren, thi Han er god, og Hans Barmhertighed varer evigt. Være være Faderen“ o. s. v. Denne Psalme skal erindre os om den h. Daabs Vand, ved hvilket vi ere blevne rensede fra Synden, og vi prise Gud formedelst den Daabsnaade, som Han engang har skjenket os. Det er jo først kort Tid siden at vi feirede den høitidelige Ihufommelse af Christi Død, og vi have derved erindret os om hiin Strøm af Vand og Blod, som flød ud af Christi Side og som saa smukt billedliggjør for os Daabens og Alterets hh. Sacramenter. Ogsaa den Omstændighed at fordim saa Mange annammede den h. Daab i denne Tid, minder os om den Tid, da vi selv bleve rensede fra Synder og helligede ved Gjenfødelsens Bad i den h. Daab; og ikke alene det, men ogsaa vort Striftemaal og vor Paaste-Communion falder netop ind i disse Dage, altsaa atter en ny Helligelse af os selv. Vi bede derfor ikke Gud egentlig om Renselse, men takke Ham meget mere i denne Psalme for den allerede modtagne Renselse af vor Sjæl.

Simon. Om Paastefesten vil der nu vel ikke være videre at forklare?

Pr. Get eller Andet er der dog endnu, som I imidlertid vel ikke have lagt Mærke til. Jeg skal da omtale det i Korthed:

1) Paastefesten bliver, ligesom overhovedet alle de fornemste Høitider, festligt feiret i Kirken i en heel Uge, og man siger om en saadan Dag, at den har en Octave, d. e. en Høitidelig-

holdelse i otte Dage. Denne forlængede Høitideligholdelse skal give os Leilighed til, at vi desto oftere og ivrigere skulle beskæftige os med Betragtningen af den guddommelige Hemmelighed, som egentlig bliver feiret.

2) Hvor Gudstjenesten bliver holdt aldeles efter Kirkenes Forfrister, som f. Ex. i et Chor af mange Geistlige, som ere nøie bekjendte med disse kirkelige Skikke, blive alle Bønner i denne Tid ikke forrettede knælende, men staaende; vi skulle nemlig selv ved denne vor udvortes Legemsstilling antyde, at Christus er opstanden af Graven. Christus er jo vort Hoved, og alle Troende ere Lemmer paa Hans Legeme. Forresten skal denne Skik fremfor Alt ogsaa erindre os om, at vi paa aandelig Maade bør være opstandne med Christus til et nyt Liv, at vi ved Annammelsen af de hh. Sacramenter ere traadte frem af vor gamle Syndegravs Dynd og ere blevne nye Mennesker i Jesus Kristus; at vi derfor ogsaa maae vedblive i den opnaaede Hellighed, forblive bestandige i vore gode Forsætter, undgaae alle tidligere Leiligheder til og Farer for at synde, og at vi ret ofte skulle tænke paa Apostelens Ord: „Den, som staaer, see sig for, at han ikke falder!“ (1. Cor. 10, 12.) Det sommer sig derfor, at vi i disse Dage bortdrage vort Sind fra alle syndige og forsængelige Ting og kun opløste det til himmelske Begjeringer. „Der som I ere opstandne med Kristus“, formaner Apostelen os, „da søger det, som er oventil, i Himmelen, og ikke mere det, som er her neden paa Jorden!“ (Coloss. 3, 1.) Hæver eders Hjerter og eders Aand op til Gud, og betænk, at I ikke ere skabte for denne Verden, men for Himmelen og for Evigheden.

Simon. Hvorfra har den første Søndag efter Paasfen faaet Navnet: Hvide Søndag?

Br. Paa Paasfeløverdagen bleve de, som modtog den h. Daab, iførte Klæder af hvid Farve som et Sindbillede paa deres aandelige Reenhed; dette bliver da ogsaa iagttaget endnu, idet der efter Daaben bliver givet enhver Nydøbt en hvid Klædning eller i det Mindste en hvid Hovedbedækning. Denne Klædning bære de Nydøbte i Kirken dengang hver Dag indtil Søndagen efter Paasfen, da de atter samlede hvidklædte og i høitidelig Forsamling

ombyttede de hvide Klæder med andre; derfor fik Dagen selv det Navn: *Dominica in Albis* (deponendis) \circ : Søndagen for (Aflæggelsen af) de hvide Klæder, eller blot: den hvide Søndag. Den h. Augustin skriver med Hensyn dertil: „Paa skæffesten bliver sluttet med denne udvidede Høitideligholdelse; derfor ombytte de Nydøbte deres Klæder paa denne Dag, dog paa den Maade, at den hvide Farve vel bliver aflagt med Klæderne, men at Ustyldigheden altid forbliver i Hjertet“. Paa Grund af denne særegne høitidelige Handling, som fandt Sted med de Nydøbte, begynder ogsaa Indgangspsalmen eller Introitus til den h. Mæsse paa denne Søndag med de Ord af den h. Petrus' første Sendebrev (2, 2.): „Quasi modo geniti infantes, \circ : Ligesom nyfødte Børn (d. e. gjensfødte ved den h. Daab) higer efter den aandelige, uforsøffede Mælk!“

Simon. Hvad vil det sige, at de Nydøbte skulle hige efter den aandelige Mælk?

Pr. Den h. Apostel vil dermed sige, at de i Troens hellige Enfoldighed, i Hjertets Oprigtighed og i Sædernes Ustyldighed og Reenhed skulle ligne de Diende og ufordærvede Børn; derfor siger han ogsaa i det Sted, som lige gaaer forud for hine Ord (B. 1.): „Aflægger al Ondskab og al Svig, Hykleri og Avind og al Bagtalelseshyge“. Ligesaa lidt som disse Laster findes hos ufordærvede Børn, ligesaa lidt skal man bemærke dem hos de Borne, som ere blevne helligede ved Daabens Sacramente. Herhen høre ogsaa hine Jesu Christi rørende Ord: „Der som I ikke blive som de smaa Børn, da komme I ikke ind i Himmeriges Rige!“ (Matth. 18, 3.) Iøvrigt gjælder alt dette ingenlunde blot for de Nydøbte, men enhver Christen maa erindre, at han er bleven nyfødt ved den h. Daab; han maa derfor ved Ydmyghed, Lydighed, Oprigtighed, Hjertensgodhed, Gæmildhed, Sagtmodighed, Kjærlighed til og Medlidenshed med sin Næste bestræbe sig for at ligne et front og ustyldigt Barn. Fordum var det endog en særegen Ceremonie, at der blev raft de Nydøbte efter Modtagelsen af det h. Sacramente en Kalk med velsignet Honning med Mælk. Dette skulde for det Første være et Sindbillede paa, at vi ved Daaben paa samme Maade blive Arvinger til Himmelen, som

engang Israels Børn ved Omstørelsen bleve retmæssige Arvinger til det forjættede Land, hvor der ifølge den h. Skrift flød Mælk og Honning, d. v. s. som udmærkede sig ved en overordentlig Frugtbarehed. Men dernæst skulde denne Skik ifær ogsaa erindre om, at den kristelige Kirke har gjenfødt os ved Daaben til Guds Børn, og at vi derfor ogsaa i vort Liv og vor Wandel bør beflitte os paa en barnlig Ustyrbighed og Reenhed.

Simon. Om ogsaa hiin gamle Skik er gaaet af Brug, skulle vi dog mærke os den gode Lære, som derved blev given. — Herr Pastor! da netop den h. Evangelist Marcus' Føst (25. April) falder ind paa denne Tid, vilde De maaskee have den Godhed at sige os, hvad den Procession betyder, som bliver holdt paa denne Dag?

Pr. Denne Procession skal være bleven indført af den h. Pave Gregor den Store i A. 590, dengang Pesten rasede i Rom og hele Italien. Luften var dengang forgiftet i en saadan Grad, at den, som blot gæbede eller nøs, pludselig faldt død om. Deraf er ogsaa den Skik opstaaet, at man pleier at sige til den Nysfende: „Profüt!“ eller „Gud velsigne“, eller „Gud hjælpe“, og at i mange Egne de Gæbende betegne deres Mund med et Kors. At den h. Gregor anordnede en stor Bedefart til Afvendelse af hiint Onde, see vi af en Prædiken, som han holdt ved denne Leilighed og som vi endnu besidde;*) men Bedefarten paa den h. Marcus' Dag selv synes dog at være endnu ældre; thi den nævnte h. Pave taler i en anden Prædiken med følgende Ord derom: „Elskede Brødre! Høitideligheden af denne aarlige Andagt formaner os til under Guds Bistand og med et opmærksomt og fromt Sindelag at bivaane det Litanie, som almindelig kaldes det større.“ Med Udtrykket: „Større Litanie“ er netop meent Processionen paa denne Dag; den bærer endnu den Dag idag dette Navn, fordi der under samme bliver bedet Litaniet til alle Helgener. Den var saaledes allerede dengang en aarlig tilbagevendende Høitidelighed. Men Aarsagen til, hvorfor denne høitidelige Bedefart bliver holdt, kan jeg ligeledes meddele eder af den h. Gregor's Mund; i den

*) De mortalitate.

samme Prædiken vedbliver han nemlig saaledes: „Vi skulle anraabe den guddommelige Barmhertighed, for at fortjene os nogen Renselse fra vore Forseelser. Det sømmer sig for os, at vi betragte, med hvor mange og vedvarende Under vi blive hjem søgte for medelst vor Syndeskyld, og hvorledes den guddommelige Mildhed atter sender os Lægedom. Medens vi derpaa feire de guddommelige Hemmeligheder, maae vi ogsaa efter Orne takke Gud for ældre og nyere Velgjerninger.“

Simon. Paa de tre Dage før Christi Himmelfart er der atter saadanne Processioner, der blive holdte paa samme Maade.

Pr. Ogsaa disse hidrøre fra den allerældste Tid; en gammel Forfatter*) fortæller os Følgende derom: Da den h. Mamertus blev Biskop i Vienne i Frankrig, vare de allerede før hans Tid brugelige Processioner blevne meget sjeldne og bleve overholdte med Lunkenhed. Da nu Staden Vienne i Aaret 469 blev hjem søgt ved Jordstjælv, Misvæxt, Ildbrand og andre Trængsler, anordnede den h. Biskop, at de tre Dage før Christi Himmelfart skulde feires som Bede- og Bødsdage, og at der paa samme skulde holdes Processioner, for derved, saavel som ved Bøn og Faste, at afvende Guds Straffe og anraabe Hans Barmhertighed. Dette Exempel fulgtes af de øvrige Biskopper i Frankrig, og allerede i Aaret 511 blev i en Kirkeforsamling i Orleans den almindelige Overholdelse af disse tre Dage befalet for hvert Aar. Thi om end den oprindelige Anledning til hine Processioner ikke mere var forhaanden, og om man end, Gud være lovet, ikke altid havde at bede om Afvendelsen af herskende Smitsot, fattedes der dog aldrig Fornødenheder, om hvis Tilfredsstillelse man maatte bede Gud. Nutildags er det især Markfrugternes lykkelige Trivsel, som vi ved denne Procession ønske at opnaae af Gud. Dertil egne hine Dage sig ogsaa fortrinnsviis, da de falde i Foraaret, netop paa den Tid af Aaret, som er saa afgjørende for den senere Høst. Desuden opmuntrer den nær forestaaende Himmelfartsfest ganske særdeles til Bøn. Vi mindes jo i disse Dage, at Frelseren nu er vendt tilbage til Himmelen, og at Han som vor Talsmand

*) Sidon. Apollinar. lib. V. p. 14.

og Midler lever i Himmelen hos den evige Fader og at vi derfor kunne bede til Ham med den fuldkomneste Fortrøstning om Bøn-hørelse. Derfor gif den Skik, i denne Uge at holde Processioner, senere efterhaanden over paa den hele Kirke. Saaledes bestemte f. Ex. en Kirkeforsamling, som blev holdt i Mainz i A. 813: at alle Christne skulde ledsage Processionen paa disse tre Dage, og at de endog skulde (med Undtagelse af de Syge) møde barfodede og i Bodsklæder.

Simon. I vor Tid ere mange Christne saa lunkne, at de ikke engang ville gaae med i Skoe. Jeg havde iøvrigt ikke troet, at Processionerne havde en saa ældgammel Oprindelse.

Pr. Allerede Tertullian, en Forfatter, som levede fra A. 160 indtil A. 220 efter vor Tidsregning, taler om Processioner, hvilke vistnok ikke maae have været meget hviddelige dengang, da de Christne endnu bestandig vare udsatte for Forfølgelser. Men endog midt under Keiser Diocletian's blodige Forfølgelser finde vi et Exempel paa en offentlig og hviddelig Procession. Da nemlig den formedelst sin Bekjendelse for den Christelige Tro henrettede Bonifacius' Legeme i A. 220 blev bragt fra Tarsus til Rom, gif mange Geistlige og andre Troende under Psalmsang Riget imøde, for hviddeligen at afhente det. Dette var nu rigtignok ikke en saadan Bedefærd eller Procession, som vi nylig have omtalt, men et hviddeligt Tog til Forherligelse af hiin hellige Martyr; men i Hovedsagen gjør dette dog ikke nogen Forskjel, naar Spørgsmaalet er, om Processioner allerede forekomme i den ældste Christelige Tid. Senere kunde slige Tog naturligviis lettere foranstaltes, og de bleve derfor ogsaa hyppigere. Saaledes taler f. Ex. den h. Chrysostomus om Processioner, og det om virkelige Bøn-Processioner, som foranstaltes paa hans Tid, for at bede Gud om at standse de vedholdende, ødelæggende Regnskyl, og af saadanne Exempler findes der saare mange i den ældste Kirkehistorie. — Hvad angaaer Fasten, Haarbodsklæderne og bare Fødder, hvorom vi ofte læse ved saadanne Bøn-Processioner, da gif Saadant senere af Brug og bliver nu ikke mere fordret af Kirken; den h. Carl Borromæus vakte imidlertid den gamle Christelige Iver endnu engang i Mailand, hvor han var Biskop. Det var nemlig lige-

ledes under en frygtelig Pest, i A. 1576, da den h. Carl anordnede saadanne Bøds-Processioner. Før Bortgangen fra Kirken, velsignede han Alfen, ligesom paa Asteonsdagen, og bestrøede dermed samtlige Tilstedeværende, idet han sagde til Enhver: Ihukom, o Menneſte, at du er Støv og Afke! Derpaa begyndte Processionen. Den h. Biskop afslagde al Brydelse, som var forbunden med hans Værdighed som Cardinal-Erkebiskop, og gik i Spidsen for sine Geistlige, med bare Fødder, en Strikke om Halsen og et Crucifix i Haanden, for ligesom at frembyde sig selv til Gud som et Offer for Folkets Synder. Ligeledes paalagde han derhos sig selv og det hele Folk den strengeste Faste.

Thom. Men det var dog en meget stor Overtro, at man indbildte sig, at man ved en saadan Procession kunde fjerne en herskende Sygdom. Under en Pest havde man gjort bedre i, naar man havde udfat enhver gudstjenstlig Forsamling, for at forebygge Smitte og Berøring med Andre. Og nu oveniøbet en Procession, ved hvilken Mange, maaskee ved daarligt Veir, maatte gaae med bare Fødder!

Pr. Du taler meget fornuftigt, Thomas; og det er egentlig ret Skade, at du ikke har levet dengang, for at lære de gode Folk noget Bedre og bringe dem fra deres Overtro. Men jeg frygter, min kjære Ven! at du maaskee alligevel kun havde høstet liden Tak for alle dine Belæringer; thi hine Folk tænkte sandsynlig saaledes: Naar et saa forfærdeligt Onde, en Pest, virkelig engang er brudt ud, og Enhver er tilbøielig til at trække sig tilbage fra alle Andre og overlade dem til deres Skjæbne; naar der saaledes ikke mere kan tænkes paa nogen Hjælp og Trost hos Menneſter: da er det dobbelt nødvendigt, at søge Beroligelse og Kraft i Tanken paa Gud, og derfor er der Marsag til, at give endnu hyppigere Leilighed til Gudstjeneste end ellers til enhver anden Tid, og at oplukke Templerne endnu videre, i Stedet for at lukke dem. Ligeledes er Modløshed og Frygt under en herskende Sygdom netop det, som skader mest. De Syges Pleie bliver af Frygt for Smitten forsvømt og skyet, fordi selv Blodets ædleste og helligste Baand og Menneſtenes Venſkab ikke mere formaae at fængsle dem til hinanden; derfor blive Mange overladte til en

næsten sikker og trøstesløs Død. Fremdeles er det en bekjendt Sag, at Ingen lettere bliver angreben af en smitsom Sygdom, end den, der ved Frygt og Stræk for den ligesom allerede er forberedet dertil. Det vil derfor vistnok ikke have været uden stor Nytte, at Alle forenede og forsamlede sig i en saadan Tid, for netop at vise, at de ikke frygtede for hverandre, og for at give hverandre et offentlig gjensidigt Exempel paa Mod. Naar Mange endog vare gaaede saa vidt, at de gjennemvandrede Gaderne med bare Fødder i Selskab med Andre, da var det et heroiskt Exempel, som netop kun maatte virke saa meget desto mere opmuntrende paa alle de Dvrige; og sæt nu ogsaa, at der havde været Nogle, som vare døde som en Folge af den Fare, for hvilken de udsatte sig, saa er det endnu et stort Spørgsmaal, om ikke et ti Gange større Antal ved denne Opmuntring ere bleve bevarede og reddede for al Smitte. Ogsaa den feigste Soldat maa endelig blive opmandet og skamme sig over sin Frygtsomhed, naar han seer, hvorledes hans Nabo ikke ændser de omkring flyvende Kugler, ja endog spoger derover. Det er det, som selv fra det blot menneskelige Synspunkt lader sig sige om Sagen, og som visstnok er nogen omhyggeligere Overveielse værd, førend man sælger en Dom om hiin Tids Handlemaade. Men den Christne veed ogsaa, at enhver Lidelse er en Tilfikkelse fra Faderen i Himmelen, enten for at straffe os for vore Synder, eller for at bestyrke og befæste os i Kjærlighed og i Tillid til Gud; han veed ogsaa, at der uden Guds Hjælp ikke er nogen Redning for ham. Derfor begynder han i Hjemføgelsens Tid fremfor Alt med at gjøre Bod for sine Synder og inderligere end hidindtil at henvende sig til Gud; vel forsmaaer han heller ikke ogsaa at anvende de mangfoldige Frelse- og Redningsmidler, som Gud har lært os at kjende, og at anvende de hensigtsmæssigste Forsigtighedsregler; men han veed dog ogsaa altfor godt, at disse kun ere Midler i Guds Haand, og at alle Frelse- og Redningsmidler forblive frugtesløse, naar ikke Gud frelser og redder. Det synes ham derfor taabeligt, at han, for at blive reddet, skal holde sig fjern fra Gud, Kilden til al Redning.

Thom. Hvad det Sidste angaaer, da bør den Lidende altid

henvende sig til Gud; men det kan dog ogsaa stee i Løndom i det eensomme stille Kammer, og dertil behøves der just ikke nogen høitidelig offentlig Sammenkomst.

Pr. Naar den Lidende kun ikke selv behøvede en saadan; men som jeg allerede sagde dengang, da vi talte om Ceremonierne i Almindelighed, saaledes er det ogsaa her; han føler en naturlig Trang til at søge Vidner, for hvilke han kan øve sin Bod, og at op søge Lidelsesfæller og Medhjelpere, for at forene sig med dem i Bønnen. Han holder sig til Frelserens Ord: „Hvor to eller tre ere forsamlede i Mit Navn, der er Jeg midt iblandt dem“ (Matth. 18, 20.), og han vilde gjerne bede saaledes, at ogsaa Christus kunde virkeligen bede med ham.

Thom. Men om jeg ogsaa indrømmer alt dette, have vi ikke netop derfor Kirker? Men hvad har en offentlig Procession med Bod og Bønhyørelse at gjøre? Ingen vil dog for Alvor troe, at Gud vil bønhøre Nogen for denne Processions Skyld.

Pr. Thomas! jeg vil sige dig Noget, som du vist er ganste enig med mig i. Med en Syg komme vi først da til at føle den største Medlidenshed, naar vi staae ved hans Leie og ere Vidner til hans Smertes; ville vi begræde en Afdød, da føle vi os mægtigt hendragne til hans Grav; føle vi Glæde eller Smerte, da op søge vi helst de Steder, som have nogen særegen Betydning for vor Glæde eller Smerte eller oprække særegne tilsvarende Erindringer i os. Der kunne vi bedst overlade os til vore Følelser. Er det ikke sandt, Thomas?

Thom. Bistnok.

Pr. Nu see! netop saaledes handle vi, naar vi ville bede Gud om Noget; vi bede da helst der, hvor vi bedst kunne bede derom. Er det en offentlig Lidelse, om hvis Afvendelse vi bede, saa drage vi ud igjennem Gaderne, hvor vi overalt see Spor og Virkninger af denne Lidelse og blive mindede derom; ville vi bede for vore Afdøde, saa forlade vi Kirken og gaae i Fællesskab ud paa Kirkegaarden; bede vi om Markfrugternes Trivelse, saa tage vi Beien over Enge og Marker, og erindre os derved, hvor meget vi have Guds Hjelp fornøden, men styrke tillige vor Tillid ved Synet af alt det, som Guds Godhed hidindtil allerede har gjort

for os. — Desuden ere Processioner et overmaade smukt Sindbillede paa vor jordiske Livsvandring; de erindre os saa ret levende om, at vi alle ere Fremmede og Udlændinge her paa Jorden og ikke have noget blivende Sted heneden, men at vi i vort hele Liv maae vandre hen mod Himmelen paa knudrede, ujævne Veie og tornefulde Stier. Bede vi nu Gud især om jordiske Goder, som f. Ex. om Markfrugternes Trivsel, da er det dobbelt gavnligt, naar vi under selve vor Bøn ogsaa blive mindede om Forgængeligheden af alt Jordist, for at vi derover ikke skulle glemme Guds Rige.

Paa mange Steder er det en Skik, at i det Mindste de Geistlige ved Processionerne have Vandringsstave, saakaldede Balsfartsstøffe, i Hænderne. Munkene gif navnlig fordim alle barfodede med Toget; og da der iblandt dem ofte vare gamle og svagelige Mænd og Processionerne undertiden varede meget længe og Veien ikke sjelden gif over steile Høider, behøvede de gode Mænd en saadan Stav, for at støtte sig paa den og forebygge at de snublede. Nutildags, hvor disse Stave ikke mere ere nogen egentlig Fornødenhed, men dog blive medtagne alligevel, skal denne Skik kun være en ny Antydning om, at vi maae betragte vort hele jordiske Liv som en Vandring og Pilegrimstreife.

(Fortsættes.)

Til vore ærede Læsere!

Det havde været vor Hensigt, i Løbet af indeværende Aargang at levere Fortsættelsen og Slutningen af den i Nr. 2 begyndte historiske Fremstilling af den saakaldede Reformationens Indførelse her i Danmark; men nu da Manuscriptet ligger færdigt, viser det sig, at Emnet er altfor umfangsrigt til at kunne rummes i nærværende Aargang af Kirketidenden. Vi have derfor besluttet at lade denne danske Reformationshistorie, samtidigen med en kortsfattet almindelig Kirkehistorie, udgaae som et særskilt Værk og som gratis Følgeskrift til indeværende Aargang af Kirketidenden; og vi haabe, allerede strax ved Begyndelsen af October=Kvartal at kunne tilstille alle vore ærede Abbonnenter et Exemplar af begge disse høist interessante og belærende Værker. --- Saafremt Beskrivelsen af de tilsvundne kirkelige Fæsttider i „den katholske Kirkes Skjønhed“ er sluttet, agte vi at meddele vore ærede Læsere et andet ikke mindre interessant Aftykke fra den danske Reformationstid, nemlig en tro

Jordanskning af „en gammel Krønike om Graabrødrenes Ildjagelse af deres Klostre i Danmark“. Denne Oversættelse af den latinske Original er bleven besørget og for nogen Tid siden velvilligen tilsendt os af en os aldeles ukendt Protestant, der, som han skriver os, desværre „ved alt for mange Aaand er knyttet til Statskirken“ og ønsker, ved denne Oversættelse „at bidrage til at den Sandhed, som Redactionen saa trolig søger at skaffe Anerkjendelse i vort Fædreland, kan fra alle Sider tilfulde blive belyst“. Idet vi herved offentligen tilkjendegive denne Hædermand vor oprigtige Tak saavel for selve hans Arbeide og „Bidrag til den gode Sags Fremme“, som ogsaa for hans mod os udtalte ædle Ønske „at Herrens rige Betsignelse maa krone Redactionens vedelige Bestræbelser til Sandhedens Fremme“ — kunne vi ikke undlade at besvare disse Beviser paa Belvillie med det ikke mindre oprigtige Ønske, at Herrens magtige Raade maa hjælpe, til snart at sønderbryde de trykkende „Aaand“, som endnu fængsle en Mandes Samvittighed, som allerede i lang Tid „har havt Die for den katholske Kirkes Skjønhed og guddommelige Indstiftelse“.

Kjøbenhavn, d. 20de April 1859.

Skandinav. Kirketidendes Redaction.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 24. April. — Vor Herre og Frelseres Jesu Christi Opstandelsesfest. — 1. Paaskebadag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 6 Korsfets hvitidelige Optagelse, derefter Procession og Høimesse. — Kl. 10 Hvitidelig Levitmesse med dansk Prædiken. — Kl. 8 og 12 stille Messe. — Efterm. Kl. 3 Hvitidelig Vesper-Andagt.
- Mandagen d. 25. April. — 2. Paaskebadag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk (Afskeds-)Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Festandagt.
- Onsdag d. 27. April holdes Neocommunicanternes og Confirmanternes Examen i Skolelocalet, hvortil Børnenes Forældre og Venner herved indbydes.
- Søndagen d. 1. Mai. — Hvide Søndag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 7 og 12 stille Messe. — Kl. 9 Hvitidelig Messe, under hvilke Neocommunicanterne fornye Daabspagten og fejre deres første h. Communion; efter Messen: dansk Prædiken. Til Slutningen: Confirmationens Meddelelse. — Efterm. Kl. 5 Hvitidelig Fests- og Latandagt med dansk Prædiken og Te Deum.

Kjøbenhavn.

S. Eriks Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 24. Søndagen den 20de November. 1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Marts Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Sr. Kønshandler **C. U. Blaufensteiner**, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de lgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mt. 8 St. Kvartalet.

Paulus,

ved Guds Barmhertighed og den Apostoliske Stols Naade
Biskop af Osnabrück,

Apostolisk Provicar for de Nordiske Missioner i Tyskland
og Danmark, Doctor i Theologien,

byder den ærbørdige Geistlighed og alle Troende i Bispe-
dømmet og de Nordiske Missioner Hilsen og
Velsignelse i Herren!

Da Vi for fem Maanedes siden, Hvitelkede i Herren, opfordrede eder i den h. Faders Navn, til at forene eders Bønner med hans, for under den dengang udbrudte Krig at bønfulde Gud om Freden, da have I beredvilligen fulgt hans faderlige Indbydelse, og en uventet hurtig Bønhyørelse er bleven eders Bønner tildeel ved den paafulgte Fredsslutning. Om end det morderiske Slagsværd strax hvilede efter Freden, vedvarede alligevel Gemytternes Gjæring i Italien; Ketsfærdighedens og Ordenens Fjender reiste paany med Overmod deres Hoveder, og altid mere aabenbart træde deres fjendtlige Planer imod den af Gud fastsatte Orden og den h. Stols Rettigheder for Dagens Lys. Under fælste Waastud og

stufende Ord søge de at skjule deres uretfærdige og fordærvelige Hensigter, og Tusinde lade sig deraf bedaae og forlede til at svigte Kærlighedens og Ordenens uomstiftelige Grundsætninger og at betræde den Vej, der, som alle Aarhundreders Erfaring har beviist, fører til Fordærvens Afgrund og alle rettlige og sædelige Forholdes Omstyrning.

Anden Gang er den h. Faders klagende og anklagende Stemme trængt for Offentligheden*), og har for hele Verden klart og uden Ombyb betegnet og dømt den Apostoliske Stols Hjender, som ikke blues ved at forgribe sig paa hans hellige Rettigheder, at føre Revolutionen og Anarchiet ind i Kirkestaten, at smæde og bagvaske den h. Faders Regjering ved de stammeligste Løgne. Det er Bantrens og Oprørets Aand, som siden det sidste Decennium af det forrige Aarhundrede altid paany kaster sig op imod de af Gud satte Throner og Altare, og skjult under falske Theorier søger at udbrede Bantrens og Revolutionens Grundsætninger til Nationernes sædelige og physiske Fordærvelse. Under falsk Fortolkning og Anvendelse af Frelserens Ord: „Mit Rige er ikke af denne Verden“ (Joh. 18, 36.) forsøger den nu at lægge sin Høverhaand paa de ved saa mange Aarhundreder helligede Besiddelser af den pavelige Stol, hvis Ret er bedre og utvivlsommere begrundet, end nogen- somhelst anden Magthavers paa Jorden, og som byder os Katholiker den uundværlige Borgen for den pavelige Autoritets frie og uafhængige Udøvelse.

Allerede har hiin Aand i Parma i den rædselsfulde Mordgjerning, hvorom Efterretningen har gennemløbet Europa som et Forsærdelsens Skrig, atter viist sig i sin sande Skikkelse som Morderen fra Begyndelsen, som Løgnens og Mordets Fader. Altid mere truende bliver dens Stilling, i altid videre Kredse udbreder den sin smittende Gift, altid mægtigere rejser den sig imod den h. Stol; thi den veed, at det er denne Stol, paa hvis Grund Verdens høiere Orden hviler, og at, naar denne Stol kunde omstyrtes, al Verdens sædelige og rettlige Orden vilde styrte sammen.

J have, Elskede, ifølge den hellige Faders Indbydelse og Vor

*) See Skand. Kirketid. v. A. Nr. 22: Den h. Faders Allocution.

Opfordring, hidindtil fortsat eders Bønner for ham og vor h. Kirkes store Anliggende. Vi føle os tilskyndede til, at formane eder, ikke at ophøre med denne Bøn, men endnu inderligere og indstændigere at anraabe den Almægtige om, at Han med Sin stærke Haand vil ydmyge den h. Stols Fjender, oplyse og omvende dem ved Sin Naade og føre de Forblindede tilbage paa Troens og Retfærdighedens Vej. Vel vide vi, at Petri h. Stol staaer paa en Klippe, imod hvilken alle Helvedes Magter ikke formaae noget, vi vide, at det er denne Klippe, om hvilken det hedder: „Hver den, som falder paa den, vil vorde sønderflaaet, og hvem den falder paa, ham vil den knuse.“ (Luc. 20, 18.) Ja, vi Katholiker vide med Troens Visdom, og en attenhundredaarig Historie giver Vidnesbyrd derom, at Alt, hvad Helvede og dets Tilhæng, en ond og vantro Verden, ville foretage imod den h. Kirke, endelig dog altid igjen maa tjene til dens Ophvielse og Forherligelse. Men, Elskede i Herren, ligesom i alle guddommelige Værker, som aabenbare sig i Folkeslagenes Historie saavel som i ethvert enkelt Mennekses Liv, saaledes afhænger ogsaa ved dette største af alle guddommelige Værker, ved Kirkens Ledelse og Udbredelse, Fremskridtet og Fremvæxten for hele Slægten saavel som for enhver Enkelt, overmaade meget af det Maal og den Kjærlighed, hvormed de enkelte Troende medvirke dertil formedst den dem forundte Naade; det afhænger navnlig og ganske især meget af Bønnen, hvorved de enkelte Troende nedbøde fra Himmelen den guddommelige Naade til Frelse for Sjælene. Belan, lader os da ikke blive trætte af, ved Bøn og gode Gjerninger at tage Deel i Kirkens store Kamp imod dens Fjender! Jo større Farerne synes at blive, med saa meget desto større Bedholdenhed og Fortrøstning lader os bede, at Gud vil fremskynde Enden paa den Prøvelse og haarde Trængsel, hvormed Han for Tiden hjem søger vor h. Fader, hvem vi ære som vor h. Kirkes Overhoved, som Jesu Christi synlige Stedsfortræder paa Jorden, at Han vil beskytte og bevare Sin h. Kirkes Frihed og Uafhængighed og aabne dens Fjenders Hjertes for dens Belignelser.

De hidindtil forestrevne Bønner, saavel de i den h. Messie af Præsterne indstudte Kirkebønner pro Papa som ogsaa de under

eller efter Skolemejsen forelæste 5 Pater og Ave tilligemed Bønnen for Paven skulle fremdeles fortsættes indtil deres Tilbagekaldelse. Desforuden opfordre Vi alle de Herrer Præster til snarest at frembære en hellig Messie for den h. Fader og indbyde alle Troende til, ret snart at annamme og opoffre en h. Communion for ham og for alle vor Moders, den h. Kirkes Anliggender.

Den Helligaands Naade være og forblive med eder Alle!

Dette Rescript skal oplæses fra alle Prædikestole paa den første Søn- eller Festsdag efter Modtagelsen, og forelægges alle de Herrer Præster til Efterretning.

Dsnabrid, den 25. October 1859.

† **Paulus.**

Altmeppen,
Secr.

Den katholste Kirkes Stjønhed.

(Fortlat.)

Saaledes komme vi nu til en Festsdag, som egentlig ikke mere tilhører den hellige Jomfru, men ved hvilken vi tillige nærmest ihukomme Frelseren Selv: Mariæ Bebudelses-Fest, den 25. Marts. Den forestiller os det Dieblif, efter hvilket de Retfærdige i det gamle Testamente have saa inderligen længtes, da nemlig den forjættede Frelser blev forkyndt (bebudet) af Erkeengelen Gabriel, og da den h. Jomfru, overskygget af den Helligaand, ogsaa virkelig ni Maaneder før den 25. December undfangede den evige Faders Genbaarne, for at omklæde Ham med Menneskeheden. Vi feire derved det første Dieblif af den begyndende Forløsning; og saa længjelsfuldt dette Tidspunkt blev ventet i den gamle Pagt, ligesaa glade og taknemmelige skulle vi altid bevare det i vor Erindring. Derfor begyndte man ogsaa allerede tidligt at helligholde denne Dag paa en festlig Maade. Medens de fornævnte Fester først for nogle Aarhundreder siden bleve indførte ved de Christnes

Fromhed, udbredte denne Høitid sig derimod allerede 400 Aar efter Kristus i hele Christenheten. Ja, de Troende lode sig ikke engang nøie med, at helligholde denne glade Begivenhed paa een særegen Dag i Aaret, men de bestræbte sig senere endog for, hver Dag i Aarets Løb flere Gange at fornye Erindringen derom.

Simon. Jeg kan nok tænke mig, at De dermed mener Ave-Maria-Ringningen Morgen, Middag og Aften, eller „Engelens Hilsen.“

Pr. Du har Ret Denne Klokkeringning skal stadig bevare os den guddommelige Menneskevordelses Hemmelighed i taknemmelig Erindring, og skal tillige være os en Opfordring til, daglig at bevidne Frelserens Moder vor Udfrygt for hendes guddommelige Sønns Skyld.

(Quem terra, pontus, sidera.)

Hvem Stjernerens Hær og Hav og Jord
Tilbede, dyrke høit i Chor,
De trende Verd'ners Styrer her
Maria's Jomfruliv nu bær'.

Hvem Maane, Sol og Verdensalt
Med Iver stebje har paakaldt,
Ham bærer Mæns Moderkjød,
Som Himlens Raade overgød.

Saaledes lyder en gammel juuk Psalme, som Præsterne bede paa alle Gudsmoderens Festsdage i deres forefrevne Dagstider eller Timebønner (Breviar); og deri er det udtalt, hvad der overhovedet gjør os den allerjaligste Jomfru saa ærværdig, og hvorpaa den gjentagne andægtige Læsning af Engelenes Hilsen, eller som man ogsaa siger: Angelus Domini (∴ „Herrens Engel“), skal erindre os. Det er omtrent 500 Aar siden, at man begyndte at bede den om Aftenen og dertil opfordre ved et Tegns med Kloffen. For ret at opmuntre de Christne til denne Bøn, bevilgede den daværende Pave Johannes XXII. hver den, som bad den med Andagt, en særegen Afslad. Senere blev det en almindelig Skik, daglig at forrette denne Bøn tre Gange, og ligeledes dertil søgte Baverne atter at opmuntre ved nye Afsladmeddelelser. Siden

den Tid minder nu Kloffen os tre Gange om Dagen til Bøn, ved Solens Opgang, til Middagstiden, og ved Solens Nedgang; og da disse Dagstider ikke ere samtidige overalt, men, stridende frem med selve Solens tilshneladende Omløb fra Ost til Vest, gjøre Omfresfen omkring Jorden i Løbet af Døgnet's 24 Timer, saa slynger ogsaa denne de Christnes Bøn, fremkaldt ved Kloffernes Tegns, sig som en tredobbelt hellig Gjerd omkring Jorden; over alle Lande, hvor katholske Christne boe (og hvor boer der ingen af dem!), svinger sig med den fremrykkende Sol fra Sted til Sted og fra Mund til Mund daglig tre Gange, liig et helligt Løsen, dette glade Budskab, for efter 24 Timer at vende tilbage dertil, hvorfra det er udgaaet, og her begynde sit Omløb paany: „Herrens Engel bragte Maria det glade Budskab, og hun undfangede af den Helligaand. — Maria svarede: See, jeg er Herrens Tjenerinde; det see mig efter dit Ord! — Og Ordet er blevet Kjød og har boet iblandt os!“ Og fra Sted til Sted boie Knæe og Hoveder sig, ved Grindringen om den eenbaarne Guds-Søns Menneſtefordelse, og Millioner Sjæle forene sig i Tilbedelsen af Frelseren og i barnlig Arefragt for Hans prisværdige Moder.

Er det imidlertid allerede roesværdigt, at man ofte ihufommer Menneſtefordelsens Hemmelighed, som vi jo have vor hele Sjælefrelse og Helligelse at takke for, saa har denne „Engelens Hilsen“ dog ogsaa endnu en anden Fordeel. Enhver Christens Dagværk bliver derved gjentagende afbrudt ved Bøn, ligesom gennemfrydret og gennemflettet af den. Intet er nu netop mere vigtigt og nødvendigt for os, end at vi ofte under Verdens Udspredelser og Livets Sorger blive mindede om det Oversandselige, Himmelske og Evige! Uden saadanne Grindringer begynde vi snart at drage større Omsorg for vort Legeme end for vor Sjæl, og vi arbejde og leve, som om vi evig skulde boe her paa Jorden og ikke mere havde et bedre Fædreland at vente. Naar nu Landmanden dyrker sin Ager og Haandværksmanden arbejder i sit Værksted, eller besørger sin Haandtering udenfor Huset, og Alle kun ere sysselsatte med timelig Vinding og Brøderhverv, da toner saa venligt formanende paa engang Bedekloffen derimellem, og opfordrer Alle til, for nogle Diebliske at glemme deres jordiske An-

liggende og give en from Tanke paa Gud Rum i deres christelige Sjæl.

Simon. Det er sandt, naar man engang ikke har bedet i en heel Dag, saa er det En, som om man kun endnu levede og arbejdede for denne Jord.

Pr. Naar kun de Christne slittigen vilde benytte de Fordele, som de kunde høste i Særdeleshed af denne daglige Bøn: men da er det snart Ligegyldighed, snart Mennekesty, som afholder dem fra at forrette den. Ogsaa i „Engelens Hilsen“ have vi et passende Middel til at øve en Bekjendelse af vor Tro, dersom vi i Andres Nærværelse ikke undsee os ved at blotte vort Hoved eller folde vore Hænder til Bøn, naar Bedekloffen lyder. Men i Stedet for, at Alle skulde gribe den tilbudne Leilighed med Glæde, for at aflægge Vidnesbyrd om deres Tro, er Kloffens Tegn for Mange desværre kun en Anledning til at vise sig som ret feige og lunkne Bekjendere af Kristus!

Simon. Gid at ingen af os nogeninde maatte fortjene en saadan Bebreidelse!

Pr. Og gid vi Alle altid maatte bede „Engelens Hilsen“ med en saadan Andagt, at denne korte Bøn kan blive en Helligelse for vort hele Dagværk, og at vi ved den allerjaligste Jomfrues Forbøn maae opnaae ret mange Naadegaver af Herren! Paa saadan Maade vil da det gaae i Opsyldelse, som vi i Adventstiden synge om den hellige Gudsmoder i den latinste Kirkepsalme: „Alma Redemptoris mater, quæ pervia coeli“ etc., d. e. paa daanf:

Frelserens hellige Moder, som stedse er og forbliver
 Havets fraalende Stjerne og Døren til Himmels Glæde,
 Hjælp de Arme, som falde, og trøst dem, som sorgende vandre
 Moder, som underfuldt sødte til Verden dens Herre og Staber,
 Jomfru førend og siden! fra Gabriel's hellige Læber
 Vil du annamme det „Hil dig“, som bringer os Syndere Frelse!

Ogsaa det Besøg, som den h. Jomfru gjorde hos den h. Elisabeth, saasnart Engelen havde bragt hende det glade Budskab, at hun var udkaaret til Herrens Moder, — ogsaa dette Besøg søge vi at anskueliggjøre os ved en festlig Grindring. Det steer

paa Dagen for „*Mariæ Besøgelse*“ den 2. Juli*), hvilken Fest de Christne begyndte at feire for omtrent 600 Aar siden. Det er eder iøvrigt bekjendt, at vi i vore daglige Bønner til den h. Gudsmoder saavel gjentage de Ord, som Engelen Gabriel sagde til hende ved Bebudelsen, som ogsaa den Hilsen, med hvilken hun blev modtagen af sin Frænde, den h. Elisabeth.

Simon. O ja, det skeer i Bønnen „*Ave, Maria,*“ eller „*Hil dig, Maria*“.

Pr. Og I ville ogsaa kunne sige mig, hvilke Ord af denne Bøn Engelen, og hvilke Ord Elisabeth har talt?

Simon. Engelen's Ord ere: „*Hil dig, (Maria) fuld af Naade, Herren er med dig; velsignet er du iblandt Qvinderne!*“ Og den h. Elisabeth's Ord: „*(Velsignet er du iblandt Qvinderne) og velsignet er din Livsfrugt.*“ —

Pr. Dertil! Navnet „*Jesús*“ have de Christne senere selv føjet til, hvilket Navn dengang vel allerede var bekjendt for den h. Jomfru, men endnu ikke for den h. Elisabeth. — Seer, saaledes laane vi egentlig fra en Engel de Ord, med hvilke vi pleie at hilse og ære den h. Gudsmoder; og dernæst giver den hellige, af Gud saa høit benaadede Elisabeth endnu sit Bidrag dertil. En smukkere og ærværdigere Hilsen kunne vi vel neppe udtale, end den, som er bleven udtalt af saa hellige Læber. Det er i Sandhed en Englehilsen, som vi ogsaa derfor kalde den; og den fortjener vistnok, at vi ogsaa udtale den med en Engels Andagt og Reenhed.

Simon. Naar man saaledes overtænker denne smukke Bøn, saa gjør den Tanke En ondt, at man nogenstunde skulde have udtalt den uden Andagt og Opmærksomhed. — Men der er ogsaa endnu andre Ord i „*Engelens Hilsen,*“ som De endnu ikke har omtalt.

Pr. Disse indeholde en kort Bøn om at opnaae den aller-seligste Jomfrues Forbøn. De bleve i Begyndelsen tilføiede „*Engelens Hilsen*“ af fromme Christne og senere prøvede og approberede af den katholske Kirkes Overhyrder, saa at man nu i

*) I Danmark Søndagen efter den 2. Juli.

den hele katholske Christenhed ikke beider „Engelens Hilsen“ anderledes, end med Tilføiningen af disse Ord: „Hellige Maria, Guds Moder, bed for os Syndere nu og i vor Dødstime! Amen.“ — For nu atter at tale om Festerne, saa maae vi endnu omtale Festen for Mariae Forventning“, som bliver feiret i Advent (18. Decbr.), og skal forestille os den Tid, da Verdensfrelserens Fødsel allerede blev ventet som nær forestaaende. Ligesom med selve Adventstiden, er den egentlige Hensigt ogsaa med denne Fest, ret eftertryffeligt at minde os om Frelserens nære Fødselsfest og opfordre os til en værdig Forberedelse. — Saa langt gaae Gudsmoderens Festsdage, som, betragtede efter Gjenstandene for deres Høitideligholdelse, indfalde før vor guddommelige Frelseres Fødsel.

Joseph. Blive da alle disse af Dem nævnte Dage ogsaa høitideligholdte saaledes, som Søndagene og andre høie Festsdage?

Pr. Nei, mit kjære Barn! det forholder sig dermed saaledes: Paa næsten alle Dage i hele Aaret feires der i Kirken under den h. Messe en eller anden Fest: snart en særlig Erindring om en eller anden vigtig Begivenhed i den allerhelligste Frelseres jordiske Liv, snart en Mindedag for Guds h. Moder, snart ogsaa for nogen anden Helgen. Imidlertid ere alle disse Dage ikke netop derfor Hviledage eller egentlig Høitidsdage, men de almindelige Christne kunne og skulle forrette deres daglige Kaldspligter paa dem. Den, hvis pligtmæssige Forretninger og øvrige Forhold tillade det, gjør vistnok vel i, naar han ogsaa paa disse Dage besøger den h. Messe, ligesom det overhovedet er smukt og meget vellesignelsesrigt, naar de Christne begynde hver Dag fromt med, at de i den tidlige Morgenstund høre den h. Messe; men forpligtet er man ikke dertil. Kun visse Festsdage, hvilke vi feire som de vigtigere med særdeles Høitidelighed, blive, efter den katholske Kirkes Forfkrift, særligen helligede ligesom Søndagene ved at besøge den offentlige Gudstjeneste, og disse kalde vi til Forskjel fra de andre: offentlige Fester. I mange Bispedømmer feires offentlig flere, i andre færre Festsdage, alt efter Omstændighederne og efter som det af vedkommende Bispedømmers geistlige Overhyrder er forefrevet. Endog i en enkelt Menighed bliver mangan Gang en Dag særlig helligholdt som en Festsdag, som f. Ex. Kirkeind-

vielsens og Kirkepatronens Fest, medensde andre Menigheder rundt omkring have Søgnedag. Saaledes er der nu ogsaa iblandt den h. Gudsmoders Fester flere, som overalt blive helligholdte offentlig; andre derimod blive kun i enkelte Egne eller Menigheder feirede som en offentlig Fest, medens de ellers overalt ikke ere forskjelligt fra Søgnedagene.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn, den 17. Novbr. I Overensstemmelse med Overhyrdens Opfordring i foranstaaende biskoppelige Rescript, feirede de herværende katolske Geistlige idag Formiddag den h. Messe for vor hellige Fader. Det var ved denne Leilighed opløstende og rørende at see, hvor overmaade talrigt Menighedens Medlemmer havde indfundet sig, og med hvilken umiskjendelig Samling og Andagt de bivaanede denne hviddelige fælles Bøn for den h. Fader under begge de hh. Messer Kl. 6 og 8^{1/4}. Lange, tætsluttede Rækker af Andægtige gif ifølge Biskoppens Indbydelse til Herrens Bord, for ved Alterets Trin at opoffre den hellige Communion for deres Alles fælles Hoved og Fader i Rom og foredrage den guddommelige Frelser, Som drælede i deres Bryst, de varmeste Bønner for Hans h. Kirkes elskede Overhyrde her paa Jorden. Communicanternes Antal var lige saa stort som det ellers kun er paa de største Hvitidsdage i Kirkeaaaret, og den herværende Menighed havde vel neppe kunnet afgive et smukkere og mere vel-talende Vidnesbyrd om sit ægte kristelige Sindelag under de nærværende uchristelige Revolutionstendenser, og om deres inderlige Deeltagelse, Hengivenhed og Medfølelse for den saa haardt betrængte h. Fader, end den har gjort det ved denne Leilighed. Der var vist ikke en eneste iblandt de talrige Forsamlede, som ikke blev ret levende greben af den Berøisethed, at det i Sandhed dog er noget Storartet og Vidunderligt med denne vor h. Kirkes Genhed og aandelige Solidaritet. Hovedet bliver saaret, og alle levende Lemmer paa Kirkens mystiske Legeme blive saarede med: alle trofaste Katholiker i hele Verden føle de den h. Fader i Rom tilføiede Krænkelse, som om de vare tilføiede dem selv!

München. Søndagen den 30. Octbr. blev i alle herværende katolske Kirker oplæst et Hyrdebrev af Erkebiskop Gregorius, hvori Kirkestatens og dens Beherskers betrængte Stilling bliver

Skildret. Angaaende de Ophidselser og Forførelser til Opstand, under hvilke de nuværende sørgelige Begivenheder i Italien finde Sted, taler Erkebiskoppen følgende betydningsfulde Ord: „Og Ingen af dem, som Gud har indsat til at værne om Ketsfærdighed paa Jorden, er traadt i Sfrankerne for Kirkens og den h. Faders Ret. Ligefom lammet af en ond Trolddomsmaagt, seer man rundt omkring usforklarligt koldblodigt til, hvorledes den ældste Bestdelse i Europa bliver haanende krænket og angreben, og synes slet ikke at begribe, at Giendoms sikkerheden for Enhver og al Ret og Ketsfærdighed overhovedet, ved dette sørgelige Skuespil tager Afsked fra det oplyste Europa for lang Tid, maastee for stedse!“ — Ogsaa Biskopperne af Speier, Regensburg, Hildesheim, Münster o. fl. a. have udstedt Hyrdebrev i samme Tone, som Erkebiskoppen af München.

Dresden. I de katholicke Kirker i Sachsen blev Søndagen den 30. Octbr. oplæst et Hyrdebrev af Biskop Forwerk, i hvilket de Troende i Anledning af Omvæltningenspartiets Bestræbelser i Italien bleve opfordrede til at bede for den h. Fader i denne for ham saa smertelige Tid.

Ungarn. Cardinal-Erkebiskop Haulik af Agram (i Croatien) har udstedt et Hyrdebrev, af hvilket vi fremhæve følgende Steder: „Anførerne og Bennerne af denne ugudelige Rebellion (i Kirkestaten) paaftaae rigtignok, at de ere Tjenere og Guldbyrdere af det derværende Folks eenstemmige Villie, som ikke længere vilde bære Præstethyranniets Nag, og derfor søgte at tilkæmpe sig den Frihed, som efter Naturloven retmæssigt tilkommer det. Men denne Paastand er kun hentet fra det rige Forraad af Whantomer, hvormed disse Løgnefaderens Børn altid ere udrustede. Jeg selv har med mine egne Øine seet Befolkningerne i disse Provindsler (af Kirkestaten), hvorom der er Tale. Jeg saae der Millioner af Olietræer, Millioner af Morbærtræer, som vare deres Giendom; jeg saae der smilende Enge, jeg saae meget omhyggelig dyrkede Jorder og Marker; jeg saae blomstrende Stæder og Landsbyer; jeg saae Menneſter, som størstedelen vare godt nærede og godt klædte, som beboede store af faste Materialier byggede Huse, og tilfredse, vel fornøiede og glade nøde Livets Behageligheder. Men ogsaa fra andre Sider er det almeenbekjendt, at Kirkestatens Beboere ikke er nogen Militairudskrivning underkastede, og til Statsviemed kun yde saa ringe Bidrag, Afgifter og Skatter, at der neppe gives en eneste anden Stat i Europa, hvor Folket har at bære en ringere Skattebyrde Den største Skyld i denne Ulykke bære vistnok hiin Fyrste (den sardinſke Konge), som glemmende sit Kongehuses gamle Vrefreygt for Religionen og

den pavelige Stol, allerede for flere Aar siden erklærede Kirken en aabenbar Krig, idet han behandlede dens helligste Anstalter foragteligt, stødte Biskopperne fra deres Sæder, udjagede de religiøse Ordenssamfund af deres fredelige Tilflugtssteder, inddrog deres Gudsor og deres retmæssige Eiendom til Fordeel for Statskassen, eller rettere sagt til Fordeel for sine samvittighedsløse Tjeneres graadige Pengepung, og tilsidst udbrød i aabenbar Fjendtlighed mod Kirkens ophviiede Hoved Vor hellige Fader bliver fra den franske Keisers Side idelig bestormet med nye Udkast og Forslag til Reformer i Statsforvaltningen, hvilke han imidlertid ikke kan antage, fordi de hverken passe til hans Værdighed eller til en geistlig Regjerings Character, og ei heller due til at skabe varige og ordnede Tilstande, omendstjøndt han ellers er meget tilbøielig til at gaae ind paa rimelige Forslag Hvad den franske Keiser tilsigter med denne Handlemaade, . . . det er vanskeligt at angive Mange, som have en dybere Indsigt i Forholdene, ansee det for sandsynligt, at, da han paa den ene Side gjerne ønsker Opfyldelsen af det vor (østerrigste) Keiser givne Tilspagn (om Hertugernes Restauration) og at unddrage sig den i den katholske Verden fremkaldte reifærdige Forbittrelse, men paa den anden Side ængstes over at paadrage sig Revolutionens Had, i hvis Vaand han allerede i sin Ungdom skal have været hildet, — at han nu kastes hid og did og ikke er i Stand til at afgjøre, hvilken Vej han skal slaae ind paa. Det One er imidlertid vist og utvivlsomt, at Ingen kan tjene to hinanden modsigende Herrer, og at der imellem Kristus og Belial, imellem Lys og Mørke aldrig kan finde en Overenskomst Sted. Og ligeledes er det vist, at denne de Franskes Keiser, omendstjøndt han for Tiden bliver baaren af Lykkens Binger og er udrustet med ualmindelige Aandsgaver, dog aldrig, saa længe han sidder paa Thronen, vil banlyse den revolutionaire Sammensværgelses Aander paa en Maade, at han kunde troe sig sikret imod deres Dolke, som han mest synes at frygte. I disse revolutionaire Folks Dine er netop det den største, utilgivelige Forbrydelse, at sidde paa en Throne, efter hvis Magt de selv have en saa heftig Længsel og Altraa, for at dele den imellem sig, og saaledes at kunne møtte deres Begjerlighed efter at tyrannisere Andre og at fylde deres egen Pengepung. — — Iøvrigt kan man dog paa en Maade begribe en saadan Handlemaade hos en Mand, som har Folkeafstemningen at takke for sin egen Ophvielse paa Thronen; men umuligen kunde man troe det, dersom det ikke var vitterligt ved mange Beviser, at selv endog andre Souverainer, hvis egne Throner netop kun hvile paa ældgammel Arveret og retmæssig Arvesølge, ikke med forenede Kræfter modsatte sig disse Nyhedslystnes revolutionaire Grundsætninger og Anslag, men tværtimod aabenlyst tage sig dem til Indtægt! De betænke ikke,

at de farlige Flammer, som de nu hjælpe at oppuste og som endnu for faa Aar siden (1848) sloge saa hvit i Beiret, at de ikke mere syntes at kunne slukkes, at disse selsamme Flammer ogsaa let kunde faae fat i deres egne Fyrstehuse og vorde fordærvelige for deres egne Fyrstefamilier ikke mindre end for deres egne Staters No og Belfærd. Men disse Magthavere synes slet ikke engang at have overveiet, at den Grundsætning, som de hylde og hærde for de pavelige Stater og de italienske Hertugdømmers Bedkommende, nemlig at det skal afhænge af Folkets frie Villie, efter at have styrtet de rettvædsige Fyrster fra Thronen, at antage den Forfatning, det selv lyster, — at denne Grundsætning ikke er noget andet, end Gjenoplivelsen af hiint usalige Valgrige, som i tidligere Tider overalt har udgydt Strømme af menneskeligt Blod, og som derfor de fleste Nationer, belærte af de gjorte sørgelige Erfaringer, have til deres største Lykke ombyttet med en lovlig ordnet Arvefølge af de regjerende Fyrstehuse.“ —

Belgien. Erkebiskoppen af Mecheln og Biskopperne af Gent, Namur, Tournai og Brügge have ogsaa udstedt Hyrdebeskrivelser til deres respective Bispesogne over Kirkestatens og den h. Faders nærværende Stilling, og opfordret de Troende til fælles Forbønner.

England. Berliner „N. evangel. Kirch. Ztg.“ skriver: „Den katholisierende Retning indenfor den anglicanske Kirke gjør sig ogsaa gjeldende i Ungdommens Underviisning. Nylig maatte en Geistlig forsvare sig, fordi han i sin Skole havde ladet foredrage Læren om de 7 Sacramenter.“

— Italien og England. Udenrigsministeren Lord John Russell har i en Tale paastaet, „at England er alle Nationers Beskytter og at det maa understøtte Italienerne i at styrte deres legitime Regjeringer, for at blive frie.“ Univers affærdiger denne Revolutionspolitiks Prædikant iblandt Andet paa følgende Maade: „Lord John Russel's Politik, støttet paa et System af Løgne og Bagvaskelser, undergraver overalt de religiøse og conservative Institutioner. I denne forbittede Krig imod katholske Regjeringer bliver den understøttet af alle Landes Presse. Naar Fjendtlighederne begynde, ere Regjeringerne allerede halvt besejrede; i den Grad bliver den offentlige Mening forfalsket. Og alligevel staaer Alt til Aviskskrivernes Raadighed, for at imødegaae saa mange Løgne. Intet er mere bekendt, end England og Italien, og der hører kun en Smule Mod og god Villie til, for at oplyse Publicum. Desværre er dette for meget forlangt af vore Dages Journalister. England er Civilisationens og Frihedens Land, Italien er Slaveiets og Barbariets Land — det tiltraaber man os hver Morgen.“

Univers beretter hyppig fra England Træk af Grusomhed. Naar Lampen falder paa de engelske Matrosers og Soldaters Rygge, saa tier man; men over nogle Stokkepygl, som en italiensk Politibetjent tilbeler en eller anden Døgenigt, eller naar man krummer et Haar paa en Jødedreng — saa spyer man Ild og Flamme: Humanitetens Venner lade deres Klager lyde i alle Tiden, Diplomatene anstille Undersøgelser og fordre Erklæringer. Fornylig blev berettet, at Lord Derby, den forhenværende Premierminister, har fordrevet 43 irlandste katolske Familier fra sine Godser. En heel Landsby, Mænd, Qvinder og Børn, tilsammen mere end 200 Personer, bleve bortjagede fra deres Forpagtninger og overladede til Fortvivlelsen. Hvor ville de tye hen? Derhen, hvor to Millioner af deres Landsmænd ere gaaede hen i de sidste 25 Aar — de maae enten udvandre ellers døe af Sult. Lord Derby vil erstatte dem ved Agerdyrkningsmaskiner, og hans Indkomster ville vinde derved! „Menneffene ere jo ikke mere bundne til Jordbunden“ — sige vore Liberale. Naar en tyvende Deel af noget Saadant, som Lord Derby har tilladt sig, fandt Sted paa en romersk Adelsmands Godser, saa vilde hele den skivende og for England begejtrede Verden udstøde et rasende Skrig. Men hvem interesserer sig for Irlandere, for Katholiker? Imidlertid bestræber man sig for at forplante disse Englands barbariske Sæder paa italiensk Grund. — Italienske Forhold og Institutioner blive spottede og forhaanede af mange Folk, som ikke i mindste Naade forstaae dem. Hvad har man ikke allerede skrevet om den saakaldte „kirkelige Immunitet“? Denne Geistlighedens Ret, kun at blive dømt af sine Lige, ansaaes for at være en forkastelig Misbrug. Har man da glemt, at Domsfældelsen ved sine Lige er den gamle politiske Friheds Princip, og at den endnu for Tiden danner den engelske Friheds Fundament? Geistligheden har derfor i denne Henseende intet Privilegium — Immuniteten laae begrundet i den saakaldte almindelige Domsret, Jus commune. I Stedet for at lade enhver Corporation beholde sin egen Domsret, har man underkastet alle Samfundets Classer Juristernes almindelige Herredømme, denne Forløber for den moderne Despotisme. Naar Folk, som vise sig oprørte over Misbrug, vare oprigtige, saa vilde de atter søge at oplive den gamle Frihed. Men det, man vil, er ikke den kristelige Frihed, som vilde overlade til Romagnolerne, at regjere sig selv, men det er den revolutionaire Frihed, som bringer dem under Sardiniens Nag og betager dem enhver Disposition over sig selv. En Turiner Ständerforsamling skal paalægge Romagnolerne Skatter og sende dem sine betalte Embedsmænd. Med hvilket Navn skal man betegne denne Apostasie af den ægte Nationalitet? Og hvad vil man sige om hine, som have ombytet Ravernes milde Regjering med et fremmed Herredømme? Saaledes vilde det aabnbare

Resultat være af en forkeert Efterligning af den engelske Constitution. Englands nuværende Parlamentarisme lader sig sammenfatte i Følgende: Hanekampe, Bøxen og Klammerier paa Tribunen. Man tænke sig lignende Institutioner i Konsternes og Poesiens Fædreland, under et lykkeligt Klima, midt i Overflodighed paa alle Ting! Og netop nu, da disse Institutioner begynde at uddøe i England og ikke længere ere i Stand til at skabe en gouvernemental Majoritet, vilde man gjerne acclimatifere den med Magt i Italien! Englændernes Liv er en bestandig Kamp, et Slaveri, hvorom katholske Nationer neppe have en Idee. En Engländer arbejder fire Gange mere end en Italiener eller Spanier. Katholske Nationer kjende ikke dette aldrig hvilende Arbeide, denne massinagtige Opflidning. De elske deres kirkelige Festsdage og religiøse Ceremonier, langt borte fra hin Pengegridskthed og moderne Materialisme, som paastaer, at Arbeide er den bedste Bøn. Man gjør sig ingen Forestilling om en rig protestantisk Englands Raseri ved Synet af hine sydlige Folkeslag, som leve af saa lidet Arbeide, ubekymrede om den Dag imorgen, tilfredse med Forhøynets Gaver. Lazaronen, stjødsløst udstrakt under Neapels Svilegange, indgyder ham en synlig Ekraf. Hvorfor har den stakkels Djævel heller ingen Paletot og ingen Møbler, som blive forfærdigede i Birmingham eller Manchester? — Man taler om „Liighed“. Hvor gives der en italiensk Adelig, som ikke i høiere Grad troer paa Menneskenes Liighed for Gud og paa den kristelige Broderfjærlighed, end Lord Derby eller Lord Palmerston? Er det Italien eller England, hvor der imellem Menneskene ikke bestaae andre Forhold, end Pengeforhold? Vilde Lord Derby's landoconomiske Grundsætninger vel blive priste i Rom eller Neapel paa samme Maade, som i London? Univers har hundrede Gange godtgjort, hvad Rom og det italienske Folk er i Sammenligning med andre Stæder og andre Nationer. Disse statistiske Beviser ere ugjendrivelige — man har hidindtil ikke gjendrevet dem. Naar I bringe den engelske Civilisation til Italien, saa bringer ogsaa det industrielle Slaveri og Kampen derhen. Er det ikke beundringsværdigt, at Themsens Laage skjuler saa store Statte af Oplysning og Frihed for Europa? Tilintetgjør altsaa først Italiens Eiendommeligheder. Aldrig vil dets Befolkning tage det Ulag paa sig, som I have tiltænkt det. Sid Tyrsterne vilde appellere til deres Nationer; og Nationerne ville gjøre det engelske Guld og Fristerne Modstand, ja snart de blive væk, med hvad man søger at ombytte deres Love, Sæder og Traditioner.”

Storbritannien. Ogjaa de engelske og irske katholske Biskopper udstede energiske Hyrdebrev til Forsvar for den hellige Faders retmæssige verdslige Autoritet og til Protest imod de nuværende røveriske Angreb paa Kirkens hellige Eiendom i Italien.

Sardinien. Den af Kirken excommunicerede Konge af Sardinien, denne kongelige Forbundsfølge af Røveransføreren Garribaldi og Consorter, har havt den besynderlige Idee, at decorere flere franske Biskopper med sardiniske Ordens Kors; det er imidlertid en Selvsølge, at samtlige Decorationer bleve med Protest tilbageviste.

Nordamerika. I Boston-Pilot af 27. August findes følgende Notits: Den 20. fandt en rørende Scene Sted i Mariakirken i Boston. Den marianiske Congregation af Unglinge feirede den sædvanlige Forsamling paa den nævnte Dag. Tretten af dens Medlemmer toge Afsted med Foreningen, idet de anmeldte, at de den følgende Dag skulde afreise til Jesuiternes Noviciat i Maryland. Een af dem havde erholdt de academiske Værdigheder ved Havards-Colleg; de øvrige Tolv studerede endnu med Udmærkelse. Afsteden var meget rørende. Univers bemærker til denne Notits: I Hovedstaden i Ny-England, i hiint Boston, som tidligere var Puritanismens Borg i de forenede Stater og hvor endnu i forrige Aarhundrede Udøvelsen af den katholske Cultus var forbudt under Dødsstraf, der forlade nu tretten unge Mænd baade deres Familie og Verden, for i den h. Ignatius' Orden at indvie sig til Guds Tjeneste. I Sandhed et glædeligt Beviis for vor Kirkes Opblomstring i Amerika. Andre Beviser paa denne Opblomstring finder man i de talrige Kirkebygninger. I August Maaned lagdes Grundstenen til nye Kirker i Cincinnati, Boston og Canton (i Staten Mississippi), og de nyelig fuldendte Kirker i Nashville, Bushington og Belleview (i Staten Iowa) bleve overgivne til Gudstjenesten. Ligeledes blev den 14. August den nye Domkirke i Natchez under store Hvitideligheder consecreret af Erkebiskoppen af Ny-Orleans, Msgr. Blanc. —

Kirkelig Erindringsliste.

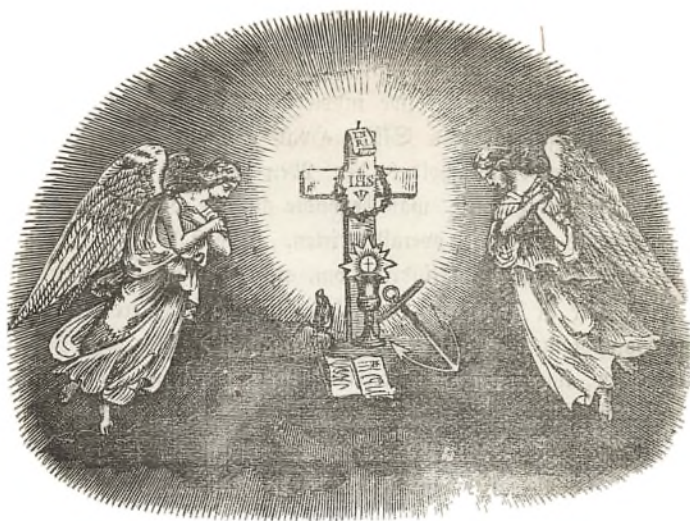
Søndagen d. 20. November. — 23. Sondag efter Pinte og sidste Sondag i Kirkeåret. — Broderskab. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimesse med tydske Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.

Søndagen d. 27. November. — Kirkeårets Begyndelse. — 1. Adventsøndag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Forelæsning.

Alle Onsdage og Fredage i Adventstiden ere befalede Fastedage.

Kjøbenhavn.

S. Peters Pogostiftelse.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 25.

Søndagen den 4de December.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indregnes i Kjøbenhavn hos Bladets Forredcommissiönair, Hr. Komshandler **C. N. Blau-Fensteiner**, Store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postkontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 St. Kvartalet.

Den katolske Kirkes Skjønhed.

(Fortfat.)

Simon. Af de Gudsmoderens Festsdage, som, ifølge deres Gjenstand, følge næst efter Frelserens Fødsel, vil nok Mariae Kæmpelse være den første?

Pr. Ja, denne er den første; og vi have allerede ved en

anden Heilighed talt om en Skif, som bliver iagttaget paa denne Dag, nemlig at Lysene blive indvieede og uddeelte, jaavel som om Betydningen af denne Skif. Hvad angaaer selve Festsdagen, der som bekjendt helligholdes den 2den Februar*), saa er den ældre, end denne Skif; man begyndte allerede omtrent 500 Aar efter Kristus at feire den overalt i Kirken. Den skal, ligesom de indvieede Lys, tjene os til Erindring om, at Frelserens h. Moder bragte den Ufødte til Templet i Jerusalem, for at frembære det Offer for Ham, som var foreskrevet i den gamle Pacts Lov. Men denne Lov, ligesom alle andre ceremonielle Anordninger i den gamle Pagt, var især bestemt til, ret eftertryffeligt at minde Menneskene om Arvesynden og den hele menneskelige Slægts Grundfordærvelse fra Fødselen af. Hvergang en Kvinde havde født, skulde hun derfor efter Barnets Køn, naar det var en Dreng, ansees for ureen i fyrgetyde, og naar det var en Pige, i firfundstyve Dage; hun skulde derved mindes om, at hendes Fødsel ikke i alle Henseender var nogen glædelig Begivenhed, da hun jo havde født et syndigt og til Forløsningen trængende Menneske til Verden. Efter disse Dages Forløb maatte Moderen da bære sit Barn til Templet, og efter som Menneskene formedelst Arvesynden havde forbrudt Livet, og alle strax efter Fødselen maatte hjemfalde til Guds Dødsdom, dersom Gud ikke vnskede Synderens Helligelse og Salighed i Stedet for hans Død: — derfor maatte Moderen ligesom affjæbe Gud sit Barns Liv; hun maatte, alt efter som hun var rig eller fattig, enten bringe et Lam eller et Par Duer til Offer, hvilke da bleve slagtede ligesom i Barnets Sted. Tillige var det en Erindring om, at Gud ved Udgangen af Ægypten skaanede de Førstefødte af Iøderne, formedelst Lammets Blod, som de ifølge Forskriften havde strøget paa deres Dørstolper; at Han derimod lod alle Ægypternes Førstefødte døe paa een Rat. Derved skulde der imidlertid især ogsaa hentydes til, at der engang vilde komme en Forløser, Som med Sit Blod skulde befrie os fra vore Synder, fra den evige Død og fra Djævelens Trældom; og alle de Offere, som bleve slagtede i Templet, vare netop ifkun

*) I Danmark ifølge særegen Tillabelse Søndagen efter d. 2. Februar.

Sindbilleder paa denne tilkommende Forløser og Hans blodige Forløsningsdød paa Korsets Alter.

Simon. Det var haarde Love!

Pr. Og dog vare saadanne strenge Forholdsregler nødvendige, for at holde Grindringen om Synden og Længselen efter den forjættede Frelser levende hos det saa glemsomme Jødefolk.

Simon. Men Christus var jo dog Selv ikke nogen Synder.

Pr. Paa Christus fandt denne Lov vistnok ingen Anvendelse, netop fordi Han var uden Synd, og fordi ogsaa Guds hellige Moder havde født Ham uden sin Jomfrueligheds Forringelse; men Han vilde alligevel underkaste Sig den almindelige Forfrift, deels for at give os et Exempel paa Underkastelse, deels ogsaa fordi de slagtede Dofferdyr netop vare et Forbillede paa Ham Selv, Som jo vilde lade Sig slagte liig et Lam og som et Soneoffer for alle Menneskers Synder. Nu bleve i Hans Sted et Par Duer offerede; men med disse løstjøbte Han Sig kun, for at spare Sit Liv for Døden paa Korset, hvorved Han tre og tredive Aar senere vilde opoffre Sig.

Simon. Hvorledes er dog Alting blevet anderledes i Christdommen!

Pr. Og det netop ved Dens Naade, Som for vor Skyld har hengivet Sig i Døden. Nu for Tiden veed en kristelig Moder rigtignok ogsaa, at hun har født en Synder til Verden, og hun kunde have Grund til at bedrøves ved denne Tanke; men neppe har hendes Livsfrugt seet Verdens Lys, førend ogsaa Præsten allerede staaer med aabne Arme ved Templets Port, for at modtage Barnet, afvætte det i Daabens h. Naadebad og sende det skyldfrit og ubesmittet som en Hellig tilbage til Moderen. O, I Fædre og Mødre! naar I ere omringede af eders umyndige Børn, tænker da paa, at en Skare hellige Sjæle er forsamlet om eder, og værer ikke I selv de Banhellige i deres Midte! Og hvergang Gud formerer eders Familie, tøvet da ikke længe med at lade den Nyfødte rense og hellige ved Daaben i de første Timer af dens Liv. Først da kan eders kristelige Troesseie hvile med Velbehag paa eders Barn, naar I vide, at ikke mere

Syndens Forbandelse, men Guds Naade boer i det. Det bør ogsaa være eder magtpaaliggende, at eders Børn modtage denne Helligelse paa et helligt Sted — nemlig i Kirken. Det er jo dog ulige smuffere og høitideligere, og eders Børn have med Tiden en langt smuffere Erindring derom, end naar Daaben bliver meddeelt i eders Hjem. Ogsaa Christus Selv blev baaren til Templet; og Gudshuset skal jo den Christne næst efter Himmelen betragte fortrinnsviis som sit Hjem.

Simon. Et lykkeligere Opholdssted kunne vi ikke faae, end der, hvor Frelseren Selv er nærværende.

Pr. Hvad der allerede staaer i Psalmerne om Templet i den gamle Pagt, maa endnu langt mere gjælde om det christelige Tempel: „Bedre er een Dag i Din Helligdom, o Gud, end tusinde ellers!“ (Ps. 83, 11.).

En af Forsamlingen sagde: Jeg har troet, at Barselkvindernes Indledning var i Christendommen endnu det samme, som stete i den gamle Pagt, og som vi ogsaa feire just paa Mariæ Kenselesdag eller Kyndelmisse.

Pr. En Efterligning af hiin gammeltestamentlige Skik er det vistnok; kun har den i Christendommen faaet en ganske anden Betydning. For en christelig Moder, der har født, behøves ikke nogen Kensele, da Christendommen ikke kjender nogen anden Ureenhed, end Synden; ligesaa lidt er et Offer nødvendigt for Barnet, da det ved Daaben er blevet rensat fra Arvesynden, og da det ene Offer, som Christus har frembaaret paa Korset og som uafsladeligt fremstilles og fornyes i den hellige Messe, fremdeles ogsaa bliver opoffret for Barnet, saavel som for enhver anden Christen. „Indledningen“ har derimod det Diemeb, høitideligen at indføre den christelige Moder i Kirken, naar hun igjen er i Stand til at bivaane Gudstjenesten. Det er en Ære og Udmærkelse, som bevises den, som i et fromt og christeligt Ægteskab har hjulpet til at formere de Retteendes Tal. Derfor blive ogsaa alle hine udelukkede derfra, som blive Mødre udenfor et retmæssigt Ægteskab; ligeledes de, som, glemmende deres helligste Pligt, tillade, at deres Børn blive opdragne i en anden, end den sande katholske Tro. Moderen modtager Præstens Velsignelse ved sin Indtrædelse i Kirken, og

ved Præstens Verjon ligesom den hele christelige Menigheds Lyf-
vønstning til, at hun er bleven Moder til en Himmels Arving,
til et Guds Barn; tillige bør hun takke Gud for den lyffelige
Fødsel og for Formerelsen af Gudsrigets Borgere; hun bør ved
denne Leilighed offere sit Barn til Gud, og bede om Naade til
paa den rette Naade at kunne være i Guds Sted for det og op-
drage det for Gud og Himmelen. Derfor er det ogsaa aldeles
upassende, naar Mødre undertiden ønske, at denne „Indledning“
skal foretages i Hjemmet, fordi den her aldeles taber sin Me-
ning og Betydning.

Simon. Det kommer af, at Mange gjøre sig en besyn-
derlig Forestilling om, hvilke mange Ting der kunde tilstøde dem,
saalænge de endnu ikke ere blevene indledede i Kirken.

Pr. Jeg kjender nok Ursagen, men maa ogsaa erklære den
for en aldeles forkastelig Overtro. Den Christne, som vogter sig
for Synden og stoler paa Gud og væbner sig med Frelserens Kors-
tegn, har intet at frygte i hele Verden. Mene I da, at Christus
ikke har havt os kjære nok, eller at Hans Magt ikke har været
stor nok, til at Han skulde have overladt os til enhverformelst
ond Indflydelse og fjendtlig Magt? Hvor langt Kirken er fra at
troe paa en saadan Fare for „Indledningen“, og hvor upassende
det desuden er, at foretage „Indledningen“ andensteds end i Kirken,
det bevise de Bønner bedst selv, som blive forrettede ved denne
fromme Handling. „Denne (Moder) vil anstamme Velsignelse
af Herren og Barmhjertighed af Gud sin Frelser; thi hun
tilhører det Folk, som søger Herren.“ Med disse Ord begynder
Præsten, og efter at han derpaa har bedet den 23de Psalmes,
rækker han Moderen den ene Ende af den præstelige Stola og
fører hende op til Altaret, idet han siger: „Træd ind i Guds
Tempel, tilbed den salige Jomfru Maria's Son, Som har vel-
signet dig med Frugtbarhed.“ Paa Knæ foran Altaret frembærer
Moderen da sin Taksigelse til Herren, medens Præsten læser Pater
noster og derpaa følgende Bønner: „Bærdiges, o Herre, at gjøre
Din Tjenerinde salig, som sætter sit Haab til Dig! Send hende
Hjælp fra Din Helligdom, og beskyt hende fra Sion af! Lad
Fjenden ikke formaae noget mod hende, og lad Ondskabens Barn ikke

vore at staae hende! Almægtige, evige Gud! Du Som ved den jalige Jomfru Maria's Fødsel har forvandlet de Fødenes Smærter til Glæde, see naadigen ned paa denne Din Tjenerinde, som, for at frembære Dig Taksigelse, glad betræder Dit hellige Tempel, og forund, at hun efter dette Liv maa formedelst den hellige Maria's Fortjenester og Forbønner i Forening med sit Barn opnaae den evige Saligheds Glæder ved Christum vor Herre." Præsten bestænker nu Moderen med Bievand, idet han udtaler det velsignende Ønske: „Den almægtige Guds, Faderens † og Sønnens og den Helligaands Fred og Velsignelse komme ned over Dig og forblive altid hos Dig! Amen." Saaledes bliver selve Moderen i disse Bønner mindet om, at takke Gud, Giveren af alt Godt, for Formerelsen af hendes Efterkommere, og hun bliver tillige opfordret til, at hun ikke lader det blive ved den legemlige Fødsel, men ogsaa opdrager sit Barn, som ved den hellige Daab tilhører Gud, til Guds troe Tjener og en tilkommende Arving til den evige Salighed. I nogle Bispedømmer er det derfor Skik, at Præsten til Slutningen oplæser Begyndelsen af den h. Johannes' Evangelium: „I Begyndelsen var Ordet" o. s. v. I dette Evangelium blive vi minde om, at ikke de ere Guds Børn, som kun blive fødte efter Kjød, men de, som (ved den h. Daab) „ere fødte af Gud," beredvilligen have optaget Gud i deres Hjerte og „troe paa Hans h. Navn."

Simon. Det er Grindringer, som just heller ikke staae Fædrene.

Pr. Og Børnene ligesaa lidt; thi naar disse ikke gjøre deres Hjerte modtageligt for Lærdomme og Opdragelse, saa ville selv de samvittighedsfuldeste Forældres Anstrengelser være forgjæves. Men det burde begge Forældrene aldrig glemme, at alle deres Bestræbelser ere frugtesløse, naar de ikke have Guds Velsignelse til deres Gjerning; og derfor skulle de ikke kun eengang, men bestandig opoffre Gud deres Børn, og bede om Raade for dem til et helligt Liv. Og ere eders Børn engang blevne saa store, at de selv kunne bruge deres Fornuft, saa lader dem ret ofte atter træde hen til det Sted i Kirken, hvor de engang modtoge Gjenfødselsens Bad; vælger eder dertil en Stund, hvor Templet just ikke er besøgt af andre Troende, og fører da eders Børn hen til Døbe-

fonten; siger dem: Her er Renselsen fra Synden, Indvielsen til Christi Befjendere bleven eder tildeel; her har eders Fadder sagt i eders Sted: Jeg forsager al Synd, og Djævelen, Syndens Op-havsmand og Ven; jeg vil døbes og tilhøre Kristus, Fjenden af al Ondskab. Siger dem: kjære Børn! ved dette Sted var det, at eders Fadder maatte love dette, for at opnaae eder Daabens Naade; gaaer nu ikke bort fra dette Sted, uden selv med egen Mund og af egen glad Overbeviisning at have gjentaget og fornyet dette samme h. Løfte. Gjentager og fornyer det ogsaa i Fremtiden ret ofte, og glemmer det aldrig i eders Liv. — Paa en saadan Naade kunne I haabe, i eders Børns Hjerter at vække og styrke hellige Beslutninger, som i deres hele fremtidige Liv kunne mægtigt op-muntre og tilskynde dem til det Gode. I have vel alle allerede jeet den hellige Familie afbildet?

Simon. Maria og Joseph med Jesusbarnet? O ja.

Pr. Dette Billede bør være et Mønster for enhver christelig Familie. Joseph's fromme Retfærdighed og Maria's store Reenhed maae gjensindes hos Ægtefællerne, og naar de med forenede Kræfter og med samme Iver, som Maria og Joseph, drage Om-sorg for de Børns Vel, som Gud har betroet dem, og naar de heller ikke forsømme, ved Bøn at neddrage Guds Belsignelse over deres Be-stræbelser, da ville deres Børn ved Guds Naade ogsaa blive troe Billeder af det guddommelige Barn Jesus. Og ere Børnene og-iaa deres Forældre underdanige, ligesom den menneskeblevne Guds-son har været det, da ville Forældrene altid føle frisk Kraft og ny Lyst i sig, for at virke og arbejde for Børnenes Vel. At det skal være og altid forblive jaaledes, det være da den faste Beslutning, som alle Huusfædre og Huusmødre og alle deres Børn ville tage hjem med sig idag. — Den h. Gudsmoders øvrige Festdage ville vi gjemme til næste Gang; om alle vilde vi dog ikke mere kunne tale i Aften.

(Fortsættes i næste Aargang.)

Den katholske Kirke i de forenede Stater i Nordamerika.

Af „Katholsk Almanak for de forenede Stater“ for Aaret 1859 meddele vi følgende for vore Læsere formentlig interessante Uddrag. I Løbet af det sidste Aar har der ikke fundet nogen Forandring Sted i Begrænsningen og Antallet af Diocæserne. De Forenede Staters Kirke indbefatter endnu syv Kirkeprovincer, som ere inddeelte i tre og tredive Bispedømmer og to apostoliske Vicariater. Kirkenes Antal beløber sig til 2300 med 2050 Præster; den katholske Befolkning i hele Unionen anslaaes til tre Millioner Sjæle.

Da det ikke er vor Hensigt at levere nogen kirkelig Statistik for ethvert enkelt Diocæs, skulle vi her kun omtale nogle nye Documenter, som ere vedføiede hiin Almanak. Denne Almanak indholder først et Martyrologium Americanum (Amerikansk Martyrbog) — en Fortegnelse over Missionairer, som i de Forenede Stater have beseglet Bekjendelsen af deres Tro med Døden. Denne hæderfulde Fortegnelse omfatter ikke mindre end 52 Martyrer: 31 Franciscanermunk, 16 Jesuiter, 2 Dominicanere, 1 Sulpicianer og 2 Verdenspræster. Canadas Annaler opvise desforuden 20 Martyrer, som ere bleve Offere for de vilde Trokeser og hvis Blod har befrugtet dette saa ægte katholske Land. Ingen af de nævnte Martyrer bliver æret paa vore Altare; paa deres Saligerklæring er der ikke engang blevet andraget hos den h. Stol, — og dog paaistaæ Kirkens Modstandere, at Rom bestandig jager efter Leilighed til at opstille en ny Helgen!

Under Navnet Monasticon Americanum giver den nævnte Almanak korte Notitjer om de forskjellige religiøse Ordener og Samsfund, som have nedsat sig i de Forenede Stater. Man maa forbauses over deres Antal og man kan ikke andet, end beundre Kirkens Frugtbarhed, som ikke alene bringer Fleertallet af det kristelige Europas klosterlige Institutioner over til Amerika, men desuden har skabt der nye qvindelige Samsfund for nye Fornødenheder. Siden Reformationen bestræber den religiøse, politiske og sociale Bevægelse sig for at give Klosterlivet Baneskødet; for-gjæves — man seer Munkenes Habiter og de Gud indviede Somfruers Slør daglig mere at blive hjemme i Hjertet af det confessionsløse Amerika.

Vi skulle her give en kort Oversigt over de forskjellige i Unions-Staterne bestaaende mandlige Ordener og Samsfund:

1. Benedictinerne. De første Medlemmer af denne Orden, som i A. 1846 nedsatte sig i de Forenede Stater, kom fra Baiern. For Diebliffet besidder Ordenen Kloster i Staterne Pensylvanien, New-Jersey, Kansas og Indiana. Overbestyrelsen

ledes af en infuleret Abbed*) (P. Bonifaz Bimmer); han residerer i den h. Vincents' Abbedie i Diocefet Pittsburgh. Ordenspræsteres Antal, med Undtagelse af de mange Lægbrødre, beløbe sig til 42.

2. Trappisterne, efter Abbé Rancé's strenge Regel**), nedsatte sig allerede i Aaret 1803 i de Forenede Stater. Efterat de siden deres Fordrivelse fra Frankrig under Nædselsregjeringen hjemløse havde vandret omkring i Europas forskjelligste Lande, ja selv vare komne til Rusland, fandt de først i Amerika et roligt Sted, hvor de usforstyrrede kunde efterleve deres Ordens strenge Regler. Abbediet „Gethsemani“ i Diocefet Louisville bestyres af en infuleret Abbed, som tidligere har været Sognepræst i Diocefet Lucon. Desforuden besidde irske Trappister et Kloster i Staten Iowa.

3. De regulerede Kanonici af Præmonstratensordenen. Stiftet i A. 1119 af den h. Norbertus i Frankrig, kom dette geistlige Samsund i A. 1846 fra Tydsland til de Forenede Stater. Det besidder et Huus i Diocefet Milwaukee (Wisconsin).

4. De regulerede Kanonici af det hellige Kors. Denne Orden blev stiftet i A. 1241 af Pater Theodor de Celles og nedsatte sig i A. 1850 i Staten Wisconsin.

5. Minoriterne, af den h. Franciscus' Orden, bestaae af flere Afdelinger: 1) Conventualerne, som have ladet nogen Formildelse indtræde i de oprindelige Ordensregler; 2) de Barfodede eller Reformaterne, siden 1484; og 3) Capucinerne, stiftede 1525 af Pater Matthæus Bassi. Franciscanerne kom i A. 1528 til Florida i Amerika, for der at prædike Evangeliet, og opnaaede store Resultater ved Omvendelse af vilde Folkestammer. Imidlertid bleve de, efter en i to og et halvt Aarhundrede fortsat Virksomhed, ved Engländerne fordrevne fra Florida, og først i vore Dage vendte Minoriterne tilbage til et Land, hvor deres hellige Forgængere havde udgydt deres Blod for Troen. De Barfodede, som i A. 1855 kom fra Rom, besidde store Kloster i Diocefet Buffalo i Staten New-York. Tydske Capucinere nedsatte sig i Texas og Wisconsin; Conventualerne have Missons-huse i forskjellige Diocefer. Endelig besatte Brødrene af den h. Franciscus' saakaldte tredje Regel sig i fire Stater med fattige Børns Opdragelse.

(Sluttes i næste Nr.)

*) d. e. en Abbed, som af Paven har erholdt den Tilladelse at junder offentlig i Bispehuen (Infula), endskjondt han ikke er Biskop.

**) Jfr. Stand. Kirketid. 1855, Side 452 fig.

Airkelige Efterretninger.

Rom. Den paa Italiensk oversatte Protestation af Biskoppen af Orleans blev trykt i Tidsskriftet: *Civiltà cattolica's* *Officin* og gratis uddeelt i 40,000 Exemplarer.

England. Hvorledes de stakkels katolske Fanger i Englands Fængsler ogsaa maae erfare en raare Behandling for deres Religions Skyld og paa forskjellige Maader blive fristede til Graftald ved de anglicanske Fængselscapellaners Paatrængenighed, er alle Katholiker bekendt i England. De offentlige Forjæmlinger, i hvilke dette Thema omhandles, ere talrige og meget besøgte; de mest energiske Beslutninger tages, og i det atter aabnede Parlament vil dette Anliggende af al Kraft blive forseglet af Katholikerne, naar kun den høifirkelige Fanatisme ikke atter afviser deres Klager med Henviisning til den bestaaende Lov. — Et Exempel paa de anglicanske Capellaners Omvendelsesfyge i Fængslerne fortæller *Weekly Register*: En irsk Fange læste sin Rosenkrands. Den høifirkelige Pastor træder ind i hans Celle, og da han træffer ham ved denne Andagt, slaaer han Dinene op imod Himmelen, vender det Hvide i Dinene og siger: „D min stakkels Ven, hvor det gaar mig til Hjertet, at see, at du beder ti Gange mere til Jomfruen end til Gud.“ „Ak nei,“ svarede Irælænderen, „veed De da ikke, at eet Fadervor er ligesaa meget værd som ti Ave Maria?“

Frankrig. Bevægelsen for Paven. Nu har ogsaa en anden af Frankrigs største Mænd, den berømte Grev Montalembert — i en Artikel: „Pius IX. og Frankrig i Aarene 1849 og 1859“ — tage Ordet til Forvar for Pavens verdslige Rettigheder og grundigen tilintetgjort alle revolutionaire Sophismer, hvormed de bekæmpes. Montalembert behandler Spørgsmaalet kun fra den internationale Rets Standpunkt, asseet saa meget som muligt fra den religiøse Side, da han ikke har noget at tilføie Biskoppen af Orleans' fortræffelige Udtalelser, og han viser iblandt Andet, at det ikke har noget at sige, naar man paastaar, at Beshyttelsen af Paven giver Frankrig Ret til at stille ham Betingelser. Dette vilde kun lade sig høre, naar Opstanden i Romagnaen var en af den franske Politik uafhængig Tildragelse; men det er beviisliggjort, at den er den umiddelbare Følge af Frankrigs Krig imod Østerrig; og desuden har den franske Keiser ved Krigens Udbrud høitideligt lovet, at han vilde beshytte alle den pavelige Stols verdslige Rettigheder. Montalembert er meget forbauset over Keiserens Tilstaaelse i sin Tale til Erkebiskoppen af Bordeaux, „at Europa ikke længere vilde tillade

Roms Occupation," og udraaber: Hvilken Larm vilde man have gjort, dersom Ludvig Philip havde talt om "Europas Tillaelse!"*) Vi beklage, at vi af Mangel paa Plads ikke kunne giengive hele Artiklen, som vilde fylde flere af Kirketidens Nummere; vi maae lade os nøie med at hidsette enkelte af de mest præguante Passus i dette ypperlige Aestykke. Med Klarhed udvikler Forfatteren Spørgsmaalets egentlige Brændpunct paa følgende mesterlige Maade: „Jeg beder til Gud, at Han vil holde mig fjern fra alle falske og overdrevne Argumenter. Erfaringen fra offentlige Forhandlinger har lært mig, at et daarligt Argument i en Vens Mund skader ti Gange mere Vennens Sag, som han vil forsvare, end de fortræffeligste Argumenter, som hans Modstander fremføre. Jeg skal saaledes ikke opstille den Baaestand, at de verdslige Institutioner i de romerske Stater ere at foretrække fremfor alle den nyeste Tids Institutioner, eller at Paven's Undersaatters timelige Vel er bedre eller i det Mindste er lige ordnet med alle Jordens Folkeslag. I selve Rom, hvor altid en stor Forsigtighed og Maadeholdenhed i Burderingen af politiske Tilstande har været fremherskende, vilde en saadan Overdrivelse visstelig kun fremkalde et Smil.

Ere Forholdene i Rom værre end ellers nogensteds? det er hele Spørgsmaalet. Ere de der saa slette, at den øverste Magt der maa blive omstyrret ved den oprørste Befolknings Bestræbelser, at Piemont's Ophidselser maa gives Ret, at Frankrig maa besytte dette Piemont imod enhver Repression og at Europa forud maa frifinde det?

Sandelig, det vilde være en besynderlig Bending af Tingene heneden! Af alle Regjeringer den mindst angribende, den eneste Regjering, som i tre Aarhundreder aldrig har tilladt sig Indgreb hos sine Naboe, som aldrig har forureliget Europa ved sine Fordringer, som aldrig har forstyrret eller krænket Noget, imod hvilken ingen Stat, den være nær eller fjern, kan rejse den mindste Klage, — netop denne Regjering skulde lyses i Folkenes Ban!

Herr de Ministre siger: „Baverne kunne fordom have foremeget søgt at gjøre deres almindelige Overherredomme gjeldende, som en ikke mindre almindelig Mening dengang heller ikke gjorde dem stridig. De kunne have forlangt Hylbinger, paalagt Skatter

*) Dg vi spørge: har Napoleon først spurgt Europa om dets Tillaelse, dengang han ved Krimkrigen besyttede den tyrkiske Sultana? har han indhentet Europas Tillaelse, dengang han afsluttede en Offensiv- og Defensivalliance med Victor Emanuel? dengang han besyttede Sardinien med sine Tropper? Dg nu paa een-gang behøver han Europas Tillaelse for at besytte den hellige Fader!!

altfor vilkaarligt, det kan gjerne være ic., men derhos forbliver det sandt: de have aldrig søgt at gribe Leiligheden til at forstørre deres Stater paa Retfærdighedens Beføstning, medens ingen anden Magt kan unddrage sig denne Forbandelse; og selv i dette Dieblis, med al vor Philosophie, vor Civilisation, vore smukke Bøger, er maaffee ingen europæisk Magt i Stand til fuldkomment at retfærdiggjøre alle sine Besiddelser for Gud og for Fornuften!"

Denne Sammenligning, som jaæ træffende bliver retfærdiggjort i Alt hvad der betræffer Staterne, er ikke mindre anvendelig i Henseende til Herskernes Personer. Jeg er ingen Smigrer, selv ikke af Ulykken, heller ikke af Forviisningens ædle Lidelser. I Forbigaaende maa jeg sige: disse barnagtige Smigrerier, denne letsærdige Enthusiisme, som man seer at bryde ud hos mange religiøse Stribenter, saasomt det gjelder om en Opperstepræst, om en Kirkesyrste, er mig i høi Grad modbydelig; jeg finder deraf ikke det ringeste Spor i Troens store Aarhundreder, Intet i Kirkesædrenes og Helgenernes ophviiede Literatur. Jeg skal derfor nok afholde mig fra ethvert Smigreri imod Pius IX. som en Fornærmelse eller Uhyggelighed. Men den mest maadeholdne Billighed twinger mig til den Befjendelse, at den Pave, hvis Aag Romagnolerne erklære for utaaeligt, ikke staaer tilbage for nogen af Europa's Souverainer i Dybd, og at han, efter at han har været sit Aarhundredes folkeligste Fyrste, endnu er forbleven den daðelsrieste.

Hvilken Ed har han krænket? Hvilken Forfatning har han omstyrket? Hvilket Blod har han udgydt? Hvilken Eiendom lagt under Beslag? Hvilken Snare lagt? Hvilken Løgn forebragt?*) Hvem, for Himmels Skyld, hvem har han bedraget eller forfulgt? Uden Undtagelse har han benaadet alle forhenværende Fjender af den h. Stol: deres Tak derfor har været, at de have bortstjernet ham en første Gang. Hvilke Friheder har han fuldfæstet? Alle Friheder har han givet sit Folk med en Høimodighed, som altid bliver velsignelsesrig, om den end forekom Mange som uforsigtig. Man benyttede den, for at myrde hans Minister, for at beleire ham i hans Palads, nøde ham til Flugt og erklære ham afsat fra sin Throne. Endelig, hvilken Feighed har han beviist? Han er den eneste Souverain i Europa, som i ti Aar har seet sin Hovedstad besat af venstabelige, men dog fremmede Tropper; og nu spørger jeg de mest Hiintfølende, hvilken Fyrste har i disse ti Aar viist den værdigste, roligste og ædleste Holdning?

*) Man erindre her Cardinal Conjaolvi, Pius VII's Premierministers ædle Ord: „En Løgnens Tilstand er det vanlige Liv ved Hofferne. Men en Løgn i Rom vilde tilintetgjøre en heel Regeringsperiode: umiddelbart vilde der udtræves en anden Pave“. Artaud. hist. de Léon 12. vol 1. pag. 167.

Tillæg til „Skand. Kirketidende“ Nr. 25.

Da Bladet allerede var sluttet, modtog vi følgende Skrivelse:

Min Herre!

De har uidentvilt læst „Berlingske Tidende“ Nr. 278, og har De ikke, saa tillad, at jeg henviser dertil. De vil finde der under „Blandinger“ en „Blanding“ om „Præstevælden i Mexiko“, som giver os en heel Deel Oplysninger om den katholske Geistlighed's Forhold til dette Lands Beboere, „der ere saa dyrist raae og dumme“, ikke fordi de ere for lade til at lære noget, eller fordi det tropiske Clima tildeels sløver Manden; nei — men fordi de ere Katholiker og som saadanne staae under Geistlighedens Indflydelse; — ikke at glemme „Jesuiterne, der 1853 fik Tilladelse til at opholde sig i Landet.“ Denne „Blanding“ fortæller, at en stor Deel Mexicanere maae døe som Pebersvende, fordi de ikke kunne sammenspare den urimelig høie Sum, som de maae betale for at blive gifte. Den fattige Mand er ved Udgifterne til Bryllup og Barnedaab „ruineret for hele sit Liv og bringer ved sin Død og de dermed følgende Begravelsesomkostninger sin Familie i forsøget Gjæld.“

Men, min Herre! De maa ikke troe, det er Bagvaskelser. Nei! Blandingens Fader beviser sine Paastande med Tal! — For et Indianerbarns Daab betales mindst $\frac{1}{2}$ à 1 Peso (ca. $5\frac{1}{2}$ à 11 f dansk) og for et hvidt Barns 4 Pesos (ca. 2 Mk. 12 f); en Brudevielse koster mindst 4 Pesos (ca. 2 Mk. 12 f) for Indianere, 8 P. (ca. 5 Mk. 8 f) for Medlemmer af Menigheden og 16 P. (ca. 11 Mk.) for Fremmede. Men dette er ogsaa Minimum af, hvad der maa betales. I flere Stifter maae selv de Fattigste betale fra 14 til 25 Pesos (ca. 1 Rdlr. 58 f à 2 Rdlr. 83 f) for at blive viiede, og en ligesaa stor Forskjel hersker der i Prisen paa Begravelser og andre ministerielle Forretninger. 15 Pesos (ca. 1 Rdlr. 69 f) er den sædvanlige Tægt for en Fattigs Begravelse.“ — Hvilke Blodlugere disse mexicanske Præster! Man maa være „Berlingske“ megen Tak skyldig, fordi den har bidraget sit til at udbrede denne Blanding; kun burde den tillige have meddeelt en Priiscourant over Bieser og andre ministerielle Forretninger i den engelske Høikirke og den danske Statskirke, for ret siensynligen at vise Forskjellen mellem de uegennyttige protestantiske Præster og det pengegridske katholske Cleresie. — Angaaende de øvrige Meddelelser, bemeldte „Blanding“ indeholder, saa haaber jeg, min Herre! at De ikke betvivler Sandheden deraf. De ere vist ligesaa sande, som Don Louis de la Rosa's Ord, om de end ikke ere beviste. Jeg forbliver med Ærbødighed Deres

„mexicanske Mulat“,

hvis Daab har kostet „den urimelig høie Sum“ af $5\frac{1}{2}$ f, og som har „ruineret sig for hele sit Liv“ ved et Giftermaal, hvis kirkelige Priis har naaet den „utrolige Høide“ af 2 Mk. 12 f.

Til Redacturen af „Skandinaviske Kirketidende“.

Som et Exempel paa de øvrige Dumheder, den ærlige „Berlingske Tidende“ opvarter sine Læsere med i ovennævnte „Blanding“,

skulle vi her til Moro for vore Læsere kun endnu anføre følgende morsomme Fortælling: „Desuden have Biskopperne (i Mexiko) en maanedlig Indtægt af 13,000 Pesos (en Peso er omtrent 11 s.) ved et Slags Lotteri, som ikke godt vilde kunne bestaae i noget andet Land: „Sjælene spilles ud af Skjærsilden““. Til en saadan Trækning affættes flere tusinde Sedler à 2 Pesos Stykket. Paa dem staaer den Af dødes Navn, og den, hvis Navn ved Trækningen kommer ud, bliver ved Hjælp af de Pesos, hvormed dette Lotteri i Tusindvis fylder Præsternes Lommer, forflyttet fra Skjærsilden til Paradiset.“ Saa vidt den oplyste „Berlingske Tidende“. For vore Læsere behøve vi ikke at tilføie et eneste Ord; de indsee nok, hvor taabelige og latterlige de Argumenter ere, til hvilke den ærede „Berlingske“ tier, for at give sit fromme, saa ret kristelige Had til Pavedømmet Luft. Men hvad vi mest forbauses over, er, at et saadant Blad tør byde sine Læsere slikt Konfens, at det virkelig tør gjøre Regning paa en saadan Lettroenhed og barnagtig Borneerthed hos det danske Publicum, som vistnok neppe vilde findes iblandt de „dyrsk, raae og dumme“ Mexikanere.

Naar ikke ovenstaaende Skrivelse havde foranlediget os dertil, vilde vi naturligviis aldeles have ignoreret meerbemeldte „Blanding“, ligesom vi overhovedet ignorere alle deslige drakstiske Expectorationer i „Berlingske“ saavel som i flere andre Dagblade; thi Erfaringen har lært os, at det er et aldeles unyttigt og utaknemmeligt Arbejde at indlade sig i en Discussion med dem, som mangle en ærlig og god Billie. Man kan jo dog aldrig vaske en Morian hvid eller lære Krebsten at gaae lige.

For den „Berlingske Tidendes“ Bedkommende kunde det forresten være noget lettere begribeligt, naar den siden Nytaar har troet at burde indrette sin Historiographie over Nutiden overhovedet mere efter dens Redacteurs subjective Begreber om det „Æsthetiske“ end efter den objective Sandheds Regler; thi Redacturen er jo en „Digter“, og hvorledes Digterne i Almindelighed skrive Historie, det har den ogsaa i „Berlingske“ besungne Schiller viist deels ved sine smukt skrevne men aldeles usandsfærdige Historier om Trediveaarskrigen og om Nederlandenes Frafald, deels ved sin egen ligefremme Bekjendelse: „Die Geschichte ist nur ein Vergnügen für meine Phantasie, und die Gegenstände müssen sich gefallen lassen was sie unter meinen Händen bleiben.“*)

Skandinav. Kirketidendes Red.

Kjøbenhavn, d. 2. December 1859.

*) D. e. „Historien er kun et Morstak for min Phantasie, og Gjenstandene maae finde sig i at blive hvad de blive til under mine Hænder.“ Jfr. v. Eichendorff's Geschichte der Literatur I. 296.

Gives der vel iblandt alle Besværginger, som Italienerne have reist imod andre Fyrster, en eneste, som med en Slygge af Retfærdighed kunde lægges Pius IX. til Last? Ikke een. Er han en Tyrant? Nei. Ikke en eneste af hans mest rasende Modstandere vilde vove at paastaae det. Er han flygtet? Nei. Er han en Usurpator (Thronrøver)? Nei. Er han en Fremmed? Nei. Han er mest Italiener, ganske alene iblandt alle Halvøens Fyrster heel Italiener, langt anderledes Italiener, i det Mindste efter Oprindelsen, end Savoyens Slægt, som exploiterer ham i Italiens Navn. Man har vovet at tale om hans østerrigste Sympathier: tilstaae maa man, at der, om han befad saadanne, i Sandhed bliver brugt ganske befynderlige Midler, for at helbrede ham for dem; men hvor vise disse Sympathier sig? Efter at han i 1847 efter Evne havde understøttet den italienske Bevægelse, efter at han endog havde formået Østerrigerne til at trække sig tilbage fra Italien, har han ikke villet erklære Krig, hvortil P. Ventura og andre af Popularitetens og den raae Magts lave Emigrere tilskyndede ham; og deri har han gjort vel, thi ellers vilde han have spjaget sin Bligt som alle Troendes fælles Fader. — I Aaret 1859 er det blot blevet forlangt af ham, at han skulde iagttage Neutralitet; og han har holdt den med den største Samvittighedsfuldhed. Men han selv havde, tilskyndet af en Gressfølelse og ridderlig Stolthed, som er en bedre Tidsalder værdig, udtrykt det Ønske, at de franske saavel som de østerrigste Tropper samtidigt maatte forlade hans Stater, paa en Tid, da Krigen endnu ikke var erklæret og da Nationerne endnu ikke vare opeggede til Revolution.

Hvori bestaaer da altsaa hans Forbrydelse? i eet, i et eneste: han er Præst, deri ligger Alt. Romagnolerne, som saa taalmodigen have underkastet sig Huset Este, og et Antal smaa af Middelalderens Tyranner, — disse ubændige Patrioter, som med saa megen Stolthed paaberaabe det nyere Munde om Kongeriget Italien, som er bleven skabt, styret og behersket ved en fremmed Magt, ville ikke mere adlyde det Herredømme, som er det ældste, det ærværdigste, det mest italienske i Europa, fordi denne Souverain er en Præst. Dette er deres Idee, deres Indbildning, deres Maade at forstaae Menneftets og Folkets Rettigheder paa.

Og over hele Europa finde de Sympathie og Understøttelse hos alle hine Revolutionsmænd, der, besejrede og trængte tilbage i 1848 og 1849, nu som deres Havnlysts første Offer forlange, at hiin Ypperstepræst bliver affat og nedværdiget fra en Souverains Rang til en Underfaat eller til en Slave.

Siden hvornaar har det da været tilstrækkeligt, kun at erklære: at man ikke bliver regjeret efter sine Luner, og at man kun vil lade sine Phantasier gjælde som den eneste Norm og Rettesnor, — for da at

turde paakalde Opstandens Ret, at sætte sit Land og hele Europa i Forvirring? Vilde Remagnolerne sig maaskee ind, at de ere de eneste Misfornøiede i hele Verden? Gives der ikke ogsaa en Mængde andre Folk, der ere ligesaa utilfredse som denne eller hiin Bologneser? Men hvad vilde der blive af Europa, dersom alle disse Misfornøiede vilde handle som hine?

Alt bifalde og anerkjende en saadan social Ret, at lade den ustraffet udøves, hvad andet vilde det være, end at indføre Uordenens, Demoralisationens Herredømme? Paa den Maade vilde Europa være fordømt til at dele de sydamerikaanske Staters Løb, hvor et Regjeringsflotte finder Sted hver 14de Dag, hvor enhver General, som river 1500 Mand med sig og kan opfinde eller opvarme et Oppositionsprogram, gaaer ud paa, at ryste eller omstyrte Landets Regjering og at sætte sig selv i dens Sted. Disse Bestræbelser af en vanvittig Egoisme, disse oprørse Luner, disse forbryderiske og dræbende Daarstaber, — dem bereder Gud de bitterste og retfærdigste Skuffelser; for dem bevarer Han den strengeste og mest nedværdigende Straf, som kan ramme et civiliseret Folk: Kasernerne's Despotisme! — Democratiet, Revolutionen selv, saasnart de have seiret paa nogen Maade, ere tusinde Gange hurtigere og ivrigere end Monarchiet, for at stride ind imod ethvert Opstands- eller Afstillelsesforsøg, saa retfærdigt og provoceret det end maatte være. Bee dem, som, hvor Revolutionen engang har grebet Tvilen, ville gjøre den den hele Fylde af den mest absolutte Magt stridig. Conventet (de franske Jacobinere og andre Revolutionaire i 1793) har lært det heltensmodige Vendée hvad det koster, at gjøre Fordring paa Samvittighedens simple Ret, som Staten i sin Almægtighed havde dybt krænkert; og i den nyeste Tid have de radicale Cantoner i Schweiz paany bragt denne Lære i Anvendelse imod Arcantonerne, — mod denne Bugge for den helvetiske Frihed; disse ere bleven ubarmhjerligt nedkuede og udplyndrede, fordi de vilde værne om deres gamle ærværdige Uafhængighed. —

Men, saaledes vil man indvende os, vil De maaskee negte, at Reformere ere nødvendige i de romerske Stater? Jeg skal nok vogte mig for at negte dette, og tvivler ikke om, at Reformere ere nødvendige, i Rom saavel som ellers overalt. Kun veed jeg ikke, og Ingen i Frankrig veed det noie, hvilke Reformere der ere nødvendige, hvilke der allerede ere tilstaaede og hvilke der ere negtede, hvilke der allerede ere indførte og hvilke der endnu skulle foretages. Ingen betegner disse Reformere nærmere, Ingen discuterer dem, og i Grunden bryder heller Ingen sig om dem. Af de fire i (Keiserens) Skrivelse til Edgar Rey (1849) foreslaaede Reformere er een allerede fuldbdyrdet, og den er forbleven fuldstændig uden Virkning. „Den almindelige Almestie“. Begrebet af en anden af de foreslaaede Reformere: „fri-

findet Regjering"*) , er siden den Tid bleven et ganske andet, og denne Fordring venter endnu paa en ny Fortolkning. Der bliver altsaa kun de to sidste tilbage: „Embedernes Besættelse med Lægfolk,“ som dog ikke kan udstrække sig til Paven og Cardinalernes Affættelse, og endelig Indførelse af „Code Napoleon“ (d: den napoleoniske Civillovbog). Med Undtagelse af de Punkter, som angaae Egtteskabsfiløsmiessen og den borgerlige Vielse, har man imidlertid endnu aldrig meddeelt os en nærmere Oplysning om, i hvilke Stykker den nævnte „Code“, som udelukkende er en borgerlig Lovbog, skjelner sig fra den Civillovbog, som Bavernes Rom har optaget fra Keiserens Rom ...

Men selv indrømmet, at disse Reformere vare nødvendige, begrundede og mulige, — er da Romagnaen det eneste Land, som trænger til dem? I alle Lande gjør Trangen til Reformere sig gjeldende, og alle forlange saadanne.

I England er „Reformen“ alle Partiers Feltraab og har været det til alle Tider. I Østerrig, i Preussen, i hele det tydske Forbund ere paatrængende og grundige Reformere nødvendige. Jeg vil troe, at dette Duffe er almindeligt og denne Trang er begrundet overalt. Men er man paa nogetsteds andet Sted end i de romerske Stater kommen paa den Idee, at erklære denne Trang til Reformere for ligebetydende med Souverainitetens For drivelse og Tilintetgjørelse? Hvor har man stillet den Fordring, at overlade Ansorgen for Reformtrængens Tilfredsstillelse til Invasionen, til Fremmedherredømmet? Intet andet Sted end kun i de romerske Stater, til Skade for Paven; og det var Ar efter en blodig Krig, som udelukkende blev ført i det Diemed, at tugte Rusland, fordi det havde den Hensigt, ved Misbrugen af sin Indflydelse at indføre Reformere, som vilde være komne Sultans kristelige Undersatter tilgode!

Dog alt dette er kun Paaskud og Udskielser, og vi ville derfor undersøge Tingenes egentlige og dybeste Grund....

Ingen Hæve! saaledes lyder de Revolutionaires sande, eneste Program i Romagnaen, som ellers overalt. Hvad Forbedringerne i Lovgivningen eller i Forvaltningen angaaer, saa vil man dem ligesaa lidt idag, som man vilde dem i Aaret 1848.

I Aaret 1848 har Pius IX. indført eller forberedt alle disse Forbedringer: men ved hvilken af dem har han tilfredsstillet „Mazzini“ eller afvæbnet „Garibaldi“? De samme Mennesker

*) Af hele Discussionen i 1849 fremgaar, at man under „findet Regjering“ dengang forstod en Art constitutionel og parlamentarisk Regjering med et eller to Ständerkamre, saaledes som Pius IX. havde stiftet den i 1848. Men man kan dog ikke godt antage, at Frantrig for Tiden endnu skulde forlange af Paven, hvad der er blevet affet hjemme hos det selv.

ere idag atter blevne almægtige, de have hverken forandret deres Færd eller deres Program.

(Sluttes i næste Nr.)

— I dette Dieblif staae af Frankrigs 83 Erkebiskopper og Biskopper kun endnu 20 tilbage med deres Meningsytring. Biskoppen af Orleans vil lade sin „Protestation“ følge af et Bærf om „Pavens verdslige Herredømme,“ hvori han vil beløse det romeriske Spørgsmaal fra dets vigtigste Synspunkter. Ogsaa den lavere Geistlighed i Frankrig lader sig høre; de revolutionaire Blade, som fordrifte sig til at udsprede den Usandhed, at den misbilligede sine Biskoppers Protestationer, faae det ene Dementi efter det andet. Den lavere Geistlighed, saaledes strive Præsterne i Marseilles, er opfyldt af Taknemmelighed imod sine Biskopper for hvad I — for at denuncere — kalde et „legitimistisk“ Korstog og hvad vi kalde et „legitimt“ Korstog.

Spanien. Ogsaa Spaniens Biskopper opløste deres Hyrdestemme i udførlige Pastoralbreve til de Troende for at kundgjøre deres Harm og Indignation over den skjændige Behandling, som for Tiden vedefares den h. Fader fra de italienske, franske og engelske Revolutionsheltes Side, og hvorved den legitimeste af alle europæiske Fyrstethroner skal rokkes. „Naar dette skeer ved det grønne Træ, hvad vil der da skee ved det tørre?“ d. v. s. naar man begynder at rokke den ældste og legitimeste Souverainitet, hvorledes vil det da i Tidens Løb engang gaae de yngre og mindre legitime Souverainer i Europa?

Turin. Ogsaa fem sardiniske Biskopper og syv andre Medlemmer af den sardiniske Geistlighed skulle have afslaaet at modtage de dem af Kong Victor Emmanuel tilbudte Ordenstegn.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 4. Decbr. — 2. Adventsøndag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse men tydf Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Søndagen d. 11. Decbr. — 3. Adventsøndag. — Maria's ubesmittede Undfangelse. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. Efterm. Kl. 3 Festandagt med Forelæsning.
- Onsdag d. 14., Fredag d. 16. og Lørdag d. 17. Decbr. ere kirkelige Tøpperdage og derfor befalede Faste dage.

Kjøbenhavn.

S. Friers Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 26. Søndagen den 18de December. 1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberterne desuden i Aarets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissiönair, Hr. Konsthandler **C. N. Blom-Fensterer**, store Kjøbmagergade 68, og i alle Bøglæder; i de danske Stater paa de lgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 Sk. Kvartalet.

Den hellige Fader Pave Pius IX.'s Betsignelse over den katholske Menighed i Kjøbenhavn.

Var det os allerede en saa stor Glæde og Opmuntring, for nogle Maaneder siden at see vor Høiærværdigste Biskop iblandt os, og at modtage den Biskoppelige Betsignelse af hans Hænder, saa maa det vistnok være os en endnu større Trøst at erfare, at hele vor herværende katholske Menighed er bleven deel-

agtig i den Apostoliske Betsignelse, som Jesu Christi umiddelbare Repræsentant, og den hele Kirkes øverste Biskop selv har særligen udtalt over den. Det var Søndagen den 20. Novbr. d. A., tre Dage efter at vi havde forsamlet os i Helligdommen til fælles Communion og Bøn for den h. Fader — da en dansk Elev af det Urbanske Præste-Seminar i Rom havde den Ære, at overrække den h. Fader en kristelig Ansøgning med den Bøn: at Hans Hellighed vilde værdige sig at lyse den ypperstepræstelige Betsignelse over de tvende Sjælesørgere og alle troende Medlemmer af den katolske Menighed i Kjøbenhavn. Den hellige Fader tilstod ikke blot beredvilligen den ansøgte Naade, men for endnu tydeligere at tilkjendegive os sin allerhøieste Gunst og ligesom at documentere den, tog han Bennen og nedskrev med egen Haand følgende Betsignelsesord paa Ansøgningen:

Benedicat Vos Deus et custodiat!

Die 20. Nov. 1859.

Pius, Papa IX.

d. e.

Gud velsigne og beskytte eder!

Den 20. Novbr. 1859.

Pius IX., Pave.

Idet denne Apostoliske Betsignelse paa den ene Side giver os et rørende Beviis paa vor hellige Faders særdeles Bævaagenhed mod os og tillige byder os et nyt dyrebart Underpant paa vor levende Forbindelse med Jesu Christi Kirkes ophøiede Overhoved og Centrum og gjennem dette med den hele hellige Kirke: vil den paa den anden Side ogsaa være os en ny Opmuntring til en ubrødelig Trost i vor Kjærlighed og Hengivenhed for denne Frelserens uplettede Brud og tillige til den varmeste Taknemmelighed mod selve vor h. Fader. Og især i nærværende for denne ophøiede Ypperstepræst saa lidelses- og stormfulde Tid kunne vi vel neppe bedre gjengjelde hans kjærlige Sindelag mod os, end derved, at

vi fra nu af med fordoblet Inderlighed og Andagt fremsende vore fælles Bønner til den guddommelige Naades og Barmhertigheds Throne, for at den Almægtige maa styrke den hellige Fader i hans Lidelser og Trængsler og snart afvende de Farer, som for Diebliffet true den Apostoliske Stols Frihed og Uafhængighed.

Den katholske Armod.

Iblandt de utallige eventyrlige Bebreidelser, som Modstanderne af vor hellige Religion og Kirke gjøre denne, har især den Bebreidelse, at Katholikerne ved deres Kirke og Religion vare fordømte til timelige Arbejder og Savn ligeoverfor Ikkekatholikerne, en meget stor Betydning i disses Dine. Vel er denne ligesaa taabelige som usande Bebreidelse utallige Gange og fra de forskjelligste Sider bleven belyst paa en Maade, som det sig bør; men vore Modstandere lade sig imidlertid ikke afholde fra, idelig og altid paany at opvarme deres smukke Bebreidelser, der just ikke lade dem og deres religiøse Grundsatninger sinne i noget misundelsesværdigt Lys. Men saaledes ligger det nu engang begrundet i vore Modstanderes Naturhistorie!

Saaledes har en fransk-protestantisk Prædikanant, Forfatter til en Mængde Smaa skrifter, der blive uddeelte paa Baden, for nogle Maaneder siden, i en egen herfor skreven lille Bog, nærmere udviklet dette Beviis, som nu er blevet meget populært iblandt de ikkekatholske Banquiers og Industridrivende. Men dette har bekommet ham ilde og paadraget ham en Kærselse netop fra den Side, hvor han havde ventet at finde Bifald. Journal des Débats, dette Blad, som forøvrigt intet mindre er end streng katholsk eller kirkeligsinde, har bragt en med Ild og Forstand skreven Kritik over dette selsomme Landsproduct, i hvilken det nævnte Blad med en Indignation, som maa regnes det til Ære, svinger Svøben over de skamløse og uchristelige Principer, som ere Grundlaget for denne Apologie af nymodens Religionsopfatning. Deri hedder det nu:

„De katholske og ikkekatholske Nationer, betragtede fra Velstandens, Intelligentsens og Moralitetens tredobbelte Synspunkt; af Napoleon de Rousfel, Pastor.“

„Vi have taget denne Bog i Haanden, bejjælede af det Duffe, at kunne fige faa meget Godt om den, fom det fun var muligt; men med den bedste Billie af Verden, kunne vi hverken betragte den fom en god Bog, eller dens Forfættelse fom en god Gjærning. Forfatteren har frevet et Værf, hvis Indhold overalt prædiker den grufomfte, følefløfeftø og meft forvilede Materialismuſ. Sandelig, naar en Evangelieftø Tjener fun veed at forkynde Verden en Moral fom denne; naar han, enten han nu er Katholik eller ikke, ikke forftaaer at drage nogen anden Slutning af Hiftorien: faa bliver der ikke nogen høiere Dpgave tilbage for Menneſket, end faa godt fom muligt at føde og mæfte fig, at befinde fig vel og paa bedste Maade at beførge fine Forretninger; de Rigefte ville da være de Dydigfte. En faadan Lecture ſammenfnyrer Hjertet . . .“

„Paftor Rouſſel vilde anftille en Sammenligning imellem de katholiſte og ikkekatholiſte Nationer fra Velſtandens, Intelligentſens og Moralitetens tredobbelte Synſpunkt. Moraliteten, fom egentlig dog burde ſtilleſ foran, indtager ved denne Sammenligning ulykkeligdviſ den ſidſte og ubetydeligſte Pladſ; Intelligentſen kommer i anden Række og Velſtanden ſtiller fig, ligefom paa Titelen, forſt til Skue og pranger i forſte Linie . . .“

„I to Bind jøger Paftor Rouſſel med ſtor Vidtløftighed i Tal at godtgjøre, at Ikkekatholikerne ere uendeligt lykkeligere i denne Verden, end Katholikerne; at de beſidde høiere Renter, eie langt flere Actier, værdifuldere Soldbefiſtffer og et ſtørre Forraad af Skjorter og Søvler. Hidindtil have vi altid troet, at Gud vilde paa den yderſte Dag ſtille de Gode paa den høire Side og de Dnde paa den venſtre; men i Paftor Rouſſel's System bliver Menneſkeheden bragt i tvende andre Kategorier; til den ene høre de fede og til den anden de magre Folk. Gud vil ikke mere ranſage Hjerterne og Nyerne, men Maverne. Skulde Paftor Rouſſel give den h. Petruſ Tilladelfe til at bevogte Indgangen til Himmelen, faa vilde han viſſelig give ham den Befaling, ligefom i Tuillerierne, fun at lade „anſtændigt klædte Folk“ paſſere; i Paftor Rouſſel's Theologie er der alſaa paa det Strengſte foreftrevet en anſtændig Frakke eller Kjole for at redde Sjælen . . .“

„Med hvilket Velbehag afmaaler ikke Paftor Rouſſel Bilancen for alle katholiſte og ikkekatholiſte Lande! Han fører her et i Sandhed dobbelt Bogholderie.“

„Paa Velſtandens Gebeet ere Paftor Rouſſel og hans Troeſfæller de absolute Herrer og Meſtere; thi de ere de rigefte. Man betragte fun f. Ex. den Figur, fom dette ſørgelige og ſmudſige Irland spiller ved Siden af fine ikkekatholiſte Søſtre, England og Skotland! Herr Rouſſel opgiver Bilancen efter en officiel Beretning for et Eogn med 4,000 Beboere, der, fom han omhyggelig

bemærker, alle ere Katholiker; disse fire tusinde Katholiker besidde tilsammen 1 Karre, 1 Plov, 16 Harver, 8 Mand- og 2 Fruentimmerfadler, 7 Bordgaster, 93 Stole, 223 Skamer, 27 Gjæs, 3 kalkunse Høns, 1 Bræst, slet ingen Hatte, ingen Taffeluhre, ingen Størler, ingen Kaalrabi, ingen Gulerødder*) . . . Lad os holde inde med den Fortegnelse, hvormed Pastor Rousjel fylder hele Sider af sin Bog. Efter at han har optaget dette Slags Hospitalsinventarium, udraaber han triumpherende: Lad os seile over Canalen og, efter at vi have seet det katholske Irland og dets Glendighed, nu ogsaa betragte Skotland og dets Velstand!"

„Ligesom de Menneſter, som lide af Gulsot, see Alting gul-farvet, saaledes opdager ogsaa Pastor Napoleon de Rousjel Katholicismen i alle Kroge, hvor Ingen havde troet den skjult. Saaledes sildrer han f. Ex. en Nævekamp-Scene, hvis Skueplads Irland er: hvorledes Kæmperne slenge hverandre, hvorledes Vidnerne vasse dem med Eddike, give dem Brændeviin at drinke — kort, han beskriver alle ved saadanne Kampe forekommende Enkeltheder. Men hvori bestaaer Forargelsen? Deri, at Irlænderne tractere hverandre med Bidſkeſlag, i Stedet for med Næveslag, saaledes som „de ædle Boyere i England uddele dem!““ Pastor Rousjel anfører for ramme Alvor denne Omstændighed som et Beviis paa de irſke og katholske Sæders Naahed. Hvilken Afstand imellem de raae Irlænderere med deres katholske Bidſkeſlag og de anglicanske „ædle Boyere“ med deres beundringsværdige, uvivlsomt af deres Tro dem indgivne protestantiske Næveslag! Tager tvende Boyere, en irſk Katholik og en engelsk Protestant, og man vil være i Stand til at kjende Enhver paa Kraften af hans Slag — et ganſte nyt Slags Afſtillelseſtegn, hvorom vi vistnok hidindtil endnu ikke havde drømt.“

„Pastor Rousjel fortsætter sin Rejse videre igjennem Berden og bringer paa den ſamme Wei de katholske Cantoner i Schweiz i Sammenligning med de ikkekatholske. Der kommer en Rejsende til et katholsk Canton, og hans første Ord er: „Hvilken Ureenlighed! Hvilken grøngul, blaasort Anſigtsfarve!““ Det er afgjort: alle Katholiker ere gule! Et andet Rejseindtryk er følgende: „Vi kom henimod Kl. 2 til Flüelen; dette Katholicismens Land gav sig strax tilkjende for os ved fire med Krop Beheſtede, ſex Fnatteede og et halvt Duſin Ulyffelige i Pjalter, som syntes at være ſtegne frem af Graven.““ — Man ſeer, det bliver altid bedre; endnu

*) Er det ikke oprørende, at høre en Ikkekatholik bebreide det ulyffelige Irland dets nuværende Armod? Han ligner Tyven, som forhaaner dens Glendighed, som han ſelv har beſtjaalet. Thi hvem har fuet og trængt det katholske Irland, hvem har ſtrykt det i Armod? Det protestantiske England!

nylig vare Katholikerne gule, nu ere de allerede alle snattede! Lad os vende vort Blik bort fra dette sørgelige Skuespil og hurtigt igjen opmuntre det, idet vi lade det glide over paa et ikkekatholisk Canton: „Hvilke Dale! Hvilken Kultur! udraaber Pastor Roussel. Hvilken Overflodighed og hvilken Industri! Zürich og dets skønne Omgivelser forekomme mig som Sædet for Viisdom, Maadeholdenhed, Velharenhed og Lykke . . . Vi traadte ind i en Hytte; Huusmoderen bød os strax Mælk og Kirsebær og lagde ni eller ti store Sølvstæer paa Bordet . . .“ Man begriber nok: ti Sølvstæer! Hvilke hellige Folk! Disse snattede Katholiker og grøn-gule Folk vilde vistnok ikke kunne forevise eder saadanne! — Skulle vi følge Pastor Roussel til Spanien? Ogsaa der vil han ved Hjælp af talrige Citationer bevise eder, at Gaderne ere slet vedligeholdte og at Værtshusene, hvor man kun spiser paa Tin, ere smudsige; derpaa sammenligner han dette Katholicismens Land med England, som strax allerede melder sig for den Rejsende med sine Sølvbestikker, Jernbaner, hvide Vinde o. s. v.“

„Men vi ville ikke ledsage Pastor Roussel paa alle hans Vandringer; vi negte ingeniunde Rigtigheden af hans Beregninger og unde Ikkekatholikerne Besiddelsen af deres Sølvforraad. Men har Pastor Roussel, s. Ex. paa sin Reise igjennem Irland, ikke sporet det ringeste Samvittighedsnag? Har han aldrig gjort sig det Spørgsmaal: om de ikkekatholiske Englændere ikke have bidraget deres til dette katholiske Lands Glendighed? Om Ikkekatholikerne vel udgjøre mere end en Tiendedeel af Befolkningen; og med hvilken Ret da denne Tiendedeel har lagt Haand paa alle den katholiske Kirkes Giendomme og Indkomster? Og naar Pastor Roussel, for at bevise, at Katholikerne i Irland ikke ere mere undertrykkede, fortæller os, at de have 4 Erkebiskopper, 23 Biskopper, 2,500 Kirker og mere end 2,000 Præster, hvorfor yttres han da ikke en Emule Beundring for dette Folk af Tiggere, som i sin Glendighed endnu veed at spare saa meget, som er nødvendigt til dets Kirkes Underholdning, medens de anglicanske Biskopper og Prædikanter leve herligt og i Glæder i Nydelsen af deres Giendomme? Hvorfor erindrer han sig „som Evangeliets Tjener“ ikke de simple Ord: „Sandelig, Jeg siger eder, denne fattige Enke har givet mest af alle dem, som have offret Almisser; thi alle Andre gave af deres Overflodighed, men hun gav af sin Fattigdom Alt, hvad hun havde og hvad der blev hende tilovers fra sine Livsfornödenheder.“

„Men for Frankrig har Pastor Roussel opbevaret det mest glimrende og slaaende af sine Argumenter. Lad os høre det:“

„I Aarhundreder forfulgte og berøvede deres Giendomme, skulde de franke Ikkekatholiker i Henseende til Rigdom egentlig ikke have staaet paa samme Høide med den øvrige Deel af Nationen;

men de havde heri endog maattet staae tilbage for Katholikerne. Er dette nu virkelig Tilfældet? Vi have ikke nødvendig herom at erkynndige os hos den offentlige Mening; Læserens Samvittighed har allerede givet et Svar”

”Vi maae ved denne Leilighed tolke Samvittigheden vor Beundring for den sælsomme Tjeneste, som den her beviser Pastor Roussel; dog lad os høre Forfatteren selv videre:”

”Men vi skulle ikke paaatae noget, selv ikke engang Dien-synligheden, uden at levere træffende Beviser derfor. Netop herfor have vi imidlertid vidst at forskaffe os de uomstødelige Beviser, som ere af stor Betydning for det omhandlede Spørgsmaal”
— Her blive vi bange for Katholicismen! Hvad er der i Veien med den? Hvilken Tagsteen vil falde ned paa Hovedet af den? Lad os ikke blive bange: ingen Tagsteen, men en Pose fuld af Penge, en Regn af tykke Stillinger! Pastor Roussel forklarer os ganske udførligt, at han har forskaffet sig Fortegnelsen over Skatterne af Løvsøre, som ere betalte af Protestanterne i Seine-Departement. Fortegnelsen er lithographeret; han har den og har fundet, at enhver enkelt Indvaaner i Paris i Gjennemsnit betaler 33 Francs 14 Centimes i Skatter; men Hovedstadens Protestanter i Gjennemsnit 87 Francs 1 Centime pr. Hoved. ”Altsaa,” siger han, ”er Ikkekatholikernes Eiendom i Frankrig tre Gange større, end deres romerske Landsmænds. Efter et saadant Slag maa Katholicismen give tabt; af det den ved Skatteregisteret vibragte Saar vil den ikke mere komme sig! Men hvorfor har Pastor Roussel, da han nu engang var bestyrtiget med at opstille Skatteregisteret, ikke tillige erkynndiget sig om Beløbet af de Skatter, som blive betalte af en anden Deel af Befolkningen, som vi ikke ville saare, men som i Almindelighed dog ansees for temmelig høit bestattede, vi mene de Skatter, som Jøderne betale? Hvem veed, om han da ikke ogsaa vilde have fundet, at Jøderne ere endnu rigere og **følgelig** endnu dydigere, end selv de ikkekatholiske Christne i Frankrig?”

”Vi bemærke imidlertid endnu engang, at vi hverken ville betvivle Rigtigheden af de af Pastor Roussel angivne Tal, eller forbitte ham hans Triumph; vi lade ham rolig flattere op til Toppen af hans af Tostillingsstykker opbyggede Pyramide og der synge sit Gloria in excelsis. Men der gives Een, Som har sagt: Sandelig, sandelig, siger Jeg eder, det er vanskeligt for en Riig at komme ind i Himmeriges Rige. Jeg siger eder atter: det er lettere, at en Kameel gaaer igjennem et Naaleøie, end at en Riig kommer ind i Himmeriges Rige. Vi kunde endnu anføre nogle andre Steder, som i det Mindste have ligesaa stor Bægt, som de af Pastor Roussel meddeelte, men vi ansee os ikke beføiede til at holde en Prædiken. Pastor Roussel har maastee

oprigtigt troet, at han skrev en sædelig og religiøs Bog; Sæctereraanden har forblindet ham, og vi beklage at maatte gjentage, at hans Slutninger ere aldeles materialistiske."

Med hvilke Tanter og Følelser maa Pastor Roussel vel feire den forestaaende Julefest! Maa han da ikke ifølge sin Burderingsmethode forarges paa den fattige Stald i Bethlehem, hvor der ikke findes hverken „Sølvsteer" eller „Sølvbestikker" eller „hvidt Binned?" forarges paa de fattige Katholiker Maria og Josef og de fromme Hyrder paa Bethlehems Marker? forarges paa det fattigste guddommelige Barn i Krybben, Som senere ligefrem erklærede, at Det ikke eiede det, „hvortil Det kunde helde Sit Hoved"? Thi naar Rigdom og timelig Velstand skal afgive Maalestokken for Bedømmelsen af en Religions Sandhed og Guddommelighed, hvad maatte man da troe om den af den fattigste Jesus Christus indstiftede Religion og Kirke? og hvad om de rige Chineseere og de umaadelig rige Brahma-Tilbedere i Indien med deres colossale Guldskatte? — „Salige ere de Fattige i Landen, thi Himmeriges Rige er deres!" dette er Christendommens og Sandhedens Løsen; „Fred paa Jorden for de Menneſter, som have en god Villie!" det er det glade Julebudskab for den sande Christen.

Den katholske Kirke i de Forenede Stater i Nordamerika.

(Sluttet.)

6. Brædike-Brødrene, af den h. Dominicus' Orden, betraadte Amerikas Jordbund allerede for tre Aarhundreder siden, og nogle af deres gamle spanske Missionshuse have endnu vedligeholdt sig indtil denne Dag i Californien. Desuden have de engelske Dominicanere, som af den franske Republik's Hære vare blevne fordrevne fra Belgien, for trestindstyve Aar siden nedsat sig i Ohio og siden den Tid udbredt deres Missionsvirksomhed og velsignelsesrige Indflydelse over Nabodioceeserne.

7. Augustinianerne, som besidde ansete Ordensinstituter i Irland, kom i A. 1790 fra denne D til de Forenede Stater og have til denne Dag vidst at vedligeholde sig. De bestyre Sjælesørgerembedet i flere Sogne i Dioceſet Philadelphia, lede ogsaa flere Opdragelsesanstalter og besidde desuden nogle Ordenshuse i Dioceſet Albany.

8. Jesuiterne kom i A. 1634 fra England til Amerika tilligemed de første Colonister, som grundlagde Colonien Maryland, og have siden den Tid ikke mere forladt denne Verdensdeel. Efter deres Ordens Ophævelse fortsatte de sæculariserede Jesuiter Euan-

geliets Forkyndelse i Maryland som simple Missionairer, indtil ogsaa de i A. 1814 efter Gjenoprettelsen af deres Orden, som uafbrudt havde vedvaret i Rusland, atter bleve optagne i samme; de fornyede deres høitidelige Løfter som værdige Sønner af den h. Ignatius. Maryland danner for Tiden en Provinds af Jesu Selskabets Orden; den besidder Collegier eller Missionshuse i Diocesserne Philadelphia, Baltimore, Portland og Boston. Missouri danner en Viceprovinds med Residenten Saint-Louis; dens første Stiftere vare nogle fra Belgien indvandrede Jesuiter. Til denne Viceprovinds høre Ordenens Institutter i Oregondistrictet og Collegierne i Valenie ved Ohio og Mississippi. Provindsen Paris underholder blomstrende Missionsanstalter i Canada, saavel som i New-York. Til Provindsen Lyon hører et stort Antal Ordenspræster i Louisiana og Mobile, medens den dem af Liberalismen berøvede Provinds Piemont har forflyttet sin velsignelsesrige Virkefreds til Californien.

9. Lazaristerne eller Missionspræsterne, Sønner af den h. Vincents af Paul, kom i A. 1817 fra Rom til de Forenede Stater. De bleve stillede til Biskoppen af New-Orleans, Msgr. Dubourg's Raadighed, for at afhjælpe den i hans Dioces herskende Mangel paa Præster. De besidde i Saint-Louis et Novicehuus og lede ogsaa der Diocesan-Seminarierne. Endvidere bestyre de i Maryland Sjælsorgen i Moderhuset for de barmhjertige Søstre af den h. Vincents af Paul's Regel. Hvad der gjorde de Liberale i Portugal rasende, anfegter Republicanerne i Amerika ikke i ringeste Maade.

10. Redemptoristerne, af den h. Alphons af Liguori's Congregation, ankom fra Tydskland til Baltimore i A. 1841. I de første Aar indviede de deres hele Virksomhed til den tydske Befolkning, for hvis Sjælsorg der indtil den Tid kun var sørgt daarligh. Disse fromme Missionspræsters Iudflydelse virkede imidlertid meget snart ogsaa paa de indfødte Amerikanere, og talrige Omvendelser vare Frugten af deres Prædikener. Novicehuset i Baltimore har i nyere Tid forstaaft Antallet af disse Ordensmænd en Tilvæxt af amerikanske Redemptorister. De holde Folke-Missioner og geistlige Exercitier i alle Dele af Unionen; faste Ordenshuse besidde de i syv Diocesser i de Forenede Stater.

11. Passionisterne, stiftede af den salige Paul af Korset i A. 1737, have i syv Aar været nedsatte i Diocefet Pittsburg. Paa een af sine Reiser til Rom udbad den hoiærv. Biskop O'Connor sig disse Ordensmænd af den h. Fader, for at de maatte være ham behjælpelige ved hans Missioner; deres Virksomhed har langt overtruffet de store Forventninger, som den ærværdige Prælat nærede om dem. Passionisterne have et Novicehuus i Nærheden af Pittsburg; det har allerede leveret ham et stort

Antal Medhjelpere, saa at de kunne holde Folke-Missioner selv i de fjerneste Diocefer.

12. Fædrene af Maria's ubesmittede Udsfangelse, en Stiftelse af den hoiærv. Biskop af Marseille, Mazenod, besidde Etablissementer i Texas, i Oregondistrictet og i Staten New-York. Medens nogle af disse Fædre hvert Aar falde som Offere for de som en Følge af det hede Klima i Texas herskende Febre, tilsætte Andre Livet paa Snebjergene ved Hudsonsbay. Men trods alt det syldes disse nidjære Stridsmænds Rækker altid paany.

13. Congregationen af det hellige Kors, stiftet i A. 1834 af Abbé Moreau i Mans, har bestaaet i sytten Aar i de Forenede Stater. De lede der Universitetet „Vor kjære Frue“ i Indiana og desforuden endnu nogle Algerdyrkningsskoler. Fædrene og Brødrene af det hellige Kors virke i flere Diocefer, hvor de foruden Missionsarbejder ogsaa endnu indvie sig til Opdragelsen og Dannelsen af forskjellige Classer af Befolkningen.

14. Barmhertighedens Præster, stiftede i A. 1815 af Abbé Ranzau, under Navn af Missionaires de France, have Missionshuse i New-York og Florida. I New-York varetage de Sjælesorgen ved den franske Kirke til den h. Vincents af Paul, og i Florida lade de Esterkommerne af Spanierne, som indtil disse Præsters Ankomst ganske maatte undvære den aandelige Næring, nyde Godt af deres apostoliske Virksomhed.

15. Sulpicianerne, stiftede af Abbé Ollier, nedsatte sig i Baltimore under den første franske Revolution. Der havde de Abbé Emery's vise Forsorg at takke for et Tilflugtssted, da Rødselsregjeringen adspredte Medlemmerne af deres fromme Samfund allevegne. Som Ledere af det store Seminar i Baltimore have Sulpicianerne ved deres store Indflydelse erhvervet sig store Fortjenester af den katolske Kirkes Fremstridt i de Forenede Stater.

16. Den h. Paul's Missionairer opstode i f. A. i Diocefet New-York. Nogle Redemptorister, som for deres Conversion vare protestantiske Prædikanter, havde ønsket at danne et særskilt Samfund, for maaskee herved lettere at drage deres tidligere protestantiske Embedsbrødre over til sig; og den h. Fader løste dem fra deres Løfter til den h. Alphons af Liguori's Institut. Paulisterne holde Folke-Missioner i forskjellige Stater. De udgjøre det eneste indfødte Ordenssamfund, som ikke er stiftet ved Forkyndere af Evangeliet, der vare udsendte fra Europa.

Desforuden gives der i de Forenede Stater endnu 7 forskellige Brødrsamfund, som befatte sig med Opdragelsen af Folkets Børn. Talrigt ere Brødrene af den ærværdige La Salle, Brødrene af den kristelige Lære, Brødrene af Hury og Brødrene af Maria-Selskabet i Bordeaux. Deres Fortjeneste er det især, at den katolske

Ungdom ikke mere er udsat for den Fare, at miste sin Tro i de offentlige Statskoler.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Idet vi forbeholde os en mere detailleret Beretning om de vigtigere Tildragelser paa det kirkelige Gebeet i de sidste Uger til næste Aargang, kunne vi ikke undlade, her før indværende Aargangs Slutning endnu at meddele vore Læsere et ganske kort og summarisk Uddrag af de senest indløbne Efterretninger angaaende den katholske Berægtelse til Gavn for den h. Fader. Hvorledes alle katholske Landes Biskopper have ført et særdeles energisk Sprog til Forsvar for den romerske Biskops krænkede Rettigheder som verdslig Fyrste, er bekjendt. Men selve de katholske Lægmande ville ingenlunde staae tilbage for Biskopperne, hvor det gjelder at værne om en almeenkirkelig Interesse. Hvorledes den berømte Lægmand, Grev Montalembert tænker om dette Anliggende, erfare vore Læsere af hans Artikel: „Pius IX. og Frankrig“, hvoraf vi nedensfor meddele Slutningen. I Köln, i Düsseldorf, i Münster, i Paderborn, i Breslau, i Hildesheim, i München, i Freiburg &c. &c. ere de mest fremragende katholske Lægmande traadte sammen og have udkastet Hengivenheds-Adresser til den h. Fader; og overalt hvor disse Adresser ere fremlagte, blive de inden faa Dage dækkede med mange tusinde Underskrifter. I næste Aargang skulle vi, saavidt Bladsen tillader det, meddele flere Enkeltheder derom og Ordlyden af nogle Adresser, for at vore Læsere kunne overtyde sig om, hvilken Trofasthedens Aand der besjæler deres katholske Brødre i det Fjerne. I Paderborn fejredes den første Adventsøndag (27. Novbr.) en fælles h. Communion for den h. Fader i den derværende Domkirke. Byen tæller foruden den protestantiske Befolkning omtrent 6500 vogne katholske Indvaanere. Af dem modtoges henved fem tusinde den h. Communion paa bemeldte Dag; Biskoppen og hans Coadjutor uddeelte alene Livets Brød til omtrent fire tusinde Troende, og henved eet tusinde modtoges det h. Sacramente af andre Præsters Hænder, da Tilstrømmingen blev altfor stor til, at de to Biskopper alene kunde overkomme det ophviende Hverv. I Dublin og Cork i Irland og i Yelington i England have ligeledes storartede Forsamlinger fundet Sted af hvitstaaende Katholiker, som have udtalt en høitidelig

Protest imod de Uretfærdigheder, som udøves imod den h. Fader som verdslig Souverain. Det vil ikke vare længe, førend den hele katholske Verden har tilkjendegivet sine Dunster og retfærdige Forventninger. Vi faae da at see, om hine Herrer, som altid foregive saa stor Respect for „Folkets Billie,“ ogsaa ville respectere disse Millioners utvungne Billiesyntninger. — I Italien selv, taffet være dets engelsk-fardinste Folkelykksaliggjørerere, tiltager Forvirringen stedse mere; Retfærdighed, Orden og Moralitet blive meer og mere undergraveede overalt hvor de revolutionaire Bander vise sig. Vi maae af ganske Hjerte ønske og bede, at 1860 maa blive et glædeligere og lykkeligere Aar for Italien, end 1859 har været det.

Frankrig. (Uddrag af Montalembert's: „Pius IX. og Frankrig i 1849 og 1859“ sluttet.) Havde Italien rigtig opfattet sin Mission og sin Hæder, var det, istedetfor at decretere en Statue for Underfundigheden, Troløsheden og den politiske Ufselighed, som ere legemliggjorte i Macchiavelli,*) blevet Inspirationerne tro af Mænd som Foscolo, Manzoni og Balbo — de første og egentlige Skabere af den nærværende Patriotisme — da havde det fremsfor Alt maattet lade den hellige Stols dobbelte Majestæt forblive udenfor enhver Discussions Omraade. Det vilde have været en Paven ydet pligtstyldig Hylдинг, Afbetaling af en Gælds gjeld og Taknemmelighedens Tribut til Pius IX., som i Aaret 1846 havde givet det hæderlige Signal til Forberedelse af Reformer og til Emancipation, og som man endnu i November 1848 havde erkjendt som „den ivrige Befordrer af Italiens Gjenfødelse**” og som kun standsede for en Revolution, som blev indledet med et Enigmord. Havde Italien handlet saaledes, da havde det erhvervet sig hele Verdens Sympathier: alle ædle Sjæle, alle oprigtige Mænd, alle rettskafne Hjertes vilde have jublet over dets Seire, dets Lykke, dets Befrielse.

Men desværre har Italien, ført paa Afveje ved en falsk Ergjerrighed eller ved en sværmerisk Illusion, ikke taget i Betænkning, at støde alle, som endnu holde noget paa den katholske Tro, bort fra sin Sag. Italien har foruroliget Alle, hvis Bifald havde været det en Gæde og Støtte, opfyldt dem med Sorg og fjernet dem fra dets Sag. Det har uden Forbehold hengivet sig til dem, som — vi maae endnu engang og endnu tusinde Gange gjentage det — udtale og udøve Had, ikke imod denne eller hiin Misbrug, eiheller imod denne eller hiin Tro, men

*) Den revolutionaire Regjering i Florents har som bekjendt besluttet, at der samtidig skal oprettes en Statue for Macchiavelli, for Napoleon III. og for Victor Emmanuel.

**) Sfr. den Deputerede Birio's Tale i Moniteur af 29. Novbr. 1848.

som derimod ere opfyldte af Had og en systematisk og almindelig Foragt mod den dybeste og varigste Følelse, som Menneskehedens nogensinde har kjendt, mod den katholske Følelse.

Selv til dem, som af Kjærlighed til Revolutionen eller af nogetsomhelst andet Motiv forlange, at Frankrig og Europa skulle give Oprøret i Romagnaen deres Sanction, ogsaa til dem har man stadig rettet det Spørgsmaal, og maa endnu stadig stille det til dem: Hvorfor anvende I paa denne Provinds en Ret, hvis Anvendelse paa alle øvrige Stater i Europa man saa haardnakket nedknuger og forsjummer? I dette Punkt ere Beviserne, Exemplerne for den revolutionaire Theories Inconsequents utallige, ligesom ogsaa denne Theorie allerede utallige Gange har gjort sig selv til Lagn. Beviserne derpaa trænge sig i Masse under Pennen (Her paaviser Montalembert udførligen denne Inconsequents ved at minde om Luxemburg og Limburg, som mod deres Villie indlemmedes i de hollandske Stater; om Holsteen og Slesvigs Forsøg paa at løsrive sig fra Danmark; om de joniske Ders voldelige Underkastelse under det aldeles fremmede England; om Irlands tyranniske Underkuelse ved engelsk Vaabenmagt; om de orientalske Christnes Sukke under det tyrkiske Barbarie; om Savoyens Dnske om Forening med Frankrig; og slutteligen om Polens Undertrykkelse med følgende Ord:)

Dg nu endog Polen, den største og herligste af alle de Nationer, som nogensinde ere bleven undertrykte og tilintetgjorte, Polen, som engang leverede de Liberale af alle Nationer og alle Farver et saa rigt og velkomment Stof for deres Declamationer! Har dets Skjæbne paa nogetsomhelst Maade forandret sig til det Bedre? Er det vaagnet til et nyt Liv? Er dette paa et heelt Folk begaaede Snigmord, og den derved frænkede evige Rejsfærdighed paa nogen Maade bleven forsonet? Intet af alt det! Dg dog tie I Alle; og som det endnu ikke var nok med eders Tausshed til at drive Skamrøden frem i eders Ansigt — seer, Rusland, som ganske huldtsalig smiler frem under Philanthropiens og Liberalismens frist paastrøgne Fernis, dette Rusland træder hen til eder, det rækker eder en af Polens Blod endnu dryppende Haand — og I modtage den! Rusland, som er saa øvet i Nationaliteternes Redning, i Frihedernes Gjenoprettelse, i Afgtelse for Andres religiøse Tro, — dette Rusland forlanger nu Regnskab af Østerrig angaaende den italienske Krig, og af Paven angaaende Romagnolernes borgerlige og religiøse Frihed!!! Dg jeg søger endnu altid den Democrat, som i sin Samvittigheds og sin fortørnede Sukommelses Navn vilde vove at tilbagevise en saadan Forbundsfaelle.

Det Ervar, som man pleier at give paa alle disse tilintetgjørende Anklager, er bekjendt.

Hist nede i Orienten, hedder det, i Polen, i Irland stille

tusinde Banfæligheder sig i Veien for vort Værf: vore confidentielle Forhold, vore siebliffelige Sympathier binde for Tiden Hænderne paa os, vi kunne ikke Alt, hvad vi gjerne onskede; men her i Romagnaen, imod en gammel Præst, som ingen Soldater og ingen Penge har, formaae vi Alt, hvad vi blot ville.

J formaae det? — Gre J ogsaa visse derpaa? — Materielt formaae J det rigtignok, ja, men moralst ikke: thi J tør ikke! Og vare J end døve imod Pligtens Stemme, saa vilde andre Folk, indsigtsfuldere og samvittighedsfuldere end J, ikke altid være det imod deres Interessers Stemme!

Hvilken Interesse kan nogensomhelst Regjering, conservativ eller liberal, monarchist eller republikanist, finde i at fremkalde hele Verdens Katholikers eenstemmige Misbilligelse imod sig? — Det vil ikke betyde Meget, vil man svare. — Tværtimod, det vil dog betyde Meget! Ingen indsigtsfuld Souverain, ingen dybtseende Politiker, kan være ligegyldig ved et over hele Jorden udbredt stort Partis Misstemning. De fjendtligste, saavel som de overfladigste Jagttagere kunne ikke negte, at hele Verdens troende Katholiker endnu altid danne et stort og mægtigt Partie, og dette Partie er et eenstemmigt. J politiske, filosofiske og historiske Sager afvige Katholikerne Ansuelser lykkeligviis meget fra hverandre; jeg siger lykkeligviis: thi Eenigheden er bedre end Enigheden i Ting, der ere falske og lave. Men eenstemmigt vidne de til Gunst for den pavelige Ret, eenstemmigt betragte de enhver deres Fader tilføiet Fornærmelse som den mest skrigende Uret, som man gjør dem selv: herom er der ikke tre Meninger og ei heller to, men kun en eneste. Undtagelserne, i Fald der her skulde gives saadanne, stabsfæste Reglen. Paa Tusinde af os — jeg paaftaar det dristigt, — kommer neppe een Dissident. Katholikerne sammensmelte ikke, som man uærlig nok bebrejder dem, det Verdslige med det Geistlige; men Alle troe paa Nødvendigheden af Pavens verdslige Magt for den katholske Verdens geistlige Uafhængighed. De see heri intet Dogma, ingen Troesætning, de see ganske simpelt deri kun en Ret, en menneskelig Rettighed, om man saa vil, som er underkastet alle øvrige menneskelige Tings Omstiftning, men en af Forsynet giden, hellig og lovlig begrundet Rettighed. De finde deri en nødvendig Borgen, som ikke kan erstattes ved nogen anden, en Garantie, der i deres Dine erstatter alle de andre, som Samfundets tidligere Organisation frembød, dengang da den geistlige Magt endnu besad tusinde andre Bolværker, tusinde Borge, tusinde Privilegier, som den senere har mistet. Vi onste ikke alle disse Ting tilbage, og ingen beklager deres Tab; men dette Tab gjør dog den pavelige Uafhængigheds Integritet saa meget desto nødvendigere for Troens Eiferhed . . .

Man sig os ikke, at det her jo kun gjælder om Romagnaen, d. v. s., kun om en Deel, kun om et Brudstykke af den verdslige

Souverainitet, hvilken man i Principet endnu erkjender for ubetinget nødvendig. Uden Trivl har Paven's verdslige Magt funnet saavel indskrænkes som udvides, og den kan det endnu, som alle denne Verdens Magter; men affeet fra, at Retten til denne Provinds, som man søger at frarive den, grunder sig paa Tractater, paa Folkeretten, paa en i det Mindste ligesaa legitim Besiddelseshjemmel, som Piemonts til Genua eller Frankrigs til Corsica, at altsaa denne Besiddelseshjemmel er ligesaa legitim, som nogensomhelst anden i Europa, — affeet fra alt det, er det heller ikke tilladeligt, at man udtager een eller to Stene af Bygningen med Grunde og Principer, som, naar de engang ere anerkjendte og sanctionerede, nødvendigviis maae have hele Bygningens Sammenstyrkning til Følge.

Muligt, at denne ældgamle og hellige Bygning, som i elleve Aarhundreder har trodsset saa mange Storme, gaaer til Grunde, — muligt, at dette hellige Herredomme tilligemed Europas hele gamle Retsstilstand, som saa haardnakket bliver angreben og saa daarligt forsvaret, synker samtidig i Ruiner. Det er muligt, thi her paa Jorden er Alt muligt. Ingen af os kuytter selve Pavedømmets Existents uopløselig til dets verdslige Magt; men hvad der ogsaa end maatte hændes, Pavedømmet selv vil vedblive at bestaae, og med det vor Tro og barnlige Kjærlighed. Forsynet vil nok finde andre Midler og Veie, for at det kan opfylde sin evige Mission.

Fata viam invenient . . . Skjæbuen vil vide at finde sin Veie.

Men om ogsaa denne saa gamle, nyttige og legitime Factor for den øverste geistlige Autoritet bliver tilintetgjort, om ogsaa Souverainerne, som ryste denne Autoritet, og de Revolutionaire, som bringe den til Fald, her række hinanden Haanden, — vi have altid den Ret, til alle Tider, indtil den sjerneste Esterverden, at sige: at de have handlet slet. Deres Gjerning vil være en Feil og en Forbrydelse, en Daarskab og en Uretfærdighed. Den er et slet Diemed, opnaaet ved slette Midler. Af alle Krænkelses af Folkeretten, af de civiliserede Nationers offentlige Ret, hvoraf vort Aarhundrede har oplevet saa mange, vil denne være den mest strigende. Den er Uersundighedens og Magtens Seier over Gæren og over den forraadte Svagheit; den er den værste Mis-handling af Trost og Tro. — Det er blevet Mode hos vore store Herrer, som skrive i Aviserne, at logre ligeoverfor den Stærke, og behandle den Svage med haanlig Foragt, at gjøre Paven's Taarer og Lyn til Gjenstand for Spot og Haan. Viistnok, vi vide det godt, røre Paven's Taarer kun hans trofaste Børn, og hans Lyn forkræfte kun Gine, som ikke ere truede af dem. Men ikke desto mindre er det Ustyldighedens Taarer og Retsfærdighedens Lyn. De første ville ikke altid blive ufrugtbare og de sidste ikke magtesløse for bestandigt. Man vil ikke altid og ikke i lang Tid mere lukke Munden paa os.

Tusinde Stemmer i Kirken og i Historien ville atter og atter udraabe Evangeliets „Non licet“ (o: det er ikke tilladt!*) Mærk vel paa dette „Non licet!“ Det siger Intet og det siger Alt. Det forhindrer Intet for Diebliffet, men det afgjør Alt i Fremtiden, for Guds saavel som for Menneskenes Domstol. Det har ikke hindret Herodes fra at gjøre, hvad han lystede; — men hvem vilde vel have været Herodes? Det har ikke hindret Pilatus fra at lade et forblindet og brodefuldt Folks Lidenskaber triumphere, og siden efter at toe sine Hænder; — men hvem vilde vel mod Bavedømmet blive til en Pilatus?

(Som bekendt, have de to franste Blade le Correspondant og Ami de la religion, som optog denne Artikel af Montalembert, faaet en ministeriel Advarsel d. e. Trettesættelse, og Montalembert er bleven indstævnet for Retten, fordi han har sagt Sandheden lidt altfor tydeligt og klart.)

*) Jfr. Mark. Ev. 6, 18: „Og Johannes sagde til Herodes: Non licet — det er ikke tilladt, at Du har Din Broders Hustru!“
Red. Anm.

Kirkelig Erindringsliste.

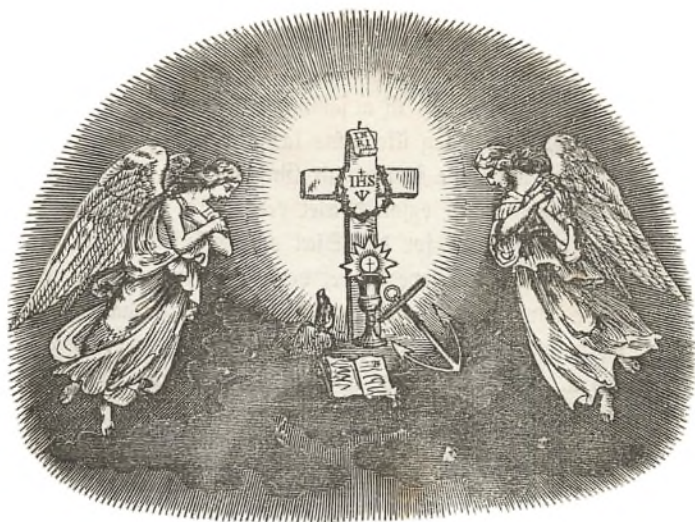
- Søndagen d. 18. Decbr. — 4. Adventsøndag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse men tydf Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Lørdag d. 24. Decbr. er befalet Vigilie = Fastedag til:
- Søndagen d. 25. Decbr. — Vor Herre og Frelser Jesu Christi Fødsel i Kjødet. — 1. Juledag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 5 Første Høimesse.*) — Kl. 6½, 7 og 9½ stille Messe. — Kl. 10 Anden Høimesse med dansk Prædiken. — Kl. 12 stille Messe. — Eftermiddag Kl. 3 Høitidelig Vesperandagt. —
- Mandagen d. 26. Decbr. — St. Stephansfest. — 2. Juledag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydf Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Festsandagt med Forelæsning.
- Lørdagen d. 31. Decbr. — Paa Aarets sidste Aften Kl. 6 fejres en høitidelig Takkeandagt, med dansk Prædiken, hvorefter den Ambrosianske Lovsang Te Deum afspiges.

*) Det bemærkes, at der under selve Høimeserne Kl. 5 og 10 ikke bliver hørt Skriftemaal.

N. B. Med nærværende Nr. følger Titelsejdet og Indholdsfortegnelsen til 7de Aargang.

Kjøbenhavn.

S. Eriers Bogtrykkerie.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 21.

Søndagen den 9de October.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Hr. Konsthandler **C. N. Blaufensteiner**, Store Kjøbmagergade 68, og i alle Bogkæder; i de danske Stater paa de fyl. Postkontoirer. Prisen er 4 M. 8 St. Kvartalet.

Den katolske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Tiende Capitel.

Om den allersaligste Jomfrues Festsdage.

Pr. I dag skulle vi altsaa tale om den saligste Jomfru Maria's Festsdage!

Thom. Men af dem gives der dog rigtignok altfor mange. Jeg har knap været istand til at sammentælle dem alle i Kalenderen.

Pr. Du lader idag ikke vente længe paa dig, Thomas! — Du kan længe nok have sammentalt Gudsmoderens Festsdage; men havde du tillige dermed ogsaa dvælet ved een af dem, og bestræbt dig for, at drage Nytte for din Sjæl af Dyrkelsen af den saligste Jomfru, saa vilde du have fundet denne saa rig, at du meget gjerne vilde have seet dig om efter Gjentagelsen af saadanne Festsdage, og du vilde da ikke nu have opholdt dig over deres Antal.

Thom. Jeg har i dette Dieblik rigtignok kun lagt Mærke til deres store Antal.

Pr. Og du har vel ogsaa til andre Tider kun bekymret dig lidet om deres rette Høitideligholdelse, ellers vilde det have været dig let at forjone dig med deres store Antal. Den katholske Kirke har vistnok med Rette bestræbt sig for, at befordre Urefrygten for Guds Moder paa en ganske særdeles Maade og anbefale den til alle sine Troende. Gud har jo udvalgt den hellige Jomfru Maria iblandt alle Mennesker, for at Hans menneskeblevne Søn skulde fødes af hende; hvorledes turde vi vel negte hende vor dybeste Hylbning og Urefrygt, som i en saadan Grad er bleven æret og hædret af Gud Selv! Og fandt Gud fra Eva indtil Verdens Ende ingen andre Værdigere, til at vorde betroet med en Gudsmoderes Værdighed, hvor reen og hellig, hvor værdig til al Urefrygt maa Den da ikke være, som Han har udvalgt dertil! Hvor kostbar maa hun ikke ogsaa være os for hendes Søns Skyld! Hende var det jo, som indviede Hans hellige Legeme den første Omfarg og Pleie, og vi burde endog takke hende for Alt, hvad hun har gjort ved Ham og for Ham. Hvor inderligt blev hun endelig ikke elsket af Frelseren Selv, Som endnu paa Korset tænkte paa hende og anbefalede hende til den fjæreste af sine Disciple. Hvor beredvillig er Han ikke til at høre hendes Bønner, naar hun beder Ham om Belgjerninger for Andre; Hans første Vidunder, som Han virkede i Cana ved Brylluppet, er en Bønnehørelse af hendes Bønner. Det er de Aarsager, hvorfor Kirken til alle Tider saa gjerne har seet, at dens Troende ret flittigen indviede sig til Dyrkelsen af den saligste Jomfru Maria. Og

Fortidens katholske Christne lode det heller ikke mangle paa sig, men anholdt endog om, at man maatte give dem ret ofte Leilighed, til at bevise Herrens hellige Moder deres Vresfrygt. Saaledes ere lidt efter lidt de Fester opstaaede, som vi feire til hendes Vre.

Simon. Og vi hoitideligholde dem endnu altid med Glæde.

Br. Til os, Efterkommerne af hine gamle Christne, staaer det ogsaa, at vi ikke blive tilbage i en saa smuk og roesværdig Bestræbelse at feire disse Fester med ægte christelig Iver. Den bedste Maade at helligholde dem paa, vil iøvrigt være den, at vi paa disse Festsdage ret opmærksomt betragte den saligste Jomfrues Dyder, og lade det være os særdeles magtpaaliggende, ogsaa at tilegne os dem; men ved Siden deraf bør vi ogsaa anraabe hende, for at hun ved sine Forbønner maa nedbede over os Guds Hjelp til alt Godt.

De enkelte Fester, som vi feire til Vre for Frelserens h. Moder, ere nu følgende:

Festen for Mariæ ubesmittede Undfangelse, som feires den 8de December.¹⁾ — Den hellige Kirkefader Augustin siger²⁾: „Derom kan der for Herrens Vres Skyld ikke være nogen Tale, at den hellige Jomfru skulde have havt nogen som helst Synd paa sig.“ I Overeensstemmelse med disse Ord udtaler hele den gamle christelige Overlevering eller Tradition sig derhen, at Maria, som skulde føde Frelseren, fra sin Undfangelses Dieblif aldrig havde været besmittet, hverken med nogen actual, selv begangen Synd, eller med nogen Plet af Arvesynden; og hvad de tidligere Aarhundreder allerede have troet og anerkjendt, det har den nuregerende Pave, vor hellige Fader Pius IX. den 8de December 1854 i en talrig Forsamling af Biskopper fra alle Verdens Dele endog hoitideligen udtalt og forkyndt eller, som man kalder det i det kirkelige Sprog: proclameret som et Dogma, d. v. s. som en afgjort guddommelig Aabenbaringslære, hvilken ingen Christen tør benegte eller drage i Tvivl. Denne Maria's

¹⁾ I Danmark feires den ifølge særegen pavelig Tilladelse paa Søndagen efter den 8de December.

²⁾ Nat. et grat. c. 36.

fuldkomne Reenhed og Frihed for Arvesynden er det, som vi skulle overveie og betragte paa den nævnte Festsdag. Vi takke derved ogsaa Guds Søn, fordi Han har bevist Sin hellige Moder en saadan overvættes Barmhjertighed, og bønfaalde Ham om, efter som vi ere traadte ind i Verden med Arvesyndens Plet, men ere blevne rensede for den ved den h. Daab, at Han for den saligste Jomfrues Skyld vil forunde os den Naade, at vi fremdeles ogsaa maae bevare denne vor Reenhed. Kjende I det Billede af den saligste Jomfru, som man pleier at kalde „den ubesmittede Udsfangelse.“

Simon. O ja, jeg har selv et saadant Billede hjemme. Guds Moder staaer der paa Jordfuglen, har en Lillie i Haanden og træder paa en Slange. Dertil har hun Maanen ved sine Fødder og en Krands af Stjerner om Hovedet.

Pr. Du har skildret det ganske nøiagtigt. Men kan du ogsaa forklare os, hvad disse forskjellige Ting, af hvilke den hellige Jomfru er omgiven, skulle betyde?

Simon. Det kan jeg nu rigtignok ikke; Lillien skal vel betyde hendes Reenhed.

Pr. Det er rigtigt. Men at hun ved Guds Naade ogsaa er forbleven reen for Arvesynden, og at hiin gamle Forfører fra Paradiiset ikke har havt nogen Magt til at fange hende i sin Snare, det er udtrykt ved Slangen under hendes Fødder, som hun søndertræder Hovedet paa. Fordi hun nu er saa reen og hellig, derfor er hun saa høit ophøiet over alle Menneſter, og som Jordens Droming er hun afbildet staaende paa Jordfuglen. Maanen, som i en stadig Skiftning snart tager til, snart af, ligger under hendes Fødder; det antyder, at hun er ophøiet over al jordist Omſtiftning og over al Bakken imellem Godt og Ondt. At hun med sine Tanker dvæler hos Gud og kun er beskæftiget med Ham, det forkynde Stjernerne os, til hvilke hun opløfter sit Hoved, og af hvilke hun for sin Helligheds Skyld er omgiven ligesom af en Krone.

Simon. Hvor det er smukt og sundrigt! Mit Billede er nu blevet mig endnu engang saa kjær.

Pr. Du kan bringe det dertil, at dit saa sundrige Billede desuden bliver ogsaa rigt paa Nytte for dig, naar du bestræber

dig for, ogsaa at virkeliggjøre alle dets enkelte Dele paa dig selv. Vel er du ikke bleven fri for Arvesynden; men du er dog bleven rensket for den ved den h. Daab, og saaledes er det nu ogsaa din Blygt at søndertræde Slangens Hoved og aldrig laane Dre til nogen af Djævelens Fristelser. Slangen viser paa Billedet hiint Forførelsens Øble i sit Gab; sædvanlig er Øblet endnu omgivet med noget smukt Løv. Saaledes søger Djævelen endnu altid at udsmykke Synden og vise den i den smukkeste Skikkelse. Men vor Blygt er det, ikke at lade os stufte ved disse hans Konstgreb, og netop da at flye Synden mest, naar den forekommer os smuffest. Vi maae fremdeles holde Lilien ret fast i Hænderne, eller snarere Reenheden og Helligheden i Hertet; og endelig maae ogsaa vi med vor Tanke og Higen hæve os ud over Stjernerne til Gud, træde alt Jordist og Foranderligt med Fodder og ikke ansee det værd, at vi for dets Skyld nogenstunde skulde overtræde vor himmelske Faders Villie. — Vor første Stammemoder Eva har efterladt os et sorgeligt Exempel; lader os nu ligesaa slittigen følge den saligste Jomfrues Exempel, der bliver os forestillet i dette Billede, som vi ofte have fulgt hiint andet Exempel og laant Dre til Djævelens Fristelser. Fordi Maria saaledes er bleven lige det Modsatte af Eva, og fordi hun som Frelserens Moder har bragt os Betsignelse og Frelse, medens Eva har nedkaldt Guds Forbandelse over os, derfor hedder det ogsaa i den gamle smukke Kirkepsalme Ave maris stella, at hun har skiftet eller vendt Navnet „Eva“ om, saa at det er bleven til et venligt „Ave“ (o: vær hilset).

Simon. O Herr Pastor, jeg beder, gjør os dog bekendt med denne Psalme!

Pr. Det skulde undre mig, om I ikke allerede kjendte den. Nu vel, I skulle høre den; og ved Kællighed skulle I ogsaa faae den trykt tillige med andre Psalmer til den saligste Jomfru. Den lyder saaledes:

Hil dig, Havets Stjerne!
Gid du for os værne,
Himlens Port os være,
Moder, Jomfru skære!

Bryd du Syndens Lænke,
Gid du Lys os skjenke:
Ihi vi ere blinde, —
Du os Alt kan vinde.

Gabriel dig hilser, —
 Dg vi faae vor Frelser:
 Navnet „EVA“ stiftes,
 Fred ved „AVE“ stiftes.

Jomfru over alle!
 Du din Søn bønfaalde:
 At Han os tilgive,
 Mild' og kyndst' vi blive.

See du dig som Moder:
 Alle Frelsens Gøder
 Vil vi naae ved Bønnen,
 Naar du beder Sønnen!

Naar du os forsvarer
 Dg for Synd bevarer:
 Intet da skal true, —
 Hift vi Jesum stue.

Pris Gud Fader være
 Dg vor Frelser Ære,
 Anden vi tillige
 Lov og Tak udsige. Amen.¹⁾

Simon. Herr Pastor! De maa endelig engang ved Leilig-
 hed lære os Melodierne paa de Psalmer, som De allerede har givet
 os. Vi love Dem da, at vi ikke alene ret ofte skulle læse, men
 ogsaa synge dem.

Pr. Det skal skee ret snart. For idag ville vi imidlertid
 gaae over til en anden af Gudsmoderens Festdage, til Mariæ
 Fødselsfest, som vi høitideligholde den 8de September²⁾. Er
 hendes Undfangelse os saa ærværdig, at vi forherlige den ved en
 Festdag, hvor meget mere maa da ikke hendes Fødselsdag være
 det. Derfor begyndte de Christne i enkelte Egne ogsaa allerede i
 de tidligste Tider at helligholde denne Dag som en festlig Dag,
 og hvad disses fromme Sindelag først havde fremkaldt, udbredte
 sig siden over hele Kirken. Det er en særegen Udmærkelse for
 den helligste Jomfru, at vi feire hendes Fødselsfest, hvilket ifkun
 Johannes den Døber af alle Helgenerne har tilfælles med hende.
 Thi om denne end ikke har været reen for Arvesynden fra sin
 Undfangelses første Dieblif af, saa siger dog den hellige Skrift
 os (Luc. 1, 15.), at han allerede før sin Fødsel er bleven rensset
 for Synden og helliget fornedelst Jesu Christi Nærværelse. De
 Christne anfaae det forresten altid for upasfende, paa en festlig

¹⁾ Jfr. „Katholst Psalmebog“ Side 150.

²⁾ I Danmark ifølge pavelig Tilladelse paa Søndagen efter den 8de
 September.

Maade at helligholde Grindringen om en Dag, paa hvilken et Menneske kom til Verden, bejmittet med Arvesynden.

Thom. Vi feire dog ogsaa vor Fødselsdag.

Pr. Og de, som gjør det, handle derved heller ikke efter den katholske Kirkes Mening og efter gammel christelig Sædvane. Ikke Dagen for vor jordiske Fødsel er det, som fortjener en christelig Familiefest; det vilde jo kun være en Fest for en Synners Fødsel paa Jorden; men vel sommer det sig for den Christne, at feire og helligholde den Dag, paa hvilken han ved Daaben er bleven renset for Synden, samt den Helgens Minde- dag, efter hvem han ved Daaben modtog et christeligt Navn. Holder I fast ved denne gamle smukke Skik, og lader den Dag, paa hvilken I ere blevene fødte for Himmelen af Vandet og den Helligaand, være eders kostbarere, end Dagen for eders jordiske Fødsel! Deri ligger der ogsaa et smukt Beviis for, at vi taknemmeligen statte og paaffjonne de Belgjerninger, som Frelseren har for- umdt os fremfor saa mange andre Mennesker, og at vi glæde os over, at være kaldede til vor Frelseres Naade og til Evangeliets Lys.

Simon. Er det da ikke paa Helgenernes Fødselsdage, at vi feire deres Minde- eller Festsdage?

Pr. Nei, men vi feire tværtimod netop deres Dødsdage. Hvo som nemlig troligen har opfyldt Guds Bud paa Jorden og vilst sig værdig til det evige Liv, for ham er hans Dødsdag ogsaa den skønneste og glædeligste Dag i hans hele Liv; paa den aabner jo Indgangen til det evige og himmelske Fædreland sig for ham. Og saaledes feire vi da gjerne denne smukke Dag for vore Helgener, og glæde os over, at de troligen have holdt ud til Enden; ja vi kalde endog Helgenernes Dødsdag deres Fødsels- dag, nemlig for Himmelen. Bærer da ogsaa I Omjorg for, kjære Venner! at eders Død herved engang maa blive eders Fødsel hiiset for Guds Rige.

Simon. Det give Gud!

Pr. Og stræber af al Kraft efter det, som den Almægtige forjætter eders hiiset! Nu lader os gaae videre. Ogsaa for den h. Zomsfru feire vi en Navnefest, nemlig paa Søndagen efter hendes Fødselsfest. Den vi elste, dens Navn er os ogsaa dyre-

bart, og hvorledes skulde den h. Gudsmoders Navn være os ligegyldigt, ved hvilket vi saa gjerne anraabe hende, for at hun maa gaae i Forbøn for os. Dette Navn er jo for stedse bleven forherliget ved hende, som Engelen har prøist som den Naadefulde. Med Rette var derfor Navnet „Maria“ til alle Tider og er endnu den Dag idag et Yndlingsnavn for de Christne, som saa gjerne ogsaa give deres Døtre det, for saaledes at stille dem ligesom under den h. Jomfrues Beskyttelse og opmuntre dem til at efterligne Maria's ophøiede Dyder.

En anden Fæst, som ligeledes endnu erindrer os om den saligste Jomfrues Ungdom, er Mariæ Dffring eller Indvielse, den 21de November. Ifølge en gammel Overlevering skulle nemlig den h. Gudsmoders ærværdige Forældre, Joachim og Anna, allerede strax ved hendes Fødsel have lovet, ganske særdeles og udelukkende at ville offere og indvie hende til Gud; som Følge deraf bragte de hende allerede i hendes tredie Aar til Templet i Jerusalem og efterlod hende der til den Allersviestes udelukkende Tjeneste. Bistnok en smuk Erindring om, at vi Alle ere forpligtede til, at bringe Herren os selv og alt vort Eget til Dffer, og kun leve for Hans Tjeneste, i hvilken vi tillige finde vor egen Frelse og Salighed.

Mariæ Formæling, den 23de Januar, skal, som allerede Navnet viser, minde os om den Tid, da den allersaligste Jomfru indgik en Forbindelse med den h. Joseph, som altid skulde forblive en pleftri og jomfruelig Forening.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Fra Paris skriver man: „I de her ankomne Breve fra Rom er der næsten kun Tale om Capucineren P. Jean's og en til samme Orden hørende Ordensbroders Fængsling. P. Jean er fra Corsica og skal allerede i lang Tid have staaet i For-

bindelse med Chefen for det revolutionaire Parti. Hans Fængsling skete paa Foranledning af den neapolitaniske Regjering. Da Gensdarmene vilde arrestere ham i en Celle i Klosteret del Tritone, søgte de andre Munkke at afværge det, og det kom til et Slags Haandgemæng. Man fandt Vaaben, Penge, mistænkelige Papirer og et Brev fra Revolutionsfyrsten Mazzini til Keiser Napoleon." Rigtigere synes Fremstillingen af denne Tildragelse, saaledes som vi finde den i Journal de Bruxelles, som skriver: „Den 26de Juli ankom Chefen for det pavelige Gensdarmeri, ledsaget af nogle af sine Folk og forsynet med en Specialbefaling fra Regjeringen til P. P. Capucinernes Kloster. Han gik ind til to udenlandske Ordensmænds Celler, som først nylig vare ankomne, foretog der et meget noie Eftersyn, og efter at han havde taget alle Papirer og nogle i Sengen skjulte Vaaben til sig, arresterede han de tvende nævnte Individuer. Efter Rygtet var det Mazzini's Udsendinge, der vare forklædte som Capucinere.“

Berlin. En Tilstaaelse. Hengstenberg's „Evangeliſche Kirchenzeitung“ giver en Beretning over de fra Marlene 1642 og 1644 stammende og fra Eccard og Stobæus hidrørende Samling af protestantiske Festsalmer, hvori der ogsaa mindes nogle Mariefester, navnlig Maria's Kænselse, Bebudelse og Beføgelse, — og bemærker da dertil: „Paa Mariæ Kænselsdag optræde de første Marieſange, som heelt igjennem udmærkede sig ved særdeles Ynde og Omhed. De ere et ret bekræmende Vidnesbyrd om den glade og i Troen begrebde Hengivelse, hvormed den evangeliske Christenheds Kirke forðum feirede Mariedagene, og de formaner til at gjøre den lange Forsømmelse, som jo næsten ganske almindelig hviler paa os som en Skyld, god igjen, til Gæde for Herren og til Priis for Hans Moder, som efter Engelen's Ord er velsignet iblandt Qvinderne og som alle Bornebørn skulle prise salig. Eller ville vi virkelig ikke høre til disse Bornebørn? og troe vi virkelig at tjene Herren bedre og velbehageligere ved denne Afsondring fra dem, som prise Somsfru Maria salig?“ —

— Den 16de Juli blev i det herværende Ursulinerkloster Grundstenen til dets nye Capel lagt af den fyrstbiskoppelige Delegat, Feltprovst Pell dram. Feltprovsten udviklede ved denne Leilighed i en kort og fyndig Tale dette Capels Bigtighed for Gevernes Opdragelse og saaledes for hele Menigheden, og Klosterets Curator, Hr. Beyer, oplæste det Document, som skulde nedlægges i Grundstenen, og hvoraf fremgaaer, at Klosteret er blevet stiftet den 19de April 1857 og for Tiden tæller 17 Medlemmer, nemlig: 9 Chor- og Skole-Nommer, 3 Novitsinder og

5 Lægsøstre. 3 de af Ursulinerinderne ledede Anstalter opdrages for Liden 22 Pensionairinder og 56 forældreløse Børn; den hoiere Døttreskole tæller 100, Elementarskolen 142 Elever. Hidindtil ere nogle af Børellerne i nederste Etage bleevne benyttede til Gudstjeneste; men da Locallet ikke mere var tilstrækkeligt, for at rumme Pensionairinderne ved Gudstjenesten, saa bliver nu dette Capel, som staaer i den nyeste Forbindelse med Huset, bygget paa Gaardpladsen. Midlerne blive tilveiebragte ved frivillige Bidrag. —

Brüssel. En Skændselsgjerning. Journal de Bruxelles skriver: Den 12te August sidstl. om Aftenen Kl. 6 aftenrede et med Omnibus kjørende Individ i Jesuitercollegiet St. Michael en til Collegiets Rector, P. Boutmann, adresseret Kurv. Denne blev hensat i et Børelse, som tjente til Opbevaring for de til Collegiet ankommende Pakker. En Time efter hørte man en stærk Explosion. Da man ilede ind i hiint Børelse, saae man, at den nævnte Kurv havde fænget Ild, og at dens Indhold havde bestaaet i intet andet end — en stor Quantitet Krud! Under Explosionen befandt der sig ingen i Børelset, og derfor er der heller ikke steet nogen Ulykke. Med Undtagelse af nogle sprungne Ruder er der kun anrettet liden Skade. Men den Kjendsgjerning er at beklage, at man to Gange i Løbet af eet Aar saaledes sætter fredelige Borgere's Liv i Fare, som indvie sig til den belgiske Ungdoms Underviisning. Vi ville haabe, at Retfærdigheden, virksomere eller heldigere end ved de tidligere Undersøgelser, maa opdage Ophavsmændene til en saa feig Forbrydelse. —

Freiburg. Den 19de Juli indtraf Hs. Exc. den hoiere værdigste Erkebiskop af Freiburg til Baden, for at aflægge Hs. Kgl. Hoihed, Storhertugen, sin ærefrygtfulde Tak for Afslutningen af Conventionen med den h. Stol. Strax den følgende Dag modtog Hs. Kgl. Hoihed Erkebiskoppen paa det allernaadigste og huldrigste. Ligeledes behagede det Hds. Kgl. Hoihed, Storhertuginde, naadigst at modtage den hoiere. Prælats Opvartning, og glædede især den alderstegne Kirkefyrstes Hjerte ved at forestille den unge Arveprinds for ham. Herpaa blev den hoiere. Erkebiskop fort til Taffels tilligemed sine Ledjagere. Det Udtryk af landsfaderlig Naade, som Hs. Kgl. Hoihed ved denne Leilighed beviste Erkebiskoppen, vil ikke forseile at gjøre det glædeligste Indtryk paa alle Katholikerne i Erkebiocesen og befæste den Overbeviisning hos dem, at den med Concordatets Afslutning imellem Kirken og Staten gjenoprettede Fred vil bringe de mest heldbringende Frugter for begge. —

Fra **Schlesien** skrives til „Woss. Ztg.“: „Diaconisse-Anstalten i Kaiserswerth har udgivet en „christelig Kalender“, som ved

Siden af Rubriken for de katolske Helgener indeholder en anden for lutheriske Helgener under Overskrift: „forbedret evangelisk Kalender“. Deri finde vi f. Ex. den 1ste Novbr.: Allehelgen, den 6te Novbr.: Gustav Adolph, den 10de: Martinus Lutherus, Doctor Ecclesiae, trykt med rød (!) Farve som Fests af 1ste Rang med Octav; den 12te: Johann Kepler, den 24de: Johann Knox. Fremdeles: Zwingli, Calvin, Seckendorf, Benjamin Schmolke, Leonard Euler, Johannes Arndt, Phillip af Hessen (som havde to Koner paa een Gang) &c. Vi gratulere til disse Helgener.

Erwitte (i Westphalen). Familien von der Decken paa det nærliggende Slot Schwarzenraben gjør nu, efter „Elberf. Ztg.“, deres nærliggende Gods med samtlige Bibygninger og den her-værende Sognemenigheds tre tilstødende Haver til en blivende Gave til Dyretelsens af et Sygehhus under Ledelse af barm-hjertige Søstre, og har foruden en anseelig Fond for Anstalten ogsaa tilfagt den sin Hjelp til dens første nødvendige Indretning.

Münster. „N. Br. Ztg.“ skriver: I den sidste Tid er en Søn af en forfæmende Minister af een af de ældste Markiske Familier, en Grev v. d. Schulenburg (Convertit) traadt ind i Capucinerklosteret i Werne som Novits. — De til den neder-rhinske Kirkeprovinde hørende Biskopper ville, saafremt de fornylig begyndte Forarbejder dertil blive endte tidlig nok, træde sammen endnu i dette Efteraar til et Provincial-Concilium i Köln.

Wien. Af „den allerhelligste Frelseres Døttre“, af hvilke der er et lille religiøst Samfund i Reindorf, vare allerede 18 Konner afreiste i Begyndelsen af den italienske Krig, for at pleie de Saarede i Hospitalerne; tre af Søstrene ere ogsaa efter Fredens Afslutning blevne tilbage for at sørge for de dem betvøede 92 forældreløse Børn. Med stor Glæde have Søstrene paataget sig den svære Tjeneste, og saavel hos Keiseren som hos Armeens Overcommando bedet om at blive anvendte til denne Kjærlighedstjeneste. Endnu i Begyndelsen af August Maaned vare henved 2000 Saarede i Viena betvøede til disse 18 Søstres Omhu, og den Velsignelse, som ledsager deres menneskekjærlige Virksomhed, erkjendes bedst af et Brev fra Forstanderinden, som velvilligen er blevet meddeelt i „Wiener Zeitung.“ Dets Indhold er følgende: „Krigen er et grusomt Haandværk og viser sig endnu mere grusomt, naar man ifkun har at gjøre med dens Offere. Hvilket rystende Dieblik er det ikke, naar efter endt Slag, hvis Jorden vi kun hørte fra det Fjerne, mange Hundreder blive bragte til os bedækkede med Saar! Synet af gabende Saar og de ofte frygtelige Ampu-tationer, de Døendes Stønnen, Jammeren over de i Hjemmet Til-

bageladte griber vort Hjerte paa det Dybeste, og vi græde ofte med de Grædende. Men vor Syge berede os paa den anden Side ogsaa mange og store Glæder. Det er taknemmelige Syge, som med deres hele Sjæl hænge ved os. Jeg fandt ret mange troende Hjerner iblandt Soldaterne. Ulykken og den hjælpeløse Smerte have næsten gjort dem til Børn, som adlyde Eostrene paa et Blik. Sjelden gaaer en Reconvalescent bort uden at op- søge den Søster, som har pleiet ham, og takke hende, ikke med mange Ord, men for det Meste med Taarer i Øinene. Ingen vil forlade Stedet for sine Lidelser uden nogen Grindring; vi have allerede uddeelt alt hvad vi havde medbragt af smaa Kors, Medaljer o. s. v. og vente med Længsel de Gaver, som godbædige Venner have bestemt for os. Ogsaa mange af Vicenzas Beboere sende mig ved en italiensk Præst Tvebakker, Cigarer og andre Sager, hvis Uddeling altid er en Fæst for vore Syge. Igaar stod jeg ved en døende Officeer, der som en god Christen havde annammet de Døendes hellige Sacramenter, og nu med største Underlighed indviede de sidste otte Dage af sit Liv til Forberedelse paa Døden. Omgiven af andre Officerer gjentog han høit de mest rørende Verser og døde med Udraabet: „Jesus! — Maria!“

England. England tilbereder af ostindisk Balmue uhyre Quantiteter Opium, som til en Værdi af mange Millioner om Aaret blive solgte til de blodagtige Chineseere. Da Opium gjør vellystig og i høi Grad svækker Nervesystemet, forbød den chinesiske Keiser i Aaret 1840 Opiumshandelen, og han var i sin gode Ret med dette Forbud. Men Englænderne vilde ikke tabe deres Millioner; for nu at tvinge Chineseerne til atter at tillade Opiumshandelen, udelagde en engelsk Flaade alle Chineseernes Fæstninger ved Strandbredden, indtil Chineseerne i 1842 ved Freden til Nanjing atter tillode Opiumshandelens Gjenoprettelse. En i England bestaaende Forening, Anti-Opiumforeningen, har i mange Aar forsøgt hos Regjeringen at udvirke et Forbud imod Opiumshandelen — men endnu altid forgjæves. En meget talrig Deputation af denne Forenings Medlemmer gjorde den 4de Juli d. A. den indiske Minister, Sir C. Wood, det deres Opvarning og overrakke ham en Petition om Ophævelsen af det indiske Opiummonopol og Opiumshandelen i China. Ordførerne beraabte sig iblandt Andet paa to berømte Udlændinge, Grev Montalembert's og den afdøde Fyrst Metternich's Vidnesbyrd, som begge have betegnet Opiumshandelen som en „Skamplet paa Englands Baabenskjold.“ Iblandt Ansøgnernes commercielle Grunde var den, at den med Balmue (hvoraf Opium bliver tilberedt) beplantede Jord i Indien langt bedre vilde egne sig til Dyrkning af Bomuld, Hør, Silke, Hørfrø og andre Artikler, hvorpaa England har stor Mangel. Minister Wood besvarede først de moralske

Argumenter med den (meget besynderlige) Forfikkning, at Opiums-
 piben ved noget Maadehold ikke var meget skadeligere end
 Brændeviinsflasken. (Allsaa dog i ethvert Tilfælde og under
 alle Omstændigheder endnu skadeligere!) Hovedvægten lagde
 han dog paa den Omstændighed, at Korn og Hør vissefelig ikke
 vilde levere 5 à 6 Mill. Pst. (omtrent 50 Mill. Rdr.) til de
 indiske Indtægter. Saa meget indbringer nemlig Opiumshandelen.
 I dette Dieblif (og vistnok endnu meget længe) vare de indiske
 Finantser saa udtømte, at ikke en eneste Indtægtskilde kunde und-
 være. Om to eller tre Aar kunde Deputationen atter melde sig.
 — Allsaa, for kun at gjøre Penge, bliver det chinesiske Folk
 trods Christendom og Menneskelighed fremdeles ødelagt paa ube-
 stemt Tid, hvilket tilstaaes af selve den engelske Regjering, der,
 som bekjendt, gjør sig saa dydig og gjerne vilde undervise al
 Verden i dens protestantiske Christendom. Intet Under, at den
 chinesiske Regjering betragter den Christendom, som kommer fra
 saadanne Hænder, med Mistillid, ja med Modbydelighed.
 Men heller intet Under, at det samme England, som blot for
 Pengenes Skyld ødelægger Chineserne, heller ikke gjør sig nogen
 Samvittighed af, for sin Handels og sine Interessers Skyld, s. G.
 at undergrave Italien ved revolutionaire Lærdomme, og at det
 udenfor sit Gebeet allevegne har Hænderne med i Spillet, hvor
 der kun kan findes i rørte Vand. For Pengenes Skyld bliver
 der i Irland taalt de mest skrige Misbrug og dets „Smertens-
 strig“ bliver undertrykt. Og dette pengegridske England er nu
 saa holmodigt, at det selv med egne store Pengeoffere gjerne vilde
 „befrie“ og „lyfsaliggjøre“ Italien! Hvo som kan troe det, han
 troe det.

Frankrig. En Sjælesørger. Univers af 5te August
 bringer følgende telegraphiske Depeche: „Villafranche (i Rhone
 Dept.), 4de August. Sognepræsten i Ars er død i Nat;
 hans Jordesærd finder Sted paa Løverdags.“ Var den
 Afdøde saa mærkværdig, at man holdt det for nødvendigt, at melde
 hans Død ved Telegraphen til et politisk Blad som Univers?
 Herpaa maa en allerede for 5 Aar siden i „Westphäl Kirchenbl.“
 pro 1854, Nr. 27 meddeelt Notits svare. Den lyder saaledes:
 Det engelske Tidsskrift Tablet meddeler af et Privatbrev fra en
 engelsk Katholik et Billede af en værdig Efterfølger af Kjærlighedens
 Discipel. „Sognepræsten til Ars lever i den lille Landsby Ars,
 nogle Mil fra Lyon. Landsbyen bestaaer af Leerhytter; een af
 dem er vel hverken et Høtel eller et Herberge, men bliver benyttet
 af mange Fremmede, der komme som saadanne, for at skrifte hos
 Sognepræsten, og som ofte maa vente i 48 Timer, førend Raden
 kommer til dem. Sognepræsten staaer daglig, efter at han har
 sovnet 2 Timer, op ved Midnat og gaaer i Skriftestolen, hvor

allerede Mange vente paa ham; der er indrettet en egen Omnibus-fart fra Lyon, for at bringe Pilegrimene til Urs. Kl. 6 læser han den h. Mæsse og modtager derpaa i Sacristiet dem, som ønske at tale med ham eller ville lade Rosenkrands og Medailler indvie etc. Kl. 12 nyder han noget Brød og Mælk, ellers intet den hele Dag. Derpaa prædiker han og gaar atter i Skriftestolen. Hans Prædikener ere i den h. Johannes' Stil: „Børnlille, elsker hverandre!“ Han taler mest om Saligheden af at elske Gud, hvorved han ofte kommer til at gjentage de Ord: „O, hvor sødt er det, at elske Gud!“ hvergang under en Strøm af Taarer; saaledes ogsaa naar han prædiker om Frelserens Lidelser. Vi have selv hørt ham prædike: han maatte holde inde for Graad og intet Die i Kirken forblev tørt. Hans Døde er høist mærkværdigt; han er et levende Billede af Døden, bedaget og med indfaldne Kinder. Det synes som om han Ingen seer; hans Blik er heel overjordisk. — Kirken er lille og fattig; rundt omkring hange Votivgaver, til Erindring om de Vidundere, som han har bevirket. Han tager de Syge med sig til den h. Philomena's Altar, beder der med dem, og Mange af dem ere allerede blevne helbrede. I sin Op-træden er han ganske jævn og fordringsløs, og hører paa Enhver, som ønsker at tale med ham. Fra alle Franfrigs Egne strømme Pilegrime til ham; vort hele Rejseelskab skriftede hos ham.“ — — Om hans Jordefærd har Univers modtaget følgende Skrivelse: „Sognepræsten af Urs' Liigbegængelse var tillige et stort Sørge- og Triumphtog. Et lille Sogn taber overmaade Meget, idet det mister en Hyrde, som vilde have været en stor Hæder for Lyon, for Paris, ja selv for Rom. Taarerne slyde rigeligt, naar de falde paa Børnenes, de Fattiges og Syndernes bedste Vens Liigliste. Ligesom Jesu guddommelige Hjerte, saaledes var ogsaa den Forevige's Hjerte — hans Navn er Jean Baptiste Biannay — et aabent Asyl for vor fattige Menneſtehed's talrige Lidelser; for desto bedre at læge dem, spiste eller sov han saa lidt som muligt. Hans Liv i Urs var i 42 Aar et uafbrudt Offer. Størrelsen og Glandsen af Triumphtoget har været vore Smerter liig. Talrige Ordensbrødre og Ordenssøstre af alle Diocesets Congregationer, mere end to hundrede Præster, og P. Hermann, Prior for de uanfødte Carmeliter, ledsagede Biskoppen af Vellez, Mgr. de Langalexie, som var illet til, for personligen at afholde Liigbegængelsen, mere end 8000 Fremmede havde indfundet sig, for at hædre en alderstegen Ddning, hvis Liv erindrede om Døberens Apostolat i Orkenen. Gud alene kjenner Tallet paa de Sjæle, som han har trostet, opbygget og rensset i Bodens Sacramente; hans Skriftestol var altid beleiret hele Dagen og en stor Deel af Natten. Hans Skriftebørn kom fra næsten alle Europas Lande, fra Spanien, Italien og Belgien. Biskoppen selv holdt Liigtalen, i hvilken han spildrede den Forevige's Dyder i hans Ungdom, hans Studeretid

og hæderlige Præstedømme; den høie Taler var meget rørt og ligeledes hans af mere end 8000 Sørgende bestaaende Auditorium; man græb og takkede Gud for, at Han havde givet vor saa selvstige Tid et saa skjønt Monsterebillede paa Kjærlighed og Selvfornegtelse. Det Kreskors, som den Forevige havde i Besiddelse af, havde man hidindtil aldrig faaet at see — det smykkede nu hans Kiste. Gjentagende og indstændigen havde han anholdt om Afsted, da han trængte til stille Afsondring til Forberedelse paa Døden. Man svarede ham: Ere de Taarer, som De afløsker Synderne, ikke de skjønneste af alle Forberedelser? Redbøiet og brudt af Alder og endnu mere af sine Arbejder og sin Faste, var denne Guds Mand lydig indtil Døden, og modtog først Hvilen af Guds Haand. Hans jordiske Levninger skulle bisættes foran Alteret i Ars; endgaa vil, saa haabe vi, hans Navn gliøre iblandt Helgenernes Tal."

— I det franske Academies hviddelige Møde i Paris den 25de August sidst. blev den første af Hr. de Monthon for c. 80 Aar siden stiftede saakaldede Dydspræmie (3000 Fræs.) tilkjendt Præsten Halluin, forhenværende Vicar i Arras, paa Grund af hans utrættelige Bestræbelser for forsmøgte Børns legeomplige og aandelige Vel. De to næste Præmier (hver paa 2000 Fræs.) bleve tilkjendte to fattige Fruentimre, som havde udmærket sig ved deres Fromhed og offervillige Barmhertighed. Desforuden bleve 5 Medailler af første og 13 af anden Klasse uddeelte. Academiets Præsident, Ex-Minister Guizot, holdt Fæsttalen ved denne Leilighed.

Paris. Paa Marie Himmelfartsfest d. 11. aflagde Dr. Hordall, Prædikant i den anglicanske Kirke, i Paris i Capellet til „Vor kjære Fru af Sion“, den katholske Troesbekjendelse i den bekjendte P. Maria Raisbonne's Hænder. —

Sardinien. I den yngste Tid havde Ministeriet undertrykt følgende conservative og kirkeligssindede Blade: Armonia (i Turin), Courrier des Alpes (i Chambery), Cattolico (i Genua) og Independente (i Aosta). Der var saaledes fun endnu tre andre conservative Blade at undertrykke: Campanile, Bonsens og Piemonte. Det conservative Parti i Sardinien maatte, omendstjøndt det udgjør Nationens immenje Majoritet, snart undvære ethvert Organ. Det er sardinisk Frihed, hvormed ogsaa de øvrige Lande i Italien skulle lykfsaliggjøres. Ifølge de seneste Efterretninger have Armonia og Cattolico faaet Tilladelse til atter at udgaae, efter at det sidstnævnte Blad i Frihedens Navn var bleven demt til at betale 300 Fræs. Mulct, fordi det havde aftrykt en Correspondentsartikel af det i Paris udgaaende Blad Univers. Gud frie os for den sardiniske Frihed!

Neapel. En Saligerklæring. Kong Frants II. feirede sidstafvigte 25de Juli sin Thronbestigelsesfest, — og paa den samme Dag forkyndtes i Rom den hellige Faders Decret, hvorved Kongens den 31te Januar 1836 afdøde Moder, Maria Christiana af Savoyen's Canonisationsproces forordnes; hun blev født den 14de Novbr. 1812 og formælet den 21de Novbr. 1832 med den i Mai d. A. afdøde Konge af Neapel, Ferdinand II. Fra Neapel skriver man derfor til „Augsb. Ttg.“: „Det var en fortræffelig Tanke, at forbinde Publicationen af dette den h. Stols Decret med Thronbestigelsens Hvitideligholdelse, det Decret nemlig, som tilkjender Kongens Moder den første Grad af en Cultus i den katholske Kirke. Visjelig en sjelden Begivenhed i Kirkens og Thronernes Annaler, at en kun 23 Aar gammel Konge tillige med sin Thronbestigelse kan feire den første solenne Act til sin egen Moders tilkommende Salig- og Helligerklæring!“

De ærede Subscriberer

for indeværende syvende Aargang af Skandinavisk Kirketidende erholde med nærværende Nummer som Gratis-Følgeskrift et heftet Exemplar af:

Den katholske Kirke i Danmark.

Kirkehistoriske Skildringer

fra 828 til 1536.

Redsaget af et historisk Kildeskrift

om

Graabrødrenes Udjæelse af deres Klostere i Danmark.

Kjøbenhavn, d. 5. October 1859.

Skandinav. Kirketidendes Red.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndagen d. 9. October. — 17. Søndag efter Pintse. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Forelæsning.
Søndagen d. 16. October. — 18. Søndag efter Pintse. — Brodereskab. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.

Kjøbenhavn.

E. Evers Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 22.

Søndagen den 23de October.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Marc's Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indregnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Hr. Kunsthandler **C. N. Blaufensteiner**, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglæder; i de danske Stater paa de kgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 Sk. Kvartalet.

Den hellige Fader Pave Pius IX.'s Allocution til Cardinalerne i det himmelige Consistorium af 26. Septbr. 1859.

Ærverdige Brødre! Med dybeste Smerte udtrykte Vi for eder i Vor Allocution af 20. Juni Vore Klager over de Gjerninger, som bleve udøvede af denne apostoliske Stols Hjender, saavel i Bologna som i Ravenna og paa andre Steder mod Vor

verdslige Autoritet og mod den med Vor pavelige Værdighed forbundne Souverainitet. I samme Allocution erklærede Vi alle dem, som havde taget Deel i disse Gjærninger, hjemfaldne til de kirkelige Censurer og de af Kirkeretten tildømte Straffe og erklærede alle deres Forholdsregler for ugyldige.

Dog nærede Vi dengang det Haab, at disse oprørste Sønner vilde vende tilbage til deres Pligt under Indflydelsen af Bort Ord, og det saa meget mere, som det ikke er Nogen ubekjendt, med hvilken Mildhed, Overbærenhed og Sagtmødighed Vi ere gaaede frem siden Begyndelsen af Bort Pontificat, med hvilken Iver og Hlid Vi uafsladelig og midt under de vanskeligste Tilstandsforhold have tilvendt Bort Folks Velfærd og jordiske Lykke al Vor Omhu og alle Vore Tanker. Men nuomstunder er dette Haab aldeles forsvundet. Thi væsentlig understøttede ved Raad, Opmuntringer og enhver Hjælp udenfra, bleve de kun endnu dristigere og have intet forsømt, for at oprøre alle Nemiliens Provinser, som ere underkastede den pavelige Magt, og unddrage dem Bort og den hellige Stols Herredømme. Da saaledes Oprørets og Træfaldets Fane var opplantet og den pavelige Regering styrtet, gav man sig til, i det sardiniske Kongeriges Navn at indsætte Dictatorer, som efter hverandre antog Titelen af overordentlige Commissairer og Generalgouverneurer, som forvovent anmasjede sig Vor Souverainitets Rettigheder og affatte alle dem fra deres offentlige Embeder, som formedeltst deres vitterlige Trofæb imod den legitime Tyrste bleve mistænkte for ikke at dele deres forkastelige Hensigter. De samme Mennesker toge heller ikke i Betænkning, at krænke den kirkelige Myndighed, idet de udstedte nye Forordninger angaaende Hospitalernes, Baisenhusesnes og andre fromme Stiftelsers, Huses og Institutioners Bestyrelse. Ligeaaalidt gjorde de sig en Samvittighed af at forfølge, forvise eller fæste nogle af Geistlighedens Medlemmer i Fængsel. Ophidsede af deres aabenbare Had imod Vor apostoliske Stol toge de ikke i Betænkning, den 6te d. M. at foranstalte en Forsamling, som tillagde sig Navn af en Nationalforsamling for Nemiliens Folk og der at udstede et Decret fuldt af falske Bestyrdninger og Paaastande; idet de paa en bedragerisk Maade støttede sig paa en foregIVEN Gen-

stemmighed hos Folket, erklærede de, tværtimod den romerske Kirkes Love, at de ikke længere vilde være underkastede den verdslige pavelige Regjering. Den paafølgende Dag offentliggjorde de, som det nu for Tiden pleier at skee, en ny Erklæring, at de vilde være underkastede Kongen af Sardinien's Herredømme.

Midt under disse beklagelige Attentater ophøre ikke denne Faction's Hoveder, at opbyde al deres Kunst, for at fordærve Befolkningens Sæder, navnlig ved Bøger og Journaler, som de offentliggjøre i Bologna og andre Stæder, og i hvilke man opmuntrer til enhver Fræthed, overfører Christi Stedfortræder paa Jorden med Skændsel, gjør Religionens og Andagtens Dvælsel latterlige og spotter over Bønnerne til Vre for den ubesmittede Jomfru og Gudsmoder Maria og Paakaldelsen af hendes mægtige Forbøn. Paa Theatrene blive Moralen, Blufærdigheden og Dyden offentlig saarede og de gudindviede Personer givne til Priis for Alles Haan og Spot.

Saaledes er de Mænds Handlemaade, som kalde sig Katholiker og forsikre om deres Hoiagtelse og Urefrygt for den romerske Paves geistlige Magt og Autoritet. Enhver indseer, hvor bedragerisk en saadan Forsikring er: thi Ophavsmændene til disse Gjerninger gjøre sælles Sag med alle dem, som med største Forbittrelse bekæmpe den romerske Pave og den katholske Kirke og ikke styre nogen Anstregelse, for, derjom det var muligt, at udrydde vor guddommelige Religion og dens heldbringende frelsende Lære af Alles Hjerter.

Derfor ville I fremfor Alle, ærværdige Brødre, som tage Deel i vore Arbejder og Anstregelser, let begribe, i hvilken Rummer Vi ere nedjunkne, og hvilken Smerte, hvilken Fortrydelse Vi føle tilligemed eder og alle velsindede Mænd. Men midt i denne store Bitterhed er det Os en Trøst, at det store Fleertal af Folket i Nemiliens Provinds'er affhyer disse forbryderiske Foretagender, bortvender sig fra dem med Modbydelighed, bliver sin legitime Fyrste tro og holder fast ved Vor og den hellige Stols verdslige Autoritet; hvad der yder Os Trøst, er, at hele Geistligheden netop i disse Provinds'er, værdig til den største Roes, ikke lader sig noget være mere magtpaaliggende midt under Rolighedsforstyrrelsen og

Agitationen, end samvittighedsfuldt at opfylde sine Pligter og ret anstueligen at bevise den Trofskab og Hengivenhed, af hvilken den er besjælet for den apostoliske Stol, idet den trodser og foragter alle Farer.

Men efterfom Vi ved den alvorligste af Vore Pligter og ved den hvitideligste Ed ere forpligtede til uforsærdet at repræsentere Vor helligste Religions Sag, med Fasthed at beskytte den romerske Kirkes Rettigheder og Besiddelser imod enhver Krænkelse, at forsvare Bort saavel som den apostoliske Stols verdslige Herredømme og at overlevere Petri Arvedeel ubeskaaren til Vore Efterfølgere, — saa kunne Vi ikke undlade at opløste Vor apostoliske Stemme, for at den hele katholske Verden og i særdeleshed alle Vore ærværdige Brødre, Biskopperne (af hvem Vi midt i den bitterste Sorg med den største Hjertensglæde have modtaget saa mange Beviser paa Tro, Kjærlighed og Hengivenhed for Os, for denne hellige Stol og Petri Patrimonium) kunne vide, med hvilken Bestemthed Vi misbillige Alt hvad disse Mænd formaste sig til at gjøre i Nemiliens Provinds, der ere underkastede Bort pavelige Herredømme. Derfor forkaste Vi fuldstændigt, erklære for døde og magtesløse alle de allerede omtalte Handlinger og Acter, saavel som alle videre Angreb paa Kirkens Myndighed og Frihed, paa Bort og denne hellige Stols verdslige Herredømme, Magt og Domsret, hvad Navne disse Acter end føre, og Enhver veed, at alle de, som i de ovenbetegnede Provinds have ydet de af Os forkastede Handlinger Understøttelse, Raad og Billigelse, eller paa nogen Maade begunstiget deres Udførelse, hjemfalde til de kirkelige Censurer og Straffe, som Vi have omtalt i Vor tidligere Allocution.

Jøvrigt lader os, ærværdige Brødre, kaste os med Fortrøstning ned ved Foden af Naadens Throne, for ved den guddommelige Hjælp at opnaae Trøst og den fornødne Styrke midt i saa store Prøvelser; lader os ikke ophøre, med Jnderlighed og Idmygghed at bede til Gud den Albarnehjertige, at Han ved Sin almægtige Kraft vil føre alle de Forvildede, af hvilke mange maaskee ikke vide hvad de gjøre, tilbage til et bedre Sindelag, paa Retfærdighedens, Religionens og Frelsens Vej.

Kirkelige Efterretninger.

Rusland. Det franste Blad *Patrie* beklager sig over de russiske Consulers Forfølgelser i Georgien mod de Christne, som ikke høre til den russiske Statskirke, altsaa især mod unerede Grækere eller Katholiker. Enhver katholsk Præst, som ikke under-skriver en høitidelig Erklæring om, at han ikke vil vinde Tilhængere, trues med Forvisning til Siberien. *Patrie* troer, at den russiske Regjering ikke fjender denne sine underordnede Autoriteters Optræden og at disse handle imod dens Instructioner. *Patrie* holder det Mudsatte for umuligt i et Dieblif, hvor Rusland gjør fælles Sag med Vestmagterne mod Tyrkernes Fanatisme og vil emancipere 40 Millioner Livegne. Alt dette er imidlertid tomme Phraser. Rusland vil vel aldrig afstaae fra den katholske Kirkes Forfølgelse, og disse selvjamme Klager fra Georgien og fra Polen have vi, ligesom idag, allerede læst Ord til andet for tyve Aar siden. —

Baiern. Grevinde Marie Emilie v. Quadt-Bykradt-Jöny har i Brindjesse Kuitpold's Privatcapel nylig aflagt den katholske Troesbekjendelse og i samme Capel modtaget Confirmationens h. Sacramente ved Biskop Paucratius af Augsburg.

Osterrig. Patentet angaaende Protestanterne. Et keiserligt Patent af 1. August er bleven kundgjort, hvorved Protestanternes indre Anliggender i Kongeriget Ungarn og dets Vilande, Kroatien, Slavonien, Wojwodstabet Serbien og Militairgrændsen, saavel deres af den augsburgske som deres af den helvetiske Bekjendelse (saak. Evangeliske og Reformerte) blive regulerede. Dermed er een af den østerrigske Lovgivnings vanskeligste og vigtigste Opgaver løst, og det paa en Naade, at Protestanterne af begge Bekjendelser sandelig ikke ville have Aarsag til at beklage sig over en i ringe Maal tilstaaet Frihed. Vi kunne til Gunst for denne Lov ikke sige mere, end den stolte Sandhed, at den protestantiske Kirke, naar den bliver levende organiseret efter denne Forsatning i Ungarn og efter dette Exempel i hele Østerrig, da vil nyde en Selvstændighed og Frihed, som den ikke har i noget andet Land ikke blot i Tydskland, men i Europa. Ikke alene er den protestantiske Kirkes corporative Barighed sikket i Ungarn, men dens videre Udvikling er desuden overladt til begge de protestantiske egne Generalsynoder, hvis Medlemmer skulle fremgaae af deres Troesfællers frie Valg, og overhovedet ere begge protestantiske Bekjendelser, ligesom den katholske Kirke i det haardt angrebne Concordat, sikrede en fuldstændig Autonomie. Ethvert Sogn vælger sin Sognepræst, Capellan og Skolelærer

ganste frit, og saaledes gaaer det gradviis op til de hvieste kirkelige Embeder; Regjeringen kan ikke besætte noget Embede i den protestantiske Kirke i Ungarn og dets Vilande. Ogjaa Kirkeformuens Forvaltning og Domsretten i Ægteskabsager tilkomme de protestantiske Kirkeovrigheder selv; i Henseende til de protestantiske Folkeskoler og Gymnasier ere de største Indrømmelser gjorte, o. s. v. — Hvorledes nu de ungarske Protestanter ville optage dette Patent, maa vise sig. For Protestanterne i andre Kronlande er ligeledes forkyndt en snarlig Regulering og denne maa, da der i Østerrig hersker Liighed for Loven, falde ud paa samme Maade. Allerede er Ledelsen af Consistoriet i Wien, som hidtil forestodes af en Katholik, bleven overdraget til en Protestant, Ministerialraad Zimmermann. — Ved denne Leilighed turde en Notits om Protestanternes Antal i de enkelte østerrigiske Lande ikke være uvelkommen. Langt over det store Flertal af dem befinder sig i Ungarn, hvor de næsten udgjøre en Fjerdedeel af hele Befolkningen, nemlig 2,196,816 Sjæle. I Siebenbürgen er et lignende Forhold, idet de der tælle 543,634, altsaa endnu over en Fjerdedeel af hele Befolkningen. I Serbien er der 78,345, paa Militairgrændsen 15,381, men i Kroatien og Slavonien kun 4,831. Af Kronlandene, som høre til det tydske Forbund, har østerrigsk Schlesien 60,783, Böhmen 90,000, Mähren 52,140, Øverøsterrig 18,511, Nederøsterrig 20,000, Kärnthen 17,900, Steiermark kun 5,800, Kystlandet blot 1,500, Krain kun 139, Salzburg 176, Tyrol kun 122. Af de øvrige Kronlande har Galizien 24,580, Bukowina 7,280, Benetien 400, Dalmatien kun 15. Heraf fremgaaer, at Ungarn og dets samtlige Vilande tilsammen tælle 2,295,373 og samtlige Kronlande tilsammen 3,138,353 Protestanter, medens Østerrig i det Hele næsten har 40 Millioner Indbyggere, saa at altsaa Protestanternes samlede Antal kun udgjør lidet over den tiende Deel af hele Befolkningen.

— Den protestantiske Menighed i Gosau har i disje Dage modtaget et nyt Beviis paa keiserlig Raade, idet Hs. Majestæt har bevilget den en contant Understøttelse af 2000 Gyliden af Hallstädter Salincasse til at dække Omkostningerne ved dens Kirkebygning; fremdeles at den udlaanes alle de til Bygningen fornødne Rekviziter, Stilladser ic. og gratis udleveres Bygningstræ og Savntømmer samt alle Steen- og Sandmaterialier til en Værdi af 4000 Gyliden.

England. I London foresaldt for nogle Søndage siden en Scandale i den protestantiske Georgskirke. Da Forelæseren ved Eftermiddagsgudstjenesten havde holdt sin Prædiken for en propfuld Kirke, steg Publicum op paa Prædikestolen, samt paa det

for Liturgen bestemte Sted, paa Pulpituret, og begyndte en afstykelig Larm, for at forhindre Overjognepræsten King i sine Functioner. „Svimmel! Præsteherreedomme!“ blev der raabt; der blev miauet, pebet, skrabet med Fødderne, fort sagt gjort det værste Spektakel, for at forhindre Sognepræsten fra at forrette sin Tjeneste, hvilket ogsaa lykkedes. Ved Aftengudstjenesten blev hans Capellan tracteret endnu værre, men de tilfaldte Politibetjente vilde ikke stride ind, fordi Kirken ikke laa indenfor deres Competence. Dette skete i en protestantisk Kirke i London, og hvorfor? Fordi de hoi-firkelige Prædikanter ikke ere protestantiske nok for Publicum, som derved vil modarbejde Prædikanternes „katholiserende Tendentser!“ — Beklagelsesværdig Forvildelse og Forblindelse hos Folket og dets Ledere!

— Simonie, 3: Salg af Patronatet og geistlige Embeder i den protestantiske Kirke i England. Fra London skriver man: Stockport-News bringer følgende besynderlige Notits: „Sognepræstens Embede i Stockport, som i flere Aar har været paa Markedet uden at finde en Kjøber, er i dette Dieblisk blevet kjøbt af Mr. Steven Symonds, af Huset Symonds & Co., Kattuntrykkere, til een af hans tre Sønner, som vil tiltræde Embedet, naar den nuværende Besidder er død. Dette Sognefald har Repræsentationsret til St. Thomas-Kirken i Stockport, til Kirkerne i Dukinfield og Marple og til Capellet i Chadkirk, og det yder en aarlig Revenue af 50 til 65,000 Frcs.“ — Hvorfor kunde dette rige Præstefald være saa længe paa „Markedet“, da der findes saa mange Lysthavende til slige Poster? Maafsee er Sognehuset ikke venligt nok, Haven ikke rig nok paa exotiske Bærter, Omegnen ikke romantisk nok! Paa saadanne udvortes Ting see nemlig de engelske Kjobelystne ikke lidet, som daglig sees af mange Avertissementer i Bladene. Hvo der altsaa i England eier en Sum af 25 indtil 250,000 Frcs., kan blive Patron for et geistligt Embede, d. e. Herre over en Religionens Tjener, som han da udnævner til dette Kald, og selvgelig ogsaa Herre over de Sognebørns Sjæle og Samvittigheder, hvilke han paatrænger disse Sjælehyrder. Herr N. N., en rig Guldsmed, eller Herr N. N., en forhenværende Kulhandler, kjøber sig f. Ex. en „Udovson“ (Patronatsret) for et District paa 10,000 Sjæle, han udnævner til sin Vicar eller Sognepræst sin Søn, sin Neveu eller sin Ven, uden at de 10,000 Sognebørn have Ret til at spørge om den nye Sjælesørgers Dygtighed og Character. Er han uduelig, saa protestere de forgyæves hos Biskoppen, som sjelden har Villie eller Magt til at indlade sig i Strid med „Patronen“. En rig Mand raader saaledes, efter dette besynderlige System, efter Behag over en Hjord af Sjæle som over en Hjord af Faar. Naar deres Sjæle da finde en virkelig Sjæle-

sørger i den Hyrde, som Patronen har valgt efter sin Interesje eller Fornøielse, desto bedre for dem; men naar de gaae aandelig til Grunde med ham, saa er det deres egen Sag. En Mand, som kjøber et geistligt Gods for 250,000 Frcs., med et beqvemt Huus og en smuk Have, han kan vel være en agtværdig Borger, men det er ikke sagt, at han er Theolog. Ved saadanne extemporerede Sjælesørgere kan det ikke udeblive, at Secterne formere sig i den protestantiske Kirke, at Religionen taber al Anseelse og Indflydelse, at Sæderne og alle Elementer i den sociale Orden i samme Forhold tabe deres Reenhed og Kraft. Derfra hiin Forstyrrelse og Oplosning, som fra Dag til Dag altid griber videre om sig i alle Statens Sphærer, i Armeen, i Marinen, i Finantserne, i Parlamentet, i Familierne og i de tjenende Classer. —

— *Armod i Høikirken.* En Skrivelse, hvori den i Høikirken brugelige Handel med Patronatet for geistlige Embeder bliver omtalt, indeholder følgende Meddelelser: „Skulde man troe det, at de selsomme Folk, som drage Nytte af denne Embedshandel og opretholde den som et nødvendigt Statsinstitut, gjøre Fordring paa Folkets Barmhertighed til Gavn for den lavere Geistlighed? I Virkelighed er det saaledes; hine rige Geistlige, som aarlig oppebære 25, 50 indtil 100,000 Frcs., danne tilligemed deres over Millioner bydende Patroner en „Forening“, bekjendt under Navnet „den fattige Geistligheds Benner's Corporation“, hvis Niemed det er, at understøtte hiin fattige Geistlighed ved Almiser. De rige geistlige Medlemmer af Foreningen tegne sig for nogle Shillings Bidrag, men de udstede derhos meget veltalende Dyrab til Publicums Medlidenhed og fromme Sindelag til Gavn for de fattige Geistlige. Kjøbmanden, Forpagteren og Haandværkeren, som fortjene deres Brod i deres Ansigts Sved, blive af Mænd, som forøde Kirkens rige Giendom, opfordrede til at ernære denne Kirke med deres Almiser! Fornylig blev det omtalt i een af denne Forenings Forsamlinger, at 5020 Vicarer modtage en aarlig Gage af indtil 1300 Rdlr., og at 500 leve i den yderste Armod. Man roste deres Iver, Kundskaber og Character, og man dablede Publicum for dets Lunkenhed i saa værdige Mænds Understøttelse. Er det ikke en Forhaanelje af disse saa værdige Fattige? — Deler de Rigdomme med os, som I paa en saa uretfærdig Maade beholde for eder selv, kunne Vicarerne sige til de rige Sognepræster, Rectorer og Dechanter, og vi ville ikke mere trænge til nogen Almisse! — Berøver ikke eders Embedsbrødre deres Lønning, kan Publicum paa den anden Side sige til de samme Herrer, og da behøve I ikke at bede os om at ernære dem, deres Koner og Børn! Naar I bestyldte mig (Publicum) for Lunkenhed for de fattige Sjælesørgeres Trang, for hvad skal jeg da bestyldte eder, I rige Tjenere af denne Kirke, som daglig have eders

Mædbroðres Armod for Die, og selv ere Dphavsmændene dertil? Et ultrahøifirkeligt Blad søger endog at udlægge disse tarvelige Tilstande til sin Gunst; det siger iblandt Andet: „Den lavere Geistlighed's Fattigdom er et Tegn paa dens apostoliske Oprindelse. I en stor national Kirke maa man gjenfinde hine Kjendetegn, som den havde i de tre første christelige Aarhundreder, og som ere nødvendige, for at estervise dens guddommelige Oprindelse. Disse fattige Sjælesørgere ere altsaa, langtfra at være en Skam for Kirken, et Beviis for dens guddommelige Oprindelse.“ Har man nogenfinde hørt et dummere og taabeligere Raisonnement? Naar Tusinder af anglicanske Sjælesørgeres Armod beviser den engelske Statskirkes guddommelige Oprindelse, hvad bevise da de andre Tusinder af denne samme Kirkes Dignitariers Rigdomme, Luxus og Verdslighed andet, end det ligefrem Modsatte? Naar Hines Armod beklæder dem med en apostolisk Character, med hvilken Character beklæder da disse deres Millioner? Og hvorfor indjamler man da Almisser, for at afhjælpe de trængende Geistliges Fattigdom og saaledes berøve dem deres apostoliske Character? Man seer, at et saadant Forsvar er et tveægget Sværd, som bibringer den, som det skal beskytte, dybe Saar.“ —

Frankrig. Biskoppelige Hyrdebrev om Oprøret i Italien. Af et Hyrdebrev af Biskoppen af Amiens uddrage vi følgende energiske Sted: „Vi ere Franskmænd — og Gud veed det, vi ere det af Hjertet — men som Katholiker vende vore Tanker sig ofte til Italien . . . Hvilken Kummer see vi der i Hans Sjæl, som er vor Fader! . . . Men Keiserens Ministers Ord lod fra alle vore Kirkers Prædikestole: „Den Fyrste, som gav Religionen saa mange Beviiser paa Lydighed og Hengivenhed, . . . vil, at Kirkens Overhoved respekteres i alle sine Rettigheder som verdslig Hersker!““ Og dette høitidelige Ord, som fjernede saa megen Frygt og Bekymring, kan ikke forblive uopfyldt. De Revolutionaire, hvis Værdomme ikke kunne vinde Overhaand i Italien, tør ikke give Hersterens Billie et Dementi. Vor Fane er endnu der! Nei, saa meget Blod, saa reent Blod blev ikke udgydt, for at befæste Kirkens Fjenders Forbund; de ere stedse og saa Frankrigs Fjender. Kunde det katholske Frankrigs ædle Børn tale fra deres Grave, saa vilde de tilraabe os: „Nei, ikke for denne Sag ere vi døde!““ — Ligesaa energisk udtaler Biskoppen af Arras sig om Revolutionen i Kirkestaten i en Pastoral-skrivelse af 18. September, hvori han i Anledning af den bekjendte pavelige Encyclica af 18. Juni anordner offentlige Bonner for den hellige Fader. Biskoppen siger, at han havde haabet, at Ordenens Genoprettelse i Legationerne (i de pavelige Stater) vilde være den umiddelbare Folge af Freden: „men Insurrectionen — vedbliver han — vedvarer, tiltager og Forhaanelsen kommer til Oprør i

disse af den pavelige Autoritet afhængige Provindsjer. Man søger at dække Utafnemmeligheden ved de uretfærdigste Beskyldninger, ved de kræfteste Løgne, og Forsamlinger, hvis Competence og Berettigelse umulig kan indsees, drive Forrovenheden indtil Proclamation af den ældste og heiligste souveraine Magts Afstættelse." Men endnu mere end Angrebene paa Paven's verdslige Rettigheder beklager derpaa Prælaten „Udbredelsen, ja ligesom Naturaliseringen af de onde Tanker, af de fjendtlige Følelser mod Kirkens ophoiede Chef hos hine Befolkninger," og han lægger særdeles Estertryk paa det „ulykkelige Sammentræf, som gjør, at denne selfabelige Opløsning knytter sig til de franste Vaabens Hæder; thi den Krig, som blev ført til et almeennyttigt Niemed, staber ikke andet end en selfabelig Desorganisation, i hvilken alle Beregninger tabe sig, og paa Freden er der ikke fulgt andet end en Fordobling af Fornærmelserne, ikke andet, end Forræderie og Bespottelser mod den trefold velsignede pavelige Krone." — Biskoppen er langt fra at tvivle om Keiserens ærlige Hensigter, han troer nu, ligesom for nogle Maaneder siden, at „Frankrig ikke er gaaet til Italien, for der at oppuste Norden eller ryste den h. Faders Throne," — den keiserlige Proclamations egne Ord af 3. Mai — men han maa constatere det Onde, som hersker i Italien og etc. (Vigtigheden af disse biskoppelige Skrivelser miskjendes ikke af de revolutionaire Blade. Siècle denuncerer Biskoppen af Urras, „under hvis Anførelse — saaledes siger Bladet — et Korstog begynder mod Regjeringen og mod Frankrig," „det er Ultramontanernes Taknemmelighed imod Keiseren" etc.).

— De smaa Sygejostre. Den 29. August fandt en stor religiøs Høitidelighed Sted i de smaa Fattigsjostres Noviciat i Latour: det gjaldt om Generalvalgene. Generalforstanderinden, Moder Marie Augustine, saavel som de hidtilværende Assistentinder bleve gjenvalgte. Erkebiskoppen af Rennes forestod Valgene. Da han ankom om Aftenen for Høitideligheden, blev han modtaget i høitidelig Procession af 250 af Congregationens Medlemmer (Forstanderinder, Søstre, Novicer og Postulantinder) og ført til det forstærkede Bygninger bestaaende Kloster, hvor han i det provisoriske Capel holdt en hjertelig Tale til de fromme Søstre. Den følgende Dag holdt Overhyrden en Pontificalmesse, ved hvilken han atter paa en indtrængende Maade talte til Forsamlingen. Efter endt Valg besøgte Erkebiskoppen Klosterbygningerne lige indtil de mindste Details; Congregationens Stifter, den værdige P. Lepailleur, og Forstanderinden ledsagede ham, fulgt af alle Søstre. De smaa Fattigsjostres Congregation er i vor Tid maastee det mest slaaende Beviis paa den kristelige Kjærligheds Frugtbarhed. Siden afvigte Mai Maaned have 50 Postulantinder meldt sig. Congregationen tæller allerede tusinde Med-

lemmer; den eier nu 50 Filiationstalter, hvor den pleier over 5000 Oldinge. Deres Stifter, P. Lepailleur, er endnu altid Vicar i St. Servan; Forstanderinden er en Datter af en fattig Murer. Begge ere en Eskabning af hiin Aand, af hvilken Congregationen er gjennemtrængt og som Kirken lader den hellige Jomfru udtale paa følgende Maade: Quum essem parvula, placui Altissimo, (o: da jeg var lille, behagede jeg den Allerhøieste).

— Generalraadet i Departement Haute-Loire har ansøgt Keiser Napoleon om at ville bivaane Indvielsen af den colossale til Ære for den ubesmittede Indfangelse oprettede Marie-Mindesøile paa Bnykflippen. Keiseren har givet et tilsigende Svar. Inaugurationen af Mindesøilen, til hvilken Keiseren som bekendt har stjenket 100 af de i Sebastopol erobrede Kanoner og for hvilken en Nationalsubscription blev aabnet i hele Frankrig, skal efter Nogle finde Sted allerede den 8. Decbr. d. A., efter Andre først den 1. Mai 1860.

Paris. Prindsesse Clotilde af Sardinien, Prinds Napoleon's Gemalinde, har i Kirken i Bourg besøgt den Grav, hvor Philip den Smukke, Marguerite d'Autriche og Marguerite de Bourbon, Aner af Huset Savoyen, ligge begravede. Med Taarer i Dinene sagde den blege Prindsesse til Biskoppen af Bellay: „Bed for mig og for — min Familie!“ Sjelden kan en regjerende Familie vel have trængt saa meget til Bønnen, som i dette Dødblik Huset Savoyen!

Italien. Fra Verona skriver man under 14. Septbr.: Igaar ydede den herværende Garnison en suuk Tribut af Taknemmelighed ved den glimrende Liigbegængelse, som den foranstaltede for een i sit ædle Kald afdød barmhjertig Søster. Denne (Marianne Hackl, 25 Aar gammel) var ved Krigens Udbrud med flere andre frivilligen ilst fra Graz til Verona, for at pleie de Saarede, og formedelst sin opoffrende Virksomhed bleven Gjenstand for almindelig Ærefrygt. Dette beviste det ved hendes Begravelse næsten endeløse Liigtog, som bevægede sig fra Garnisonshospitalet over Corso til Nyport. Et fuldstændigt Musikcorps aabnede Toget, derpaa fulgte 9 Geistlige samt den k. k. Feltsuperior, derefter den firspændte, af tolv Fakkeltbærere omgivne Paradevogn med Liigkisten, paa hvis rigtprydede Floilstæppe laa en Blomsterkrone og en af Laurbærblade og hvide Camellier bunden Krands. Tæt bag ved Vognen gik 4 barmhjertige Brødre, og derpaa fulgte næsten hele det herværende Generalitet foruden det talrige Officeercorps. Af enhver Troppesdeling mødte et halvt Compagni, hvoriblandt man saae fortrinnsviis talrige decorerede Folk. Slutningen dannede nogle barmhjertige Søstre til Vogns og en tætslutet Mængde

Soldater og Civilpersoner. Ved Nyporten standsede Toget; Kisten blev endnu engang høitidelig indviet og derpaa ført til den bag ved San Zeno liggende Militairkirkegaard ledsaget af Fakkeldærerne og en Afdeling Husarer. Stor var den Deeltagelse, hvormed Folket bivaandede det rørende Tog.

Savoyen. Det i Anncy udkommende Blad *Bon Sens* skriver: Den savoyiske Geistlighed er kommen i en meget forlegen Stilling, hvorom vi troe at maatte underrette Generalintendanten. Der er nemlig allerede hengaaet tre Maanedes af det andet Semester af Aaret 1859 og endnu venter Geistligheden paa Udbetalinger af Halvdelen af sin allerede den 1. Juli forfaldne beskedne Gage fra den sardiniske Regjering. Hvad vilde vel de sardiniske Herrer Embedsmænd sige, naar man behandlede dem saaledes? Men hertil kommer endnu, at alle Sognepræster, hvoriblandt der er mange Oldinge og svagelige Mænd, maae, for at faae deres Gage udbetalt, paa egen Bekostning rejse til vedkommende Embedsmand, for at underskrive en af Kirkelassen udfærdiget General-Dwittering. — En ny Anbefaling for den sardiniske Klosterstat!

Asien. Fra Anam ere glædelige Efterretninger indtrufne til Frankrig: Tu-Duc, den blodtørstige Keiser af Anam, har gjort Admiral Rigault de Genouilly, som anfører de franske Stridskræfter i Cochinchina, Fredsforslag. Keiseren maa vel indsee, at en længere Modstand er mytlig, og at hans Hovedstad Hueh useilbar maa falde i Franskmændenes Hænder. Uden at have sikre Efterretninger om Fredsforslagene, troer man, at Freden vil komme istand paa følgende Betingelser: Fri Udøvelse af den katolske Kultus i hele Keiserdommet Anam; Stadfæstelse af de Gebeetsafræddelser, som Keiser Gya-Long gjorde Frankrig i Aaret 1787 under Ludvig XVI; ligeledes turde Overenskomsten til Gunst for Spanien, som i denne Krig er Frankrigs Allierede, stipulere Afstrædelser af en Landstrækning paa Kysten af Tonkin. Admiral de Genouilly vil isvrigt atter indtræffe i Frankrig i December Maaned, da hans Tjenestetid er udløbet; hans Efterfølger er Admiral Page. — Univers bringer endnu den Rottis, at 4000 indfødte Cochinchinesere (Christne) have forenet sig med Franskmændene i den erobrede Stad Saigon. Saaledes ere Missionairenes Forudsigelser gaaede i Opfyldelse. Saalænge Franskmændene holdt sig paa Halvøen Touranne, kunde de anamitiske Christne, som blive bevogtede i det Indre af Landet, ikke forbinde sig med dem; kun Nogle gik over, idet de trodsede de største Færrer; men siden man har erobret Saigon og er trængt en Smule ind i Landet, have de Allierede fundet Understøttelse hos de Christne.

— Fra Canton skriver man under 21. Juli til Univers: Sagerne i Cochinchina gaae kun langsomt. Fredsunderhand-

lingerne fortsættes vel, men man betvivler deres lykkelige Udfald; thi i det Dieblig de bleve aabnede, har Forfølgelsen fordoblet sit Kaseri. Jeg tilskriver dem ikke noget om Enkelthederne ved de Christnes, især de indfødte Præsters Slagting; de ere altfor stræffelige. Sandsynlig vil en eller anden modig Missionair, som er bedre underrettet, sende Dem en Beretning om disse græsfelige Tildragelser.

Ostindien. Engelsk Retfærdighed. Fra Dacca skriver man til Univers: Jeg vil ikke gjendrive disse mageløse Angreb af den engelsk-indiske Presse paa Frankrig (Correspondancen indeholdt Exempler derpaa), jeg vil kun omtale den uværdige Maade hvorpaa alle Franskmænd og i Særdeleshed de katholske Missionairer blive behandlede af den engelske Regjerings Agenter. Man bereder dem alle mulige Fortrædeligheder, og de kunne aldrig opnaae Retfærdighed. Skulde de ogsaa hundrede Gange have Ret i en Proces, saa tabe de den dog altid. For 20 eller 25 Aar siden have Schismatikerne i Goa, som bekjendt, ladet sig tilkjende de Godser og Kirker, som den katholske Kirke besad her. Saalænge denne Tingenes Tilstand varer, er der kun lidet Haab for, at befæste Christi Rige her paa en varig Maade. I de sidste Aar havde politiske Forhold nødt Regjeringen til at give de fra Europa til Indien gaaende Tropper Militair-Sjælesørgere. De katholske Feltcapellaner have gjort sig al tænkelig Umage for at erholde det dem ved en Parlamentsact bevilgede Salair; nogle som allerede have været længere end eet Aar i Tjenesten, have endog intet andet at leve af, end en Understøttelse fra Lyoner Foreningen til Troens Udbredelse — det tilgodehavende Salair udebliver. Biskoppen af Calcutta havde udvirket en Regjeringsbefaling, hvorved en passende Gage blev bevilget for to Præster, som skulde varetage Militair-sjælesorgen i Barrakpore og Dacca. Al Tjeneste er bleven ydet af P. Verité og hans Efterfølgere; men de have ikke modtaget en Hvid, ja ikke engang en Erstatning for de Udgifter, som Bygningen af et specielt for det katholske Militair bestemt Capel havde forarsaget. —

Indien. Et Brev fra Goa, som den portugisiske Tidende Naçao meddeler, siger, at Indiens Apostels, den h. Franciscus Xavierius' Grav for kort Tid siden er bleven aabnet, og den i Aaret 1552 afbøde Helgens Legeme fundet endnu fuldstændigt vedligeholdt. Han blev i flere Dage offentlig fremstillet til Dykkelse.

Afrika. Fra Paris skriver man: Vi modtage meget be-
drøvelige Efterretninger fra Missionen paa Vestkysten af Afrika. Den hværverdiggste Biskop af Marion-Bresillac, som for nogen

Tid siden var afreist fra Frankrig, for i hine Egne at dele de apostoliske Arbejder med de derværende Missionairer, er nylig død i Sierra-Leone tilligemed de tre Præster og den ene af de to Lægbrødre, som han havde ført med sig. Dette Tab kalder os hine endnu haardere Provvelser i levende Grindring, som Congregationen af Maria's ubesmittede Hjerte (stiftet af en omvendt Jøde, ved Navn Liebermann, † 1848) havde at lide ved Missionens Aabning i Guinea og Senegambien, idet den i 11 Aar (fra 1844 til 1855) af 75 Missionairer mistede 42 ved Døden. Uophørligen prædikede disse Maria's Børn i hiint dræbende Klima Evangeliet med uroffeligt Heltetmod. Gud fordrer, som man seer, bestandige Offere, Ridfjærhedens og Barmhertighedens Martyrer, for hine ulykkelige Folkeslags Redning, som aldrig have kjendt noget andet Aag, end Morkets Aands. --

Nordamerika. Guds domme. Det er mærkværdigt, hvorledes Guds Straffe undertiden saa aabenbarlig vise sig ogsaa her i Amerika. Især tage Kirkens Fjender og Bespottere som oftest en sørgelig Ende. Saaledes berettes der i disse Dage fra Philadelphia, at den berygtede Lewis C. Levin, en født Jøde, som i Fyrgetyverne anrettede de stændige Kirkebrandstiftelser i Philadelphia og er sluppen derfra ganske ustraffet, nu fuldkommen har mistet Forstanden. Den apostaserede Giustiniani, som i A. 1839 kom til Amerika og i hele Landet prædikede Korstog mod den katolske Kirke og besudlede Alt med sin smudsige Spottemund -- døde for nogle Aar tilbage af en skrækkelig Sygdom. Og hvad er der blevet af Leahy, som ligeledes reiste igjennem alle Stater og rev ned paa Kirkens Lærdomme og Skikke, saavel som dens Biskopper og Præster? Hvad er der nu blevet af ham? Efter at den protestantiske Propaganda i længere Tid havde baaret ham paa Hænderne, lod de ham endelig falde. Leahy sank dybere og dybere og blev endelig fængslet i Wisconsin formedelst Mordforsøg. Man veed ikke, hvad der senere er blevet af ham. Og Dr. Brownlee i New-York, for kun at anføre nok et Exempel, denne presbyterianske Prædikant og Erkebespottet, der i sin Tid har gjort saa forargerlig Opsigt i Amerika, han blev aldeles lam ved et Nerveflaag og sygnede efterhaanden hen, indtil han endelig døde i stor Uselshed.

— **Ny-York.** En udmærket Artikel bragte Boston Post fornylig om Gistermaal imellem Nærbeslægtede, hvilket den af den Helligaand oplyste og ledede katolske Kirke som bekjendt i Almindelighed strengt forbyder, medens de Underledestroende dristigt sætte sig ud over denne Naturlov. Hvad er Følgen deraf? Døve, stumme og sindssvage Børn, som befolke vore Anstalter og som efter Fleertallet stamme fra saadanne Ægtefæder mellem Nærbeslægtede. Ifølge Boston Post har man anstillet nøiagtige Under-

søgelse om Indflydelsen af Ægtefæder imellem Nærpaarværende paa Efterkommerne, og det er derved bleven konstateret, at over 10 pCt. af de Blinde og næsten 15 pCt. af de Sindssvage, som besolke vore offentlige Anstalter, ere Børn af beslægtede Forældre. Fremdeles har man efter de tilforladeligste Angivelser beregnet, at der iblandt 200 Millioner hvide Beboere i de Forenede Stater gives der 6321 nærbeslægtede Ægtefæder med 3909 Børn, hvoraf 1116 Blinde og Døve, 1864 Fjollede og 209 Banvittige. I det Hele leve i de Forenede Stater 8136 Døve og Stumme, hvoraf de 1116 Børn ere af blodsbeslægtede Ægtefæder, — 7078 Blinde, hvoriblandt 649, 14,257 Fjollede, hvoriblandt 1844, — og 14,973 Banvittige, hvoriblandt 229 have samme Oprindelse. Man skulde neppe troe, at Naturen selv kunde give noget tydeligere Fingerring, og dog bliver dens Advarsel overhørt. —

— Med Ret kunne Amerikanerne paastaae, at de med Kampeskridd gaae fremad baade i Godt og Ondt. Hvilket Land paa Jorden kan vel opvise en udelukkende kun for Døvstumme bestemt Kirke? I Ny-York har St. Annakirkens Menighed kjøbt en anden Kirke og indrettet den til nævnte Diemed. Kirken er ene og alene bestemt for Døvstumme, og den første Guds-tjeneste blev holdt der den 1. August d. A.

— Amerikansk Overtro. Om Landebankningen, dens Tilhængere og dens Frugter gjør et amerikansk Blad, den af den evangeliske Kirkeforening for Vesten udgivne „Fredens Bud“ følgende betegnende Tilstaelser: „Hvor udbredt Landebankningens Uvæsen er i vort Land, kan sees af de Tal, hvormed Tilhængerne af denne Overtro blive opførte af amerikanske Blade. Efter en af Landebankerne selv offentliggjort Fortegnelse for 1859 skulle der i Amerika leve 5000 Mænd og Qvinder, som offentlig bekjende sig som maglende Personer (saakaldede Wiedier) ved denne Landehistorie, offentlig forsvare dens Væsen og drive den som Haandværk. Foruden disse skal der endnu gives henimod 40,000 Privatmedier, d. v. s. saadanne Menneker, som kun i snævrere Kredse og mere i det Skjulte sætte sig i Forbindelse med de foregivne Mander og udbrede deres saakaldede Mabenbaringer hos den overtroiste Mængde. Fremdeles trykkes der Tidsskrifter, Tractater, Blade og Bøger i Mængde, hvori Landebankningen bliver forsvaret. Tallet paa dem, som i de Forenede Stater troe paa Landebankeriet, bliver af dette Parti selv anslaaet til 1,440,000; og 4,500,000 skulle være paa Veien til at drages ind i dette Uvæsen.“ — Om det nu end er sandt, at de amerikanske Tal meget ofte ere tilstaarne med den store Kniv, saa at man for det Meste godt kan borttage et Hul bagved, uden dermed at træde Sandheden for nær, saa er dog altid hines Tal, der som Hedninger tage deres Tilflugt til saa-

danne Vøgnaander, betydeligt stort og bliver af engelske mod Sagen fjendtlige Blade anslaaet til en halv Million. „Hvoraf kommer det dog,“ spørger „Fredsbudet“, „at et saadant Satansværk altid strax finder et saa stort Tilhæng? Ere maaskee Folk saa dumme og uddannede, at man kan paabyrde dem Vøgnen i Overmaal som Sandhed? Det er langtfra; der gives blandt Dødningspørgerne og Aandetjenerne meget kloge og fornuftige Folk, meget dannede Herrer og Damer, ja endog egentlige Lærde skulle offre til disse Guder. Hvad der allermest forskaffer et saadant Uvæsen Indgang, det er Menneskenes fjødelige Sandfælgighed; det er det Sted, hvor Hedendommens Krog fast indhages. De saakaldede Aander udhøje nemlig Allehaande om Forholdene i den anden Verden. Et egentligt Helvede gives der efter deres Eigende ikke; en Himmel gives der, men en saadan, som saadanne Aanderemier kun kunne ønske den. Alle sandfælgige Glæder og Nydelser i dette Liv gjen-tages hijsket i høieste Grad. Og Aanderemmen behøver ikke, som Tilfældet er hos Muhamedanerne, at bringe nogensomhelst Fornegtelse, men han kan uden Frygt hengive sig til alle, selv de skændigste og tvilsøseste Udsvævelser. Paa alle de Steder, hvor denne Aanderreligion har reist sit Sæde, afgive Undvigelses, Forsvørelser, Eftersmisses og Eligt det bedste Beviis paa disse Aabenbaringers guddommelige Character.“

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 23. October. — 19. Søndag efter Pintsfe. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med danst Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Forelæning.
- Søndagen d. 30. October. — 20. Søndag efter Pintsfe. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Mandagen d. 31. October er befalet Vigilie = Fastedag til:
- Tirsdagen d. 1. November. — Allehelgensfest. Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med danst Prædiken. — Efterm. Kl. 3 høitidelig Bøvel; og derefter afsynges den fjerde Vødspsalme „Miserere“*) som Forberedelse til:
- Onsdag d. 2. November. — Allehjælesdag**). — Gudstjeneste: Form. Kl. 6 stille Messe. — Kl. 9 høitidelig Sjælmesse.

*) See „Kirkelærdig Bøvelbeg. f. kath. Christne“ Side 220; eller: „Alle himmelsk Bøveler“ Side 133.

**) Allehjælesdag er ikke nogen egentlig høitidsdag; det er derfor heller ikke en streng Samvittighedspligt, at høre den h. Messe og at afholde sig fra tjenstlige Arbejder paa denne Dag.

Kjøbenhavn.

S. Trøns Vøgtrufferi.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 23.

Søndagen den 6te November.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Marts Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Sr. Kunsthandler **C. U. Blaufensteiner**, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fyl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mt. 8 St. Kvartalet.

Protestation

af Biskoppen af Orleans, Monseigneur Dupanloup.

Det er mig umuligt at tie og fra min Side ikke at protestere imod de Attentater, som vor h. Fader, Paven, og den apostoliske Stol stadig maa lide for vore Dine.

Jeg kan ikke længere undertrykke de Følelser i mit Indre, hvilke et saadant Skuespil opvækker, og hvilke, som jeg veed og føler,

alle katholske Hjerter dele med mig. Hvilket Hjerter maatte vi ogsaa have, naar vi nu ikke folte Kummer eller re:tere jagt, naar vi med Taushed vilde bære saa megen Uværdighed?

Hvorledes kan man med foldt Blod see og høre hvad vi dagligen see og høre? Naar man mætter Christenhedens Statsholder med Bitterheder, naar man paa en uværdig Maade anvender Vold imod den katholske Kirkes ophviiede Overhoved, naar man overoser en mild og from Ypperstepræst med Skændsel, naar man oppuffer Anarchie og Oprør iblandt hans Underjaatter, naar man med Tilsidejættelse af de ældste og helligste Rettigheder forbereder og endelig fuldsfører en skjændig Ransgjerning — maae vi da ikke udstøde et Forfærdelsens Skrig, og maae vi da ikke protestere paa en anden Maade, end kun ved undertrykt Smerte og stille Taarer?

Hvo skulde endnu troe paa Friheden af den katholske Bevidsthed i Europa, naar ikke Offentlighedens legitime Organer i ethvert Land høit udtalte det, som Retfærdighed, Gæde og Religion fordre i Alles Hjerter?

Efter den vise Fredsslutning i Villafranca, efter tre Maaneders Forløb, hvad see vi andet i Italien, end de Ondes Fræfthed, de Godes Redslagenhed, den revolutionaire Aands Seier og Oprør?

Og det Bæreste er, at alle disse Under ere blevne forberedte og organiserede af legitime Souveræiner, under Forhaanelse af Folket, og det lige ind i Kirkeoverhovedets Stater, ved Agenter og Commissionaire for en Fyrste, som er en Søn af een af de ældste kongelige Slægter i Europa, ved en Fyrste, som kalder sig katholsk.

Hvem vover at paastaae, at Toscana, Parma og Modena, at de pavelige Stater ikke ere blevne ophidsede uden fra, og at Opstanden i hine Stæder, som for neppe eet Aar siden endnu tiljubede Christi Statholder Bisfald paa hans Rundreise, er en frivillig Bevægelse af Folket og ikke meget mere et Værk af hine aldrig hvilende Revolutionshelte, af hine uforsonlige Fjender af den sociale Orden og den offentlige Fred, fra hvem de franske Vaaben for ti Aar siden befriede det undertrykte Rom?

Er det ikke aabenlyst, at dette er Revolutionens Værk? Viser den ikke atter Verden sit Væsen og sin Natur, med sine scandaleuse Excesjer, med sin Forhaanelse af alt det, som er ærværdigt og helligt? Har man ikke i hine revolutionaire Manifestationers Navn, som under det bekjendte Paaskud, at man derved vilde udtrykke den offentlige Mening, bragt den laveste og frygteligste Deel af Bøvelen for Dagen, profaneret hellige og store Ting, insulteret Majestæten, endog hiin Folke-Majestæt, som man træder under Fødder og saaledes gjør til Egn.

Har man ikke, uden nogensomhelst grundet Besværing, for-

nærmet den blideste og fredsommeligste af alle Fyrster, den ædleste iblandt Dvinderne, en heltemodig Moder, den bedste og hvimodigste af Paverne? Har man ikke gjort denne Udding, Pius IX., ansvarlig for det Blod, som man selv har forstyldt, idet man i Perugia ved en haardnakket Revolution fremkaldte en blodig, men nødvendig Indsridning? Kan jeg endnu uden at rødme, minde om de Bagvaskers gemene Gift, som en fransk Pen (den befjendte About's Smædeskrift) har udslynget imod den hellige Fader og hans troe første Tjener?

Hvilken Ret, hvilket Princip kan man paaberaabe til Gunst for denne revolutionaire Røver-Politik, for denne Forhaanelse af al Retfærdighed, og, for ikke at fortie noget, for saa mange uværdige Kneb og Rænker?

Man vover at tale om „Undertrykkelse“, „Folkeønsker“ og „Befrielse“.

Undertrykkelse! Men gaves der nogeninde en Undertrykkelse, som lignede hiin, hvor et Folk bliver behersket og tyranniseret af politiske Partier, som udsuge, tilintetgjøre, ødelægge det, som lukke Munden paa det, og, efter at de have knevlet det, tilraabe Berden: „Det er frit; seer, hvorledes det udtaler sin Mening!“ — og som indbilde sig at have stiftet Europa ved saadanne storartebe Vøgne?

Folkeønsker! Dette er mere end en smuk Phrasé, det er i Sandhed noget Etort. Men er det eders Alvor, naar I tale om „Folkeønsker“? Dersom I ere oprigtige, dersom I ikke for Europas Dine kun opføre et slet skjult Spil til Nytte for eders Uergjerrighed, — da siger os, hvorfor I ved haard Undertrykkelse og ved den vilkaarligste Anvendelse af eders Presfelove undertrykke Provindsen Savoyens Folkeønsker, som gjerne vilde være forenet med Frankrig? Ikke som om jeg deelte Savoyens Dyster; nei, efter min Mening er Savoyen ikke taalmodigt nok; det glemmer altfor hurtigt paa een Dag otte hæderlige Marchdredere; — men jeg spørger og jeg har Ret til at spørge: Lade I Savoyen udtale sig, denne herlige Provinds, eders Fyrstehuses Bugge, som vilde forblive forenet med eder og være stolt af at beholde sit Navn, hvilket ogsaa er eders, ja som vilde opoffre Alt for eder, selv sine dyrebareste Interesser, naar I kun i det Mindste ikke forhaanede dets Religion? Lade I Savoyen frit udtale sine Dyster? Anerkjende I hiin Følelse, som drager Savoyen i sin religiøse Smerte over til Frankrig? Lige overfor hvem vilde I vove at paastaae noget Saadant?

I have jaaledes dobbelt Maal og dobbelt Retfærdighed. O I uforstandige og forvovne Mand, I forsynede Politikere, som af den forreste italienske (macchiavelistiske) Politik kun synes at have lært hiin Forslagenhed, imod hvilken Europas noble Diplomatie altid har anseet det som en Gæde at protestere! Naar det bliver

gjort til et Spørgsmaal, om de bestaaende Autoriteter og Magter og de legitime Fyrster maae støvnes for Folkets Domstol, føle I da ikke hele Europa at rystes og valse under eders Fødder? Og hine store Nationer, paa hvilke I i eders naturlige Svaghed søge at stutte eder, ville de selv ikke ogsaa paa deres Side have Grund til at skjælte?

Folkøvnster! Men hvo bryder sig om Polens Folkøvnster? Hvilke alvorlige Anstrengelser har man gjort, for at oprette hin beklagelige Uret imod en stor katholsk Nation, som endnu i Aaret 1683 har bevaret Østerrig, Europa og Christenheden for Muhammedanismens Barbari?

Have ikke ogsaa visse Provindsfer ved Rhinen ladet høre „Folkøvnster“? Og de Folkøvnster fra tretten Millioner Christne i Orienten, tænke I ikke at høre ogsaa dem?

Og har ikke ogsaa det katholske Irland sine Folkøvnster? En engelsk Minister sagde nylig, at England aldrig vilde give sit Minde til, at de legitime Fyrster i Mellem-Italien atter bleve førte tilbage med Vaabenmagt. Derjom Irland ikke tyve Gange var undertrykt, søndertraadt og underkuet med Vaabenmagt, kunde da England vel negte, at dette katholske Land vilde hellere staae under een af sine ædleste Sønners Kaarde, som, nedstammende fra dets gamle Konger og bekjendende sig til Landets Religion, nylig erhvervede sig den skønneste Andeel i den franske Hæder,*) end under et engelsk Scepter, som undertrykker det?

Folkøvnster! Hvilke Forbrydelser ere ikke allerede forøvede under dette Navn? Staffels Nationer! Har man da glemt, hvorledes deres Dnster finde deres Udtryk i de Ugudeliges Ryggeløshed og de Godes Rædsel? Og Attentatet af 14. Januar 1858 i Paris, antyder det ikke alt det, hvad de rolige Borgere i Italien have at frygte for sig?

Man taler om „Befrielse“! Naar I ville give Italien tilbage til sig selv og sin høie Bestemmelse, da befrier det fremfor Alt fra de Revolutionaire, som altid have ødelagt dets Velstand og gjort dets Lænker mere trykkende; befrier det fremfor Alt fra Anarchiet! Naar I ville forskaaffe det den lovlige Frihed, Velstand og Hæder, hvortil det i lang Tid har været kaldet ved sit Genie, sin Historie og alle katholske Nationers Dnster, da respecterer fremfor Alt den Apostoliske Stol, som i saa mange Aarhundreder har været et Asyl og Bærn for de italienske Friheder.

Jeg troer og siger det frit ud, at I vilde have gjort mere for Italiens Frihed og ikke styrtet eder i en skjebnesvanger Labyrinth, derjom I, istedetfor en troløs Krig, som I i saa mange

*) Marschal Mac-Mahon, Hertug af Magenta, er som bekjendt af Herkomst en Irlander.

Nar have ført imod Kirken, havde jagt eders Forbundsøkeller i Kirken selv og dens øverste Hyrde og ikke i Anførerne for revolutionaire Bander. I Kirken var og i Kirken er endnu den italienske Friheds Fremtid. Maaatte I dog endelig begribe det!

Den nuværende Herster i Franrig, dengang Republikkens valgte Præsident, opfattede det foreliggende Spørgsmaal i sin dybeste Grund, da han i Aaret 1849 skrev følgende Ord til den hellige Faders Nuntius i Paris: „Kirkens ærværdige Overhoveds verbale Souverainitet staaer i den inderligste Forbindelse med Katholicismens Glands, saavel som med Italiens Frihed og Uafhængighed.“

Dette stadfæster Historien, Tolken af Forhynets store Love. Hvergang det gjaldt en sand italiensk Bevægelse, stode Baverne i Spidsen. Men saa ofte Bevægelsen var rettet imod Baverne, har Italien selv kun havt Lidelser at bestaae. Ethvert Land har sin Bestemmelse, og eders er sandelig endnu smuk nok.

Men hvorledes dette end forholder sig, enhver anden Politik vilde være fordærlig, nu saavel som altid, og vilde kun ved Scandaler og Rædselsgjerninger føre til Udeltæggelser og Ruiner.

Og hvo har hemmet Pius IX. i hans ædelmodige Beslutninger? Hvo har — idet man myrdede hans Minister, belejrede hans Palads, nødte ham til Flugt og siden efter bestandig truede hans Regjering, idet man overfaldt ham med Bagvaskelser, oprørte hans Underjaatter, sonderrev hans Hjerte, udtvante hans Kræfter og hans Liv — hvo har altsaa hemmet hans reformatoriske Virksomhed og hans Hjertes gode, maafee altfor gode Billie?

Hvilken Souverain havde i hans Sted og under lignende Forhold kunnet handle med den fornødne Sikkerhed og med den fornødne Tillid? Hvorledes, naar man ikke engang giver ham Frihed til at handle, da vil man nøde ham til Reformer? Men respecterer dog Menneftet, Souverainen, Baven i ham! Hører op med at jnæde, true og angribe ham; overlader hans Underjaatter til ham selv og overlader ham selv til hans Underjaatter, og da ville I snart ikke mere have nødig, at foreskrive ham hans Vel.

Man striger paa Reformer! Men hvor er den Nation, som ikke trangte til Reformer? Og hvor er de Souverainer, som vilde finde sig i den nye Ret, paa hvis Grund Souverainiteten bliver berøvet sine Brærogativer og skal føie sig efter oprørste Underjaatters Love og Reformer eller en fremmed Monarks Billie?

Hvorfor skal Bavens Souverainitet i Rom være mindre hellig, end en anden? Kan det vel forblive uden uheldsvangre Følger, naar man i Revolutionernes Tid, som Nutiden er, selv fra Thronen giver Nationerne et Exempel paa Tilsidefættelse af den de hvieste Majestæter tilkommende Udfrygt, uden hvilken den hele sociale Orden bliver et Spørgsmaal?

Gives der en eneste Fyrstethrone i Europa, som kunde holde

sig ved lignende Principer? See vi ikke, at de mægtigste Stater ved saadanne Grundsaetninger rystes i deres Grundvolde, og det midt under Freden og trods en Aermee paa 400,000 Mand?

Bavens Uret — hvad denne Uret angaaer, da er den reel, som jeg erkjender — bestaaer deri, at han ikke kan raeke sine Allierede Haanden med en Aermee paa 200,000 Mand, om hvilken den første Consul talte til Cacault, da han udnævnte ham til Gesandt i Rom; men de europæiske Monarkers Uret bestaaer deri, at de ikke behandle Baven, som om han havde 200,000 Mand, og at de ikke mere have den Urefrygt for denne værgeløse Kirkesyrste, som Seierherren ved Marengo og Austerlig i Begyndelsen beviste ham; havde han bevaret denne Urefrygt indtil sin Ende, da vilde han have reddet sin Keiserthronen.

Fremfor Alt er det England, hvis Holdning lige overfor Kirkestaten og den italienske Revolution bedrøver og krænker mig dybt. Skulde England virkelig ønske, at gjøre Revolutionen og Frankrigs Forlegenheder i Italien permanente, for at spare sig den Uleilighed, at frygte vort Indfald i dets eget Land og kæmpe os?

Det være som det vil, Englands bedste Venner have med Grund selv forekastet det: Det er for estergivende imod de Stærke, og for anmasfende imod de Svage! Vidner derom ere dets Statsmænds sidste Taler; jeg maa undre mig over, at disse engelske Ministre ingen Anelse have om, at saadan trivial Spøg er kun lidet passende i denne alvorlige Tid.

Kun ugjerne erindre vi England om dets Utafnemmelighed; men man er undertiden nødt dertil. Bistof have 3 Englændere meget Stort og Herligt, men 3 ere ikke altid en stor og ædelmodig Nation; og nu glemme 3 altfor meget Pius VII. og hans Mod, som var eder til saa stor Nytte, dengang da han, opfordret af den paa Høiden af sin Magt staaende Napoleon I. til at erklære eder Krig, svarede: „fordi han var alle Christnes fælles Fader, kunde han ingen Fjender have iblandt dem;“ han vilde hellere, som almindelig bekjendt, lide Fangenskab, Forvisning og et langt Martyrium, end give efter for den mægtige Keisers Opfordringer.

Dog lader os træde ud af den jordiske Politiks indskrænkede Synskreds og hæve os ud over Partiernes Nag. Det er nødvendigt, at vi opfatte Spørgsmaalet i sin hele Dybde, afveie med den fornødne Alvor de store katholske Interessjer, som ere indvirkede i den nærværende Kamp.

Man taler endnu idelig om, at man bør tage Hensyn til „Folkenes Ønsker“. Nu godt, vi Katholiker ere ogsaa et Folk, 200 Millioner i Antal, udbredte over hele Jorden; og vor dyrebareste og helligste Interesse er det, at Bavens verdslige Souverainitet ikke bliver krænket, da denne er saa inderlig

forbunden med hans Værdighed, Uafhængighed og Kirkens frie Virksomhed.

Vi kunne aldrig tillade, den katolske Samvittighed kan ikke tillade — i det Mindste ikke uden en energisk Protestation, som Gud vil høre, en Retfærdighedens og Svaghedens Protestation imod Uretfærdigheden og Voldsgjerningen — at man angriber Pavedømmet og ved skammelige Evangelsmidler moralisk dethroniserer samme.

Man paaستاar: at angribe Paven som Souverain, er ikke det samme som at angribe Paven som Kirkens Overhoved. Uden Tvivl veed nok Enhver, at Pavens verdslige Magt ikke er nogen umiddelbar guddommelig Institution, men ligesaa godt veed ogsaa Enhver, at den er en Indretning af det guddommelige Forsyn. Hvo kan negte begge Dele? Biskop havde Baverne igjennem tre Aarhundreder ingen anden Uafhængighed end en Martyrs, men de havde dog et retfærdigt Krav paa en anden, og Forsynet — som viensynligt beskyttede Baverne, men ikke altid virker ved vidunderlige Midler — Forsynet har grundet Kirkens Frihed og nødvendige Uafhængighed paa den legitimeste Souverainitet, som der gives i Europa.

Historien godtgjør det uimodsigeligt; alle store Aander have tænkt og udtalt det, alle jante Statsmænd vide det. „Aarhundreder have gjort det og de have gjort det godt“, sagde Keiser Napoleon I. meget træffende i sin overlegne Aand.

Ja: for Kirkens og vor egen Frihed er det nødvendigt, at Paven er fri og uafhængig.

Denne Uafhængighed maa være souverain.

Paven maa være fri og maa ogsaa synes fri.

Paven maa være fri, saavel indadtil som udadtil.

Saaledes fordrer denirkelige Regjerings Værdighed og vore Samvittigheders Sikkerhed det. Paven maa være uafhængig, for i Krigstilfælde imellem kristelige Magter at sikke sig hin fuldstændige Neutralitet, som tilkommer alle Troendes fælles Fader.

Det er ikke engang tilstrækkeligt, at Paven kun er fri i sit indre Forum (i sin Samvittighed); hans Frihed maa være vitterlig og evident; han maa i Alles Dine ogsaa synes aldeles fri og uafhængig; Alle maa vide, Alle maa troe det, og der tør i denne Henseende ikke herske nogen Tvivl eller Mistanke.

Paven vilde vistnok være fri i sin Samvittighed og i sin Overbeviisning, selv naar han, jeg vil ikke sige, var undertrykt, men naar han simpelthen ogsaa kun var eller syntes underkastet hvilkensomhelst jordisk Fyrstes Aag, f. Ex. Keiseren af Østerrig eller Keiseren af Ruslands — men da vilde vi alle være saarede deraf, vi vilde alle lide derunder, han vilde ikke mere synes os fri nok. En naturlig Mistillid vilde hos de Fleste ligesom ubewidst

svække den ham skyldige Grefrygt og Lydighed. I Birkelighed maae hans Handlinger, hans Villie, hans Beslutninger, hans Ord, hans hellige Person throne ophoiede over alle Indflydelser, Interesser, Lidenskaber; hverken misfornioiede Interesser eller oprørte Lidenskaber maae nogenfinde, om ogsaa kun med et Skin af Grund, kunne protestere imod ham.

Lad os kortelig betragte den sande Natur af denne overnaturlige Myndighed, som er personificeret i Kirkens ophoiede Chef. Denne Myndighed, indstiftet for Sjælens Frelse, tør aldrig smigre Menneskenes jordiske Interesser eller onde Lidenskaber; den er en naturlig Fjende af Egoismen, som forvirrer Menneskene og driver dem til Partievæsen og indbyrdes Tvistigheder. Denne Myndigheds Gæ og Bligt fordrer derfor, aldrig hverken at være eller at synes mistænkelig, altid at holde sig ophoiet over alle hinanden befæmpende Rivaliteter, over alle oprørste Fordomme. Hverken de drantne Aander, som knurre, eller de stolte Hoveder, som rejse sig, hverken de svage Aander, som blive forvirrede, eller de store Aander, som saa let forvilde sig og som Paven domsfælder, hverken de Konger, som undertrykke deres Folk og som Paven revser, eller de Folkeslag, som gjøre Oprør og som Paven formaner — ført sagt, intet Menneske paa den vide Jordkreds tør nogenfinde ogsaa kun have den ringeste Mistanke i Henjæende til hans Befalingers Autoritet, Keenhed, Oprigtighed og fuldstændige Uafhængighed. Men Paven vilde med Rette være mistænkt, dersom han maatte bøie sig for nogenjomhelst Magt eller for nogenjomhelst Indflydelse; og der gives ikke en nok saa stor Anstrengelse, ikke et nok saa stort Offer, som han ikke maatte bringe, for at bevare sin Anseelse og Autoritet for denne Fare.

Til Stadfæstelse af denne Lære har jeg Pius IX.'s eget Exempel; da han den 24. November 1848 blev tvungen af Revolutionen til at flygte fra Rom, udstedte han en høitidelig Protestation imod den revolutionaire Regjering, og skrev iblandt Andet de Ord: „Iblandt de Grunde, som have bestemt Os til at forlade Rom, er den vigtigste den: at sikkre Os fuldstændig Frihed i Udøvelsen af den hellige Stols høieste Myndighed, efter som den katholske Verden ellers under nærværende Omstændigheder med god Ret kunde forudsætte, at den ikke mere var fri i Bore Hænder.“

Jeg har ovenfor allerede anført et Udsagn af Napoleon I., dengang han endnu var Consul. Lad os endnu høre den hele Tale som han holdt, dengang han allerede næsten havde naaet Karl den Stores Hæder. Ak! hvad der siden er blevet af denne Hæder, vide vi; men Ingen bestrider, at han dengang stod i sit Genies Blomster og Fylde.

„Den Indretning — sagde han — hvorved Enheden i Troen bliver opretholdt, nemlig Paven, den katholske Enheds Bogter, er en beundringsværdig Institution. Man gjør den Indvending, at det geistlige Overhoved er en Udlandning, en fremmed Fyrste. Ja, dette Overhoved er en Udlandning, og sandelig, vi maae takke Himme- len derfor. Hvorledes? Kan man vel i eet og samme Land tænke sig en liig Myndighed ved Siden af Statsregjeringen? Udstilt, maaskee endog fjendtlig, vilde den fremkalde en skrækelig, utaaelig Rivalitet. Paven er udenfor Paris: og det er godt; han er hverken i Ma- drid, eller i Wien, og netop derfor bøie vi os for hans geistlige Myndighed. I Wien og Madrid har man Grund til at sige det samme. Troer man, at Østerrigerne, at Spanierne vilde antage hans Decreter, naar Paven var i Paris? Man er altjaa lykkelig ved, at han ikke boer iblandt os, og at han heller ikke residerer iblandt vore Rivaler, men at han boer i det gamle ærværdige Rom, fjern fra de tydske Keiseres Arm, fjern fra Kongerne af Frankrig og Spanien, og saaledes holder Bøgtkaalen mellem de katholske Souverainer, altid lidt heldende til den Stærkere, men snart høvende sig, naar den Stærke bliver en Undertrykker. Aarhundreder have gjort det og de have gjort det godt. For Sjælenes Veiledning er det den bedste, den mest velgjørende Indretning, som man kan tænke sig. Jeg paastaar dette, ikke af from Egenfindighed, men af Fornuftgrunde.“

Forgjæves forsøgte Napoleon I. senere, blendet af sin magesløse Lykke, og hindret i sin Ærgjerrigheds Drømme ved Pavens Souverainitet, at forsvare en anden mobsat Lære og at hævde den ved Bøssuets store Navn; men en stumpe Præst, M. Emery, havde det Mod, at svare ham: „Sire! Deres Majestæt erer Bøssuet og behager at anføre ham. Hør da hans Ord:

„Vi vide, at Baverne, ligesaa retmæssigt som Nogensomhelst paa Jorden, besidde Gudser, Rettigheder og en Souverainitet. Vi vide fremdeles, at disse Besiddelser, forsaavidt de ere indviede Gud, ere hellige, og at man ikke kan rive dem til sig, uden at begaae et Sacrilegium (Gudsrov). Den apostoliske Stol besidder Souveraini- teten over Staden Rom og dets Stater, for at den friere, i Sik- kerhed og Fred, kan udøve sin geistlige Myndighed. Derfor lyk- ønske vi ikke alene den apostoliske Stol, men hele Kirken, og vi ønske af Hjertens Grund, at dette hellige Herredomme maa bestaae altid og ufrænket i enhver Henseende.“

„Bøssuet skriver fremdeles: „Gud, Som vilde, at denne Kirke, alle Kongerigers fælles Moder, ikke skulde være afhængig i timelige Ting af noget Kongerige, og at den h. Stol, i hvilken alle Troende skulde forbindes til Enheden, skulde være ophøiet over alle Partier, som kunde opstaae af Staternes forskjellige Interesser og Jalouste. Gud lagde Grunden til dette Bærl ved Pepin og Karl den Store. Som en Følge af deres Gavnildhed seer Kirken sig i sin Chef uaf- hængig af alle verdslige Magter, og i Stand til, under de kristelige

Kongens sælle Beskyttelse, friere at kunne udøve denne himmelske Magt, at vejlede Sjælene. Og idet den i sin Haand holder den lige Bægtstaael midt imellem saa mange ofte fjendtlige Riger, vedligeholder den Eenheden i det hele Røegeme, snart ved ubøielige Decreter, snart ved viist Naadehold.“

Desværre blev Hr. Emery's Raad og Bossuet's Autoritet ikke agtede af Keiseren; — Udfaldet af hans Kamp imod Pavedømmet er bekendt. Dog lad os glemme vor Smerte derover! Forsynnet har Sine Hensigter, som ikke ere vore; enhver Tid har sine Prøvelser og sine Beviser paa guddommelig Bistand. For Tiden er det Napoleons Broder søn, den nuregerende Keiser, som skrev: „Den verdslige Souverainitet af Kirkens ærværdige Overhoved er inderlig forbunden med Katholicismens Glæde, jaavel som med Italiens Frihed og Uafhængighed.“ — Og det er den samme Fyrstes Minister, som ved Begyndelsen af den italienske Krig skrev til de franske Biskopper: „Den Fyrste, som førte den h. Fader tilbage til Vaticanet, vil, at Kirkens Overhoved bliver agtet i alle sine Rettigheder som verdslig Fyrste. Den Fyrste, som beskyttede Frankrig mod den demagogiske Lands Overjvømmelse, kan hverken antage dens Grundsaetninger, eller dele dens Bestraebelser i Italien.“*)

Men, svare de italienske Revolutionaire, vi ville ikke kuldaste Paven's Souverainitet, vi ville blot formindste og indstraenke den.

Hvorledes, svarer jeg atter, naar det ikke vil sige andet, end tillige at formindste og svække Katholicismens Ære, dens Værdighed og Uafhængighed? Hvorledes, naar det ikke vil sige andet, end tillige at formindste og svække den mest nationale italienske Souverainitet, som der gives paa hele Halvøen? Hvorledes, naar just i nærværende Tid midt under alle fjendtlige Lidenskabers vilde Storme, denne Uduelighedens Dom, som I udslunge imod den h. Stol, i Verdens Dine er en stammelig Fornærmelse imod denne værgeløse og undertrykte Majestæt? Hvorledes, naar denne Fornærmelse imod Souverainen udeblivelig maa formindste den Paven tilkommende Ærefrygt iblandt Folkene? Hvorledes endelig, naar denne Bestæmmelse useilbarligen ogsaa falder tilbage paa alle Katholiker, som ere dette Navn værdige?

J sige: Man vil blot tage Romagnaen og Legationerne fra den h. Fader. Men tillader, at jeg spørger: Med hvilken Ret? Og hvorfor da ikke ogsaa det Øvrige, naar det behager eder? Hvorfor skulde de Stæder, som I ville lade ham beholde, i eders

*) Jfr. Scandinavisk Kirketidende d. A. Nr. 12. Side 191.

Drømme om italiensk Eenhed have en anden Lod, end Bologna og Ferrara?

Uden at frygte for, at komme i Modsigelse med eder selv, tale I om gamle Territorialomgrændsninger; — men naar man vil beraabe sig paa gamle Omgrændsninger, hvortil ville da Huset Savoyens og Andres Besiddelser lade sig føre tilbage?

Men videre frem: hvorfor lade I eder da ikke nøie med, at lade Paven beholde blot Rom med Vaticanets Haver? I have sagt det, vi vide det. Men hvorfor da lade ham beholde Rom?

Hvorfor skal da Dens Efterfølger, Som ikke havde en Steen, hvortil Han kunde helde Sit Hoved, hvorfor skal Hans Efterfølger finde en Steen i Europa, hvorpaa han kan støtte sit Hoved? Hvorfor skulle Katakomberne ikke være det bedste Regjeringsstæde for Kirken?

Men eftersom der nu engang er saa megen Tale om Udskillelse og Annektion, hvad vilde Europa, hvad vilde vi sige, naar paa den ene Side Tyrrol og paa den anden Franche-Comté (saaledes som Flere vilde det i Maret 1830) forlangte, at blive Schweizeriske Cantoner og den helvetiske Conføderation annegerede? og naar det en Dag behagede Lothringen og Elsas, at vende deres Blik til det tydske Forbund, hvad vilde man da tænke og sige derom?

Disse og mange andre Spørgsmaal reise sig af sig selv, og Ingen kan gaae af Veien for dem.

Ja, hvorfor, naar I ere Rebeller og Antikatholiker, hvorfor standse I skjælvende for eders Rovprincip? Og naar I ere Katholiker, hvorfor opstille I dette Princip?

Hvor ville I hen? Hvor driver dette forkastelige Princip eder hen? Siig os det dog idetmindste aabent og klart; siig os, hvorfor gif den franske Hær i Maret 1849 til Rom, og skulle vi opgive denne Hæder? Hine Bestræbelser, som vor Hær dengang har undertrykt, ere de ikke de samme som de nærværende i Kirkestaten? Er det ikke altid de samme Mennesker?

Skulle vi med den engelske Presses Hovedorgan sige, „at Frankrig i den nærværende Affaire er den angribende og revolutionaire Part“? Nei, nei, for vort Fædrelands Vedkommende indrømme vi ikke den Andeel, som man vil tillægge det; saadanne Beregninger passe slet til den franske Stormodighed, og jeg for min Deel, jeg protesterer med hele min Sjæls Energie mod saadanne lave og illoyalle Hensigter, som man vover at tillægge os.

Men, forinden jeg slutter, maa jeg udtale en endnu lydligere og høiere Protestation!

Som en hengiven Søn af den hellige romerske Kirke, alle andre Kirkers Moder og Hoved, protesterer jeg imod den revolu-

tionaire Ugudelighed, som foragter denne Kirkes Rettigheder og vil frarane den dens Arvedeel.

Som katolsk Biskop protesterer jeg imod den Ydmygelse og Fornedrelse, som man vil paabyrde Verdens første Biskop, som repræsenterer det hele Episcopat.

Jeg protesterer i Katholicismens Navn, hvis Glands, Værdighed og Uafhængighed man vil krænke, idet man angriber dens fælles Overhyrde, Jesu Christi Vicarius.

Jeg protesterer som Franskmænd: hvilken Franskmænd føler sig ikke ydmyget og fornedret, naar han seer, til Trods for Keiserens modsatte Raad og Protestationer, naar han seer disse usle Følger af vore Seire og af vore Soldaters kostbare Blod?

Jeg protesterer i Taknemmelighedens Navn, som i Historien viser mig Baverne som den europæiske Civilisations modige Forkæmpere, som Italiens Belgjorere, og i de største Farer som dets Friheds Vogtere.

Jeg protesterer i den junde Fornufts og i Grens Navn, som opføres over en italiensk Souverains (den sardiniske Konges) Forbund med Insurrectioner og hans Medstyldighed i Revolutioner og over denne Sammenhværgelse af de laveste Lidenskaber imod de af alle sande og store Statsmænd i den christelige Verden anerkjendte og proclamerede Grundsætninger.

Jeg protesterer i Ærbarhedens og den europæiske Rets Navn imod Majestætenes Krænkelser, imod de brutale Lidenskaber, som ja ofte have fremfaldt de seigeste og skændigste Attentater.

Og for at sige Alt: Jeg protesterer i den gode Troes Navn imod denne slet tilbageholdte, slet skjulte Ergjerrighed, imod disse undvigende Svar, imod denne trolose Politik, hvis sorgelige Skuespil vi have for Øinene.

Jeg protesterer i Retfærdighedens Navn imod Rov og Ran med væbnet Haand, i Sandhedens Navn imod Løgnen, i Ordenens Navn imod Anarchiet, i den styldige Ugtelses Navn imod Foragten for alle Rettigheder!

Jeg protesterer efter min Samvittighed og for Gud, i Baa-syn af mit Fædreland, i Baa-syn af Kirken og i Baa-syn af Verden; hvad enten min Protestation finder Gjenklang eller ikke, — jeg opfylder min Pligt.

Orleans, 30. September 1859.

† Felix,
Biskop af Orleans.

Kirkelige Efterretninger.

Darmstadt. Hs. K. Høihed Storhertugen har behaget at be-
naade Forstanderinden for de barmhertige Søstre, som
af Keiserinden af Østerrig bleve kaldede til Salzburg, for at pleie
de Saarede i de derværende Hospitaler, med Ludvigordenens
Ridderkors, efter at H. K. H. flere Gange havde havt Leilighed
til at overbevise sig om den opoffrende Pleie, som disse Søstre
naafbrudt tilbødte de derværende Saarede, i Særdeleshed ogsaa
hiint Regiment, som bærer Storhertugens Navn.

Frankrig. Den for kort Tid siden afdøde Senator Eduard
Thayer har faa Dage før sin Død affvoret Protestantismen, i hvilken
han var født, og som han vedblev at tilhøre trods hans allerede for
flere Aar siden converterede Hustrues og Broders Exempel og Bønner.
Kort af Herrens Raade afslagde han, da hans Endeligt endnu
ikke var sandsynligt, for Præsten i den Landsby, hvor hans Gods
ligger, den katholske Troesbekjendelse og modtog dybt rørt først
den betingelsesvise Daab og derpaa ogsaa de andre Hh. Sacra-
menter; derefter lod han kalde alle de m til sin Lidelsesfæng, som han
ved sit Exempel eller sit Raad hidindtil havde gjort vakkende i
deres katholske Tro, bad dem ydmygt om Forladelse og erklærede
høit, at han fra nu af vilde leve og døe i den ene sande katholske
Kirkes Skød.

— En Datter af Prindsen af Crouy, Prindsesse Marie
Elisabeth af Crouy, tog den 15. August d. A. Støret i Paris
i Capellet til „Vor kjære Frue af Sion“ og indtraadte i nævnte
Congregation, som indvier sig til Opdragelsen af unge Piger af
Middel- og den lavere Stand. Prindsessens Familie afleder sin
Opriindelse fra Ungarns gamle Kongehuus, hvorfra som bekjendt
ogsaa den h. Elisabeth stammer.

— Det ene Medlem af det franske Episcopat efter det andet
griber Ordet, for at protestere imod de revolutionaire Nederdræg-
tigheder i Kirkestaten. Biskopperne af Orleans og Arras kunne
nok være af modsatte Anskuelser angaaende Cardinal Antonelli's
gouvernementale System, men hverken den ene eller den anden vil,
at Paveens verdslige Autoritet bliver indskrænket eller at den pave-
lige Stol bliver berøvet nogen Deel af sine Besiddelser. Den 1. Oct.
blev Biskoppen af Poitiers' Pastoralsskrivelse offentliggjort; den
er ikke mindre stærk og bestemt, end Prælaten af Arras'. Vi
fremhæve følgende Sted af samme: „Vi have havt den Taal-
modighed og det Mod, at læse alle de Smædeskrifter, som i de
sidste Aar ere blevne udslængede imod den pavelige Regjering.

Men trods denne almindelige Storm og Rejsning imod den blive Tingene, hvad de have været. Vi misfjende ikke de Anstrengelser, som i 60 Aar ere blevne gjort af de andre Magter, for at renske Staterne og deres Lovgivninger fra det forrige Aarhundredes revolutionaire Gift; men det er kun en sumpel Retsfærdighedsact, naar vi herved aabent udtale det umægtelige Fortrin af Kirkestatens Institutioner fremfor de altid rystede og vaklende Institutioner af den nyere Tid. Vi sige endnu mere, uden at træde de nuregerende Fyrsters, deres Ministres og Tjeneres personlige Egenstaber for nær, bekjende vi aabent, at Kirkestatens Regjering i sit Hoved, sine Dignitarier og nuværende Repræsentanter ikke staaer tilbage for nogen nubestaaende Regjering, og at den i enhver Henseende, hvad Central-, Provincial- og Menighedsforvaltning angaaer, kan udholde en Sammenligning med enhver anden. Vi paaftaae endelig, at den almindelige Velstand iblandt de under Christi Statholders faderlige Ecepter staaende Folkeslag langt overgaaer Velstanden i ikke katholske Lande og overhovedet ikke staaer tilbage for noget andet Land i Verden. Imod dette vort Bidnesbyrd, som vi ved vort noie Kjendskab til de romerske Tilstande gjentagende have afgivet og herved atter fornye, vil den revolutionaire Propaganda paa ny stille hele Bjerge af Lygne og hundrede Gange gjendrevne Bagvaskelser; Dumhed og Svaghed ville understøtte denne Agitation, men lige overfor de Strømme af Blæk og Ord, som ere udgydte, vente vi endnu altid forgyæves nogen Grund, noget Beviis; hidindtil have vi kun fundet almenebefjendte Fordomme og ubeviislige Paaastaaende, men fremfor Alt en imod selve den katholske Kirke forbitret Opposition og slet skjulte Projecter, for med Omstyrningen af den Apostoliske Stols Magt tillige at forstyrre den fornemste Støtte for Kirkens Uafhængighed og Autoritet." — Fra Biskoppen af Nantes har Biskop Dupanloup af Orleans modtaget følgende Skrivelse: „Nantes, 6. Octbr. Monseigneur! Jeg læser i dette Dieblig Deres stormodige Protestation imod de Attentater, som true og ramme den hellige Fader og den apostoliske Stol, og jeg iler med at tiltræde den af ganske Hjerte. De har i Deres rettalende Harne tro gjengivet de Følelser, som bestorme alle Samvittigheder. Idet jeg bifalder Deres ædle Ord, bringer jeg Dem ogsaa det store Diocejes Bifald, som jeg har den Ære at forestaae. Der gives i dette heroiske Bretagne ikke en eneste katholsk Familie, som ikke dybt feler de Forhaanelser, hvormed Kirkens Hoved bliver overøst, og som ikke protesterer med os. — Alexander, Biskop af Nantes." — En anden Biskop i Bretagne, Erkebiskoppen af Rennes, har paa Prædikestolen hoideligen udtalt sig imod de Infamier, som begaaes imod den hellige Fader. Hans Protest er saameget desto vigtigere, fordi Keiseren paa sin Rejse i Bretagne f. A. selv har udnævnt denne Prælat

til Erkebiskop. Cardinal-Erkebiskoppen Morlot af Paris, som ligeledes stod i Begreb med at offentliggjøre en Pastoralsskrivelse i Righed med de af flere andre Biskopper udstedte, skal have skafaldet dette, efter at Regjeringen fuldkommen havde beroliget ham i Hensjende til Revolutionen i Kirkestaten. De liberale og radicale Blade vogte sig i deres perfide Partisthed nok for selvstændigt at meddele Biskoppernes Pastoralsskrivelser imod Angrebene paa den romerske Stol — de foretrakke at bagtale Biskopperne og Geistligheden og denuncere dem som „farlige for Staten.“ Men de katholske Organer, især Univers, Ami de la Religion, Union og Gazette de France, lade sig ikke skræmme; ogsaa deres Sprog bliver med hver Dag mere energist, ja mere lidensfabeligt. Hvad vil Siæle vel sige til disse Udtalelser? Dette Kneipeblad, hvis tredie Ord altid er „F r i h e d“, gaaer tilsidst endnu reent fra Forstanden for bare Gift imod Kirken; efter at det havde denunceret Biskoppen af Arras, rykkede det frem med det Andragende, at man i Anledning af et lignende Hyrdebrev fra Biskoppen af Algier skulde anlægge Sag imod denne, for „at have misbrugt sin Embedsmyndighed;“ det skulde ikke overraske os, om det nu i sit Banvid forlangte, at Erkebiskoppen af Rennes skulde indespærres. — Hvad gjør imidlertid den franske Regjering? Den har forbudt de offentlige Blade, fremdeles at offentliggjøre biskoppelige Protestationer, Hyrdebrev og Artikler, som omtale Kirkestatens Anliggender. Det er den franske Pressefrihed! Den 31. October havde imidlertid allerede 51 franske Biskopper publiceret deres Protestationer, og de øvrige ville visstelig heller ikke ved Regjeringens ufloge Forholdsregel lade sig skræmme fra aabent at udtale deres Mening. Regjeringen har søgt at begrunde dette „uhorte“ Forbud med det Unst: „at unddrage Biskoppernes Pastoralsskrivelser og Bærdighed for Journalernes voldsomme Angreb og Injurier.“ Denne Omhu (?) fortjener Paastjennelse; men, efter som Regjeringen nu engang vil reglementere Alt, havde det da ikke været naturligere og retfærdigere, dersom Regjeringen havde forbudt de radicale Blade Siæle og Conforter, at angribe og krænke Biskoppernes Skrivelser og Bærdighed med denne mageløse Naahed? Hvad vilde man vel sige om den Regjerings Retfærdighed og Civilisation, som vilde forbyde alle ærlige og anstændige Folk at vise sig offentlig paa Gaden, for at uorne Drengene ikke skulle overkaste dem med Skarn? Skulde en energist og civiliseret Forvaltning ikke snarere forbyde disse frække Drengene at overkaste anstændige Folk med Skarn? — Men i Frankrig er det anderledes: medens de revolutionaire Blade usforstyrret kunne vedblive med deres scandaleuse Artikler imod Episkopatet, maae Biskopperne tie. Er det en fornuftig Tale: og Pressefrihed — eller er det en viløsløs Pressefrihed?

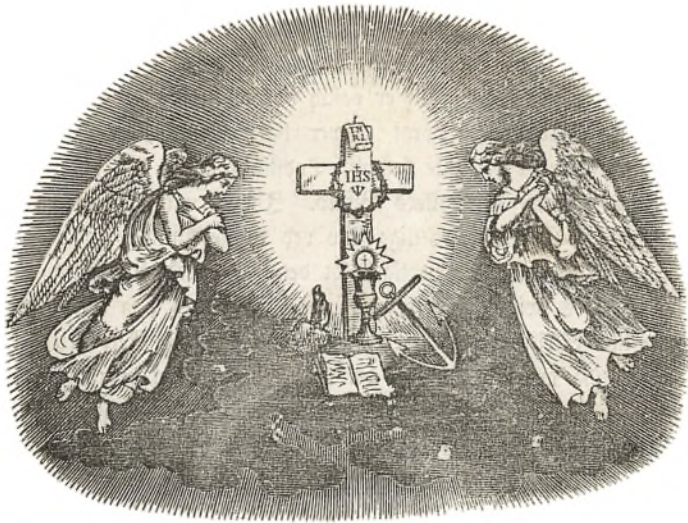
Tyrkiet. Tilbagegaaende Bevægelse til den kattholiske Kirke. Et Blad i Constantinopel, Presse des Orients, offentliggjør en den 9. Septbr. dateret Skrivelse fra Salonichi, hvorefter et heelt District i Bulgarien havde forladt den græsk-schismatiske Kirke, for at vende tilbage til Moderkirken. Skrivelsen lyder saaledes: „Jeg meddeler herved en vigtig Begivenhed, som her har vakt stor Sensation. De utaalelige Udpresninger, som den græske Befolkning i denne Egn er udsat for af deres Biskopper, have baaret deres Frugter. Districtet Avret-Hisjar, som ikke tæller færre end 80,000 Sjæle og hvis bulgariske Befolkning hører til den græske Kirke, har udtalt det Ønske, at antage den kattholiske Tro og har desangaaende rettet Petitioner til den franske Consul her og til Superioren for Lazaristernes Mission. I disse bede Præsterne og de Første af Folket i deres Religionsfællers Navn om Optagelse i den kattholiske Kirke. Mr. Turraques, Lazaristernes Superior, begav sig strax, ledsaget af en Dragoman (Tolf) fra det franske Consulat til Landsbyen Kalkitch, hvor hiin Bevægelse havde taget sin Begyndelse; han holdt der under entusiastisk Aclamation et formeligt Triumphtog. Superioren er meget tilfreds med Resultatet af sin Reise; han har raadet til Forsigtighed og Maadehold, indtil de Forhandlinger, som nu pleies imellem Constantinopel og Rom, ere tilendebragte. Af nærliggende Grunde maa jeg indskrænke mig til disse Meddelelser. Efter Nygtet vilde andre Provindsler følge nævnte Districts Bevægelse, saasnart de see Udfaldet af denne Sag. Sluttelig den Notits, at den for kort siden udnævnte nye Biskop for Districtet Avret-Hisjar har betalt Patriarken 150,000 Piastre for sit Bispedømme, efter Andre 800,000 Piastre. I Løbet af et eneste Aar vil Overhyrden præse denne enorme Sum ud af sin Hjord. Saadanne Tilstande maa gaae deres Undergang imøde.“

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 6. November. — 21. Søndag efter Pintsje. — Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Poimesse med tybst Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Søndagen d. 13. November. — 22. Søndag efter Pintsje. — Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Poimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Opnaaelse af en salig Dødstime.

Kjøbenhavn.

S. Eriens Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 18.

Søndagen den 28de August.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedkommissionair, Hr. Kønsthändler **C. H. Bian-Fensteiner**, store Kjøbmeergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de kgl. Postkontoirer. Prisen er 4 Rtl. 8 St. Kvartalet.

Abbé de Ségur.

Iblandt den nyere Tids katolske Folkeskrivere er der vel neppe nogen anden, som fortjener en større Opmærksomhed og har vundet en større Indflydelse, end den berømte Abbé de Ségur. Sin Popularitet i Frankrig, saavel som i Tydskland, skylder han fornemmelig en lille Bog, som han har udgivet under Titelen „Porte

og fortrolige Svar paa de mest udbredte Indvendinger mod Religionen"; den er ogsaa udkommen i tydsk Oversættelse og i flere Udgaver, hvoraf enhver har oplevet flere Oplag og udbredt sig over det hele katholske Tydskland, hvor den endnu vinder alle afgjorte Katholikers Bifald. I hvor mange Hjerter Abbé Égour har styrket den hellige Tro ved denne sin lille Bog, i hvor mange Sjæle han har vedligeholdt den, det veed kun Gud alene — ligeledes hvilke Frugter hans andet, ligeledes paa Tydsk oversatte lille Skrift om vor Herre og Frelser Jesus Christus har baaret: saa meget er vist, at det har frembragt en overmaade riig Betsignelse baade i Frankrig og Tydskland. Det Samme gjelder ogsaa om det nyeste Skrift af den fortjensfulde Abbé, som nylig er udkommet i tydsk Oversættelse under Titelen „Fortrolige Samtaler om Nutidens Protestantisme“, og som forhaabentlig ikke vil forsvinde sporløst. Vi meddele i det Efterfølgende vore Læsere, i Stedet for en egentlig Recension, nogle Udsnit af dette Skrift, hvoraf de bedst ville kunne erkjende dets Værd.

Hvorvidt det er at tilraade visse Forfattere til protestantiske Skriftkrifter at beslitte sig paa en større Nøiagtighed i den overensstemmende Tidsangivelseskonst.

Iblandt de Skriftkrifter, som ganske aabent angribe Katholicismen, gives der saadanne, som have en stadig Betsømmelse af den katholske Kirke til Diemed, idet de bestyldte den for Nyheds- syge, og „nøiagtig og aldeles sandhedstro“ angive den Tid, i hvilken enhver af Kirkens Troesætninger skal være bleven opfundet.

Denne Fremgangsmaade vilde virkelig ikke være daatlig, naar de lærde Ordets Tjenere, Forfatterne til disse Smaa-skrifter, kun vilde forinden deres Udgivelse gjøre sig den Meilighed at tilveiebringe en indbyrdes Forstaaelse imellem hverandre. Men i Stedet derfor modsiges den One den Anden og dette maa jo naturligviis gjøre Skaar i den tilsigtede Virkning. Da deres Tidsangivelser kun blive valgte ganske vilkaarligt og tilfældigt, saa vilde det ogsaa være et sandt Vidunder, naar de stemte overens med hverandre i noget bestemt Punkt. To af disse „Chronologier“

ligge her for mig; den ene er udfkommen i England (Kallington og Bulton, Horncastle) og har til Titel: „Tidsangivelser for de af den romerske Kirke opstillede nye Lærdomme;“ den anden er udgivet i Ungers i Frankrig i Aaret 1846 af den humoristiske Pastor Buauz og kalder sig „Fødselsbeviser.“

Men hvilken Overensstemmelse der hersker i begge disse „troværdige“ Historiefriveres Angivelser, vil sees af følgende Sammenstilling:

Tidsangivelser, fabrikerede af den engelske Anonymus:	Tidsangivelser, fabrikerede af den ærværdige franske Pastor Buauz:
Helgenernes Anraabelse er bleven opfundet Aar 700.	Helgendyrkelsen er bleven opfundet Aar 375.
Pavens Primat (Forrang) er opfundet . — 1215.	Pavens Primat er opfundet — 600.
De apokryphiske Skrifter ere opfundne . . — 1547.	De apokryphiske Skrifter ere opfundne . — 1563.
De syv Sacramenter ere opfundne . . . — 1547.	De syv Sacramenter ere opfundne . . . — 1160.
— og saaledes gaar det videre.	Mentita est iniquitas sibi,
o: „Lagnen beløver sig selv!“ (Psalm. 26, 12.)	

Foruden denne Chronologie af Pastor Buauz gjøres der af Protestanterne med temmelig Overensstemmelse endnu nogle andre Tidsangivelser for den foregivne Opfindelse af nogle af vore Troessætninger og religiøse Skikke.

Saaledes bliver der for Skriftemaalet, som altid har redet dem som en Mare, triumpherende angivet Aaret 1215 og som det alleryngste Datum for den ubesmittede Undfangelse Aaret 1854; disse Data holde de os med en Seiersmine for Dinene og tilraabe os: Seer, saaledes blive eders Dogmer fabrikerede!

Men intet er taabeligere og mere uforfæmnet end denne Halvviisdom. De virkelig dannede og grundigen oplyste Protestanter vogte sig vel for at paastaae saadanne Taabeligheder: de vide ligesaa godt som vi, at Pave Innocents III. i Aaret 1215 paa Lateranconciliet ifkun har bestemt og befalet, at det af vor

Herre Jesus Christus i Aaret 34 indstiftede og allerede i Kirkens første Tider anvendte Bods-Sacramente skulde annammes af alle Troende i det Mindste een Gang om Aaret; de vide, at Pave Pius IX. den 8de December 1854 aldeles ikke har opfundet den Lære, at Guds Moder var kommen til Verden uden at være besmittet med Arvesyndens Plet, men at han kun simpelthen har høitideligen forkyndt eller proclameret Kirkens gamle Tro i denne Henseende og erklæret den som forbindende for Alle.

Allerede før denne høitidelige Forkyndelse bestod Troen og Læren om den ubesmittede Undfangelse, som den nu bestaaer; thi man har feiret dens Fest allerede i umindelige Tider i den hele katholske Kirke; imidlertid var Begrebet om dette Dogma endnu ikke blevet officielt bestemt af den høieste Autoritet i Troesfager og man kunde derfor, uden at være en Kjætter, befinde sig i Bildfarelse i Henseende til dette Troespunkt, saaledes som dette jo ogsaa har været Tilfældet med flere store Lærde og selv Helgener; saaledes f. Ex. med den h. Bernard, der dog ellers nærede en saa glødende og inderlig Kjærlighed for den hellige Jomfru Maria.

Med samme Ret, som man siger, at Pius IX. har opfundet Dogmet om den ubesmittede Undfangelse og Innocents III. det om Skriftemaalet, kunde man paastaae, at det almindelige Concilium i Nicæa har opfundet Troesætningen om Treenigheden og om Jesu Christi Guddommelighed, fordi det i Aaret 325 klart og bestemt udtalte og høitideligen forkyndte (proclamerede) disse to store Sandheder lige over for Arianernes Branglærdomme. Allerede før Conciliet i Nicæa troede Kirken paa Treenigheden og paa Ordets Menneffevordelse og meddeelte Bods-Sacramente; og ligesaa troede den paa og ærede ogsaa allerede før den 8de Decbr. 1854 den ubesmittede Undfangelse af Frelserens h. Moder.

De katholske Troesætninger ere den religiøse Sandhed. Men Sandheden bliver ikke gjort, men den bestaaer evigt og er usforanderlig. Kirken er dens Bevarerinde, den proclamerer, d: forkynder høitideligt visse Sandhedens Lærdomme, naar Nyhedslystne vove at negte dem eller naar den anseer dem særdeles tjenlige for sine Børns Helliggjørelse. (Sluttes.)

Christelig Tolcrants paa Færøerne.

Uf en Privatbrevelse fra en katholsk Præst, som opholder sig i Thorshavn paa Strøms, uddrage vi Følgende:

Thorshavn d. 26. Juni 1859.

. . . . At Flere siden mit snart toaarige Ophold her bekymre sig mere om Religionen end tilforn og faae en bedre Mening om vor h. Kirke, kunne visse Folk naturligviis ikke taale og begynde paa alle mulige Maader at udspye deres Gift. Den simplere Almueklasse kunde man endnu lettere tilgive dette, omendstjøndt Gen eller Anden osté gaaer for vidt; men hvad skal man vel sige dertil, naar selv den herværende Doctor udskjelder Folk paa offentlig Gade, saaledes som han har gjort for nogle Uger siden, da han tilfældigviis faae en Kone at komme ud af mit Huus. Da Konen forsvarede sig og sagde, at hun jo havde været hos en Præst, en Gudsmand, svarede han: „Ja, hos Djævelen har du været, og din Sjæl brænder allerede i Helvede!“ Kun med Nød og neppe undslap hun uden Prygl. Jeg skrev derfor til Hr. Doctoren et alvorligt Brev, hvilket han besvarede meget grovt. Jeg skal kun anføre nogle Steder af samme. Saaledes skriver han f. Ex. ordret: „Det skulde glæde mig, om det kunde lykkes at demaskere En af Loyola's Disciple. --- Naar De har troet det Deres Pligt at tilskrive mig i Anledning af mit saakaldte Had til den katholske Kirke i Ord og Gjerning, og derfor ledsagede disse Uttringer med hoist fornærmelige Ord, da vil jeg kun afviise med Foragt en saadan Mangel paa Takt. Det maa dog være Dem bekendt, at vi Protestanter ikke anerkjende Biskoppen af Rom, og ubetinget forkaste hans Læresætninger som falske og stridende imod Evangelier og Apostlenes Skrifter, og betragte Katholicismen som en falsk Lære, et verdsligt Institut under et kunstigt religiøst Skalkeskjul (sic!). Den h. Skrift, som med Grund er forbudt Katholikerne (af hvem, Hr. Doctor?), bekræfter dette (hvor, Hr. Doctor?) og Historien (hvilken, Hr. Doctor?) bestræker det endydermere, og de, der forkynde

saadan Lære, betragtes følgelig som falske Lærere og som en saadant maade vi ogsaa betragte Dem, naar De agter at gjøre Professorer. Det er en hellig (den fromme Doctor!) Pligt for os, ved alle Leiligheder at advare Folket imod det papistiske Mørke (grueligt!) og at stille denne falske Lære i al sin Udsæthed og Nøgenhed frem for Folkets Øine (ved at udskjælde Folk). Desuden har dette Land, som De vel veed, tidligere været tyranniseret (!) af det katholske Hierarchie, og Reminiscenserne deraf ere endnu tilstede i Folket og behøve kun lidet at opstrifses, for at træde frem for Indbyggerne som et Ekstræffebillede i al sin Forfærdelighed.“ *) — — I denne Tone er hele Brevet affattet. Denne Mand, som selv ikke har for en Skilling Tro, har ogsaa for længere Tid siden engang revet et lille Kors og en Medaille af en syg Mand's Bryst, kastet dem paa Jorden og, som man siger, traadt paa dem med de Ord, at Manden — som selv havde anmodet mig om disse Gjenstande, da jeg ellers aldrig bortgiver saadanne Ting — havde hengivet sig i Djævelens Kløer. Og saa imod Frelserens hellige Moder har han udtødt stammelige Bespottelser. I sit Brev truede han mig ogsaa med at indgive en Klage mod mig, hvorpaa jeg skriftligt svarede ham, at dette vilde være mig meget kjært. Hidindtil har jeg endnu ikke hørt til nogen Klage, og han vil vel ogsaa, som jeg tænker, nok vogte sig derfor; thi han vilde kun høste Skam deraf. — Med hvilken Taalmodighed mine to stakkels Katholiker lide, lader sig ikke sige, og man maa virkelig undre sig over Opfindelsen af de Spot- og Skjeldsord, hvormed de blive forfulgte af de Øvrige. Selv Saadanne, som ikke engang ere katholske, men kun søge at forsvare den katholske Lære, ere udsatte for lignende Plagerier. Saaledes har man f. Ex. først for nogle Dage siden flaaet en agtværdig Mand fra Thorshavn i Ansigtet, saa at han endnu bærer Sporene deraf, og kastet ham ud af Baaden i Vandet, blot fordi han tog den katholske Religion i Forsvar! Han

*) Hr. Doctoren synes at være godt bevandret i *Novellernes* og *Romanernes* Lecture; hele dette Foster af hans ophidsede og syge-
lige Phantastik synes at give ham dette Vidnesbyrd. Red.

er uden Tvivl en af de bedste Familiefædre i Thorshavn og har med Taushed taget imod det. Jeg veed selv ikke, sagde han til mig, hvorledes det kom, at jeg kunde være saa taalmodig ved det."

Dette Brev behøver ingen videre Commentar. Det leverer et nyt Exempel paa, til hvilke Overligheder og antichristelige Extravagantser den religiøse Fanatisme og et blindt indgroet Partihad kan føre, selv i et Land, hvor den samme forfatningsmæssige Religions- og Samvittighedsfrihed staaer ved Magt, som i det øvrige danske Kongerige; Gud ske Lov, at vi leve i Kjøbenhavn og ikke i Thorshavn, — hvor Herren ville styrke Sine trofaste Befjendere! (Sammenlign hermed nedenfor Efterretn. fra Kjøbenhavn, især Side 282.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Af den ellers velunderrettede Ami de la Religion udbrage vi, uden at indestaae for Rigtigheden, følgende Meddelelse fra Rom: „Vi have allerede talt om Protesterne fra alle fremmede Gesandtsfaber til Gavn for Paven's Rettigheder. Vi erfare idag, at Rusland samtidig tilbød vieblikkelig Afsendelse af Tropper, for at føre de insurgerede Dele af Kirkestaten tilbage til Lydigheden. Tilbudet var ledsaget af følgende Ord: „Den romerske Kirkes verdslige Besiddelses Integritetsansliggende interesserer alle Monarker, som have katholske Undersaatter, og ingen af Dem kan taale, at den i ringeste Maade bliver krænkret.“"

Kjøbenhavn, den 18. August. Herlige og festlige Dage har den herværende katholske Menighed oplevet fra den 13—17. Aug., da dens geistlige Overhyrde, den Høiærværdigste Biskop af Slesvig, Dr. Paulus Melchers, i sin Egenkab som Apostolisk Provicar dvælede i dens Midte. Det var da siden den sidste roeskildste Biskop Joachim Rønnow's Død 1542*) første Gang, at en katholsk Biskop atter turde sætte sin Fod paa Danmarks Grund. Løverdagen den 13de ankom den høie Prælat til Byen med Baaretoget Kl. 10½ Form.; en Deputation fra Menigheden var hjørt

*) Som bekjendt, døde J. Rønnow i Fængslet i Kbhvn., fordi han ikke vilde svigte sin h. Embedspligt som kath. Bisp.

ham imøde til den gamle Bispestad Roeskilde, og en anden bød den hvide Gjest Velkommen ved hans Ankomst paa Banegaarden. Kl. 11 $\frac{1}{4}$ fandt den hvidelige Modtagelse i Kirken Sted i Overeensstemmelse med de rituelle Forskrifter i den romerske Pontificale. Efter at de foreskrevne Bønner vare sungne, besteg Biskoppen usfortøvet Prædikestolen og udtalte i hjertelige Ord sin Glæde over at befinde sig i denne Menigheds Midte, som han allerede fra den Time af, da den h. Fader havde overdraget ham Om-sorgen for disse nordiske Missioner, havde ønsket personligen at gæste; dernæst udviklede Hvijsamme de Hensigter, i hvilke han var kommen, nemlig for at give Menigheden Vidnesbyrd om sin fuldkomne Eenhed i Troen, Haabet og Kjærligheden med den, samt troste sig ved de herværende Troendes opbyggelige Iver og Fromhed; fremdeles, for personligen at overtøye sig om det kirkelige og religiøse Livs Tilstand i Menigheden, om den Naade, hvorpaa Guds tjenesten her bliver feiret, de h. Sacramenter blive forvaltede, for at undersøge, hvorledes Jesu Christi sacramentale Op-holdssted er besaffent, hvorledes Ungdommen undervises i Skolen baade i Religion og andre Kundskaber, hvorledes Kirkens timelige Midler blive forvaltede o. s. v. — paa det at han, naar han i næste Aar tiltræder sin biskoppelige Pilegrimsrejse til Christenhedens Hovedstad, da ogsaa maatte kunne give den h. Fader en nøiagtig og sanddru Beretning om Tilstanden af denne Deel af Herrens Viingaard. — Til Slutningen lyste Overhyrden den hvidelige Biskoppelige Betsignelse over den forjante Menighed. — Samme Dags Eftermiddag besøgte Hans Biskoppelige Naade de enkelte Klasser af Menighedens Kirkeskole, hvor han deels selv deels ved Hjælp af Lærerne foretog en kort Examen i de enkelte Undervisningsfag og sluttelig henvendte særdeles indtrængende Formaninger til Børnene. — Søndagen den 14de feirede Biskoppen Kl. 9 en stille h. Messse, og meddeelte derefter Confirmationens h. Sacramente til de Medlemmer af Menigheden, som endnu ikke havde modtaget det. Da denne h. Handling var forbi, holdt han en syndig og gribende Prædiken først til de Nyconfirmerede og derpaa til hele den talrige Forsamling. Den Hviærværdigste Prædiker stildrede med gribende Ord den store Lykke og Naade, som var bleven de Confirmerede tilbeel, idet de ved den sacramentale Haaadspaalaggelse og Salvelse med Christum havde modtaget den Hellig-aand til Befæstelse og Bestyrkelse i Troen, som er Roden og Grundvolden for al Salighed og Retfærdighed; han formanede dem derfor til, med Omhu at bevare denne store Skat, og aldrig at sjerne eller bedrøve den i dem boende Helligaand, hvilket jo ene skeer ved Synden, navnlig den svære Synd eller Dødsynd. Her bestrev den hvide Taler med begejstrede Ord Syndens, ikke blot Dødsyndens, men selv enhver Svaghedsyndes Hæslighed og Ondskab, og opfordrede til freidig Kamp imod Synden. Som

de trende Hovedsarer, der føre til Synden, paapegede Biskoppen dernæst 1) Djævelen med sine mangehaande Fristelser og onde Indskydelser, 2) Verden med sin Pomp og Glands og sine mange forføriske Eksempler, 3) den egen onde Lyst og Begjærlighed, som enten er Dinens Lyst (d. e. umaadelig Vindeslyst og Vedhængenhed ved de timelige Rigdomme) eller Kjødets Lyst (d. e. Vellevernet, Fornoielseslyst); — Biskoppen mindede her især om den katholske Kirkes Grundsætning: at enhver aldeles frivillig Synd mod Kydskheden er en Dødslynd, selv om den endog kun var begaaet ved Tanter eller Begjæring!) eller endelig Livets Hof-færdighed (d. e. Stolthed, Forsængelighed i Klædedragt o. dsl., som staaer i aabenbar Modstrid til den ydunge og fattige Jesu Christi Mand). Han henviste derefter til de fortrinligste Vaaben, med hvilke de Troende burde forsvare sig imod denne tredobbelte Fjende, og som saadanne anbefalede han fornemmelig: 1) Flugten fra de farlige Leiligheder eller Anledninger til Synden, 2) Bønnen, og ikke en sjelden, men den daglige Bøn; især den andægtige Paafaldelse af Gudsmoderens mægtige Forbøn; 3) de hh. Sacramenters slittige Annammelse; Biskoppen raadede Alle til, regelmæssig hver Maaned engang at annamme de hh. Sacramenter. — Derpaa henvendte Høisamme ogsaa endnu nogle hjertelige Ord især til Forældrene og formanede dem til at opdrage deres Børn i sand Gudsfragt, foregaae dem med et godt Eksempel, sende dem regelmæssig i Kirke og Skole. Han anbefalede til Slutningen Alle navnlig den oprigtige indbyrdes Kjærlighed, som jo er det Særkjende, hvorpaa Verden skal erkjende, at vi ere Jesu Christi Disciple. Den hele, meget indholds-rige Prædiken varede i over en Time og blev foredragen med hiin Varme og hiin apostoliske Salvelse og Jævnhed, som vidnede om, at Ordet kom fra Hjertet og derfor ogsaa gif til Hjertet. — Høitideligheden sluttedes med Aflyngelsen af den ambrosianske Takkepsalme Te Deum og med den sacramentalste Betsignelse. Om Eftermiddagen bivaanede Biskoppen den vanlige Eftermiddags-andagt, efter hvilken han ogsaa overværede Forsamlingen af den herværende Vincentius-Forening og opmuntrede dens Medlemmer med indtrængende Ord til trofast Udholdenhed i deres ædle Bestræbelser. — Den følgende Dag, den 15. August, Mariæ Himmelfartsfest, feirede Biskoppen Kl. 9 en høitidelig Pontificalmesse*), og efter samme tog han paany Ordet og talte til de Troende om Himmeldronningens ophviiede Værdighed og

*) En Referent i den „Berlingske Tidende“ af 16. d. M. om Biskoppens Visitationstog mener, at den ypperstepræstelige eller pontificalmesses Værdighed, hvormed Biskoppen især optræder under Pontificalmesses, passer mindre til Biskoppens apostoliske Character. Ved en senere Overveelse vil det imidlertid blive indlysende for En-

Herlighed, eftersom hun jo er Jesu Christi Moder, Kirkenes Moder og alle enkelte Forlostes Moder. Biskoppen formandede til en barnlig Tillid til Maria's Forbøn, og opfordrede til Efterligning af hendes Dyder; ved hvilken Leilighed han især ogsaa henvendte nogle hjertelige og opmuntrende Ord til Marieforeningens Medlemmer og lagde dem en hellig Iver i Forsølgelsen af Foreningens roesværdige Maal paa Hjerte. Overhyrden henpegede ogsaa til de mange Fordrejtelser af den katholske Kirkes Lære, som dens Modstandere opfinde, idet de falskeligen paastaar, at vi tilbede Maria, medens vi ifkun bede til hende og ære hende o. s. v.; fremdeles erindrede Høisamme om, at Danmark for 3 Aarhundreder siden ogsaa endnu havde havt mange ivrige Dyrkere af Frelserens h. Moder, mange Kirker og Kloistere, som vare indviede under Naakaldelsen af hendes h. Navn, og udtalte slutteligen det Ønske, at alle de Forjammede fra nu af steds maatte nære en ret hjertelig Kjærlighed til Herrens høitvælsignede Moder. Vi haabe, at Overhyrdens Ønske ei vil blive uopfyldt! — Baade paa denne og den foregaaende Dag modtog meget talrige Communicanter under den h. Messes Himmelbrødet af Biskoppens Haand. Om Eftermiddagen paa Mariæ Himmelfartsfest bivaandede Biskoppen ogsaa den høitidelige Besper-Andagt i Kirken. Den øvrige Tid af Eftermiddagen benyttede Høisamme til et Besøg i de herværende Ordenssøstre af den h. Joseph's Opdragelsesanstalt, og dernæst til at besøge nogle af Menighedens Syge, som boe i Nærheden af Kirken.

Paa de to følgende Dage feirede Biskoppen en stille h. Messes om Morgenen Kl. 6; Tirsdag Formiddag inspicerede han Kirken samt alle Kirkenes hellige Ornamente og andet Tilbehør, reviderede Kirkebøgerne samt Regnskabsbøgerne over Kirkenes timelige Goder. — Senere aflagde han flere Besøg hos høitstaaende civile Embedsmænd, hos Stats-Ministrene og de herværende katholske Gesandter; af Hs. Kongl. Høihed Arveprindsen blev Høisamme modtagen med stor Venlighed og Forekommenhed. Samme Dags Eftermiddag Kl. 3 havde vor Høiærværdigste Biskop en Audients hos Hs. Majestæt Kongen paa Skodsborg Palais og blev derefter ogsaa indbudet til det kongelige Taffel, i hvilket foruden Hs.

hver, at ogsaa Apostlene med stor Bestemthed havde deres guddommelige Myndighed og høie Værdighed, i Kraft af hvilken de forlangte den fuldkomneste Underkastelse og Lydighed af de dem undergivne Troende og Geistlige. Man læse de hh. Apostles Breve, og i dem vil man finde Exempler nok herpaa. Etersom nu hele denne apostoliske Myndighed og ophøiede Værdighed ogsaa endnu lever i alle apostoliske Biskopper, finde vi det ogsaa aldeles passende, at den især ved enkelte høitidelige Leiligheder erholder et tilsvarende Udtryk.

Kongl. Høihed Arveprindsen ogsaa Deres Excellencer Cultusministeren og Ministrene for Esbøvig og Holsteen samt flere andre høitstaaende Embedsmænd og Lærde deeltogte. Den Modtagelse, Biskoppen fandt, og den Betvillie og Dyrkjærlighed, som ham vistest ved denne Leilighed ikke blot af de kongelige Gjester men ijer ogsaa af Hs. Majestæt Kongen selv og af Allerhøiøstammes Gemalinde, var saaledes, at han solte sig dybt rørt og kun med rosende Paaskjønnelse udtalte sig om den i disse høieste Kredse herskende Liberalitet. Derved har den danske Kongefamilie imidlertid ikke alene beredet vor Høierverdige Biskop en personlig Ære og Glæde, men tillige paany erklæret, at ogsaa dens katholicke Underjaatter nyde dens kongelige Bevaagenhed og Gnist; og vi skulle ogsaa vide, ved en uroffeligg Trofasthed i Opfyldelsen af alle vore Borgerpligter og ved en oprigtigg Hengivenhed for vor Konge og Landsfader at lægge den Taknemmeligg for Dagen, hvortil den mod vor geistligge Overhyrde bevisste kongeligge Raade forpligter os. Først seent paa Aftenen Kl. 8 forlod Biskoppen det kongeligge Palais og ankom til Staden henimod Kl. 9½. — De første Formiddagstimer af Onsdagen indviedes til confidentialle Conferenser med de herværende Præster angaaende nogle vigtigg Spørgsmaal i den practigg Sjælsjorg. Ligesom paa alle de foregaaende Dage, bleve ogsaa endnu den sidste Dag alle de Privatpersoner fremstillede for Biskoppen, som af een eller anden Grund ønskede personliggen at tale med Høisamme.

Efter at den høie Gjest allerede Lørdag Aften, ledsaget af Menighedens ærede Forstandere, havde gjort en 1½ Times Udflugt i Stadens Omegn, benyttede han de sidste Timer af sit Ophold om Onsdagen endnu til at tage ogsaa nogle af Byens Seerverdiggheder i Diesyn, hvoriblandt ijer Frue Kirke og Vor Frelsers Kirke paa Christi-anshavn. Ved denne Leiliggheed kunne vi ikke undlade, herved endnu engang ogsaa offentligt at udtale vor ustrømte Tak til Hr. Kammerraad Estrup, Assistent ved det Kongl. Museum for de nordigg Oldsager, for den overordentligge Venliggheed og Forekommenhigg, hvormed han paa en ham aldeles ubeleilig Tid aabnede dette Museum for Hs. Biskoppeligge Raade og desuden ogsaa ved mundtligge Oplysninger og Forklaringer søgte at gjøre Høisamme Muejets Besøg dobbelt interessigg og behagelig.

Biskoppens Afreise fandt Sted endnu samme Onsdag om Aftenen Kl. 7 med Banetoget til Korsør, hvorfra Høisamme agtede sig videre over Byen til Fredericia. Talrige Medlemmer af den herværende catholicke Menighigg havde indsendt sig paa Banegaarden, for endnu engang at see deres Biskop, som under sit korte Ophold her har vundet Alles Høiagtelse og Kjærliggheed, og for at bringe ham den sidste Afskedshilsen. Ligesom vi stilles fra den bortdragende dyrebare Overhyrde, saaledes slutte vi ogsaa dette korte Referat med det inderligste Ønske, at det maatte blive

os forundt, ret snart at gjense den værdige Prælat i vor Midte og paany da at høste saa rigelige Frugter for vort aandelige og kirkelige Liv, som dette hans første Besøg har frembragt paa den vuensynligste Maade i hele Menigheden! —

Elberfeld. Den protestantiske Prædikant fra vort Nabostad Boerde ved Navn Pingsten, som har nedlagt sit Embede som Sognepræst, er nu efter længere Tids Forberedelse bleven optagen i Berlin i den katolske Kirkes Ekjød og opholder sig for Tiden i Bonn.

Berlin. Storfyrstinde Helena af Rusland, som forleden besøgte det af de barmhjertige Søstre ledede Sygehuus i Berlin og nviagtigen tog alle dets Indretninger i Die syn, har yttret det Ønske at maatte sende russisk-græske Novitsinder til samme, for her at uddanne sig til deres Bestemmelse som russiske barmhjertige Søstre. Forstanderinden for Sygehuset skal med Beredvillighed have efterkommet dette Ønske.

Baden. Den officielle „Karlsruher Jtg.“ af 3. Juli bringer den glædelige og høist vigtige Efterretning, at den storhertugelige Regjerings Forhandlinger med den h. Stol, ifølge en fra Rom indtruffen Telegraphdepeche, endelig ere endte, idet begge Parters Besuldmægtigede den 28. Juni have underskrevet de forskjellige, Concordatet vedkommende, Aktstykker. — Om selve Kirkestriden i Baden, som hermed da omsider efter saa mange Aars Forhandlinger er bilagt, see Stand. Kirketid. 1854 Nr. 29.

— Om Indholdet af det afsluttede Concordat ville vi vel snart kunne gjøre Meddelelser. De liberale Blade ere naturligviis meget opbragte over, at Storhertugen har ladet Kirken vederfares Retfærdighed og spaae allerede ganske mærkværdige Historier, som nu ville tildrage sig i Landet. — Overkirkeaaads-Directeur Prestinari, Ministerialraaderne Kienberger, Kistwider og Burger, Overkirkeaaaderne Forch, Laubis, Müller, Meier, Finantsraad Schmitt, Overamtmand Etuth og Deputeret Steiner ere, „da de — som det officielle „Freiburger Kirkeblad“ skriver — paa kirkelig lovførmelig Maade have andraget om Løsning af Kirke-Bannen, blevne absolverede fra den store Kirkeban, som de for nogle Aar siden bleve idømte paa Grund af deres Forhold i Kirkestriden, og atter optagne i Kirkens Samfund.“ Den ved Erkebiskoppens Decret af 11. Juli sidstl. udtalte Ophævelse af Excommunicationen blev forkyndt i Domkirken i Freiburg den 13. s. M.

Wien. Concordat og Protestanter. Af et Privatbrev

fra en Katholik uddrager „N. Br. Jtg.“ følgende Sætninger: At ogsaa de protestantiske Undersaatters Forhold vilde blive ordnede i den østerrigste Stat, havde man fornuftigviis ventet fra katholsk Side. Concordatet udelukker ikke dette (visstelig ikke!), meget mere følger netop deraf Nødvendigheden af en Regulering af Protestanternes Forhold paa den samme Frihedsbasis som en logisk Conseqvens. Vi kunne forsikre, at det østerrigste Episcopat — med begge de østerrigste Cardinaler i Epidjen, af hvilke den ene leder Concordatsforhandlingerne, som endnu ikke ere sluttede (!), — betragter Tingenes Stilling paa denne selv-samme Maade, paa nogle faa Undtagelser nær; ja, at endog Regjeringen forskjelliges Gange er fra denne Side bleven anmodet om, at feie hiin nødvendige Slutsteen til den kirkelige og religiøse Friheds Bygning.“

— Siden September 1857 har „Foreningen af Maria's ubesmittede Undfangelse til Understøttelse for Katholikerne i Tyrkiet og Orienten“ bestaaet i Wien. Af Foreningens nylig udfomne Beretning om dens Virksomhed i det første Aar (fra 1. April 1858 til 31. Marts 1859) erfare vi, at der i dette Tidrum er blevet anvendt 15,683 Gylden til kristelige Kjærlighedsjæringer. Flere Kirker og Skoler i Bosnien, Albanien, Donaufyrstendømmerne, Lille-Asien &c. bleve understøttede resp. underholdte. Til Udgifterne i det paafølgende Aar havde endnu en Kassebeholdning af 9,693 Gylden. Da kun 37 af Keiserstatens 86 Bispedømmer, altsaa ikke engang Halvdelen, have ydet Bidrag i Foreningens første Regnskabsaar, saa er det at haabe, at alle østerrigste Bispedømmer nu, efter at Foreningen og dens Virksomhed saavel som de af den h. Stol bevilgede aandelige Raadesbegjæringelser ere bleve mere bekendte, ville være virksomme for de smukke Diemed.

England. Af et Hyrdebrev af Cardinal-Erkebiskop Dr. Wiseman, som er blevet oplæst i de katholske Kirker i London, fremgaaer det, at de engelske Katholiker (afseet fra de irske) have i de sidste 10 Aar grundet 19 fuldstændige Missioner, bygget 18 aldeles nye Kirker og erstattet 6 utilstrækkelige Capeller ved ligesaa mange større Kirker. Skolernes Antal blev forøget i Forhold til Missionernes. I de sidste 10 Aar opstode 15 nye Nonneklostere, hvoraf nogle kun for det contemplative Liv; men de fleste have praktisk Mennesskjærlighed, Skoleunderviisning og Sygepleie til Diemed.

Lombardiet. Den katholske Kirke og det nye sardiniske Regimente. Naar Geistligheden i enkelte af Lombardiets Stæder (s. Ex. i Mailand, Brescia &c.) har hilst den revolutionaire Bevægelse i Italien med Jubel og har glemt sig i den

Grad, at den endog har tilskrevet „Befrieren“ Victor Emanuel Hyldingsadresser, saa kan en saadan Fremfærd kun vække alle sande Katholikers dybeste Beflagelse. Den fortjente retsfærdige Løn vil ei heller udeblive! I Stedet for Erkehertug-Stattholderen, en ved Mildhed, Rejsfærdighed og Fromhed udmærket Fyrste, bliver Lombardiet nu regjeret af en daarlig Jurist ved Navn Vigliani, som „sardinisk Stattholder“; en strafalden og excommuniceret Præst, ved Navn Robecchi, som i det sardiniske Parlament har gjort sig berøgtet ved sit heftige Had mod den h. apostoliske Stol, er stillet ved denne Stattholders Side som „Geheimeraad“ og Fortrolig. Jesuiternes Fordrivelse fra Mailand var det første Beviis paa, hvorledes den nye Regjering opfatter sin saa meget priste „Tolerantss“; Kirke- og Klosterplyndringerne ville følge siden efter, ligesom de i flere Aar have været paa Dagsordenen i Sardinien. Og dog roser den sardiniske Regjering sig af at være „en tro og uegennyttig Vogter af Kirkens sande Rettigheder og lovlige Frihed.“ Ligeoverfor de Kjendsgjerninger, at alle Kirkens helligste Rettigheder ere blevene traadte under Fødder i Sardinien i 10 Aar — som den h. Fader endnu fornylig har udtalt i en Rundskrivelse — og at Kirkens Undertrykkere siden 1855 ere belagte med Excommunication, ligeoverfor disse Kjendsgjerninger skulde man holde et Sprog, som det nylig anførte, for umuligt, og dog findes det i en Rundskrivelse, som den nye lombardiske Gouverneur Vigliani under 23. Juni har rettet til Biskopperne i Lombardiet. Vi udbrage deraf følgende Sted:

„Jeg behøver ikke at erindre Dem om, hvilken fast Borgen det kongelige Huus Savoyens Traditioner maae være for Geistligheden, efterom det jo til alle Tider har udmærket sig ved sin oplyste Omsorg for Religionens og Moralens dyrebareste Interesser. Victor Emanuel har ikke fornegtet sin Families ophviede Forbilleder og vil aldrig gjøre det. Hans Regjering har altid lagt den største Urefrygt for Kirken (!) for Dagen og vil altid gjøre det. I ham har Kirken altid havt en tro og uegennyttig Vogter af dens sande Rettigheder og lovlige Frihed. Jeg siger udtrykkeligt: uegennyttig, for ved et eneste Ord at betegne den Forskiel, som De maae gjøre imellem de Forhold, som Kongen paastaar at staae i til Geistligheden, og de Forhold, som bestaaer netop imellem den samme Geistlighed og en Regjering, som udøver over Kirken et næsten tyranniserende og altid af de politiske Planer afhængigt Patronat.“

Længere henne i Skrivelsen paa lægges Biskopperne. „at rette en Skridelse til Geistligheden og Folket, i hvilken den Lykke bliver udviklet, som er bleven Lombardiet tildeel ved at det er bleven befriet fra det fremmede Herredømme, og hvilke Pligter baade Geistligheden og Folket nu have at opfylde imod den nye nationale Regjering. Fremdeles skulle Biskopperne „anordne de liturgiske

Bønner for Kongen af Sardinien og desuden Bønner for de allierede Baabens Seier;" de skulle „fremme og understøtte Recrut-udskrivningerne og den italienske Ungdoms militære Bevægelse," de skulle gjøre det mindre dannede Folk*) begribeligt, hvilken stor Lykke det er, som Franskmændenes høihjertede Keiser og hans uovervindelige Armee bringe Italien og især de saa undertrykte (?) lombardiske Provindser, idet han understøtter dem, for at erobre deres Uafhængighed (?) for stedse." Saafremt Biskopperne og Geistligheden „ikke yde deres Medhjelp," truer Skrivelsen med „Magt og Strengbed." — Univers kan trods de Baand, som ere det paa- lagte, ikke afholde sig fra følgende Bemærkning: „Vi erindre ikke, at man i Frankrig nogenstunde har talt til Biskopperne i en saa fræk og befalende Tone; vistnok har man hos os undertiden glemt, at Biskopperne ere uafhængige i deres Diocesser, hvad de geistlige Anliggender angaaer, og at Udtrykket af et Dnske ikke tør antage Formen af en Befaling, naar man har en Begjering eller et Dnske at rette til dem; men det er u hørt, at man skulde have vovet, under Trudsel at foreskrive dem den Holdning og det Sprog, som de skulle iagttage lige over for Folket. I Italien holdt man selv i disse ydre Former endnu langt strengere paa Iagttagelsen af den fornødne Respect; omendstjondt den ved Concordatet fjernede Josephinisme tilintetgjorde Kirkens Frihed i Østerrig, saa omgav den dog Biskopperne med Hæder og Anseelse; den indskrænkede og negtede vel deres Rettigheder og fordomte dem til Tausshed og Uvirkelighed; men den tvang dem ikke til at indrette deres Handlemaade efter de verdslige Dvrigbeders Befalinger. Hr. Bigliani vil nok gjøre den Erfaring, at han kun kan fremkalde Klager i Lombardiet, i Stedet for Taksigelser, som han gjør Krav paa for den nye, oetroyerede Regjering. Om ogsaa Biskopperne vilde efterkomme hans Mundskrivelse saa fuldstændigt, som han ønsker det, saa vilde han dermed dog kun have opnaaet lidet; affset fra dem, som overhovedet foragte den geistlige Dvrig-

*) Den egentlige Kjerne af selve Folket har endnu aldrig været og vil heller aldrig blive begejstret for et sardinisk-lombardisk Kongerige, men det er kun visse Skrigere i de større Byer, som kalde sig selv de dannede og med Foragt see ned til den udannede Almue, — saadanne usle Subjecter er det, hos hvem hele den sardiniske Revolte har fundet sine trofasteste Venner og Hjelpere fra Begyndelsen af. Hvor kjed og led man allerede nu er i Lombardiet af den „Frihed" og „Uafhængighed", Victor Emanuel har lyksaliggjort dem med, derom give de nyeste Efterretninger berfra de mest talende Vidnesbyrd; man knurrer over „Skatternes Forhøielse", man nedriver de nye sardiniske Baaben og opplanter de gamle østerrigke, franske Soldater maae blive tilbage for at holde No; „de Dannede" lade allerede Republikken leve høit og ville ikke vide noget af Kong Victor Emanuel etc. etc. •

heds Stemme, vilde selv de, som ellers pleie at høre paa Overhyrdernes Stemme, dog ingenlunde troe paa det Ord, „at det er en Lykke for et Land at blive regjeret af en Magt, som begynder med at lukke de lovligen bestaaende Kloostere, og som aldeles misfjender Biskoppernes Rettigheder og Værdighed. Den politiske Frihed, om hvilken man taler til dem, vilde for dem ikke være andet end sand religiøs Trældom, og de vilde snart ophøre med at yde den den ringeste Understøttelse.“ —

Nordamerika. I Baltimore findes et Kloster for farvede saak. Oblat-Estre (Sisters of Providence). Estrene (som alle ere Farvede, Negerinder og Mulatinder) have som særlig Opgave, at opdrage farvede Børn. Der findes i denne Anstalt et stort Antal smaa sorte udbrovede forældreløse Børn og Disciple, for hvem de gode Estre ere traadte i Forældrenes Sted. Disse Konner have unegtelig allerede gjort mere Godt for de stakkels Negre, end alle negervenlige engelske og tydske Avisfrivere.

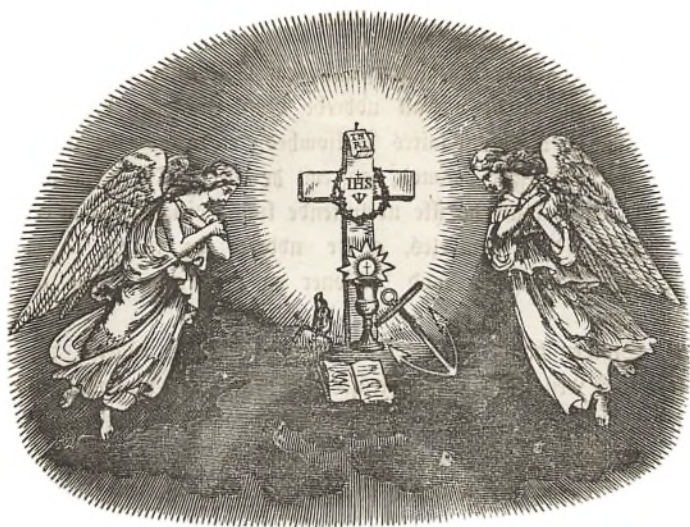
— I New-Orleans have for kort Tid siden syv vogne Protestanter i Forening aflagt den katholske Troesbetsjendelse i den derværende Alphonsskirke. — Forleden døde i Lancaster i Nordamerika en Capitain ved Navn Mac Kennader, som har testamenteret sin flere hundrede tusinde Dollars store Formue til Oprettelsen af et Vaisenhuus for Dreng og til Understøttelse for en allerede bestaaende Opdragelsesanstalt for Piger under Ordenssøstres Veiledning. — Paa den h. Christi Legemsfest fandt i Cincinnati den hviddelige Grundsteenslæggelse til „det katholske Institut“ Sted under Erkebiskop Purcell's Ledelse og en utrolig Tilstrømning af Katholiker og Ikke-Katholiker. Denne storartede Høitidelighed er et glimrende Vidnesbyrd om vore Medbrødres Gendragtighed og Uforsædethed hinsides Oceanet, samt et herligt Fundament for en glædelig og lykkelig Fremtid.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 28. August. — 11. Søndag efter Pintsje. — Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Fore-læning.
- Søndagen d. 4. September. — 12. Søndag efter Pintsje. — Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
-

Kjøbenhavn.

S. Peters Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 19. Søndagen den 11te September. 1859.

„Skandinavisk kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Hr. Kunsthandler **C. A. Blaufensteiner**, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglaeder; i de danske Stater paa de fgl. Postkontoirer. Prisen er 4 Rtl. 8 Sk. Qvartalet.

Den engelske Presse og den hellige Stol.

Forholdene imellem Franrig og England ere meget spændte; det er heller ikke godt muligt andet. Alt, hvad der er gunstigt for Franrig, er fordærveligt for England. Vi anlage ikke Engländerne for Blindhed; vi bebreide dem kun, at de ikke forstaae at søge deres Lands Storhed i noget Andet, end i andre Staters

Fornedrelse og i de Revolutioner, hvoraf disse blive hjem søgte; vi forekaste dem, at de overalt udbrede Omstyrtingens Lærdomme, begunstige de Revolutionaires Virksomhed, modarbejde de retmæssigste Forholdsregler derimod, saafremt de ikke ere Ophavsmændene til dem og saasnart de ikke udelukkende kunne drage Nytte af dem; vi bebrejde dem fremdeles, at de udbrede og tillade de mest hadefulde Bagvaskelser mod Personer og Regjeringer, som mishage dem.

Skulden herfor kunne vi ikke kaste paa enkelte engelske Individer, paa den frie engelske PresSES Udseelser eller paa momentan Lidenstabelighed; det dreier sig her om de engelske Statsmænds Fremgangsmaade, som i en lang Række Aar har viist sig uforanderlig een og den samme. Ved Begyndelsen af dette Aar saae vi Lord Derby i Forbund med Lord Palmerston at bagvaste den pavelige Regjering. Den samme Overeensstemmelse vedvarer endnu, og vi kunde godt forbigaae alle de Smædeartikler i Times, et ikke-ministerielt Blad, derjom vi kun vilde berette de Bagvaskelser, hvormed Morning Post, Lord Palmerston's Organ, overrøjer den hellige Fader. Hvorledes kunde det katholske Frankrig og det protestantiske England enes i Italien, da det første paaftaaer at ville opretholde Christenhedens Overhoveds Herredømme ukrænket, det sidste derimod bestræber sig for at styrte det ved de nedrigste Midler? Vi kunde daglig levere Beviser paa den plumpe og brutale Maade, hvorpaa den engelske Presse behandler det ærværdige Overhoved for en Kirke af 200 Millioner Troende, iblandt hvilke Storbritanien tæller mere end en Trediedeel af sin Befolkning; men af Hensyn til vore Læsere fortie vi saadanne Skandartikler. Men undertiden turde det være godt at erindre om, hvilket Overmaal af Forsmædelser, Bagvaskelser og Nonsens denne frie Presse i et christeligt Land har tilladt sig: en saadan Ondskab maa aabne Dinene paa alle hæderlige Mænd, idet den aabenbarer dem de hemmelige Bevæggrunde, hvorfor England udøver en saa stor Indflydelse paa Fastlandet og hvorfor man saa tjenstvorigen kaster et Stør over Englands store Uretfærdigheder. England og Revolutionen række hinanden Haanden; den sidste erkjender i den første sin nægtigste Støtte. Naar man be-

tvivler dette, saa eftersee man Aviserne og betragte den Klasse af Skribenter, som med den største Iver anbefale Frankrig Venstabet med England. Man paastod nylig, at der i Frankrig gives en „østerrigsk“ Presse, fordi der her gives en Presse, som frygtede Revolutionens Seier; men det vilde visstnok ikke falde vanskeligt at finde en „engelsk“ Presse i Frankrig!

For di Times ikke uforbeholdent tør udtale sit Had imod Frankrig, saa trøster den sig med at anvende sin Stiils hele Elstværddighed imod den pavelige Stol. Pius IX. er for den ikke andet end en svag Olding, som kun da endnu viser en Smule Energie, naar han vil lade sine Undersaatter masacrere; han er en stivsinnet, uforsonlig Mand, som kun, saalænge som muligt, søger at vedligeholde sit modbydelige tyranniske System ic. „Saalænge — siger Times i sit Nummer af 26. Juli — den romerske Regjering ikke bestaaer anderledes end med Frankrigs og Østerrigs Tilladelse, har denne Regjering ikke Ret til at blive betragtet som en souverain Stat. De samme Regjeringer, som beskytte den, have Ret til at give den Befalinger, og om de muligen af særegne Grunde vilde overdrage Udøvelsen af deres Ret til en anden Magt, saa vare de suldkommen berettigede dertil.“ Man kan ikke paa en mere uforfæmmet Maade stille Magten over Retten, det vil med andre Ord sige: proclamere Næveretten, end det skeer i disse Ord, — og saadant noget lader det engelske Publicum sig taalmodig byde, naar det handler om en svag Fyrste, hvem man bebreider, at han ikke kan hærde sin Autoritet i sit Land, medens man ret godt veed, at det kun er en fra Rabolandet (Sardinien) kommende og derfra understøttet Skare af Bruusshoveder, som har stiftet Oprøret i nogle af den romerske Stats Provindsfer. Times vedbliver saaledes: „Vi miskjende ikke de Vanskeligheder, som Frankrig og Østerrig have at kæmpe med i Kirkestaten. Det er ikke let, at forhandle med en Mand, som paa den ene Side er beredt til Martyrdommen, men paa den anden Side anseer det for en Samvittighedspligt, stadigen at martre og pine Andre. Pius IX. kan ifølge sin Overbeviisning ikke forhindre hien Skare af Sortfjoler fra at udsuge og opsluge det romerske Folk; han kan ikke forhindre, at Jøder blive bortrøvede og Italiens

Stæder plyndrede. Pius IX. vilde med Glæde doe ved Trinene til Vaticanet, naar Napoleon III. og Franz Joseph dømte ham til Døden; de kunne knuse, men ikke bøde ham." Sandelig, det er høie Wiisdomsærdomme, som man her giver det engelske Publicum til Bedste. Det er tusinde og tusinde Gange paaviist, at de Geistlige kun danne en yderst ringe Deel af Kirkestatens Embedsmænd; det er paaviist, og Tallene i den Henseende kunne ikke gjendrives, at den pavelige Regjering er een af de Regjeringer, hvis Undersaatter ere mindst beskattede, og dog fremstiller man denne Regjering, som om den udjugede sit Folk indtil Marven*); det er paaviist, at Rom netop har Paven's Nærværelse der at takke for sin Rigdom og Glands, og at de romerske Stater forstørstedelen netop have den Omstændighed, at deres timelige Herster tillige er Kirken's Overhoved, at takke for deres Vigtighed, — og dog fremstiller man denne Forening af de to Magter som en Svøbe for Romerne. Rigtignok ere de mest slaaende og mest autentiske Documenter blevne offentliggjorte; men man søger dem forgjæves i Times's Spalter, som ikke har omtalt dem, ja som — hvem skulde troe det — ikke engang lader ane deres Tilværelse. Da Times i Begyndelsen af dette Aar astrykte den i Paris udfomne Brochure „Napoleon III. og Italien“, har den da ikke omhyggelig just udeladt hiint Sted, hvori Forfatteren med Hviagtelse talte om den h. Fader, idet han antydede den høie Stilling, som denne bør indtage i det „italienske Statsforbund“? Ved en saadan forsættlig Stiltienhed, i Forbindelse med Bladets vanlige Holdning, spørge vi os selv: hvortil tjener en Pressefrihed, som England er saa stolt af? Udarter den da ikke til den mest sneverhjertede Partiskhed? Ligeoverfor en saadan forsættlig Forsælfkning spørge vi, om Discussionens uindstrænkede Frihed virkelig kan bidrage til Sandhedens Triumph?

Hvad det i Times's ovennævnte Artikel antydede „Jøderov“ angaaer, saa er det bekjendt, at det handler om Jødebrenge

*) See Skandinav. Kirke Tid. d. A. Nr. 14, 16 og 18: „Det pavelige Præsteregimente i Kirkestaten.“

Mortara, om hvem vi ikke have et Ord mere at spille*). Ligesaa lidt behøve vi at gjendrive de Pius IX's Regjering forefattede Grusomheder. Er det ikke een og den samme Times, som for to Aar siden med saa stort Hastværk forlangte Revolutionens blodige Undertrykkelse i Indien, og som nu i Henseende til Tildragelserne i Perugia vover at bestynde Paven for Grusomhed? Times, ligesaa Morning Post og hele den revolutionaire Presse, erindre bestandig om, at Paven kalder sig „Christi Statholder“ og „Fredsfyrste“; men siden naar er det blevet befalet, at Fyrstens Mildhed skal vise sig til Gunst for de Revolutionaire og til Skade for de Gode? Er Undertrykkelsen af en Revolution ikke næsten altid — og i Perugia var dette aabenbart Tilfældet — et stort Fleertals Befrielse fra en Haandsfuld Rolighedsforstyrreses Aag? Men Revolutionen har forfalsket alle rigtige Meninger om dette Punkt; ligesom den behøver Autoritetens Svækkelse, saaledes priser den selv Svagheden og den characterløse Eftergivenhed som en Dyd; den har ikke Eder og Forbandelser nok for de Fyrster, som erkjende, at Magten er given dem til det Godes Beskyttelse og det Ondes Undertrykkelse. Ludvig XVI. vilde ikke tillade, at der blev udgydt en Draabe Blod for hans Sag; hvilke Strømme uskyldigt Blod have ikke været en Folge af denne Svaghed eller falske Høimodighed? Har maaskee Kirkestatens Herster i denne Henseende andre Pligter end andre Fyrster, og skal han vise sig mild, for at lade de rolige Borgere blive et Bytte for Rolighedsforstyrreerne? Man behøver iøvrigt ikke at frygte for, at Strenghedens Forholdsregler oversfride de nødvendige Grændser; naar engang Ordenen er bleven gjenoprettet, kjender Pius IX. kun endnu de Skyldige for at tilgive dem; de vide det ogsaa ret godt, de, som allerede gjentagende have fundet rigelig Forbarmelse hos det saa stammeligen bagvaskede Hjerter.

Times slutter sin Artikel saaledes: „Keiser Napoleon maa meget ønske at finde et Middel til at løse dette vanskelige Spørgsmaal; alle franske Lægfolk vilde være lykkelige, naar den romerske

*) See Skandinav. Kirketid. 1858 Nr. 24: „Det Mortara'ske Anliggende“.

Garnison atter var i Paris, og naar de saae, at man overlod det til Paven alene, at komme til Rette med sit Folk. Ingen kan forudsee Udfaldet deraf, men i ethvert Tilfælde have vi Grund til at ønske os til Lykke, at vi Englændere ikke have nogen Interesse ved denne Sag." Times vil nok saae at see, at naar det romerste Spørgsmaal er den største Banstuelighed ved Ordningen af den italienske Forvirring, dette da ikke har sin Grund i Paven og Cardinalerne, men i Revolutionen, i hiin Revolution, som vil tilintetgjøre Pavedømmet og Kirke; ogsaa vi vilde statte os lykkelige, dersom vi saae det „romerste Spørgsmaal“ forhandlet imellem Paven og hans Undersaatter; havde det været saaledes Tilfældet fra Begyndelsen af, da vilde toscanse Vaaben og toscanse Friskaremænd ikke have besudlet Perugia med Blod; da vilde Sardinien ikke have oppustet og understøttet Revolutionen i Bologna, og England selv havde ikke at bebreide sig for de Intriquer, som for en stor Deel have været Aarsagen til Italiens Ulykke.

Vi ville her ikke spille vor Tid med at bevise, at Pius IX. er prydet med alle Herskerdyder, at hans Regjering, trods de Misbrug, som der gives overalt, saalænge som vi ere Mennesker, og trods de Feil, som ere den italienske Nationalcharakter eienommelige, har aflagt rigelige Prøver paa Energie og paa Sands for Reformer, at Paven ingenlunde bliver affhyet af sine Undersaatter, at Ugerdyrkning og Industri ingenlunde ere forsømte (som Industriudstillingen i 1855 har beviist), endelig, at det moderne Rom, Pavernes Rom, indtager en værdig Plads ved Siden af de mest dannede Nationer, naar det gjelder om Literatur, Videnskaber, Konster og Fremskridt. Morning Post veed alt dette ligesaa godt som vi, naar den kun har tilbragt nogle Uger i Rom og læst nogle historiske Værker. Kun det ville vi endnu bemærke, at der i disse Beskyldninger ligger noget Absurdt, naar man betænker, at de komme fra England. Evgnens Frækhed maa være kommen til en høi Grad, eller snarere, man maa godt vide, hvor meget man kan gjøre Regning paa alle Katholicismens Fjenders Bisfald, naar man som Englænder ikke tager i Betænkning, at forekaste en Regjering, at den er en „Skjændsel for

Menneskehed" og en „Svøbe for sit Folk“, medens man dog ikke længere kan skjule Englands største Skjændsel, Uæselhed og Glendighed. Har man maaskee i Kirkestaten maattet bestæftige sig med en Lov, for at forhindre Forældrene i at dræbe deres Børn for at vinde en Præmie af 50 Francs? Talte man ikke i Staden London alene i Aaret 1857 iblandt 2 Millioner Indvaanere mere end 300,000 officielt understøttede Fattige, medens hele Kirkestaten blandt 3 Millioner Indvaanere kun talte 37,000 saadanne? FINDER man i London eller i Rom hine forpestede Huler, hvor hele Familier ere sammenproppede, uden Luft, uden Næring og næsten uden Klæder?*) Dplever man i Kirkestaten eller i England, at rige Godsseiere bortjage fattige Qvinder og Børn fra deres Godser og lade dem huusvilde drive omkring, ofte kun for den Fornøielses Skyld, at kunne lade nogle usle Hytter forsvinde og anlægge store Parter der, hvor der tidligere var befolkede Landsbyer? FINDER man i Kirkestaten Biskopper, som nyde umaadelige Indkomster og kun betjene sig af dem til at berige deres Familier paa en Maade, som Protestanterne selv tage Anstød af, medens Tusinder af menneskelige Væsener døe af Hunger i deres Nærhed? Dffer man i Kirkestaten til Industriens Moloch ullykkelige smaa Børn, som vove op i Fabrikerne og visne bort i den skjønneste Ungdomsalder? Dplever man i Rom's Fattighuse, at Ulykkelige hænge sig af Fortvivlelse over, at de staae under en utaalelig Bestyrelse? Hvor er det, at offentlige Fruentimmer opfylde Gaderne, i Rom eller i London? og hvor seer man selv Medlemmer af de fornemste Familier at søge Klubber, hvor den offentlige Moral aabenlyst bliver traadt under Fødderne? Vi kunde foruden disse Spørgsmaal opfaae endnu mange, saare mange andre; men vi ville senere nok faae Leilighed til at levere et fuldstændigt Billede af Englands skjændselsfulde Tilstande, og man kan da i Besiddelsen af det fuldstændige Material besvare det Spørgs-

*) Flere kjobenhavniske Blade have leveret meget gribende Skildringer af den Jammer og Glendighed, som hersker i disse Huler.

maal: Er det Rom eller snarere England, som er en „Stjændsel og Forargelse for Europa“? (Efter Univers.)

Den katholske Kirkes Skjønhed.

(Fortfat.)

Simon. Har da Nogen endnu foruden Katholikerne Deel i de hellige Steder?

Pr. Ogsaa Grækerne og Armenierne, som begge have stilt sig fra den katholske Kirke. — Egentlig bestaaer den h. Gravkirke af flere sammenhængende Templer, saa at alle de Steder, som i Jesu Christi Lidelses- og Opstandelseshistorie ere af Betydning, blive omfluttede af den, og ethvert af disse Steder er overbygget af et særskilt Capel. Saadanne affondrede Capeller, med endeel af de hellige Steder, er det nu, som tilhøre Grækerne og Armenierne. Gudstjenesten i den katholske Deel bliver besørget af Fædrene af den h. Franciscus' Orden, i hvis Kloster ogsaa de katholske Præster boe, som reise til Palæstina for at besøge de hellige Steder.

Simon. Jeg vilde nok ønske, at jeg ogsaa engang kunde besøge de hellige Steder.

Pr. Det vilde jeg ligeledes gjerne; men da vi alligevel maaskee aldrig ville komme dertil i vort Liv, saa skal jeg sige dig, hvorledes vi kunne holde os stadesløse derfor; og naar vi tage Sagen alvorligt, saa kan vor Sjæl endog høste en ligesaa rigelig Fordeel deraf, som om vi personligen besøgte de hellige Steder for Jesu Lidelse og Død.

Simon. Hvorledes mener De det?

Pr. See, i det samme Tilfælde, hvori vi befinde os, have saa mange Christne været, som ogsaa meget gjerne vilde have gaaet engang eller ogsaa flere Gange fra Sted til Sted, hvor Frelseren har lidt og er død. Men fordi de, ligesom vi, kunde forudsee, at det nok aldrig vilde blive dem forundt at faae dette

deres fromme Dnske opfyldt, saa forflyttede de ligesom Galvariebjerget med alle dets hellige Steder til deres Nærhed. De valgte dertil en eller anden Vei paa Marken, som ikke var altfor meget udsat for den daglige Færdsel og anden Støi; allerhelst en saadan, som førte op ad en Hvi; denne Hvi kaldte de da Korsbjerg eller Galvariebjerget; og paa Veien dertil opreiste de Billeder, som forestillede de forskjellige Tildragelser ved Herrens Lidelse, saaledes som de blive fortalte i de h. Evangelier, eller i gamle Overleveringer ere komne til os. Der var vel ogsaa sat en kort Bøn under dem, for at give den fromme Betragtendes Andagt Næring. Disse Steder besøgte de derpaa, det ene efter det andet, og naar de havde naaet Bjergets Tinde, kom de til et der oprettet Capel eller til en Kirke, hvor de i stille Andagt kunde beskæftige sig med Betragtningen af Christi Død og bede til den korsfæstede Frelser. Man kalder en saadan Vei: Korsvei og Billederne paa dem: Stationer, af hvilke der sædvanlig er fjorten, som jeg alle skal nævne eder:

- I. Jesus bliver dømt til Døden.
- II. Jesus tager Korset paa Sine Skuldre.
- III. Jesus segner første Gang under Korset.
- IV. Jesus møder Sin hellige Moder.
- V. Simon af Cyrene hjælper Jesus at bære Korset.
- VI. Jesus modtager Svededugen af Veronica.
- VII. Jesus segner anden Gang under Korset.
- VIII. Jesus henvender trøstende Ord til de grædende Qvinder.
- IX. Jesus segner tredje Gang under Korset.
- X. Jesus bliver berøvet Sine Klæder og lædset med Galde.
- XI. Jesus bliver naglet til Korset.
- XII. Jesus dør paa Korset.
- XIII. Jesus nedtages af Korset og bliver lagt i Sin h. Moders Skjød.
- XIV. Jesus bliver lagt i Graven.*)

*) See: „Lille himmelsk Rejsevej. Bønnebog for den katolske Ungdom.“ Side 85 flg.

Simon. Naar vi havde en saadan Korsvei her, saa vilde jeg vistnok ret ofte besøge den, og jeg er overbevist om, at ogsaa mange Andre vilde gjøre det.

Pr. Jeg vilde vistnok selv meget gjerne være med iblandt Besøjerne; det er en jævn og let Maade, at forestille sig Herrens Dødsang paa, ligesom om vi selv ledsagede Ham paa den. Jeg har iøvrigt seet fromme Christne, som heller ikke havde nogen saadan Korsvei i Nærheden, men hvis fromme Sind indgav dem et Middel til, at de dog ikke behøvede at gjøre Afkald paa denne Andagt. De hængte nemlig Stationsbillederne, som man til dette Diemed ogsaa har trykt i lille Format paa Papir, op paa Væggene i deres Bærelse, og dvælede da efter Tour ved ethvert af dem, for derved i Andagt at mindes Frelserens Lidelsesvei. Vis-selig kan der ikke gives nogen nyttigere Dvælse for Sjælens Frelse, end Betragtningen af Jesu Christi Lidelse. Hvorledes kunde vi vel endnu nære Had og Fjendskab mod Nogen, naar vi see, med hvor inderlig Kjærlighed Frelseren har hengivet Sig for Alle? Hvorledes kunde vi nære Mandhed og Falskhed, da falske Bidner medvirkede til at overantvorde den Helligste til Døden? Hvorledes kunde vi endnu elske Blodagtighed og Dppighed, da vi see Frelseren at hænge paa det haarde Korstræ? Hvorledes skulde nogen-sinde en Lidelse, som Gud tilskikker os, synes os, de Skyldige, utaalelig, eller vække vor Misnøie, naar vi ligesom see foran os de uendelige Lidelser, som den uskyldige Frelser har baaret for os? Hvorledes kunde vi endnu føle Lyst til nogensohmhelst Synd, naar vi betragte, hvilket Offer der var nødvendigt til Syndens Ud-slettelse?

Simon. Sandelig, en slittig og fortsat Betragtning af Christi Lidelse maatte snart forvandle selv den største Synder til et heelt andet Menneske, hvis han ikke er forstøffet.

Pr. Derfor har den katholske Kirke ogsaa draget Om-sorg for at der aldrig mangler os Leilighed til saadanne Betragtninger; thi foruden de tvende Festsdage til Ære for det h. Kors, som jeg allerede har nævnet, er der endnu flere andre kirkelige Fester, som alle ere bestemte til at beskæftige os med den guddommelige Frel-sers Lidelse. Derhen hører Festen til Ære for Jesu h. Hjerte,

som i Særdeleshed skal erindre os om den uendelige Kjærlighed, som Christus har beviist os i Sin Død; i mange Dioceses bliver ogsaa endnu en anden Fest feiret til Gæde for Christi Vaaben, hvorved Frelserens Lidelsesredskaber forstaaes. For at der endelig ikke til nogen Tid skal fattes de Christne Leilighed til at ihukomme den døende Frelser, saa indvie vi efter ældgammel Sædvane fortrinnsviis hver Fredag til denne Grindring, fordi Herren jo blev korsfæstet paa en Fredag. Om Eftermiddagen Kl. 3 gives der paa denne Dag*) et Tegns med Kloffen, for at henlede de Troendes Opmærksomhed paa Jesu Dødstime, og opmuntre dem til fromme Tanker, eller ogsaa til en fort andægtig Bøn.

Simon. Det er, naar der ringes „Angeft“?

Pr. Det er det oprindelige Udtryk for dette Kloffetegn, og skal betyde, at Klofferne skulle erindre os om Herrens Dødsangest. — Nu skal jeg endelig ogsaa sige nogle Ord om Christi Forklarelsesfest, hvorom J allerede i Begyndelsen have spurgt mig: J vide allerede, om hvilken historisk Begivenhed denne Fest skal minde os, hvorledes nemlig Frelseren engang stod paa Bjerget Thabor med trende af Sine Disciple, og for deres Dine var omgiven med himmelsk Lysglands, og hvorledes en Røst fra Skyerne sagde: „Det er Min elskede Søn, i hvem Jeg har Mit Velbehag; Ham skulle J høre.“ Hvad der gjør denne Begivenhed særdeles vigtig, er den hviddelige Maade, hvorpaa Frelseren her bliver erkjendt og forkyndt som Guds Søn for de Fornemste af Sine Disciple. Det er, som om vi Alle stode omkring Ham og den himmelske Fader sagde til os Alle: Troer fast paa Christus og følger Ham; thi Han er den sande og sandfærdige Gud. Han har her netop dem som Vidner hos Sig, som ogsaa senere skulde være i Hans Nærhed under Hans Lidelse paa Oliebjerget. Saaledes sender Gud Menneffene undertiden særegne Gaver, eller lader dem nyde særegne Glæder, for at de derved skulle blive styrkede til de Lidelser, som Han senere vil tilfikke dem. Ingen bør derfor hovmode sig, naar Herren udmærker ham paa nogensomhelst Maade; Han vil ubentvivl ogsaa igjen gjøre ham til Sin Lid-

*) i de fleste katholske Lande.

sesfælde. Men heller Ingen bør forsage, naar Guds Haand synes at tynge haardt paa ham; han erindre sig de utallige Beviser paa Kjærlighed, som han i sit Liv allerede har modtaget af Gud! — Frelserens Forklarelse er fremdeles ogsaa et særdeles snuvt Billede paa det Gudsrige, som Christus stiftede paa Jorden, og som vi kalde Kirken. Vi see her Kristus, det guddommelige men for vort legemlige Die nu usynlige Overhoved for Kirken, hvorledes Han holder den ene Haand udstrakt efter Sine Troende, den anden efter Sin himmelfte Fader, og Denne raaber med lydelig Røst ind i alle Menneskers Sjæle: „Det er Min elskede Søn, Ham skulle I høre.“ Vi see her ogsaa det gamle Testaments Retfærdige; ogsaa de ere Medlemmer af Guds Rige; de ere forestillede ved Moses, i hvis Hænder Gud havde nedlagt Sin Lov, og hvem Han havde udvalgt til Bogter over samme, og ved Elias, den Første og mest Udmærkede iblandt Profeterne. Ogsaa det nye Testamente er tilstede. Dette er jo Kjærlighedens Pagt; og Johannes, som har hvilet ved Herrens Bryst og deraf øst den guddommelige Kjærligheds Fylde, er udvalgt til at repræsentere Alle, som vedblive i denne Kjærlighedens Pagt. Men Kjærlighedens Pagt er ogsaa en Naadens og Kraftens Pagt, saaledes som den viser sig i Martyrerne og i enhver enkelt Christen, hvergang han maa lide Noget for Troens og Dydens Skyld, bekæmpe en indvortes eller udvortes Fristelse. Og en værdig Stedfortræder for disse Lidende er den h. Jacobus, hiin modige Discipel, som besvarede Herrens Spørgsmaal: Kan du drikke Min Lidelses Kalk? med et saa hjerteligt, glædefuldt Ja. Kjærlighed, Bodfærdighed og Standhaftighed udgjøre den sande Christen, og her see vi Kjærligheden fremstillet i den h. Johannes, Bodfærdigheden i den h. Petrus, som saa bitterligen begræb sin Fornegtelse af Kristus, og Standhaftigheden i den h. Jacobus. Endvidere er ogsaa Guds Riges synlige Overhoved paa Jorden netop nærværende i den h. Petrus. Og endelig have ikke alene de Levende, men ogsaa de, som allerede hvile i Fred, deres Repræsentanter paa Bjerget Thabor. Ogsaa de høre jo endnu til os, hvad enten de nu høre til den lidende eller til den triumpherende Kirke. Men de befinde sig Alle paa Bjerget, for at antyde den faste

Grundvold til Guds Kirke, som ikke kan overvældes af Djævelens og hans Svendes Magt.

Simon. Det er virkelig et smukt Billede paa vor h. Kirke.

Pr. Naar kun ogsaa alle Christne lignede den h. Petrus og saa gjerne vare Bidner om Frelserens Forherligelse, at de vilde bygge sig Hytter hos Ham! Men det er ikke nok dermed; vi maae ogsaa hjælpe til, for at Kristus ret bliver forherliget, og vi kunne ikke bedre gjøre dette, end naar vi følge hiin Røst af den himmelske Fader, idet vi høre Frelseren og flittigen opfylde Hans Bud. Thi i enhver from Christens Liv bliver Frelseren atter ligesaa godt forklaret og forherliget, som det engang er steet paa Bjerget. Vor Haand forklarer og forherliger Ham, naar den giver Almisse, vore Fodder, naar de ere virksomme i Guds Tjeneste og til Næstens Vel, vor Tunge, naar den slyer Falskhed og Løgn og i Stedet derfor bliver indviet til Guds Pries, til Ustyldighedens Forsvar, til de Bedrøvedes Trøst og de Uvidendes og Vildfarendes Belæring.

Simon. Paa den Maade kunne vi egentlig hver Dag paa ny helligholde Christi Forklarelse, naar vi føre en dydig og hellig Wandel.

Pr. Det er ogsaa det, som den katholske Kirke venter af os; en ny Opmuntring dertil kan da den særegne Festsdag være os, paa hvilken vi hvert Aar ihusomme hiin Christi Forklarelse paa Bjerget. Hvor mange Christne have ikke allerede opbygget sig ved Hvideligholdelsen af denne Dag! Thi allerede den h. Pave og Kirkefader Leo har paa denne Dag holdt en Prædiken, som vi endnu besidde — et Tegns paa, at denne Fests blev feiret i Rom allerede i Midten af det femte Aarhundrede.

Simon. Vi have om nogle Dage Mariæ Himmelfartsfest. Vilde De ikke ogsaa meddele os nogen Underviisning om denne?

Pr. Da vi ikke have flere af Herrens Festsdage at behandle, saa foreslaaer jeg, at vi ved vor næste Sammenkomst skulle bestæftige os overhovedet med den allerjaligste Zomsfru Maria's Festsdage; og ligesom vi idag i Samtalens Løb ere komne

til Festen for Christi Forklarelse, saaledes skulle vi da ogsaa nok faae Leilighed til at tale om Mariae Himmelfart.

Simon. Vi have allerede længe ønsket, at De engang vilde tale om Gudsmoderens Festsdage, og vi vilde kun afvente en passende Leilighed, for at bede Dem derom.

Pr. Godt; forsvømmer imidlertid ikke indtil vor næste Sammenkomst, efter bedste Erne at forherlige Christum i eders hele Vandel, og Han vil da engang ogsaa forherlige eder.

Flere. Amen.

(Fortfætted.)

Galgepateren i Burghausen i Baiern.*)

J ønske at erfare Historien om Galgepateren i Burghausen. Her er den, saaledes som jeg har hørt den af Sailer's Mund, som, naar jeg ikke tager feil, selv har kjendt Galgepateren.

I det forrige Aarhundrede var der endnu i Burghausen et Kettersted; og en gammel ærværdig Jesuit fra det derværende Kloster havde i mange Aar det tunge, men hos ham velsignelsesrige Hverv, at berede de Dømte til Døden og ledsage dem til Ketterstedet. — Saaledes blev han ogsaa engang kaldet til et ungt Menneske i Fængslet, som paa Grund af en svær Forbrydelse var dømt til Døden.

Omstændighederne og Beriserne vare saa eiendommelige, at hans Skyld blev udtalt af Dommerne som utvivlsom og Dommen ogsaa stadfæstet i München. Den gode Pater fandt hos ham en Leilighed til en ny Bligtøvelse, nemlig til, trods hans indtrængende Uafskyldighedsforsikringer, at bevæge ham til Hengivelse i Guds Villie og en freidig Død som Christen — Dette lykkedes ham ogsaa fuldstændigt, idet han altid dybere fordybede den Ulykkelige's Sjæl i Christi Korsdød, og endelig bragte ham til at ansee

*) Af et af den afdøde Cardinal og Byskebiskop af Breslau, Melchior von Diepenbrock's Brev.

selv den uskyldigt Henrettedes Død for en hvi Naade og en Deeltagelse i Frelserens Lidelse, for en Gjenstand for hans inderlige Dnske og for en Kjærlighedens Offergang, paa hvilken han glad vilde opoffre Gud sin Død, som han led uskyldig, for saa mange ubodsferdige Dømte. Den til Henrettelsen fastsatte Dag kom, og den gamle Vater ledsagede sin unge, ham nu saa kjære Ven paa Forbryderkarren til Retterstedet.

Underveis gennemfoer pludselig en Tanke den Sidstnævnte og han sagde til Vateren: „Kjære Vater, jeg veed, at De troer paa min Uskyldighed; men, saaledes som Beviserne foreligge, kunde De dog vel endnu engang komme til at tvivle om mig. Men Gud giver mig i dette Dieblif den levende Tillid i Hjertet: Bed Ham om et Tegn paa min Uskyldighed, jeg troer bestemt, at Gud vil give Dem det.“ — „Godt,“ svarede Vateren, „jeg tvivler rigtignok ikke om din Uskyldighed, men for at berolige dig, beder jeg herved Gud om, at den største Synder i fire Miles Omkreds maa til Beviis for Din Uskyldighed omvende sig, og at jeg maa erfare det.“ — „Jeg takker Dem, kjære Vater, og stoler paa Gud, at De vil opleve den Glæde.“ Derpaa kom de til Retterstedet og Unglingen døde som en hellig Martyr. Det var Kl. 5 Eftermiddag.

Med et bedrøvet Hjerter vendte Galgepateren tilbage til sin Celle, fastede sig paa sit Leie og tilbragte Natten i Smerte og Bøn, tænkende paa sin dømte Ven. — Om Morgenen Kl. 3 bankede det paa hans Dør. Portneren meldte, at der allerede i over en Time havde staaet et Menneſte udenfor Kirkedøren, som forlangte endelig at skrifte hos Vateren. Denne gaaer ned i Kirken i Skriftestolen, og en fremmed Mand afslagde et timelangt Skriftemaal for ham, men med saadanne Tegne paa den dybeste Anger, under Hulken og Taarer, at den gode Vater selv blev inderlig bevæget. Da Skriftemaalet var forbi, spurgte han ham om: „Men, kjære Mand, hvorfor kommer I just nu, paa en saadan Tid, og netop til mig?“ — „Hør, min Herre“, sagde han, „igaar Eftermiddag arbejdede jeg i min Stald og tænkte ikke paa mine Synder; da faldt der pludselig som Ild fra Himmelen i min Sjæl, og min Samvittighed brændte mig som Helvede, som jeg saae aabent

for mig, og alle mine Synder stode for mine Dine og jeg raabte: jeg er fordoemt! Da hørte jeg en Stemme i mig, som sagde: Fortvivl ikke, gaae til Burghausen, spørg efter Galgepateren og aflæg for ham et aabenhjertigt Skriftemaal, og Gud vil tilgive dig . . . — og saa er jeg gaaet den hele Nat, indtil jeg kom til Deres Kirke og endelig fandt Dem." — "Hvad var Kloffen dengang?" — "Det var igaar Eftermiddags Kl. 5!" — "Og hvor langt boer I herfra?" — "Gode fire Mil!" var Svaret. — Galgepateren hævede Dinene glad op mod Himmelen.

Kirkelige Efterretninger.

Asien. Naar man sammenstiller de i Missionærernes Skrivelser optegnede Ulykkestilsælde, som have truffet den katolske Mission i Cochinchina i Løbet af et eneste Aar, saa udkommer følgende Tal: 61 Beleiringer af Stæder og Landsbyer, med Borttagelse af kirkelige Gjenstande, Klosters og Kirkers Udælgelse, uhyre Godsconfiscationer og ofte almindelige Plyndringer; 665 Arrestationer af Missionærer, Konner og Nyomvendte; 2 martyriserede europæiske Biskopper; 12 Henrettelser af indfødte Præster; 64 henrettede Christne; 100 Troesbekjendere fængslede og 200 landsforviste. — Men oglaa her vil Tertullian's gamle Udsagn stadfæstes: Sanguis martyrum semen Christianorum, o: „Martyrernes Blod er de Christnes Sæd.“

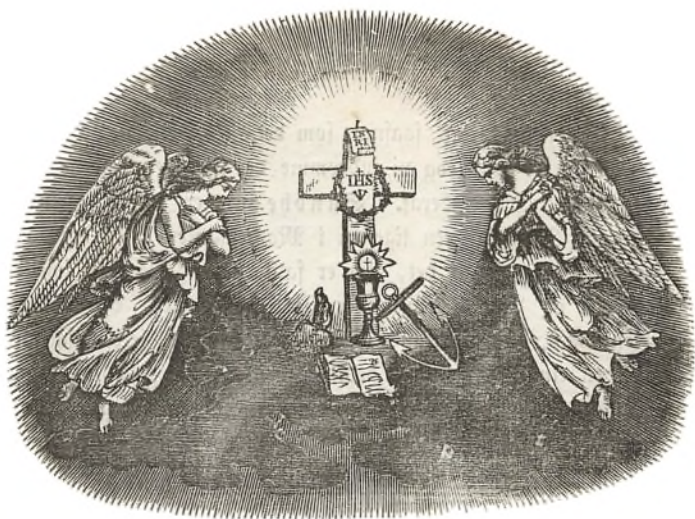
Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 11. Septbr. — 13. Søndag efter Pintsfe. — Den allersaligste Jomfru Maria's Fødselsfest. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 lille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Festandagt med Catechisation.
- Søndagen d. 18. Septbr. — 14. Søndag efter Pintsfe. — Broderskab. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 lille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Onsdagen d. 21., Fredagen d. 23. og Lørdagen d. 24. September ere kirkelige Tapperdage og derfor befalede Fastedage.

Correspondents. Til den ærede Overlæser af „en gammel Krønike om Graa-broderens Udjagelse etc.“! Derfor De selv ønsker det og De da vil opgive os Deres Navn eller Adresse, stille vi med Fornøielse overende Dem nogle Fri-Exemplarer af Deres Overlættelse, som i disse Dage er bleven særdig fra Trykteriet.

Kjøbenhavn.

S. Eriers Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 20. Søndagen den 25de September. 1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscribenterne desuden i Aarets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Hr. Konsthandler C. A. Blom-Fensteiner, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de kgl. Postcontoirer. Prisen er 4 Rtl. 8 St. Kvartalet.

Abbé de Ségur.

(Sluttet.)

Den katolske Intolerants.

. . . . Lader os see, hvorledes det forholder sig med den
saa gængse Beskyldning for Intolerants, som af visse Folk bliver

gjort mod den katholske Kirke. Denne Betydning er tildeels sand, tildeels falsk.

Kirken er intolerant, saasnart som det gjelder om en Lære-gjenstand. Dette er sandt og vi indrømme det ikke alene gjerne, men rose os oven i Kjøbet deraf. Sandheden er intolerant ifølge sin Natur. I Religionen ligesom i Mathematiken er alt det, som er sandt, sandt, og alt det, som er falsk, falsk. Der kan imellem Sandheden og Bildfarelsen heller ikke træffes selv den ringeste Overenskomst, og for Sandheden er det umuligt, selv ogsaa kun at vise den ringeste Eftergivenesshed. Denne Eftergivenesshed, saa ubetydelig den end tilsyneladende maatte være, vilde strax have Sandhedens Tilintetgjørelse til Følge. To og to er fire: dette er og dette kalder man en Sandhed. Hvo som vilde sige andet, vilde paastaae en Bildfarelse; Bildfarelsen kan være større eller ringere, men den bliver altid en Bildfarelse; tog man end kun feil i en Tusindedeel eller en Milliondeel, idet man f. Ex. sagde, at to og to er fire mindre en Milliondeel, saa staaer man dog altid udenfor Sandheden, saasnart som man ikke mere siger, at to og to er just fire, hverken mere eller mindre.

Kirken forkynder og forsværer Sandheder, som ere ligesaa visse som de mathematiske, men af hvilke der dog lader sig drage langt vigtigere Slutninger. Den lærer og forsværer disse Sandheder med samme Intolerants, hvormed Mathematikens Videnskab forsværer sine — og hvad kan være mere berettiget end dette? Den katholske Kirke erklærer alene iblandt de forskjellige christelige Samfund, at den besidder den absolute Sandhed, udenfor hvilken der aldeles ikke gives nogen egentlig sand og gyldig Christendom; den alene kan og den alene maa være intolerant i sin Lære. Den alene kan og maa sige, ligesom den ogsaa har gjort det i atten Aarhundreder paa alle sine Concilier: Naar Nogen tænker og lærer Noget, som modsiger min Lære, der er Sandheden, han være i Ban!

Men vor Herre Jesus Christus, Som har betroet Sandhedens Beværing til Sin Kirke, har samtidig dermed ogsaa efterladt den Sin Kjærligheds og Overbærenheds Aand. Intolerant og ubøielig er Kirken med Hensyn til sine Lærdomme,

fjærlig, overbærende og medlidende er den med Hensyn til de feilende og vildfarende Personer, og altid har den først da anvendt de strenge Forholdsregler, hvortil den var berettiget, efter at den forgjæves havde betraadt alle Mildhedens og Overbevisningens Veie.*)

Aldrig er den skredet til den yderste Strengbed, og altid har den kun revset de Uforbederlige. Men da var den tvungen dertil, for at beskytte de øvrige Troendes Sjæle for Berøring med dem, for at sætte en Grændse for Forargelser og endelig for at efterkomme Retfærdighedens tunge Pligt, der ligesaagodt er den paalagt af Gud som Barmhertighedens Pligt.

I sin Overbærenhed saavel som i sin Strengbed, i sin Tolerants mod vildfarende Personer saavel som i sin Intolerants mod vildfarende Lærdomme, følger den katholske Kirke troligen sit guddommelige Hoveds og Stifters, vor Herre Jesu Christi Exempel, Som i egen Person er Sandheden, Barmhertigheden og Retfærdigheden selv.

De antikatholske Historiefriverses Løgne om Kirkens foregivne Barbarie i Middelalderen komme i vore Dage altid meer og mere i Miscredit for en ny Generation Historiefriverses Domstol, som ere mere upartiske end deres Forgængere.

Selv Protestanter, som ere frie for Partiaand, optræde som Bidner mod disse gamle Bagvaskelser, disse frivillige Overdrivelser og ondsksfulde Opdigtelser, hvoraf Historiens Bøger hidindtil have vrimlet.

„For tre Aarhundreder siden,“ har en berømt Mand sagt „var Historien ikke andet, end en eneste stor Sammensværgelse imod Sandheden!“

*) Den lige modsatte Fremgangsmaade kan man som oftest iagttage hos Kirkens Tjener. De ere meget tolerante, eller rettere sagt aldeles ligegyldige med Hensyn til deres Troeslærdomme; Lutheranere, Calvinister, Zvinglianere, Anglicanere etc. etc. glemme gjerne deres væsentlige Differentspuncter i Læren og række hinanden Haanden, for i Forening at angribe den katholske Kirke, og udvise derved som oftest et uforsonligt Had mod de enkelte Katholikers Personer.

Inquisitionen, Bartholomæusnatten og Dragonnaderne i Sevennerne.

Disse historiske Kjendsgjerninger blive ved enhver Leilighed fremhævede imod Katholikerne, for at begrunde Anklagerne for Intolerants. Disse ere Inquisitionen, Bartholomæusnatten og de saakaldte Dragonnader i Sevennerne.

De have leveret Stof til Romaner og Digte, Stuepil og Melodramer; men Feuilletonister og dramatiske Digtere ere, som bekendt, ikke forpligtede til at holde sig strengt til Historien, og derfor gjælde forstandige og sandhedselkende Mænds Besvarelser i Almindelighed ikke dem.

Men hvorledes forholder det sig da med Inquisitionen, som man ogsaa endnu i vore Dage gjør til et saa frygteligt Skrækbillede, omendstjondt den heel og holden er forsvunden fra Jorden? Romanerne til otte eller fire Skilling fremstille den altid endnu som en affhyelig Blodret, som havde sit Sæde i alle katholske Lande, lod sine arme Offere smægte i mørke Fængsler og tilsidst stak dem paa Bradspiddet paa Baal, som altid brændte; men Romaner, selv dem til fire Skilling, ere netop kun Romaner. Den spanske Inquisition, lige derimod de protestantiske Historie-skrivere Ranke og Guizot, var udelukkende en politisk Indretning, hvormed Religionen aldeles ikke havde noget at gjøre. De Geistliges Opgave ved Fuldbyrnelsen af de af denne berygtede Domstols fældede Domme bestod kun deri, at de søgte at forberede de af den menneskelige Retfærdighed Dømte til en salig Død og unddrage dem den guddommelige Retfærdighed, saaledes som dette jo skeer i alle kristelige Lande, i Frankrig som overalt, uden at Noget kommer paa den Tanke, at forveyle Præsten med Boddelen. — Hvad den romerske Inquisition angaaer, da er denne en geistlig Domstol, som det paaligger at vaage over Troens Reenhed hos Præster og Lægsfolk; dette Tribunal var i Rom i Virksomhed til enhver Tid, og Socialisterne i Aaret 1849 under Mazzini's Anførelse bleve ikke lidet overraskede, da de i dets Fængsler kun foresandt en halvforrykt Nonne og en Bedrager, som havde udgivet sig for Patriark af Alexandrien; paa den nærliggende Kirkegaard opgravede de nogle hensmuldrede Been, som

de siden foreviste den gabende Mængde som Levninger af Inquisitionens Offere. Det er beviisliggjort, at denne geistlige Domstol i Rom endnu ikke har befalet en eneste Henrettelse, og at Paverne altid søgte at mildne den spanske Inquisitionens Strengthed, omendstjondt de paa ingen Maade havde nogen Ret til at gjøre Forandring i de af denne reent politiske Autoritet trufne Foranstaltninger. Jfr. Skand. Kirketid. 1856 Nr. 48, 49, 50.

Englænderne, som have opdigtet saa gyselige Fortællinger om Inquisitionen, omtale en anden, vistnok meget forfærdelig og grusom Inquisition, som i samfulde tre Aarhundreder udøvede sit Rædselsherredømme i England, ikke saameget som med en Stavelse. Under den „gode“ Dronning Elisabeth, den første engelske Pavinde, bleve nemlig fem Personer dømt til Baalet, fordi de havde negtet Treenigheden*); tre af disse Offere bleve brændte af den anglicanske Biskop af Norwich, det fjerde af den anglicanske Biskop af London og det femte af den anglicanske Biskop af Lighthield. Om den barbariske Henrettelse af de stakkels Katholiker, som bleve overbeviste om at have baaret en indviet „Agnus Dei“ hos sig eller skjult en Præst o. s. v., siger jeg her intet. Naar saadanne Bjælker findes i eders egne Dine, burde I sandelig ikke opsøge Støvgrammet i eders Næstes Dine.

Men Bartholomæusnatten! vil man maaskee sige, dette forfærdelige, af den katholske Kirke befalede Blodbad, i hvilket saa mange Protestanter omkom? . . . Langt mere end den spanske Inquisition er Bartholomæusnatten en reent politisk Gjerning, hvori Kirken og Geistligheden heller ikke havde den ringeste Andeel. Hugenerterne (de franske Reformerte) gjorde Oprør imod den lovlige Autoritet, de havde forsøgt at bemægtige sig Kongens Person, og dannede i Nationen en Nation for sig, en oprørs og revolutionslysten Nation. Den unge Kong Carl IX. og den stolte Catharina af Medicis, hans Moder, vare ved Sammensværgelsen i Amboise truede paa deres Frihed og Liv; de saae sig tvungne til at flygte for de Sammensvorne fra Meaux, og Førerne af det protestantiske Parti bleve altid dristigere og

*) Newman: Conferentser, V.

mere uforstammede; tør man da undre sig over, at Regjeringen fattebe den Tanke, at tugte Fjæderne og Oprørerne? Og hvorfor vil man drage Kirken ind i Rædselsgjærninger, som netop den først har beklaget?

Men i Rom har Paven jo ladet synge et Te Deum, da Efterretningen indtraf der om Bartholomæusnatten? Biskof, og det med Rette. Pave Gregor XIII. havde modtaget en Depeche fra Frankrig, hvori det meddelees ham, at Kongen og hans Familie vare undslupne den dem fra en ny Sammensværgelse af Hugenotterne truende Livsfare, og at Stifterne og Deeltagerne af denne Sammensværgelse vare blevne fængslede og straffede; han takkede derfor offentlig Gud for denne Redning af den kongelige Familie. Men hiin sorgelige Nats Excesser, Excesser, som forresten paa en paafaldende Maade ere blevne overdrevne af Lidensskaben og Partiaanden, vare ham dengang endnu aldeles ubekjendte. Antallet af de i Paris og det øvrige Frankrig i hiin Nat omkomne Protestanter blev i Begyndelsen efter det saakaldte „Hugenot-Maturologium“, et i Aaret 1582 udkommet protestantisk Værk, anslaaet til henved tredive tusinde; senere, da man gif mere i det Enfelte, fandt man kun femten tusinde, eet hundrede og otte tredsindstyve, og tilsidst, da man saa sig tvungen til nærmere at angive Slagtofferne, blev der for hele Frankrig kun endnu syv hundrede og sex og fiirsindstyve tilovers. Altsaa henved otte hundrede Mennesker ere som en Følge af en Statsstreg blevne nedslæbte som Fjædere imod deres Fædreland og som Oprørere imod deres Konge. At disse Folk ikke vare Katholiker, afgiver ikke nogen Grund for den Bestyldning, at den katholske Kirke som saadan skulde have ladet dem ombringe, da Staten havde saa mange politiske Grunde til at stille sig ved dem.

Jeg har endnu tilbage at sige Noget om de saakaldte Dragonader i Sevennerne. Fortørnet over, at Hugenotterne sønderreve Nationens Eenhed, hemmeligen sammensvore sig med de fremmede Magter og underholdt stadige Forbindelser med England, denne Frankrig af Naturen fjendtlige Magt, vilde Ludvig XIV. befrie Frankrig fra denne Uordenens Suurdei og anvendte til den Ende

Magt. Det var ikke saa meget for Religionens Rettigheder, at han optraadte, som for Kronens og det er al Verden bekendt, hvor stærk en Modstand enhver Forholdsregel i saa Henseende mødte hos den franske Geistlighed, især hos Bossuet og Fénelon.

Disse tre Gjerninger, disse tre politiske Forbrydelser, om man saa vil sige, have været Kirken aldeles fremmede, og alligevel have vore Modstandere allerede i tre Aarhundreder gjort Kirken ansvarlig for dem. Hvor megen Ret havde ikke den h. Frants af Sales, da han ved at see den Mængde Bagvasseller, hvormed Branglærerne overøste den katholske Kirke, sammenlignede denne med den kydste Susanna, som ogsaa blev falskeligen anklaget af dem, som udgave sig for ubestikkelige Dommere i Israel! Denne hellige Qvinde, stillet i Gabestoffen, fandt Styrke i sin Ukyldighed og sagde: „Ewige Gud, Du Som kjender alle Ting, Du veed, at de sige falsk Vidnesbyrd imod mig, og at jeg ikke har gjort noget af det, som de saa ondskabsfuldt have opdigtet imod mig!“

Da opvakte Gud den unge Daniel og opfyldte ham med Sin Sandheds Aand, saa at han raabte ud af Folkets Midte: „Ere I da slagne med Blindhed, at I, uden at kjende Sandheden og dømmе der om, saaledes have fordømt en Datter af Israel?“

Og Daniel overbeviste Anklagerne om deres falske Vidnesbyrd, og Folket lod den kydste Susanna's Ukyldighed og Hellighed vederfares Retfærdighed. —

Revolutionen og Kirken.

Fra forskjellige Sider bliver der overeensstemmende berettet, at den „engelske Propaganda“ betragter de nærværende uhykkelige Forholde i Italien som en gunstig Leilighed til paany at tage fat paa dette skjønne Lands „Evangelifering“ o: Protestantisering. Det vil derfor ikke være af Veien, her at meddele følgende

Tanker til Overveelse, med hvilke et fransk Blad allerede under 4. Marts d. A., ligeoverfor den dengang overhængende italienske Krig, fremhævede, hvor meget Revolutionen netop hader det samme, som den katholske Kirkes Fjender hade.

Protestantismen i England, der nutildags anfalder Paven med fordoblet Heflighed, idet den tilskriver ham Skylden for de udbrudte Uroligheder i Italien, tjener Revolutionen som en mægtig Hjælper. Thi ligesom denne, tragter ogsaa den efter Pavedømmets Ruin. Fornegtelse af Gud, Familien og Eiendomsretten er, som man veed, Revolutionens sidste Løsen. Den største moralske Hindring, den eneste, som sætter en uoverstigelig Dæmning for Socialismen, er den katholske Kirke. Saalænge den endnu staaer, vil Revolutionen aldrig undervinge Verden, og Civilisationen vil blive opretholdt. Enten at omstyrte den h. Petrus' Throne eller at ubaande ved hans Fødder — det er saaledes det Alternativ, i hvilket Revolutionen for Tiden befinder sig. Sædelig! den moderne Protestantisme finder sig, efter sine Principer, nolens volens tvungen til at medvirke til et saadant usaligt Værk, som vilde styrte Verden tilbage i det gamle Barbarie.*)

„De maae vilde eller ikke,“ raabte den demokratiske Revolutionshelt Quinet, „alle Religioner, alle Bekendelser, som have bekæmpet Rom, høre til os, fordi deres Tilværelse i Grunden er ligesaa uforenelig med Pavens Herredømme, som vores.“

Man mærke sig den Uttring: „Vor (∴ Revolutionens) Tilværelse er uforenelig med Roms Herredømme.“ Hedder det ikke, at anerkjende den Kirkes Magt, som man vil forstyrre ved at styrte dens Overhoved, og stadfæster denne Uttring ikke det nylig Sagte: Saalænge Katholicismen staaer ved Magt, vil Revolutionen aldrig i Længden komme til Herredømmet?

Naar de conservative engelske Blade vilde overveie Quinet's Ord, i Stedet for at stemme i med Skrigerne, saa vilde de maafee indsee og erkjende det Dumme og Absurde, som ligger i deres Angreb mod Jesu Christi Statholder paa Jorden, samt at Paven er Sandhedens Depositair (Forvarer), Retfærdighedens og Rettens Forsvarer, hvis hvieste Magt deres Forsædre have erkjendt i 9 Aarhundreder; maafee vilde de mærke, at de, naar de understøtte Revolutionen, spille hine Narres Rolle, som med egne Hænder binde det Riis, hvormed de engang selv vilde blive tugtede.

Talrige Katholiker — vi vide det — tilbagevise al Forbindelse og Solidaritet med Revolutionen; ligesom vi, have ogsaa de en stor Afsky for hine afskyelige Lærdomme, hvis sidste Løsen er Mord og Rov; men denne Fusion fuldblyndes alligevel uden dem,

*) Haandgribelige Beviser herfor see nedenfor under „Kirkel. Efterret.“ Rom.

imod deres Billie, i Kraft af hiin protestantisk Grundætning, som paa det kirkelige Gebeet ved det „almindelige Præstedømme“ tilfuger Folkevillien det samme, som Revolutionen proclamerer i „Folkesuveræniteten“ paa den politiske Jordbund. Bevist derfor har man i de Sympathier, som de Revolutionaire i alle Lande nære for Protestantismen, — kun ønske de at opretholde denne i den Skikkelse, i hvilken den ved Rationalisme og Bantro lidt efter lidt har stilt sig ved alt Indhold og alle guddommelige Former, som det endnu havde beholdt fra den gamle Moderkirke, og man kan sige, at Protestantismen i de moderne Revolutionaires Hænder er bleven til et blot Instrument, som man vil synderbryde, naar man ikke mere behøver det. Saaledes gjør Revolutionen det. „Protestantismen“ siger Fritænkeren Eugen Sue, „er kun en Bro, for at komme over til den rene Rationalisme (o: fuldendte Bantro); desværre bestaaer endnu den fatale Nødvendighed af et Slags Cultus, som Massen af Folket endnu ikke kan undvære.“

Paa den Dag altsaa, naar Folkeslagene, afrettede i Revolutionen, kunne undvære al Cultus eller Gudsdyrkelse, haaber Revolutionen at faae den moderne Protestantisme til sin trofasteste Bundsforvandt i Kampen mod Katholicismen (o: den positive Religion).

„De protestantiske Sectarer,“ udraaber Edgar Quinet, en stor Lovtaler over den reformerte Religion, „ere de tusinde aabne Porte, gjennem hvilke man strider ud af Christendommen.“

Protestanternes Fleertal, vil man maaskee sige, gaaer i Virkeligheden ikke saa vidt. Om de heller ikke anerkjende Paven's Autoritet, om de end tilskrive sig Ret til den frie Forskning, negte fem Sacramenter, hverken troe paa et sacramentalt Skriftemaal eller et ublodigt Dffer, saa antage de dog og øve den evangeliske Moral og erkjende Nødvendigheden af en udvortes Cultus. Det er sandt. Men, hvor mange Protestanter gives der ikke, der som ja ad aune negte Christi Guddom! „Naar Jesus Kristus vilde blive os fra- vrilstet,“ siger Colani, Redacteur af den i Strasburg udkommende Revue de Théologie, „saa vilde en ubefrikelig Sorg udbrede sig over Jorden; men Troen vilde dog blive: Troen paa Faderen, Livet i Gud! Man kan derfor i ethvert Tilfælde undvære Kristus, og dog være en Christen.“ Saaledes tænker ogsaa A. Gasparin, denne ivrige Kæmper for den reformerte Religion i Frankrig; han glæder sig som over en uventet Lykke, at der iblandt de 700 protestantiske Prædikanter i Frankrig kun endnu er 200, som troe paa Christi Guddom: altsaa 500 negte den! Er vel Forskjellen imellem disse Fornegtere af Christi Guddom og Rationalisten Eugen Sue meget stor? Styre de ikke nødvendigviis hen mod det samme Maal, nemlig efter at forstyrre Christendommen, som er en Skabning af Jesus Kristus? Naar

man betænker, hvad Verden har været for Jesu Christi Ankomst, Som har bragt den Lyset, saa kan man let forestille sig, hvad der atter vilde blive af den, naar denne Civilisationens Fakkellpludselig igjen udsluktes. Men dette er aabenbart alle de moderne Nationalisters sidste Maal. Forblindede ved deres Hornmod, Tilbedere af deres egen Fornuft, ville de omstabe Verden, og grunde et Samsfund uden Gud og udenfor Gud, alle Ting's Ophav; og alle Secter have den skjæbnesvangre Lod, ved deres Had mod Rom nolentes volentes at hjælpe dem ved denne Mørkets Gjerning.

Den skarpsindige Tænkter August Nicolas definerer i et berømt Skrift, i hvilket han belyser Socialismens Forhold til den moderne Protestantisme, denne sidste som „Socialismen mod Kirken.“ Et sandt Ord! Naar Socialismen ikke er andet, end en Protest imod det kristelige Samsfund, der anerkjender Gud, Familien og Eiendomsretten som sin Basis, saa er den moderne Protestantisme ikke andet, end en Protest imod selve Kirken, som er Ophavet til dette Samsfund. Den Første angriber Bærket, den Sidste Bygningens Ophav og Grundlægger.

Ved de nærværende Forholde og Tilstande i Italien, i det Dieblit, da store Begivenheder synes at indtræde der, er det ganske naturligt, at de tusinde over hele Jorden adspredte protestantiske Secter for Diebliffet lade deres gjensidige Had og gjensidige Trættesyge hvile og i et inderligt Forbund med hverandre og med Nationalismen og den falske Dplysning berede et nyt Stormløb mod den h. Peter's Efterfølger. Den katolske Kirke er alt-saa maaskee nær ved nye Kampe. Hvilke Prøvelser vil maaskee den nærmeste Fremtid berede den? Gud veed det alene. Men hvad vi vide og uden Tilbageholdenhed paastaae, er: Katholicismens Triumph og Kirkens endelige Seier; thi den er den Klippe, mod hvilken Bildfarelsens Anstrengelser aldrig ville kunne udrette noget. I en stadig Kamp paa Jorden og ved denne Kamp endog vindende nye Kræfter, har den katolske Kirke i samfulde 1859 Aar seet alle Branglærdommenes og Vantroens Bestræbelser at strande ligeoverfor dens Enhed parret med Værdighed og Maje-stæt. Og saaledes vil det altid være lige indtil hiin høitidelige Dag, paa hvilken den har opfyldt sin guddommelige Sendelse paa Jorden og Hærskarernes Herre vil forkynde Verdens sidste Time.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. En Skrivelse af 30. Aug. sidstl. skildrer udførligen de Rædser, som den revolutionerede Romagna for Diebliffet er Skuepladsen for. Den indeholder iblandt Andet følgende gruopvækkende Beretning: „I Berruchio, en lille By i Nærheden af Rimini, er et Clarisindekloster, hvis Beboerinder blive hoi tagtede i hele Egnen; de holde et Pige-Pensionat, som er ualmindelig stærkt besøgt, fordi den Tillid, som man sætter til de fromme Søstres Dyder og Kundskaber, paa en fortjent Maade har naaet en usædvanlig hoi Grad i hiin Egn. For nogle Dage siden faldt en Bande af de i Rimini casernerede Friskare mænd paa den forsærdelige Tanke, at bryde ind i dette Kloster og der at udøve de skændigste Attentater. Under stoiende Afhyngelse af smudsige Viser drog de til den lille By. Nogle Officerer søgte at bevæge dem til at vende om, men formaade ikke at udrette noget. En Officer, som med dragen Kaarde stillede sig imod dem ved Klosterporten, blev af de Rasende kastet til Jorden og dødelig saaret, hvorpaa de sprængte Porten og adspredte sig i det hellige Huus, hvor de forøvede de skrækkeligste Skændselsgjerninger. Alle rettsafne Menneskers Dine ere som Følge af denne Misgjerning rettede paa Frankrig; man haaber viebliffelig Intervention og Underkuelse af de oprørske Provindsler. Da den h. Fader erholdt Efterretning om de i Berruchio stedfundne Skændigheder, udgød han bitter Taarer og bad Gud om, at Han vilde mildne deres Smerte, som vare blevene de uskyldige Offere for et saadant Barbarie. Den afskyelige Misgjerning i Berruchio er ikke forblevet enestaaende. Grev Malatesta, som tilhører een af Landets mest agtede Familier og først blev gift for nogle Aar siden, er bleven myrdet, fordi han havde talt imod disse Skændselsgjerninger, som nu ere paa Dagsordenen i Egnen omkring Rimini. To Præster, som modsatte sig de røveriske Overfald i deres Sogn, bleve dræbte, og en Godsherre i Nærheden af Bologna, om hvem det hed, at han skrifligt havde forsikret den h. Fader om sin og sine Venners Hengivenhed, blev arresteret i sin Bolig og uden videre skudt.“

— Ogjaa i Forli (i Kirkestaten) ere Jesuiterne blevene fordrevne af Revolutionismændene og deres hele Eiendom bleven confiskeret. Dette er det fjortende Ordenshuus, som Jesuiterne have seet sig tvungne til at forlade siden den italienske Friheds-Krigs Begyndelse. Den nævnte Orden har det Privilegium, altid først at blive angreben og forfulgt af Kirkens Fjender; men netop derved giver man den den største Roes. — I Ferrara har en Bande af Jøder først uddrevet Jesuiterne og siden ogsaa overfaldet Dominicanernes og Minoriternes Kloster og fordrevet deres Beboere. — I Bergamo (i Lombardiet) har Pøbelen

d. 3. d. M. angrebet det biskoppelige Palais, ituslaaet dets Vinduer, sprængt dets Porte, obelagt alle Meubler og forgrebet sig endog paa selve Biskoppens indviede Person; hvorfor? fordi Biskoppen med Energi og Værdighed havde revset en gemeen Vanhelligelse af Guds Huus, hvor dumbristige Knuse havde bestegit Prædikestolen og derfra holdt nationalbegreftrede Taler. —

Det er det „Maadehold“, det er den „værdige Holdning“, det er den „monsterværdige Ro og Orden“, som „Folket“ overalt lægger for Dagen under den revolutionaire Opstand i Italien og som de fleste Avisfrittere ikke vide noksom at beundre og prise. Det er Frufterne af hiin Revolution, som den med den engelske Protestantisme noie allierede sardiniske Regjering har stiftet i det tidligere saa lykkelige Italien; alt det moraliske Udstud fra hele Halvøen samler sig nu liig en Helvedsbaand under den af Kirken banlyste sardiniske Konges røde Banner, og Udelæggelser, Rædsler og Stændselsgjerninger af enhver Art betegne den Wei, denne Satanshær drager frem paa. Det er Frufterne af den engelsk-sardiniske Alliance for at udbrede i det katolske Italien hine Protestantismens Grundfættninger, som i deres sidste Conseqventer fornegte og omstyrte al kirkelig og politisk Autoritet. Det er Frufterne af hiin „Frihed“, „Oplysning“, „Broderlighed“ og „Humanitet“, som man roser og anpriser i vore Dages fleste Aviser, hvis Skribenter ere lige saa samvittigheds- som Characterløse! Hvad mon man vilde sige, naar i Preussen eller i England eller i Danmark en Bande af unge Dagdrivere stod frem og sagde: Vor Konge (vor Dronning) er en daarlig Regent; vi ville have en anden og forlange derfor en almindelig Afstemning i hele Landet! Vilde en saadan Bande ikke med Rette blive betragtet og behandlet som revolutionair og i fornødent Fald ogsaa fuet med fremmed Vaabenmagt? Hvorfor skal da nu i Italien ikke gjelde den samme Ret, som i Preussen eller England eller Danmark?

Kjøbenhavn. Af et Referat i hæværende Aviser om et Foredrag, som Pastor Blædel har holdt paa det nylig stedfundne lutheriske Kirkenode i Lund, fremhæve vi den interessante Meddelelse: at der her i Kjøbenhavn iblandt omtrent 150,000 Indvaanere ifkun findes 6000 stadige Kirkegængere, og kun 20,000 Nadvergjester. Omendstjondt vi nok dagligen see det med egne Dine, paa hvor daarlige Fødder hele Lutherdømmet staaer i Kjøbenhavn, havde vi dog ikke troet, at det allerede nu maatte udstede et saa eclatant testimonium paupertatis om sig selv. Men er dette i Grunden ikke aldeles naturlige Frufter af Træet, d. e. af selve Lutherdømmets reformatoriske Lærdomme og Grundfættninger? Thi fremmede Elementer have her dog vel neppe kunnet hidsføre et saadant sørgeligt Resultat; lige indtil 1849 havde

det erkelutherste Kjøbenhavn og Danmark jo saa at sige hermetisk afsluttet sig for enhver Berøring med ikke-lutherste Troesbekjendelser, saa at disse altsaa ikke kunde modarbejde eller hindre Lutheranismens aldeles naturlige og consequente Udvikling. At den Religionsfrihed, som siden 1849 gjelder i Kongeriget, ikke heller væsentlig har skadet Lutheranismens Virksomhed, det tilstaaer Pastor Blædel selv, og det bliver end mere klart, naar man s. Ex. seer hen til det intolerante lutherste Holsteen, som ikke kjender nogen Religionsfrihed, og hvor Lutheranismen følgerig ogsaa endnu denne Dag idag kan virke og udvikle sig aldeles uhindret. Men efter alt hvad vi kunne skjønne, seer det hist om muligt endnu langt bedrøveligere ud med den lutherste Religionsitet og Tro, end her i Kjøbenhavn. Den kjøbenhavnske Befolknings nærværende religiøse Standpunkt er altsaa umægtelig selve Lutheranismen selveget Fostre, dens egen Frugt. Og kan det vel være anderledes? Lærer Luther ikke, at Bibelen er den eneste Troestilde, og at enhver enkelt Christen har Lov og Indsigt nok til selv at læse og forstaae den h. Skrift? Hvorfor skulle da Lutheranerne uleilige sig med at gaae i Kirken for at høre Prædiken, naar de ikke saae at høre noget andet, end hvad de selv ligesaa godt kunne læse derhjemme i deres Bibel? Prædikenen er jo reent overflødig for dem. Lærer Luther ikke, at enhver døbt Christen er Præst, respective Præstinde? Hvorfor er det da nødvendigt at gaae i Kirke til en kongelig bestiftet, kirkelig Embedsmand, for at annamme Nadveren, da jo enhver Christen ligesaa og saa kan give sig selv Nadveren derhjemme! Derved sparer han dog hver Gang nogle Mark, som han ellers skal betale for den kongelig bestiftede Præsts officielle Nadvere i Kirken, saa at det i vore dyre Tider ogsaa af økonomiske Grunde er at tilraade Lutheranerne, at de gjøre Brug af deres præstelige Magt og selv give sig Nadveren. — Hvo indseer ikke, at det saaledes kun er en aldeles nødvendig og consequent Følge af Luther's egne grundsafte Lærdomme og Grundsætninger, naar al kirkelig Sands, Tro og Religionsitet svinder iblandt Lutheranerne. Alle logisk og consequent tænkende Hoveder kunne idetmindste ikke indsee Nødvendigheden af Kirker, Prædikener og kirkelig Nadvergang ifølge lutherste Principer. Dnster man derfor bedre Frugter, saa maa man hugge det flette Træ om og plante et nyt, d. v. s. man maa forandre selve de lutherste Lærdomme og Principer.

Hvad Pastor Blædel siger om den Maade, hvorpaa Katholicismen hersteds vinder sine Tilhængere, er ligesaa taabeligt som usandt; naar udannede Folk fremkomme med sligt Nonsens, da er det tilgiveligt; men naar en Mand som Pastor Blædel kan neblade sig til i en offentlig Forsamling at fremsætte saadanne falske Paa-stande, ved hvilke han bagvaster den gamle Moderkirke, da gjør dette hverken hans Indsigt eller hans Character stor Ære.

Mailand. Klosterstormen. Univers har modtaget følgende Skrivelse fra Mailand: Den officielle Tidende i Mailand, Lombardia, beretter i sit Nummer af 24. Juni om et Folkeopløb der, som havde Fordrivelsen af Fædrene af Jesu Selskab til Dieme. Det officielle Blads Beretning fordreier Sandheden ved disse Kjendsgjerninger, hvorfor en Berigtigelse synes os nødvendig. Ved Gjennemlæsningen af vort Brev vil man undre sig over, efter et Mellemrum af mere end 10 Aar, at gjenfinde den samme Grusomhed og Haardhed og de samme Bagvaskelser, som de sardiniske Magthavere kaldte til Hjælp i Aaret 1848, da de vilde fordrive Jesuiten fra Genua og andre sardiniske Stæder.

De i flere Aar i Mailand boende Jesuiter nøde der almindelig Tillid og den offentlige Agtelse. Folket og de øvrige af Samfundets Classer ilede i Mæsser til deres Prædike- og Skriftestole. De havde netop i sidstafvigte Maimaaned prædiket med et særdeles Held i tre af den store Stads Hovedkirker, da den sardiniske Regjering som en Følge af Elaget ved Magenta blev indsat der. De tilbode sig til de Syges og Saaredes Tjeneste, og de havde allerede begyndt at indvie sig til dette kristelige Værk; men deres Nærværelse i Mailand stod i Modstrid med de i Sardinien bestaaende (Friheds-?)Love, ved hvilke de vare forviste derfra; man maatte altsaa finde paa Midler til at blive dem qvit. Først blev det Nygte udbredt i Staden, at de vedligeholdte en hemmelig Forstaaelse med Østerrigerne. Dette snildt udspredte Nygte forseilede ikke den forønskede Virkning.

Om Morgen den 20. Juni lod man den strengeste Huusundersøgelse foretage i Fædrenes Bolig. Man gennemstøvede alle Bærelser, alle Kroge, man forstaaede ikke engang, trods de indstændigste Bønner og den bestemteste Forsikkring om, at der intet Mistænkeligt fandtes der, en Paters Bærelse, som i flere Dage havde været fængslet til Sygeleiet af en heftig Feber. Embedsmændenes Iver var saa stor, at de opholdt sig i dette Bærelse i halvanden Time, og undersøgte Alt paa en for den Syge meget frænkende Maade. Og hvad var Resultatet af saa mange Undersøgelser? De maatte lade sig nøie med, at medtage som corpus delicti den trykte Gjendrivelse af Gioberti's Værk, en Brochure, som indeholdt Uddrag af en florentinsk Journal og nogle andre lignende Piecer. En Protocol blev optaget, men til Jesuiternes store Forundring vilde Troppens Anfører ikke undertegne den. Man vidste nu, at han havde overstredet sit Mandat, som blot paadrog ham at erkjendte sig om Fædrenes Antal og optegne deres Navne.

Efterretningen om denne Huusundersøgelse, udbredt og forøget med løgnagtige og bagvaskende Tilfætninger, gjorde Ophidselsen større. Fædrene ansaae det rigtigt at tage deres Bolig paa et

andet Sted. Den følgende Nat vare kun to Lægbrødre og to Tjenere i Huset.

Den 21de Kl. 9 om Aftenen kastede nogle Ryggesløse Stene mod Huset og ituslog nogle Vinduer. Den følgende Morgen gjentog denne Scene sig ved helligs Dag med saadan Magt, at een af Tjenerne næsten mistede Livet. Msgr. Caccia, Capitularvicar og Forstander for Bispedømmet Mailand, underrettede den sardiniske Gouverneur (Advocat Bigliani*) herom; han fik det simple Svar, „at Folket(?) ikke mere vilde vide af Jesuiterne.“ Førgjæves efterviste nu Capitularvicaren paa uigjendrivelig Maade, at Fædrene ved deres Iver for Sjælene, deres dadelstrie Opførsel og Godgjørenhed havde erhvervet sig Mailændernes Agtelse og Tillid. — Gouverneuren svarede: „I det Mindste gives der Noget (!) her, som ikke vilde vide af Jesuiterne.“ Prælaten indsaae nu, at Dommen var fældet.

Den 23de blev Superioren indkaldt for Dyrigheden og fik den Befaling, at han skulde forlade Mailand med sine Ordensbrødre; de Grunde, som han anførte, for at hindre denne Forholdsregel, bleve ikke hørte. Gouverneuren bevilgede imidlertid den nødvendige Opsættelse, for at indpasse Inventariet og overlevere Huset og Kirken til den geistlige Autoritet. Men paa den samme Dag, Kl. 9 om Aftenen, og førend man endnu havde haft Tid til at afgjøre hine Formaliteter, samlede der sig en talrig Hob Menneſter udenfor Huset. Strax hørte man rasende Hyl blandede med afstjellige Blasphemier; Dørene bleve slaaede ind og Mængden udbredte sig som en Strøm igjennem Huus og Kirke og søgte med Iver efter en østerrigsk Officer, som skulde være skjult der, men som man ikke kunde finde, fordi han slet ikke havde været der. For at holde sig skadesløse for den Skuffelse, udelagde man Alt; selv en Tjener blev berøvet sit Uhr. Nogle af disse Riddinger stege op i Klokketaarnet og strege med høj Stemme under Fakkernes Skin: „Vi ere færdige med Jesuiterne!“ Først nu kom Nationalgardister til med nogle Dragoner og Politiecommisſairer; de udrevede to Brødre og de to Tjenere af Bandens Hænder og lode dem føre til Politiet i en Vogn.

Den følgende Dag, den 24de Juni, begav Superioren, som endnu ikke kjendte den foregaaende Aftens Begivenheder, sig tidlig om Morgenen til Kirken, for der at læse den hellige Messie; han blev arreſteret og uden videre ført i Fængsel.

De gode Borgere i Mailand vare bestyrkede, da de saae en Haandfuld Revolutionaire at triumphere og sætte deres Villie igjennem som Lov. De franske Officerer ved Stadens Garnison bevidnede ligeledes høit deres Uvillie. For at svække denne Mis-

*) See Stand. Kirketid. Nr. 18, S. 285 fig.

billigelse, som gav sig almindelig tilkjende, udsprede man overalt, at man hos Jesuiterne havde fundet en fuldstændig Samling af Klædningsstykker, som skulde have tjent til Epioners Forklædning: Uniformer til Souaver, franske og sardiniske Soldater, Fruentimre og Bønder etc. Den Frækhed og Haardnakkethed, hvormed man paastod denne Løgn, stoffede nogle Lettroende saaledes, at de tilsidst troede derpaa.

Vi kunne ligeoverfor hiin eventyrlige Løgn kun appellere til den sunde Fornuft og Retfærdighedsfølelse og maa vente, indtil det guddommelige Forsyn selv hevner Jesuiternes Ustyldighed, saaledes som Det gjorde det for nogle Aar siden i Genua. Jesuiternes Profeshuus der blev i Aaret 1848 ligeledes overfaldet af en Bande Riddinger. Efterat de fuldstændigt havde plyndret og ødelagt det, saa at de selv havde sønderstaaet religiøse Malerier af stor Værdi, fastede de — for at stuffe Pøbelen angaaende det sande Motiv til denne Raahed og dette Tyveri — nogle Fruentimmerklæder, Barneføb og andre Ting fra de øverste Vinduer ned paa Gaden, for at man skulde troe, at Ordensmændene vare skyldige i alle Slags Forbrydelser. Hele Staden erfarede snart Ophavsmændene til denne Stændelsøggjerning, men Forsynet forbeholdt sig Fædrenes fuldstændige Retfærdiggjørelse til en senere Tid. Da een af de Skyldige ikke længere kunde bære Byrden af sine Samvittighedsnag og i Hospitalet i Vammatone saae sig Vøden nær, erklærede han i flere Vidners Nærværelse, at have været een af dem, som havde opdigtet hiin affyrlige Bagvasselse.

I alle andre Stæder i Lombardiet og Nabostaterne, hvorhen „de sardiniske Commissaire“ ere trængte, var een af deres første Forholdsregler, at fordrive Jesuiterne med Magt; man maatte, sagde de, gjøre de sardiniske Love gjeldende i disse Lande.

Naar man vilde sammenstille alle de enkelte Omstændigheder, som have ledsaget disse forskjellige Ud drivelser, saaledes som vi have gjort det i Henseende til Mailand, saa vilde de levere et Billede af det, som vi have at vente af de halv protestantiske sardiniske Magthavere. —

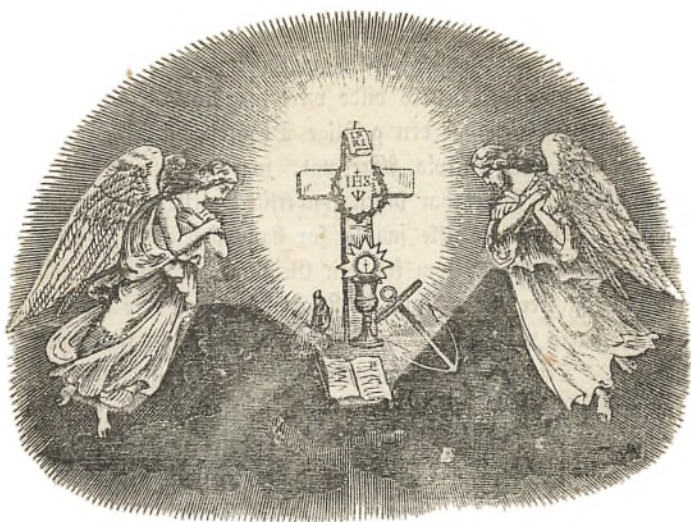
Kirkelig Erindringsliste.

Søndagen d. 25. Septbr. — 15. Søndag efter Pintsfe. — Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Dypnaelse af en salig Dødstime.

Søndagen d. 2. October. — 16. Søndag efter Pintsfe. — Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.

Kjøbenhavn.

3. Trers Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 15.

Søndagen den 17de Juli.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Marets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedkommissionair, Sr. Konsthandler **C. N. Blangfensteiner**, Store Kjøbmægeryade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de kgl. Postkontoirer. Prisen er 4 Rtl. 8 Scl. Kvartalet.

Det pavelige Præsteregimente i Kirkestaten.

(Fortsat.)

Efter at Grev Rayneval i sin Beretning har viist, at der i Kirkestaten kommer 52 Læg-Embedsmænd paa een geistlig Embedsmand (for Tiden er Forholdet paa Grund af Embedsmændenes forøgede Antal som flirsindstyve til een), vedbliver han:

„De Forretninger, som Regjeringen har overdraget disse faa

Geistlige, ere naturligviis ikke af nogen underordnet Art, fordi deres hele Indflydelse ellers vilde være liig Nul. Man kan ogsaa i Sandhed paastraae, at den geistlige Dragt trods alle Fordomme dog altid indgyder en vis Grefrygt, som understøtter og letter Virksomheden. Folket har ingen synderlig Agtelse for Lægembetsmanden og bøier sig ikke saa let for hans høiere Rang og hans fremragende Stilling, som for den Geistliges. Jeg har tidligere iagttaget, og seer det endnu, at Lægembetsmænd ere udsatte for langt heftigere personlige Angreb, end man vover at rette imod de Geistlige. Dette er vel tilsyneladende en Modsigelse, men det er ikke desto mindre en uimodsigelig Kjendsgjerning.

Er det nu muligt at antage, at et Folks Lykke og Tilfredshed skulde blive væsentlig berørt af saa faa Personers Tilstedeværelse, der, som jeg her paaany bemærker, for det Meste ikke have andet tilfælles med de Geistlige, end kun Klædningen (esterfom Mange af disse Embedsmænd i geistlig Dragt ikke ere ordinerede Præster, men ikkun have erholdt een eller flere af de mindre geistlige Indvielser — ordines minores).

Uabenbart forholder Sagen sig ganske anderledes, og ligesom Ondet ikke ligger i den, jaaledes er heller ikke Lagemiddelet at søge i den. Modstanderne, som for det Meste aldeles ikke kjende Sagens sande Forhold, benytte Secularisationsforslaget, (d. v. i. Afskaffelsen af alle geistlige Embedsmænd), der skal afhjælpe alle Onder, kun som en Fælde; deres egentlige Formaal er at staffe en saadan Mening Indgang fra Udlandet og derved angribe Grundlaget for selv den pavelige Regjering. De vove nu ikke mere at sige: vi behøve ikke nogen Pave, — fordi et saadant Sprog for Diebliffet vilde give Anstød. De lade sig noie med at sige: vi behøve ingen geistlige Embedsmænd mere. Denne formildede Talemaade har en dobbelt Fordeel: for det Første oppækker den alle de Nationers Sympathier, som ikke kjende andre Geistlige, end jaadanne, som kun celebrere den h. Messje og prædike; og for det Andet, opnaaer den dog det tilsigtede Diemed og forbereder Omstyrningen af Pavedømmets verdslige Magt. Alle de, som af Overbeviisning og Deeltagelse forsvare et Herredømme, som er noie forbundet med Opretholdelsen af den katholske Eenhed og

Autoritetsprincippet i Verden, maae derfor være meget paa deres Post imod saadanne Konstgreb, for at de altid kunne vurdere Overdrivelserne af den største og velsignelsesrigeste Institutions talrige og forbittede Modstandere efter deres sande Værd." — Saaledes den franske Gesandt Grev Rayneval.

En anden Beskyldning, som man gjør den pavelige Regjering, lyder derhen: det romerske Folk suffer under enorme Skattebyrder og dette „ulykkelige Lands“ Finantser befinde sig i den mageløseste Noorden. — Lad os ogsaa søge Underretning herom og spørge:

B. Hvorledes er Finantsforholdene i Kirkestaten?

Efter den pavelige Regjerings Gjenoprettelse ved Wiener-Congressen (1814 og 15) blev der gjort saa hurtige Fremskridt i Finantsforholdenes Forbedring, at de offentlige Skatter snart igjen forringedes. I Aaret 1826 bevilgede Pave Leo XII. en betydelig Formindelse i Skatterne, og dog oversteg Indtagterne hvert Aar Udgifterne. Oprøret, som udbrød 1830, foraarjagede Regjeringen overordentlige Udgifter og gjorde det første Aar nødvendigt. Reformerne i Statshuusholdningen og en god Forvaltning holdte Deficitet paa et lavt Standpunkt og formindskede det lidt efter lidt indtil Aar 1847, da det ikke oversteed 35,000 Scudi (ca. 65,000 Rdr.) om Aaret. Nu kom Revolutionen, Republikken og dens hæderlige Bestyrelse; Republikanernes slette Vertskab i Aarene 48 og 49 (ikke den pavelige Regjering) forhøiede Skatterne, paa-lagde Tvangsaaan, bragte de Riges Solvot sammen og smeltede Kirkeklokkerne, og i de to Aar af det liberale Regimente naaede Deficitet den uhyre Sum af 6,600,000 Scudi! Under den daarlige republicaniske Regjering i Rom 1849 var der ikke anden Mønt i Landet, end usle lavstaaende Papirpenge. Ved den pavelige Regjerings Gjenoprettelse foresandt man deraf endnu for 8 Mill. Scudi i Omløb, og dette i Værdi sumpne Forbindelsesmiddel tyngede naturligtvis haardt paa Handelen og lammede Industrien. Den pavelige Regjering maatte tage disse Papirpenge tilbage med uhyre Offere, men denne Operation tilføiede de aarlige Statsudgifter en Byrde af 1,400,000 Scudi mere. Men hvilket fornuftigt Menneske kan vel gjøre den pavelige Regjering an-

sværlig for denne republicanste Gjæld? Vilde man ikke overalt have forhøiet Skatterne, for at dække Forskjellen imellem Indtægter og Udgifter? Maae ikke overalt, hvor der i Galiskabens Aar 48 og 49 blev gjort Revolution, Borgerne ved rigelige Skatter gjøre den Skade god igjen, som nogle flette Subjecter havde anrettet? Kun i Rom er Paalæggelsen af en ny Skat ikke andet end „Præstetyranni“ og pavelig „Udpressning!“ — Men det kunde maaskee tjene til Oplysning for Mange, naar vi sammenligne Kirkestatens Finantstilstande, som altid blive dablede og beklagede, med Finantterne i det saa høit priste Sardinien. I Aviserne kjender man om den sidstnævnte Stat ikke noget, som er bedrøvende, nedslaaende og ubehageligt — vor Characterløse Dagspresse veed kun at prise og rose Sardinien; men om Kirkestaten samler den omhyggeligen kun det Slette, som findes der som overalt, og veed slet ikke at finde noget Godt. Efter officielle Documenter giver en Sammenligning imellem begge Landes Finantstilstande følgende Resultat:

Sardinien, med 4.900,000 Indvaanere, har en Gjæld af
685,028,185 Frcs.,

Kirkestaten, med 3.124,000 Indvaanere, har en Gjæld af
370,553,000 Frcs.,

Sardiniens Udgifter (1857) beløb sig til: 143,726,000 Frcs.,
Kirkestatens: 71,733,000 Frcs.

Siden den Tid (1857) ere Udgifterne i de sardiniske Stater forøgede, men indskrænkede i de pavelige. I Kirkestaten have de sædvanlige Udgifter i Tidrummet fra 1853—57 aftaget med 5,048,968 Frcs., men i Sardinien ere de i samme Tid blevne forøgede med 12,864,392 Frcs. Som Beviis for den pavelige Forvaltnings overlegne Dygtighed udkommer der en Differentis af 17,913,360 Frcs. til Gavn for denne. — I Kirkestaten vare de sædvanlige Indtægter, s: Skatterne, blevne formindskede med 167,413 Frcs., men i Sardinien vare de stegne med 28,869,614 Frcs. Og i indværende Aar 1859 har man i Sardinien atter gjort et uhyre stort Laan. De Skattepligtige i Sardinien have altsaa, i Sammenligning med dem i Kirkestaten, deres oplyste

Mønsterregjerings hjærlige Forjorg at takke for en Forøgelse af deres Byrder af 29,035,058 Frcs., exclusive det nye Laan for iaar. Lord Normanby, tidligere engelsk Gesandt i Toscana, berettede forleden i Overhuset, at Beskæftningen i Sardinien for Liden er stegen til 55 pro cent! (I det „tyranniserede“ Parma kun til 8 pro cent, og i Modena endnu mindre.) Tallene kunne ikke angribes, men den katolske Kirkes Modstandere vogte sig vel for at sætte begge Staters Finantsstilling i Sammenligning; det er og bliver derved: i Rom er Altting slet, i Sardinien og lignende Mønsterstater er Altting godt, maatte Folk end sidde i Gjæld til op over Dreene; i Rom udpresses der uhyre Skatter, om end Strighalsene selv skulde betale det Dobbelte i deres egne Lande. — Og da vi just tale om Sardinien's finantsielle Tilstand, kunne vi ikke undlade at spørge: Hvorfor ere Landets Finantsjer ikke blevne forbedrede men forværrede ved de mange Millioner, som den ærlige sardiniske Regjering i de sidste 3 Aar har frastjaalet Kirkerne og Klostrene? Fordi der ikke hviler Belsignelse, men Forbandelse over rannede Goder og Penge! — „Skatterne i Kirkestaten,“ skrev den franske Gesandt i Rom, Grev Rayneval, „ere langt under den ringeste Satz i alle de forskjellige europæiske Stater. I Kirkestaten falde aarlig i Gjennemsnit 23 Frcs. paa hvert Hoved, i Frankrig betaler hvert Hoved 48 Frcs. i Skatter. Disse Tal bevise, at Beboerne i de pavelige Stater i Henseende til et saa vigtigt Punkt maae regnes til de bedststillede Nationer. Udgifterne reguleres altid efter den strengeste Sparjommelighed's Regler.“

Alt det i Kirkestaten gaaer sparsommeligere til, altsaa at Folket har mindre at betale, er klart. Hvad faaer Pavedømmet af Statsindtægterne? 600,000 Scudi (d. e. omt. 1,150,000 Rdlr.), og deraf bestrides endnu Cardinalernes og Gesandternes Gager, de pavelige Paladfers og de romerske Museers Vedligeholdelse. Derimod har den kongelige Familie i England i 30 Aar, fra Georg III. indtil 1850, alene kostet Staten 2,562,445,175 Frcs., d. e. aarlig: 85,414,837 Frcs. (omtr. 28 Mill. Rdlr.) — Dronningen af England faaer for sin Privatkasse aarlig: 9,804,125 Frcs. (omtr. 3,300,000 Rdlr.); derefter kommer endnu

en heel Række af kongel. Prindsler og Prindsesser, af hvilke enhver oppebærer nogle hundrede tusinde Frcs. Appanage. Eligt kan ikke finde Sted under „Præste-Regimentet“ i Rom! — I England koste Dronning Victoria's Laktaier alene 105,000 Rdlr. om Aaret. Lord Steward, det kongl. Husets Intendant, gjorde en Regning for det kongl. Hof, hvorefter Dronning Victoria's Hof i eet Aar har udgivet mere end 700,000 Rdlr., nemlig: for Smør og Æg 42,000 Rdlr., Kjød 80,000 Rdlr., Kryderier 35,000 Rdlr., Wiin 41,000 Rdlr., Fisk 13,000 Rdlr. o. s. v. Noget Eignende skulde engang see i Rom! Men det sees man ikke: den Sum, som næsten i Rom er tilstrækkelig for Paven's, alle pavelige Nuntiaturers og Cardinalernes Underholdning, er i England neppe tilstrækkelig for Dronningens Hof!

(Sluttet.)

Bidrag til Literaturen om Rusland.

For nogle Maaneder siden udkom i Paris en Broschüre: „Sur la legislation Russe au point de vue de la liberté de conscience,“ af hvilken en tydsk Oversættelse med et indledende Forord nylig har forladt Pressen hos Theisinger i Münster under Titelen: Über die Russische Gesetzgebung o. s. v. o: „Om den russiske Lovgivning ligeoverfor vor Tids Samvittighedsfrihed.“ Den franske Afhandling er forfattet af en Russer af de hoieste Stænder, som er gaaet over til den katolske Kirke.

Om ogsaa Rusland for Tiden med sine forestaaende indre sociale Forandringer er traadt i Baggrunden frem for de vest-europæiske Fordviklinger, saa har dog Emnet for denne Broschüre en saa almindelig europæisk Interesse, at den med Rette har vaakt stor Opmærksomhed baade i Frankrig og Italien, og den vil forhaabentlig heller ikke forseile at vække en dyb Interesse blandt vore Læsere.

Rusland har under Keiser Nicolaus flaaet ind paa en anden Vej af den religiøse og kirkelige Udvikling, end den, som har været herskende der siden Catharina II. Eenhed i Autokratie, Orthodorie

og Nationalitet var Keiser Nicolaus' Schiboleth. Harde han tilføjet: Autokratie med streng Lovmæssighed, Orthodoxie med fuldkommen Tolerance, russisk Nationalitet med fuldkommen Anerkjendelse for andre Nationer — da vilde vi ikke have dadlet ham. For et Rige som det russiske, er dette den eneste Betingelse for dets Tilværelse. Men Nicolaus har i Stedet for disse tre Betingelser simpeltthen kun ladet gjælde sin personlige Vilkaarlighed. Broschüren viser, hvorledes man i Henjende til religions Tolerance under denne Keiser har ladet Gjar Iwan Terriblis' forældede Love atter træde i Live, og at Overtræderne, som Iwan lod martre paa Pinebænken, steile, partere og halslugge, nu blive straffede med Knut, Confiscation af Formue og Forvisning til Siberien. Broschüren indeholder Ord til andet et Uddrag af den d. 1. Mai 1846 offentliggjorte russiske Straffelovbog. Som et Exempel udhæve vi her kun dens 197de Artikel:

„Hvo som i Samtale eller i noget som helst Skrift forsøger at forlede Orthodoxe til en anden, om end christelig Confeßion, bliver formedelst denne Forbrydelse domt til: første Gang at fortabe endeel af sine Rettigheder og Privilegier og i 1 til 2 Aar at indespærres i en Forbedringsanstalt; anden Gang at indespærres i en Fæstning fra 4 til 6 Aar, med Tab af endeel af sine Privilegier; og tredie Gang at fortabe alle sine Rettigheder og Privilegier og forvies til Gouvernementet Tobolsk eller Tomsk i Siberien og Indespærring i 1 til 2 Aar. Naar den Skyldige ikke er fritagen for legemlig Straf, arholder han 60 til 70 Bidskelag, førend han bortsendes til Tvangsarbejdet i 2 til 4 Aar.“

Forordet fremstiller i en kort og sammentrængt Overføgt de historiske Momenter, og viser, at man i Rusland har det eienommelige Særsyn, at Intolerancen stiger, jo nærmere den afvigende Religion staaer den russiske Statskirke. Hedningerne blive slet ikke, Muhamedanerne næsten slet ikke foruroligede eller fortrædigede: begge kunne næsten kaldes privilegerede; Protestanterne have Fred, naar de forholde sig rolige: de kunne blive Katholiker eller Muhamedanere, uden at Noget hindrer eller endog straffer dem. (For en Deel Aar siden bleve tvende Attachés ved et russisk Gesandtskab katholske. Den ene, en orthodox Russer, Gyrist G., blev straffet med Confiscation af Formue, og maatte flygte for ikke at blive sendt til Siberien; den anden, Grev S., en Lif-

lænder og Protestant, forblev usforstyrret i sin Stilling.) De romerske Katholiker blive plagede og passivt undertrykte. Man trakterer dem ikke med Knut og Sibirien: men man trækker Besættelsen af alle kirkelige katholske Embeder saa meget som muligt i Langdrag. Man forstyrrer eller indskrænker de klerikale og klosterlige Instituter under et eller andet verdsligt Baastud. De under stoffende Løfter og fra Rom med Magt løsrævne græske Katholiker blive forfulgte paa alle mulige Maader og sendte til Sibirien, naar de ikke længere ville bekjende sig til den russiske Statsreligion.

Men den grusomste Undertrykkelse lide Starowerjerne (o: gammeltroende Rusere). De have aldeles ingen fra Statskirken afvigende Dogmer; de afvige kun i Ceremonialet og bestride Cæsarpapismen. Da de ikke modtage Sacramenterne af Statskirkens Præster, saa have de slet ingen borgerlige Rettigheder; deres Ægteskaber blive betragtede som Concubinater, deres Børn, som udoøbte, besidde ingen Arveret: ved ethvert Dødsfald confiscere Embedsmændene hele Efterladenskabet, $\frac{1}{10}$ tilfalder Fiscus, $\frac{9}{10}$ deres egne Lommer. Og af Starowerjer gives der 15 Millioner, — altsaa 15 Millioner Heloter!! Da nu næsten Halvdelen af alle det russiske Monarkies Indvaanere ikke tilhøre den orthodoxe Kirke, saa ligger det i Historiens og i Tidens Udvikling, at denne Tilstand ikke kan være af Varighed. Naar den nuregerende Keiser ikke skrider ind ad Lovgivningens Vej, vil det tidlig eller sildig blive et „russiskt Spørgsmaal“ af en ganske anden Bægt, end det „italienske Spørgsmaal.“ I Forbindelse med Livegenskabs Spørgsmaalet kunde da let en social Omvæltning bryde frem, som i Rødsler og Følger vilde være uden Lige.

Denne Brojschüre er den første advarende Røst til Rusland i hele Europas Paasyn. Vi haabe, at den ikke maa blive en Ønift til Krudtfadet! Rusland kan vist neppe nogensinde blive optagen i Samsundet med den europæiske Folkesamfund, saalænge Samvittighedsfrihedens Grundsætninger blive krænkede der paa en saa forfærdelig og affrækkende Maade!

Kong Ferdinand af Neapel.

Den „officielle Journal for Kongeriget begge Sicilierne,“ giver følgende Skildring af Kong Ferdinand's Død:

„Neapel, 24. Mai. Sidstafv. Søndag Kl. 3½ Morgen tilfjendegav Kong Ferdinand sin Familie, at denne Dag vilde være den sidste i hans Liv. Hans Physiognomie udtrykte en uindfjellig Glæde; med rolig og fast Stemme befalede han at træffe Foranstaltning til den store Rejse. Erkebiskoppen af Patrasjo, som havde været ved Kongens Side under hans hele Sygdom, blev hidkaldt; han troede ikke, at Opløsningen var saa nær. Ferdinand anmodede ham om at hente Bierand og Ritualet og lade de tre indviede Lys tænde, som han havde opbevaret for sin Dødstime: eet fra den sidste Kyndelmisse, eet fra Frelserens h. Grav og eet fra det h. Huus i Voretto. Han lod derpaa ved Foden af sit Leie opstille to Malerier, af hvilke det ene forestiller den under Korsets Byrde segnende Frelser og det andet den smertefulde Jomfru. Dette sidste Maleri befandt sig i det Bærelse af Paladjet, i hvilket eet af hans Børn var død for nogle Aar siden; for at lindre sin Fadersmerter, havde han dengang gjort det Løfte, at dette Billede skulde stilles foran ham i hans egen Dødstime. Dette Løfte, som han aldrig havde glemt, blev nu opfyldt. Den fromme Konge vilde betragte Hende, til hvem han altid havde nærret den varmeste Kjærlighed i sit Hjerte, — Martyrernes Dronning, de Bedrovedes Trosterinde; han vilde fuldende sine Smerter for hendes Afsyn, for hvem han gjerne havde hengivet sit Liv. Derpaa blev det h. Messjeoffer frembaaret i Dødsbærelset og Kongen fulgte opmærksom alle Kirkens Bonner; efter den h. Messe tog han Afsted med alle dem, som vare ham dyrebare. Hans Ord vare hjerteskærende for hans utroftelige Familie; men hans Blik var saa mildt og hans Stemme saa rørende og kjærlig, at man ikke kunde tvivle om, at hans Dødstime skulde bestue Kjærlighedens Gud og hans Stemme forene sig med Englenes. Kongen takkede derpaa alle Tjenere, som i hans Sygdom havde staaet ved hans Side, og bad dem ydmygt om at tilgive ham den Rejse, som han imod sin Villie havde forarsaget dem; og ligesom til deres Trøst tilsvarede han, at han nu vilde være dem kun endnu nogle saa Timer til Byrde.

Det sidste Dieblif nærmede sig, alene Kongen vidste det; han var derover saa lykkelig, at han gjorde sig Samvittighedsstrupler over sin Glæde og spurgte Erkebiskoppen, om det vel var tilladeligt at glæde sig over en Skilsmisse, som gjorde sine Kjære saa ulykkelige? Den fromme Prælat beroligede ham, idet han i Korthed forklarede ham den h. Pauli Ord: „Jeg ønsker at vorde opløst og at være hos Kristus.“

I samme Stund ankom ved Telegraphen fra Rom den hellige Faders sidste Betsignelse for den Doende; Kongen knæbode hele Tiden et paa Silke trykt Billede af den h. Jomfru og trykte det til sit Hjerte; han anraabte hiin milde Moder, hvis elskende og hengivne Søn han altid havde været fra sin tidligste Ungdom af; paa hende satte han sine Forhaabninger, fra hende øste han sin sødeste Trøst, ved hende blev hans Død ham dyrebarere end hans Liv; thi ved hendes Forbøn haabede han snart at glæde sig ved Beskuelsen af den treenige Gud.

Den fromme Fyrstes sidste Ord indeholde en Lære for Alle; de ville være de Godes Trøst og de Bantroes Domsældelse:

„Jeg beder,“ sagde han, „for min Gemalinde, for mine Børn, for mine Forældre, for mit Land, for mit Folk, for mine Venner, for mine Fjender, for Synderne, for Alle!“

Efter en hvitdelig Tausched, som varede i tyve Minuter, i hvilke han stedse meer og mere forenede sig med sin Frelser, rakte han den ene Haand til Dromingen og den anden til Erkebiskoppen, nikkede ventligt to Gange med Hovedet, vendte det derpaa om til den venstre Side og opgav sin Aand til den, Som haver stabt den.“ —

Saaledes er den Konge død, som den saakaldte „liberale“ Presse-Janhagel af vort oplyste Aarhundrede har udfreget og villet brændemærke som en „Tyran!“ Og hvorfor har Kong Ferdinand været en „Tyran?“ Fordi han var Katholik og en Konge ikke blot af Navn, men i Sandhed og Virkelighed.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Kongen af Habessiniens Overgang til den katolske Kirke. Den 25. Febr. overrakte Prinds Ghiorgis, Præsten Gnnatou og en anden ledsager af Prindsen, alle tre Habessiniere, ledsagede af den apostoliske Missionair Don Capeto som deres Tolk, den h. Fader Kongen af Tigre og Semen's i Habessinien, Negousjie's katolske Troesbekjendelse. Det er første Gang, at en æthiopisk Fyrste bekjender sin Tro for Christi Etatholder paa en saa hvitdelig Maade; thi Eusenols, Keiser af Æthiopien, som i Aaret 1523 antog den katolske Tro, lod sig nøie med blot at afsværge sine Bildfarelser for Vater Pæz. Jeg har selv flere Gange ved en Tolk talt med Prinds Ghiorgis og den arabiske Præst Gnnatou (Kongens Skriftefader) og har været

meget opbygget over deres Fromhed og deres Charakters Adel. Giorgis er en ung Mand paa 19 til 20 Aar af et intelligent Ydre. Hans Hud er kobberfarvet og hans rige orientalske Dragt tiltrækker sig Alles Bine. Ved Audientsen hos den h. Fader kastede Habesinierne sig paa deres Ansigt og kun med Noie kunde Paven bevæge dem til at reise sig. Paa forskjellige Spørgsmaal om Kongens og den apostoliske Vicar af Habesünien, Msgr. de Jacobi's Befindende, svarede Gesandterne med Værdighed og Anstand; derpaa kastede Abba Emmatou sig atter ned og sagde i Amhari-Sproget følgende Ord, som Tolken overfattede i det Italienske saaledes: „Hellige Fader! Negouste, vor store Konge af Tigre og Emen, sender os til Din Hellighed, for at nedlægge det med hans kongelige Segl forsynede Document for Dine Fødder, hvorved han affværger Kjetteriet, af ganske Hjerter bekjender sin Hengivenhed for den katholske Tro og bevidner Dig, Petri sande Efterfølger og Christi Statholder, sin Lydighed. Vor kongelige Herre ønsker, at dette Document, som indeholder hans Affværgelse, maa til evig Erindring blive indgravet i en Steen og opstilles i den store St. Peterskirke. Deßforuden har Kongen vor Herre befalet os, at vi for ham og i Stedet for ham skulle kysse Din Fod og bede Dig om Din apostoliske Velsignelse for ham, Kongen, og hans hele Folk.“ Med hjertelige Ord og rige Foræring bortjendtes Gesandterne af den h. Fader. — Denne Conversion af Negouste, som hidtil har bekjendt sig til Monophysiternes Kjetteri, opvulder visse alle Katholiker med Glæde. Kongeriget Habesünien er et omtrent 15,000 □ Mil stort Land ved Nilen, hvor engang den katholske Kirke og Civilisationen blomstrede herligt. Siden den Tid, at Ægypten staaer under Tyrkernes Herredømme, ere Habesünierne bleven Monophysitter og Eutylianere. Portugisiske Missionairer gjenoprettede vel i det 16. Aarhundrede den katholske Tro, men den kom atter i Fare ved blodige Forfølgelser. Pave Gregor XVI. grundlagde i Aar 1833 den africaniske Mission, som nu besidder tre Bispedømmer: eet i Tigre, eet iblandt Gallas og det tredje hos Bogos. Missionen tæller for Tiden 60 Præster og Missionairer, 8 Kirker, hvoraf een ved Bredden af det røde Hav og mere end 50,000 Katholiker. En Forfølgelse, anstiftet af en i anglicansk Sold staaende schismatisk Biskop, ved Ravn Aboum, har kun opflammet de nye Catechumeners Yder end mere. Denne Aboum havde dømt Biskoppen af Tigre, Msgr. de Jacobi, til Døden, men de leiede Enigmordere vovede ikke at fuldbyrde Dømmen. Ligesom overalt finder Kjetteriet ogsaa her en Støtte i England. De engelske Protestanter og Muselmændene staae forenede ligeoverfor Katholikerne, men Sciren vil alligevel sikkert tilfalde den katholske Kirke. Netop nu, da den projecterede Suez-Canal stiller følgerige Forandringer i Orienten i Udseigt,

kan det have umaadelige Følger for den katholske Kirke, at Habesfinien gjenvindes for samme. Det maa her endnu bemærkes, at der paa Propaganda-Congregationens Trykkeri fornylig er udkommet et lærerigt Værk af ovennævnte Missionair i Habesfinien, Don Sapeto, om den katholske Mission i Habesch og hos Bogos, tilligemed en Historie om Habesfinien.

— Med Hensyn til de sorgelige Begivenheder i Perugia melde Breve fra Rom, at den pavelige Regjering havde gjort alt Muligt for at undgaae at bruge Vold mod Rebellerne, men dens velmeente Bestræbelser bleve frugtesløse formedelst de revolutionaire Uslingers Haardnakthed, hvem deres Anførere havde faaet til at troe, at den største Deel af de pavelige Tropper, som rykkede frem mod Byen, kun ventede paa et beleiligt Dieblif for selv at gaae over til dem! Chevalieren Cattangi — fordiun Præsident for Tribunallet i Perugia — som var sendt af Regjeringen for at opfordre Opstandens Ledere til at underkaste sig, kunde ikke udrette Noget, da Rebellerne nok droge Omsorg for, at Befolkningen, hvis største Deel blev terroriseret af dem, ikke engang fik at vide, at Chevalieren Cattangi var ankommen. Forend Oberst Schmidt, Commandeuren for den pavelige Sveisjergarde, gav Befaling til at angribe, gjorde han endnu engang et Forsøg hos Rebellerne; men den Officeer, han havde sendt som Parlamentair, blev paa en forræderisk Maade modtaget med Flinteskud. I den Gadesegtning, som nu begyndte, drabtes omtrent 15 Mand af Tropperne og af Rebellerne bleve henimod 70 paa Bladsen. I Voldsomheder mod Indvaanerne have Tropperne paa ingen Maade gjort sig skyldige; Alt hvad der i denne Henseende er blevet fortalt og udbasunet i Aviserne, er — **Picmontesiske Løgne.** Af Rebellernes Chefer er ingen falden, og det af gode Grunde; thi de havde i rette Tid smøret Hajer! — Paa Regjeringens Befaling blev deres Eiendom confisceret. Iblandt de Brevskaber, som Medlemmerne af den provisoriske Regjering havde ladet i Stikken, fandtes der ogsaa telegrafiske Depecher fra Grev Cavour, den sardiniske Premierminister, hvilke paa det Utvivlsomste bevise denne Ministers Medskyldighed.

Rusland. Forbud imod Maadeholdenhedsbroderskabet. I et heelt Aar have politiske Blade gjort opmærksom paa, at Maadeholdenhedsbevægelsen — udgaaende fra den katholske Geistlighed — gjør meget store Fremstrid i blandt Landbeboerne i enkelte af de russiske Provindsjer. Af Regjeringen ventede man saameget mere Understøttelse i denne Afholdenhedsjag, som Drifældighedens Laast som bekjendt er udbredt i Rusland i en i Sandhed gyselig Grad. Det Mudsatte har fundet Sted: Re-

gjeringen — det være nu enten fordi den frygter den katholske Geistligheds Indflydelse eller de lavere Folkelassers sædelige Dpfkomst, eller fordi den er bekymret for Brændeviinsforpagternes Ruin, som aarlig betale Staten circa 70 Millioner Rubler Afgift, — den træder op imod Maadeholdenhedsbevægelsen. Til Beviis for denne besynderlige Statsflogskab tjener en i Univers meddeelt Skrivelse fra Civilgouverneuren i Wilna til Provinds-embedsmændene, som lyder saaledes:

„Da det er kommet til Finantsministeriets Kundskab, at den katholske Geistlighed i Regjeringsdistrictet Gawno uden Regjeringens Vidende har stiftet et Broderskab, som formindsker Statsindtægterne, saa anmode vi herved Militairgouverneuren af Wilna og Generalgouverneuren af Grodno og Gawno om, at forbyde Indførelsen af slige Broderskaber i de deres Omsorg betroede Provindsjer. General Razimow sendte mig en Beretning fra Finantskammeret i Wilna, hvori man giver mig Underretning om, at de romersk-katholske Præster ved energiske Midler holde deres Sognebørn til Afholdenhed fra alle berusende Drikke under Trudsel af ikke at tilstede de Gjenstridige Udgang til Skriftemaalet og negte dem en christelig Begravelse. Dette foranlediger mig til at give Politieembedsmændene streng Befaling til, i Stæderne og Landsbyerne at vaage derover og modarbejde Dpfkomsten af disse Selskaber, som stride imod den 164. og 169. Artikel af Loven. Jeg forventer af Dem, min Herre, at De vil efterkomme denne Befaling paa det Strengeste og hvergang give mig Underretning, saa ofte De opdager slige forbudne Selskaber; ligeledes maa De indhente Dplysninger om, ved hvilke Midler Præsterne afholde deres Sognebørn fra Driffældighed. — *Pochwisińciew, Civilgouverneur.*“

I Rusland er det saaledes ved Loven forbudt at fremme Maadeholdenhed; efter vor Mening et besynderligt Tegn paa fremadstridende Dannelselse i Czarsens Rige! Medens denne Foranstaltning naturligtviis meget dybt bedrøver den katholske Geistlighed, fordi den afbryder og lammer dens Bestræbelser for Maadeholdenheden, ville paa den anden Side mange russiske Poper (Geistlige) glæde sig, hvem det som bekjendt vel er forbudt at prædike ved Ordet, men hvem det derimod er tilladt at prædike ved deres Exempel ved — Skjenkebordet! —

Insbruck. Den 31. Januar d. A. afslagde her en ung Jurist fra Hannover, Dr. Lewes, den katholske Troesbetjendelse.

England. Anglicanere og Puseyiter. — En Conversion. To Gentlemen have opfordret Kirkeforstanderne i samtlige Sogne af det anglicanste Dioces Oxford til at organisere en anti-puseyitisk Bevægelse i hele Diocejet. Vilberforce, den hoi-

firkelige Biskop af Dgford, er som bekendt ingenlunde fjendtlig stemt mod den puseyitiste Retning, men vover heller ikke, som Striden om Drefkriftemaalet i s. N. viste, at udtale sig energisk og bestemt. Han vil nu mere end nogenstunde faae at sole Forlegenhederne ved en falk og mæglende Estilling, som han synes at foretrække for en aaben og afgjørende Optræden. Bemeldte Kirkeforstandere ere nu blevne opfordrede til at udarbejde Ansøgninger til den nævnte Biskop af Dgford og at vinde ansætte Mænd af Adelen, Kjøbmænd, Jorpagtere ic. for dem; for at forøge Underkrifternes Tal, skulle de benytte Markedsdagene eller gaae fra Huus fra Huus. Ansøgningerne skulle gaae ud paa at anmode Biskop Wilberforce om, med alle mulige Midler at modsætte sig de „romerske Tendentser“ og hans Geistlighedens Nyhedslyge. Som saadanne „romerske Skikke“ nævnes: 1) Processionerne med Kors og Psalmesang, 2) Alterforfene, 3) de paa Communionbordet anbragte Crucifixer, 4) Alterstenene, 5) den usædvanlige Udmykning af Kirkenes østlige Deel (d. e. Choret) — „altsammen Ting“, siger Adressen, „som gaae ud paa at have den simple Character af en Christi Tjener paa en utilberlig Maade og ere imod Høikirkens Forskifter og Skikke.“ Stofanglicanerne ville ikke mere noget egentligt Præstedomme; alt hvad der giver Sjælsjøgeren nogen Betydning som en Offer-tjener, alt hvad der leder Opmærksomheden hen paa Alteret (s: Offerbordet), som Protestantismen har erstattet ved Prædikestolen, alt dette opvirrer og forarger dem; men i Særdeleshed kunne de ikke taale Synet af Korset; at opstille det i Kirkerne og bære det i Triumph i Epidien for kirkelige Festsog, det er dem en sand Bedrøvelighed. Puseyiterne modsætte sig, saa meget som muligt, deres foregivne Kirkes fuldstændige Anglicanisering. Men hvorfor ville de ikke indsee, at de kun da kunne kæmpe jeirrigt mod den nøgne Nationalisme, naar de virkelig frit bekjende sig til den sande Kirke? Den Bestræbelse, at sikkre en fra Biinntoffen stilt Green et Skinkiv, er for umaturlig til at den kunde lykkes. Mange Puseyiter erkjende dette og vende derfor, som bekjendt, tilbage til Moderkirken. Da Bevægelsen mod Privat-Skriftemaalet kundgjorde sig i forrige Aar, spaaede vi nye Conversioner af Betydning og have ogsaa haft saadanne at meddele. Vi kunne nu melde en ny Overgang til den katolske Kirke, idet nemlig Vicaren i Kensington, Rev. John Croker Barrow, Gradueret ved Dgforders Universitet, har aflagt den katolske Troesbekjendelse for Dr. Manning i Mariakirken i Baywater. Barrow, som er 26 Aar gammel, giftede sig for to Aar siden og hans Kone er ligeledes traadt over. Som eneste Søn af en Baronet, kommer Barrow engang til at arve sin Faders Rang og Besiddelser.

Irland. Et engelsk Blad, *Irishman*, anstiller en Sammenligning imellem Antallet paa de criminelle Forbrydelser i det udfregne katholske Irland og det heitpriste protestantiske London. Følgende Tabel beroer paa Documenter fra A. 1848:

	Buen London alene:	Hele Irland:	Efter Forholdet af Befolkningen maatte Forbrydelser- nes Antal have be- løbet for Irland:
Enigmord, Mordforsøg og Forgiftninger . . .	91	51	364
Bigamie	27	11	108
Eelmord	207	ingen	428
Bedrageri	238	89	952
Nov udført i Fællesskab	387	128	1548
Falskmøntneri	619	241	2476
Smugleri	302	infet	1208
Tyveri	2399	353	9596
Summa	4270	873	16,680

Bien public gjør hertil følgende Bemærkning: „Disse Tal ere mere veltalende end ethvert Raisonnement. London, med en fire Gange mindre Befolkning end Irland, talte saaledes i A. 1848 fem Gange flere Forbrydelser! Desuden maa man fremfor Alt lægge Mærke til, at London i Forhold til sin Størrelse tæller et hundrede Gange talrigere Politie, end hele Irland. Ved ethvert Skridt i Hovedstadens Gader støder man jo paa en „Constabel“ (Politibetjent)! Hvad skulde der blive af os uden denne Armee af Retsoetjente? Der vilde ikke blive andet tilovers, end at vi ved hoi lys Dag maatte gaae i Pantser og altid bevæbnede med en Pistol.“ I Sandhed, hine Tal ere meget betegnende; de gjendrive paa det mest glimrende den saa ofte udtalte Bagvaskelse, at det fattige og katholske Irland med Hensyn til Forbrydelser er saa sort som Ratten i Sammenligning med det rige protestantiske England! For Tiden staaer forresten London ikke mere i det samme Befolkningsforhold til Irland, som ovenfor antaget. Decimeret ved Hungersnød og Udvandring har Irland siden 1848 tabt en Fjerdedeel af sine Indvaanere; Londons Befolkning vojer derimod daglig, den beløber sig til næsten 3 Mill. — Politiken vil ligesaa lidt som Moralen vinde ved denne kæmpagtige Forstørrelse!

Afrika. Mission. Af et Brev fra Rom til Franciscaner-Ordenspræsten P. Reinthaler udbrager „der kathol. Wahrheitsfreund“ i Græg følgende Meddelelse om Missionen i Central-Afrika: „Franciscanerordenens Capitel har bestemt, at Præster af

denne Orden skulle sendes derover, og at de skulle indlemmes i Missionsstationerne i Over-Egypten. Særdeles Hensyn skal der tages til Ordenspræsterne fra de østerrigiske Provindsler. Alle-rede ere fire Patres anmeldte, hvortil endnu komme to Verdens-præster fra Tyrol. Ogsaa det i Franciscaner-Conventet della Palma værende Neger-Institut, som allerede bestaaer af 48 Di-sciple og er i hurtig Opblomstring, er bleven vundet for Missionen i Central-Afrika. Ligeledes staae Præster og Disciple fra Mazza's Institut (i Verona) til Raadighed. Der er Haab om en frugibar Fremtid for det med saa mange Tab og Lffere grundede Værk for Troens Udbredelse i Central-Afrika. Et stort Skridt er især steet derved, at Propaganda-Congregationen som den h. Stols Organ for Missionerne har gjort Sagen til sin. Vi ville stole paa Herren, at Han vil forvandle de haarde Prøvelser, som Han sendte det for Hans Riges Udbredelse grundede Foretagende, til Gavn og Velsignelse." —

Til vore Læsere!

Den af os i Nr. 9 d. N. bebudede Oversættelse af „En gammel Krønike om Graabrødreues Udjagelse af deres Klosters i Danmark,“ vil ikke blive publiceret i Kirketidenden, men udkomme i Trykken som et Tillæg til den danske Reformationshistorie, som ved Begyndelsen af October=Kvartal skal tilstilles alle vore ærede Abonnenter som Gratis-Følgeskrift til Kirketidendens syvende Aargang.

Kjøbenhavn, d. 13. Juli 1859.

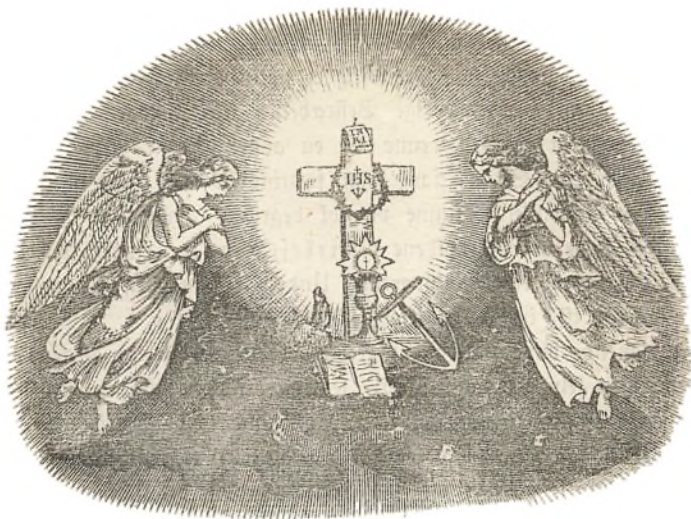
Skandinav. Kirketidendes Red.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 17. Juli. — 5. Søndag efter Pinte. — Broder-skab. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Hoimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt.
- Søndagen d. 24. Juli. — 6. Søndag efter Pinte. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Hoimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Opnaaelse af en salig Død.

Kjøbenhavn.

S. Eiers Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 16.

Søndagen den 31te Juli.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Marts Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedkommissionair, Sr. Kommandant C. N. Blom-Fenster, store Kjøbmeergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de lgl. Postkontoirer. Prisen er 4 Rtl. 8 Sk. Kvartalet.

Det pavelige Præsteregimente i Kirkestaten.

(Stuttet.)

C. Folkeopdragelse og Underviisning.

I vore Tider er Antallet af de Folk ikke ubetydeligt, som have aldeles glemt hiint vise Ordsprog: „Fei først for din egen Dør, førend du feier for Andres“; ja uhyre stort bliver deres Antal, naar Talen er om de flette Tilstande og Mangler i katolske og

protestantiske Stater. I de første er naturligviis Alting slet, i de sidste kunne de roesværdige Bestræbelser ikke anslaaes høit nok. Hvorledes det nu ved denne til en anden Natur blevne Bane maa gaae den Stat, som man fortrinsviis har gjort til Skive for sine Bagvasselser, kunne vi nok begribe. Lader os da høre en ny Klage over Forholdene i Kirkestaten; den lyder: Folkeopdragelsen er ikke tidsvarende, Underviisningen slet, Dannelsesanstalterne ikke indrettede efter Tidens Fremstridt o. s. v. Dette og lignende bliver saa ofte sagt og skrevet, at virkelig Mange af dem, som selv ikke kunne forstø, let kunde komme til den Tro, at de unge Italiener vøge op som Hottentotterne. Og visstelig vil ogsaa Mangen strax have fundet Marsjagen til et sligt Phænomen, eftersom han jo allerede ofte har hørt Taler om det Thema: „Den katholske Kirke hader Lyset, den hemmer Oplysningens Fremstridt“, som vistnok blive holdte af saadanne, som gjerne ville sige deres Tilhørere Emigrerier og forantedige dem til det fromme Suk: Gud være lovet, at vi ikke ere saa dumme, som andre Folk! Vi skulle derfor see os lidt om, om det virkelig staaer sig saa uyneligt til med Opdragelses- og Underviisningsvæsenet i Kirkestaten; derved at kaste et Sideblik paa andre Lande, som rose sig af deres høie Dannelse, vil man da heller ikke formene os.

Den berømte Helgen, Joseph af Calasants aabnede i Aaret 1597 den første Friskole i Rom i det fattige Qvarter Trastevere; han havde mangfoldige Hindringer at bekæmpe, men hans ædle Bestræbelser bleve alligevel kronede med Held, og ham have vi at takke for det Gratis-Underviisningsystem, som danner et saa fremragende Træk i den nyere romerske Civilisation. Førend denne Helgen døde, havde han den Glæde at see mange Friskoler fyldte med fattige Børn og flere religiøse Foreninger at blomstre i Rom, som hjærligen antog sig Underviisningen og Opdragelsen af disse Børn. Store Fortjenester af Skolevæsenet have især Piaristerne (den af den h. Joseph af Calasants stiftede Orden), Somasjerne (stiftede af den h. Hieronymus Emiliani), og de saakaldte „Fædre af den kristelige Lære“; de give alle Underviisning. Desuden har ethvert af Stadens 5 i Sogne i det Mindste endnu een Sogne-skole, hvor ogsaa et betydeligt Antal fattige Børn bliver

underviist. De saak. „Christelige Skolebrodre“ udfolde i Rom en meget velstignelsesrig Virksomhed; for Tiden have de der fem Huse, og i ethvert af dem blive 500, altsaa i det Hele 2500 Elever underviste; med flere Klosters ere Dannelsesanstalter, saak. Collegier, og Skoler forbundne, t. Ex. hos Benedictinerne, de regulerede Chorherrer, Basilianerne. Aften-skolerne blive besøgte af unge Haandværkere, som ikke have nogen Fritid om Dagen; der gives i Rom 13 saadanne Aften-skoler for unge Haandværkere, enhver med 4 Classer og i det Hele med 1600 Elever. Rom har et Døvstumme-Institut med et fortræffeligt Lærerpersonale; de offentlige Examer bevise, hvorledes Alting her bliver bragt i Anvendelse hvad Videnskab og Menneskefjærlighed har udtænkt til disse Ulykkelige's Bedste. I Rom findes desuden 3 større Underviisnings-Institutter for Haandværkere, nemlig Termini-, Giovanni- og San Michele-Collegierne. Det sidste er en fuldstændig polytechnisk Skole og et fuldstændigt Conservatorium for Konster og Haandværker. — Til Underviisningen af den qvindelige Ungdom indvie sig især de qvindelige religiøse Ordener; næsten med hvert Nonnekloster er ogsaa en Pigeskole forbunden, og Underviisningen i de qvindelige Haandarbejder er en væsentlig Bestanddeel af denne Opdragelse. — Af hvier e Dannelsesanstalter nævne vi her følgende: Seminario Pio stiftet af Privatmidler af Pius IX, det engelske Collegium doteret af Gregor XIII, med hvilket Pius IX endnu har forbundet en theologisk Dannelsesanstalt for Engländerne, det franske, det amerikanske, det skotske og det irske Collegium, Propaganda-Collegium og det store Universitet, kaldet Sapienza, med henved 900 Studenter. Antallet af de Beboere, som i Rom nyde Underviisning, forholder sig til Stadens Totalbefolkning omtrent som 1 til 6, det gunstigste Forhold, som en Stat fornøstignis kan haabe at opnaae. — Raste vi nu ogsaa et Blik paa de øvrige Dele af det pavelige Gebeet, saa finde vi i Kirkestaten syv Universiteter med Museer, Bibliotheker oc. Provinds-Hovedstæderne og ligeledes alle Kjøbstæder have Gymnaster eller Communalskoler for Dreng og Piger. Efter de officielle Beretninger beleve Studenternes Antal i Kirkestaten sig til 28,999, vistnok et høit Tal, naar man sammenligner det med Kirkestatens lille Befolkning. Hvor latterlig

er derfor den Paastand, at der i Kirkestaten ikke bliver sørget nok for Underviisningen, og den dertil knyttede Bagvaskelse, at den katholske Kirke kun holder sig opreist ved sine Tilhængeres Uvidenhed og aandelige Slaveri! I Rom, som overhovedet i Kirkestaten, gives der neppe et eneste Barn, som ikke kjenner Religionens Hovedsandheder og de væsentlige Lærdomme af den kristelige Moral; men i London og England tæller man, trods de Millioner Bibler, som blive fordeelte der, de menneskelige Skabninger, som ikke vide noget om Moral eller nogensinde have hørt tale om Jesus Christus, i Hundredetusinder! Ikke i det formørkede Rom, men vel i det oplyste London, fandt man i A. 1847 iblandt 62,000 Fanger 22,000, som hverken kunde læse eller skrive, 35,000, som til Nød kunde læse og skrive, 4,000 læste temmelig godt, men kun 460 havde nydt en højere Underviisning. Ikke i Rom, men vel i England kunde efter Macaulys, i A. 1844, af 142,000 Ugtepar, de 40,000 unge Mænd og de 60,000 Brude ikke engang skrive deres Navne. I London var det og ikke i Rom, hvor den 23. Juni 1857 den Kjendsgjerning blev udtalt i Underviisnings-Conferentsen, i hvilken Prinds Albert selv præsiderede, at der af 4,908,696 Børn i en Alder af 5 til 15 Aar, næsten tre Millioner slet ikke havde nydt nogen Skoleunderviisning. Lad os høre Prinds-Gemalens egne Ord: „Af hvilke Følelser maae De blive bevægede, naar De ved Afgjørelsen af det Spørgsmaal, som her har ført os sammen, nærmere overveie den Kjendsgjerning, at denne vigtige Velgjerning (o: Ungdommens Underviisning), som heimodigen er tilbudt Folket, kun bliver modtaget af Faa, og i det Hele kun saa lidet tages i Betragtning, at dens Nytte næsten er liig Null. Ifølge de foretagne Undersøgelser befinder der sig i England og Wales 4,908,696 Børn i en Alder af 5 til 15 Aar. Af disse besøge i det Hele kun 2,046,843 Skolerne, medens 2,861,848 slet ikke nyde nogen Skoleunderviisning. . . Jeg finder fremdeles, at der af disse to Millioner Børn, som besøge Skolen, kun ere omtrent 60,000, som ere ældre end 9 Aar. Mine Herrer! Det er frygtelige Kjendsgjerninger, hvoraf det paa det tydeligste fremgaaer, at en Forøgelse af Udgifterne for Skoleunderviisningen aldeles ikke

kan nytte noget, dersom denne dybt indgroede Mislighed ikke bliver hævet, og at det er paa høie Tid, at Dinene desangaaende blive aabnede paa hele Landet og energiske Forholdsregler tagne derimod".

Saaledes lyde Klagerne; og alligevel strige selv engelske Blade endnu over den flette Underviisning i Rom, og andre istemme Choret. Kirkestaten kan nok udholde en Sammenligning med England, saavel som med andre Lande i Henseende til den egentlige Folkeunderviisning. Spørger man om, hvormed Præsterne og Munkeene beskæftige sig i Rom, saa lyder Svaret: de undervise Ungdommen og opdrage en sædelig og duelig Befolkning, som er hundrede Gange mere civiliseret, end de Skarer af Tyve, som hjemsøge London, eller det elendige Proletariat i Englands Industristæder og Kulbistricter. — Og hvad i Særdeleshed den allervæsentligste Deel af Folkeunderviisningen angaaer, nemlig Religionsunderviisningen, da er der vel neppe nogen Tvivl om, at den gives bedre i Kirkestaten, end maaskee i de fleste andre civiliserede Lande. Medens man i Rom vel nok kan finde enkelte forsømte Individuer, som ikke kunne skrive og læse med stor Færdighed, vil man dog vel neppe finde der en eneste Bogen, som ikke har den fornødne Oplysning om Gud og Evigheden og om sine moralske Pligter. Men hvorledes seer det i saa Henseende ud i andre Lande? Her i Danmark drager man nok Omjerg for, at alle Folk lære at læse, at skrive, at regne, Fædrelandshistorie og Geographie &c. &c., men hvor daarligt det hertillands og i Sverrig og i England er fat med Almuens Oplysning om det „ene Fornødne“, om Gud og Christendommens væsentligste Lærdomme, derom vidne de talrige Skarer Profelyter, som Mormonernes taabeligste Sect har kunnet vinde fortrinsviis i Danmark, Sverrig og England i mange Tusinder. Var Folket i disse Lande kun nogenlunde oplyst og havde det ogsaa kun maadelige Kundskaber om Christendommens Lærdomme, da havde det været umuligt, at en saadan antichristelig og nederdrægtig Sect som den mormonske, havde anrettet saa store Udelæggelser i disse Lande. Den unegtelige Kjendsgjerning, at denne umoralske Sect udelukkende kun har kunnet finde sit ulykkelige Bytte i det

protestantiske Norden, er i Sandhed det mest talende Testimonium paupertatis (Traugs-Attest) for disse Lande i Henseende til Oplysning og Opdragelse af deres lavere Samfundsklasser. I den formørkede Kirkestat og andre formørkede katolske Lande er der imidlertid dog, Gud ske Lov! endnu saa meget kristeligt Lys og kristelig Oplysning tilbage, at Folket voblikkelig vilde have kastet disse liderlige Mormonsapostle paa Døren, medens de i de protestantiske Lande blive beundrede og modtagne af Folket som sande Profheter! — —

Vi kunde her endnu tilføie meget Andet, som vilde tjene til at belyse de sociale Tilstande i Kirkestaten og fremfor alt i Rom selv, hvorledes der f. Ex. i denne ene By med henved 170,000 Indvaanere gives ikke færre end 19 storartede Hospitaler, 4 Vaisenhuse, 18 Forsørgelsesanstalter for fattige og gamle Personer, 17 Foreninger og Broderskaber til de Nødlidendes Understøttelse, hvorledes den h. Fader alene aarligen giver over 40,000 Rdlr. i Almisse af sin Privatkasse ic. ic., men det Sagte vil forhaabentlig være nok, for at rejsfærdiggjøre vor i Nr. 14 Side 212 gjorte Paastand, at Kirkestatens Befolkning under den h. Faders Excepter endnu den Dag idag er i Virkelighed een af de lykkeligste Nationer i Europa, og at det kun vilde være **Overmod**, fordi Folket maaskee har det **altfor godt**, hvis **selve Folket** nogensinde skulde vije Lyst til at stifte Regjering.

Menneskets Storhed.

I Hs. Eminence Cardinal og Erkebiskop af Coln v. Geissel's Fastehyrdebrev for d. 21. findes følgende baade ved Tanke- dybde og ophøiet Fremstilling lige udmærket Sted:

„Mennesket er et med Fornuft begavet Væsen. Dets Aand besidder Evne og Drift til at udforske, at erkende og at vide. Fra Begyndelsen af har derfor Mennesket ogsaa, følgende denne

Videdrøft, rettet sin Videbegjærlighed paa Alt. Det har gjennemforsket Himlene og Jorden, har forsøgt at trænge ind i Naturens lønligste Bærstæder, har opbevaret det Skæte for kommende Slægter, ja endog udfrittet Fremtiden om hvad der endnu vil komme. Saaledes har Mennesket gjort, saa langt Historien gaaer tilbage. Og Resultaterne af dets Forskninger ere beundringsværdige, de ere talende Vidnesbyrd om den menneskelige Aands Storhed og Skarpsindighed. Umaaaleligheden af den over dets Hoved udspændte Himmel har ikke holdt det tilbage. Dets forskende Øie har nedsejlet sig i dens Dybder, har iagttaget Sol og Maane og Planeter i deres Løb og den hele natlige Stjernehimmel med sine Stjernebilleder og maalt og optegnet deres Forandringer og Baner (Job XXXVIII. 13.). Selv Kometerne har det fulgt igjennem de umaalelige Rum og har forud bestemt deres Tilbagekomst. Det er steget op i Luften, har fulgt Skyernes og Bindenes Flugt, har udforsket Oprindelsen til Regn, Hagel og Sne og afmaalt Varme og Kulde. Det har forestrevet det i Skyammeret hvælvende Lyn Banen for dets Redfart. Det har endog gjort Lynglintet til sit hastig bortflyvende Sendebud, og tvunget det til at bringe sine Befalinger bort over Bjerge og Floder og selv igjennem Havet hen til de fjerneste Lande. Dampen har det tæmmet til en svielig Gang, for at den lydige skulde bære det selv og dets Eiendom afsted paa bevingede Vogne eller hurtige Skibe; og det har gjort sig den til tjenende Slave, for at den med Kæmpekraft skulde yde ham et tusinddobbel Arbeide. Over alle Verdensdele har Mennesket udstrakt sine Forskninger, besøgt ubeskjendte Have, opsøgt fjerne Der og Lande, lige til hvor Africas glødende Sol brænder og hvor Jordens Poler stivne af evig Is; og overalt har det gjennemforsket Naturens vide Gebeet. Det har lært at kjende Planternes Rige, fra det næsten usynlige Mos og indtil Cederen, deres Bygning og Væxt, deres Liv og deres Egenfæber. Dyrenes Rige har det omfattet med det samme Forskerveie og iagttaget dem fra Huusdyrene og indtil Orkenens rivende Beboere, hvorledes de krybe paa Jorden og flyve i Luften, deres Slags og Art, deres indvortes Bygning og Organisation, deres Liv og deres Baner. Ligesaa videbegjærligt er det dykket

ned i Floder og Søer, har selv kastet Blyloddet i Havets Dybde, for at udforske dets allerdybeste Grund og Bund, og har ned-sænket sine Net i Bølgerne, for at lære at kjende deres Beboere, fra Søuhyrerne og indtil det mindste lysffye Væsen, der som halv Dyr, halv Plante klæbe fast ved Klippen i de lønligste Vand-huulninger, og for at forstaae deres Art og Skikkelse, deres Liv og Væren. Til Kundskaben om den levende Natur har det ogsaa føiet Udforskningen af den livløse Natur. Det har undersøgt Jorden under sine Fodder i dens afveglende Bestanddele, paa Bjergene og i Dalene og paa Eletterne. Det har gjenmembrudt Jordens Overflade, slaaet Skakter og Stoller i dens Dybder, fravrisset den de der skjulte Grtser, Metaller og ædle Stene og tillige bragt en der i Martusfinder begravene Plante- og Dyreverden for Dagens Lys. Den hele synlige og legemlige Verden har det gjenmemtrængt med Forskningens Lys, har prøvet Stofferne, deres Natur, Art og Egenstaber, adskilt og forbundet dem, opfundet og angivet Lovene for deres Slægtsstaber, for deres Kjærlighed og Had, deres Tyngde og Tiltrækningskraft. Og som et Total-Resultat af dets Undersøgelser have dets Hænder gjort den umaadelige Rigdom, som Naturen frembed det af Dyrenes, Planternes og Mineralernes trende Riger, frugtbringende til Agerdyrkningens mangfoldige Frembringelser, og forarbejdet dem til Konstens og Fabrikernes Stabninger, til Fornødenhedernes Tilfredsstillelse og Livets Forskjønnelse. Endydermere! Ogsaa i den aandelige Verden er Menneskets Videbegjerlighed trængt ind. Det er stegen op indtil den mørkeste Oldtid, har der opdaget undergaaede Stæder, udfrittet længst forsvundne Folkelag, atter vaft deres uddøde Sprog og Skriftegn til Live, samlet deres Videnskab og deres Vises og Stores Tanker og gjort sig deres Religion og Statsforfatning, deres Love og Sæder forstaaelige. Menneskets Videbegjerlighed har ført det hen paa alle Naturens og Aandens Gennemærker, og overalt har det efter Gyne præsteret Beundringsværdigt. Sandelig, Resultaterne af dets Anstregelse ere herlige Vidnesbyrd om den menneskelige Aands Storhed og Skarpsindighed;" o. s. v.

Sirkelige Efterretninger.

Rusland. Regjeringen og Katholikerne. Univers meddeler følgende Skrivelse fra Rusland: „Den russiske Regjering havde sine Hensigter dengang den gav Presjen noget friere Hænder. Man vilde have Verden til at troe, at Rusland omfider aabner sit længe afspærrede Rige for Civilisationen og betræder Fremstridets Bei. Forsøgene mislykkedes ikke, Diemebedet er opnaaet, og nu gaaer Alt omtrent igjen paa gammel Viis. Censuren er atter indført, de gamle Læder fra Keiser Nicolaus vende tilbage, og udenlandske Blade komme atter hertil som tidligere, beklippede af Censursaxen og oversmurt med Bogtrykksvæerte. Alle Grændsevogtere og Postmestere have især modtaget de strengeste Instructioner om at gjøre Jagt paa alle katholske Forordninger og paa de af Paven undertegnede „Brever“, og at lægge dem under Beslag. Enhver kan i Rusland leve efter sin Tro, kun ikke Katholikere. Georgierne, Circasjerne, Tartarerne, Indianerne, Mongolerne, alle Nationers Tjenere og Bager, som leve i det kejserlige Palads eller ved Ministrenes Hoffer, ove deres Religion. Man synes ikke at bryde sig derom, men kun paa Katholikerne, især paa Polakkerne, concentrere alle Listens, Løgnens og Magtens Angreb sig. I alle Betyrrelsesgrenene, fra de hvieste og ned til de laveste Embedsmænd, staaer en Hær af Agenter til Schismaets Tjeneste, som uophørlig besnære og bestorme den endnu tro blevene Befolkning, især naar den staaer isoleret; Magt, Smæd, Marter og Lidelser, Løfter, Foræringer, Forsølgelser i tusinde Former, Alt bliver anvendt, for at tilintetgjøre den katholske Tro. En Prælat, der ikke staaer paa nogen fredelig Fod med Regjeringen, fortalte mig, at vor nærværende Stilling er værre, end under Keiser Nicolaus, som forfulgte med aabenbar Strengthed, men saaledes, at man vidste, hvad man havde at frygte og hvad man turde vove. Men idag betjener man sig af et hykkelsft Maadehold: offentlig og for Synets Skyld tillader man Udøvelsen af visse Rettigheder, anordner Restaurationen eller Opførelsen af nye Kirker; men i Sandheden og hemmeligen have de underordnede Embedsmænd Ordre til at vanskeliggjøre, gjennemkrydse og forhindre Alt. I det Indre af Landet hersker en Stilhed og Rolighed, saaledes som den pleier at gaae forud for et Uveir. Lad Bladene sige hvad de ville, man frygter Krigen og med den de værste Forviklinger, saavel i selve Landet, i Særdeleshed iblandt Bønderne, som ogsaa med Udlandet.“

— Af en anden Skrivelse fra Rusland til Univers uddrage vi følgende: Fornylig afgav Gouverneuren i Kiew, Fyrst Wæskitzjow, efter Anmodning af Biskoppen af Stomir, Msgr. Borowski, til Ministeren en gunstig Beretning om de barmhjertige Søstres

Virksomhed og bad om at gjengive disse Ordenssøstre deres tidligere Rettigheder. Efter en Underjøgelse lod Ministeren sig overbevise om Sandheden, og han understøttede derfor Gouverneurens Andragende hos Keiseren; men denne, i Stedet for at bifalde Ministerens Beslutning, overgav Actstykket til Statsraadets Betænkning, og dette erklærede da, „at Andragendet ikke fortjener at komme i Betragtning!“

Berlin. Concordatet og Østerrigs Modstandere. Hvorledes Lidenskaben gjør blind, og hvorledes især et confessionsreligiøst Had endog kan i den Grad forblinde selv de lysfeste Hoveder, at de virkelig blive latterlig dumme, derpaa leverer følgende Artikel i den i Berlin udkommende protestant. „Spe-nersche Zeitung“ et eclatant Beviis og interessant Exempel. Det ophjerte Blad gjorde nemlig, kort førend Freden blev sluttet mellem Østerrig og Frankrig, følgende høivise Raisonnement: „Ultramontanerne (d. e. de ægte Katholiker, hvis Tal nu pludselig er Legion) tvivle intet Dieblig om, at Østerrig vil seire og at Louis Napoleon's Hærsfærdige da ere talte. I denne Tro onske de aldeles ingen activ Deeltagelse fra Tyskland og England, ja det vilde være dem ganske tilpas, naar begge bleve holdte fuldstændig i Eskaf af Rusland. Østerrig, som da alene vil have Fortjenesten og Gæren af at have overvundet den h. Stols Modstander og Revolutionens Mand, vil efter de Ultramontaneres Mening fremgaae af Kampen med en ualmindelig stor Forøgelse af sin Magt og sin Indflydelse paa Kampen. Omstyrningen af det Napoleonske Dynastie i Frankrig og af den antikirkelige Politik i Piemont, hidført ved Østerrig, vil indføre saadanne Modificationer i Frankrigs og Italiens indre og ydre Forhold, hvorved en compact Alliance imellem de tre katholske Lande Østerrig, Frankrig og Italien bliver mulig. Det katholske Spanien, maaskee (!) ogsaa Portugal, ville slutte sig til dem; den store katholske Ligue, Ultramontanernes Afgudsбилде, er færdig (rædsomt!). Den er naturligvis (!) aggressiv; Østerrig vil tiltage sig Overansværelsen og gjøre Concordatets Politik (!) gjældende i Udlandet (gyseligt!). Derpaa gaar Feltoget først løs imod Protestantismen i Nordtyskland, og det fjærteste England bliver bragt til Raajon. Til Slutning bliver det schismatiske Rusland undertvungen og — Concordatet hersker over det lykkelige Europa, Tyrkiet maaskee foreløbigen endnu undtaget. De seer: Ultramontanerne (o: Katholikerne) tænke paa intet Andet, end at Keiser Franz Joseph har den Mission, at fortsætte Ferdinand II.'s Politik i det Store. Vor Keisers Manifest taler rigtignok om ganske andre Ting, men — det beviser intet (?). At tale om Katholicismen, er forældet, man (hvem?) taler nu kun endnu om „Concordatet“, som Alpha og Omega. Saaledes vilde den nærværende Krig (— hø-

rer! —) egentlig kun være en Krig om „Concordatet!“ — Saaledes den høivise „Spenerche“. *Risum teneatis, amici?* Hvad tænke dog disse dumme Folk sig ved Concordatet, som de troe er farligere, end Napoleons samt hele Revolutionen? Til Beviis for, at Enhver, ligesom under Ordet „Jesuit“, tænker sig derunder alt hvad der er ham ubequem og ubeleiligt paa det religiøse Gebeet, ville vi her kun anføre eet af de mange Eventyr: To unge „dannede“ Herrer besøgte for nogen Tid siden en forhenværende Skolekammerat, som var en brav Katholik. Det Første, hvorefter de begyndte at tale, var — „Concordatet“, som de paa Grund af deres Studier i Avisierne paa Kaffehusene ikke forjante at dable og haane. Den katholske Skolekammerat hørte i nogen Tid rolig paa dem; derpaa sagde han: Men hvad forstaae I da egentlig under Concordatet? Svaret lød: „Ih nu, det er jo den ubesmittede Udfangelse!“ — Saaledes er man oplyst om katholske Antiliggender, og saaledes oplyser man i Oplysningens Kreds! Hvad de videre Spørgsmaal have ført til, kan Enhver selv erfare, som engang vil udsørge den første den bedste Concordatsfjende, men derved, vel at mærke, kun gjør Spørgsmaal ligesom hiin Skolekammerat, uden ved midlertidig Belæring at guide den Drømmende Sønnen for tidligt ud af Vinene.*)

Breslau. Keiseren af Østerrig har benaadet den høiærv. Fyrstbiskop af Breslau Dr. Förster, hvis Dioces tildeels omfatter ogjaa østerrigskt Gebeet, med Jernkronordenens første Klasse, „som en Erkjendelse af hans Fortjenester af Kirke og Stat.“

Aachen. Medens vild Krigsarm endnu gjenlød i de to nye Keiserstaters Stæder, i Paris og Wien, feirede vi her i Keiser Carl den Stores Stad en Fest, der ligesom et Lygskint straaede igjennem Fremtidens røde Mørke, nemlig Grundsteenslægningen til den med saa mange Vanffeligheder paabegyndte nye Marielirke. Som Deeltagere i denne Fest havde indfundet sig

*) Det er virkelig morsomt undertiden at læse visse politiske Aviser her i Kjøbenhavn, som alle puffe paa deres høie Dannelsesstrin, naar de give sig til at udframme al deres Universal-Lærdom og mageløse Blisdom ved at raisonnere over katholske Antiliggender, thi den Uvidenhed, som deres Redacturer derved lægge for Dagen om alt hvad der angaaer den katholske Kirkes Dogmatik og Historie, er ofte saa stor og colossial, at selv et katholsk Skolebarn, som har faaet en nogenlunde omhyggelig Religionsunderviisning, maa lee ad disse Sribenters Dumhed og alt det Nonsens, de derved fremsætte. Man kunde nok raade disse høivise Herrer: „Stomager, bliv ved din Læst!“ o: fjære Venner! befat Jer ikke med Ting og skriv ikke om Ting, som I slet ikke kjende, ellers gjør I Jer — latterlige.
Redact.

Cardinal-Erkebiskop v. Geißel, Biebisckoppen von Baudri af Köln, Biskopperne af Osnabrück, Münster og Mainz, den infulerede Trappist-Abbed Frem van der Meulen fra Delenberg ved Strasborg, hvilke tillige med den endnu altid ligesom i Forviisning her boende Biskop Laurent i Pontificaldragt bivaanede Processionen, som udgik fra den herværende gamle Kroningskirke og den største af de tydske Keiseres Grav hen til Byggepladsen. Meer end hundrede Præster fra nærliggende og forðum med det tydske Rige forbundne Dioceses deeltog i Toget og bare den gamle Keiserstads berømte Reliquier. Staden var prægtig smykket og lignede en Blomsterstov; omentstjondt en Illumination netop formedelst de mørke Udsigter i Fremtiden ikke indeholdtes i Festprogrammet, satte dog den naturlige Begeistring om Aftenen Gaderne som af sig selv i et broget Lyshav og Illuminationen var almindelig og glimrende. Erindringer om den smukke Fest vil leve endnu længe. Sluttelig den Bemærkning, at Mariekirken, dette værdige Mindesmærke for Proclamationen af Dogmaet om den ubesmittede Udsfængelse, vil blive overgivet til Jesuiterne, til hvem Procurator Lingenß, hæderlig bekendt iblandt alle Tydslands Katholiker, paa egen Bekostning har ladet bygge et nyt Huus ved Siden af hiin Kirke.

England. Samvittighedstvang i Fattighusene. En Skrivelse fra London i Bien public viser os, med hvilket Had og med hvilken Forsølgelse den engelske Protestantisme optræder mod Fattige, Svage og Børn, som i de engelske Arbejdshuse erholde Brod og den nødvendige Beklædning, for derfor at sælge deres Frihed og ofte ogsaa deres Tro. Af Skrivelsen uddrage vi følgende: Efter at den engelske Regjering for 300 Aar siden har tilkænet sig de Fattiges store Arvegods, nemlig det katolske Kirke- og Klostergods, seer den sig nu tvungen til at paatage sig Omsorgen for de Berøvede. Monsterstaten finder heri et Middel til at kjøbe Samvittighederne og odelægge Sjælene; dette skeer i hine Fængsler, i hvilke de Fattige blive henfattede, og som man kalder Fattighuse; de ere Asyl for Glendigheden, under hvilken Skikkelse den end kan optræde; de ere ikke frivillige, men Tvangsasyler. Da Bølleriet er en Forbrydelse i England, saa bliver Enhver, som findes skyldig i at have tiggat et Stykke Brod, strax berøvet sin Frihed paa kortere eller længere Tid og stukket ind i Arbejdshuset. Disse Huses Huusorden foreskriver, at Morgen- og Aftenbønnen skal holdes af en engelsk-protestantisk Geistlig og at de Fattige skulle bivaane den engelsk-protestantiske Guds-tjeneste. Alle Huusbibliothekets Boger er protestantiske, Børnene blive underviste af engelsk-protestantiske Lærere. Men har en af Arbejdshusets Beboere ikkedestomindre Mod nok til at udgive sig for en Katholik, saa begynder strax et System af allehaande smaa

Forsølgelser, som altid ende med, at den Ulykkelige enten bliver udviiist af Arbeidshuset, naar han er standhaftig, eller han frasalder sin Tro. Omsoorgen for Katholikernes aandelige Fornødenheder i Arbeidshusene paaligger Stedets Sognepræst, hvis Tid allerede er optaget ved tuinde andre Forretninger i Sjælesorgen. Alligevel vilde en katholisk Præst ikke lade sig afholde herved; men Humsreglementet sætter uovervindelige Skrænker for hans Iver. Duffer en Pensionair at tale med sin katholske Præst, saa maa han først henvende sig til Husets protestantiske Directeur, og den Geistlige, naar han virkelig bliver kaldet, tør kun gaae hen til den alene, som vil tale med ham. Under saadanne Omstændigheder skeer det meget ofte, at en Syg, som enten ikke har Kraft eller Mod nok, til at lade kalde Præsten, doer uden Religionens Sacramente. — Men hvad Børnene angaaer i disse Arbeidshuse, saa er deres Lod meget sorgelig: en katholisk Opdragelse er aldeles umulig; forlange Forældrene den, saa blive Børnene udstødte af Arbeidshuset. I en nylig i London holdt Forsamling meddeelte Talerne forfærdelige Facta i denne Henseende, og de Præster, som vare nærværende, erklærede eenstemmigen, at det var dem umuligt at faae Udgang til disse Huse, for at bringe de katholske Børn Religionens Trost, selv om de kom ifølge Forældrenes Dnske. Hrr. Riley, en Taler i Forsamlingen, fortalte følgende Factum: En af mine Venner, hvis Stilling berettigede ham dertil, gjennemgaae en Dag Registret for Arbeidshuset i Halborn og fandt deri Navnene paa flere Børn, som syntes ham at maatte være katholske, naagte de nøde protestantisk Underviisning. Han forlangte at see disse Børn og spurgte dem om deres Tro. Og see! af 25 Børn, som han udspurgte, erklærede 24, at de vare katholske. Dertil kommer, at Katholikerne blive ligesaa vel som Protestanterne tvungne til at betale svære Afgifter til disse Arbeidshusenes Underholdning. — Saaledes gaaer det til i det frie England! Alt er frit, kun ikke Katholikerne. Denne Tilstand har allerede længere paadraget sig Katholikernes Opmærksomhed og nu fremkaldt en stor katholisk Bevægelse i England, som har det Diemed, at undersøge disse Misligheder og af Regjeringen at forlange streng Opfyldelse af Loven, som giver enhver Katholik streng Ret til, i Arbeidshuset at forlange katholisk Underviisning og katholske Præster. Loven har allerede bestaaet længe, men er bleven et dødt Bogstav. Dernæst forlanger man katholske Geistlige ansatte for disse Huse, ligesaa vel som Protestanterne have deres. Der er allerede valgt en Comitee i dette Diemed, for endelig at opnaae Retfærdighed. —

Frankrig. Den 17. Juni afgik fra Havre Damperen Normandie til Rio de Janeiro (Hovedstaden i Brasilien). Iblandt Passagererne var der en Præst af Lazaristernes Orden,

Vater Verschuren, og 15 barmhjertige Søstre, som ere bestemte for Hospitalerne i Brasilien. For 8 Aar siden, dengang den gule Feber rasede frygteligt i Brasiliens Hovedstad, afgik de første franske barmhjertige Søstre derhen; de vare 40 i Tallet; men nogle faa Maaneder efter deres Ankomst vare de allerede blevne et Offer for Epidemien. Andre Søstre traadte da i de Heden-gangnes Sted, og gjentagne Gange har man i de sidste Aar seet disse „Barmhjertighedens Engle“ (saaledes kalder den tyrkiske Sultan dem) at ile hen over Oceanet. Himmelen har velsignet det ved saa mange og store Offere indviede og befrugtede Bærk. Takket være Keiser Don Pedro II.'s utrættelige Bestræbelser, at de Brasilianske Hospitaler nu ogsaa have deres barmhjertige Søstre, liig de franske.

Spanien. Den nye Deputerede for Valencia, Sr. Agarici y Guizarro, en glimrende og frimodig Taler, som allerede strax ved sin første parlamentariske Optræden erhvervede sig alle redelige og religiøse Hjerters Agtelse og Beundring, sagde ved Slutningen af sin i det spanske Deputeretkammer holdte Tale: „Verden forandrer sin Skikkelse: ved Jesu Christi Ankomst blev Verden romerisk, for at modtage Frelsens Budskab. Nutildags traagte Zernbaner, Telegrapher og Pressen at gjøre en stor Familie af Europa, ophæve Frastandene, blande Nationerne og udslette Folkslagenes særegne Character. De berede saa at sige en viid Mark, paa hvilken maaskee det største og frygteligste Slag vil blive leveret, som Aarthundrederne nogensinde have seet. Antichristen, siger Johannis Abenbarings hemmelighedsfulde Bog os, har Millioner Soldater, som stige over Bjerge, sætte over Have, og fra alle Sider beleire og forfølge os, og jeg er af den Tro, at Antichristen er den Revolutionsaand, som altid har rørt sig i Verden, men som nutildags er vogen op til en Kæmpe, og drager den sidste Slutning af Rousseau og af Voltaire's Spotteri; som erklærer ethvert Menneffe for Konge, Pave og Gud; som med Proudhon har udraabt: „Jeg kjender ingen Gud; Gienkomsten er et Tyveri; den bedste Regjering er Anarkiet,“ og har kastet Millioner af Soldater paa os, d. v. s. Millioner af falske Ideer og Anskuelser, som trænge ind i det Inderste af vore Huse, og stjule sig endog i vore Børns Hjertes. For Tiden see vi kun først en lille Stærmydsel. Men den store Slagdag vil komme, og den vil ikke finde os kampberedte. Søver ikke ind i en falsk Sikkerhed: demme næsten ubemærkelige Ety, som I see, vil efterhaanden omhylle hele Horizonen. — Man maa ile Tidssforholdene forud. Alle de sociale Spørgsmaal, som true, kunne og maae finde en katholicke Løsning. Mod den Revolutionens Vær, som gjør os alle til Jordens Konger, men til usle Konger, som bleve fødte af Støv, for atter at blive til Støv, lader

os da fremsætte hiin katholske Lære, som gjør os til Guds Børn og tilbyder os en Krone i Himmelen. Mod hiin Revolutionens Lære, som trakter efter at forstyrre alle Hierarchier (hvilke ere Guds Bærk i den sociale Verden, ligesom Bjergene, som Vandene løbe ned fra, ere Guds Bærk i den naturlige Verden), lader os fremsætte den katholske Lære, som adler Lydigheden, og hiin Kjærlighedens Aand, som gjør Menneskene til Brødre og erklærer, at den Største iblandt dem er den, som er Alles Tjener. Kort, for ikke at trætte Eder: imod Revolutionen lad os sætte Religionen. Vi, som forkaste Alt, hvad der er slet ved de gamle Tider, og billige Alt, hvad der er godt ved de nærværende Tider, vi, som troe, at Samsundet har udskiet fra Guds Beie, vi ønske, at Evangeliet, som er Frihedens Lov, skal beaande alle vore Handlinger og leve i alle vore Love; vi troe, at Europa endnu kan reddes, at Samsundet endnu kan fuldfornes og skide saa vidt frem, som det overhovedet er givet den menneskelige Natur, naar det slutter sig fast til hiin hellige Kirke, som ved Udgydelsen af sit Blod har overvundet Verdens Tyrannier, som i Middelalderen har kæmpet for Nationernes Friheder, og som dengang har vandret igjennem Aarhundrederne, ligesom den endnu vandrer og altid vil vandre igjennem dem, med en Herlighedens Krone og en Tornekrone paa Hovedet, og bevarende Troens kostelige Gode ukrænket. Denne Kirke har nu kun endnu et Kors af Træ, men det er det Kors, hvorpaa Jesus Christus døde. — Efter det, hvad jeg har sagt, kunne I bedømme mig som det behager Eder; men paa alle Domme eller paa alle Forurettelser vil jeg kun svare: Jeg elsker Menneskeheden Belsærd og mit Fædrelands Størhed.“

Ægypten. Uhyre ere de Summer, som Londoner Bibel-selskabet anvender paa Bibernes Trykning og Udbredelse. Mange tusinde af disse Boger blive sendte til Lande, hvor man hverken kan læse eller forstaae dem, eller hvor det i det Mindste er en stor Sjeldenhed at kunne læse, og de blive der brugte til alleslags, uderinden hoist besynderlige Ting. Saaledes fortæller en engelsk Rejsende (Holt Yates) i sin „Reise i Ægypten,“ at han i Bazarene der ofte har fundet Bibelindbindinger, som, efter at Bladene vare revne ud, bleve folgte som Portefeuilleer.

Nordamerika. Conversion. Et derværende Blad for-siffrer, at kun saa Begivenheder i den sidste Tid have gjort større Sensation i den religiøse Verden, end Sognepræst ved Pauls-kirken i Halifax i Nystolland, den heiarv. Maturin's Omvendelse til Katholicismen. Hans anerkjendte udmærkede Charak-ter, den store Tillid, som han nød hos sine Foresatte, den Ansæelse og Hengivenhed, som han havde erhvervet sig hos hele

Geistligheden og den intelligente Deel af hans Menighed, tiltrak sig ved alle hans Handlinger den almindelige Opmærksomhed; hvor meget mere maatte derfor ikke dette uventede og betydningsfulde Skridt gjøre stor Opsigt? Han gjorde en Reise til England, blev der strax indbudet til at prædike i en protestantisk Kirke, og snart derpaa hørte man, at han var bleven Katholik. Han gjælder for en Mand af dyb Lærdom, for en Mand af skarp Tænkning, og omfattende Belæstning baade i den kirkelige og profane Literatur. Man er begjerlig efter hans anmeldte Værk, i hvilket han vil retfærdiggjøre sin Tilbageværelse til Moderkirken.

— Den for nogle Aar siden af Klosteret i Emmitzburg udtraadte Wijs Buefley, om hvilken en protestantisk Prædikant har skrevet en egen Bog under Titelen: „Den undslupne Nonne“, som i sin Tid gjorde megen Furor iblandt Amerikanerne, har for nogen Tid siden gjort en høitidelig Gjenkaldelse i Vor Frue Kirke i Norfolk. Her har den scandalefskende Prædikant nu ogsaa Leilighed til at skrive et nyt Værk om Bevæggrunden til denne Gjenkaldelse; men dette vilde vistnok være de fanatiske Katholikhadere mindre behageligt, end hiint første Skandstift imod Katholicismen.

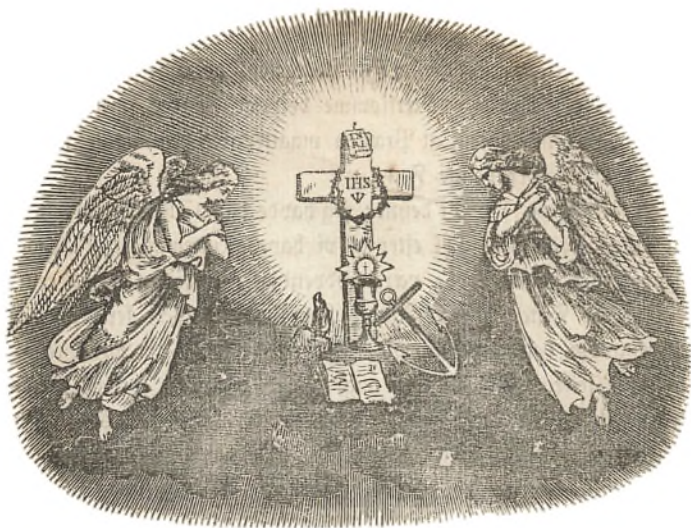
Japan. Den nye Keiser Foer-Tziqo har udstedt et Edict, ifølge hvilket Udveelsen af den katholske Cultus udtrykkelig bliver tilladt i de fire Havnestæder, som i Kraft af de sidste Tractater ere aabnede for Europæerne, nemlig Symoda, Hakodadi, Rangasaki og Decima. Da Edictet skal være affattet i en meget liberal Aand, saa er det maaskee at antage, at Deeltagelsen i den katholske Religionsøvelse ogsaa vil være de Indsødte usformcent, hvad der kunde anses som et vigtigt Støttepunkt til Christendommens Udbredelse i dette hedske Rige.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 31. Juli. — 7. Søndag efter Pintsfe. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Psalme med tybdf Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Forelæsning.
- Søndagen d. 7. August. — 8. Søndag efter Pintsfe. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Psalme med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Forelæsning.
- Lørdag d. 13. August er befalet Vigilie = Fastedag til Maria's Sømmelfart.
-

Kjøbenhavn.

S. Friers Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 17.

Søndagen den 14de August.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter — Subskription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedkommissionair, Hr. Kunsthandler C. N. Blau-Fensteiner, Store Kjøbmagergade 68, og i alle Byglæder; i de danske Stater paa de lgl. Postkontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 Sk. Qvartalet.

Den katolske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Ottende Capitel.

Om Herrens mindre Festdage.

Imellem den forrige og denne Aftens Underholdning var Festen for Christi Forklarelse indfalden, som bliver fejret den 6. August. Da den just traf sammen med en Søndag, saa

havde Præsten erindret derom i sin Prædiken, og Christendalerne vare saaledes blevne opmærksomme derpaa. Deres første Bøn var derfor paa denne Aften, at Præsten maatte give dem nogle nærmere Forklaringer over denne Fest.

Ret gjerne, svarede denne; jeg havde ogsaa allerede foresat mig at ville gjøre det. Thi efter at vi have gjenemgaaet Kirkeaarets Hovedfester, vil det dog være nødvendigt, at vi nu ogsaa erindre de mindre Fester, som i Aarets Løb ligeledes blive fejrede til Erindring om den guddommelige Frelser. I bør i det Mindste vide, hvad I feire. Kun tillader mig, at jeg begynder forfra; og saaledes vil jeg da først nævne Christi Dødsførelsesfest, som fejres den ottende Dag efter Juul, ligejom jo ogsaa Frelserens Dødsførelse virkelig har fundet Sted paa den ottende Dag efter Hans Fødsel.

Simon. Det er Nytaar.

Pr. Den falder sammen med vor borgerlige Nytaarsdag, og er netop paa Grund af denne Omstændighed allerede i de ældste Tider bleven indsat som en Festsdag. Allerede Kirkeforsamlingen i Tours i A. 570 taler derom som om en for længe siden anordnet Festsdag. Da nemlig Hedningerne holdt deres Afgudstjeneste paa denne og de to følgende Dage, forklædte sig og levede i Nyggesløshed og Eviir, jaa holdt de Christne i den tidligste Tid disse Dage som Faste- og Bededage, for dermed paa det Strengeste at atstille sig fra Hedningerne, og for at bevare sig fra enhver Deelagtighed i disse hedenste Afstyheligheder og Forargelser; omtrent saaledes, som der i vor Tid paa mange Steder bliver holdt tre Dages Bedetimer paa Fastelavnsdagene; thi ogsaa ved disse søger man jo at holde de Christne borte fra de tøilesløse Lystigheder i disse Dage, hvilke endnu ofte erindre altfor meget om Hedendommens Nyggesløshed. Derfor formaner den h. Augustin sine Troende til, at de paa Nytaarsdagen skulde vise en helligere, frommere og tugtigere Opførsel, end Hedningerne. „Hedningerne give hverandre Kjærlighedsgaver,“ siger han; „men I skulle give Almisdser i disse Ondskabens Dage; hine juble under Elskovs- og Glædesjange: saaledes skulle I da glæde eder ved Prædikenen af det guddommelige Ord; hine løbe efter Skuepillene:

J skulle ile til Kirken; hine beruse sig: J skulle derfor være maadeholdende og faste." Da nu Hedendommen senere blev aldeles afføjet, saa ophørte vel de Christne at holde denne Dag som en Bodsdag, men bibeholdt den imidlertid som en Festsdag, for at de kunde fejre Nytaarsdagen, som nu ikke mere havde nogen Fare for dem, med en from Erindring om den guddommelige Frelser. Ihukommelsen af Jesu Christi Dødsførelse er forøvrigt ogsaa endnu en Raamindelse for os, at vi ikke, som engang Jøderne, skulle „være uomstaaene paa Hjerte og Øren, og ikke modstræbe den Helligaand"; men at vi derimod skulle begynde det nye Aar med en grundig Sindsfornyelse og Helligelse. Ligeledes maae vi betragte det som en kostbar Gave til det nye Aar, at Frelseren paa denne Dag erholdt sit hellige Navn Jesus; thi omentssjundt vi allerede otte Dage i Forveien fejrede den glædelige Begivenhed, at den længselsfuldt forventede Guds Søn kom paa Jorden, blev han dog først paa denne sin Dødsførelses-Dag lydeligt og høitideligt erklæret for vor „Frelser og Redder"; thi dette betyder jo netop Navnet „Jesus".

Simon. Jeg troede, at der blev holdt endnu en særegen Festsdag for Jesu allerhelligste Navn?

Pr. Det skeer paa den anden Søndag efter Christi Aabenbarelses- eller Helligtrekongers Festsdag; og det ædle og fromme Dødsførelse, efter Gode at forherlige Frelserens Navn, maa have givet Anledning til dens Indførelse. I Jesu Navn skulle jo, ifølge Apostelens Erklæring, Alles Knæ bøje sig, og efter gammel Christelig Skik udtale vi virkelig heller aldrig dette os saa dyrebare Navn, ved hvilket vor hele Frelse hænger, uden at bøje vore Knæ eller vort Hoved. Naar vi nu paa en saadan Maade ere betænkte paa, ogsaa udbortes at aflægge Vidnesbyrd om vor indvortes Grefrygt, saa summer det sig visst ogsaa, at vi engang gjøre det paa en særdeles høitidelig Maade, paa en særegen Dag. Derfor blev denne Festsdag allerede for flere Aarhundreder siden med Paven's Tilladelse indført i flere Kloostere; men i A. 1721 blev den ifølge Keiser Carl VI.'s Dødsførelse anordnet som almindelig Festsdag for den hele katholske Kirke. Enhver Christen maa paa denne Dag erindre sig, at han i Jesus har en Frelser og Befrier

og maa paany befæste sin Fortrøstning til Ham. Iøvrigt skulle vi ogsaa til andre Tider ret ofte mindes Jesu h. Navn og med front Sind udtale det, hvortil der f. Ex. gives os en passende Leilighed i den smukke ældgamle christelige Hilsen: Laudetur Jesus Christus, o: „Lovet være Jesus Kristus“; og dette høih. Navn vil da visseelig ogsaa indgyde os Opmuntring til det Gode, Afstyk for Synden, Trøst i Sørgeomdighed, Kraft i Modløshed, Beroligelse i Uengsteligthed.

Simon. Og der gives sandelig ikke nogen smukkere Bøn, end naar vi kalde Frelseren ved dette Navn.

Pr. Og heller ikke nogen kortere Bøn, til Tider, hvor vi ikke ere i Stand til at forrette en længere, som f. Ex. i en svær Sygdom.

Simon. Og atter heller ikke nogen kraftigere Bøn. Naar vi blive piinte af Emerter og af Utaalmodighed, saa kan den blotte Grindring om Frelseren og Udtalelsen af Hans h. Navn paa engang atter gjøre os til nye Mennesker og gjengive os Taalmodighed og Ro. Man maa have været syg, for at vide, hvor velgjørende det virker. Hvor smukt er f. Ex. ikke Litaniet til Jesu h. Navn.

Pr. Du har Ret; i dette Litanie blive vi i det Enkelte saa ret erindrede om Alt, hvad Frelseren er blevet for os, og hvilke Goder vi kunne vente af Ham. Vi erindre os først om Hans Guddommelighed og kalde Ham: „Den levende Guds Søn, Faderens Afglands, Herlighedens Konge“; derpaa mindes vi Hans Menneskevordelse, idet vi kalde Ham „Jomfru Mariæ Søn“; herefter betragte vi den menneskeblevne Forløser snart efter Hans guddommelige, snart efter Hans menneskelige Egenskaber, tilbede Ham som den mægtige og stærke Gud, som den evige Wiisdom og uendelige Godhed, som den tilkommende Herligheds Fader; og derpaa atter som den lydige, taalmodige og sagtnodige Menneskesøn; vi mindes Hans Kjærlighed for os, antraabe Ham som Monsteret paa alle Dyder og som Ophav til vort aandelige Liv, Som er stinshy for Besiddelsen af vore Sjæle; som vor Tilflugt, som de Fattiges Fader, de Troendes Skat, den gode Hyrde og det sande Lys, som Veien, Sandheden og Livet; vi erkjende

hvorledes alle Gøder i Frelsesordenen komme fra Ham; Han er Englenes Glæde, Apostlenes Lærer; fra Ham alene have Martyrerne deres Styrke, Troens Befjendere og Forsvarere deres Oplysning, Jomfruerne deres Reenhed; af Ham alene vente alle Helgener deres Fuldendelse og Krone. Efter at vi have forherliget Frelseren ved saadanne Erindringer og Benævnelser, bede vi ogsaa til Ham, at Han maa frelse og bevare os fra enhver Synd og Besmittelse, og fra Syndens Følger, fra Sin Brede og den evige Død, at Han aldrig maa lade os overhøre Naadens advarende Røst, men beskytte os mod Satans Efterstræbelser. Vi anraabe Frelseren ved Alt, hvad Han har gjort og lidt for vor Skyld, at Han maa bønlyse os. For Hans Menneſtevordelses og Fødsels Skyld, for Hans guddommelige Livs og Hans bitter Lidelses og Døds Skyld, for Hans Opstandelses, Himmelfarts og evige Forherligelses Skyld ville Han høre vore Bønner og være os naadig. Som det Lam, der har taget Verdens Synder paa Sig og udslettet dem, ville Han staae os og gjøre os deelagtige i Sin uendelige Forbarmelse.

Simon. De har deraf, at jeg omtalte Litaniet, taget Anledning til i Korthed at sammenstille og forklare os dets hele Indhold; derfor kunne vi ikke andet end være Dem meget taknemmelige. Jeg har altid med Forkjærlighed bedet dette Litanie og fundet stor Opbyggelse derved; men saaledes har jeg dog ikke betragtet dets Indhold og Sammenhæng, som De nylig har forklaret det; jeg vil vist for Fremtiden læse det med endnu større Opbyggelse end hidindtil.

Pr. Gjør det ofte og med ret inderlig Andagt; vi kunne jo aldrig noksom prise Frelseren, for at gjengjelde Ham Hans uendelige Hengivelse for os. — Nu komme vi til Korsets Findingsfest (Korsmissje), som bliver feiret den 3. Mai.

Simon. Den 14. September er der atter en Fest, Korsets Opføielse kaldet; hvad have disse to Navne at betyde?

Pr. Jeg skal forklare eder det Nødvendige om disse to Festsdage. Da Forsølgelserne havde ophørt imod de Christne, og den første christelige Keiser, Constantin den Store, havde bestegit Thronen, besluttede denne at bygge et pragtfuldt Tempel paa det

samme Sted, hvor Frelseren var død paa Korset. Men da de Christne, som man jo nok kan tænke sig, allerede i den tidligste Tid havde næret en særdeles Grefrygt for dette Sted og gjerne besøgte samme, saa havde Hedningerne saameget som muligt søgt at gjøre dem fjede af dette Besøg. Hulen til Frelserens hellige Grav havde de høit overdækket med Steen, for at gjøre Stedet ufjendeligt, og over den hellige Grav, saavel som paa det Sted, hvor Korset havde staaet, havde de opreist Gudebilleder af Jupiter og Venus, som de vidste vare en Bederstyggelighed for de Christne. Saaledes blev det paa Keiser Constantin's Tid let at finde de forskjellige hellige Steder — Hedningerne selv havde imod deres Villie betegnet dem; og hvad der var skeet i ond Hensigt og af Had imod de Christne, tjente netop til, at man nu, efter at Forsølgernes-Tider vare forbi, med fuldkommen Visshed kunde gjenfinde Stederne for Christi Lidelse, Død og Begravelse. Man ønskede imidlertid at besidde endnu mere. Helena, Keiserens fromme Moder, havde gjerne fundet det Kors selv, paa hvilket Frelseren havde lidt Døden; og da det var en Skik hos Jøderne, at nedgrave Alt hvad der havde tjent til en Henrettelse, paa selve Rettestedet, saa kunde man ikke tvivle paa, at det ogsaa maatte blive muligt at gjenfinde de ved Frelserens Korsstættelse anvendte Marterredskaber paa selve Calvariebjerget. Virkelig fandt man efter lang og uvisommelig Eftergravning trende Kors, ligesom ogsaa de Nagler, hvormed Frelseren havde været fastnaglet, og, paa et særskilt Bræt, Indskriften, som havde været befæstet over Korset. Dette Bræt syntes nu vel at passe bedre til eet Kors end til de andre; alligevel vilde man være sikker paa, paa hvilket af de tre Kors Christus var død, og paa hvilke de tvende Misdædere havde hængt. Da bad Macarius, Biskop af Jerusalem, som foruden Helena havde været tilstede ved Udgravningen, inderlig til Gud om, at Han maatte gjøre Redskabet for Sin Lidelse fjendelig; og visstelig ikke uden hviere Indskydelse kom han paa en Tanke, som kronede Udsaldet paa en gliurende Maade. En fornem Qvinde i Jerusalem laae Døden nær. I Keiserindens og Folkets Nærværelse lod man hende berøre Korsene; ved de to første var det aldeles forgjæves; men da hun havde berørt det tredie, blev

hun velskikkelig fuldkommen fund. Til Grundring om denne Finding af Korset blev strax den Fests indstiftet, som vi endnu den Dag idag kalde Korsets Finding eller Korsmisse.

Thom. Men er denne Fortælling ogsaa sand og ikke et blot Sagn?

Pr. Det var i Aaret 326, da Korset blev fundet, og den h. Cyrillus, som var født i Palæstina og blev Biskop i Jerusalem omtrent i Aaret 350, fortæller de nærmere Omstændigheder ved denne Begivenhed. Da han nu døde i Aaret 386, saa kan han let have levet i Aaret 326 og selv været Dienvidne, i det Mindste var der endnu Dienvidner, hos hvem han kunde have faaet Underretning. Derimod vilde han visstnok ikke have talt derom i sine Skrifter, naar ikke hele Efterretningen havde været sand og hævet over al fornuftig Tvivl, fordi jo hans egne Samtidige, især Kirkens daværende Hjender, ellers vilde have beskyldt ham for Usandhed. Fremdeles fortælles samme Begivenhed ogsaa af Eusebius, som levede ved Keiser Constantin's Hof; ligeledes af den h. Paulinus, Biskop af Nola i Italien, født i Aaret 353, af Sulpicius Severus, en Samtidig og Ven af den forrige; af den h. Chrysostomus, Erkebiskop af Constantinopel, født i Aaret 347, af Rufin, født 330 i Italien, af den h. Ambrosius, Biskop af Mailand, født 340, og af forskjellige andre Forfattere, som alle staae denne Tid saa nær, at de visstnok ikke kunne være stufede ved et blot Sagn.

Simon. Hvad er der da blevet af det hellige Kors?

Pr. Naglerne og en Deel af det h. Kors sendte Helena til sin Søn, Keiseren; den største Deel af samme lod hun indfatte i Sølvs, og overgav det til Biskoppen af Jerusalem, for at han skulde opbevare det for Efterverdenen. Da Constantin havde modtaget den fromme Foræring af sin Moder, skrev han til Biskoppen af Jerusalem, og overdrog ham det Hverv at bygge en Kirke paa det hellige Sted, som i Pragt skulde overgaae Alt hvad der hidindtil havde været seet; og i denne Kirke blev da ogsaa selve det h. Kors opbevaret. Det forblev i Jerusalem indtil Aar 614, da en persisk Krigshær faldt ind i Palæstina. Perserne afbrændte Jerusa-

lem, myrdede mange tusinde Indvaanere, bortførte mange tusinde med sig, hvoriblandt den daværende Biskop, og medtog ogsaa det h. Kors, som befandt sig i en af Biskoppen forseglet Lade. Først i Aaret 628, da Perserne vare nødte til at slutte Fred med den seierrige Keiser af Constantinopel, ved Navn Heraclius, maatte de ogsaa tilbagegive det h. Kors. Man fandt endnu Laden uaabnet og Seglet ubestadiget. I det følgende Aar bragte samme Keiser Korset tilbage til Jerusalem og bar det selv i hviddelig Procession atter op paa Bjerget Golgotha. Til Erindring om denne Begivenhed blev derpaa Festen for Korsets Ophevelse anordnet, hvilket egentlig skal betyde saa meget som det h. Korsets Forherligelse; den bliver feiret hvert Aar den 14. September.

Simon. Er den Kirke endnu til, som Constantin lod bygge over den h. Grav?

Pr. Den blev ligesom Jerusalem et Kov for Flammerne, da Perserne afbrændte Staden paa deres nys omtalte Krigstog. Efter sin Gjenopbyggelse blev det anden Gang ødelagt af Muhamedanerne i Aaret 1009, og efter at det atter var gjenopbygget af den græske Keiser Michael den Baphlagonier, afbrændte det tredje Gang den 12. October 1808, hvorved imidlertid selve den hellige Grav paa en i Sandhed vidunderlig Maade blev bevaret for Ødelæggelse. Den h. Gravhule er nemlig overbygget af et Capel, og dette Gravcapel er atter omsluttet af den store Kirke, saaledes at den hellige Grav staaer lige under denne Kirkes Kuppel. Nu styrte den brændende Kirke sammen over dette Capel; det smeltede Metal flød ned over det, og man troede, at saavel Capellet, som selve den h. Grav maatte ved Ildens Magt være tilintetgjorte indtil det sidste Spor. Da der uafsladelig brændte 44 Lamper i Capellet, saa er der i Loftet anbragt flere Abninger til at bortfjerne Røgen; igjennem disse Abninger kunde Ilden saaledes finde aldeles fri Tilgang. Desuagtet fandt man, efter at Gruset var bortryddet, baade Capellet og den h. Grav usfortærede, ja ikke engang Dørene, som vare af Træ, havde lidt noget af Branden. Ligeledes vare Calvariebjergets, Korsfæstelsens og den smertefulde Moders Capeller, der ligesom den h. Grav tilhørte Katholikerne,

blevne forfaaede. Endog selve Tyrkerne betragtede denne Begivenhed som et Vidunder. Siden er Templet atter blevet gjenopbygget.

(Fortsættes.)

Den h. Stol og den uylig fuldendte Krig.

(Sluttet.)

Revolutionen er den h. Stols Arvesjende. Vi komme endnu engang tilbage paa disse Tanker, for at fuldstændiggjøre de i forrige Artikel givne Antydninger. Den h. Stol er Middelpunktet for Katholicismen, og ikke alene det, et blot mathematisk Centrum, en blot Enheds-Repræsentation, men det levende Hjerte, i hvilket Livet boer og udstrømmer i alle Retninger. Men sand Katholicisme er Grundlaget for den christelige Dannelse, ikke alene i historisk Forstand, forsaavidt Kirken har civiliseret Europa og skabt alle christelige Grundsætninger og Lovregler, men ogsaa i Nutiden er den Betingelsen for alt det, som i Tænkning og Tro, i Sæder og Love, i Kunst og Videnskab udgaaer fra Christendommens Aand. Hvad alle de andre positive Religioner endnu besidde af livskraftige Sandheder og Grundsætninger, have de medtaget fra den katholske Kirke, og at de endnu besidde disse christelige Elementer, ogsaa dette skyldes de den Kirke, som ikke bliver berørt af Tidens Forandringer og Omvæltninger, men som et trofast Vidne om den overleverede Lære og som et Exempel paa uroffelig Fastholden ved den gamle Tro styrker deres Tro og vedligeholder det Haab for dem, at Christi Ord og Gjerning ikke forgaaer, men er det Sænepeksorn og den Suurdei, hvilken der formedelst et ubedrageligt Gudsord er forjættet en usformindstet, altid fremadskridende Frugtbarhed og Virksomhed. Er Katholicismen det historiske Grundlag og den paa alle Tider, ogsaa paa Nutiden livskraftigt indvirkende Betingelse for Christendommen og dens Aand, og er Baven Middelpunktet for og Hjertet i Katholicismen, saa er det klart og følger af sig selv, at den h. Stols Tilværelse, dens Frihed og Magt er

den væsentligste Nødvendighed og af den høieste Betydning for alle christelige Interessers Opretholdelse og Fremme. I Særdeleshed vil det synes os, at den h. Stols Frihed og Magt i Tider, da Christendommen bliver kaldet til at løse store Opgaver eller har store Trængsler at overvinde, bør voxe i selvsamme Grad, som Banffelighederne og Hindringerne voxe paa den christelige Religions verdenshistoriske Veie. Maaskee er det ogsaa en særlig Styrelse af det guddommelige Forsyn, at Kirken netop nu er nærmere forbunden med den h. Petri Stol i Lov og Sindelag, end i de sidste henrundne Aarhundreder og i de første Decennier af dette, for med en forenet og derfor stærkere Kraft og under en viss Ledelse at kunne byde truende Farer, hemmelige og aabenbare Angreb og kommende Storme Spidsen. Af alle disse Betragtninger følger paany, at Christendommens Fjender først og fremmest ogsaa ere den h. Stols Fjender; og at nu dette Fjendskab mod Christendommen er Sjælen i den europæiske Revolution, nære vi ikke mindste Tvivl om.

Derfra stammer da hiin rasende Forbittrelse hos Christendommens Fjender, da de hørte, at det blodige Slagteri i Italien var ophørt og Freden sluttet paa Betingelser, der kunde synes gunstige for den h. Stols Myndighed; deraf kommer det, at disse Djævelens Haandlangere altid spyde Gift og Galde, naar de komme til at tale om „Kirkestaten“, om „Baven“, om „Hs. Hellighed“ m. m. Vel have de to frigsjorende katholske Stormagter nu raft hinanden Haanden til Forsoning, men derfor, at de have sluttet Fred med hinanden, har Revolutionens Stormagt endnu ingenlunde sluttet Fred med dem; den pønser tværtimod nu paa Herri for det „Forræderi“, som dens store Allierede beskyldes for at have begaaet imod den. Langtsfra at vi turde hengive os til stuffende Forhaabninger om en sand og varig Fred, maae vi tværtimod nu maaskee mere, end nogenstunde før, være belavede paa det Allerværste; thi det ligger udenfor al menneskelig Klogts Beregning, ogsaa kun at ane, hvad den for Diebliffet næsten til Fortvirelse bragte Revolutionshyæne endnu er istand til at udøve. — Vi negte derfor ikke, at vi see med bange Forventning ind i Fremtiden. De Veie, som den Korsfæstedes Kirke vandrer, have ofte været bittere Lidelsers

Veie. Den vandrer rigtignok ikke altid paa Tornestier; den har ogsaa allerede oplevet Aarhundreder af Forherligelse og Seier. Men hvad den Herre, Som har grundlagt den i Sit Blod og villeder den indtil Verdens Ende, har bestemt for den i de kommende Tider, har Han forbeholdt Sig i Sin urandsagelige Wiisdom. Men Gøt vide vi, nemlig at Kirken Herre aldrig trækker Sin almægtige Haand bort fra den, at Petri hellige Stol er den Klippe, mod hvilken alle Bidsjærelsens og Syndens Magter ville kæmpe forgæves, og at Kirken endnu vil være en Virkelighed, naar mange af de nu bestaaende Verdensriger kun endnu ville leve som blot historiske Grindringer og Navne. Og Gøt maae vi gjøre, nemlig bede i Ydmyghed, for at den høieste Magt og Wiisdom fra Himmelen maa forene sig med Menneskenes Gjærning paa Jorden og ledsage og fuldende den. Har Herren saa viensynligen bønhørt vor og hele Christenhedens Bønner om Freden, saa at denne blev sluttet imod al menneskelig Beregning og Forventning, hvorfor skulde vi da ikke haabe, at Hans Almagts Arm ogsaa vil, imod al Forventning og menneskelig Beregning, standse Revolutionens Fremstrid og bevirke, at Freden alligevel bliver en varig og heldbringende Fred, dersom vi standhaftigt vedblive at fremsende vore ydmyge Bønner derom til Hans Forbarmelses Throne. Uden Bøn er der ingen sand Velvælgelse for nogetsomhelst menneskeligt Foretagende, thi den Kraft, som begynder og fuldender det Gode, det Lys, som altid leder see det Rette og Sande, hviler efter en uforanderlig Lov, som Gud fra Begyndelsen af har foreskrevet Sine frie Skabningers høiere Virksomhed, ikke i levende Virksomhed i selve Skabningen; men Gud har forbeholdt Sig, at virke med dem, for at de skulle virke i og med Ham, og Hans allerhelligste Willie er det, som endelig afgjør alle Livets Tilstiftelser.

Med denne Overbeviisning og Bøn vandrer den katholske Christen i usforstyrret Ro igjennem alle Tidernes Omstiftninger. Vi, som staae sjerne fra Begivenhederne, ville slutte os til den h. Fader, om hvem der for nogen Tid siden blev skrevet det smukke Ord: „Han beder og er rolig!“

En Skrivelse fra den hellige Fader.

Rom, den 18. Juli. Den officielle Giornale di Roma offentliggjør efterstaaende Skrivelse fra Hans Hellighed Paven til sin Generalvicar for Staden Rom og Cardinal-Biskop af Albano:

„Herr Cardinal! Den hele katholske Verden veed, hvorledes Vore Følelser have været ved den nærværende Kamp i Italien, idet Vi selv ikke have havt noget Andet for Die, end Fredens Gjenoprettelse, og af denne Grund have Vi ladet Vor Skrivelse udgaae til det hele Episcopat, for at indbyde det til at foranledige offentlige Bønner til Opnaaelse af en saa kostelig Ejent af Fredens Gud.

Nu, da denne Gave er opnaaet, paalægge Vi Dem at opfordre de Troende i denne Christenhedens Hovedstad til at bivaane en høitidelig Taksigelse til Herren, Som har værdigedes at lade den stræffeligste af alle Erober, Krigen, ophøre.

Hvilke Følger denne Fred end maa have, saa maae Vi afvente dem i Taalmodighed, idet Vi altid stole paa den Beskyttelse, som Gud nu og altid vil forunde Sin Stedfortræder og Sin Kirke samt Opretholdelsen af Begges Rettigheder. Som Følge deraf bliver da ved de sædvanlige Bønner ved Slutningen af Messen den Bøn Pro gratiarum actione (til Taksigelse) at læse i Stedet for Bønnen Pro pace (for Freden).

At takke Gud for den Fred, som er bleven opnaaet imellem de tvende krigførende katholske Stormagter, er vor Pligt; men tillige at vedblive med vore Bønner, er en sand Fornødenhed, eftersom forskjellige af Kirkestatens Provindsjer endnu ere et Bytte for Ordenens Forstyrrelse; og i disse Provindsjer seer det, at en fremmed usurpatorisk Regjering forkynder i disse vore Dage, at Gud har skabt Menneskene frie i deres saavel politiske som religiøse Meninger, idet den saaledes misfjendte de af Gud paa Jorden indsatte Autoriteter, som man er Lydighed og Algtelse skyldig, og idet den tillige glemte Sjælens Udødelighed, som, naar den gaaer over fra det Forgængelige til det Evige, maa aflægge nye Regnskab til den ubønhørlige almægtige Dommer over sine religiøse Meninger, for da for silde at erfare, at der kun gives een Gud og een Tro, og at den, som forlader Arkenes Genhed, vil synke ned i de evige Straffes Vandflod.

Det er derfor indlysende, at man maa vedblive med at bede, for at Gud i Sin uendelige Barmhjertighed maa værdige os at gjenoprette Aandens og Hjertets Retfærdighed hos alle dem, som have ladet sig bortdrage fra Sandhedens Vej, og for at opnaae, at de ikke græde over de foregivne og opdigtede Slagterier i Perugia, men over deres egne Feil og personlige For-

blindelse. Denne Forblindelse har i de sidste Dage drevet en Skare Bandvittige, for det Næste Israelliter, til med Magt at udjage en from Familie af dens hellige Tilflugtssted.*) Denne samme Forblindelse har afstedkommet mange Under, som bedrøve Os og faae Vort Hjerte til at bløde. Men Bønnen er stærkere end selve Helvede, og Alt, hvad hine bede Gud om, som ere forsamlede i Hans Navn, ville de useilbarligen opnaae.

Og om hvad bede vi? Om at alle Jesu Christi, Hans Kirkes og den h. Stols Fjender maae omvende sig og leve. — Modtag den apostoliske Velsignelse, som Vi af ganske Hjerte sende Dem. J Vaticanet, 15. Juli 1859. Pius IX."

Kirkelige Efterretninger.

Østerrig. Protestanternes Stilling. Forskjellige Avis- efterretninger om, at der i Østerrig „forestaaer en Regulering af Jødernes statsborgerlige Forhold," foranledigede en Wiener-Correspondent i den protest. „Neue Pr. Ztg." til det Spørgsmaal, „om den offentlige Mening fortjente at blive beroliget tidligere med Hensyn til Jødernes Cultusforholde, end til de ved Concordatet i deres kirkelige Liv retløse blevne otte Millioner Protestanter i Østerrig?" — Det er enhver Skoledisciplin bekendt af Geographi Underviisningen, at Østerrig (incl. Lombardiet) foruden 28 Mill. Katholiker, 3,800,000 unerede og 3,200,000 ikke-unerede Grækere neppe tæller 3½ Mill. Protestanter (af hvilke mere end 3 Millioner falde paa Ungarn og Siebenbürgen), og dog lader den ellers saa forsigtigt redigerede og mod Østerrig aldeles ikke ugunstig stemte „Neue Pr. Ztg." den (forsættelige?) Feil upaataalt hengaae, som forholder hine 3½ Mill. til 8 Mill.! Om „Protestanternes ved Concordatet retløs blevne Stilling" ville vi ikke tale videre; de saakaldte „Concordatsmennesker" ere nu engang utilregnelige. Hvorfor fremsætter man ikke navnlig og udtrykkeligt Protestanternes foregivne „Klager"? Hvorfor svækker man ikke ved Kjendsgjerninger den Paastand, som en wie Fjender af kirkelige Tilstande, Prof. Hengstenberg i Berlin, for 3 Aar siden yttrede: „at Protestanterne i Østerrig i kirkelig Henseende havde en friere Stilling end deres Troesfæller i Preussen?" Bisjelig vilde Østerrigs Protestanter allerede for længe siden have havt en langt friere lovlig Forsatning, dersom de kun

*) o: idet Jøderne have fordrevet de stakkels Jesuiter fra deres Kloster.
Red. Anm.

vare indbyrdes enige og kunde angive, hvad for en sælles kirkelig Forfatning*) de egentlig selv ville. — Sluttelig endnu et nyt Vidnesbyrd for visse Blades Løgnagtighed. Fra Dverøsterrig tilskriver man den lutheriske „Dorf Kirchen-Zig.“: „Hos os gaar det ganske stille til; Menighedens Tilstand er i det Hele tilfredsstillende. Vi sele lidet til noget Tryk fra den romerske Kirkes Side, med mindre man derhen vil regne de ubyggelige Artikler i de Linzer „Kathol. Blätter“, hvor den gamle Bije „Reformationen er liig Revolutionen“ atter bliver afhaspet. Vi glæde os over mange Indrømmelser, og Beretningerne i udenlandske Blade om vore (protest.) Tilstande ere for det Meste overdrevne og usande.“ — — Man tænke her paa Katholikerne i Holsteen**), Mecklenburg &c.! Sog kun Bjelken i dit eget Die! — og „sei først for din egen Dør!“

Ostindien. Jesuiternes Mission i Madras. Missionen i Madras befunder sig for Tiden i en blomstrende Tilstand. Den omfatter den sydlige Deel af Præsidentskabet Madras og udstrækker sig fra Floden Carary til Cap Comorin. Befolkningen tæller 6 til 7 Millioner Indvaanere, hvoraf 150,000 ere Katholiker. Sjælsorgen er fordeelt paa 43 Præster, alle af Jesu Selskab, for hvilke Biskoppen Canoz staaer i Episcopen som apostolisk Vicar. Missionspersonalet tæller fremdeles 10 theologiske Studenter, 8 Hjælpebrødre, foruden et stort Antal Catechister, Professorer og Skolelærere. Underviisning, Fromhed og de h. Sacramenters Annammelse tiltage med hver Dag; Schismatikere og Protestanter vende tilbage til Kirken i stort Antal, Antallet af Daabshandlingerne tiltage daglig; hele Missionen staaer i den hvieste Agtelse, selv hos de engelske Autoriteter. I f. A. var Antallet af Communionerne 100,000; 5,000 Schismatikere og 400 Protestanter bleve katholske, 500 vogne Hædninger og 4,000 Børn bleve døbte. I Begyndelsen maatte Missionen lide meget, iaar af Schismatikernes. Nu er Forfølgelsen ikke mere aabenbar, men man jeger endnu hemmeligen at hemme den katholske Troes Opving. Men Gud være lovet gjør Troen ikke desto mindre store Fremskridt. Imidlertid fordre Choleraen og de mange Epydenime, som opstaae ved den store Varme, mange Lffre: i 21 Aar ere 35 af Jesuiternes Patres døde i deres bedste Alder; i f. A. døde 4 Patres, og Antallet af Arbejderne i Herrens Wiingard er ikke mere tilstrækkeligt. Missionen har et Collegium i Negapatam ved Kysten, som bliver besøgt af 100 Elever af Befolkningens første Classer. Der er af samme Collegium allerede fremgaaede 7 Præster, 8 theologiske Studenter, flere Catecheter, Lærere og Regjeringsembedsmænd.

*) Sml. hermed Stand. Kirketid. d. A. No. 11 Side 173 og 174.

***) Jfr. Stand. Kirketid. d. A. No. 13 Side 204 fig.

Desforuden bestaae to Forberedelsesstoler med 160 Elever og mange andre Skoler paa Missionens vigtigste Punkter. For forældreløse Børn findes 5 Huse, 2 for Piger og 3 for Drengene. Børnene, samtlig Hedninger, blive døbte, underviiste og opdragne; naar de ere voksne, blive de giftede eller der bliver paa anden Maade sørget for deres Fremtid. Særdeles Opfigt iblandt Hedningerne vække Hospitalerne, hvis Antal imidlertid endnu langtfra er tilstrækkeligt. Mange blive kaiholske i Hospitalerne. En religiøs Congregation, under Navn af den smertefulde Gudsmoders, som har bestaaet i nogle Aar, forserger Missionen med Degne og Catecheter. Ligeledes har Missionen et religiøst Samsfund, som udelukkende bestaaer af Indianerinder; foruden deres religiøse Øvelser beskæftige de sig med Pigebørns Opdragelse og Underviisning og qvindelige Syges Pleie. Der skal fremdeles endnu oprettes Aplyer for Enfer, hvis Lod er særdeles sorgelig i Indien. I Trichinapoli og Madras ere Catechumenater allerede oprettede for Hedninger, som begjere Daaben. De indtræde der og blive underholdte, underviiste og prøvede, indtil de stedes til den h. Daab. Disse Catechumenater, hvis Antal endnu skal forøges, ere et ganske særdeles virksomt Middel til at føre Hedningerne til Kirken. Paa alle vigtige Steder i Missionen ere Broderstaberne til Jesu og Maria's h. Hjertier indførte; desforuden Broderstaberne af Guds smertefulde Moder og Scapulierbroderstabet. Korsveiens Stationer ere oprettede i alle Missionens større Kirker. Man maa forbauses over denne Missionens glimrende Tilstand, naar man betænker, at dette er kun de sidste tyve Aars Værk. Nu staae smukke og rummelige Kirker i Trichinapoli, Madras, Tutucurin, Tanjaur og nogle andre Steder. Men de øvrige Capeller ere endnu i en fattig Tilstand. Det nye Seminar i Negapatam er et Underværk for de derværende Christne og Hedninger. Hvad angaaer Missionens Fornødenheder og Udgifter, især i den sidste Krigs-, Sygdoms- og Dyrstid, saa ere de betydelige, naar man betænker, hvad Missionairene have at underholde: nemlig 62 Præster, Studenter og Hjælpebrødre, 50 Catecheter, Profesorer og Skolelærere, 100 Seminarister, 300 Baisenhuisbørn, 30 Nonner, Indianerinder og deres Elever, 60 Syge og deres Opvarterter i Hospitalerne; dertil kommer Udgifterne ved Seminariets, Skolernes, Hospitalernes og Kirkenes Vedligeholdelse; fremdeles nødvendige Rejsudgifter, Bygning af nye Kirker og Capeller, Bygningen af et Hus paa Bjergene for de syge Missionaire og mange andre Ting. Den engelske Regjering betaler kun en lille Lønning for den Missionair, som forestaaer Sjælesorgen hos de engelske Tropper i Trichinapoli, ellers ikke en Hrid; de indfødte Christne ere fattige og bleve endnu fattigere ved Krigen. Gud har viesenlyntlig velsignet Missionairenes ringe Hjælpenidler, ellers vilde det ikke have været muligt at tilveiebringe noget saa Storartet med saa ringe Midler.

Selv de engelske Officerer og Embedsmænd udtrykke aabent deres Forundring over, at de katolske Missionairer have tilveiebragt saa Meget næsten uden alle materielle Midler, medens deres egne Missionairer udrette Intet med — umaadelige materielle Midler.

Til Efterretning for Katholikerne i Kjøbenhavn.

Ifølge officiel Meddelelse indtræffer vor Høierværdigste Apostoliske Provicar og Biskop af Sønabrück **Paulus** hertil Løverdagen den 13. August med Jernbanetoget Kl. 10^{1/2} Formiddag, saa at den kirkelige Modtagelses-høitidelighed vil finde Sted henimod Kl. 11 Form. i selve Kirken. — Ved denne Leilighed henvender den høie Gæst sandsynligviis sin første Hilsen til de i Kirken forsamlede Troende og lyser den høitidelige Biskoppelige Velsignelse over dem. — Et lille Blad, som indeholder de latinske Bønner, der affynges, faaes ved Indgangen til Kirken.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 14. August.** — 9. Søndag efter Pinte. — Den h. Martyr og Diacon Laurentius' festlige Mindedag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 6, 7, 8 og 12 stille Messe. — Kl. 9 fejres en høitidelig h. Messe; efter denne meddeler den Høierværdigste Biskop Confirmerationens h. Sacramente; til Slutningen: Te Deum og den sacramentale Velsignelse. — Efterm. Kl. 3 Andagt. — Efter Andagten høres Strikemaal.
- Mandagen d. 15. August.** — Den allersaligste Jomfru Maria's Dyttagelse i Himmelen (Maria Himmelfart). — Gudstjeneste: Form. Kl. 6, 7 og 8 stille Messe. — Kl. 9 Høitidelig Pontifical-Lavitmesse med dansk Prædiken. — Kl. 12 Høitidelig Messe med Te Deum. — Eftermiddag Kl. 3 Vesper-Andagt.
- Under Pontifical-Lavitmessen** uddeler den høie Celebrant selv den h. Communion. Alle de Troende, som efter en værdig Annæmelse af Strikemaalers og Alterets hh. Sacramenter bivaane denne Pontificalmesse eller besøge Kirken paa een af disse to Dage (Søndag eller Mandag) og andægtigen læse de vanlige Afsladsbønner, kunne ifølge en særegen Begunstigelse af den h. Fader werde deelagtige i en fuldkommen Afslad.
- Søndagen d. 21. August.** — 10. Søndag efter Pinte. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydske Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.

Kjøbenhavn.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 12.

Søndagen den 5te Juni.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Aarets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedkommissionair, Sr. Kunsthandler C. N. Blau-Fensteiner, store Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de kongl. Postkontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 St. Kvartalet.

Paulus,

ved Guds Barmhertighed og den Apostoliske Stols Naade
Biskop af Osnabrück

og

Apostolisk Provicar for de Nordiske Missioner i
Tyskland og Danmark,

byder alle de Troende i Bispedømmet og de Nordiske
Missioner Hilsen, Fred og Velsignelse i Herren!

Vor hellige Fader, Pave Pius IX., hvis hjærlighedsfulde Hjerte omfatter alle Troende med Faderkjærlighed, har, dybt bekymret over den sorgelige Skjæbne, hvormed den i Over-Italien udbrudte Krig truer Europa, strax henvendt sig i Bøn til Forbarmelsens Fader, og tillige i en allerede offentliggjort Rundskrivelse af 27. April d. A. opfordret alle Christenhedens Biskopper til at indbyde de Troende til fælles Bøn om Afvendelse af de truende Farer og Trængsler, og til den Ende at anordne offentlige Andagtsøvelser.

Vi tøve ikke med at efterkomme denne Opfordring, fast overbeviste om, at alle de Os betroede Troendes Hjerter ere beredte til, gjerne og med Glæde at følge den hellige Faders Indbydelse. Vel har Krigens Svøbe endnu ikke umiddelbart berørt det snevrere Fædreland; men alle Lemmer lide, naar eet Led af det Hele lider. Desuden vil vist Ingen, som ved Historiens ledende Haand med et uheldet Blik betragter de nyeste Begivenheder, kunne undertrykke

den Overbeviisning, at ogsaa store Farer og Trængsler umiddelbart true det snevrere Fædreland, hvis ikke Gud i Sin Barmhertighed snart sætter en Grændse for den udbrudte Kamp.

Gud den Almægtige er det, Som leder Kongernes Hjerter som Vandbække Prov. XVI, 1., Som bærer Folkeslagernes Stjæbne i Sin Haand og afgjør Slagenes Udsald. Han er Kongernes Konge, Hærskarernes Gud, Krigens og Fredens Herre. Lader os derfor henvende os til Ham med indstændig og vedholdende Bøn, for at Han, for Hvis Almægt og Wiisdom Alting er muligt, maa udslukke Krigens frygtelige Fakkell, forsoné de fjendtlige Gemytter og gjengive Verden Freden! Men lader os tillige ogsaa bønfulde Ham om Beskyttelse for Rettens og Retfærdighedens hellige Sag, for det dyrebare Fædrelands og den hellige Kirkes Anliggende. Lader os i Særdeleshed ogsaa bede for den hellige Fader og for vor Landsherre, paa det at Gud i denne tunge Tid maa staae dem bi med Sit Raad, understøtte og styrke dem med Sin Kraft! Lader os bede med et angerfuldt og bodsærdigt Hjertes Følelser, men ogsaa med fast Tro og Tillid ihusomme de ubedragelige Forjættelser, som ere Borgen for en saadan Bøns Bønhørelse. „Naar to af eder ere forenede med hinanden her paa Jorden, saa vil Min Fader, Som er i Himlen, give dem Alt, hvadsomhelst de bede om; thi hvor to eller tre ere forsamlede i Mit Navn, der er Jeg midt iblandt dem“. Saaledes lyder Ordet af den guddommelige Forjættelse hos Matth. XVIII, 19--20. Men nu bede vi i Forening med den hellige Fader, vi bede i Forening med den hele Christenhed. En saadan Bøn vil ikke blive ubønhørt.

Derfor forordne Vi, at der fra Fortyndelsen af nærværende Rescript indtil dets Tilbagefaldelse, i alle Kirker dagligen efter Sogne- eller Skole-Messe skal bedes i det ovenanførte Diemed fem „Fadervor“ og „Hil dig, Maria“, til Ære for den Korsfæstedes hellige Bunder og den allersaligste Jomfrues ubemittede Udsangelse, og desuden paa alle Søn- og Festsdage efter Formiddags- eller Eftermiddags-Gudstjenesten Rosenkrandsen eller Litaniet til alle Helgener, tilligemed den femte og sjette af de derpaa følgende Kirkebønner, som ogsaa blive at tilføie den daglige Bøn. Alle Troende, som med Andagt tage Deel i disse offentlige Bønner, kunne derved hver Gang vinde en Afslad paa 300 Dage, og een gang i Maaneden en fuldkommen Afslad paa den Dag, paa hvilken de efter værdig Annammelse af Bodens og Alterets hh. Sacramenter besøge en Kirke og der forrette en andægtig Bøn i det nævnte Diemed.

Alle Præster i Dioceset og i Missionerne skulle indtil Tilbagefaldelsen indskyde Kirkebønnerne pro pace (om Freden) og pro papa (for Paven) i den h. Messe.

Nærværende Rescript bliver at forkynde førstkommande Søndag fra Præbifestolen.

Dsnabrück, den 15. Mai 1859.

† **Paulus.**

Altmeppen,
Secr.

Samtidig med ovenstaaende Rescript har vor Høiærværdigste Overhyrde ogsaa hidsendt følgende Bekjendtgjørelse, som af let begribelige Grunde vil have en dobbelt Interesse for alle Medlemmer af den katolske Menighed i Kjøbenhavn:

Med glad Taknemmelighed mod Gud, Begynderen og Fulde-
enderen af alt Godt, underrette Vi herved den høiærværdige Geist-
lighed og alle Troende i Diocefet og de Nordiske Missioner i
Genhold til det betræffende Indhold af Vort Faste-Mandat d. A. om,
at det nye Præste-Seminar er blevet aabnet her idag i den dertil
bestemte v. Stael'ske Kammifegaard. Vi have kaldet Sjælesorgs-
Præsten Anton Kohues fra Telgte, hidtilværende Missions-
præst i Kjøbenhavn, til Præsæs for den nye Anstalt, som for det
Første kun kunde kaldes til Live i et meget lille Omfang med jyv
Almunner.

Saafremt Forholdene maatte tillade det, haabe Vi endnu i
Løbet af dette Aar at kunne stride frem med den nødvendige Ud-
videlse af Gaarden, og anbefale indstændigen den nye endnu meget
til Understøttelse trængende Anstalt til alle Præsters og Læg-
folks Bøn og Gæmildhed.

De Aspiranter til den geistlige Stand, som til Efteraaret
ville have afslolveret deres academiske Cursus, maae inden den
15. August melde sig hos Vort General-Vicariat til Concur-
s-Examen pro Seminario og medbringe deres Attester om Ma-
turitet's-Proven og de besøgte Forelæsninger, saavel som om deres
sædelige Forhold.

Dette Rescript bliver førstkommande Søndag at forkynde fra
alle Præbifestole.

Dsnabrück, den 18. Mai 1859.

† **Paulus,**

Biskop af Dsnabrück og Apost. Provicar for de Nordiske
Missioner i Tydskland og Danmark.

Altmeppen,
Secr.

Den katholske Kirkes Stjønhed.

(Fortfat.)

Simon. Kunne vi altsaa nu gaae over til den allerhelligste Treenigheds Fest? — Hvoraf kommer det, at denne netop bliver feiret Søndagen efter Pintsen?

Pr. Fordi denne Hemmelighed er Hovedlæren i den christelige Religion, som efter den Helligaands Ankomst blev forkyndt af Apostlene og troet af Nationerne, efter Frelserens Ord: „Gaaer hen og lærer alle Folk, og døber dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn“ (Matth. 28, 19.). Denne Festsdag skal derfor minde os om, at vi maae med uroffeligg Tro holde fast ved alle de christelige Sandheder, som vi paa de hidtil feirede Festsdage have ihufuldet, samt at vi lydeligt og offentlig bør be- kjende denne vor Tro. Desuden have vi netop fra Advent indtil da ogsaa havt Leilighed til at betragte alle de trende guddommelige Personers Virksomhed til vor Frelse. Juletiden har erindret os om den evige Faders Kjærlighed, Som hengav Sin Eenbaarne, for at vi ei skulde fortabes; Paasketiden har erindret os om Gud Sønnens uendelige Kjærlighed, Som har hengivet Sig Selv til Døden, for at redde os fra den evige Død; og ved Pintsfesten have vi feiret den Helligaands Kjærlighed, Som har nedladt Sig over Frelserens Kirke og i og ved denne tilvender alle enkelte Mennesker Christi Forsløsning til deres Hellig- og Saliggjørelse. Ligesom disse tre Personer i Guddommen ere een Gud, saaledes sammenfatte vi dem ogsaa endnu engang paa een Dag, for at bringe Guds Majestæt vor Hylдинг, og bevise de guddommelige Personer vor ydmyge Afsky og Tilbedelse. Og idet denne Festsdag saaledes endnu engang erindrer os om de største Belgjer- ninger, som vi have de tre guddommelige Personer at takke for, og som vi have minde os enkeltviis ved de foregaaende forskjellige Fester i Aaret, opfordrer den os tillige ogsaa til Taknemmelighed for disse Belgjerninger. Men Rettigheden til alle disse aandelige Belgjerninger have vi modtaget ved Daaben, som er bleven os meddeelt i den h. Treenigheds Navn; efter at vi derfor i Aarets Løb have hørt alt det, som Gud har gjort for os, skulle vi nu

ogsaa paa en hvidelig Maade ihukomme vore Løfter, som vi have aflagt i den h. Daab, og skulle paany fatte den Beslutning, at vi troligen ville opfylde alle de i den h. Daab overtagne Forpligtelser; dette kalder man: at fornye Daabspagten.

Simon. Jeg synes, denne Fesidag burde da ogsaa feires paa en mere hvidelig Maade, end nogenstahelt anden i hele Aaret; men det steer dog ikke.

Pr. Derpaa kan jeg svare eder med Pave Alexander III's Ord: „Der er ikke nogen Dag, som særligen er indviet til at feire den allerhell. Treenigheds Himmeligbed, fordi vi jo hver Søndag, ja hver Dag i Aaret feire Mindet om Den“. Og i den gamle romerske Ritualbog (Ordo Romanus) hedder det: „Den romerske Kirke pleier ikke til en særegen Tid at feire denne Dag paa en hvidelig Maade, fordi der hver Dag bedes: *U*re være Faderen o. s. v. og andet mere, for at lovpriise den allerhelligste Treenighed“. Den kristelige Kirke har i Virkelighed til alle Tider med særlig Andagt æret og tilbedet den allerhelligste Trefoldighed. Hiint fromme Lovsprog: Gloria Patri etc. o: „*U*re være Faderen og Sønnen og den Helligaand“, af hvilket vi saa ofte betjene os, hidrører fra de tidligste kristelige Tider. Man finder det allerede i den h. Basilus', Athanasius' og andre Kirkesædres Skrifter; ja, naar vi ville tage det nøie, allerede hos den h. Paulus. Sandsynligviis var det Kirkeforsamlingen i Nicæa i A. 325, som endnu tilføiede det Tillæg: Sicut erat in principio etc., o: „Som det var i Begyndelsen, saa nu og altid og i al Evighed“, for dermed at bestemme de arianiske Kjætteres Branglere, som paastod, at Guds Søn ikke fra Evigheden, men i Tiden var fremgaaet af Faderen. Desforuden siige vi jo næsten hver Gang, saa ofte som vi betegne os med Korset, de Ord: „*I* Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn“. Med dette Navn begynde og ende vi vor Dag, vor Bøn, vort Arbeide og vor Hvile. Præsten siger ikke alene disse Ord, efter Christi udtrykkelige Befaling, saa ofte han meddeler den h. Daab, men ved Meddelelsen af næsten alle Sacramenterne; Alt, hvad han velsigner, velsigner han, idet han derved nævner dette hellige Navn. Desuden er ogsaa enhver Søndag indviet til den treenige Guds *U*re og Til-

bedelse; Søndagen er jo den Dag, paa hvilken Gud engang begyndte Verdens Skabelse, paa hvilken Guds Søn opstod af Graven, og paa hvilken den Helligaand kom ned over Apostlene. Saaledes er altsaa de Christnes hele Liv fuldt af Grindringer om den treenige Gud; og af denne Aarsag feirede man i de ældste Tider slet ikke nogen særegen Fest til Ære for den allerh. Tre-enighed. Da der imidlertid (omtrent i det 9. Aarhundrede) vaagne i de Christnes Hjarter en særdeles Andagt for denne hellige Hemmelighed, blev denne Fest i Begyndelsen feiret paa enkelte Steder, indtil den efterhaanden blev mere almindelig, og tilsidst blev anordnet som en Festsdag for den hele katholske Kirke. Men af de samme Grunde, hvorfor man slet ikke feirede den i Begyndelsen, undlod man ogsaa paa den Tid endnu, at feire den med særlig Høitidelighed.

Simon. De har omtalt Søndagen; hvorfor helligholde vi da egentlig Søndagen, da Gud dog i det gamle Testamente har befaleet at helligholde Sabbaten d. e. Løverdagen?

Pr. Da Frelserens hæderkronede Opstandelse efter Evangeliets Beretning har fundet Sted Dagen efter Sabbaten, altsaa paa en Søndag, blev denne Dag allerede fra Christendommens Begyndelse anseet som en høi Helligdag. Apostlene henlagde derfor, ifølge Indskydelse af den Helligaand, Som var sendt dem og ledede dem i deres kirkelige Anordninger, Sabbatens Helligholdelse til Søndagen, for saaledes desto mere at forherlige Grindringen om Jesu Christi Opstandelse, og end dybere at befæste denne vigtigste Hemmelighed for den christelige Religion i alle Troendes Huskommelse. Derfor bliver ogsaa Søndagen kaldet Herrens Dag (dies Domini, Dominica), fordi den paa en ganske særdeles Maade er indviet til den guddommelige Frelser's Huskommelse og Tilbedelse. Desuden var det ogsaa, som jeg allerede før omtalte, en Søndag, paa hvilken den Helligaand nedlod Sig over Apostlene, og hvor altsaa den sidste guddommelige Handling til Menneflægtens Helliggjørelse blev fuldbragt og Jesu Christi Kirke tog sin egentlige Begyndelse. — Vi skulle vistnok indvie Gud enhver Dag og tjene Ham altid; men da vi paa en ganske særdeles Maade skulle indvie een Dag i Ugen til særlig Gudsdyrkelse, hvilken

Dag vilde da vel egne sig bedre dertil, end denne, som er bleven forherliget ved saa store og opløstende Grundringer? Og paa hvilken Dag kunde vi vel bede med større Iver og hjerteligere Andagt, end paa den, paa hvilken Gud engang har tilvendt Menneskene Sine største Naadegaver?

Simon. Hvad betyde de hviddelige Tog eller Processioner, som man paa Søndagene eller de hvieste Festsdage pleier at holde i Kirkerne eller omkring dem, igjennem Korsgangene eller paa Kirkegaardene?

Pr. Den nærmeste Bevæggrund til, at de bleve anordnede, var, for derved at opmuntre de Troendes Andagt mere og forhøje Dagens Hviddelighed. Den fromme Christen maa da ved samme forestille sig Frelserens trøstefulde Ankomst i Forhelvedet eller Abraham's Stjød, Patriarkerne's Jubel over deres Freløsnings og deres herlige Indtog tilligemed Christus i den himmelske Herlighed; ligejom jo ogsaa vi haabe ved Jesu Christi Naade engang at drage ind i Himmels Kirke, i Guds evige Etad.

Simon. Herr Pastor! De har for omtalt Korsets Teg. Det skeer altsaa for at ære den allerhelligste Trefoldighed, at vi saa ofte betegne os dermed?

Pr. Ikke alene i denne Hensigt. I maae fremfor Alt skjelne mellem det Teg, hvormed vi betegne os, og de Ord, som vi sige derved. Ved disse Ord udtrykke vi vor tilbedende Ærefrygt for og vor faste Tro paa den allerhelligste Trefoldighed og aflægge en lydelig og aaben Bekjendelse af denne vor Tro. Men Læren om den h. Treenighed er ogsaa et kort Indbegreb af hele Christendommen; idet vi derfor bekjende Troen paa den h. Trefoldighed, udtale vi tillige dermed en Bekjendelse af den hele christelige Lære. Saaledes begynde vi vore Bønner, Arbejder o. desl. dermed, at vi sige: I Navnet Faderens o. s. v. Det er en hviddelig Erklæring om, at vi ville gjøre og foretage Alt i den treenige Guds Navn og til Hans Tjeneste og Forherligelse, samt at vi af Ham alene haabe Betsignelse, Naade og Lykke for alle vore Arbejder og Foretagender.

Simon. Og det Kors-tegn, som vi gjøre, naar vi udtale disse Ord?

Pr. Med dette betegne vi os, 1) for offentlig at bekjende, at vi troe paa Christus som sand Gud og sandt Menneſte, Som har forløst os paa Korſet, ſom der ſtaaer ſrevet (1. Petr. 2, 24.): „Christus har lidt for os og baaret vore Synder paa Sit Eget Legeme paa Træet“ (∴ Korſet); 2) for at viſe, at vi ikke ſtamme os ved Guds forſkæftede Søn, men uforfærdet bekjende Ham for Venner og Fjender og med den h. Paulus og den hele chriſtelige Kirke ſige: „Langt fra os være det at roſe os af noget andet end vor Herre Jeſu Chriſti Kors, fra hvilket Frelſe, Liv og Opſtandelse er bleven os tildeel“ (Gal. 6, 14.). Ved en ſaadan Bekjendelse adſtille og afſondre vi os fra alle Fjender af Chriſti Kors, Jøder, Hedninger og Bantroende; 3) udtrykke vi ved Korſets Tegn det Ønſke og den Bøn, at vi ved den forſkæftede Jeſu Fortjenester maae blive bevarede frie for al Ulykke paa Legeme og Sjæl, og at vort Forehavende, vort Dagværk, alle vore enkelte Syſler, Forretninger o. ſ. v. maae formedelſt Jeſu Chriſti Død paa Korſet lykkes os og blive fortjenſtlige for os hos Gud; 4) erindre vi os derved med Taknemmelighed om Forløſningens ſtore Naade, ſom er bleven os udvirket ved det h. Kors, og ſøge at opmuntre os til ſtadig Taknemmelighed derfor. Saaledes bekjende vi derfor paa en dobbelt Naade, naar vi gjøre Korſet, vor Tro ſaa vel paa den h. Treenighed, ſom paa den menneſteblevne Forløſer.

Simon. Og denne Skik at betegne ſig med Korſets Tegn, har uden Tvivl allerede længe været iagttagen i den katholke Kirke?

Pr. Hvad de derved brugelige Ord angaaer, ſaa er det omtrent 300 Aar efter Christus, at de kom i Brug; men den Skik, at betegne ſig med Korſets Tegn, er langt ældre. I A. 287 blev den h. Martyrinde Fides tilligemed flere andre Qvinder henrettet for den chriſtelige Troes Skyld. Ved ſaadanne Keiligheder undlode de Chriſtne da ikke, at optegne Alting nye, ſom tilbrog ſig derved, for at de kunde tilſende hverandre diſſe Beſkrivelſer (de ſaakaldte Martyr-Acter) over, hvorledes Martyrerne lede Døden, til gjensidig Opmuntring, Opbyggelse og Befæſtelse af deres Tro. I diſſe Skrifter, ſom bleve optagne ved den h. Fides' Henrettelse, bliver det nu i Særdeleſhed omtalt, at hun,

forinden hun overgav sig til Skarpretteren, havde betegnet Bænde, Mund og Bryst med Korsets Tegns, saaledes som vi endnu pleie at gjøre det, naar Evangeliet bliver læst. Tertullian, som jo allerede levede i det andet Aarhundrede, skriver ¹⁾ om de Christne i hans Tid: „Saa ofte vi røre og bevæge os, saa ofte vi gaae ud og ind, enten vi tage vore Klæder eller Skoe paa, bade os eller gaae til Bords, tænde et Lys, lægge eller sætte os, saa betegne vi hvergang vor Bænde med Korsets Tegns“. Grunden, hvorfor de Christne endog gjorde Korset ved slige, ganske smaa og ubetydelige Handlinger, var, fordi Hedningerne ved saadanne iagttog alle Slags overtroiske Skikke, hvorfor de Christne gjorde sig Umage for paa det strengeste og omhyggeligste at adskille sig fra dem i disse Ting. Den h. Cyrillus, som fra A. 350 indtil 386 var Biskop i Jerusalem, underviste sine vogne Daabscandidater paa følgende Maade ²⁾: „Betegner eders Bænde med Korset, for at Djævelen ved Synet af dette i Sandhed kongelige Tegns maa skjælte og flye. Gjører dette Tegns, naar I spise eller drikke, sidde eller ligge, staae op, tale eller gaae; med eet Ord ved enhver Handling. Thi Den, Som herneben er bleven korsfæstet, er nu histoppe i Himmelen. Var den Korsfæstede og Begravede forbleven i Graven, saa kunde vi maaskee stamme os; men nu, da Han er opstanden, tør vi ikke stamme os ved Hans Seierstegn“. Saaledes formaner ogsaa den h. Hieronymus (født i A. 331) den Christelige Jomfru Custochium i et Brev, at hun skal gjøre Korsets Tegns ved alt, hvad hun forrtager sig. Og den h. Augustin siger om de Christne i hans Tid ³⁾: „Vi bære det Kors, paa hvilket Christus er bleven korsfæstet, paa vor Bænde“.

Simon. Da gjør de i Sandhed stor Uret, som foragte denne gamle Christelige Skik, eller undlade den af taabelig Undseelse.

Pr. Biskof. Om dem gjælde de Ord, som den h. Paulus har skrevet til en af sine Menigheder (Philipp. 3, 18.): „Mange, som jeg ofte har sagt eder (og endnu siger eder med Lærer),

¹⁾ de Coron. milit. c. 3.

²⁾ Catech. IV. et XIII.

³⁾ Serm. 13. de tempore.

vandre som Fjender af Christi Kors. Deres Gude er Fordærvelse". Thi dersom de ikke ved deres Livsvandel have gjort sig Korset uværdige, hvorfor vilde de da slye det? Eller skamme de sig maafee ved at gjælde for Christne? hvor utaknemmelige ere de da ikke imod Frelseren, Som for vor Skyld har taalt al mulig Skjændsel og Foragt! Hvor uværdigt er det ikke, at skamme sig ved sin Frelser og guddommelige Belgjører, medens ingen Underfaat eller Tjener skammer sig ved at bære sin jordiste Fyrstes eller Herres Tegn og Farver. Hvor daarligt er det ikke, at skamme sig ved den christelige Tro, der nu ikke mere, som fordm i Forsølgelsens Tider, er foragtet eller maa skjule sig, men til hvilken allerede Millioner af de ædleste, lærdeste og mest oplyste Mennesker befiende sig med Glæde! Hvor farligt er det endelig ikke for Eviigheden, at skamme sig ved Kristus, Som har sagt os: „Hvo som skammer sig ved Mig for Menneskene, ved ham vil Jeg skamme Mig for Min Fader i Himmelen og for Guds Engle!" (Luc. 12, 8.)

Thom. Jeg kan ikke negte, at jeg mangen Gang i Selstab med anderledes Tænkende har undseet mig ved at gjøre Korset, og jeg maa vel tilstaae, at jeg ikke har gjort ganske rigtigt deri. Men den overtroiske Brug af Korsets Tegn vil De dog vel ikke forsvare, Hr. Pastor?

Pr. Og dertil regner du?

Thom. O, at man f. Ex. korset sig ved et Uveir, at man ikke stærer noget Brød an, uden først at have gjort et Kors over det, ja at man endog velsigner syge Dyr med Korsets Tegn.

Pr. Naar du ikke veed at anføre Andet, saa kan jeg ikke indrømme dig, at der her kan være Tale om Overtro. Al Regemets og Sjælens Held og Vel bliver os alene tildeel ved vor guddommelige Talsmand Jesu Christi Forbønner hos Hans himmelske Fader og paa Grund af Hans Fortjenester, som Han har erhvervet ved Sit Liv og især ved Sin Lidelse og Død paa Korset. Ligesaa godt som vi derfor kunne bede til den himmelske Fader om, at Han for Jesu Christi og Hans Fortjenesters Skyld vil bevare vore Boliger for alt Ondt og Skadeligt, ligesaa godt kunne vi ogsaa betegne de mangehaande Gjenstande, over hvilke vi nedfalde Guds Velsignelse, med Korsets Tegn, for saaledes paa en billedlig Maade at udtrykke, at vi kun formedelst Christi Død paa Korset haabe al Velsignelse og Bønneværelse. Just saaledes have ogsaa de Christne allerede tænkt og handlet i de ældste Tider. Ikke alene Brødet, men alle Spiser bleve velsignede af dem med Korsets Tegn og med Bøn, forinden man nød dem; og dette gjorde de enkelte Troende ikke engang selv, men de bragte dem til Kirken, hvor der allerede i det fjerde Aarhundrede egne Mænd vare bestemte til at foretage denne Velsignelse. Det var Slik, at trykke et Korstegn, ligesom et christeligt Segl, paa alle Kar og

Kedstaber, som de Christne havde i Brug. I gamle christelige Grave og ved andre Udgravninger finder man endnu ofte mange Lyfestager, Driffekar, Haandværksredstaber o. desl., som alle ere betegnede med Korsets Tegn. Endelig finde vi ogsaa allerede i det fjerde Aarhundrede et Exempel paa, at man har betegnet selv Dyr med Korset, for at afvende Sygdomme fra dem¹⁾. Hvad angaaer Korsets Tegn ved et Uveir, saa kan vel Mange derved rube en Uengstelighed, som er Andre fremmed og ubegribelig, og Mange glemme maastee, at Herrens Haand kan ramme dem hvert Dieblif. Men om det end er daarligt, netop kun i en Uveirstime at ville frygte Guds Nærhed og tænke paa Døden, saa er dog netop et Uveir et særdeles hviddeligt Varsel af Gud til Sine Skabninger, og de Tilfælde ere slet ikke sjeldne, hvor et saadant medfører frygtelige Udelæggelser for Mennesker og deres Eiendom; det behøver derfor visstnok ikke først nogen Retsfærdiggjørelse, naar vi i saadanne Timer søge ligejom at bevæbne os med Korsets h. Tegn. Saaledes er det ligeledes en Daarskab, at ansee en eller anden Dag i Aaret for særdeles uheldig, og at troe, at de onde Aander netop paa denne udøve et særegent Herredomme og at man maa beskytte sig imod dem ved at gjøre Kors paa Døren. Men derhos er det dog altid christelig Wiisdom, hver Dag og til enhver Tid at søge Beskyttelse og Kraft i Korsets h. Tegn, og, dersom man har Lyst dertil, ogsaa paa gammel christelig Wiis at smykke sin Dør dermed.

I hom. Kunne vi altsaa virkelig endog tillægge Korsets Tegn en særegen Kraft?

Br. Naar vi gjøre det, saa følge vi deri kun vore christelige Forsædres Exempel. Uden at tale om de talrige Vidundere, som af de Christne i den ældste Tid bleve bevirkede ved Korsetegnets Kraft, vil jeg her kun, efter Hufommelsen, anføre nogle Ord, som den h. Kirkes fader Chrysostomus engang i en Prædiken rettede til sin Menighed. Han levede, som I allerede have hørt, henved 400 Aar efter Kristus, og var en saa fordomsfri og oplyst Mand, at selv Christendommens Fjender ikke vilde vove at beskylde ham for Overtro. „Ingen maa skamme sig“, saaledes lyde hans Ord²⁾, „ved de ærværdige Sindbilleder paa vor Frelse; men lader os betragte Christi Kors som en kostbar Krone; ved Korset erholder alt hvad der angaaer os, sin Fuldbendelse. Gjelber det vor Gjenfødsel, saa er Korset der; nyde vi hiin hemmelighedsfulde Spiise, handler det sig om Præsternes Indvielse, kort, hvad der end maa stee, overalt fremstaaer for os hiint Sindbillede paa Seiren. Derfor betegne vi vore Huse og Vægge og

¹⁾ Winterim, Denkwürdigk. II. 2. S. 509.

²⁾ In Matth. Hom. 55. al. 55. Montf. pag. 551.

Binduer og vor Pande dermed. Thi det er jo Tegnet paa vor Frelse, paa vor sælles Frihed og paa den Herres Barmhjertighed, Som liig et Lam lod sig føre til Slagterbænken. Derfor overvei den hele Betydning af Korset, naar du betegner dig dermed, udryd Brethen og enhver ond Tilbøielighed i dig, og nær en stor Fortrosthing. Thi det sømmer sig ikke, at du skjodeslest gjør det kun med Fingeren; du maa gjøre det med Bevidsthed og Overlæg og med fast Tillid. Gjør du Korset paa en saadan Maade, saa vil ingen af de urene Aander kunne bestaae imod dig, da de see det Sværd, med hvilket det dødelige Saar er blevet dem bragt. Betragte vi med Afsky de Stæder, hvor Misdædere blive henrettede, saa kunne I derefter dømme, hvad Dævlene maae lide, naar de see det Vaaben, med hvilket Christus har besejret hele deres Magt og afhugget Dragens Hoved. Derfor stam dig ikke ved et saa herligt Tegn, for at Christus ikke maa stamme Sig ved dig, naar Han kommer i Sin Herlighed, og dette Tegn, mere lysende end Solens Straaler, svæver foran Ham. Thi virkelig vil da Korset vise sig, og Synet af det vil afgive et lydeligt Bidnesbyrd for hele Verden, for at forsvare Guds Sag og forkynde, at Han ikke har ladet det fattes paa noget. Dette Tegn har aabnet lukkede Døre for vore Forsædre og for os, gjort forgiftede Spiser og Drikkevarer uskadelige, helbredet Bidet af giftige Dyr. Kunne vi derfor undre os? Naar det har senderslaaet Helvedes Porte, aabnet Indgangen til Himmelen, atter banet Veien til Paradiset og sprængt Satans Lænker, hvorfor skulde det saa ikke kunne overvælde en dræbende Gift og giftige Dyrs Bid? Derfor nedstænk Grindringen om dette Tegn dybt i din Sjæl. Korset har reddet og omvendt Jorden, udryddet Bildfarelsen, indført Sandheden, forvandlet Jorden til en Himmel og gjort Mennecker til Engle. Formedest Korset ere Dævlene ikke mere at frygte, men at spotte; ved Korset har Døden ophørt at være Død, den er bleven en Slummer for os; ved Korset er Alt hvad der stod fjendtligt imod os, fastet til Jorden. Spørger Noget dig derfor: Erer du den Korsfæstede? saa svar ham med glad Stemme og muntert Blik: Jeg ærer Ham og vil ære Ham i Evighed. Udleer han dig derfor, saa udgyd Taarer over ham, og tak Gud for saa mange Velgjerninger, om hvilke du ogsaa først har faaet Bished ved den Korsfæstedes Aabenbaring". Dmtrent saaledes lyde denne h. Kirkefaders Ord, og ved Siden af de Forsikringer, som han giver os om den Magt, som Korsets Tegn har, opfordrer han os tillige saa alvorligen til ikke at stamme os ved dette Tegn, at jeg ret meget kunde vuse, at I alle omhyggelig vilde agte paa hans Ord og troligen følge dem.

Simon. Jeg troer, at Enhver af os vist gjerne og med Glæde lover det.

Thom. Hvad mig angaaer, saa har jeg besluttet, at jeg

for Fremtiden ikke mere vil skamme mig ved et Tegn, hvis Værd og ærværdige Alder jeg idag, rigtignok for første Gang, har lært ret at kjende.

Simon. Hvorfor betegner man sig da ved Læsnningen af det h. Evangelium, baade under Messen og før Brædikenen, med tre smaa Kors paa Vandene, Munden og Brystet?

Pr. Vi forse da først vor Vandene. Ligesom nemlig Vandene bliver aabent viist for Enhver og Ingen skammer sig ved sit eget Ansigt, saaledes erklære vi os beredte til, ved vor hele Vandel og ved vore Gjerninger at ville aflægge en frimodig og offentlig Bekjendelse for den Korsfæstede og Hans h. Evangeliums Lære, efter Apostelens Exempel, som (Rom. 1, 16.) siger om sig: „Jeg skammer mig ikke ved Evangeliet“. For det Andet gjøre vi Korsets Tegn paa Munden, for at tilkjendegive, at vi ere beredte til ogsaa mundtlig at bekjende den katholske Lære for Benner og Hjender, og forsvare den, om det gjøres nødvendigt, efter Christi Ord: „Hvo som vil bekjende Mig for Menneskene, ham vil Jeg bekjende for Min himmelske Fader“. (Matth. 10, 32.) For det Tredie betegne vi vort Bryst med Korset, for at antyde, at vi i vore Hjerter skulle være saaledes bestaaet, som den h. Paulus formaner os til: „Bærer saaledes sinnede, som Kristus!“ (Philipp. 2, 5.) Desforuden udtrykke vi ved dette tredobbelte Kors-tegn den Bøn, at Gud maa ved Korsets Kraft give os Naade, til at vi med vor Forstand altid kunne rigtig opfatte og forstaae, med vor Mund freidigen bekjende og med vort hele Hjerte elske Evangeliet.

Simon. Præsterne gjøre ogsaa efter det h. Messesoffer, efter Brædikenen og overhovedet ved Slutningen af Gudstjenestens Korsets Tegn over Folket.

Pr. Dette skeer, for derved at nedkalde over de forsamlede Christne al den rigelige Naade og Betsignelse, som Kristus Jesus har erhvervet os ved Sin Død paa Korset; ligesom den h. Paulus siger derom: „Betsignet være Gud, vor Herre Jesu Christi Fader, Som har velsignet os med alle aandelige Gaver og himmelske Velgjerninger ved Kristus“. Dmtrent 500 Aar efter Kristus finde vi allerede Forskrifter af Kirkeforsamlingerne, om at heller Ingen af de Troende maatte forlade Kirken, førend de havde modtaget den hviddelige Betsignelse.

Da der ikke blev spurgt om noget videre, vedblev Præsten: Vi ville forresten iaften ikke tale om Betsignelsen, uden tillige ogsaa at gjøre os deelagtige i samme: til Slutningen af vor Samtale idag, velsigne da ogsaa eder ved min Haand: den almægtige Gud, Fader og Søn og Helligaand. Saaledes talte han og stiftes fra dem, idet han gjorde det h. Kors-tegn over den hele Forsamling.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 6te Mai. Den h. Faders Ro og Tillidsfuldhed opvækker her en almindelig og glad Beundring. Som en Mand af bestandig Bøn og uroffelig fast Fortrosthed til Gud, har han sat sin Fod paa Klippen og stuer med et modigt og ufravendt Blik ned i det fraadende, larmende Havs vilde Bølger. Thi den Overbeviisning paatrænger sig uafviselig enhver Eftertænkende, at de usalige Bølger af det Oprør, som den franke Vind har hidført, ville komme til at slaae heftigst an imod Kirken. Ogsaa den h. Fader har fra sin høie Barde rundet denne klare Indsigt. Napoleon skrev derfor fornylig et egenhændigt Brev til Pius og lod det igaar overrække ved den herværende Gesandt, Hertugen af Grammont. Under Forsikringen om sin „allerhøieste Beskyttelse“ opfordrede han deri Paven til at have Tillid til ham, hvorpaa Hs. Hellighed da gav Gesandten det mandige og hans guddommelige Embede aldeles værdige Svar: „Jeg stoler paa Gud alene!“ Ihukommende hvad der er vederfaaret hans Forgængere og Navnebrødre Pius VI. og VII. ved Franskmændenes foregivne „Beskyttelse“, sætter Pius IX. ikke sin Tillid til Mennesker, men ene og alene til Herren. Og hans Tillid vil ikke blive skuffet, om der ogsaa skulde see ham, hvad der er steet begge hans Forgængere. Og i denne barnlige Tillid til Gud alene forene ogsaa alle Katholiker i alle fem Verdensdele sig med deres fælles hellige Fader og Overhyrde og overalt opstige de indstændigste Bønner til Himmelen om, at den Almægtige vil beskytte og bestjerme Pius IX. mod alle Anslag af ondskabfuld Trædskhed og List og gjøre Ondskabens Planer til Skamme. Thi virkelig begynder man her allerede at nære alvorlig Befymring for den h. Faders fremtidige Sikkerhed. I dag forsiktrer Napoleon ham om sin allernaadigste Beskyttelse, fordi Unddragelsen af hans Velvillie vilde være ham saare ubeleilig; men hvad vil han gjøre imorgen, naar hans Fjernelse fra Rom skulde synes ham tjenlig? Vil han, greben af hellig Sky eller belært af sin Dnfsels tragiske Exempel, skjælvde tilbage for en saadan Gjerning? Ved disse Udsigter erindrer man sig her meget levende om, hvad en from Mand engang har forudsaagt, og om hvem man kun maa vide, at hans Ord var nedskrevet og trykt længe før den første franke Revolutions Udbrud. Han forudsaagde, at Petrus (∴ Petri Eftersølger) vilde trende Gange komme til at græde bitterligen, og at Gallierne (∴ Franskmændene) vilde være Marsagen til en saadan Graad. — To Gange har Petrus nu allerede grædt bitterligen, i Pius VI. og Pius VII.'s Personer, af hvilke den ene døde i Fangenskabet, den anden blev høist uærdigt behandlet af Napoleon I. Den tredje Gang at græde bitterligt, er maaskee forbeholdt den niende Pius! —

Frankrig. Rundskrivelse til Geistligheden. Ligesom Keiseren til det katolske Frankrigs Beroligelse har anseet det nødvendigt, i sit Manifest udtrykkeligt at forstikke, „at han ikke gaaer til Italien, for at svække den h. Faders Magt“, saaledes har nu ogsaa hans Cultusminister paa ny udtalt den samme Forsikring i en til Rigets Erkebiskopper og Biskopper rettet Skrivelse. Skrivelsen lyder som følger:

„Monseigneur! Det italienske Anliggende kunde have været løst paa en fredelig Maade. Dette var Keiserens oprigtige Ønske, som han paa det Lydeligste kundgjorde, idet han aabent tiltraadte alle de Betingelser, som de mæglende Stormagter ansaae for hensigtsmæssige for Congressens heldige Udfald og Keiserdømmets Rolighed. Men i selve Diebliffet, da Vanskelighederne syntes bilagte, afbrød Østerrig pludselig Underhandlingerne og erklærede Krigen, som det vilde. Det tager derved et frygteligt Ansvar paa sit Hoved, og hele Verden vil dømme dets Fremgangsmaade og dets Hensigter. Det er nu vigtigt, Monseigneur! at oplyse Geistligheden om Følgerne af denne uundgaaelig blevene Kamp. Man har, alt efter Lidenskaberne og Intereserne, paa mange Maader betegnet den Rolle, som Frankrig vil komme til at spille under de nærværende Forhold. Den Fyrste, som gav Religionen saa mange Beviser paa Grødhed og Hengivenhed, den Fyrste, som efter de onde Dage fra 1848 førte den hellige Fader tilbage til Vaticanet¹⁾, er den katolske Genheds faste Støtte; han vil, at Kirkens Overhoved bliver agtet i alle sine Rettigheder som verdslig Fyrste. Den Fyrste, som beskyttede Frankrig mod den demagogiske Lands Oversømmelse, kan hverken antage dens Grundsatninger, eller dele dens Bestræbelser i Italien. Men i dette Land hvor den fremmede Undertrykkelse er Ursagen til stadig Lidelse og Dophidselse, troer Keiseren, støttet paa Erfaring og Retfærdighed, at den største Velgjerning for Regjeringerne er, at gjenoprette deres uafhængige Tilværelse og frie Bevægelse og gjøre dem det muligt, uden Belymring for Omstyrning, at arbejde for Folkelagens Velvære og legitime Fremstridt. Disse practiske, høimodige og kristelige Ideer gaac ud paa at begrunde den offentlige Rolighed og Agtelsen for Fyrstehusene i de italienske Stater paa faste Grundlag²⁾. Dette er Hs. Majestæts Sindelag, som saa ofte

¹⁾ Denne samme Keiser Napoleon indgaaer nu et venskabeligt Forbund med den samme revolutionaire Røveransfører Garibaldi, som i 1849 netop var en af Ophavsmandene til den h. Faders Forjagelse!

R e d.

²⁾ Og dette begynder man dermed, at man paa Grund af det revolutionaire Nationalitetsprincip forbinder sig med den „demagogiske Land“ og lader de legitime Souverainer fordrive. Tout-à-fait comme chez nous — dengang nemlig i 1847 Hertugen af Augustenborg, støttet paa det selvsamme revolutionaire Nationalitetsprincip,

har kundgjort sig ved hans Gjerninger og finder sin Stadfæstelse i det til Nationen rettede ophøiede „Manifest“. Det maa i den franske Geistlighed's Hjertes opvække ligesaa stor Sikkerhed, som Taknemmelighed. Keiseren og Armeen vilte snart staae ligesoverfor Fjenden. Gud beskytte Frankrig og Keiseren! Denne inderlige Bøn vil, derom er jeg overbevist, Monseigneur! ogsaa være hele Geistlighedens Bøn ved Foden af Alteret, og den vil saaledes dele Fædrelandets Ønsker og Hørelse.“ —

Det er den franske Regjering naturligtviis meget magtpaaliggende, at fjerne enhver Tanke, som om dens Optræden i Italien truede den hellige Faders Interesser. Ved forskjellige Leiligheder blev derfor allerede „Urefrygten“ for Paven officielt og stærkt betonet, og, som ovenfor bliver meldt, har Keiseren selv i en egenhændig Skrivelse endnu nylig „forsikret Paven om sin barnlige Agtelse og om Frankrigs uforandrede Hengivenhed“. At Paven muligen skulde forlade Rom, vil man nok vide at forhindre, med mindre han vilde trække sig tilbage til Frankrig!

forbandt sig med den „demagogiske Mand“ i Holsteen, fiftede Dyrør og begit Forræderi mod den retmæssige Landsherre, Kongen af Danmark!
 Red.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndagen d. 5. Juni. — 6. Søndag efter Paaske. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt ~~med Entusiastisk~~.

Lørdagen d. 11. Juni er befalet Vigilie=Fastedag til:

Søndagen d. 12. Juni. — Den Helligaands Meddelelse over Kirken. — 1. Pintsedag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Høitidelig Vesper=Andagt.

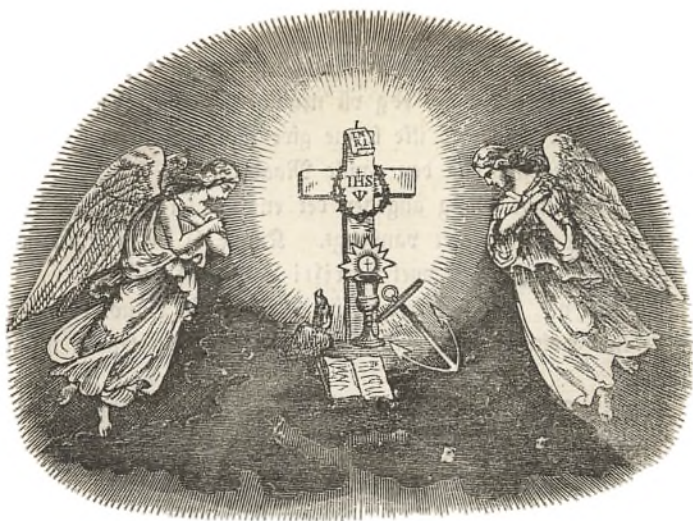
Mandagen d. 13. Juni. — 2. Pintsedag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Festandagt.

Onsdagen d. 15., Fredagen d. 17. og Lørdagen d. 18. Juni ere kirkelige Tapperdage og derfor befalede Fastedage.

Correspond. E. H. i K. Deres Bidrag kom desværre for seent, da Bladet allerede var sluttet.
 A. K. i O. Cham. aut Merc. aut Rhus. Indtil Slutningen af indevær. Quart. skulle vi tilsende Dem de enkelte Numre.

Kjøbenhavn.

S. Trærs Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 13.

Søndagen den 19de Juni.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscribenterne desuden i Aarets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissiönair, Hr. Kausshandler C. N. Blaufensteiner, Store Kjøbmægerygade 68, og i alle Boglæder; i de danske Stater paa de fyl. Postkontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 St. Kvartalet.

Den katholske Kirkes Stjønhed.

(Fortsat.)

Syvende Capitel.

Om Christi Legemsfest.

Simon. Hr. Pastor! Idag tør vi altsaa gjøre Dem nogle Spørgsmaal om Christi Legemsfest?

Pr. Om Christi Legemsfest skulle vi rigtignok tale med hver-

andre; men idag maae I tillade mig, at jeg engang gaaer frem paa den modsatte Maade: jeg vil nemlig spørge, og I skulle svare.

Simon. Naar vi ikke kunne give rigtige Svar, vil De vel snart igjen begynde paa den gamle Maade.

Pr. Denne Gang angaaer det en Sag, i hvilken Svaret ikke vil falde eder meget vanskeligt. Kunne I vel forklare mig Betydningen af selve Navnet Christi Legemesfest?

Simon. Det forklarer jo sig selv og vil vistnok ikke sige andet end Hvitiden eller Festen til Ære for Jesu Christi hellige Legeme.

Pr. Det er fuldkommen rigtigt og i dette ene Ord er saaledes allerede Festdagens hele Betydning temmelig klart udtalt. Vi bekræftige os nemlig paa denne Festdag og hele den følgende Uge igjennem (thi ogsaa denne Festdag har en Octav) med Erindringen om, at Frelseren er tilstede i vor Midte, med Sin Guddom og Mennefsked, med Sit menneskelige Legeme og med Sin menneskelige Sjæl levende og sandelig i Alterens Sacramente, og vi bestræbe os for, ved vor Andagt, Ærefrygt og Tilbedelse for Ham at vise os taknemmelige for den store Kjærlighed, som Han har bevist os ved Indstiftelsen af denne op-
hoiede Hemmelighed.

Simon. Og for saadanne Maadegaver kunne vi sandelig aldrig noksom bevise Ham vor Tak; thi, som De forleden sagde i Deres Prædiken: Frelseren har havt os saa kjær, at Han for vor Skyld vilde gaae i Døden, og dog ogsaa igjen saa kjær, at Han ikke kunde beslutte Sig til at skilles fra os ved Døden; men formedelst Indstiftelsen af det allerhelligste Sacramente forbliver Han altid i vor Midte, og opfylder paa denne Maade ganske bogstavelig det, som Han har lovet Sine Disciple: „See, Jeg er hos eder alle Dage, indtil Verdens Ende!“ (Matth. 28, 20.)

Pr. Men netop derfor har Kirken heller ikke forsømt Noget, for at gjøre Hvitideligholdelsen af denne Festdag saa glimrende som mulig.

Simon. I Særdeleshed ved den høitidelige Procession.

Pr. Hele Dagens Gudstjeneste bidrager til dette Diemed;

men vistnok er den høitidelige Procession, ved hvilken vi bære selv det allerhelligste Sacramente med, Festens egentlige Glands punkt.

Simon. Hvad har det da egentlig at betyde, at der paa denne Dag bliver holdt en saa høitidelig Procession?

Pr. Den første Grund er denne: vi skulle derved frit bekjende vor Tro paa dette hellige Sacramente, og vise, at vi ere beredte til, ogsaa selv for Modstanderne af vor hellige Tro at aflægge en lydelig og freidig Bekjendelse af Troen.

For det Andet ville vi derved bevise Guds Søn vor offentlige Udfrygt og Tilbedelse. Ligeledes vilde vi ved denne offentlige og høitidelige Udfrygt gjerne yde Ham nogen Erstatning og Fyldestgjørelse for al den Vanære og Bispottelse, som der hele Aaret igjennem bliver tilføiet Frelseren i det helligste Sacramente saavel af Brangtroende, som ogsaa af katholske Christne baade ved Ord og ved Gjerning. Nogle negte Christi sande og virkelige Nærværelse i det h. Sacramente, Andre bruge Dets Navn som et almindeligt Forbandelsesord, for dermed at udtrykke deres Brede, eller de begaae endog den Judas-Forbrydelse at annamme Det paa en uværdig Maade.

For det Tredie søge vi paa denne Maade nogenlunde at fremstille denne h. Hemmeligheds Værdighed og Ophoiethed, og opmuntre saaledes hverandre gjensidigen til større Andagt for dette h. Sacramente.

For det Fjerde ville vi derved takke Frelseren for den uindsigelige Kjærlighed, som Han har beviist os ved Indstiftelsen af dette h. Sacramente, og for de utallige Velgjerninger, som Han forunder os i den h. Communion; ligeledes vil denne Erindring om Frelserens Kjærlighed ogsaa opmuntre os til, at vi nu ogsaa desto flittigere indfinde os som Gjester ved Herrens Bord.

For det Femte ønske vi ved en saadan offentlig Procession ligesom at forvandle vore Gader og Torve til et Guds Tempel, og vi søge at hellige vore Boliger og Marker, igjennem hvilke vi vandre under Ledjagelsen af det Allerhelligste, idet vi haabe ogsaa herved at neddrage Guds Velsignelse over By og Land og Folk.

For det Sjette ville vi ved denne høitidelige Procession

ogsaa berede os selv en Trøst og hellig aandelig Glæde og deri ligesom have en lille Forsmag paa det evige Liv, hvor det om de Retfærdige hedder: „De følge det guddommelige Lam, hvorhen Det end gaaer“. (Aabenb, 14, 4.)

Simon. Er da ogsaa denne Procession allerede bleven holdt i de ældste Tider?

Pr. Nei; den er af nyere Oprindelse, thi den blev først for omtrent 600 Aar siden indført i Kirken. Ikke fordi man først dengang havde begyndt at bevise det helligste Sacramente en saadan Urefrygt; man feirede allerede fra de ældste christelige Tider Erindringen om Dets Indstiftelse paa Skærtorsdagen. Imidlertid vare de andre Functioner i Kirken allerede meget talrige paa denne Dag; de, som havde gjort offentlig Bod, bleve da atter optagne i det firkelige Samsfund; ligeledes have I hørt, at Indvielsen af de hh. Olier og af Christamen da blev foretagen. Desuden ere vi i den h. Uge saa beskæftigede med Betragtningen af Jesu Christi Lidelse og Død, at vi ikke samtidig med vor hele Opmærksomhed kunne indvie os til Dyrkelsen af det helligste Alterens Sacramente. Var man nu allerede derfor nødt til at tænke paa Valget af en anden Dag, paa hvilken man mere usorbeholden kunde overlade sig til Tilbedelsen af Alterets allerhelligste Hemmelighed, saa bidroge ogsaa andre særegne Omstændigheder endnu mere til at fremskynde Sagen. Omtrent i A. 1230 levede nemlig en from Ordenssøster ved Navn Juliana. Gud, Som vælger Redskaberne for Sin Virken aldeles efter Sine urandsagelige Raadslutninger, og for de Wijes Dine skjuler, hvad Han aabenbarer de Smaa og Enfoldige, vakte i den fromme Juliana den Tanke, at hun skulde bede Kirkens Overhyrder om Tilladelse til at hun maatte bestemme en særegen Dag i Aaret til en særdeles Dyrkelse af det allerhelligste Sacramente i hendes Kloster. Hun aabenbarede først sit Anliggende for Biskoppen af Lüttich og nogle andre Geistlige; og efter at man havde prøvet og bifaldet hendes Forslag, blev Festen for det allerhelligste Sacramente virkelig høitideligholdt i A. 1246 først i Lüttich, hvorfra den efterhaanden udbredte sig over alle Nederlandene. Da nu een af de ovenfor bemeldte Geistlige blev ophøiet til Pave under Navn af Urban IV., bestræbte

han sig for at indføre Christi Legemsfest i den hele katholske Kirke. Blev end hans Død en Hindring for Udførelsen af hans roeværdige Forehavende, saa kom man dog senere atter tilbage til Sagen, og paa en almindelig Kirkeforsamling, som blev holdt i Pave Clemens V's Tid (i A. 1311) i Wien i Frankrig, blev det da virkelig anordnet, at Høitideligheden skulde fejres overalt i den hele katholske Kirke. De følgende Paver søgte dernæst ogsaa ved forskjellige Meddelelser af Uklad og ved indtrængende Opfordringer at opmuntre de Troende til at fejre denne nye Festsdag paa en særdeles høitidelig Maade.

Thom. Til den Ende kunde man altid have indført denne Festsdag; men jeg indseer ikke, at der til dette Niemed behøves en Procession.

Pr. Denne hænger paa det nøieste sammen med selve Festsdagen, eftersom Processionen netop er os et Middel til at bevidne Alterets allerhelligste Hemmelighed vor Urefrygt, Hylbring og Tilbedelse.

Thom. Denne Urefrygt og Tilbedelse kan jeg ogsaa godt bevise Frelseren i Kirken selv.

Pr. Og det skal du ogsaa; men det hindrer dog ikke i, desuden at gjøre det offentlig engang ved en eller anden særegen Leilighed og paa en særdeles høitidelig Maade. Du kan nære stor Urefrygt og Hoiagtelse for en fortjent Mand, og daglig efter Gyne bevise ham denne indenfor de fire Bægge; fandtes der imidlertid engang Leilighed til, ogsaa offentlig at aflægge Vidnesbyrd derom, idet du f. Ex. kunde slutte dig til et høitideligt Taffeltog, som blev holdt til hans Ure, og du vilde forsømme at tage Deel i denne udvortes Uresbeviisning, da turde du vel neppe kunne dable dem, som deraf vilde tage Anledning til at tvivle om dit Sindelags Oprigtighed. Hvo som i Sandhed ærer Kristus, han vil ikke frygtløs skjule denne sin Urefrygt hos sig, men tværtimod glæde sig overmaade, naar der undertiden gives ham Leilighed til, ogsaa at aflægge en udvortes Prøve paa den.

Thom. Det kunde altid gaae an, naar en saadan Procession virkelig fortjente Navn af en Uresbeviisning i Guds Dine. Men vi kunne dog ikke troe, at Gud finder Behag i saadanne

Æresbeviisninger, som vi ellers pleie at yde en fortjent Mand; Gud seer paa det Andre!

Pr. Du har Ret, Gud seer paa Hjertet; og hvo som vilde ledsage en Procession uden Tro og Ærefrygt i Hjertet, blot for Synets Skyld, han kunde sandelig ikke give sig det Bidnesbyrd, at han dermed havde erhvervet sig Guds Velbehag. Men bære vi Tro og Ærefrygt i vort Hjerter, saa indseer jeg ikke, hvorfor vi skulde modstaae eller undertrykke den aldeles naturlige Trang til, ogsaa udvortes at give dette vort indvortes Sindelag tilkjende, — og dette maatte da naturligviis ogsaa stee paa menneskelig Viis og efter menneskelig Skik, netop fordi vi ere Menneſter og ingen Engle. Have vi engang taget vor evige himmelske Arv i Besiddelse, saa ville vi hijsket ogsaa finde en anden passende Maade, paa hvilken vi da atter kunne gjøre vor Pligt Fyldest og tilfredsstille vor Sjæls Trang.

Thom. Det indseer jeg meget godt og vilde gjerne erklære mit Bifald dertil, dersom saadanne Processioner i det Mindste ikke hindrede Fromheden; men det Hele gaaer dog kun ud paa et Slags Parade og der bliver kun bedet lidet eller slet ikke derved.

Pr. Naar dette Paradetog opbygger og begejstrer ved sin Pragt og Hvitidelighed, saa har det altid allerede derved fremfaldt en betydelig Nytte, for saavidt det da i det Mindste opmuntret til fremtidig Bøn. Iøvrigt synes du just ikke at have meget rigtige Begreber om hvad Bøn egentlig er. Naar vi med Munden udtale vore fromme Høielser og Sindsstemninger for Gud, saa er dette vistnok en Bøn; men ikke fordi vi dertil bruge Munden, men fordi vi derved have Andagt i Hjertet. Sæt nu, at vi udtalte vor Andagt, Ærefrygt og Tilbedelse ikke ved blotte Ord, men endog ved Gjærninger, vilde det da mindre være en Bøn? Den h. Paulus fordrer af de Christne, at de altid og uafslædig skulde bede. Hvis han dermed havde meent, at vi uafbrudt skulde bede mundtlige Bønner, eller ogsaa kun, at vi altid skulde være saaledes samlede i vort Andre, som vi ere det i de særegne Bedetimer, saa vil det være indlysende for Enhver, hvor umuligt dette vilde være. Men netop da og derved komme vi til altid at bede, naar al vor Gjøren og Læden bliver et Udtryk af vort fromme Sindelag, og

naar vi i vort hele Liv viise og udøve det, som vi have udtalt for Gud i den mundtlige Bøn. Saaledes bevise vi nu ogsaa netop ved Processionerne Gud hiin Tilbedelse og Hylдинг, hvorom vi til andre Tider have forsikket Ham om i Templet under vore mundtlige Bønner. At den mundtlige Bøn forresten ingentunde bliver forsømt ved Processionerne lærer Erfaringen altfor tydeligt; Bønner og Lovsange bestæftige jo uafbrudt alle dem, som ledsage det høiværdigste Gode. Men sæt, at de mange udvortes Gjenstande hindre nogenlunde Aandens Samling, og at alle disse Bønner just i Diebliffet ikke have hiin Inderlighed, hvormed de ellers pleie at blive forrettede i Kirken; ja, sæt endog, at der er Noget, som under Toget ikke beder et eneste Fadervor, saa bliver det dog alligevel altid sandt, at selv den blotte Ledfagelse af det Allerhelligste er en Hylдинг og Grefrygtsbeviisning og følgerlig ogsaa en Bøn ved Gjærningen.

Thom. Sandt nok; men kunde da Toget, naar det nu engang skal finde Sted, ikke mere passende holdes inde i Templet, hvor ikke saa mangehaande Ting give Anledning til Udspredelse, og hvor de Christne kunde bevise Gud deres Hylдинг, uden at den egentlige Bøn lider derunder? Hvor mange Bantroe staae der desuden ikke som Tilskuere paa Gaderne, hvem hele Sagen synes latterlig, og som derfor jandelig hverken selv finde Opbyggelse derved, eller befordre Opbyggelsen hos Andre.

Pr. Kjære Thomas! der gives Folk, som, naar man kalder dem til Kirken, mene, at der ikke behøves et saadant af Mennesker bygget Tempel; Guds Tilbedelse maatte finde Sted i Guds store Tempel, i den frie Natur. Vilde vi da forflytte Gudstjenesten fra det snevre Tempel ud i den frie Natur, saa mene de igjen, at det ikke sømmer sig, at vi vove os udenfor Kirkedøren med vor Tilbedelse. Medens disse Folk ellers just ingentunde ere de ivrigste, for med Ord og Gjærning at afsværge enhver Forhaanelse af Christendommen, blive de nu paa engang ganske ængstelige for, at der muligens kunde tilføies Religionen noget Ondt, saasnart det gjælder om at yde den Christelige Bekjendelse sin Hylдинг under Guds frie Himmel. Tag dig vel iagt, Thomas! at du ikke skal høre til disse urimelige Folk! — Vistnok burde Processionen holdes

inde i Templet, naar ikke netop de Bantroer foranledigede os til at forflytte den ud paa Gaden. Som jeg strax sagde i Begyndelsen, have vi nemlig til Hensigt, ved dette hviddelige Tog ogsaa at aflægge en offentlig og frimodig Bekjendelse af vor Tro. Vi kunne hele Aaret igjennem vise os som katholske Christne indenfor Kirkens jævne Rum; vi gjøre det da i Forening med saadanne, som have den samme Overbeviisning som vi; det falder ikke vanskeligt; men vi maae ogsaa engang vise, at vi ingenlunde undsee os ved at bekjende vor Tro ogsaa for anderledes Tænkende og Bantroer, og at vi selv ikke slyge i fornødent Fald at taale Spot og Foragt for Christi Skyld. Lige Apostlene og de første Christne maae vi bekjende Christus for Menneskene og ikke lade os vildlede ved Haan og Modsigelse, naar vi ville, at ogsaa Christus skal erkjende os som Sine Disciple for Sin himmelske Fader.

Thom. Men af saadanne Midler til at bekjende Troen, gives der vel ogsaa endnu andre; De har jo forleden Aften selv omtalt Korstegnet som et saadant Middel. De gamle Christne maatte dog ligeledes bekjende deres Tro, og de havde ikke disse Processioner.

Pr. Jo, Thomas, de gamle Christne havde Processioner, hvorved de bekjendte deres Tro; og disse Processioner vare saa alvorlige og hviddelige, som ingen nu mere bliver holdt. Jeg kunde endog gaae endnu længere tilbage, og erindre om hiin Procession, i hvilken det jødiske Folk ledsagede Frelseren til Jerusaleem, ved hvilken Heilighed de drog Ham imøde med Palmegrene, bestrøede Veiene og hyldede Ham under lydelige Lovpræisninger og Bifaldsraab. Jeg taler imidlertid kun om de gamle Christne og mener Martyrenes Tog til de hedenske Domstole, og fra Domstolene til Fængslerne, og fra Fængslerne til Kætterstederne, hvor de endte deres Liv ved Bøddelens Haand. Der gaves der sandelig Heilighed nok til at øve Bekjendelsen af Troen for den gabende og spottende Mængde! Men da Hedningerne endelig vare trætte af Slagteriet, fordi de Christnes Antal kun blev desto større, jo flere der bleve slagtede, maatte der ogsaa opfindes nogen anden Maade, offentlig at bekjende Troen paa, netop fordi de nye Christne lige saa vel som de gamle ere forpligtede til denne Bekjendelse. Vel kan Korstegnet tjene til dette Diemed; men det hører til den daglige Brug, og er i Grunden kun mere egnet til, at den Enkelte derved viser og bekjender sig som et Medlem af den katholske Kirke, end at den katholske Kirke selv giver et lydeligt og hviddeligt Vidnesbyrd om sin Tro.

Thom. Det er rigtignok sandt.

Pr. Den helligste Alterhjemmelighed er derimod paa en vis Maade Midtpunktet for den hele katholske Tro, og den er desuden den fornemste Afskillelseslære i den katholske Kirke, idet netop denne katholske Troeslære bliver angreben og negtet af næsten alle

Kirkens Modstandere. Derfor er et hvidbeligt Tog, som vi offentlig holde til dette helligste Sacramentes Forherligelse, mere end noget som helst Andet egnet til at aflægge Vidnesbyrd ikke blot om alle deres Tro, som deeltage deri, men ogsaa om den hele katholiske Kirkes Tro. Derpaa er da ogsaa Alting beregnet ved denne Procession paa Christi Legemsfests Dag. Paa denne Dag oplyser Templet at være Tempel, hele Jorden bliver indviet til et saadant; dets Porte aabne sig, og Fredens Fyrste drager hen, omgivet af Sine Troendes jublende Mængde. Ligesom fordim i Jerusalem, saaledes betegne ogsaa nu Grøne og Blomster den Vej, som Han har vandret; og ligesom fordim i Sit jordiske Liv, saaledes meddeler Han ogsaa nu Betsignelsens Fylde overalt, hvor Han drager forbi; derpaa tyder Meddelelsen af Betsignelsen med det Hvidværdigste ved de forskjellige Altene, som til dette Niemed blive opreiste paa Gader og Torve. Hans Folk, Hans udvalgte Israels ledfager Ham, og glæder sig ved det Fortrin, som er blevet det tildeel ved Herrens Naade, nemlig ved at besidde den sande Tro og at turde udtale den for hele Verdens Dine. Korset gaaer foran, dette hellige Tegn, af hvilket alene vi skulle rose os efter den h. Apostel Pauli Exempel. Det er omgivet af Faner; disse tilraabe os: Seer, Korset har seiret; med det har eders Frelser overvundet Døden og Helvede; kæmper ogsaa I, for at ogsaa I maae blive Seierherrer! — Jubel- og Takkefange gjenlyde, som en Esterligning af hiint trefold „Hellig“, som uafslædig bliver sunget for den guddommelige Throne af Himmelenes Beboere. De brændende Lys, som bæres ved Processionen, tyde hen paa Kristus, det sande Lys, Som oplyser Alle, og Som vi jo besidde her nærværende; de tyde fremdeles hen paa den levende Tro og paa den glødende Kjærlighed, som vi maae bære i vore Hjerter til dette hvi. Sacramente; og Viraksthyerne stige op mod Himmelen som et Sindbillede paa vor Andagt og Tilbedelse. Men jo stærre denne Andagt er, desto mere føle vi, hvor usormuende vi ere til værdigen at prise og tilbede Gud, og vi see os derfor om efter Hjælp. Og vi have jo ogsaa endnu en anden Kirke, den triumpherende; i den hve mange af vore Brødre og Søstre, der, tidligere end vi, allerede levede paa Jorden som Guds troe Tjenere, og da ogsaa forud for os ere indgaaede til den evige Salighed. Alle disse, som ere ulige værdigere, end vi, vilde vi ønske at vi kunde kalde ned fra Himmelen i vor Midte, for at de med os i Forening kunde prise den menneskeblevne Guds Søn i det h. Sacramente, Som jo alle Verdener ikke ere i Stand til paa tilberlig Maade at prise og forherlige. Hvor mange salige Aander og Guds Engle dræle vel ikke i Virkelighed usynligen i det allerhelligste Sacramentes Nærhed og bringe Frelseren deres Tilbedelse! Det Ønske, at vi maatte have dem til Medhjelpere, udtrykke vi derved, at vi ogsaa optage deres Billeder og bære dem

med i vore Kæffer. Derved bejvende vi da tillige endnu en anden Lære af den katholske Kirke, at der nemlig bestaaer et vedvarende og inderligt Samfund imellem Christi stridende Befjendere her paa Jorden og de forklarede Retfærdige hiøset i Himmelen, samt at det paa ingen Maade er imod Evangeliets Aand, at berøse Guds Helgener Udfrygt og Hæder. For endelig at gjøre Befjendelsen fuldstændig, bliver der under Processionen ogsaa Begyndelsen af de fire Evangelier sunge ved fire forskjellige Altare. Ikke alene bevidne vi derved vor Tro og Kjærlighed til Guds Ord overhovedet, men især ogsaa vor Tro paa Alterets h. Sacramente, hvilken jo netop grunder sig paa dette guddommelige Ord ligesom paa et firdobbelt Fundament. Denne høitidelige Afhyngelse af Evangeliernes Begyndelse er fremdeles en Fordømmelsesdom, som her bliver forkyndt det bejeirede Helvede for Himmelen og Jordens Afsyn; og endelig udtale vi ved denne offentlige Afhyngelse det Duffe og den Alligt, at Frelsens Ord maa blive kundgjort alle Jordens Folkeslag.

Thom. Saaledes betragtet, maa jeg rigtignok tilstaae, at der siden hine blodige Dage, da de Christne bejvendte deres Tro under Bøddelens Dge, vel neppe kunde gives nogen mere storartet, høitideligere og mere glimrende Befjendelse af Troen, end den, som vi aflægge ved denne Procession paa Christi Legemskæft.

Simon. Og idet De, Hr. Pastor! har løst Thomas' Indvendinger og Tvivl, har De tillige ogsaa ladet indflyde mange Forklaringer over det, som finder Sted ved Processionen. Vi maae da være Dem saa meget desto taknemmeligere derfor, som vi ellers dog havde været nødte til at udbede os nogen Dphsning derom.

Pr. Processionerne og endnu meget Andet i den katholske Kirke vilde vistnok vise sig i et ganske andet Lys og blive mindre misfjendt, end det virkelig er Tilfældet, naar kun Alle vilde tilegne sig den Besindighed og Fordomsfrihed, som ere nødvendige for at betragte disse Ting saaledes, som de virkelig blive betragtede og holdte af den katholske Kirke. Men vi kunne desværre heller ikke følge for os selv, at ogsaa selv katholske Christne ved deres usømmelige Opførsel ofte ikke have bidraget lidet til at foranledige slige Misforstaaelser og Misbydninger. Naar Mange udelukke sig fra Toget, snart af Ligegyldighed, snart af taabelig Undseelighed, og naar Gaderne paa mange Steder vel ere overfaaede med Tilskuere, men kun et ringe Antal Deeltagere indfinder sig, saa er et saadant Exempel sandelig ikke egnet til at opmuntre til en almindelig og hyppig Deeltagelse; og den katholske Troes Fjender kunne da vistnok let komme paa den Tanke, at det her ikke gjælder om en Herrens Festdag, men om et blot Skuespil, som man seer paa og derefter gaaer sin Vej. Processionen er sandelig ikke anordnet til Børneleg, som man overlader til Skoleungdommen, for engang

at berede den en glad Dag. Vel skulle ogsaa Børn ledsage Processionen; de ere en meget kostbar Deel af de christelige Menigheders, om hvilken der staaer skrevet: „Fra Børnenes og de Diendes Mund har Du beredet Dig Brød, o Herre!“ (Ps. 8, 3.) og Kristus, Som engang sagde: „Lader de smaa Børn komme til Mig“ (Matth. 19, 14.), vil heller ikke i vore Tider forsmaae dem. Men de Børne skyldte Gud endnu mere end Børnene en frimodig Betjendelse af deres sande Tro; og Enhver maa vel see sig for, at ikke den guddommelige Dommer engang skal sige til ham: Du har skammet dig ved Mig, saa vil Jeg nu ogsaa skamme Mig ved dig!

Simon. Bisjelig en svær Bebreidelse, naar vi maae sige til os selv, at vi skamme os ved Jesus Kristus, —

Pr. — Som sandelig ikke har skammet Sig ved os, men med Korset paa Skulderen, under Spot og Haan, har gaaet en lang tungere Vej for os, end vi nogenstunde kunne gaae for Ham. Men det Sörgeligste er, at vi maae gjøre os selv den Tilstaaelse, at det ikke altid har været saaledes, men at netop vi indtil Ukjendelighed slet ikke mere ligne vore Forfædre. Da f. Ex. i A. 1530 en almindelig Rigsdag blev holdt i Augsbourg, kaldt netop Christi Legemesfest ind paa samme. Desværre talte de dengang neppe opstaaede protestantiske Branglærdomme ogsaa mange Tilhængere i Augsbourg, og formedelst Rigsdagen vare endog de fra den katholske Tro frafaldne Fyrster nærværende der, og disse vægrede sig naturligviis ved at tage nogenjombest Andeel i Festsigheden; men dette afholdt alligevel ikke de nærværende katholske Fyrster fra paa den heitideligste Maade at aflægge deres Troesbekjendelse ved Processionen. Cardinal Albert af Brandenburg, Erkebiskop og Churfyrste af Mainz, bar ved denne Leilighed det høiværdigste Sacramente; Geistligheden og de verdslige Rigsstænder gif foran Samme; Fyrsterne bare afvæglende Bærehimmelen over det h. Sacramente; Keiser Carl V. fulgte det Høiværdigste med blottet Hoved og en brændende Kerte i Haanden; efter ham kom derpaa alle det tydske Riges Erkebiskopper og Biskopper, som vare tilstede.

Simon. Man skulde virkelig troe, at Mange i vore Dage ansee det for en Skam at frembære Gud en Hylдинг, som dengang ikke blev Ham negtet selv af de største Mænd.

Pr. Og som netop af disse heller ikke bliver Ham negtet endnu den Dag idag. Ved alle katholske Hoffer er det Skik, at Fyrsterne tilligemed deres hele Familie hvert Aar ledsage denne Procession, for derved at bevise den helligste af alle Religionens Hemmeligheder deres Ufrygt og Tilbedelse. — Lad mig endnu sige nogle Ord om den Maade, hvorpaa den katholske Kirke søger at befordre Dyrkelsen af det helligste Sacramente foruden ved denne Procession. Alt Gudstjenesten overhovedet udmærker sig

paa Christi Legemsfest ved ualmindelig Pragt og Høitidelighed, har jeg allerede omtalt; i Særdeleshed maa jeg ogsaa endnu gjøre opmærksom paa de herlige Psalmer og Lovsange, som blive sungne saavel under den h. Messse, som ellers ved Gudstjenesten og Processionen*). Men hvad der fortrinsviis hæver Fæstligheden over enhver anden, er den saa ofte gjentagne Fremstilling af det højværdigste Gode baade paa selve denne Fæsttag, og paa hver Dag i hele Fæstugen eller Octaven. Derved gives de Troende Keilighed og Opmuntring til en ivrig og flittig Tilbedelse af det høih. Sacramente. — Ved den høitidelige Messse bliver Velsignelsen meddeelt med det h. Sacramente ikke alene ved Begyndelsen og Slutningen, men ogsaa under samme, nemlig før Evangeliet. Saaledes bliver det herved gjort ret anstueligt, at Herren for al Velsignelse boer i vor Midte; og vi udtrykke derved tillige det Haab og den Bøn, at vi ved Frelserens Velsignelse maae vorde styrkede til ivrigt at høre og trofast at følge Hans hellige evangeliske Ord.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Holsteen. Angeit for at blive katholsk. I Holjteen blive Katholikerne og de Reformerte plagede i deres religiøse Forhold paa en Maade, som det ikke er Tilfældet i noget andet Land i Tydskland (hvis Forbundsforfatning i Art. 16 fordrer Ligeberettigelse for Katholiker, Protestanter og Reformerte), medens de i Danmark allerede siden 1849 glæde sig ved en fuldkommen Frihed. Endnu altid ere de gamle Love fra forrige Aarhundreder i Kraft saavel i Holsteen som i Slesvig, hvor-efter det endog er forbudt den katholske Geistlige udenfor Kiel, Frederiksstad og Altona at vie katholske Brudfolk eller at døbe Børn af katholske Forældre, hvilket alt skal stee ved den lutherske Pastor! I Kiel og paa andre Steder holdes dette vel ikke saa strengt i Praxis, men ved blandede Ægtefæber holder man endnu altid fast paa en gammel Forordning af 1781, efter hvilken der til saadanne udfordres Regjeringens Tilladelse, som imidlertid kun bliver meddeelt, naar Brudfolkene lade sig paa-vinge den Forpligtelse, at de ville lade deres eventuelle Børn opdrage luthersk. Blandede Ægtefæber, som blive indgaaede uden en saadan Tilladelse og uden et saadant Lofte, ere endog truede med at erklæres for ugyldige. Kun paa saa Steder er

*) De findes i „Katholsk Psalmebog“ Nr. 109—112 incl.

Udøvelsen af den katholske Cultus tilladt og udenfor disse tør de katholske Geistlige ikke foretage sig nogenjomhelst kirkelig Function. Det er endog forbudt Katholikerne og de Reformeerte at lade komme Geistlige fra de nærliggende Stæder Hamborg og Lübeck paa deres Gaarde og i deres Huse, undtagen i farlige Sygdoms tilfælde. Den 3. Jan. d. A. blev der, som bekjendt, forelagt de i Ipehoe forsamlede holsteenske Stænder et nyt Forfatningsudkast, men deri er der atter ikke nogen Tale om en Retslig-
 hed eller nogenjomhelst Tilstaaelse af Rettigheder for Katholikerne og de Reformeerte, men § 7 siger kun: „Den evangelisk-lutheriske Kirke er Landskirken i Vort Hertugdømme Holsteen. Dens Indkomster tør ikke forringes, kun anvendes til denne Kirkes Die-
 med og skulle, om det gjøres fornødent, suppleres af Hertugdømmets Indtægter. De Geistlige af denne Kirke skulle ogsaa i Fremtiden paa tilbørlig Maade deeltage i Solec- og Fattigvæsenets Bestyrelse“. Om den katholske Kirke og om de Reformeerte siger Forfatningsudkastet derimod slet ikke Noget, ligesom om de aldeles ikke eksisterede der i Landet, saa at de viensynlige ogsaa for Fremtiden skulle betragtes og behandles som blot „af Maade“ taalte Secter! Den 22. Jan. d. A. indgav de katholske Menigheder i Kiel og Altona ogsaa en Petition til den holsteenske Stænderforsamling, i hvilken de gjøre Paaastand paa den i den tydste Forbundsact garanterede Ligeberettigelse med Lutheranerne. Haabet om, at dette retfærdige Forlangende skulde blive opfyldt, er, som allerede bekjendt, desværre blevet skuffet. Forgjæves fordrøede Grev v. Hahn-Neuhaus (som for 2 Aar siden traadte over til den katholske Kirke) ved Debatten den 4. Febr., at Petitionen idetmindste skulde indsendes til Ministeriet, — det blev besluttet, at gaae fra Petitionen over til Dagsordenen, d. e. udenvidere at kaste den i Papirkurven! Naar en Taler (et af de „officielle Sandhedsvidner“) bemærkede, „at der ikke kunde være Tale om nogen Lighed i Holsteen, førend der ogsaa var tilstedet Protestanterne i katholske Lande fri Religionsøvelse“, saa har denne geistlige Herre vist aldrig været udenfor Holsteens Grændser, for haandgribeligen at see, at der i det „katholske Baiern og Østerrig“ hersker fuld Ligeberettigelse for Protestanter og Katholiker. Uden-
 tvivl vide Medlemmerne af den holsteenske Stænderforsamling dette ligesaa godt som vi selv; men den dybere Grund til at Petitionen er bleven afflaaet, ligger i den — Anæst for at blive katholsk, som en Deputeret, den protest. Prædikant Bersmann, umiskjendelig forraadte ved følgende Udtalelse: „Der staaer en Erobrer for Døren!! Det er tilstrækkelig bekjendt, at Rom betragter alle Dele af den evangeliske Kirke som tabte Provindser, og naar Ansøgerne engang opnaaede hvad de ville, vilde der fra den katholske Kirkes Side blive anvendt alle Midler, for at vinde Rum i Holsteen. Dette hele Anliggende falder ikke alene ind

under Humanitetens Synspunkt*), men ogsaa under det Synspunkt, fra hvilket Repræsentanterne for et evangelisk Land maae be-
trakte det". Staffels lutheriske Kirke, som maa forsvare sig med
saadanne Vaaben mod saadanne „Erobrere!"

At imidlertid ikke alle Holstenere dele den intolerante, inhumane
og sneverhjerte Fanatisme, hvormed den holsteenske Stænderforsam-
ling har blameret og profitueret sig for den hele civiliserede Ver-
den, det fremgaaer blandt Andet af en Correspondence fra en
protestantisk Holstener til „Altonaer Merkur" af 2. Marts d. A.,
hvoraf vi udhæve følgende temmelig betegnende Pasus:

„Kjøbenhavn, 2. Marts. Her boende Holstenere, og det
ingenlunde saadanne, som muligen af moralsk Elovhed og aandelig
Ladhed kunde være tilvoelige til i høiere aandelige Spørgsmaal
at lade Dem være lige, ere bleve forstrækkede over den Snever-
hjørtethed, som en stor Deel af den holsteenske Stænderforsam-
ling har forraadt i denne Eektion. Hvor dog en eensidig Stue-
lærdom gjør sig gjeldende paa en jørgelig Maade, naar den har
jaa liden Aelse om de sande, i det practiske Liv virkende Nar-
sager! Vi maatte ryste paa Hovedet, sige disse Mænd, over den
ogjaa i „Correspondenzblatt" optagne Artikel: „Om Spørgsmaalet
angaaende den romerske Kirkes Ligeberettigelse med den lutheriske
i Holsteen", thi saa megen Lærdom og Phantasi med saa liden
Statsphilosophi maa altid gjøre et nedslaaende Indtryk. Med
hvilket Talent er ikke Spøgelset af den allerværste Ultramontanisme,
som de holsteenske Katholiker sikkert vilde være de sidste til at er-
fjende som deres Religion, blevet fremmanet, for paany at oppuste
et, Gud være lovet, for længe siden udslett antipapistisk Had, der
ikke har noget fælles med Kjærlighedens og Overbærenhedens Re-
ligion. Skulde man ikke troe, at det oplyste tolerante Holsteen
var det sande Eldorado for den salige Pastor Göge's**) Efterfølgere,
som naturligtvis hade Katholikerne ikke mindre, end Lessingianerne?
At opføre saa svært Skits, selv Johannes' Aabenbaring, mod de
staffels Katholiker, — sandelig, det er under saadanne Omstæn-
digheder meget, at man — overhovedet endnu taaler dem. Hvor
anderledes er det dog ikke i Danmark; her er fuldstændig Re-
ligionsfrihed, og den lutheriske Kirke er kun den første iblandt sine
Lige; men saa vist som Katholikerne og Jøderne høre med til de
bedste, virksomste, sædeligste og mest oplyste af Landets Borgere,
saa vist har en nu tiaarig Erfaring lært os, at den lovlige Re-

*) ∴: Menneskelighedens Synspunkt. Hr. Bersmann synes allfor nok at
føle, at den hidtilgjeldende Retstilstand for Katholikerne og de Refor-
meerte er ikke human ∴: ikke menneskelig, men „umenneskelig!" Red.

***) P. Göge var, som bekendt, en latterlig og fanatisk Forsvare af
den gamle Erkelutheranisme og fandt en energisk Modstander især i
den berømte Digter Lessing. Red.

ligionsfrihed, langtfra at bringe synderlig Skade, i det Hele snarere er aldeles egnet til at opfriske det religiøse Liv og give Bevidstheden om den confessionelle Forskjel større Klarhed og Energie. Det har i det Hvieste viist sig, at selvbagte Apostles og Prædikanter's religiøse Charletanisme og Dilettantisme og Dog gjøre sig tykkest netop indenfor den lutherske Confession, maa holdes i Stranferne ved nye Love“.

Østerrig. De patriotiske Gaver i Anledning af Krigen indkomme ogsaa rigeligen fra Geistligheden. Vi anføre her følgende: 2000 Gylben fra Fyrstbiskoppen af Breslau; 25,000 G. fra Johanniterordenen; 2000 G. fra Bist. af Zips i Ungarn; 10,000 G. fra Bist. af Siebenbürgen; 38,000 G. fra Cardinal-Erkebiskoppen af Agram; 20,000 G. fra Cardinal-Fyrst-Primas af Ungarn; 10,000 G. fra Erkebiskoppen af Colocza; 3000 G. fra Biskoppen af Veszprim; 2000 G. fra Veszprimer Domcapitel; 2000 G. fra Prælaten i Zircz; 5000 G. fra Prælaten i Olmütz; 2000 G. fra Domcapitlet i Wien; fra Benedictinerstiftet Altenburg 1000 G.; fra Fyrst-Erkebiskoppen af Olmütz 20,000 G.; fra Biskoppen af Brünn 2,200 G.; fra Cardinal Rauscher 4000 G.; fra Biskoppen af Linz 2000 G. og fra Fyrstbiskoppen af Seckau 3800 G. — i Alt: 171,000 Gylben.

Frankrig. Subscriptionen for Opreisningen af en colossal Statue af den h. Jomfru paa Klippen ved Staten Bay beløber sig nu allerede til 311,777 Fræ.

Østindien. Catholic Examiner beretter Ankomsten af den hoierev. Dr. Canoz, der af den h. Fader er bleven udnævnt til Biskop, Dr. Hartmann's Efterfølger for Diocefet Bombay. Saa meget man end beklager, at den hidtilværende Biskop Dr. Hartmann (en sødt Schweizer og Medlem af Capucinerordenen) paa Grund af svækket Helbred maa vende tilbage til sit Fædreland, kunne vi dog kun gratulere Katholikerne i Præsidentskabet Bombay til, i Dr. Canoz at have faaet en saa værdig Efterfølger paa den biskoppelige Stol. Den nye Biskop ankom allerede i A. 1839 til Indien tilligemed flere andre Fædre af Jesu Selskab. — De saakaldte Loretto-Konner virke her med stor Velsignelse og bestyre allerede flere Skoler. Antallet af de katholske Indvaanere i Calcutta tiltager overordentlig; et catholsk Capel for Soldaterne i Fæstningen „William“ er fornylig blevet fuldført og den katholske Sag vinder med hver Dag.

Nordamerika. General Walker. Om General Walker's Overgang til den katholske Kirke i Cathedralen i Mobile den 31. Jan. d. A., skriver et Nieuwidne til Propagateur Catholique i New-Orleans: „General Walker besøgte Generalsvicar Chalou, for at meddele ham, at han vilde være Katholik. Man kom overeens om, daglig to Gange at holde en Samtale om Kirkens Udskillelselærdomme. Disse Samtaler fortsattes i ti

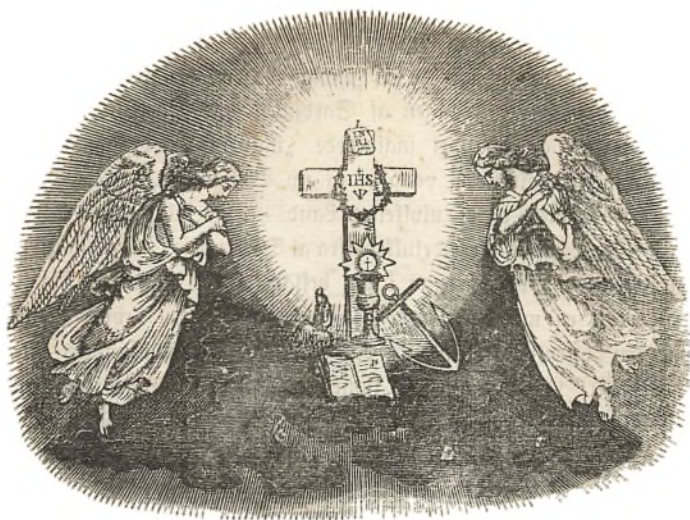
Dage og Generalen indfandt sig hvergang med en Militairs hele Punctlighed. Alle, som kjende Generalen, kalde ham en fin dannet, meget intelligent Mand af en Jernvillie og troe, at kun hans Overbeviisning har ført ham til den katholske Kirke. Jeg for min Deel har af den Tale, som Generalvicar Chalou holdt, da Generalen aflagde den katholske Troesbefjendelse, gjort den Slutning, at hans Overgang maa betragtes som et ganske overordentligt Naadesværk". Vi tilføie nogle biographiske Notitser om denne verdensbefjendte Convertit. William Walker blev født i A. 1820 i Staten Tennessee af en protestantisk Familie; endnu meget ung begav han sig til Tydskland, for i Heidelberg at studere Rettsvidenskaben; senere studerede han Medicin i Paris; efter et flere Aars bevæget Liv vendte han tilbage til Amerika, uden at være Advocat eller Læge. Han blev Literat; i A. 1853 angreb han som „General“ i Epidisen for en Friistare Staten Nicaragua og bragte det saa vidt, at han blev valgt til Præsident. Ved de øvrige Republikers forenede Bestræbelser i Centralamerika lykkedes det endelig at fordrive den dristige Fribytter. Da han var kommen tilbage til de Forenede Stater, vidste han at benytte sin Anseelse hos Folket, for ustraffet at kunne vedblive at organisere Fribyttertog. — Hans Overgang til Katholicismen vil berøve ham den store Højs Sympathier, hos hvilken han fandt sine Partigængere. Gud give, at Walker maatte indvie sine store Talenter, som han hidtil har forspildt for en uretsfærdig Sag, til Frihedens og Retfærdighedens Forsvar, og at hans uventede Omvendelse maa blive til Gavn for Religionen!

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 19. Juni. — Den allerhelligste Trefoldigheds Fest. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Broderskabsandagt.
- Torsdagen d. 23. Juni. — Christi Legemsfest. — Gudstjeneste: Form. Kl. 6 og 12 stille Messie. — Kl. 9 høitidelig Procession med det Allerhelligste; derefter Høimesse med dansk Prædiken. — Paa denne Festsdags Aften og de følgende syv Aftener fejres Kl. 8 en høitidelig Andagt til det allerhelligste Alterens Sacramente. Den sidste Aften, d. 30. Juni, sluttet den festlige Octav med en høitidelig Procession.
- Søndagen d. 26. Juni. — 2. Søndag efter Pintsfe. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Aftenen Kl. 8 Andagt med Prædiken.

Kjøbenhavn.

S. Friers Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 14.

Søndagen den 3die Juli.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberne desuden i Hærets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Sr. Kunsthandler C. N. Blankesteiner, Store Kjøbmagergade 68, og i alle Bogstader; i de danske Stater paa de kgl. Postkontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 Sk. Kvartalet.

Det pavelige Præsteherre-domme i Kirkestaten.

Den gamle Grundjætning tro, nemlig: Calumniare audacter etc. „Bagvaft kun dristigt, noget bliver der dog altid hængende ved!“ blive de utallige kirkesjendtlige Blade og Skrifter aldrig trætte af at udsprede de infameste og haandgribeligste Løgne om den pavelige Regjering, og om end disse Løgne allerede tusinde Gange ere blevne gjendrevne, blive de dog altid opvarmede paa ny

og atter fundne-smagfulde af mange Læsere. Navnlig nu, da Keiser Napoleon og Kongen af Sardinien have forbundet sig for ved Kaarden at løse det saakaldede „italienske Spørgsmaal“, er Loguevngelen opirret og vaagnet til ny Virksomhed.

„Kirkestaten er et ulykkelig Land — Geistligheden regierer der alene, Lægfolk ere udelukkede fra al Deeltagelse i Regjeringen — den offentlige Opdragelse er i den beklageligste Tilstand — Finantserne ere i en mageløs Worden — Præsteregimentet bryder sig ikke om den offentlige Velstand og kjender ikke Samfundets Fornødenheder“ — saadanne og lignede Phraser forebragte den kirkesjendtlige sardiniske Premierminister, Grev Cavour, ved Pariser-Conferentsen i Sommeren 1856; lignende Udsandheder udtaler det for nogle Maanedes siden med Keiser Napoleon's Vidende og Billie i Paris udfomne berygtede Flyvestrift: „Napoleon III. og Italien“; engelske, franske, danske og tydske kirkesjendtlige Blade variere det samme Thema paa hundrede forskjellige Maader. Vi læse saaledes i Nr. 819 af Leipziger „Illustrirte Ztg.“ følgende i Sandhed nederdrægtige Uttring: „At der i Kirkestaten er overordentlig Meget raaddent, veed Enhver, der blot har Dine til at see med og Dren til at høre med. Tilstandene der lade sig ikke sammenligne med Tilstandene i nogen anden Stat i Europa, i det Højeste med dem i Tyrkiet, hvis Behersker jo ogsaa er et Stags Pave, hvis Lovgivning og Bestyrelse hidtil har været en Mellemting imellem verdslig og geistlig.“ Hensigten med saadanne gemene Bagvaskelser ligger klart for Dagen: derved, at man søger at gjøre den pavelige Regjering latterlig og foragtelig, vil man opvække Had imod selve Paven, den katolske Kirkes synlige Overhoved — man vilde gjerne rokke Kirken, derfor retter man bestandig Bagvaskelsens Pile imod Kirkens Bolværk og Middelpunkt, imod Pavedømmet. Forinden vi svare paa de nylig anførte Anklager mod den pavelige Regjering, maae vi forudstikke nogle Bemærkninger.

Pavedømmets Modstandere have rettet deres Angreb imod alle enkelte Grene af den pavelige Regjering, og de have gjort dette med hin Dristighed og Fripostighed, hvorved Kirkens Modstandere for en stor Deel udmærke sig. Der gives ikke

en eneste af Kirkens Troeslærdomme, ikke et eneste Punkt i den kirkelige Disciplin, neppe een Linie i de hellige Skrifter, mod hvilke Bantro og Brangtro ikke allerede har rettet sine Angreb. Ved enhver virkelig eller formeentlig videnskabelig Opdagelse, det være enten i Naturvidenskaberne eller i Historien eller i Philosophien, troede de endelig at have fundet Baabnene til Kirkens Underkuelse; men hvergang bragte et dybere og grundigere Studium, en eller anden ny Opdagelse de skabefroe Modstandere i Forvirring og slog de med største Møie samlede Starer af Epidfindigheder og tomme Indvendinger af Marken; Pavernes „verdslige Regjering“ har været udsat for de samme Angreb; man har prøvet den fra alle Sider, man har undersøgt den i alle Enkeltheder, man har betjent sig af Historien som et Baaben imod den; især siden A. 1789, den franske Revolutions Fødselsaar, har man be-
 dømt den pavelige Regjering efter Principerne af den saakaldede „moderne Civilisation“ og fundet, at den overalt har Mangler, at den er usiftet til enhver Fremstridsbevægelse, staar i Modstrid med enhver Reform, — fort, at den har fortjent at belægges med Band af alle civiliserede Nationer. Dette Fjendskab har i det Mindste haft een Fordeel: det har henledet mange alvorlige og redelige Mænds Opmærksomhed paa Kirkestatens Bestyrelse. Resultatet af deres upartiske Undersøgelse har været — den fuldstændigste Retfærdiggjørelse for Pavernes verdslige Regjering. Man har ved denne Undersøgelse uden Tvivl ogjaa opdaget Ufuldkommenheder og Mangler; hvor finder man ikke saadanne i alle menneskelige Indretninger? Men desuagtet blev man nødt til den Erkjendelse, at Beboerne i Kirkestaten lide mindre under disse Ufuldkommenheder, end andensteds, at hine Mangler for største Delen kun ere en Følge af de Angreb, Forstyrrelser og Revolutioner, som man udenfra har søgt at stifte i Kirkestaten*), og

*) Nærværende Afhandling blev nedskreven allerede før Krigens Udbrud. Sverken dennes uventede Fremstrid eller de sidste Dages Begivenheder i Kirkestaten have forandret vor fast begrundede Dom om de nærværende Forhold. Vi høre ikke til hine usle Skribenter i Dagspressen, som slet ikke have nogen selvstændig Dom, men i deres servile Characterløshed og kortsynede Bornærthed

at den pavelige Regjering altid er betænkt paa tidssvarende og gavnlige Reformers, omendssjondt den handler med hiin vise og rolige Skjonksomhed og Forsigtighed, som holder Middelveien imellem en fordærvelig Stillestaaen og regelløse Salti mortali. Gen Kjendsgjærning ligger klar for Alles Dine og alene den kunde have os over al videre Beviisførelse: trods saa mange Revolutioner, trods saa mange Tab, er det romerske Folk endnu den Dag idag eet af de lykkeligste i hele Europa; neppe noget andet Sted seer man mindre Armod og materiel Nød og mere hiin sande Tilfredshed, som er det utvetydige Kjendtegn paa lykkelige Nationer; ligeledes er Rom som bekjendt fortrinssviis Opholdsstedet for rige Udlændinge, for Kunstnere og Lærde. Denne Regjering, som man skildrer som saa „libet liberal“, er den gjestfrie i Verden; denne romerske „Inquisition“, af hvilken man udmaler sig et Skrækkbillede, lader Folk af enhver Tro betræde Rom, uden nogenstunde at forurolige Nogensomhelst, og under den h. Faders milde og faderlige Scepter kan det romerske Folk uhindret og usforstyrret overlade sig til Forlystelser, som man andensteds vilde kontrollere med hele Skarer af Politiebetjente. Historien bevidner, at ligesom i saa mange andre Lande, jaaledes er det ogsaa i Kirkestaten næsten udelukkende kun Fremmede (Udsendinge af den staaende europæiske Revolutionspropaganda i London!) eller enkelte saa indfødte Brunshoveder, som have forsøgt at anstifte Oprør, hvorimod den egentlige Kjerne af Folket under slige Revolter desværre forholder sig altfor roligt og lader sig overrumple og imponere af en lille Skare Døgenigte og Dagdrivere. — Skulde imidlertid nogenstunde selve Folket i Rom eller Kirkestaten vise Lust til at stifte Regjering, da kunde Grunden dertil ene og alene søges i dets Overmod, fordi det har det altfor godt under den hellige Faders milde Regjering, og lader sig foregjøgle noget af hine revolutionaire Pralere, som love dem Guld og grønne Skove under Republikens eller det napoleonske Dynasties Regimente. Forfatteren af disse Linier, som har tilbragt over 5 Aar i

lade sig aldeles bestemme af Diebliffets saak. „offentlige Mening“, ligemeget om denne „offentlige Mening“ bylder Retfærdighedens eller Ræverettens, Legitimitetens eller Revolutionens Principer. Red.

Rom deels under den forrige deels under den niregerende Paves Regjering og derfor kjender de derværende Forhold af egen Anskuelse, maa paastaae, at en Sammenligning af Folkets Tilstand i Rom med andre Nationers under verdslige Regjeringer altid vil falde ud til Gunst for den pavelige Regjering; og det Samme paastaae alle hine Fremmede, som have et uhildet og fordomsfrit Blik for Bedømmelsen af et Folks sociale Tilstande og ikke have bedømt Folket efter enkeltstaaende Fremtoninger eller efter det lave og fornemme Udskud i **Hôtellet**, men efter selve Folkelivets normale og almindelige Uttringer.

Det maatte virkelig ogsaa synes underligt og uforklarligt, dersom det forholdt sig anderledes. Hvilken anden Regjering i hele Verden kan man nævne, som frembyder større Sikkerhed for Omfugt, Erfaring og god Villie, end netop den romerske Regjering?

Rom bliver regjeret af en Fyrste, hvis modnere Alder bevarer ham fra overilede Forholdsregler, hvis Stand som Præst forbyder al Familieærgjerrighed, — en Fyrste, som ikke paa Grund af blot fornem Herkomst eller Fødsel, men ifkun formedelst sin Dyd og Dygtighed er hævet paa Thronen, og hvis Etilling, affeet fra hans Character og personlige Dyder, gjør ham tilbøielig til den mildeste Regjering; hans Raadgivere, Cardinalerne, ere enten ærværdige Oldinge rige paa Erfaring og Sagkundskab, eller yngre Mænd, hvis overordentlige Talenter have foranlediget deres Valg. En saadan Regent og saadanne Raadgivere indvie naturligviis Valget af de øvrige Statsembedsmænd deres største Opmærksomhed. Maatte det nu ikke være i høieste Grad paafaldende, naar alle disse Garantier for en god Regjering — Garantier, som ingen anden Forfatning kan byde — havde en slet Bestyrelse til Folge, naar de, som den berøgtede Pariser-Broschure „Napoleon III. og Italien“ paastaar, alligevel „gjorde Kirkestaten til en stadig Fare for Italien og Europa“, og saaledes vare Grunden til Italiens „Smertensfrig“ og „Lidelser“? Det er aabenbart tilstrækkeligt kun at antyde disse latterlige Slutninger, for derved at eftervise Præmissernes Falskhed.

For imidlertid endnu mere slaaende at kunne tilbagevise de ovenanførte Bagvaskelser mod den pavelige Regjering og afløre

dette Bæv af ondskabfulde Løgne, byde vi vore Læsere noget Material, som for største Delen støtter sig paa officielle Documenter: nemlig paa den franske Gesandt i Rom, Grev Rayneval's Beretning af 14. Mai 1856 til den franske Udenrigsminister, paa Abbate Margotti's Skrift „Kirken's Tilstand“, paa Cardinal Wiseman's Afhandling om italienske Tilstande i Dublin Review for October 1856 og paa forskjellige Artikler i et andet fransk Blad. Den nævnte Beretning af den franske Gesandt i Rom, Grev Rayneval, er et meget vigtigt Actstykke; det passer ikke i den franske Politik og den (nu afdøde) Gesandt blev da ogsaa til Tak for sin Oprigtighed — forflyttet! Men hans Efterfølger i Rom, Hertugen af Grammont, har endnu i Februar Maaned d. N. sendt en Beretning til Paris, der ikke alene fuldkomment stadfæster Grev Rayneval's Beretning, men er falden endnu gunstigere ud for den pavelige Regjering, end den første. Det nærmere derom i næste Nummer. — Lad os idag besvare det første Spørgsmaal:

A. Ere Lægfolk i Kirkestaten udelukkede fra Regjeringen?

„Jeg har ofte spurgt heftige Modstandere af det romerske Herredømme om“ — saaledes skriver Grev Rayneval — „hvor mange Præster der vel efter deres Mening kunde beklæde Embeder. Sædvanlig fik jeg til Svar, at deres Antal beløb sig til henved 3000, og man vilde ikke troe mig, naar jeg med Beviser i Haanden godtgjorde, at deres Antal, alle medregnede, ikke beløber sig til over Hundrede, og at selv Halvdelen af disse „formeentlige“ Præster slet ikke ere Præster, da de ikke have modtaget Præste-Indvielsen.“ Rayneval's Paastand er fuldkommen retfærdiggjort. De forskjellige Grene af den offentlige Bestyrelse (med Undtagelse af de militaire Anliggender, som udelukkende kun besørjes af Lægmand) tælle i det løbende Aar 7125 Embedsmænd; men af disse 7125 ere kun 289 af den geistlige Stand.

Fra A. 1857 have vi følgende Sammenstilling:

Indenrigsministeriet: 278 Geistlige og 3271 Lægmand,
Finants: — : 7 Geistlige og 3084 Lægmand,

Handels- og Underviisningsministeriet: 4 Geistlige og 356 Lægmand,
 Krigs- — : ingen Geistlig, 125 Lægmand.

Hvo som maaskee skulde undre sig over Antallet af den pavelige Regjerings Embedsmænd, han maa betænke, at Paven's Souverainitet er en dobbelt: en religiøs og en politisk. Denne dobbelte Souverainitet falder ud til Fordeel for Kirkestatens Lægmand; thi den aabner dem Udsigt til ærefulde og indbringende Embeder, ogsaa i de geistlige Congregationer, for hvilke Udgifterne blive udbredede deels af disse Congregationers egen Formue, deels af Paven's Civilliste (altsaa ikke af de almindelige Statsindtægter). Vilde man nu vel have Grund til at klage, hvis det udelukkende var Geistlige, som bleve ansatte i disse geistlige Congregationer? — Vissejlig ikke! Men alligevel ere kun 158 af disse Embeder besatte med Geistlige og 317 med Lægmand. Iblandt hine Geistlige, der som ovenfor anført ere ansatte i de forskjellige Forvaltningssgrene, gives der nu 179 Capellaner, som forestaae den præstelige Sjælesorg i Fængslerne i Rom og Provinserne; men intet fornustigt Menneske vil vel forlange, at ogsaa disse præstelige Functioner skulde overdrages til Lægmand. Fra hiint Tal 289 kan der altsaa endnu godt trækkes 179, og da bliver der kun endnu 110 Geistlige tilbage, som ikke udelukkende beklæde reent kirkelige Regjeringsembeder; men 10 af disse 110 Embedsmænd høre til det romerske Vicariat's geistlige Domstol og Secretariat, hvilke Embeder heller ikke godt kunne overdrages Lægmand. Den af Vicariatets Domstol og Secretariat udøvede Jurisdiction udstrækker sig nemlig kun over de Geistlige i Rom, over Gudstjensten, Prædikeembedet, overhovedet over reent geistlige og religiøse Ting, og det vilde være en Urimelighed at forlange, at Paven skulde udnævne en Mediciner til Cardinal-Vicar eller Vice-Gerent eller en anden Lægmand til Secretair, i Stedet for en geistlig Vice-Gerent eller Secretair. Den samme Grund taler ogsaa til Gavn for de apostoliske Nuntier eller pavelige Gesandter ved de katholske Hoffer; thi disse ere ikke alene den h. Stols Repræsentanter hos fremmede Regjeringer, for at varetage verdslige Interesser, men de have desuden ogsaa endnu det Hverv, i kirkelige Anliggender at underhandle med Biskop-

perne og Fyrsterne i de Lande, hvorhen de blive sendte, samt i Paven's Navn at udøve en geistlig Myndighed. — Alt i Alt er der altsaa i hele Kirkestaten neppe tredsindstyve verdslige Embeder i de Geistliges Hænder.

(Slattes.)

Den h. Stol og den nærværende Krig.

I de alt henrundne Tider af den christelige Historie har den h. Stol allerede haft mangen Fjende. Begierligheden efter en uindskrænket Statsvælde, saaledes som den i Constantinopel be-
daarede de østromerske Keiseres Hoveder netop saa meget mere, jo svagere deres Magt var, lod det ikke mangle paa Angreb baade ved Vold og ved Underfundighed. Barbariske Konger, som vare komne til Magt og Anseelse under Folkvandringen, vilde saa gjerne ogsaa have indlemmet den evige Stad, Jordens Beherskerinde, i deres Besiddelser. Politisk Udvidelsesyge, som higede efter Land og Indflydelse, var Aarsag til hyppige og lange Fjendtligheder og Uenigheder selv imellem de tydske Keisere og Christenhedens Fader og nærede i Aarhundreder en bitter Tvedragts-Maad. Franste Kongers voldsomme Uergjerrighed forgreb sig selv paa Jesu Christi Stedfortræders helligede Person og tvang en Række af Paver til at tage deres Residents i Frankrig, for saaledes at kunne bruge dem som svøielige Redskaber for fransk Politik. Selv hine Misfostre af demagogiske Hoveder, som drømte om en Gjenoprettelse af den gamle romerske „Republik“, bleve allerede for Aarhundreder siden realiserede i Rom, om end kun for kort Tid og i ringe Omfang. „Reformationens“ Tid opfandt imod Rom og dets Herfter, som med den tredobbelte Krone er kronet til Christenhedens Fader, Lærer og Hyrde, et heelt Legikon af Skjeldsord, der kunde oprøre ligesaameget ved deres pøbelagtige Raahed, som mere ved deres bizarre Sæthed, hvis de ikke havde været rettede imod en altfor ærværdig og hellig Institution. Og endnu uaf-labeligen ere visse usle Bedanter sydselsatte med at give deres af-

mægtige Had til den ophøiede Bærer af den tredobbelte Krone Luft ved Gjentagelsen af hine gemene og modbydelige Skjelsord, som stamme fra en raa og forvildet Tid. Men i Særdeleshed vil det endnu være i alle Samtidiges Grindring, med hvilke haarde Trængsler den h. Stol blev hjem søgt ved Napoleon I. Hylleri og Underfundighed, Raahed og Bold forbandt sig til at udføre en Række af de ulovligste og mest oprørende Handlinger. Vi skulle forsøge at give her en kort Fremstilling af Hovedmomenterne i denne Kamp.

Napoleon forlangte af Pave Pius VII., at han skulde forbinde sig med ham som Konge af Italien, til dette Lands Forsvar. Da den hellige Fader vægrede sig ved at deeltage i en Krig, lod Keiseren Ancona besætte. Paven besvarede sig over denne Handlemaade. Napoleon svarede, at Pius kun havde besværet sig, fordi han havde anseet ham for tabt. Tillige erklærede han sig for Kirkenes ældste Søn, for den h. Stols Beskytter og sagde, at han kun som saadan havde ladet Ancona besætte, for at det ikke skulde falde i Englændernes, Rusjernes eller Tyrkernes Hænder. Da Paven fornyede sin Protest, lod Napoleon Maffen falde og ved Cardinal Fesch den h. Fader underrette om, at han, Napoleon, for Pius var en anden Carl den Store; imellem ham og Paven maatte de samme Forhold bestaae, som imellem hiin Monark og den daværende Pave Leo. Ja, den nævnte Cardinal maatte endog erklære den h. Fader, at hvis han ikke vilde svie sig efter denne Grundsætning, vilde Keiseren adskille den geistlige fra den verdslige Magt, sende en Senator til Rom til „Stadens Regjering“ og gjøre Paven til en simpel „Biskop“ af denne Stad. I samme hovmodige Tone var den Skrivelse affattet, som Napoleon selv rettede til Paven og hvori det hedder: „Ederes Hellighed er Roms Souverain, men jeg er dets Keiser. Alle mine Fjender maa ogsaa være Deres.“ Pius VII. lod sig ikke stræmme. Da stillede Napoleon den 9de Januar 1808 et Ultimatum, som skulde antages fem Dage efter at det var indtruffet i Rom, eller denne Stad og hele Kirkestaten vilde blive befat. Hovedfordringerne vare: at Paven skulde gjøre fælles Sag med Napoleon imod Englænderne, at han skulde anerkjende den

napoleonste Konge af Neapel og de øvrige af Napoleon skabte Souverainer; at han skulde overlade den franske Keiser Udnævnelsen af tredive Cardinaler, for at danne Trebiedelen af det h. Cardinals-Collegium. Saadanne Fordringer maatte naturligtvis aflaaes. Da blev Rom besat af franske Tropper. Efter mange forgjeres Forhandlinger udstedte endelig Napoleon den 17de Mai 1809 et Decret, hvorved han erklærede Kirkestaten for forenet med det franske Keiserrike og Rom for en fri Stad i dette Rige. Paven's Domainer skulde formeres saaledes, at de afgave en reen aarlig Indkomst af to Millioner Francs.

Saaledes havde „Kirken's ældste Søn og den h. Stols Beskytter“ plyndret Faderhuset og forsøgt at nedværdige den hellige Petri Efterfølger til en „fransk“ Biskop og Hø. franske Majestæt's lydige Tjener. Hvad der videre fulgte, er bekendt. Napoleon blev excommuniceret den 11te Juni 1809 og Pius slæbt i fransk Fangenskab den 5te Juli s. A.

Efter Pius VII's Tilbagekomst den 24de Mai 1814 levede den h. Petri Efterfølger i udvortes Fred. Kun nogle, ved øster-rigste Tropper hurtig undertrykte, demagogiske Opstande forstyrrede Tid til anden Rolighed. Men hiin uheldsvangre Sæd, af hvilken saadanne enkeltstaaende Oprør fremgik, er efterhaanden bleven udstrøet i hele Italien og i næsten alle andre Lande af den europæiske Verdensdeel. En ny Magt voxede frem ganske i Stilhed. Den europæiske Revolutions Parti dannede og organiserede sig. Det vilde vidne om en meget eensidig og indskrænket Dømmekraft, at ville forklare og udele Revolutionen af den blotte Utilfredshed med visse politiske og sociale Tilstande. Politisk Utilfredse, ogsaa politiske Sammenstøvelser og Opstande har der altid været i alle Tidrum af Historien og iblandt alle Folkelag. Heller ikke vil nogen Fornuftig negte, at alle bestaaende Regjerings-systemer og selskabelige Indretninger i de enkelte Stater frembyde mangehaande Mangler og Ufuldkommenheder og selv Uretfærdigheder; og efter at de paradisiske Tilstande have ophørt formedelst Synden, vil det heller aldrig her paa denne Jordklode lykkes at udfinde eller skabe noget verdsligt Regjerings-system eller nogen social Institution, som er aldeles fuldkommen, uden Feil og

Mangler. Et uhibdet Blif paa Historien leverer det uimodsigeligste Beviis for, at hverken det absolute eller det constitutionelle Monarchie, hverken Aristokratiet eller Demokratiet, hverken Oligarchiet eller Republikken har kunnet tilfredsstille alle Partier eller været uden Mangler og Ufuldkommenheder.

Men de inderste Drivefjedre til de „revolutionaire“ Be-
stræbelser i vore Dage ligge langt dybere og ere efter deres Natur langt større og almindeligere, end det ellers pleier at være Til-
fældet ved Omvæltninger. Den europæiske Revolution lever, trives og voger paa en ganske ny Verdensanskuelses Jordbund. En Hovedsætning for denne moderne Verdensanskuelse er, at der ikke maa indrømmes den positive, aabenbarede Religion nogensomhelst Indflydelse paa Menneskenes virkelige Liv. Det er ifølge disse politiske Reformatorens Lære kun en Følge paa den ene Side af Dumhed og Overtro, paa den anden af List og Fanatisme, at Troen paa en Aabenbaring overhovedet eksisterer i Verden. Derfor maa denne Tro ikke alene undergraves, for-
følges og tilintetgjøres, men alle Former af og Indretninger i det concrete og practiske Liv, ved hvis Dannelse den positive christelige Tro har været en Hovedfactor, maae reformeres. Af disse An-
skuelser og Bestræbelser er der nu i Løbet af de sidste Aartiender fremvokset et heelt og logisk gennemført System, som opfatter og stræber at virkeliggjøre Ideerne om Sædelighed, Giendom, Familie, Religion, kort sagt alle de væsentligste, vigtigste og virksomste Bestand-
dele af Samsundslivet i en Mening, som er den christelige Op-
fatning lige modsat. Den nærmere detaillerede Fremstilling af den moderne Revolutions ryggesløse og antichristelige Principer vil man her forhaabentlig fritage os for. Revolutionens Hensigter og Be-
stræbelser gaae for Tiden først ud paa, ved rastløse Angreb at for-
trænge og omstyrte de bestaaende Retssprinciper, Indretninger, Ved-
tægter og herskende Traditioner og at erstatte dem ved andre efter dens Sind og Hoved. Men een Kjendsgjerning kunde ikke forblive skjult for dens skarpsindige Dine, nemlig den, at den selfabelige Tilstand i Europa i det Store og Hele dog altid endnu bliver baaren og behersket ved christelige Sæder og Sandheder, og fremdeles at Christen-
dommen ikke alene aabenbart bliver paa den virksomste Maade

opretholdt af den h. Stol, men ogsaa paa det Kraftigste udvidet i altid flere og bestemtere Livskredse. Deraf kommer da dette aldeles naturlige og nødvendige, dette uindfluktelige og altid nye Had hos alle Revolutionairer imod Pavedømmet! Saa længe den h. Stol endnu eksisterer og er fri til at gjøre sin Magt og Indflydelse gjeldende, har Omstyrningspartiet intet Haab om et varigt og almindeligt Resultat af sine djævelske Bestræbelser. Dette Parti veed bedre, end den dybeste Kjenner af Historien og den menneskelige Natur, at Nutiden, og især vor nærværende Tid endnu ved tusinde væsentlige Forhold er forbunden med Fortidens kristelige Institutioner og at netop de nye Ideer endnu ikke gennemgribende og overalt kunne finde Bifald og Iltro. Men den h. Stol er det nu netop, som i en uafbrudt Strømning leder Fortidens Christendom over i Nutiden, og som fører Kirkens Traditioner i Henseende til Lære, Grundsætninger, Love og Sæder over til alle Slægter. Derfra hidrører de Nyhedslystnes mærkværdige instinkt-agtige Fiendskab imod Pavedømmet. Christendommen skal op-høre at være Verdensreligion, derfor skal først og fremmest Pavedømmet styrtes.

Dette Fiendskab er i vore Dage den h. Stols stærkeste og farligste Modstander. Vel vogter man sig for, aabent at udtale de her udførte Tanker og Ideer. De Grunde, med hvilke man bekæmper Overhyrdeembedet af den h. Petrus, indeholde og udtale sædvanlig ikke det sidste Løsen og Maal for den nye Fremtids Parti. De virkelige og de indbildte Usultkommenheder og Mangler ved Kirkestatens verdslige og politiske Forvaltning, Paven's timelige Herredømme og i det Hele, Petri Efterfølgers Sæde i Italien, hans ugunstige Stilling som Souverain ligeoverfor de nationale Bestræbelser af den apenninske Halvøes Demagoger, og lignende ere de Baastub, som for det Meste blive gjorte gjeldende, for saasnart som muligt, foreløbig i det Mindste factist at berøve den h. Stol sin tidligere Magt og Uafhængighed.

Den korte Triumph, som Mazzini feirede som Præsident for den romerske Republik i 1849, medens Pius IX. opholdt sig i Landflygtighed i Gaëta, er os Beviis nok for de italienske Patrioters Hensigter og Diemed. Alle de urolige Hoveder, som fra Sardinien og ned til Sicilien, have kændt det saakaldte nationale Oprørs Brandfaffel og i Tusinder allerede have grebet til Vaaben, for at fordrive de formeentlige Undertrykkere, Østerrigerne, og om muligt at offre dem til deres Had, — de alle til sammen erkjende, næst denne gamle, conservative, katholske Keiserstats Magt, eller ogsaa endnu fremfor denne, i den h. pavelige Stol den mægtigste Dæmning og Hindring for deres Planers Udførelse. Revolutionen, den nøgne Revolution er det, som i den nærværende Tid truer Christendommens Genhedspunkt og Livskilde her paa Jorden med aabenbar Bold.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Følgende Factum bevidner, at den h. Fader selv i sin mest trykte Stilling veed at afsnøde de Revolutionaire Agtelse og Lydhighed. Allerede længe havde man hørt i Sinde at bevæge den h. Fader til Uttringer, som skulde tilkjendegive hans Tilbøielighed for den sardiniske Regjering og tillige rive ham ud af den Neutralitet, som han baade som Souverain og især som Kirkens Overhoved billigviis søger at hævde. Til dette Niemed havde de Revolutionaire besluttet, paa Christi Himmelfartsfest den 2. Juni sidstl., at udsolde den trefarvede italienske Oprørs-Fane samtidig med den franske, som et Tegn paa den fransk-sardiniske Alliance, i det selvsamme Dieblis da den h. Fader fra Laterankirkens Balcon ifølge ældgammel Vedtægt skulde lyse den hviddelige Betsignelse Urbis et Orbis over det forsamlede Folk; og de henvendte sig desangaaende til General Boyon, som gav sin Tilladelse dertil. Dette oprørske Project kom imidlertid, omendstjændt det blev holdt hemmeligt, til den h. Faders Kundskab. Han kaldte derfor Altsenen før Christi Himmelfart den franske General til sig og tiltalte ham med følgende Ord: „Herr General! Vi vide, at man imorgen vil forsøge at foranstalte en Demonstration, for, under Vaastud af en Indvielse af de fransk-sardiniske Faner, at ophidse den romerske Befolknings Gemytter og compromittere den pavelige Regjering og Vor Værdighed. Vi troe imidlertid i Forveien at skulle gjøre Dem opmærksom paa, Herr General! at De ikke maa rove at gjøre et saadant Skridt. Skulde De ved Deres Ankomst med Tropperne paa Lateranpladsen føre den trefarvede italienske Fane med Dem, saa vilde Vi, ved den første Efterretning derom og skulde Vi end allerede befinde Os paa Thronen, beklædt med det ypperstepræstelige Ornat, siebliffelig aflægge dette og forlade Rom, saa meget mere som Vi vide, at man, foruden den Haan, som bliver tilføiet Vor Værdighed og Vore Rettigheder, ved dette Attentat samtidig med „Evviva l'Italia“ tillige agter at raabe et „Med med Antonelli“, Vor Statssecretair, for saaledes paany at imponere Os med disse Folkeraab. Men De maa vide, Herr General! at Pius IX. ikke lader sig imponere af Franskmændene, saalidt som af Italienerne; thi Pius IX. er det ligemeget, om han lever i Rom eller i Landsflygtighed, og han har fast besluttet, ikke at gjøre nogen uretfærdig og aftrungen Concessiön, om den end skulde blive understøttet ved fransk Vaabenmagt. Pius IX. vil vide at underrette Keiseren om, hvilken Beskyttelse Kirkens Overhoved har erholdt af hans General, og fra Landsflygtighedens Land vil han vide at rette et Dpraak til den hele Christenhed.“ — Generalen var bestyrtet og

forvirret og skal have forladt Bærelset med Taarer i Øinene. Strag derpaa lod han de Revolutionaire advare om, ikke at tillade sig nogen Demonstration; tillige befalede han Tropperne at forhindre enhver Folkebevægelse. Der foresaldt ikke noget Utilbørligt. Svad Napoleon og Victor Emanuel, „Italiens Befriere,“ ellers have i Einde med Kirkestaten, maa man afvente; foreløbig er allerede Bologna erklæret for „sardinisk“ af Autoriteterne, efter at Cardinal-Legaten og den østerrigiske Besætning havde forladt Staden. Saaledes blive selv „neutrale Lande“ uden videre sardinisk!

Øndskland. Det første Hefte af Vincentius-Foreningens Aarbøger for d. A. efterviser, at den nævnte Forening i A. 1858 havde i Dieceset Breslau 53 Conferentser (11 i Staden Breslau), som tælle 1827 virksomme og 2614 Uæresmedlemmer. Med en Indtægt af næsten 24,000 Rdlr. bleve 1875 Familier, 293 foreldreløse Børn og 135 Haandværkslærlinge understøttede. Den hoiærv. Fyrstbiskop af Breslau, som heimodigen understøtter Foreningen, har givet den et nyt Beviiis paa sin hoiæ Villie, idet han har forhøiet sit aarlige Bidrag af 530 Rdlr. til 1060 Rdlr.

Wien. Den overordentlige Bedeprocession, som Hs. Eminence den hoiærv. Cardinal Fyrst-Erkebiskop af Wien havde anordnet ved et Hyrdebrev af 30. April sidstl., fandt under stor Deltagelse Sted den 4. Juni og var begunstiget af en tildeels af Skyer overtrukken Himmel, som dæmpede noget Solens brændende Straaler. Kl. 8 satte Processionen sig i Bevægelse fra Stephanskirken under alle Klosters Ringning og blev aabnet ved Skoleungdommen. Efter denne kom Kloster- og Sognegeistligheden med Faner, Metropolitan-Capitlet, Abbederne og derpaa Cardinal-Erkebiskop v. Nauscher omgivet af en talrig Assistent's. Herpaa sluttede sig til Toget: Erkehertugerne Frants Carl og Ludvig Victor og Ministrene Grev Rechberg, Friherre v. Bach, Grev v. Thun, Friherre v. Bruck, Ridder v. Foggenburg, Grev Radasky, Rigstraadet, Menighedsraadet og Magistraten med Borgemeesteren i Epidisen, Universitetets Rector Magnificus og Decaner, Stadens Embedsmænd, de forfjellige Foreninger og Corporationer og til Slutningen et meget talrigt Publicum. Hds. Maj. Keiserinden og Erkehertuginde Sophie, Keiserens Moder, havde begivet sig ind i Kirkens Dratorium, for derfra at bivaane Gudsdienesten. Efter Kl. 9 ankom Processionen til Kirken Mariahilf, hvor Cardinal-Erkebiskoppen holdt Prædiken og Viebistoppen Dr. Zenner celebrerede Høimessesjen. De Gader, igjennem hvilke Processionen bevægede sig, vare smykkede paa en tilsvarende Maade, Binduerne prydede med Tæpper og Blomster, hvidklædte Piger og Skoleungdommen dannede Espalier. Den pavelige Runtius har ikke taget Deel i

Processionen. Efter endt Gudstjeneste gik Processionen tilbage til Domkirken i den samme Orden som ved Udtoget og indtraf der henimod Middag.

England. En Conversion. Den nylig afdøde Hertug af Leeds aflagde nogle Timer før sin Død den katholske Troesbekjendelse i Biskoppen af Beverley, Mr. Briggs' Hænder. Da dette Factum blev bekjendt ved Weekly Register, betegnede den høifirkelige Prædikant Richards det i en Skrivelse til Times for usandt. Dette har kun tjent til at kaste et endnu klarere Lys paa hiin Conversion, idet den ovennævnte Biskop, Mr. Briggs, saae sig foranlediget til, under 12. Mai sidst. at tilstille Times en Skrivelse, som dog ikke blev optaget af dette upartiske (?) Blad, men derpaa blev aftrykt i Weekly Register. Biskoppen skriver følgende: „Prædikant Richards har benegtet Hertugen af Leeds' Overtrædelse til den katholske Kirke — men jeg kan bekræfte dette Factum med alle Enkeltheder. Da jeg den 10. Mai d. A. om Morgenen erfarede, at Hertugen, som befandt sig i Hôtel Clarendon, var meget syg, begav jeg mig til ham og fandt ham i Sengen. Han havde sendt Bud efter Prædikant Richards og bedet ham om et Besøg, med det Tilføiede: Naar han ikke fuldstændigt beviser mig Gylldigheden af de anglicanske Prædikanters Ordination, da vil jeg have den Lykke, at tage min Tilflugt til Deres Biskoppelige Naade eller til Dr. Manning eller Mr. Dakeley.*) Det blev aftalt, at jeg om Aftenen skulde komme igjen tilligemed Dr. Manning. Da vi kom om Aftenen, hengik nogen Tid, forend vi bleve indladte til ham, da Lægerne vare samlede til Consultation. Da Hertugen lod os træde ind, var det Midnat; jeg fandt ham siddende paa en Stol. Strax rakte han mig venlig Haanden og sagde, at han vnskede at aflægge sit Skriftemaal. Hertuginde var nærværende og opfordrede ham dertil. Han svarede, at han var aldeles forberedt og bad hende om at bortfjerne sig. Da hun havde forladt Værelset, begyndte Hertugen strax sit Skriftemaal; medens dette gik for sig, kom Hertuginde tilbage og sagde, at Lægerne indstændigen vnskede at foretage en Operation. Tillige traadte Dr. Manning ind, for at erindre mig om ikke at glemme den betingelsesvise Daab.***) Efterat jeg havde hørt Hertugens Skriftemaal, meddeelte jeg ham den betingelsesvise Daab og derpaa den sacramentale Absolution. Ved høiærv. Dr. Manning's Hjælp meddeelte jeg ham derefter ogsaa den h. Salvelse. Han forlangte selv alle disse enkelte hellige Handlinger, ved

*) To berømte katholske Præster.

**) Jfr. hvad vi have skrevet om denne betingelsesvise Daab i Scandinav. Kirketid. 1854 Nr. 23 Side 187 i Noten.

hvilke han røbede den dybeste Andagt. Hertugen var ved alt dette i fuld Besiddelse af sine aandelige Kræfter." Hvo der skulde undre sig over en saa silbrig Overtrædelse, han maa erindre sig den berømte engelske „Tolerants“! Hvad skal man vel tænke om en Tolerants, som ikke engang tillader en Pair og Hertug at følge sit Hjertes Overbeviisninger, fordi han ved, hvilke Forfølgelser han udsætter sig for blandt sin hele Familie og alle sine Venner? Iøvrigt er Overtrædelsen ingenlunde skeet saa pludseligen som man kunde troe. Efter Weekly Register havde Hertugen allerede i to Aar stillet sig under den h. Jomfrues særlige Beskyttelse. I to Aar har han allerede bivaanet den h. Messe, og strengt iagttaget de katholske Fastebud; han var Katholik af Hjerter og Overbeviisning, men opsatte kun den virkelige Overtrædelse. Raaden var endnu ikke kommen til fuldstændigt Gjennembrud, men den hell. Jomfrues Bønnen har omsider dog opnaaet den for ham.

Indbydelse.

Mandagen den 11te og Tirsdagen den 12te Juli afholdes den aarlige Examen for Eleverne af den herværende katholske Menigheds Kirkeskole; første Dag om Formiddagen fra Kl. 8 for Drengesklassen, om Eftermiddagen fra Kl. 3 1/2 for Forberedelsesklassen; anden Dag om Formiddagen fra Kl. 8 for Pigeklassen. — Alle Børnenes Forældre og Skolens Venner indbydes herved venligst til at bære denne Examen med deres Nærværelse.

Rettelse.

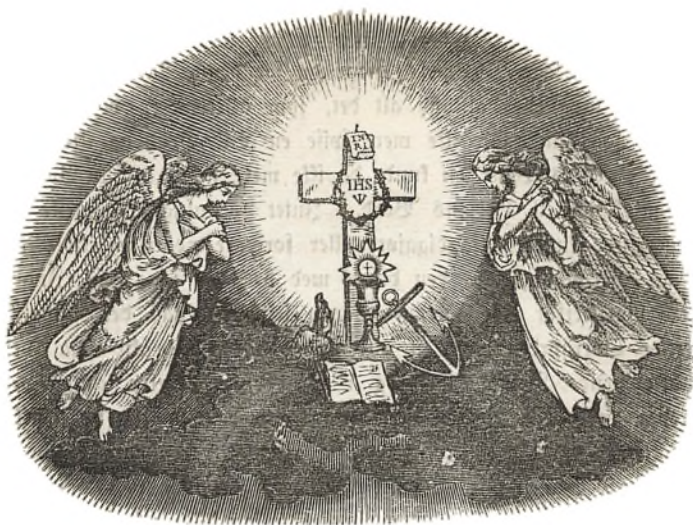
I forrige Nr. Side 206 Linie 6 fra neden læs: altfaa, istedetfor: altfor.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 3. Juli. — 3. Søndag efter Pinte. — Mariae Besøgelse. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Søndagen d. 10. Juli. — 4. Søndag efter Pinte. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt.

Kjøbenhavn.

S. Eriks Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne.

7de Aargang.

Nr. 10.

Søndagen den 8de Mai.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar hver aften en Søndag og leverer Subscriberne desuden i Marets Løb gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissiouair, Hr. Konsthandler C. N. Blaufensteiner, Store Kjøbmegergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fyl. Postcontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 St. Kvartalet.

Den katholske Kirkes Eljønhed.

(Fortsat.)

Femte Capitel.

Fra Paaske indtil Christi Himmelfart.

Thom. Ja, det er rigtignok altsammen meget sandt og smukt; men de mange Misbrug, som finde Sted ved alle disse Ting!

Pr. Kjære Thomas! naar du for denne Misbrugs Skyld vilde undlade eller affstafte alt det, som allerede er bleven misbrugt, saa kunde du ikke mere spise en Vid Brød og ikke mere drikke et Glas Wiin; du kunde da ikke mere træde hen til Bodens Domstol og til Herrens Bord. Intet fornuftigt Menneske vil nogensinde kunne retfærdiggjøre eller forsvare noget som helst Misbrug, allermindst, naar den drives med hellige Ting; men Ingen maa blot derfor ville forkaste Sagen selv. Ogsaa den katholske Kirkes Overhyrder have til alle Tider været betænkte paa, ved indtrængende Formaninger og i fornødent Tilfælde endog ved strenge Love at forebygge eller affstafte alle de Misbrug og Ustikke, som truede med at ville indsnige sig eller allerede havde indsnaget sig; naar Sagen var af mindre Vigtighed og naar Misbrugene vare altfor overveiende og fremherskende, da blev ikke sjelden paa Grund af disse Misbrug en i og for sig roesværdig Skik affstaflet, ligesom ogsaa Apostlene netop derfor f. Ex. affstafte den Skik at fejre et fælles venstabeligt Maaltid umiddelbart før eller efter den h. Communion, en Skik, som jo dog strev sig fra Christi eget Exempel. Men vilde den katholske Kirke forebygge alle mulige og virkelige Misbrug, da maatte den uden videre lukke alle Templer, og ligefrem forbyde enhver Øtring af et religiøst Sidelag; thi der gives vel neppe Noget, som ikke kan blive misbrugt og som ikke allerede er bleven misbrugt. Idet jeg siger dette, forudsætter jeg endnu altid, at Talen er om virkelige og ikke om blot indbildte Misbrug; men jeg bemærker tillige, at ogsaa Ting, som allermindst fortjene det, meget ofte blive benævned ved dette Navn „Misbrug“.

Thom. Det kan gjerne være, at der finde færre Misbrug Sted ved disse Processioner, end ved de større egentlige Balfarter eller Pilgrimstrejfer; iøvrigt mangler det heller ikke her paa saadanne.

Pr. Regn da engang op, hvad du vilde ansee for Misbrug.

Thom. Derhen regner jeg f. Ex., at disse Processioner drage hen til fremmede Steder, hvor da Mange kun søge Leilighed til at spise og drikke.

Pr. At de drage hen til fremmede Steder steer af den uden

Tvivl roesværdige Grund, hvorfor vi overhovedet forene os til en Procession. Vi ville nemlig i Forening bede til Gud, for at vor Bøn saaledes kan blive desto kraftigere og vi desto sikrere kunne vente Bønhjælp. Ligesom nu Medlemmerne af en enkelt Menighed forene sig, saaledes indfinder den hele samlede Menighed sig atter hos en anden nærliggende, for ogsaa at tage den med til sin Bøn. Tillige aflægge de forskjellige Menigheder derved gjensidigen et Bidnesbyrd om deres Tro, og bevise hverandre ved deres Forening i Bøn og Andagt, at de erkjende sig som hørende til den ene katholske Kirke. Er denne i sin Betydning vistnok ærværdige, gudstjenstlige Handling forbi, saa bliver der nu for det Andet ogsaa spist og drukket, og det af den vigtige Grund, fordi disse gode Folk ogsaa bestaae af Legeme og Sjæl og ere blevene hungrige paa den lange Vej. Dermed gjøre de ikke noget Bærrer, end hvad Frelseren med Sine Disciple gjorde i Cana, eller hvad hine Tusinder gjorde, da Jesus mættede dem med det formerede Brød. Blive de Fremmede ved denne Leilighed gjestfrit modtagne, saa efterkommers herved paa en roesværdig Maade den h. Paulus' Formaning, nemlig at de Christne skulle øve Gjestfrihed (Rom. 12, 13.). Saavidt er der endnu ikke noget Spor af Misbrug. Men vel have vi saadanne at beklage i det Tilfælde, naar Enkelte eller Mange gribe denne Leilighed, for at synde ved Umaadelighed og Fylder og saaledes ende den helligt begyndte Gjærning paa en vanhellig Maade. Have Enkelte gjort sig skyldige heri, saa fortjener dette vistnok den strengeste Dadel; men vi ville dog ikke for deres Skyld stille det langt større Fleertal ved deres gudstjenstlige Dvælse. Skulde imidlertid de Udværendes Antal ikke være ubetydeligt, skulde man forgjæves have forsøgt at forbedre dem, da maatte man vistnok søge at raade Bod herpaa paa nogen anden Maade, og Overhyrderne have, til ikke stor Ære for deres Sogneborn, i et saadant Tilfælde allerede været nødte til ganske at forbyde at besøge fremmede Steder ved Processionerne.

Thom. Men da burde fremfor Alt alle Balsarter forbydes.

Pr. Vistnok, dersom det i den Grad skulde være nødvendigt, som ovenfor anført. Men dette maatte dog først bevise! Thi de, som blindt ere ugunstigt stemte mod saadanne guds-

tjenstlige Øvelser, omendstjøndt de i deres hele Liv maaskee aldrig have taget Deel i nogen Balsfart, vide i Almindelighed mest at fortælle om Uordener derved, som aldrig have fundet Sted. Jeg selv har seet Balsfartsteder, der vare udstregne paa Grund af de Uordener, som skulde være foresaldne der, men jeg har der kun fundet en ret andægtig Forsamling, som tildeels bestod af Troende fra fjerne Egne. Et stort Antal af dem modtog med rørende Fromhed de H. Sacramenter, og efter at de i dette Niemed fastende havde besteg det steile Bjerg, paa hvilket Balsfartskirken laae, kunde jeg just ikke fortænke dem i, at de da ogsaa gjorde sig tilgode ved en Frokost, saa god som den var til at faae. Af Usømmeligheder kan der ikke have fundet mange Sted, da jeg ved den største Opmærksomhed ikke kunde opdage den mindste. — Dog, jeg tager feil; jeg saae rigtignok senere mange Uordener at blive begaaede, nemlig der i Nabolauget og det netop af dem, som blot vare komne derhen for deres Fornøielses Skyld, men som hverken havde haft en Fod paa Balsfartsbjerget eller i Kirken. Vilde man for deres Skyld alligevel undertrykke selve Balsfarten, saa vilde dette dog kun forbedre Sagen saare lidet eller slet intet; de Fromme vilde da være forjagne; men de andre vilde ogsaa fremdeles finde, hvad de hidtil have søgt der — verdslige Forlystelser.

Thom. Jeg mener, at Balsfarterne, affeet fra enhver Misbrug, som der maatte finde Sted ved dem, allerede i og for sig ere Misbrug og Overtro. Hvorfor da opsjøge Gud i det Fjerne, Som vi overalt have saa nær?

Pr. Thomas! Du kunde ligesaa godt sige: Hvorfor da gaae i Kirke, da Gud hjemme er os saa nær; hvorfor tænke paa Himmelen, da Gud ogsaa er paa Jorden; hvorfor overhovedet bede til Gud, da Han jo uden vor Bøn kjender vore Fornødheder og kan afhjælpe dem. Men Spørgsmaalet er ikke, hvor Gud er os nærmest, men, hvor vi føle, at Han er os nærmest, og hvor vi med størst og inderligt Andagt kunne ihukomme Hans Nærvarrelse. — Da du jo har seet dig lidt om i Verden, Thomas, saa vilde jeg gjerne engang høre af dig, om du da har tilbagelagt din hele Reise, uden at bekymre dig om de for-

stjellige Mærkværdigheder eller besee de Steder, som have Betydning ved historiske Grindringer?

Thom. O, det vilde have været smukt! Da vilde jeg sandelig ikke fortjene Navn af en dagnet Mand. Jeg saae i Köln det Huus, hvor den berømte Maler Rubens blev født, i Mainz den udbødelige Guttenberg's Huus, i Weimar Digteren Göthe's Huus, i —

Pr. Meget godt! Du behøver ikke at gjøre mig Regnskab for din Rejse. Men have disse Huse ikke seet ligesaadan ud, som andre Huse?

Thom. Herr Pastor! De vil som en oplyst Mand dog vel ikke have til Hensigt at ringeagte disse historiske Mindesmærker? Rigtig nok er det Huse ligesom andre Huse; men naar jeg kan sige til mig selv: Her har Göthe, Rubens, Guttenberg boet, saa er det dog sandelig en opløstende Tanke, og jeg kan ikke uden Urefrygt betræde det Sted, hvor Sporene til deres Vandel og Virksomhed maaskee endnu ere synlige. Hvilket ganske andet Indtryk gjør dette ikke paa mig, end naar jeg kun læser eller hører en nok saa nviagtig Beskrivelse af deres fordums Opholdssted!

Pr. Du har ingen Ansigelse til at blive ivrig, Thomas! da vi, som jeg seer, virkelig ere aldeles enige med hinanden. Kun troer jeg, at Alt, hvad du har sagt, ogsaa ligesaa godt gjelder om de Steder, til hvilke der knytter sig en religiøs Grindring, eller som ere blevne berømte ved en for den Christne mærkværdig Begivenhed. Hvad enten vi derfor besøge de hellige Steder i Palæstina, eller gjøre en Valfart til Rom til de hh. Apostelsyrsters Grave, eller besøge et Sted, hvor en Christi Bekjender engang har lidt Martyrdomen for Troens Skyld, eller et Sted, hvor Gud engang paa en viensynlig vidunderlig Maade har hørt en Nødlidendes fromme Bøn, kunne vi altid sige: Disse Steder opvække en særegen Urefrygt hos mig; ved Tanken om, hvad der her engang er skeet, føler jeg et Indtryk, som jeg ved al blot Læsning og Høren ikke kan fremkalde; jeg troer endnu at være Dienvidne til det, som har fundet Sted her; derfor føler jeg en Styrke i Troen, et Mod til Bekjendelsen, en Kraft af Fortrøstning, en Grad af Kjærlighed og Andagt, som jeg ikke føler paa noget

andet Sted. Derfor tør vi paa ingen Maade forundre os, naar ogsaa større Naadegaver ved en ivrigere Bøn opnaaes af Gud paa saadanne Steder, og naar disse Steder derfor med al Ret faae Navn af „Naadesteder“. Det er heller ikke usandsynligt, at Gud særdeles gjerne og rigelig uddeler Sine Naadegaver her, for netop derved at indbyde de Troende til at besøge disse Steder, som gjøre et saa velgjørende Indtryk paa Besøgerne.

Thom. Skulde det virkelig være Guds Villie, at man besøger saadanne Steder? Betænk dog, hvor megen Tid og hvor mange Penge der gaae tabte ved en saadan Reise, ijer naar denne er meget lang.

Br. Meget rigtigt; men hvo som ikke styer de Besværligheder, som en saadan lang Reise medfører, og at opoffre Tid og Penge til den Ende, han viser i ethvert Tilfælde allerede alene derved en stor Iver for og en inderlig Attraa efter sin egen Helliggjørelse. Et saadant Exempel fremtræder endnu mere glimrende ligeoverfor Lunkenheden af hine mange Christne, som ikke engang kunne bringe det over sig at overvinde deres sandfelige Bequemmelighedsfyge for at gjøre een ugentlig Kirkegang og bivaane den h. Messie om Søndagen. At et saadant Sindelag derfor er værdifuldt i Guds Dine og ikke forbliver uden Betsignelse og Naade af Gud, kan vel ikke betvivles. Hvo som ivrigt har andre vigtigere Pligter at opfylde, som f. Ex. en Families Forsørgelse og Børneopdragelse, han er ingenlunde berettiget til at forsømme disse ham af Gud Selv paalagte Pligter, og i Stedet for frivilligen og efter eget Lykke at vælge andre Gjerninger, selv om de vare i og for sig de nyttigste og fortjenstligste. Et saadant Menneske vilde folgeligen fortjene en haard Dadel, naar han vilde forlade sin Familie og sit Hjem og søge Opbyggelse i det Fjerne, med mindre han maatte have draget Omsorg for, at en Anden kunde varetage hans huuslige Pligter under hans Fraværelse. Saaledes vilde det ogsaa uden Tvivl være dadelværdigt, naar Nogen til en saadan Reise vilde anvende en saa stor Sum Penge, at de Tilbageladte derfor maatte mangle det Fornødne til Livets Ophold. Den sande Pilegrim vil ivrigt allermindst paadrage sig en saadan Bebreidelse, efter som han til Opnaaelsen af

sit Maal vistnok gjerne vil underkaste sig mange Savn, og tillige ogsaa erindre, at det paa en saadan Andagtsreise snarere sommer sig at efterligne Christi Fattigdom og ved Savn at gjøre Fyldest for sine Synder, end at stræbe efter udsøgte Nydelser og Bequemmeligheder. Derimod vil vist heller ikke nogen Familie, som vil fortjene Navn af en kristelig, hindre sine Medlemmer i at gjøre en Pilegrimsreise, hvoraf disse love sig Nytte for deres aandelige Liv; allermindst vil man smaaligen tage det lille Offer af Penge og Tid i Betragtning, hvor det gjelder om at erhverve Skatte for Sjælene og Evigheden.

Thom. O, naar vi see bort fra hine fromme Indtryk, som rigtignok bemægtige sig Sjælen, naar vi besøge et historisk mærkværdigt Sted, kan der dog vel ellers ikke være Tale om nogen anden Nytte og om „Skatte for Sjælen!“

Pr. Den Betsignelse, som kan udspringe heraf, vilde visstelig allerede være stor nok; og naar du selv har været af den Mening, at Den ikke kan gjøre Fordring paa Navn af en Dannet, som ikke anseer det for Umagen værd at besøge historisk mærkværdige Steder, saa maa jeg vel med samme Net og af samme Grund ogsaa sige, at Den endnu langt mindre fortjener Navn af en dannet Christen, som ringeagter de Steder, som ere blevne mærkværdige i den kristelige Historie. Iøvrigt yder Besøget af Balsartssteder ogsaa endnu anden Nytte. Det store Antal af de forsamlede Andægtige kan ikke andet end gjøre et opløstende og begeistrende Indtryk paa enhver Enkelt; og saaledes tager Enhver en fornyet Kraft til Andagt og Ven med sig hjem, som for en lang Tid vil hjælpe ham fremad i hans kristelige Liv og opmuntre ham i Bønnens Timer. De fra de forskjelligste, tildeels fjerne Egne tilstrømmede Pilegrime aflægge derved ligeledes gjensidigen et Vidnesbyrd om deres Tro; vi see, hvorledes de alle bekjende og øve den samme Tro paa samme Maade; og det er os et Sindbillede paa den katholske Kirkes Enhed og dens Befjenderes Gendragtighed i Religionsjager, hvilket heller ikke kan være andet end særdeles gunstigt og gavnligt for Befæstelsen af vor egen Tro. Hvo som hele Aaret igjennem besøger een og samme Kirke, hører een og samme Prædikant, sees den samme Menighed forsamlet om sig,

han vænner sig tilsidst saaledes til alt det, at det ikke mere gjør noget synderligt Indtryk paa ham; paa et Balsfartsted derimod tjener netop det Fremmede og Nye, selve Stedet saavel som de Forsamlede, til at uddrive Enhver af sin vante, hverdagsagtige Lunkenhed. Mangen har Synder paa sig, for hvilke han hjemme iblandt Sine ikke kunde øve tilbørlig Bod, uden at vække Opsigt; her er han unddragen sin Familjens Blik, og i Stand til, ganske og alene at beskæftige sig med Gud og sin Samvittighed. — Af disse Anhydninger vil du kunne indsee, hvor riig og mangfoldig Nytte den ægte Pilegrim vistnok kan drage af sin fromme Øvelse.

Thom. De har nævnt det rette Ord, Hr. Pastor, idet De talte om den ægte Pilegrim. Men hvor lille maa ikke Antallet paa disse ægte Pilegrime være, og hvor stort Antallet paa dem, som foretage en saadan Reise kun af Bihensigter, for deres Fornøielses Skyld o. desl.

Pr. Havde du engang i dit Liv bivaanet en Balsfart, saa vilde du let være kommen til den Overbeviisning, at Antallet paa disse ægte Pilegrime dog ikke just kan kaldes lille, men at tværtimod de, som ikke fortjene dette Navn, altid kun ere saa Undtagelser. Men du kunde ved denne Leilighed ogsaa have overbevist dig om, at der ved Balsfarter just ikke er at tænke paa synderlig Fornøielse eller paa Nydelser og Bequemmeligheder. De ere for det Meste forbundne med mangehaande Besværligheder; og netop det er ligeledes en Deel af den Nytte, som de medføre for det aandelige Liv, idet Trætheden af Veien og de mangehaande Savn paa Reisen affstumpe Sandfeligheden, modarbejde Blødsagtigheden, og saaledes bringe Menneskene engang til alvorlig Bestindelse. Sæt forøvrigt, at virkelig Mange tage Deel i Toget for den blotte Udspredelses og Fornøielses Skyld, da have vi dog derfor alligevel endnu ikke nogen Ret til at reise store Klager derover, eftersom saa mange Andre hvert Aar gjøre Badereiser og paa Badestederne suarere ødelægge end styrke deres Sundhed ved Umaadelighed, bortødsle en Deel af deres Formue eller ogsaa deres hele Eiendom ved Spil og hyppigt ikke uden meget flette Bihensigter unddrage sig deres Familjens Opsigt. Pilegrimen bliver, selv om han ikke tiltræder Reisen af blot Fromhed,

dog paa denne Rejse ført hen til et Sted, som kan vække fromme Tanker og Følelser hos ham; og viselig er allerede Mangen, som var bleven lunken i Troen, paany bleven styrket i den, naar han har seet den Mængde, som i denne Tro fandt en saa rigelig Trøst og en saa hellig Glæde; viselig er allerede mangen Synder ved Synet af den fromme Forsamling og ved Erindringen om Stedets ærværdige Betydning bleven oplyst af hellig Frygt for Gud, oplyst af det guddommelige Lys, bragt til Erkjendelse af sine Synder, og den Beslutning er vaft hos ham, at forson sig med Gud ved et oprigtigt og angerfuldt Skriftemaal. At alle Deeltagerne i en Balsart enten skulle være Helgener, eller blive til Helgener ved den, kunne vi rigtignok ikke vente, ligesom jeg ogsaa overhovedet er langt fra at ville undskyldte en Misbrug eller en forkeert Henftigt, hvormed en Balsart tiltrædes. Her gjælder fuldkomment, hvad den fromme Thomas af Kempis siger i den herlige Bog om Christi Efterfølgelse*): „Mange løbe snart hid, snart did, for at besøge Helgenernes Reliquier, de forundres, naar de høre om Helgeners Gjerninger; de staae og betragte de prægtige Tempelbygninger og kysser de hellige Been, der ere indfattede i Silke og Guld. Og see, Gud, de Helliges Hellige, alle Tings Skaber og Englenes Herre, Han er tilstede paa Alteret i det h. Sacramente og Ham kunne de dagligen besøge og tilbede i Kirken; Han efterlader dem her ikke en blot Reliquie, men Sig Selv, Sit eget guddommelige Kjød og Blod; men Ham ændse de ikke og glemme Ham. De, som af blot Nysgjerrighed slutte sig til saadanne Andagtsstog og derhos løbe letfindigen hid og did, høste naturligviis ogsaa kun liden Frugt deraf til deres sande Forbedring“.

Thom. Naar Balsarterne stee paa den rette Maade, maae de vistnok være af stor Nytte; hvis Christus forøvrigt havde forlangt, at man skulde gjøre Balsarter, vilde Han uden Tvivl Selv have givet os Befaling dertil, eller vel endog have foregaaet os med Sit eget Exempel.

Pr. Og naar Han nu ogsaa virkelig har gjort dette? — Kristus reisste altid til Jerusalem til de jødiske Hovedfester, for efter det gamle Testaments Forskrift at besøge Templet; disse

*) 4. Bogs 1. Cap.

Reiser vil man neppe kunne erklære for noget andet end Balfarter; ligesaa, naar Han var i Jerusalem, og om Natten begav Sig ud til Oliebjerget, for at bede. Og at de første Christne just ikke vare fremmede for den Sigt at gjøre Balfarter, erfare vi af den h. Hieronymus*), som selv levede i Bethlehem og fortæller: Det er ikke muligt at opregne alle de Biskopper, Martyrer og andre ved Lærdom og Videnskab udmærkede Mænd, som fra Christi Himmelfart og indtil hans (o: Hieronymus') Tid vare komne til Jerusalem. De troede, at der vilde gaae noget tabt for dem i Religion eller Videnskab, naar de ikke havde tilbedet Christus paa det samme Sted, hvor Evangeliet om Korset først var kommet for Dagen. Dermed vilde han ikke sige, at Fromheden ikke maatte være i vort Indre, heller ikke, at der ikke ogsaa gives hellige Folk paa andre Steder; men at de mest Udmærkede af den hele christelige Verden havde anseet det som en Gæde, at indfinde sig her. — Vi have endog en Reisebeskrivelse af en Fransmand, som allerede i det fjerde Aarhundrede efter Kristus besøgte de hellige Steder i det forjættede Land. Ligesom til Jerusalem, saaledes gjorde man ogsaa Balfarter eller Andagtsreiser til Rom til Apostelfyrsternes Grave; den h. Chrysostomus taler derom, og han siger, at han ønskede at kysse Støvet af den Jord, som bedækkede deres hellige Legemer. Paa lignende Maade bleve da ogsaa de hellige Martyrers Grave og andre hellige Steder, som f. Ex. Bjerget Sinai, besøgte af mange Tusinder fra nær og fjern.

Simon. De ældste Christne, som kun have levet kort efter Frelseren, vidste visselig bedst, hvad der var overensstemmende med Christi Aand og Billie; naar disse derfor have foregaaet os med et saadant Exempel, saa tør vi ogsaa uden Tvivl og uden Betænkning følge dem deri. — Men vi ere ved disse Indvendinger af Thomas ganske komne bort fra Processionerne.

Pr. Egentlig ikke; Balfarterne ere ikke andet end Processioner til en større Afstand, ligesom de sædvanlige Processioner atter ere mindre Balfarter. Ja, enhver Gang fra vort Hjem til Kirken kan allerede betragtes som en lille Balfart. Iøvrigt maae

*) Ep. ad Marcellam 17.

vi nu ogsaa gjerne igjen optage vor Samtale om Bedefarterne eller Processionerne, dersom Nogen endnu skulde ønske en Forflaring derover.

Simon. Vi vilde gjerne vide, hvorfor Litaniet til alle Helgener hvergang bliver sunget ved dem.

Pr. Af den samme Grund, som jeg allerede har omtalt ved Døbevandets Indvielse paa Paaskeføverdagen. Litaniet bestaaer, som I vide, af tre Dele. Efterat vi i Indledningen have henvendt os til den allerhelligste Trefoldighed med vor Bøn, anraabe vi i den første Deel de mest udmærkede Helgener ved Navn, for at de maae understøtte os med deres Bøn, og vi henvende os derpaa med vor Bøn ogsaa til alle dem tilsammen, som ved deres Liv eller Død have Liighed med dem, som vi havde nævnet. Vi siige f. Ex.: Hellige Stephanus, hellige Laurentius osv., bed for os! Derpaa: Alle hellige Martyrer, beder for os! Saaledes blive de forskjellige Classer, i hvilke vi efter kirkelig Sædvane pleie at inddele Helgenerne, gennemgaaede efter Ordenen, nemlig Apostle, Martyrer eller Blodvidner, Bekjendere eller Saa-danne, som ved Lidelser for Troens Skyld og ved et fromt Liv have aflagt Vidnessbyrd om Christus, Jomfruer og Enker. Efterat vi til Slutningen have sagt: Alle Guds Helgener, beder for os! rette vi nu i den anden Deel af Litaniet vor Bøn til Frelseren Selv, og bede om, at Han ved Sin Mennekevordelse, ved Sin Fødsel, ved Sin Lidelse og Død o. s. v. vil bevare os for al Synd, for alle Under og Uhykker, i Særdeleshed for Syndens stræffeligste Følge, den evige Død. I den tredje Deel bede vi endelig til Gud om hele Kirkens, dens øverste Hyrdes og alle dens Medlemmers Velfærd, og tillige om særegne Naadegaver og Velgjerninger, som vi gjerne ville opnaae. Deriblandt bliver da ogsaa især anført Markfrugternes Trivelse. Saaledes søge vi ligesom at forstærke vor Forsamling med alle Guds Helgener, og ved deres Deeltagelse og Forbøn at blive desto værdigere til Bøn-hørelse, førend vi bedende henvende os til Gud Selv. — Paa mange Steder er det Skik, at de Geistlige bære smaa Kister med sig ved Processionerne, i hvilke Reliquier af Helgener ere opbevarede; derved bliver det kun endnu eftertryffeliger anstuelig-

gjort, at vi ved disse Helgeners Fortjenester og Forbønner haabe at opnaae Naade og Barmhertighed hos Gud.

Simon. Hvorfor blive ogsaa Kors og Faner baarne med ved Processionerne?

Pr. Aarsagerne til, at Korset bliver baaret foran, ere: 1) for at tilkjendegive, at vi ere forsamlede ved Processionerne i Jesu den Korsfæstedes Navn; 2) at vi ville begynde og ende alle vore Andagtsøvelser i Jesu Navn, som den h. Paulus formaner: Alt hvad I gjøre, gjører i vor Herre Jesu Navn; 3) for at bekjende, at den korsfæstede Jesus er vor Fører; 4) at vi kun haabe Bønhyrelse af alle vore Bønner hos Gud den evige Fader paa Grund af vor korsfæstede Forløvers uendelige Fortjenester, paa hvilke selv alle Helgeners Fortjenester ene og alene grunde sig; samt at vi bede i den Korsfæstedes Navn: „Naar I bede Faderen om noget i Mit Navn, saa vil Han give eder det“. (Joh. 16, 23.) Hvad Fanerne angaaer, saa vide I, at Guds Kirke efter sine Troendes forskjellige Classer indbefatter en tredobbelt Afdeling: den triumpherende eller seierssalige, som bestaar af de fuldbendte Helgener i Himmelen; den stridende paa Jorden, som vi have den Naade at høre til, og den lidende i Skærildnen. Fanerne skulle derfor ikke betyde andet, end at vi ved Processionerne skulle flokke og samle os lig en stridbar Hær omkring Christi Banner, for at stride mod de synlige og usynlige Fjender til Guds Ære og vore Sjæles Frelse. Fanerne hentyde endvidere ogsaa til Christi Triumph og Seier paa Hans Opstandelsesdag over Synden og Satan samt over Jødernes fjendtlige Anslag. De antyde ogsaa den hviddelige Seier, som vor hellige Tro ved Apostlenes Fred og Møie og ved Martyrernes Blod har vundet over Jødernes Blindhed, Hedningernes Afguderi, over Tyranneres Raseri, som forfulgte Kirken, samt over alle Bildfarelser og Kjætterier. Ligesom en seierrig Hær pranger med sine slagrende Krigsfaner, saaledes prange ogsaa vi Christne med vore Kors og Faner for Verdens Dine og ligesom trodse Vantroen og Bildfarelsen med den h. Johannes' Ord: „Denne er den Seier, som besejrer Verden — vor Tro!“

Simon. Det er overmaade sindrigt. Denne Skik har vel ligeledes en meget gammel Oprindelse i Kirken?

Pr. Hvad Korset angaaer, da finde vi allerede i det fjerde Aarhundrede at det blev baaret foran Processionerne*); om Fanernes Oprindelse maa jeg meddele eder noget mere, hvormed da ogsaa vor Samtale skal sluttes for idag. Efterat den christelige Religion uafbrudt var bleven forfulgt i 300 Aar, besteg Constantin, med Tilnavnet den Store, det romerske Riges Keiserthrone i Begyndelsen af det fjerde Aarhundrede. Omvendtstjundt han selv var en Hedning, var han dog ikke ugunstig stemt mod de Christne, af hvilke der trods alle forudgaaede Forfølgelser befandt sig et særdeles stort Antal ved hans Hof saavel som i Hæren. Han indsaae efterhaanden Afgudstjenestens Laabelighed og henvendte sig ofte i sin Bøn, i Stedet for at anraabe Afguderne, til de Christnes ene sande Gud, at denne maatte staae ham bi og forunde ham Seieren. Da nu Keiseren engang befandt sig paa et Krigstog og vel maa have bedet inderligere og mere vedholdende til Gud end ellers, saae han og hans hele Hær paa Himmelen, over Solen, et lysende Kors, i hvilket Bogstaverne **Chr.** (Christus) vare sammenslyngede, med den Overkrift: **In Hoc Signo Vinces!** o: „I dette Tegn vil du seire!“ Constantin tænkte over, hvad dette Syn kunde betyde; men om Natten aabenbarede Christus Sig for ham med det samme Tegn, og befalede ham, at sætte en Afbildning af det, saaledes som han havde seet det paa Himmelen, over Krigsfanen, til Beskyttelse mod Fjenderne. Dette skete. Paa et Landskæft, som gif lige op i Veiret, blev der befæstet en Tværfang, som dannede Korsets Arme; fra denne hang en med Guld og Edelstene smykket purpurrød Fane ned, hvis Længde og Brede var lige. Men ovenpaa Spidsen af selve Landsen, hvor man tidligere pleiede at anbringe Sindbilleder af hedenske Guder, prangede nu den helligste Frelser's Navnetræk omgiven af en Krands. Denne Fane førte Constantin med sig i alle sine Felttog, lod ogsaa forfærdige endnu andre paa samme Maade, for at lade dem bære foran de forskjellige Afdelinger af Hæren, og anbragte Christi Navnetræk ogsaa paa sin Hjelm. I fire Slag vandt han Seier; i det fjerde mistede Fjendens hedenske Anfører,

*) Sozom. I. VIII.

som havde gjort Keiser Constantin Thronen og Besiddelsen af Staden Rom stridig, endog sit Liv. Constantin selv fortalte den kristelige Historiefriver Eusebius hvorledes Sagen var gaaet til paa denne Maade, og selv to hedenske Forfattere fra den Tid synes at hentyde paa den vidunderlige Begivenhed. Siden hii Tid have nu Krigsfanerne rigtignok forandret deres Udseende og antaget Form af de saakaldte Standarder; men de Christne indførte hine gamle Krigsfaner, med Korset over, ved Gudstjenesten og ved høitidelige Processioner som egentlige Kirkefaner, og de have bibeholdt dem indtil denne Dag, omendstjøndt de ved Siden af dem undertiden ogsaa betjene sig af Standarder. Det nedhængende Stof bliver da i ethvert Tilfælde prydet med passende Billeder, som I jo kunne see paa Fanerne i vor egen Kirke.

Med denne Forklaring og med den Opfordring, altid at vise sig som Jesu Christi sande og modige Stridsmænd, sluttede Præsten Samtalen for idag.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den katholicke Kirke har for Tiden 900 Bispedømmer, af hvilke 56 bleve oprettede under den nu regjerende Pave Pius IX's Pontificat. Alene siden A. 1850, da det katholicke Hierarchie blev gjenoprettet i England, ere 41 nye Bispedømmer blevne grundlagte. I A. 1853 blev det katholicke Hierarchie i Nederlandene grundlagt ved Oprettelsen af et Erkebispedømme og fire Bispedømmer. Østerrig erholdt 3 nye Bispedømmer. I Italien oprettedes 3 nye Bispedømmer. I de Forenede Stater i Amerika ligeledes 15. Dertil kommer endnu tre ny oprettede Bispesæder i det nordlige Amerika; tre i Brasilien, eet i Californien, to i Canada, eet i Ny-Scotland, eet i Mexico og eet paa Antillerne. — Foruden disse 900 Dioeser gives der endnu 117 Apostoliske Vicariater og Præfecturer, som staae under Propaganda Congregationens Myndighed.

Spanien. Paa det 500 Fod høie Taarn „del Miguelete“ i Valencia skal der opreises en colossal Statue af den h. Jomfru til Erindring om Proclamationen af Dogmaet om den ubesmittede Unbefangelse, som derfra ligesom vil beherske Land og Sø.

Asien. Den h. Fader har oversendt Patriarken for de katolske Armeniere et kostbart og konstigt forarbejdet Kors, som tidligere engang er blevet foræret den h. Stol af en spansk Konge, og en værdifuld Kalk for Kirkerne i Byerne Arabguir og Phar-pout i Lilleasien. I disse to Byer har der i f. N. yttret sig en mægtig Bevægelse til Katholicismen, og alene i Arabguir ere over 100 Familier fra Schismaet vendte tilbage til den katolske Kirke.

Den høierværdigste Biskop af Ösnabrück

og

Apostoliske Provicar

Dr. Paul Melchers'

Svar paa den til ham indgivne Ansøgning fra den katolske Menighed i Kjøbenhavn om ikke at bortkalde Hr. Vic. Kohues fra den*).

Det har været Os en særdeles Glæde, af den til Os indgivne Forestilling af 25de d. M. at erfare, hvilken Agtelse og Kjærlighed Sælesørgerne ved den katolske Menighed i Kjøbenhavn overhovedet og i Særdeleshed ogsaa Herr Vicarius Kohues dersteds have at glæde sig ved, idet Vi fuldkommen vide at vurdere det høie Værd af et saadant Forhold imellem Menigheden og dens Sælesørgere. Saa meget desto smerteligere bliver det Os derfor, at Vi ikke kunne opfylde den Os foredragne Bøn om at lade Herr Vicarius Kohues fremdeles forblive i sin dervedværende Stilling. Vi have bestemt ham til Forstander for det Præsteseminarium, som her med det Første skal oprettes, og ere ikke i den

*) Med Beredvillighed efterkomme vi herved den til os stillede Anmodning om at aftrykke i Kirketidenden dette Biskoppelige Svar, da dette ikke godt paa nogen anden Maade kunde blive meddeelt enhver enkelt af de meget talrige Undertegnere paa selve Ansøgningen. Vi haabe desuden, ved Offentliggjørelsen af denne Biskoppelige Skrivelse at bidrage til at bestyrke hos Alle den Overbeviisning, at vor Høierværdigste Overhyrde iffun har givet efter for en høiere Pligtfølelse og en bydende Nødvendighed ved at give dette afflaende Svar og berøve os en Mand, fra hvem Afskeden vistnok med Rette har kostet os saa mange bittere Taarer, og hvis Tab i lang Tid ikke vil kunne forvindes og neppe nogensinde vil fuldkomment erstattes.

Stilling, at Vi kunne erstatte ham ved en anden Præst til dette saa overmaade vigtige Embede. Præsteseminariet, som det herværende Diocæs desværre har maattet undvære aldeles indtil denne Dag, er den vigtigste Anstalt ikke blot for Diocæset, men ogsaa for de Ds betroede „Nordiske Missioner“, og af den gode Besættelse af Forstanderembedet ved Seminariet overhovedet og gaaft i Særdeleshed i nærværende Tilfælde, hvor det gjælder om den første Oprettelse af Anstalten, afhænger dens Fremgang og Maalet af de derfra udgaende Præsters velsignelsesrige Virksomhed. Maatte den katolske Menighed i Kjøbenhavn derfor ved det Tab, som den lider ved den Den dyrebare blevne Præsts Afgang, berolige og trøste sig med den Overbeviisning, at han ret egentlig ikke bliver tagen bort fra Dem, men meget mere forflyttet til en Biskopskreds, hvor han vil finde Leilighed til, i et endnu videre Omfang end i hans nærværende Stilling, at virke velsignelsesrigt for Katholikernes aandelige Vel i Danmark. Iøvrigt er det Vor ibrigste Omsorg, med det Allersørste atter at besætte Herr Vic. Kohnes' Plads i Kjøbenhavn med en værdig Efterfølger. Det er de Følelser af inderlig Kjærlighed og Hengivenhed, med hvilke Vi herved byde de Vor geistlige Omsorg betroede Katholiker i Kjøbenhavn Hilsen og Velsignelse i Herren.

Osnabrück, den 28. Marts 1859.

† **Paulus,**

Biskop af Osnabrück og Apost. Provicar
for de Nordiske Missioner i Tydskland og Danmark.

Til

Herr J. Menne m. Fl. af den katolske Menighed

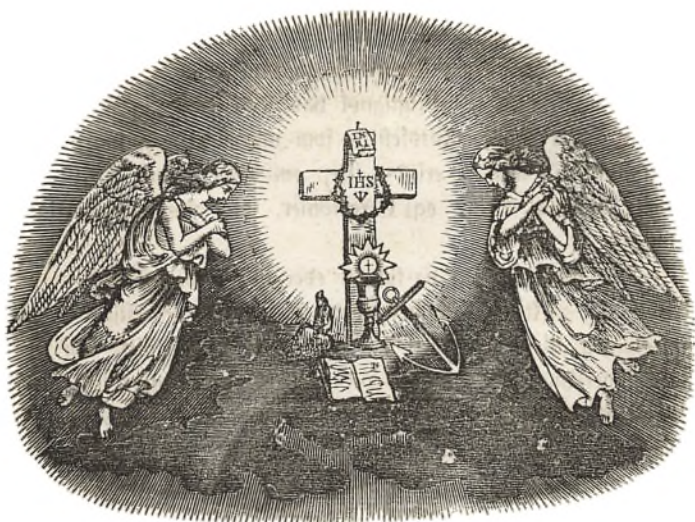
i Kjøbenhavn.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 8. Mai. — 2. Søndag efter Paaske. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 fülle Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Søndagen d. 15. Mai. — 3. Søndag efter Paaske. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 fülle Messe. — Kl. 10 Høimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Broderskabsandagt.
- Fredagen d. 20. Mai. — De hellige Apostelsyrster Petrus' og Paulus' festlige Mindedag. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 fülle Messe. — Kl. 10 Høimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Festandagt.

Kjøbenhavn.

S. Eriers Bogtrykkeri.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne.

7de Aargang.

Nr. 11.

Søndagen den 22de Mai.

1859.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag og leverer Subscriberterne desuden i Aarets Lob gratis eet eller flere religiøse Skrifter. — Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedcommissionair, Hr. Konsthandler C. A. Blau-Fenstermer, store Kjøbmagergade 68, og i alle Bogstader; i de danske Stater paa de kgl. Postkontoirer. Prisen er 4 Mk. 8 St. Kvartalet.

Den katolske Kirkes Skjønhed.

(Fortsat.)

Sjette Capitel.

Fra Christi Himmelfart indtil Christi Legemsfest.

Hr. Pastor! — begyndte Simon den følgende Aften, — vi have allerede længe raadflaaet om, hvilken Forklaring vi skulde bede Dem om i Aften; men det vil ikke rigtig gaae.

Pr. Hvad vil da ikke rigtig gaae?

Simon. Vi have rigtignok havt Kalenderen i Haanden, og seet, at det er Himmelfartsfesten, som nu følger, og snart derpaa ogsaa Pintsen, men vi erindre ikke, om der i denne Festetid forekommer særegne Skikke og Ceremonier, som gjøre en Forklaring nødvendig.

Pr. Saa vil jeg da komme eder til Hjælp. Ved den første Fest er der virkelig ikke saa meget, som kunde bekræftige os her. Ligesom jeg allerede tidligere har sagt, bliver Paastelyset, som siden Paasteløverdagen har brændt ved Altaret under enhver høitidelig Gudstjeneste, slukket paa Christi Himmelfarts Fest. Derved bliver antydet, at Christus nu har forladt Verden og er gaaet til Sin himmelske Fader, som Han Selv har forudsagt: „Jeg forlader atter Verden og gaaer til Faderen“ (Joh. 16, 28.). Denne Slutning af Paastelyset stæer efter Evangeliet, fordi Christi Himmelfart netop bliver omtalt i samme. — Paa mange Steder blev eller bliver Herrens Himmelfart endnu fremstillet paa en anden Maade, idet man trak et Billede af den korsfæstede Frelser svævende op i Kirken; derpaa blev der oppe fra Loftet strøet Blomster og uindviiede Hostier ned iblandt Folket og tillige nedstænket Vand. Dermed skulde de mangfoldige Raadegaver antydes, hvilke Jesus Christus som vor Talsmand hos Sin himmelske Fader har forhvervet og meddeelt os, efter Prophetens Spaadom: „Han er opfaren til det Høie og har bortført Fanger (d. v. s. Han har i Seieren tilkæmpet Sig dem, som Satan indtil den Tid havde holdt fangne), og har givet Menneskene Gaver“ (Ps. 67, 19. Ephes. 4, 8.). Vandet betyder den Helligaands Raade, som Han lovede at ville udgyde over den hellige Kirke og i vore Hjerter snart efter Sin Himmelfart, i Overensstemmelse med hvad Propheten Ezechiel (36, 25.) billedligt udtaler: „Jeg vil stænke reent (Raade-)Vand over eder“. Naatte derfor denne Skik, som altid var egnet til at fremstille Dagens Hemmelighed paa en billedlig Maade for Folket, senere ophæves, saa laae Skylden derfor desværre kun i mange Christnes uordentlige Sindelag, der, ikke saa fromme som deres Forfædre, betragtede Sagen som en al-

mindelig Lidsfordriv, og derved søgte Leilighed til allehaande Løier. — Vi kunne nu gaae over til Pintsefestens Vigilie.

Simon. Ordet „Vigilie“ har jeg rigtignok allerede ofte hørt og læst; hvad betyder dette Ord egentlig?

Pr. Ordet selv betyder saa meget som Nattevagt. Allerede Psalmisten opfordrer os dertil: „Opfør dig ved Nattetid eders Hænder mod Helligdommen og priser Herren“ (Ps. 133, 2.). Og saaledes siger han da ogsaa fremdeles om sig selv: „Jeg stod op ved Midnatstid for at lovsprise Dig, o Herre“ (Ps. 118, 62.). Disse Ord bragte de ældste Christne bogstavelig i Dvsfyldelse; enten om Aftenen før de høie Festdage eller paa selve Festdagen før Dagens Frembrud forsamlede de sig, for under Nattevagt, Psalmesang, Betragtning og Bøn at forberede sig til den tilstundende Fest. De fulgte deri Eksemplet af de hh. Apostle, som efter Herrens Himmelfart lukkede sig inde i Nadversalen i Jerusalem, og ved fælles Bøn forberedte sig til den Helligaands Ankomst. Vigilierne ere da derfor i Almindelighed ogsaa Fastedage, for at saaledes flere gudelige Øvelser kunne forbindes med hinanden, efter de Ord af den fromme Tobias: „at Bønnen er god, naar den forbindes med Faste og Almisse“. Allerede under Forfølgelserne i de første Aarhundreder vare nattlige Forsamlinger til fælles Gudstjeneste temmelig almindelige iblandt de Christne. Plinius, en romersk Stattholder og Hædning, berettede til Keiser Trajan, kun omtrent 70 Aar efter Christi Død: at de Christne pleiede at komme sammen paa visse Dage om Morgenens før Dagens Frembrud og da at lovsynge Christus som en Gud. Og Tertullian, som jeg allerede tidligere har nævnt, søger at bevæge de Christelige Kvinder til ikke at gifte sig med hedenste Mænd, og siger ved denne Leilighed: „Hvilken hedenst Mænd vil vel uden Mistillid taale, at hans Hustru forlader hans Side, for at bivaane den nattlige Gudstjeneste?“ Senere, i forskjellige Egne og til forskjellig Tid, gif rigtignok disse nattlige Forsamlinger ikke alene af Brug, men de bleve endog ligefrem forbudne af Kirken, paa Grund af de mange Misbrug, som havde indfneget sig ved dem. Derfor er nu for Tiden den forudgaaende Dag bestemt til Forberedelse til de forskjellige Festdage; men det

gamle Navn „Vigilie“ eller „Nattevagt“ er alligevel blevet beholdt for disse Forberedelsedage før Høitidsdagene.

Simon. Dagen før Pinte bliver der igjen indviet Døbevand; seer det paa samme Maade som paa Paaskeføverdagen?

Pr. Gaafe paa samme Maade; kun de Afsnit af den h. Skrift, som kaldes Prophetier, blive ikke læste alle paa Dagen før Pinte, som paa Paaskeføverdagen, men kun sex af dem. Men da vi her just igjen tale om Døbevandet, saa vil jeg endnu tilføie noget, som jeg egentlig allerede burde have sagt ved Paasken. Saavel ved Paasken som ogsaa ved Pintesefesten bliver nemlig ved den høitidelige Bestænkelse med indviet Vand før Hvimesen ikke brugt det almindelige Vievand, men det Døbevand, som er blevet indviet Dagen i Forveien. Denne Skik egner sig gaafe til, paa disse festlige Dage at tilbagefalde i Grindringen den glade Begivenhed, da vi selv bleve døbte, og saaledes til at opmuntre os til Taknemmelighed mod Gud for denne ufattelige Naade. Tillige blive vi derved ogsaa erindrede om den Samvittighedsreenhed, som bør pryde det Menneske, som engang er bleven fri for Synder ved Gjenfødelsens Bad; og endelig ligger deri tillige en Opfordring for os, til ved Bod og Bedring at bortfjerne fra vor Sjæl enhver Blet, hvorved Daabsnaaden muligen kunde være fortrængt eller formindstet i os.

Simon. Er det almindelige Vievand altsaa forstjelligt fra Døbevandet?

Pr. Vievandet bliver for det Meste indviet hver Søndag hele Aaret igjennem, eller saa ofte som Nødvendigheden kræver det, og dette bruges ikke ved Daaben, men kun til Bestænkning. I de Bønner, som Præsten forretter ved dets Indvielse, bønfaller han om, at Gud vil opfylde dette Vand med himmelsk Kraft, for at Satan med alle sine Efterstræbelser derved maa blive til Skamme, ethvert legemligt Døde holdes fjernt og Sjælen styrkes med Naade; at Gud vil rense og hellige alle de Personer, Steder og Sager, som blive bestænkede dermed, og bortfjerne fra dem Alt, som er Mennesket skadeligt. „Forund, o Herre!“ saaledes beder han, „at ingen smitsomme Sygdommes Bestaaende og ikke nogen besværgende Lustart maa nedlade sig der, at

alle Efterstræbelsler af Djævelen, som lurar i Skjul, maae vige ; og naar der er noget, som enten er farligt for Beboernes Vel-
færd eller kan forstyrre deres Ro, lad det da vige ved Bestænkelsen
med dette Vand, for at Velvære og Lykke maae vorde gjenoprettet
og opnaaet under Anraabelsen af Dit hellige Navn". Herpaa
blander Præsten i Vandet ogsaa noget Salt, som er blevet ind-
viet i Forveien under lignende Bønner, og vedbliver derefter med
følgende Bøn: „Dig, o Herre, anraabe vi med dybeste Grefrygt
og Ydmyghed, og bede Dig, at Du med Velbehag vil see ned
paa denne Skabning af Salt og Vand, forherlige den ved Din
Gudhed og hellige den ved Din Raades Dug, for at det, hvor-
sommelst det bliver stænket hen, maa ved Anraabelsen af Dit h. Navn
tilintetgjøre ethvert fjendtligt Angreb af den urene Aand og holde
den giftige Slanges Efterstræbelsler langt borte, og lad den
Helligaands Nærværelse altid glæde os og staae os bi, vi som
anraabe Din Barmhertighed, ved vor Herre Jesum Christum
o. s. v. Amen!“

Simon. Hvorfor bliver der da blandet Salt i Vandet?

Pr. Saltet, som bliver brugt i det daglige Liv, for at be-
vare Ting for Forraadnelse, skal her billedligt formane os til, at
vi, efter engang at have renset vor Sjæl, for Fremtiden ogsaa
omhyggeligt bør bevare den for Syndens Raadendehed og For-
dærvelse, for al Djævelens Ureenhed, Ondskab og Trædsfhed.

Simon. Men hvorfor bliver da Menigheden bestænket af
Præsten med Vievand om Søndagen før den hviddelige Messe?

Pr. Til Erindring om, at vi under Bønnen og Guds-
tjenesten bør vise os rene og hellige for Guds Ansyn, ligesom vi
da ogsaa af denne Grund bestænke os selv med Vievand, naar vi
træde ind i Kirken. For det Andet skal denne Bestækelse med
Vievand være os en Erindring om den h. Daab, i hvilken vi ere
blevne helligede ved Vandet, og tillige en Opfordring til, at vi
omhyggeligen skulle bevare eller ved Bodsfærdighed gjenerhverve os
den Reenhed, som vi dengang have opnaaet. Fremdeles blive vi der-
ved ogsaa erindrede om, at vi Alle ere blevne bestænkede og af-
tvættede med Jesu Christi allerhelligste Blod, efter den h. Petrus'
Ord (1 Petr. 1, 2.): „Udvalgte . . . til Bestækelse med Jesu

Christi Blod", og efter den h. Johannes' Ord (Aabenb. 1, 5.): „Han har tvættet os rene i Sit Blod". Derfor synges under den høitidelige Bestænkelse ogsaa Psalmistens Ord, som jeg allerede har omtalt ved en anden Leilighed: „Bestænk mig, o Herre, med Isop, da skal jeg vorde reen; tvæt mig, og da skal jeg vorde hvidere end Snee!" Derfor bliver ogsaa selve Alteret først bestænket tre Gange med Vievand, forinden Præsten ved dets Uddeling vender sig om til Menigheden; deels af Udfrygt for de hh. Hemmeligheder, som blive feirede paa Alteret, og som en Opfordring til, at man skal bivaane dem reen og værdig, deels ogsaa for at antyde, at al Renselsens Kraft har sin Oprindelse fra Christus, Som bliver billedligen fremstillet ved Alteret. Men ved Slutningen af Gudstjenesten bestænke de enkelte Troende sig selv ved Bortgangen med Vievand, deels til Formaning om, at Alle nu ogsaa udenfor Kirken skulle beslutte sig paa Reenhed og Hellighed under Opfyldelsen af deres Kaldepligter, deels ogsaa, for at udruste Alle med Guds Betsignelse til det daglige Livs Forretninger og beskytte dem mod alle Farer og Onder for Legeme og Sjæl. — Dette er da ligeledes Grunden, hvorfor vi ogsaa i Hjemmet gjerne opbevare og bruge Vievand.

Thom. Jeg kan ikke negte, Hr. Pastor, at Deres Forklaringer over Vievandet give mig en ganske anden Mening om Sagen. Jeg indseer nu, hvorledes der virkelig gives os ganske fortræffelige billedlige Belæringer, hvor jeg hidindtil blot har formodet en intetsigende gammel Skik. — Men med een af Deres Uttringer kan jeg dog ikke forsjone mig.

Pr. Nemlig den, at Vievandet ikke skal være et blot Sindbillede, men ogsaa virkelig skal bevare os for Onder eller udvirke os Raadgaver af Gud. Ikke sandt?

Thom. Jo, det var netop det, jeg meente.

Pr. Jeg kjender allerede lidt til din Smag og dine Meninger, saa at jeg ogsaa nok kan give mig til at gjette dine Tanker! Nu godt; dersom jeg sagde dig, at ikke blot din Familie, men den hele katholske Kirke har forenet sig, for at bede for dit Vel og for Afvendelsen af alt Ondt fra dit Legeme og din Sjæl, vilde du da vel troe, at en saadan Bøn kunde nytte dig noget?

Thom. Derpaa tvivler jeg ikke i mindste Naade.

Pr. Og naar jeg nu sagde dig, at den katholske Kirke havde paalagt Nogen det Hverv, at han skulde bede for dig i Alles Navn?

Thom. Derfor vilde jeg vistnok være meget taknemmelig, og vilde paa ingen Naade tvivle om et godt Udfald.

Pr. Nu vel, det er netop det, som skeer ved Bievandets Indvielse. Præsten beder i den hele katholske Kirkes Navn og ifølge dens Bemyndigelse, om at Gud vil velsigne dette Band, og forunde alle dem, som andægtigen bruge det, de Naadegaver, som jeg nylig enkeltviis har antydet. Bestræb dig derfor at høre til deres Antal, som andægtigen bruge dette Band, og da vil Præsten eller rettere sagt, den katholske Kirke ved Præstens Mund ogsaa have bedet for dig. Kraften af Kirkens Bøn er saa at sige knyttet til Bievandet, paa lignende Naade som Kraften at møtte er knyttet til Brødet, og Enhver, som anvender det paa den rette Naade, kan ogsaa gjøre sig deelagtig i denne Bøns Kraft og Frugter.

Thom. Men da vilde jo Bievandet næsten være ligesom et Sacramente.

Pr. Med den meget væsentlige Forskjel, at Sacramenterne have deres Kraft ifølge guddommelig Indstiftelse, Bievandet derimod kun ifølge kirkelig Skik og Anordning; ved Sacramenterne uddeler Gud saadanne Naadegaver, som ere os meer eller mindre nødvendige for det evige Liv, og ikke kunne blive os tildeel paa anden Naade; derimod kunne de velsignelsesrige Virkninger, som tilsigtes ved Brug af Bievandet, ogsaa opnaaes paa andre Naader; fremdeles, i Sacramenterne bliver Guds Naade ligesom meddeelt directe ved selve den sacramentale Handling, hvorimod det ved Bievandet ikke er selve Bandet, som selv meddeler Herrens Naade, men Kirkens Bøn er her den virksomme Grund til Naadens Meddelelse; derfor kommer det her ogsaa endnu an derpaa, om Gud i det særlige Tilfælde anseer det for godt, at bønhøre en saadan Bøn, samt om Han finder dem, som bruge Bievandet, værdige til Sin Naade; derimod er Sacramenternes Virkning altid useilbar, naar den Modtagende kun ikke lægger nogen Hindring

i Veien for den. Og endelig er der ogsaa den vigtige Forskjel, at Sacramenterne næsten ubelukkende kun tilfugte Meddelelsen af reent aandelige og overnaturlige Naadegaver, hvorimod der ved den andægtige Brug af Vievandet ogsaa kan blive os tilvendt timelige og legemlige Velgjerninger. — Hvad jeg her har sagt om det af Kirken indviede Vand, det gjelder nu ogsaa om Brugen af alle andre indviede Sager, f. Ex. Lys, Salt, Afse o. desl.

Thom. Men er det da ikke urigtigt og overtroist, at Mange endog bestænke deres Huus, deres Spiser og andre Ting, ja selv Dyrene, med Vievand?

Pr. Det er tværtimod ganske overeensstemmende med Kirkens Hensigt og med Meningen i de Kirkebønner, som jeg før har anført og i hvilke der navnlig bedes om: „at Hvadsomhelst der i Huse og paa andre Steder bliver bestænket med dette Vand, maa være fri for al Meen og Etade“. Hvorfor skulde altsaa den Christne ikke bestænke Alt hvad han eier og bruger, med dette Vand, for paa denne Maade at udstrække Kirkens Forbøn til sin hele Omgivelse, ja, til alt hvad han eier? Den katholske Kirke bruger jo selv Vievandet ved enhver Leilighed; den bestænker og indvier dermed de Levendes nyopbyggede Huse ligesaa vel som de Dødes Liigkister, Præsternes Klæder saavel som alle de forskjellige Gjenstande, som blive bestemte til en hellig Brug; — og alt det skeer, for derved at opnaae de Naadegaver, som Gud bedes om ved Vandets Indvielse.

Thom. Jeg har altid anseet det for en Vanhelligelse, naar man bortstænker Vievandet paa livløse Ting eller paa usorruftige Dyr.

Pr. Ligesom det ikke er nogen Vanhelligelse af Bønnen, naar vi bede Gud om, at vor timelige Eiendom maa vedligeholdes og velsignes, saaledes kan det heller ikke være nogen Vanhelligelse, naar vi bruge Vievandet til at velsigne vor jordiske Eiendom, eftersom Vievandet jo kun er ligesom Bæreren og Lederen af Kirkens Bøn og kun har sit hele Værd ved Kirkens Bøn.

Simon. Ved Pintsjefesten feire vi jo Grindringen om, hvorledes den Helligaand kom ned paa Jorden; hvoraf kommer det da, at Bøderne ogsaa feire en Pintsjefest?

Pr. Iøderne feire paa denne Dag Grindringen om, hvorledes Gud overgav Moses Lovens Tavler paa Bjerget Sinai. Det skete halvtredstindstyve Dage efter at de i Ægypten havde feiret det første Paastemaaltid, og saaledes vare uddragne derfra. Paa samme Dag, nemlig halvtredstindstyve Dage efter det nye Testaments Paastefest, nedlod ogsaa den Helligaand Sig over de hh. Apostle, for at styrke dem til Forkyndelse af den nye Lov, nemlig Christi Lære, og meddele alle Christne Oplysning og Raade, for at de kunne troe paa Frelseren og leve efter Hans hellige Lære. Ligesom Hans hellige Bud bleve forkyndte paa Sinai under Torden og Lyn, saaledes kom ogsaa den Helligaand ned under en vældig Stormvinds Brusen og i Skikkelse af flammende Ildtunger; og ligesom Moses dengang forkyndte det forsamlede Folk Guds h. Villie, saaledes prædikede den h. Petrus ved den kristelige Pintsjefest for første Gang Evangeliets Lære for de forsamlede Iøder. — For at I nu ikke først behøve at spørge derom, vil jeg ogsaa strax sige eder, hvoraf Navnet „Pintse“ kommer; det er en Forkortning af det græske Ord „Pentekoste“, som betyder den halvtredstindstyvende Dag (nemlig efter Paasten).

Simon. Vi takke Dem for, at De har havt den Godhed, at bemærke dette for os; vi vilde maaskee ellers ikke have tænkt paa, at spørge derom. — Nu komme vi nok til den allerh. Trefoldigheds Fest?

Pr. Derfom vi ikke ville benytte Leiligheden til her at omtale Tamper-Fastedagene, hvilket dog ogsaa maa skee engang.

Simon. Al, det er sandt, der er Tamperdage i Ugen efter Pintse! Hvad skulle da disse Fastedage betyde?

Pr. Allerede Iøderne maatte faste paa forskjellige Tider af Aaret, som vi læse hos Propheten Zacharias (8, 19.): „Fasten i den fjerde, femte, syvende og tiende Maaned skulle for Huset Juda blive forvandlede til Glæde og Jubel og til herlige Hvitider“. Nu er det vel ikke troligt, at Apostlene ved Christendommens Indførelse vilde have paalagt disse jødiske Fastedage som en Forpligtelse, da de jo overhovedet fritog de nyomvendte Christne for hine mosaiske Love, som kun havde Hensyn til gudstjenstlige eller ceremonielle Skikke; men sandsynligviis have allerede Apostlenes

første Efterfølgere erkjendt denne Tamperfaste som billig, heldbringende og gavnlig, og derfor anordnet den for de Christne. Den h. Pave Leo, som levede A. 440 efter Christusb, kalder allerede denne Faste en „apostolisk og lovmæssig Forordning“, og siger, at den tidligere nok har været en jødisk Skik, men som nu ogsaa er gaaet over paa de Christne. Saaledes overholde da ogsaa vi endnu denne Tamperfaste eller Qvartalsfaste (thi dette er Bemærkelsen af det latinske Ord: Quatuor tempora, o: Fjerdingaars- eller Qvatemberfastedage); den falder i de fire Aartider paa Onsdagen, Fredagen og Løverdagen, 1) i den første Uge efter Afteonsdag (Foraarsfaste); 2) i Pintsugen (Sommerfaste); 3) i Ugen efter Festen for Korsophøvelsen d. 14. Septbr. (Efteraarsfaste); 4) i den tredje Adventsuge (Vinterfaste). Men Grunden, hvorfor vi faste paa disse fire Tider af Aaret, er: for at vi ved disse tolv Fastedage skulle gjøre nogen Bod for alle i Aarets tolv Maaneder af os begaaede Synder, og saaledes ved hellig Afholdenhed, Erbarhed og Maadeholdenhed gjøre Gyldest for de mangfoldige Uordener, Udsvævelser og Overtrædelser, som ere begaaede i Løbet af det henrundne Fjerdingaar. Ligeledes skulle vi især paa disse Dage nedkalde Guds Betsignelse over vore timelige Eiendomme, og takke for de modtagne Velgjerninger. Endelig blive ogsaa Præsterne og de øvrige Altertjenere indvieede paa Tamperløverdage, og ogsaa derfor skal hele Christenheden paa disse Dage forene sig til Faste og Bøn, paa det at den gode Gud, i Betragtning af disse Andagters og Spøgelsens Gjerninger, maa forunde Sin h. Kirke ret værdige, fromme og gudsfrygtige Præster. — Da vi just tale om Fasten, saa vil jeg dog ogsaa gjøre eder opmærksomme paa noget, som maastee er undgaaet eders Opmærksomhed, nemlig, at der i den hele Tid fra Paasten indtil Vigilien før Pintsjen ikke bliver holdt nogen Fastedag. Grunden dertil er, fordi disse syv Uger ere en Tid for almindelig hellig Glæde. Ligesom vi derfor pleie at faste i de syv Uger før Paasten, som ere en Sorgens Tid, saaledes holde vi saadant for upassende i den paa Glæde saa rige Tid, i hvilken Christusb efter Sin Opstandelse endnu levede i Samfund med Sine Apostle her paa Jorden. Vi rette os ogsaa heri efter det, som Christusb sagde til

Johannes den Døbers Disciple, da disse spurgte Ham om, hvorfor Hans Disciple ikke fastede: „Mon Brudgommens Venner kunne sørge, saalænge Brudgommen er hos dem? Men de Dage skulle komme, da Brudgommen bliver tagen fra dem (nemlig efter Hans Himmelfart); da skulle de faste“ (Matth. 9, 15.). Saaledes har det været Skik lige siden de ældste kristelige Tider; og derfor ere da ogsaa endnu Vigilien til Pintsfesten og Tamperdagene i Pintsfeugen de første Fastedage, som atter blive holdte efter Paasken. — Vi ere nu komne til Slutningen af Paasketiden, som ender med Løverdagen efter Pintsen.

Simon. Jeg har troet, at Paasketiden endte med den Dag, paa hvilken man for sidste Gang kan modtage Paasfecomunionen?

Pr. Jeg skal forklare eder det Nødvendige herom. Paasfecomunionen blev oprindelig modtagen af alle Christne paa samme Dag, som Frelseren indstiftede det allerhellig. Alterens Sacramente, nemlig paa Skærtorsdagen. De Troende vilde dermed feire Gæindringen om denne Frelserens store Kjærlighed og ligesom i Forening med Apostlene, som paa denne Dag for første Gang annammede Herrens Legeme, indfinde sig ved det hellige Bord. Men da de Christnes tiltagende Antal gjorde det umuligt, at Alle kunde modtage den hellige Communion paa samme Dag, især fordi der fattedes Skriftefædre, for hvem Alle kunde rense deres Samvittighed paa een Dag, blev Tiden for Paasfecomunionen udvidet til flere Dage eller Uger, saa at Alle, som i den bestemte Tidsfrist gaae til Herrens Bord, blive ansete for at have modtaget den paa det h. Sacramentes Indstiftelsesdag. Denne Tid for Annammelsen af den h. Paasfecomunion pleier man da ogsaa vel at kalde „Paasketiden“. Men hvad der egentlig bliver betegnet ved det kirkelige Navn „Paasketid“, er ikke Tiden for Paasfecomunionen, men den indbefatter de halvtredstindstyve Dage fra Paaste til Pintsen, hvortil endnu kommer Pintsfestens Octave, saa at den allerhellig. Treenigheds Fests er den første Dag, som ikke mere hører til den kirkelige Paasketid.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. En Conversion og engelsk Intolerants. En i sine nærmere Omstændigheder næsten romantisk Begivenhed, som har tildraget sig for kort siden i Rom og har vaft den mest levende Deeltagelse saavel hos Romerne, som hos de Fremmede, fortjener allerede derfor at omtales, fordi den leverer et ikke uinteressant Bidrag til den næsten til et Ordsprog blevne Brutalitet og Intolerants hos de protestantiske Englændere. Allerede siden Begyndelsen af Vintersajsonen opholder sig her med sine tvende Døttre (16 og 19 Aar gamle) en Broder til den anglicanske Biskop i York, Lord G., der saavel paa Grund af sin Adel, som af sin tidligere Tjeneste i den engelske Marine nyder en ikke ringe Anseelse blandt de her boende Britter. I Sømandens rolige Farvand har nu en forfærdelig Storm reist sig formedelst en Tildragelse, som naturligviis berører ham meget nær. Hans ældre Datter nemlig, en ved Aand og Billieityrke udmærket Dame, bragte allerede fra sit Fædreland saa betydelige Tvivl om sin anglicanske Confession med sig til den hellige Stad, at nogle faa nye Erfaringer og flere Samtaler med den engelske Præst N. (Northcote), Forfatteren til et ogsaa paa Tydsk oversat Værk om Katafomberne, vare tilstrækkelige for at nødsage hende til det strengt logiske Dilemma, „enten at erkjende den katholske Kirkes Retmæssighed eller at negte al Christendom“. Den aabenhjertige Tilstaelse, som hun ifølge den nævnte Præsts Raad, gjorde sin Fader om sin Sjæls Tilstand, havde efter hendes eget Forslag 3 Dages næsten uafbrudte Samtaler med to protestantiske Præster til Følge, der imidlertid endte med et totalt Nederlag for de sidste. Herover, saavel som over Datterens fuldstændig modnede Beslutning, at ville vende tilbage til den katholske Kirke, kom den gamle Englænder i den Grad ud af Fatning, at han, for at bøie hendes formeentlige Egensindighed, belagde hende med den strengeste Huusarrest. Efter nogle Dages Forløb lykkedes det imidlertid den saaledes Arresterede at benytte et ubevogtet Dieblæk for at undvige af sit Fangenskab. En Time derefter modtog Præsten N. skriftlig en indstændig Anmodning om, at han, saafremt en Sjæls Redning ikke var ham ligegyldig, maatte ufortøvet indfinde sig i Klofret S. Trinità de' Monti, for at optage hende i den katholske Kirkes Skjød. Hendes Duffe blev opfyldt endnu samme Dag, og med Fred og Salighed i Hjerter begav hun sig tilbage til sit Hjem, for uden Dølgemaal at underrette Faderen om sit ugentfaldelige Skridt. Dette var for meget for den værdige Søn af hiin D., som fremfor alle andre Lande behager at rose sig af at beskytte personlig Agtelse og Samvittighedsfrihed! Opflammet af Raseri over Krænkelsen af sine protestantiske Følelser og Familiens for-

meentlige Bestæmmelse vilde han i det første Dieblit kaste sin egen Datter ud af Vinduet, men slipper derpaa pludselig Offeret for sit Raseri og befaler den skjælvende Datter uforsvøvet at gaae til Sengs. Da han efter saa Dieblit atter traadte ind til hende, forkynder han hende den høitidelige Dom, at hun hverken maatte forlade Seng eller Bærelse, førend hun havde forandret sin Beslutning, griber derpaa hendes Klæder, forlader og aflaafer det til Fængsel forvandlede Bærelse. Denne Tildragelse blev snart bekendt overalt og fremkaldte almindelig Harm. Monsign. T. (Talbot), en Landsmand af den ædle Lord, besluttede at gjøre ham Forestillinger angaaende hans Handlemaade. Hans Besøg i denne Anledning opvakte paany stor Harm i den interpellerede Faders Sjel, der imidlertid nu brød ud mod den foregivne Hovedophavsmand, Præsten N.: „Her i dette Slaveriets (!) Land,“ udraabte han, „kan jeg desværre ikke gjøre ham noget; men træffer jeg ham i det frie (!) England, saa myrder jeg ham!“ Den rolige Bemærkning af Monsign. Talbot, at en saadan Frihed dog var noget besynderlig og usædvanlig, bragte den ellers rettænkende Smand nogenlunde til Besindelse, saa at han ved Afsteden rakte ham Haanden. Alligevel blev dette Besøg i Hovedsagen for-gjæves, idet den modige Bekjenderindes Arrest vedvarer endnu. Hvo der tilsidst vil gaae af med Seieren i denne ulige, for Faderen ligesaa uheldige som for Datteren ærefulde Kamp, er efter vor Mening ikke vanskeligt at forudsee.

Sachsen. Protestanterne i Østerrig og Katholikerne i Sachsen. En meget yndet Mode i mange Blade er det at opløste Cavour'ske Smertenskrig „over Protestanternes Trængsler og Lidelser (!) i Østerrig.“ Rigtignok slaaer man sig jo selv i Ansigtet, naar man puffet paa, hvorledes de „rige og intelligente og høitstillede Protestanter“ klage i Østerrig. Vare Protestanterne virkelig undertrykte, vilde de saa beraabe sig herpaa? Imidlertid tjener man herved kun Jøderne, som endnu ikke overalt have lige Rettigheder, som i England og Preussen — eller man vil aflede Dymærksomheden fra den daarlige Rigeberettigelse i mange protestantiske Lande. Men den protestantiske Redacteur af „Freimüth. Sachsen-Ztg.“, Brandes i Dresden, beviser, at Protestanterne i Østerrig staae sig langt bedre, end Katholikerne i Mecklenborg, Holsteen, Sachsen, Norge, Sverrige o. s. v. Derfor angreben af „Sächs. Postz.“, gennemgaaer Brandes nærmere de protestantiske Tilstande i Østerrig; han viser, hvorledes Protestanterne i Østerrig leve i en langt bedre Orden og ere friere for Regjeringsforholdsregler, end de protestantiske Confessioner selv i protestantiske Lande (hvilket ogsaa Dr. Hengstenberg i Berlin allerede har paastaet for flere Aar siden). Protestanterne i Østerrig have ikke gjort saadanne Erfaringer, som Protestanterne i Mecklenborg

Gammellutheranerne i Preussen før 1840, eller de protestantiske Dissidenter i andre Lande.

Østerrig. I Hallstadt (Dyre-Østerrig) vil den protestantiske Menighed faae en ny Kirke, til hvis Opførelse Keiseren har stjenket 3000 Gylden. Træmaterial og Steen ere ligeledes bevilgede dertil af Staten.

— **Protestanternes Stilling.** Keiser Franz Joseph har, ifølge den officielle „Wiener Ztg“, stjenket den protestantiske Menighed i Wien en Byggegrund til et Skolehuus til en Værdi af 50—60,000 Gylden. Et nyt Beviis paa, at Keiseren omfatter saavel sine protestantiske som katholske Underaatter med lige Kjærlighed og Omhu og et talende Vidnesbyrd mod alle dem, som ved de infameste Angreb paa det østerrigiske Concordat og ved Bagvaskelser mod den katholske Kirke vedblivende paaستااء, at Klagerne over Undertrykkelse af Protestanterne i Østerrig tage til „fra Dag til Dag“ og at man „eenstemmig udtaler sig over den nærværende Tilstands Uholdbarhed!“ Det har allerede længe været Keiserens Villie at ordne ogsaa den protestantiske Kirkes Rettigheder ligeoverfor Staten ved en lignende Overenskomst, som det ved Concordatet er steet for den katholske Kirke. Men det er bekendt, at der er Intet Andet og Ingen Anden, der bærer Skylden for Udsættelsen af en ny statuarisk Organisme for den protestant. Kirke i Østerrig i dens Forhold til Staten, end — de østerrigiske Protestanternes indbyrdes Uenighed om det, som de egentlig ville. Ingen tænker i Wien paa at ville frænke Protestanternes Rettigheder, saa at den Berliner „Protestant. Kirchen Ztg.“ allerede for fire Aar siden kunde skrive, „at Protestanterne i Østerrig allerede havde en friere og mere ordnet Kirkeret, end selv i Preussen.“ Iøvrigt besidde Protestanterne i de keiserlige Stater allerede factisk alle mulige Rettigheder; det gaaer der ikke saaledes som i Sverrig, hvor de, som ikke høre til „Landskirken“, blive givne til Priis for Haan og Spot, og hvor man, naar man forlader den „rene evangeliske Lære“, bliver jagen ud af Landet og berøvet alle borgerlige Rettigheder; eller som i Norge, hvor Loven affærrer Katholikerne Udgangen til Statsembeder, eller som i Slesvig og Holsteen, hvor selv Katholikernes nok saa bestedne Begjeringer blive „mir nichts dir nichts“ afviste, som den holsteenske Stænderforsamlings Forhandlinger i Igehoe fornylig have lært os. Katholikerne i disse nordiske Lande vilde i Sandhed takke Gud, naar det „Marerid, som trykker de 5 Mill. Protestanter i Østerrig,“ maatte blive overført paa dem! Den katholske Kirke vilde da have Frihed nok i disse Lande. —

Belgien. De 4 amerikanske Biskopper af Detroit, Kentucky,

Katchez og Oregon stiftede i October 1857 i Universitetsstaden Löwen et amerikansk Collegium, hvortil ogsaa det belgiske Episcopat gav sin Sanction. Alumnerne høre de philosophiske og theologiske Forelæsninger ved Universitetet. Men de, der indtræde som Præster i Collegiet, behøve kun at lære det tydske og engelske Sprog og kunne allerede efter 6 eller 9 Maaneders Forløb afreise til Missionerne i Amerika. I f. A. afgik 6 nye Missionspræster derfra til de Forenede Stater. For Tiden boe 12 Alumner i Collegiet, hvoriblandt 3 Tydskere, 1 Irlander, 1 Amerikaner, de Dvrigte ere Belgiere. Maatte Gud drage ret mange fromme Unglinge til denne vigtige Plantestole for Amerika, hvor der desværre er en saa stor Mangel paa Præster!

England. I Anledning af at saamange hvitstaende Personer af den anglicanske Kirke i den nyere Tid ere vendte tilbage til den katolske Kirkes Skjød, siger Mr. Allies: „Intet Kunstværk, ingen Opfindelse af den menneskelige Aand, intet philosophisk System, ingen Historie om menneskelige Heltegjerninger, ingen politisk Forfatning, ingen Folke- eller Fyrsteforeninger, hverken den tilkommende eller den nærværende Udvikling af Menneskeheden, Intet, hvori Mennesker have udmattet sig ved dybsindige Undersøgelser, fortjener en saadan Opmærksomhed som den katolske Kirke. Det lader til, som om den ældede angelsachsiske Slægt nu pludselig atter erindrer sig sin skønnere Ungdomstid: thi en dyb Rystelse gaaer igjennem alle Gemytter, og Klokkerne i forfaldne Borge og Kirker synes atter ligesom at ringe af sig selv. — Det Utilfredsstillende og Kolde ved den protestantiske Gudstjeneste har allerede drevet Puseyiterne hen indtil den katolske Kirkes Dørtærskel, ligesom i Tydskland — ført Folkene hen til den i Skovens Lykning skjulte og næsten glemte Helligdom; intet Under altsaa, at Mænd af en dyb religiøs Følelse som Wilberforce, Newman, Manning og Andre bankede paa disse Døre og bade om Optagelse.“

Indien. De engelske Blade klage over de anglicanske Missioners ringe Fremgang i Indien. „Missionairerne“ lade sig bære i Balanfæner (Bærestole) og tænke snarere paa alt Andet, end paa — at udbrede Christi Rige. Vi kjende det „Bellevnet“, som disse Herrer Missionairer føre i Ostindien, af disse Herrerers egne Beretninger. Et Par Disciple af Basler Missionshuset, der „med Kone og Børn“ kom tilbage fra hiin magre Høst, fortælle aabenhjertigen i Sandhed forførdelige Ting. En saadan „Missionair“ gaaer i en fast „Ansættelse“ til Indien; han faaer af Regjeringen anvist sin Station, som han slet ikke forlader; denne Station (sædvanlig en lille Menighed, der er strabet sammen ved de materielle Fordele, som bydes af Regjeringen) er dækket af Kanoner af en nærliggende engelsk Militærpost; Missionairen

erholder aarlig ca. 3000 Frcs. og hans Kone og Børn omtrent ligesaa meget; han beboer et godt Sognehuus og faaer, naar han gjør Misstions-Reiser, militair Bedækning. Hans Arbeide er: om Søndagen at prædike, om Hverdagen at holde Skole, at gaae paa Jagt med Officererne og om Aftenen at punsche med dem. De høiere stillede „Misstionairer“ holde talrige Tjenere, Hunde, Heste og — Slaver. De boe i Stæderne og see, ligesom saa mange anglicanske „Biskopper“, ofte ikke deres Hjorder i deres hele Liv. Til Tak derfor efterlade de dem en talrig Familie. Til Korset blive de ikke nagtede, som katholske Misstionairer, men — bue af Gigt. — — Uppertlige Apostle!

Marieforeningens

ærede Medlemmer indbydes herved til et Møde Torsdagen den 2. Juni (Christi Himmelfart) Efterm. Kl. 4.

Rettelse.

I Nr. 9 af Stand. Kirketid. Side 139 Linie 19 fra oven læs: A. 307, istedetfor: A. 220.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndagen d. 22. Mai. — 4. Søndag efter Paaske. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Svimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Dynaaelsen af en salig Død.
- Søndagen d. 29. Mai. — 5. Søndag efter Paaske. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Svimesse med tydsk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation.
- Paa de kirkelige Bededage: Mandagen d. 30., Tirsdagen d. 31. Mai og Onsdagen d. 1. Juni holdes foruden den stille h. Messie Kl. 6 ogsaa endnu en høitidelig Messie Kl. 9; derefter læses Litaniet til alle Helgener, for ved disses Forbønner at nedfalde Herrens Besignelse over vore Markter til Frugternes lykkelige Trivelse.
- Torsdagen d. 2. Juni. — Vor Herres og Frelsers Jesu Christi Himmelfart. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Svimesse med dansk Prædiken. — Efterm. Kl. 3 Fesstandagt.

Kjøbenhavn.

S. Eriens Bogtrykkeri.